Campionatul categoriei A LA FOTBAL la ordinea zilei

Duminică 29 septembrie

Steaua—Crișul
Dinamo București—Siderurgistul
Farul—Rapid
C.S.M.S.—Dinamo Pitești
Petrolul—Steagul roșu
Știința Timișoara—Știința Cluj
U.T.A.—Progresul

Clasamentul general

1. Steaua	5	4	0	1	15: 8	8
2. Progresul	5	3	1	1	11: 9	7
3. Petrolul	5	2	2	1	12: 4	6
4. Dinamo București	5	3	0	2	15: 6	6
5. Siderurgistul	5	3	0	2	7: 5	6
6. Farul	5	3	0	2	8:10	6
7. Steagul roșu	5	2	1	2	9: 9	5
8. U.T.A.	5	2	1	2	6: 7	5
9. Rapid	5	2	1	2	9:13	5
10. C.S.M.S. Iași	5	2	0	3	9: 8	4
11. Dinamo Pitești	5	2	0	3	6:10	4
12. Crișul	5	1	2	2	3: 8	4
13. Știința Timișoara	5	1	0	4	5:12	2
14. Știința Cluj	5	1	0	4	4:10	2

Clasamentul acasă

1. Farul	3	3	0	0	8: 1	6
2. C.S.M.S.	2	2	0	0	6: 1	4
3—4. Steaua	2	2	0	0	8: 2	4
U.T.A.	2	2	0	0	4: 1	4
5. Dinamo București	3	2	0	1	11: 4	4
6—7. Progresul	2	2	0	0	6: 3	4
Siderurgistul	3	2	0	1	6: 3	4
8. Crișul	3	1	2	0	3: 2	4
9. Dinamo Pitești	3	2	0	1	3: 5	4
10. Petrolul	2	1	1	0	5: 2	3
11. Steagul Roșu	3	1	1	1	7: 8	3
12. Știința Cluj	2	1	0	1	2: 1	2
13. Știința Timișoara	2	1	0	1	3: 2	2
14. Rapid	3	1	0	2	6:11	2

Clasamentul în deplasare

1. Steaua	3	2	0	1	7: 6	4
2. Petrolul	3	1	1	1	1: 2	3
3. Rapid	2	1	1	0	3: 2	3
4. Progresul	3	1	1	1	5: 6	3
5. Dinamo București	2	1	0	1	4: 2	2
6. Siderurgistul	2	1	0	1	1: 2	2
7. Steagul Roșu	2	1	0	1	2: 6	2
8. U.T.A.	3	0	1	2	2: 4	1
9. Dinamo Pitești	2	0	0	2	3: 5	0
10. C.S.M.S.	3	0	0	3	3: 7	0
11. Știința Cluj	3	0	0	3	2: 9	0
12. Știința Timiș.	3	0	0	3	2:10	0
13. Crișul	2	0	0	2	0: 6	0
14. Farul	2	0	0	2	0: 9	0

De la o etapă la alta

Înainte de începerea partidei de la Galați, dintre Siderurgistul și Steaua am adresat următoarea întrebare celor doi antrenori ai echipelor, Tomescu și Onisie.

— Care este pronosticul dv.?

Ambii antrenori au răspuns că vor câștiga cu 2—0. Pronosticul lui Onisie a fost mai aproape de realitate deoarece, după cum se știe, Steaua a câștigat cu 2—1.

★

La interval de numai trei zile Pîrcălab a avut de executat două lovituri de la 11 metri, una în meciul cu Motor Jena, cealaltă în jocul cu Dinamo Pitești. De fiecare dată mingea pornită din piciorul lui Pîrcălab a întîlnit bara.

★

În partida cu Petrolul, Rapid a primit 6 goluri, cu unul mai puțin decît a primit în primele patru etape la un loc!

★

Constantin conduce în clasamentul golgeterilor cu 7 goluri. Patru dintre acestea le-a înscris din lovituri de la 11 metri.

★

Ca număr de goluri etapa de duminică se află la egalitate cu prima cînd s-au marcat tot 26 de goluri.

★

Steaua este singura echipă, de la începutul campionatului, care conduce în clasament cu un avans de un punct. Pînă acum liderii erau la egalitate de puncte cu una sau mai multe formații.

GOLGETERII

1. **Constantin** (Steaua) 7 goluri.
2. Frățilă (Dinamo București), Dridea I (Petrolul), cîte 5 goluri fiecare.
3. Unguroiu (Dinamo București), Petru Emil (Dinamo București), Voica (C.S.M.S. Iași), Moldoveanu (Petrolul Ploiești), cîte 4 goluri fiecare.
4. Voinea (Steaua), Tîrlea (U.T.A.), Milea (C.S.M.S. Iași), Dumitriu II (Rapid), Ion Ionescu (Rapid), Voinea (Progresul), cîte 3 goluri fiecare.
5. Pavlovici (Steaua), Florut (U.T.A.), Szabo (Știința Cluj), Lovin (Dinamo Pitești), Negrea Siderurgistul), Ciosescu (Știința Timișoara), Necula (Steagul roșu), Năftănăilă (Steagul roșu), D. Popescu (Progresul), Dragu (Farul), Mateianu (Progresul), Militaru (Siderurgistul), Hașoti (Steagul roșu), Dinulescu (Farul), cîte 2 goluri fiecare.

Etapa viitoare

(13 octombrie)

Dinamo București—Steaua
Progresul—Rapid
C.S.M.S.—Farul
Siderurgistul—Petrolul
Dinamo Pitești—Știința Timișoara
Crișul—U.T.A.
Știința Cluj—Steagul roșu

FILE DE AGENDĂ

de DAN DEȘLIU

În ultimele două săptămîni notesul meu a înregistrat unele lucruri demne de menționat; nereușind s-o fac sub forma obișnuitei însemnări săptămînale, spicuiesc —oarecum telegrafic — cîteva dintre ele.

luni 16 IX

Atleții și atletele, care ne-au prilejuit atîtea momente de entuziasm, declanșînd ovații și elogii binemeritate, s-au revanșat, ca să zic așa, în stil mare, la recenta ediție a Balcaniadei atletice. Din cele 35 de titluri puse în joc, ei și-au adjudecat abia opt: cinci în probele feminine și trei la masculine. Depășiți categoric de gazde, băieții au cedat în ultima zi și locul secund, în timp ce fetele, neînvinse pînă acum în această competiție, s-au văzut întrecute la finiș de echipa bulgară.

Cînd Porumb și Spiridon sar cu 10—20 cm sub nivelul lor obișnuit, cînd Vamoș ne aduce doar trei-patru puncte, cînd Bizim, la scurtă vreme după o aruncare de peste 81 se amuză în jurul a 70 m., ce să te mai miri? După cum ni se pare inutil să ne întrebăm de ce rămîn fără ecou repetatele apeluri la redresarea atletismului nostru... Sînt ani de cînd se atrage atenția — și nimeni, de altfel, nu obiectează — că numai cu „vîrfuri" n-o să facem treabă, că în anumite discipline batem pasul pe loc — deci, regresăm — s.a.m.d. Or, în momentul în care Savel se îndreaptă spre banca antrenorilor, iar Grecescu încetează să cumuleze titlurile la 5 000 și 10 000, observăm că în urma acestor campioni autentici se cască un fel de vid, din care, evident, nu putem zmulge cununi de laur...

Despre aruncătorii de greutate, disc și ciocan, — cred că ni s-a urît vorbind, în deșert! Mai bine, lipsă!

Dar, cine știe, poate vom avea prilejul să aflăm ceva din concluziile federației de resort, în urma acestor rezultate întristătoare.

miercuri 18

În fine, un succes în Cupa campionilor europeni: Dinamo învinge pe Motor Jena cu 2—0, după o partidă în care, conform impresiei unanime, putea să realizeze de trei ori pe atît. Însă, cum înaintașii au jurat că nu marchează nici din 11 m. — iar Popa, Ivan și Nunweiller IV s-au dovedit... lipsiți de eficacitate în fața porții adverse, spectatorii au trebuit să se resemneze la minimul de goluri oferit de apărarea noastră — plus fazele de mare spectacol din ultima parte a jocului.

duminică 22

Confruntarea de aseară dintre formațiile fruntașe ale boxului românesc, soldată cu o nouă victorie dinamovistă, a avut darul să confirme observațiile anterioare cu privire la situația în acest domeniu. Din cei douăzeci care au urcat treptele ringului, doar Mihalic, Ciucă, Crudu, Monea și Mariuțan s-au dovedit la înălțimea evenimentului, făcîndu-ne să nădăjduim în comportări corespunzătoare și pe plan internațional. Deși învins, Dinu s-a prezentat satisfăcător, spre deosebire de Davidescu, Baciu, Badea — de la care așteptam mai mult. Jalnică evoluția lui Leov, la mijlocie, acest boxer inimos, continuă să se prezinte falimentar la capitolul *tehnică*.

De asemenea, cred că prezența în centrul ringului (în colț mai treacă-meargă) a unor pugiliști foarte valoroși în deceniul trecut — C. Gheorghiu, Cismaș, Stănescu, Mîndreanu — este cam anacronică. Mîine-poimîine, te pomenești că-i revedem cu mănușile în mîini pe Rădan, Oșca, Weintraub — și alții...

joi 26

În după amiaza zilei de ieri pe stadionul „Ernst Abbe" din Jena, Dinamo București a cîștigat și cea de-a doua partidă cu Motor Jena, trecînd de primul tur al „Cupei campionilor europeni". Un început promițător.

MOZAIC

● *ACTUALUL șalanger al campionului european de box Laszlo Pap, este spaniolul Luis Folledo. Recent, în cadrul unui ultim meci de verificare, acesta a boxat cu argentinianul Perretano. În repriza a doua, arbitrul a oprit meciul declarîndu-l învingător pe Folledo prin K.O. — tehnic, în urma faptului că Perretano a fost trimis de șase ori la podea. Considerînd rezultatul acestei întîlniri drept suspect, federația spaniolă a reținut bursele ambilor pugiliști.*

● *DI STEFANO a declarat că va abandona activitatea competițională la sfîrșitul acestui an cînd îi expiră și contractul cu Real Madrid. Di Stefano are 37 de ani și o activitate de jucător de fotbal de 30 de ani.*

● *TORTA care a ars în toată perioada Jocurilor Mondiale Universitare a fost aprins și stins de fostul campion olimpic și recordman mondial la triplu salt, Adhemar Ferreira Da Silva, unul dintre cei mai populari sportivi din America Latină.*

● *NEMULȚUMIT de faptul că a fost descalificat pentru mers neregulat, mărșăluitorul belgian Joseph Schenk n-a găsit altceva mai bun de făcut decît să-l ia la bătaie pe respectivul arbitru de parcurs. Drept care, federația l-a suspendat pe timp nelimitat pe mărșăluitorul-boxer...*

● *BOXERUL negru, Harry Armstrong care a reușit performanța de a fi simultan campion mondial la trei categorii (pană, ușoară, semi mijlocie) este în prezent preot. Recent, în amintirea lui a început turnarea unui film care prezintă viața sa.*

● *ÎNCEPÎND din acest sezon, federația de fotbal a R. F. Germane a organizat pentru prima oară, un campionat cu participarea celor mai bune echipe. După cum se știe, pînă acum, în locul unui campionat unic se desfășurau campionate regionale.*

Emoțiile unei săptămîni

Duminică dimineața spre Valea Răcădăului din Brașov se îndreptau mii de motocicliste și mașini. Veniți din Timișoara, Suceava, Cluj, Craiova, Iași, Bacău, București și din alte orașe, cei peste 60.000 de spectatori, pasionați ai sportului cu motor, au luat loc în jurul traseului de motocros pe care avea să se desfășoare cea de a II-a ediție a concursului internațional dotat cu „Cupa Prieteniei". Întrecerile au fost pasionante și s-au ridicat la un nivel superior. La aceasta a contribuit faptul că la startul competiției au luat loc alergători de valoare din Uniunea Sovietică, R. P. Bulgaria și R. P. Română. Cel mai aplaudat dintre învingătorii de duminică a fost maestrul sportului MIHAI DĂNESCU. De ce? Pentru faptul că el a dovedit cea mai bună pregătire dintre toți participanții, a realizat cele mai frumoase sărituri peste trambulinele naturale și a obținut o splendidă victorie la clasa 250 cmc., singura la care se desfășoară campionatele lumii.

★

Pe Mihai Dănescu l-am cunoscut cu mulți ani în urmă cînd puști fiind făcea primii pași în... motociclism. Am fost tentat duminică seara la Brașov, să refacem drumul parcurs de el în acești ani. Convorbirea a decurs ca o confesiune între doi vechi prieteni.

— Spune-mi, dacă reții bine ai debutat în motociclism în vara anului 1952?

— Exact. Au trecut de atunci 11 ani... O adevărată viață sportivă!

— Spui cu atîta nostalgie parcă te-ai pregăti să ieși la... pensie.

— Nu. Nicidecum. Am în față încă mulți ani în care voi mai putea să concurez, să progresez. Mă gîndesc însă la cîte s-au petrecut în acești ani.

— Să-i luăm pe etape. Ai început — după cîte îmi amintesc — cu viteza pe circuit.

— Primele mele curse au fost la ataș. Mai întîi l-am avut ca pasager pe regretatul Hugo Sitzler, pentru ca apoi să devin eu pasagerul, sau side-car-istul cum se spune, lui Ion Spiciu. De la început — așa cum știi — am evoluat în clubul sportiv Steaua. Acum un an am fost sărbătorit pentru cei 10 ani împliniți la clubul sportiv Steaua, acordîndu-mi-se pentru activitatea desfășurată „Medalia Muncii".

— Cînd ai cucerit primul titlu de campion al țării?

— În 1954 la viteză. Am concurat la ataș împreună cu Sitzler. Aceasta a fost prima mare satisfacție sportivă. În același an am cucerit și titlul de campion — împreună cu Ion Spiciu — la mare fond.

— De atunci de cîte ori ai mai îmbrăcat tricoul de campion?

— De 11 ori...

— O adevărată colecție pe care o rîvnesc mulți sportivi. Ce se mai poate adăuga la ea?

— Din 1957 am început să concurez și „solo". În acest fel m-am putut apropia de toate genurile de probe motocicliste. Astfel în 1960 am fost selecționat în reprezentativa țării care a participat la „Six Days", un adevărat campionat mondial de regularitate și rezistență. Acolo, la Bad Aussee, în Austria, am cucerit medalia de aur la clasa 125 cmc. O paranteză: am concurat nu numai la toate genurile motocicliste ci și la toate clasele: la 125 cmc am cîștigat în Austria, la 175 cmc am cucerit primul loc în anul 1960 la motocrosul de la Sipca (primul motocros internațional cîștigat de un romîn), la 250 cmc. am cîștigat astăzi la Brașov, iar la 350, 500 și ataș am cîștigat numeroase campionate republicane la motocros și viteză.

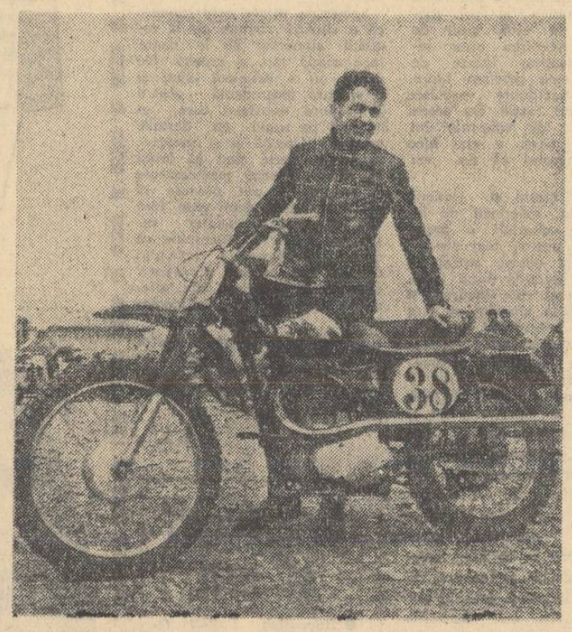

— Dacă ai face socoteala kilometrilor parcurși în acești ani la antrenamente și concursuri ce rezultat ai obține?

— Cred că am înconjurat de 15—16 ori pămîntul pe la Ecuator...

— Spune-mi, cînd ai avut cele mai mari emoții?

— Chiar în această săptămînă. Pînă marți am susținut examenele de admitere la Institutul de cultură fizică. Deși eram bine pregătit am avut emoții puternice. Poate chiar mai mari decît la o cursă... N-am cîștigat locul I — deși tare mult aș fi dorit — însă m-am „clasat" pe locul 22 din cei 100 de candidați admiși. Apoi, miercuri m-am dus la Brașov. În pauzele dintre examene și repetarea materiei am făcut și la București cîteva antrenamente. La Brașov a trebuit să muncesc pentru a învinge emoțiile (din nou emoții!) concursului internațional. Le-am învins pe toate într-o săptămînă. Amintirea lor mă va urmări însă multă vreme.

— Și pentru viitor?

— Voi munci și mai mult pentru a mă clasa pe un loc de frunte la campionatele mondiale și pentru a deveni profesor!

Hristache NAUM

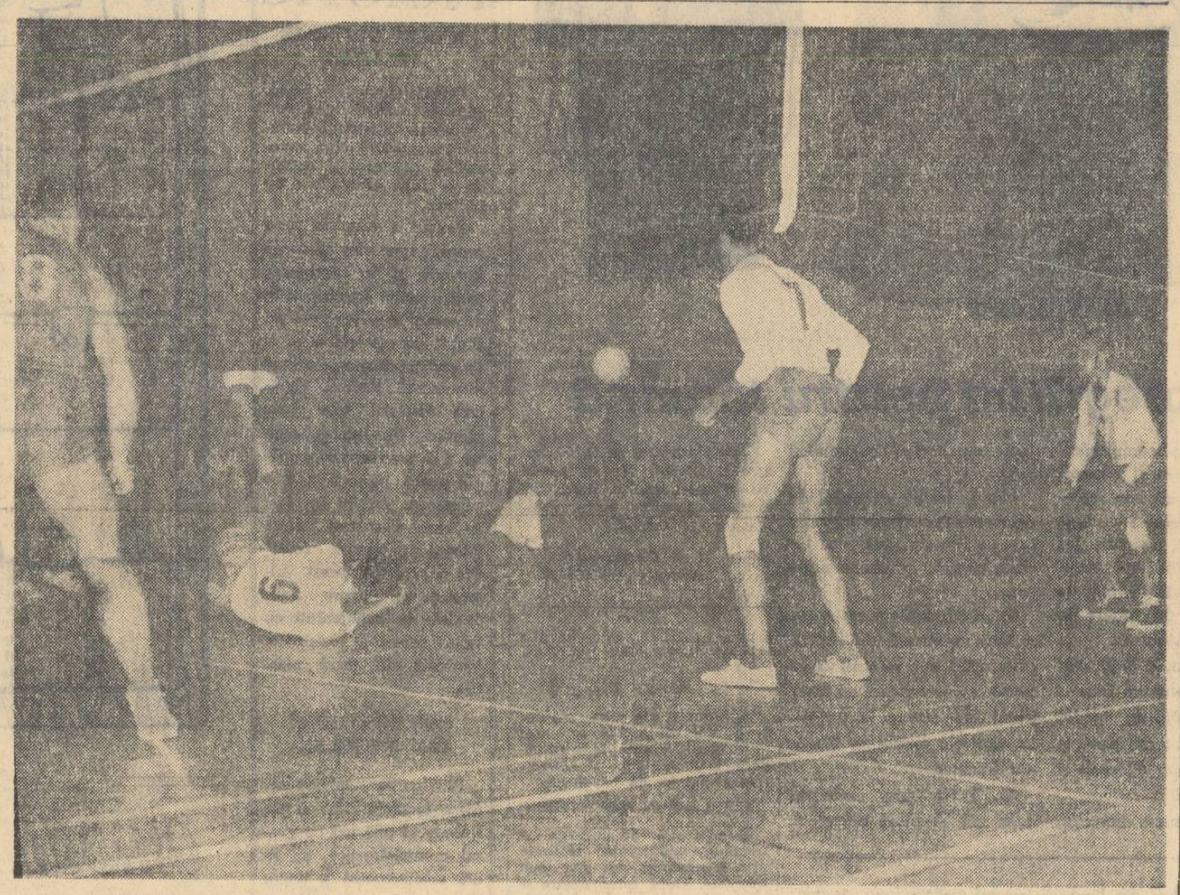

La București între 22 octombrie și 2 noiembrie

CAMPIONATELE EUROPENE DE VOLEI

Sala Floreasca. Peste fileul de volei două echipe în rîndurile cărora recunoaștem pe cei mai buni jucători din țară își disputa întîietatea întrebuințînd cele mai subtile și eficace procedee ale jocului. Servesc roată sau plutitor, preiau, pasează simplu sau din săritură, trag, blochează, construiesc un nou atac și așa mai departe...

Atmosfera obișnuită a meciurilor „tari" de volei. Lipsește totuși ceva pentru ca imaginea să fie completă: publicul! Tribunele sînt goale. Nu e un meci pentru public ci un antrenament al lotului reprezentativ care se pregătește în vederea celui mai important eveniment voleibalistic al anului: Campionatele Europene.

Într-adevăr Capitala țării noastre găzduiește cea de-a 6-a ediție a acestor întreceri. Și, înainte de a face cunoștință cu participanții la actuala confruntare să aruncăm o privire asupra celorlalte cinci ediții.

Scurt istoric

Roma 1948. Capitalei Italiei i se acordă cinstea să organizeze sub patronajul F.I.V.B. prima competiție oficială de volei. La întreceri au participat doar 6 echipe masculine. Rezultatul final a fost favorabil jucătorilor cehoslovaci care au terminat întrecerea neînvinși. După ei s-au clasat Franța și Italia.

Praga 1949. De data aceasta este rîndul fetelor să-și dispute supremația. Participarea reprezentantelor Uniunii Sovietice a lămurit problema primului loc. Evoluînd de o manieră inegalabilă voleibalistele sovietice au fost de departe cele mai bune. Pe locurile următoare s-au clasat Cehoslovacia și Polonia. Fetele noastre au ocupat locul 4.

Sofia 1950. A doua ediție a campionatelor masculine și feminine ale Europei. Pentru prima dată a luat parte echipa masculină a Uniunii Sovietice. Prima participare a acestei echipe coincide cu cîștigarea primului loc. Pe locul doi s-a clasat Cehoslovacia iar pe 3 Ungaria. Reprezentativa noastră a ocupat locul 5 În turneul rezervat echipelor feminine clasamentul final a avut următorul aspect: 1. U.R.S.S., 2. Polonia, 3. Cehoslovacia. Echipa romînă s-a clasat a 5-a.

Paris, 1951. Între 15—25 septembrie un număr mare de echipe și-au dat întîlnire în fața publicului parizian, entuziast susținător al acestui joc. Și la această ediție titlul a revenit U.R.S.S. fiind urmată în clasament de Bulgaria și Franța. Echipa noastră, după un început slab, și-a revenit în final, reușind să se claseze pe locul 4. La fete primele 3 locuri au fost ocupate de U.R.S.S., Polonia și Iugoslavia.

București 1955. Într-o organizare ireproșabilă Capitala țării noastre găzduiește cea de-a 4-a ediție a întrecerilor. Cei peste 15 000 de spectatori, care au fost seară de seară în tribunele velodromului Dinamo, au avut satisfacția să înregistreze cea mai bună comportare avută de echipa noastră masculină într-o mare competiție oficială. Locul 2 ocupat de jucătorii romîni în clasamentul final a constituit începutul unei perioade de glorie pentru voleibalul masculin romînesc. La băieți, echipa romînă a urmat formației cehe, cîștigătoarea întrecerii, iar la fete, jucătoarele sovietice s-au dovedit din nou cele mai bune.

Praga 1958. A cincia ediție și una din cele mai valoroase din punct de vedere tehnic. Record de participare și de... rezultate surpriză. Clasamentul final masculin și-a păstrat înfățișarea cîștigată în 1955 la București. La fete, locul 1. U.R.S.S.

Și acum: București 4 noiembrie 1963.

Loturile reprezentativelor noastre

O selecție judicioasă a făcut să rămînă în lotul masculin cei mai în formă 14 jucători. Mulți din ei au participat și la ediția precedentă. Lotul complet cuprinde pe Nicolau, Plocon, Grigorovici, Drăgan, Derszi, Schreiber, Chezan, Miculescu, Ganciu, Fieraru, Sőcs, Bărbuță, Coste.

Fetele, se găsesc într-un stadiu de pregătire destul de avansat. Lipsurile semnalate în trecutul apropiat au fost în mare măsură înlăturate; așa că cele 13 jucătoare: Ivănescu, Vanea, Enculescu, Florescu, Goloșie, Moraru, Mocanu, Teodorovski, Colceriu, Chezan, Popescu și Mirion așteaptă cu încredere primul fluier al arbitrului.

Echipele participante

În ultimul timp, întrecerile dintre cele mai bune echipe de volei din Europa au devenit tot mai echilibrate iar pe de altă parte s-a înregistrat o apreciabilă creștere a nivelului tehnic, precum și a spectaculozității jocului. Echipele U.R.S.S., Cehoslovaciei, Bulgariei, Iugoslaviei, Poloniei, Ungariei și Romîniei, luptă azi cu șanse sensibil egale pentru locuri de frunte în ierarhia valorilor voleiului european. De altfel datorită acestei creșteri generale puține au rămas întîlnirile internaționale pe care să le poți socoti, cum se spune, jucate dinainte. Dimpotrivă, fiecare meci prilejuiește o dispută dîrză, o întrecere pasionantă, reliefată în primul rînd de evoluția scorului, de lupta care se dă pentru fiecare punct. Atît întrecerile masculine la care vor participa echipele U.R.S.S., Cehoslovaciei, Bulgariei, Poloniei, Ungariei, Iugoslaviei, R. D. Germane, Franței, Danemarcei, Austriei, Olandei, Turciei, Finlandei, Italiei, Belgiei, R. F. Germane și Romîniei cît și cele feminine în care vor evolua formațiile reprezentative ale U.R.S.S., Poloniei, Cehoslovaciei, Belgiei, Ungariei, Iugoslaviei, Olandei, R.F. Germane, R. D Germane, Turciei, Danemarcei, Austriei și Romîniei, vor fi fără îndoială cele mai interesante, cele mai atractive din istoria europenelor. Și pentru ca aceste jocuri să fie urmărite de un număr cît mai mare de iubitori ai voleiului, federația de specialitate a luat buna măsură să organizeze preliminariile și turneul final feminin în orașe din țară, cu tradiție în acest joc.

Formula de disputare, locurile de desfășurare

Numărul mare de participanți a determinat organizatorii să propună la băieți împărțirea celor 17 echipe în 3 serii a cîte 4 echipe și o serie a 5 echipe, iar la fete 3 serii a 3 echipe și una a 4.

Întrecerile se vor disputa la București (turneul final masculin locurile 1—8), Constanța (turneul final feminin locurile 1—8), Cluj și Cîmpia Turzii (turneul masculin locurile 9—17) și Brașov (turneul feminin locurile 9—13).

Antrenamentul din sala Floreasca s-a terminat. L-am așteptat la ieșire pe Horațiu Nicolau, căpitanul echipei noastre Cunoscîndu-mi gîndurile mi-a răspuns înainte de a-l întreba: „Vrem ca de această dată să nu ne mai scape titlul".

Marcel RUSESCU

• VARIETĂȚI • VARIETĂȚI • VARIETĂȚI

Pregătire olimpică

O idee originală de a se antrena pentru Jocurile Olimpice de iarnă a avut campioana de schi Barbi Honnerberger. Ea s-a angajat încă de astă vară ca femeie de serviciu în familia unor țărani. Îngrijind de vite, lucrînd la strînsul recoltei și la coasă — declară Honnerberger — am făcut cea mai bună pregătire și sper să obțin cel puțin o medalie la Innsbruck.

O mărturisire

Ken Thompson, mijlocaș al echipei T. C. Hartlepools, excoechipier al lui Mathews la Stoke, a fost descalificat pe viață de federația engleză.

Thompson, împreună cu doi pariori clandestini, a înființat o „companie" care se ocupa cu „aranjarea" meciurilor de campionat. Aflînd verdictul federației, Thompson a spus: „Dacă toți fotbaliștii englezi care „vînd" meciuri ar fi suspendați pe viață, simbăta viitoare s-ar închide porțile stadioanelor din Anglia". De unde reiese că în țara fotbalului, se întîmplă lucruri cel puțin „ciudate".

Cum sînt pedepsiți fotbaliștii în Haiti

Federația de fotbal din Haiti încearcă o nouă metodă educativă, în speranța că va înfrîna jocul dur; pentru că trebuie să știți că și în insulele Pacificului faulturile sînt la ordinea zilei.

Experimentul constă în următoarele: un jucător brutal nu e descalificat direct, întrucît descalificarea n-ar servi la nimic. El trebuie în schimb să scrie un articol de cel puțin 10 pagini despre fotbal sau altă ramură sportivă. Dacă lucrarea corespunde, suspendarea care există doar pe hîrtie este anulată. În aprecierea „tezelor" se ține desigur cont de gradul de instruire al jucătorilor. Se pare că această sancțiune este foarte eficace fiindcă comportările nesportive pe terenurile de fotbal au scăzut simțitor.

Fotbal... dar afacerile sînt afaceri

Ne aflăm la meciul dintre Finnsnes și Neptun, două echipe de liga a doua din Ejsberg. Mai sînt 20 de minute de joc și tabla arată 0—0. Cînd iată că pe teren pătrunde grăbit un om transpirat, cu o servietă în mînă. El se îndreaptă spre jucătorul Haraldsen de la Finnsnes: între cei doi se încinge o discuție destul de animată. Arbitrul uluit la început se apropie înfuriat să-l evacueze pe intrus. Dar jucătorul Haraldsen intervine energic: lăsați-l, e un client de-al meu și tocmai îmi face o comandă pentru 200 kg. de pește. N-are timp să aștepte pentru că trenul pleacă peste cîteva minute la Copenhaga. Martorii oculari spun că arbitrul era cît pe-aci să-și înghită fluierul auzind această argumentație.

Premiile concursului nostru sportiv

În ultimele două numere ale revistei noastre am informat cititorii despre organizarea unui nou concurs sportiv cu premii care constă în următoarele întrebări:

1. Cine va ocupa primul loc în clasamentul campionatului categoriei A de fotbal?

2. Care vor fi echipele ce vor ocupa ultimele două locuri în clasamentul campionatului categoriei A de fotbal?

3. Care vor fi echipele ce vor ocupa primul loc în cele două serii ale campionatului categoriei B de fotbal?

4. Ce echipă va cîștiga ediția 1963/1964 a „Cupei R.P.R." la fotbal?

Reamintim că răspunsurile la concursul nostru — însoțite de bonul de participare, pe care-l vom publica în fiecare sîmbătă — se primesc pînă în ziua de 1 martie (data poștei) 1964.

Iată acum premiile care se vor acorda cîștigătorilor concursului nostru sportiv:

PREMIUL I: obiecte în valoare de 2 500 lei.

PREMIUL II: obiecte în valoare de 1 500 lei.

PREMIUL III: obiecte în valoare de 1 000 lei.

CINCI MENȚIUNI, în obiecte în valoare de 500 lei fiecare.

CINCI MENȚIUNI în obiecte în valoare de 300 lei fiecare.

CINCI MENȚIUNI în obiecte în valoare de 200 lei fiecare.

La distribuirea premiilor participă toți cititorii care vor răspunde exact la toate cele patru întrebări ale concursului. În cazul în care mai mulți cititori vor da răspunsuri exacte, premiile se vor acorda prin tragere la sorți. Dacă nici unul dintre participanți nu va indica soluțiile exacte la toate întrebările, premiul I nu se acordă, premiindu-se răspunsurile cu trei soluții exacte.

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERĂ
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel 17.60.10 interior 14 00

SAH

„Cupa Magazin" ediția a IV-a

Publicăm în continuare alte grupe cu participanți la a patra ediție a „CUPEI MAGAZIN".

Grupa B — cu participanți care au cel puțin categoria a III-a.

GRUPA 12-B: Ioan Gartner (Sona), G. Moldoveanu (Buc.), N. Marcel (Pitești), S. Chiricescu (Sibiu), St. Martin (Ploiești), V. Cuciuc (Constanța), M. Tudor (Giurgiu).

GRUPA 13-B: Gh. Paraschiv (Pitești), St. Dancu (Constanța), Gh. Vlăduț (Sibiu), I. Jaliu (Buc.), M. Ștefănescu (Buc.), F. Ekstein (Timișoara) și Alf. Vrani (Buc.).

GRUPA 14-B: C. Vasilescu (Pitești), M. Rădulescu (orașul Petru Groza), Const. Romanciuc (Buc.), Nic. Sludin (Onești), L. Farcaș (Joseni), M. Vît (Ploiești), și N. Kimel (Buc.).

Grupa A — cu jucători fără nici o categorie sau în categoriile a V-a sau a IV-a.

GRUPA 23-A: I. B. Cortea (Pitești), R. Mocanu (Isaccea), Tr. Popescu (Hunedoara), I. M. Georgescu (Ploiești), I. D. Stepan (Craiova), Gh. Marina (Buc.), B. Sapira (Buc.), Ad. Toia (Buc.) și M. Vîlceanu (Cugir).

GRUPA 24-A: V. Pădureanu (Buc.), M. Cehlarov (Sîrbeni), I. Sfera (Timiș) Gh. Negoescu (Buc.), Gh. Romeo (Sibiu), T. Perian (Bocșa), Ion Dumitru (Buc.), L. Porlogea (Ploiești) și Const. Botez (Iași).

GRUPA 25-A: Gr. Pietreanu (Ploiești), Dumitru Popescu (Buc.), Gr. Porumboiu (Reghin), M. Udrea (Buc.), A. Donat (Arad), Const. Grigoraș (Buc.), T. Tîrnăceanu (Buc.), P. Pavel (Onești), și Ad. Stanciu (Buc.).

GRUPA 26-A: C. Iacubovici (Bacău), G. Dancu (Constanța), D. Achian (Petroșani), D. Buzulică (Ploiești), N. Kimel (Buc.), Pop Traian (Sibiu), D. Livianu (Buc.), P. Antonescu (Buc.) și I. Bujancă (Reșița).

GRUPA 27-A: Pruiu Victoria (Constanța), P. Păcuraru (Ploiești), N. Schlosser (Sibiu), Aurelian Popescu (Buc.), I. Gavenea (Buzău), Ion Iacob (Moreni), C. Bătrînu (Buc.), O. Vlase (Scărișoara) și Gr. Nemeș (Tg. Mureș).

GRUPA 28-A: V. Rovența (Constanța), M. Topolog (Moreni), L. Silvestru (Vama), Tib. Marinescu (Hîrșova), I. Placani (Vulcănești), A. Stoica (Oradea), P. Iuncher (Pitești), S. Salivator (Oțelul Roșu) și C. Păunescu (Giurgiu).

GRUPA 29-A: D. Dumitrache (Brașov), Em Ciudin (Ploiești), N. Duțu (Brăila), O. V. Pavel (Buc.), Elisabeta Ionescu (Buc.), R. Feurstein (Luduș), I. Lăzărescu (Buc.), Rodica Visdei (Buc.), și Ad. Croitoru (Buc.).

GRUPA 30-A: N Chintoiu (Ploiești), Stănică Ionescu (Buc.), Dan Ionescu (Buc.), M. Mîrșanu (Buc.), L. Buruiană (Roman), Const. Ionescu (Buc.), Const. Cruci (Buc.), Gh. Dobrescu (Bradu de Sus) și D. Seinfeld (Ferești).

Repartizarea jucătorilor înscriși la a patra ediție a „CUPEI MAGAZIN" continuă. AU SOLICITAT PARTICIPAREA PESTE 550 DE ȘAHIȘTI, DIN CARE PESTE 100 JUCĂTORI CU CATEGORIILE A III-A, A II-A și I.

Partide de la turnee internaționale recente

Alb — Gh. Rotaru Negru — Westbrook.

Jucată în meciul R. P. Română — S.U.A. în cadrul Olimpiadei de șah prin corespondență.

1. e4, e5	19. Nf4, Ne2
2. Cf3, Cc6	20. T:e2, T:e2
3. Nb5, a6	21. D:e2, D:f4
4. Na4, Cf6	22. Dd3, Df2+
5. 0—0, C:e4	23. Rh1, N:d4
6. d4, b5	24. D:h7+, Rf7
7. Nb3, d5	25. c:d4, Re8
8. d:e5, Ne6	26. h3, D:d4
9. c3, Nc5	27. Dg6+, Rd8
10. Cbd2, 0—0	28. Td1, De5
11. Nc2, C:f2 ?!	29. Dc6, d4
12. T:f2, f6	30. D:a6, Tf2
13. e:f6, D:f6	31. Da8, Re7
14. Df1, Ce5	32. Nd3, Dh5
15. Cd4, Dh4	33. Te1+, Rd6
16. Cdf3, C:f3+	34. Dd8+, Rc6
17. T:f3, Ng4	35. Tc1+ și negrul
18. Tf2, Tae8	cedează.

Cu această victorie echipa R. P. Romîne a preluat conducerea cu 1—0 în meciul cu S.U.A.

Alb — Vasivkov (U.R.S.S.)
Negru — Parma (Iugoslavia).

Jucată cu prilejul meciului U.R.S.S. — Iugoslavia (iunie 1963).

1. e4, c5	12. h5, C:h5
2. Cf3, d6	13. 0—0—0, Ce4
3. d4, c:d4	14. N:c4, T:c4
4. C:d4, Cf6	15. g4, Cf6
5. Cc3, g6	16. Tdg1, e6
6. Ne3, Ng7	17. Rb1, Da5,
7. f3, Cc6	18. Cb3, Dc7
8. Dd2, 0—0	19. Nf4, e5
9. Nc4, Nd7	20. g5, Ch5
10. h4, Tc8	21. Cd5, Dd8
11. Nb3, Ce5	22. Ne3, Ne6

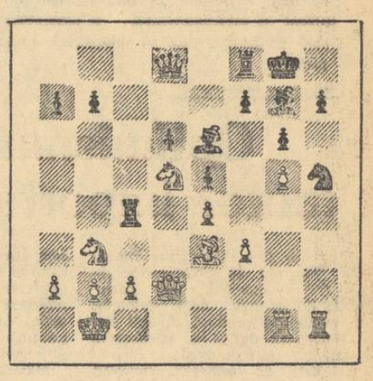

23. Cf6, C:f6	27. Df2, Nh3
24. g:f6, D:f6	28. De3, h6
25. Ng5, D:f3	29. C,d2 și negrul
26. Dh2, Dh5	cedează.

O partidă remarcabilă. Trei sacrificii de pioni (12.h5 !, 23. Cf6+ ! și 25. Ng5 !) au permis albului să deschidă complet și decisiv liniile de atac asupra poziției regelui negru.

ALB — Como NEGRU — Korcinoi

Jucată la Havana, în cadrul turneului memorial Capablanca august 1963

1. d4, Cf6	22. T:c8, T:c8
2. c4, e6	23. d5, e:d5
3. Cf3, d5	24. e:d5, Dc7
4. Ce3, c5	25. Cd4, De5
5. c:d5, C:d5	26. Ce6, Te8
6. e4, Ce3	27. Cca7, Ta8
7. b:c3, c:d4	28. Ce6, T:a2
8. c:d4, Nb4+	29. Dd4, D:d4
9. Nd2, N:d2+	30. T:d4, Ta1+
10. D:d2, 0—0	31. Rh2, Rf8
11. Nc4, Ce6	32. Tb4, b5
12. 0—0, b6	33. Cd4, Ta4
13. Tfd1, Ca5	34. Ce6, T:b4
14. Nd3, Nb7

MEDICUL vă sfătuieşte

Suferinzii şi invitaţiile la masă

Invitaţiile la masă ridică deseori probleme pentru cei care sînt obligaţi să ţină un anumit regim alimentar. La fel şi zilele festive în care mesele se iau într-un cadru deosebit.

De fapt nu e prea uşor ca un suferind, căruia i s-au indicat norme precise în ceea ce priveşte alimentaţia, să-şi impună restricţiile de rigoare, mai ales cînd gazda binevoitoare îmbie la bunătăţile de pe masă şi caută să-şi reliefeze calităţile de bună gospodină.

Aşadar, pe de o parte obligaţia de a nu comite abateri de la recomandarea medicului, iar pe de altă parte tentaţii de ordin gastronomic. Dacă acasă e mai uşor să se respecte întocmai regimul alimentar prescris, luarea în afară a meselor la diverse ocazii devine mai dificilă din acest punct de vedere.

În primul rînd trebuie o doză suficientă de voinţă, pentru ca în astfel de împrejurări cel suferind să-şi impună unele restricţii. Să luăm, bunăoară, un bolnav de hipertensiune arterială. Se ştie că un astfel de suferind trebuie să-şi limiteze mult cantitatea de lichide ingerate, să nu facă uz de băuturi alcoolice, decît numai cînd sînt foarte slabe şi în cantitate foarte redusă, să nu-şi încarce prea mult stomacul nici chiar cu alimente din care are voie să consume.

Hipertensivii nu trebuie să-şi închipuie că a mînca şi a bea peste măsură „numai o dată" nu înseamnă nimic. Cel care spune că „nu se îndură să lase", s-ar putea la un moment dat să aibă mult de suferit. Nesocotirea unor reguli elementare legate de mîncare, poate pricinui hipertensivilor accidente vasculare grave, uneori fatale. De aceea, cînd astfel de suferinzi sînt invitaţi la masă, e mai bine să aibă regretul că nu vor pleca sătui.

Dacă se iveşte şi prilejul de a dansa, suferinzii de hipertensiune arterială e preferabil să se abţină, mai ales că în asemenea ocazii, astfel de plăceri se practică după masă, cînd stomacul este încărcat şi cînd circulaţia sîngelui se face mai dificil pentru cei cu afecţiuni cardio-vasculare.

Suferinzii de boală ulceroasă, chiar în perioadele de linişte, trebuie şi dînşii să aibă în vedere că deseori, chiar şi o singură încălcare mai flagrantă a regimului alimentar le poate redeştepta boala, expunîndu-i la crize dureroase cu tot cortegiul de accidente (hemoragii, perforaţii etc.). Deci şi aici se impune cumpătare, oricît de tentante ar fi sarmalele, de pildă, sosurile sau alte bunătăţi, ori băuturile apetisante, oferite.

Cam ceva asemănător s-ar putea spune şi despre suferinzii de colite, colecistite, gastrite, boli de ficat, de rinichi etc.

Socoteala unora care gîndesc că o singură abatere de la regimul alimentar nu le poate face nimic rău, e greşită. De multe ori e suficient chiar şi o singură imprudenţă pentru a produce neplăceri care se înlănţuie pe urmă cu destulă greutate. Greşită e şi socoteala acelora care cred că luînd cu dinşii diferite medicamente calmante, îşi pot permite să mănînce orice, după cum fără rost e şi raţionamentul suferinzilor care îşi închipuie că după o încălcare a regimului dietetic pot repara totdeauna greşeala prin cîteva zile ulterioare de regim alimentar strict.

Dorim poftă bună tuturor celor care sînt invitaţi la masă. Suferinzii să nu uite însă că lăcomia strică... sănătatea.

L. L.

ACTUALITĂŢI MEDICALE

REGENERAREA DINŢILOR PRIN ELECTRICITATE. Experienţe recente au dovedit că în majoritatea cazurilor de carie dentară, utilizarea curentului electric de joasă tensiune este în măsură să accelereze formarea dentinei secundare şi să încetinească progresarea cariei. Stratul secundar de dentină obţinut în acest fel este mai gros decît cel care se produce de obicei în cursul procesului de autoreparare a dintelui cariat.

VINDECAREA MIOPIEI. Datorită unui procedeu modern şi nedureros de decupare din cornee a unei benzi subţiri de 2 microni, profesorul Krawawicz din Varşovia corectează defectul de distanţă focală în majoritatea cazurilor de miopie.

NUMĂRĂTOR AUTOMAT AL ACCESELOR DE TUSE. În Anglia s-a construit un aparat care înregistrează automat numărul acceselor de tuse ale suferinzilor de afecţiuni bronhopulmonare. Aparatul se fixează pe pieptul tuşitorilor şi permite studierea diferitelor aspecte ale bolii.

NOU APARAT ELECTRONIC MEDICAL. La Leningrad, un grup de cercetători sub conducerea inginerului A. A. Eman, a construit un aparat electronic complex cu care se pot înregistra concomitent mai multe funcţiuni ale organismului. Cu noul aparat, denumit „Poligraful chirurgical PGh-01" se înregistrează în acelaşi timp şi continuu în cursul operaţiei tensiunea arterială, numărul respiraţiilor, pulsul, gradul de saturaţie cu oxigen a sîngelui, precum şi electrocardiograme şi electroencefalograme.

ÎNREGISTRAREA SÎNGELUI PIERDUT. S-a pus la punct un nou aparat numit „Perdometru", cu care se poate înregistra cantitatea de sînge pierdut în timpul unei operaţii. Datorită acestui aparat se poate oferi bolnavului — în caz de pierderi mari de sînge — exact cantitatea de sînge de care are nevoie.

ELECTROCARDIOGRAMĂ PRIN RADIO. Recent, s-a reuşit să se înregistreze prin radio contracţiile inimii în timpul diferitelor procese de muncă. Pentru obţinerea unei astfel de electrocardiograme se instalează pe pieptul suferindului un post emiţător, de „mărimea" unui timbru poştal obişnuit. Graficul inimii se poate înregistra pînă la o distanţă de 30 metri.

ACUL ŞI SERINGA ÎNLOCUITE PRIN ULTRASUNET. — Într-un viitor apropiat medicii se vor putea dispensa de ac şi seringă pentru introducerea în organism a diverselor substanţe medicamentoase, ceea ce va produce desigur satisfacţie mai ales... bolnavilor. Aceasta se datoreşte ultrasunetelor, care printr-o nouă metodă descoperită în ultima vreme, sînt capabile să introducă la nivelul pielii şi musculaturii medicamentul dorit.

RADIOGRAFII ÎN RELIEF. — Progresele tehnicii radiologice oferă astăzi posibilitatea obţinerii imaginilor în relief atît la radiografii obişnuite cît şi la tomografii. Extinderea acestei tehnici va permite o şi mai mare precizie în stabilirea diagnosticelor prin radiologie.

MUŞCHI ARTIFICIALI. — Confecţionarea diferitelor piese din material plastic pentru înlocuirea unor segmente din corpul omenesc a devenit în ultimul timp o metodă curentă. De curînd se experimentează şi confecţionarea unor muşchi din acid poliacrilic, care să înlocuiască anumiţi muşchi din organism.

INTERESANT ŞI UTIL

● *Înlocuirea dinţilor cu dinţi sănătoşi — care a început să se practice astăzi ca o metodă înaintată în tehnica de stomatologie operatorie — a fost cunoscută încă de pe vremea lui Hipocrat şi din epoca romanilor. Sute de uni mai tîrziu, în anul 1594, se citează de asemenea un caz de reînplantare a dinţilor, care a reuşit pe deplin. Dinţii reînplantaţi în alveole îndeplinesc aceleaşi funcţiuni ca şi dinţii normali. Aceasta se datoreşte fie restabilirii complete a ţesuturilor din jurul noului dinte, fie formării unui ţesut osos la nivelul locului de înplantare.*

● *Inflamaţiile cronice ale amigdalelor nu constituie numai focare permanente de infecţie care întreţin diverse stări de boală şi mai ales cele de natură reumatică, dar pot determina — aşa cum demonstrează recent unii autori sovietici — şi leziuni ale sistemului nervos central, care se manifestă prin accese periodice de migrenă însoţite de greţuri şi insomnie, lipsa poftei de mîncare, vărsături, salivaţie abundentă, transpiraţie excesivă.*

● *Surmenajul fizic sau intelectual, abuzul de alcool şi tutun, statul prelungit în aer viciat, viaţă dezordonată şi stările de convalescenţă după diferite boli infecţioase favorizează apariţia bolilor datorate răcelii.*

● *Din fructele de mărar se extrage, în ultimul timp, în Uniunea Sovietică un produs — Anetina — care se pare că dă rezultate foarte bune în tratamentul crizelor de anghină pectorală.*

● *Prin ajutorul ultramicrotomiei — metodă ultramodernă care serveşte la studiul ţesuturilor sănătoase şi bolnave — se pot obţine tăieturi atît de subţiri din organul studiat, încît ar trebui aşezate una peste alta 50.000 de astfel de felii pentru a realiza grosimea de 1 milimetru.*

● *Paradentoza, de pe urma căreia se pierd deseori numeroşi dinţi, se tratează de curînd la clinica stomatologică din Tg. Mureş cu ajutorul apei calde sub presiune. După o singură şedinţă hidroterapică de acest fel, aplicată pe gingii, cu un aparat special timp de 20 de minute, se obţin rezultate remarcabile.*

Optimismul bolnavilor — factor important de însănătoşire

Se ştie că anumite funcţiuni ale scoarţei cerebrale contribuie nu numai la declanşarea unor tulburări menite să producă diverse îmbolnăviri, dar şi la ameliorarea multor stări de boală.

Este, de asemenea, cunoscut că într-o oarecare măsură, însuşi bolnavul poate contribui la uşurarea simptomelor de boală şi la grăbirea însănătoşirii, tot datorită influenţării scoarţei cerebrale, ca urmare a interdependenţei ce există între diferitele funcţiuni ale organismului.

Ţinînd seama de aceste adevăruri strict ştiinţifice comportamentul celor din jurul bolnavului trebuie să fie de aşa natură încît să creeze acestuia un mediu favorabil care să-l asigure de dragostea şi interesul celor apropiaţi pentru a se restabili, să-i facă mai uşor suportabilă boala.

Crearea unor asemenea condiţii va produce suferindului optimism în ceea ce priveşte evoluţia bolii şi ca urmare, organismul său va fi în măsură să lupte mai eficient cu boala prin influenţarea în sens pozitiv a unor centrii nervoşi din scoarţa cerebrală.

În acest scop, cei care vin în contact cu bolnavul vor căuta să-i întreţină buna dispoziţie, să-i încurajeze continuu, să-i suporte cu bunăvoinţă şi răbdare unele capricii inerente bolii, să-l ferească de aflarea unor veşti neplăcute, dar şi de vizitele prelungite şi obositoare.

Suferindul nu trebuie să fie compătimit, nici să vadă figuri triste şi nici să audă bocete în jurul său, oricît de grea i-ar fi suferinţa. El are nevoie de atitudini care să-i asigure şi să-i menţină permanent echilibrul sufletesc, să-i ridice moralul.

Mai are nevoie de linişte spre a se putea odihni, de aerisire corespunzătoare a camerei şi bineînţeles, de administrarea cu regularitate a medicamentelor şi de aplicarea tuturor celorlalte indicaţii recomandate de medic.

Starea de curăţenie a lenjeriei de corp şi de pat, a veselei, ca şi igiena corporală creează de asemenea bolnavului o stare de mai bună dispoziţie şi încredere în vindecarea sa.

Dr. I. LEONESCU

Ştiaţi că...

...munca organizată după aptitudini şi preferinţe constituie un excelent mijloc de restructurare a personalităţii bolnavilor de afecţiuni psihice? Această metodă de muncă — utilizată şi la alte grupe de bolnavi, în scop terapeutic — se numeşte ergoterapie.

...după mese — pentru a putea face faţă necesităţilor digestiei — cantitatea de sînge care circulă prin organele tubului digestiv creşte cu 30—40 la sută faţă de repaus? Această creştere determină în compensaţie scăderea cantităţii de sînge circulant în alte organe (muşchi, creier etc.). Aşa se explică starea de relativă oboseală după mese, tendinţa spre odihnă sau chiar spre somn, cu o vizibilă scădere a capacităţii de lucru, atît a celei fizice cît şi a celei intelectuale.

Deci, recomandările medicilor „nu citiţi în timpul mesei pentru a vă asigura o bună digestie" şi reversul monedei „nu mîncaţi în timpul muncii intelectuale pentru a-i asigura un randament maxim" — au fustificări ştiinţific fundamentate.

...deasupra norilor alburiţi sau pe un vîrf de munte acoperit de zăpadă, cantitatea de raze ultraviolete este tot atît de mare ca pe litoral?

Ne pregătim pentru toamnă

În sezonul din toamna aceasta va fi modern şi mantoul amplu, chiar cel gen pelerină, va fi modernă şi jacheta ce alunecă uşor pe corp. Iar în cadrul acestor linii generale se află o bogată scală de modele destul de variate în ce priveşte amănuntul...

În desenul nr. 1 înfăţişăm cititoarelor noastre un frumos mantou pelerină, un model frumos şi practic sub care, la nevoie, îţi poţi adăposti şi mîinile şi poşeta..

Nr. 2: un mantou uşor cloş, larg, cu mîneci chimono şi guler şal.

Nr. 3: un alt chimono, de data aceasta însă cu un guler care aminteşte pelerina, făcînd, parţial, şi slujba acesteia...

Nr. 4: o jachetă pe corp, cu talia nemarcată însă şi fără guler, care este înlocuit cu o eşarfă ce se asortează cu fusta (fiind din acelaşi material). La capetele eşarfei — blană, sau franjuri.

Nr. 5: un taior clasic cu guler mic de blană sau piele.

Toate acestea se confecţionează, firească, din stofe potrivite anotimpului, fiind însă preferat şi iubit, şi în toamna aceasta, tweedul.

Desene de Tanţi PFENNINGS

Întreţinerea unor obiecte din mase plastice

Obiectele din mase plastice sînt din ce în ce mai mult folosite în gospodării. Este deci bine să cunoaştem modul lor de întreţinere.

VESELA DIN POLISTIREN

Este vorba de linguriţe şi furculiţe multicolore, realizate prin injectare şi care sînt mult solicitate. După întrebuinţare se vor spăla în apă caldă (pînă la 40 de grade) în care se dizolvă sodă. E bine să reţinem că, aceste obiecte nu se freacă cu sodă.

După spălare linguriţele şi furculiţele se vor şterge uşor cu o cîrpă moale. De asemenea, e bine să reţinem că obiectele din polistiren nu se lasă să se usuce de apă nesterse şi că la spălarea lor nu vom întrebuinţa săpun.

Şi încă un sfat posesorilor de veselă (sau alte obiecte) din polistiren: feriţi aceste obiecte de benzină care le atacă.

OBIECTE DIN POLIETILENĂ

Obiectele din polietilenă se realizează în general prin injectarea şi sulfarea acestui material plastic. Spălarea lor se face în apă la temperatura camerei (deci neîncălzită). În general, celelalte reguli pentru întreţinerea obiectelor din polistiren sînt valabile şi pentru cele din polietilenă.

Vom adăuga încă un singur sfat: nu este recomandabil să ţinem mai mult timp uleiuri în căniţele sau paharele realizate din polietilenă.

Colţişorul plăcut din bucătăria noastră trebuie făcut cît mai atrăgător şi prietenos. Pe bancheta simplă de scîndură trebuie să se găsească totdeauna cîteva perne, nu prea mari, însă moi.

Atît faţa de masă cît şi perdelele devin mai frumoase dacă le facem cîte o broderie cu unul din modelele de mai jos.

Această desagă dublă făcută din ţesătură de in cu ciucuri sau broderii pe ea — sau fără, dacă este din material înflorat — va fi foarte preţuită ca loc de ţinut diverse cîrpe.

Lucru de mînă

RĂSPUNDEM CITITOARELOR

SILVIA — *Bucureşti*, este foarte încîntată de garsoniera în care s-a mutat şi ne cere sfaturi cum să folosească în chip judicios dulapurile şi interiorul uşilor lor. Într-una din schiţe arătăm împărţeala şi aranjarea dulapului-debara care este îngust. În el se ţin — cum se vede — mături, perii, cîrpe, analciduri, lucrurile de făcut ghetele, şi alte materiale de acest gen. De remarcat cîrligele din interiorul uşii şi pungile de jos în care se ţin lucrurile mai curate.

Cealaltă schiţă reprezintă interiorul uşii dulapului de haine. Capitonajului de creton i se fac mai multe serii de buzunare de diferite mărimi, sus o vergea metalică, iar pe la mijloc două pungi mai mari, eventual cu compartimente în care se pot ţine diverse acte (chitanţe de chirie, de apă, lumină, telefon şi chiar bani). Acestora li se fac şi urechi cu nasture pentru a sta închise bine. În celelalte, după cum se şi vede, se ţin mănuşi, baticuri, fulare (pe vergea), piepteni, pantofi mai fini şi care nu se poartă des, bineînţeles curăţaţi frumos şi şterşi.

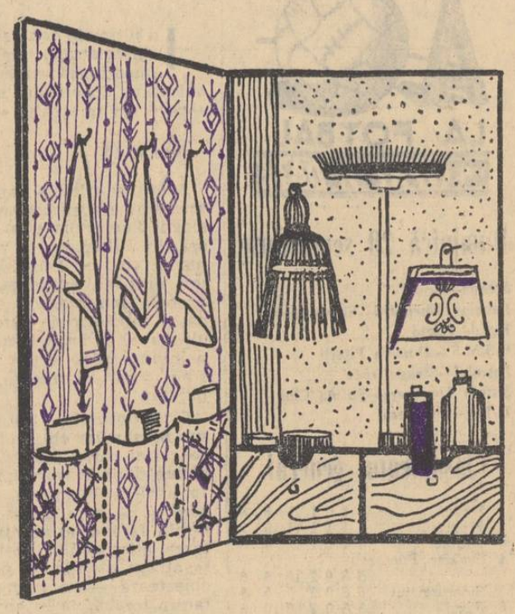

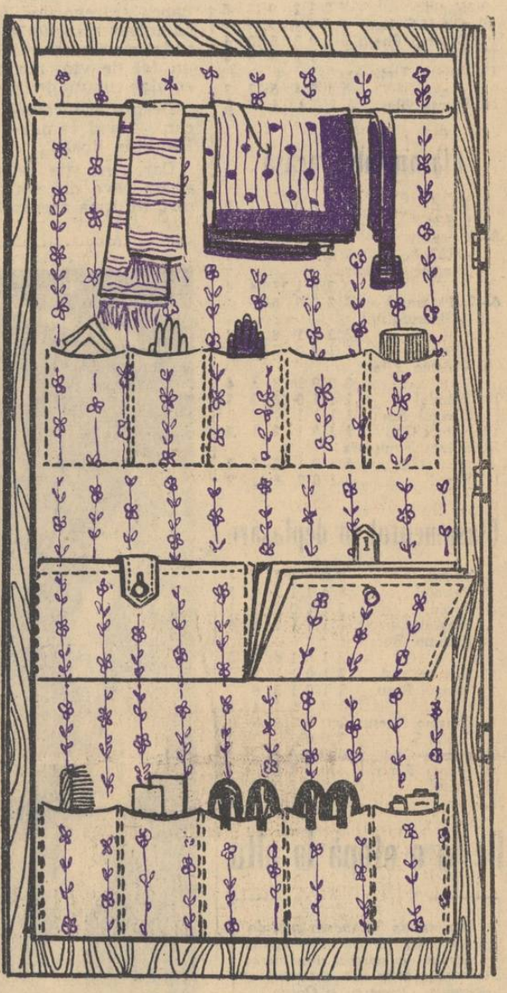

PRACTIC

TOCURI DIN MASE PLASTICE

Confecţionate din lemn, tocurile subţiri (gen cui) cauzează cîteodată supărări cumpărătoarelor, nerezistînd presiunii şi rupîndu-se după cîteva zile de purtare.

Pentru a elimina acest neajuns (mai ales că moda prevede şi în continuare tocuri înalte) specialiştii în domeniul încălţămintei au căutat un material uşor şi cu rezistenţă mare care să înlocuiască lemnul. Şi acest material este masa plastică. Bineînţeles, pentru a putea realiza tocurile din masă plastică a fost nevoie de maşini speciale cu care a şi fost dotată fabrica „Flamura roşie" din Sibiu. În acest trimestru, vor apare noile modele de încălţăminte cu tocuri uşoare şi rezistente, fabricate din masă plastică.

NOI BIBELOURI DIN PORŢELAN

Bibelourile înfrumuseţează locuinţa. Dar şi ele trebuie să ţină pas cu gustul cumpărătorilor, cu linia arhitectonică a noilor locuinţe. Creatorii fabricii de porţelan au şi realizat o serie de noi bibelouri în linii moderne, care ţin seamă de aceste considerente. Se remarcă „Colectivistul", „La plajă", „Ţărancă cu struguri" şi alte creaţii reuşite, realizate în ultimul timp. Dar nici lumea basmelor nu este neglijată. Vă recomandăm pentru vitrinele dv. ursul polar, peştele cu scoică, pisoiul şi căţelul stilizaţi şi alte figurine apărute de curînd.

Materia primă folosită (pasta de porţelan înobilată), coloritul reuşit, toate recomandă noile bibelouri pentru decorarea locuinţelor.

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— **Papanaşi cu smîntînă, mîncare de ţelină cu carne; struguri.**
— **Ciorbă ruseacă; musaca de conopidă; compot de mere.**
— **Salată de vinete; sarmale cu orez; cremă de cacao.**
— **Supă de dovlecei; gulii umplute cu carne; tarte cu fructe.**
— **Roşii umplute cu brînză; friptură la cuptor-salată; struguri.**
— **Ciorbă de cartofi; şniţel pane; lapte de pasăre.**
— **Salată a la russe; pui cu bame; cornete cu frişcă.**

CONSERVAREA ARDEILOR

— Ardei conservaţi în sare —

Se aleg ardei graşi, nevătămaţi pe care îi spălăm în mai multe ape. După aceia se taie în jurul codiţei un căpăcel şi se curăţă de seminţe. În fiecare ardei se presară puţină sare. Se lasă să stea astfel într-un vas mare cel puţin 7—8 ore. Este indicat să se ţină chiar şi pînă a doua zi pentru că astfel se moaie mai bine. La 100 de ardei avem nevoie de aproximativ 350 g. sare. Pentru a nu întrebuinţa prea multe borcane punem ardeii unul în altul, apoi îi aşezăm în borcan. Apa care au lăsat-o o turnăm deasupra, iar dacă mai este nevoie mai punem puţină apă cu sare. Peste ei adăugăm un praf de conservant. Se leagă cu celofan. Se păstrează la un loc uscat şi răcoros. Înainte de a-i întrebuinţa îi punem de cu seară în apă rece ca să se desăreze.

— Ardei umpluţi cu varză albă şi roşie —

Se scobesc ardeii graşi, se curăţă de seminţe. Separat se taie varză dulce, foarte subţire, se sărează şi după ce s-a muiat (1—2 ore) se stoarce şi se umple ardeii cu ea.

Se aşează apoi în borcane. Deasupra vărsăm oţet fiert — diluat după gust — cu foi de dafin, boabe de piper, foi de telină, puţin răcit. Dacă nu ne place cu oţet, putem să-i punem cu saramură. În ori şi ce caz, la ambele punem la sfîrşit o punguţă cu făină de muştar sau boabe de muştar (10—15 bobiţe). Le fel se procedează şi la ardeii umpluţi cu varză roşie. De preferinţă se pun în oţet.

— Ardei umpluţi cu zarzavat —

Se aleg ardei graşi frumoşi, neloviţi, la care se taie căpăcelul. Se curăţă de seminţe, se spală. Separat tocăm varză dulce, morcovi, păstîrnac, telină şi pătrunjel. Se freacă, cu băgare de seamă, cu sare. Se umple ardeii. Pentru a nu ieşi compoziţia din ardei deasupra se pune un căpăcel de frunză de varză sau o felie de morcov subţire. Se aşează în borcane, bine potriviţi, unul lîngă altul. Deasupra se toarnă o saramură făcută din 50 g. sare la un litru de apă. După ce s-a răcit saramura se pune şi o ceaşcă de oţet (200 g.).

COLŢUL CELOR MICI

MARICICA

Cum ajută Maricica
Pe mămica?
Dacă vreţi ca să aflaţi,
Ascultaţi:
Cînd mămica ei găteşte
Vasele ea le clăteşte;
Ba şi să le şteargă ştie.
Cîrpa de bucătărie

Ştie cum s-o mînuiască
Pînă face să lucească
Farfurii şi furculiţe,
Căni, cuţite, linguriţe,
Polonicul
Şi ibricul,
Tigăiţa,
Piuliţa,

Ceainic, strachină, pahare,
Toate cîte-au fost murdare.
Acum totul e curat.

Iată cum a ajutat
Maricica
Pe mămica.

PRIETENII MEI

După ce mîncăm, mămica
Spală vasele iar eu
Am de lucru cu pisica,
Cu Grivei, cu floricica
Şi cu cănăraşul meu.

Îi hrănesc pe fiecare:
Lui Grivei îi dau un os,
Ud pămîntul lîngă floare,
Iar pisicii-i dau mîncare
Miez de pîine pus în sos.

Cănăraşu-n colivie
E prietenul meu bun.
Cîntă, plin de bucurie,
Cînd mă vede, căci el ştie
Că seminţe am să-i pun.

GHICITORI CU COADĂ

Are coadă, barbă deasă
Şi curat în urmă lasă
După ce o plimbi prin casă
(MĂTURA)

E în casa orşicul,
Stă de obicei în cui,
Are coadă, are cioc
Şi fierbi apă-n el la foc...
(IBRICUL)

Numai coadă şi dinţi are
Şi te-ajută la mîncare.
(FURCULIŢA)

E un fel de farfurie,
Stă doar în bucătărie
Are coadă şi prăjeşte
Ouă, chifteluţe, peşte,
(TIGAIA)

Florin IORDĂCHESCU

REBUS

E toamnă iar...

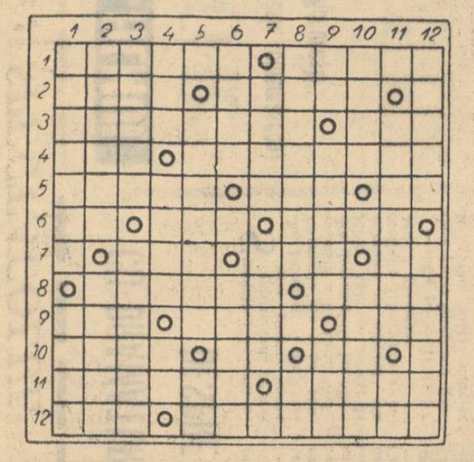

ORIZONTAL: 1) Pictor romîn, autorul tabloului „Foi de toamnă" — Poet german născut în Banat, creatorul a numeroase poezii din care fac parte și „Sentiment de toamnă" și „Gînduri de toamnă" 2) „Cîntec de toamnă" se intitulează una din poeziile sale — Plimbări 3) Poet francez (1844 — 1896) care a scris „Cîntecul toamnei" — Din neamul oscilor 4) Toamne (fig.) — Pleacă în țările calde o dată cu venirea toamnei 5) Un sfert de kilogram — Toamna în viziunea pictorului rus Levitan — Bețe! 6) Inscripție pe pietrele kilometrice — Literă grecească — Doamnă pentru toamnă 7) Institutul Central de Statistică al U.R.S.S. — Usturoiat — Notă muzicală 8) În toamna vieții — Din neamul asirilor 9) Creanga uscată ce bate în geam — Clasic al picturii noastre, autorul tabloului „După culesul viei" — Rîu în R.P. Polonă 10) Cortegiu — Post scriptum — Cobalt 11) Varietate de struguri — Se formează în urma ploilor 12) Fir — Combate răceala (pl.)

VERTICAL: 1) Autorul suitei simfonice „Cele patru anotimpuri" — Își numără bobocii 2) Poet rus, autorul poeziei „Toamna" — „Cînd strugurii se coc" de Mihail Iora 3) Distanțat — Strînge de cu toamnă provizii pentru iarnă 4) Organizația Comercială Locală — Rămășiță — Îndrăznește! 5) Lucrare agricolă de toamnă pentru recolta de primăvară — Pronume posesiv 6) Suprafețe — Încurcătură 7) Roman de D. Zamfirescu — Monedă folosită în India 8) „Glasul toamnei" de Grieg și „Septembrie" de Richard Strauss — De două ori 9) În eter! — Vreme ploioasă — Încărcat cu rodul viei se îndreaptă către cramă 10) Gaz nobil — Își deschid porțile în pragul toamnei 11) Pictor rus, autorul tabloului „Toamna" — Conseane 12) Copacul desfrunzit al toamnei — Culoarea toamnei.

Silvia FÖLER

Pe scurt despre...

VIN

— Vinul ocupă un loc de seamă în operele lui Homer, care a ales drept emblemă pentru scutul eroului său Odiseu, imaginea viței de vie.

— În banchetele Iliadei și Odisseei, vinul curgea gîrlă, iar celor care cîștigau marile întreceri sportive, li se ofereau drept premii cupe cu vin.

— Vinul a fost dintotdeauna bucuria noroadelor. În Attica erau sărbătorite la țară Dionisiile (Dionysos — în mitologia greacă, zeul naturii și al culturii viței de vie — precum Bacchus la romani). Prin decembrie erau sărbători închinate tescuitului; la sfîrșitul lui februarie, Anthesteriile, care țineau 3 zile și în cursul cărora se gusta vinul ultimei recolte.

— În scrierile lui Democrit, Xenophon, Aristotel, Teophrast și Dioscoride se fac dese referiri la viticultură și ampelografie. Aristotel este de altfel primul care pomenește de struguri fără sîmburi.

— În mormintele din mijlocul dinastiei a XVIII-a și a XIX-a din Teba se găsesc scene deosebit de reprezentative atît pentru culesul viei, cît și pentru fabricarea vinului.

— Dimitrie Cantemir lăuda viile de la Cotnari susținînd că vinul de acolo „este mai ales și mai bun decît alte vinuri europenești". Aprecierile sale pe care le găsim în „Descriptio Moldaviae", se refereau de asemenea la viturile de Huși, Odobești și Nicorești.

— În descrierea banchetului de la curtea lui Trimalcion, din Satiriconul lui Petronius, oaspeților la această petrecere li s-a dat să se spele pe mîini cu vin, căci apa lipsea.

(Culese din „Tara viniurilor" de C. Prisnea, ed. II-a 1963).

CALEIDOSCOP

CEA MAI MICĂ REZERVAȚIE BIOLOGICĂ DIN LUME

În valea Lucina, aflată în partea de nord-vest a Transilvaniei, a fost creată o rezervație biologică care prin dimensiunile ei poate fi socotită cea mai mică din lume. Acoperind o arie de numai un hectar, acest teritoriu marchează locul cel mai sudic al emisferei boreale în care crește mesteacănul pitic — Betula nana, cum e numit în atlasele botanice. Acești arbuști — ce nu depășesc în medie 30 de cm în înălțime sînt o relicvă a epocilor glaciare.

SĂ FACEM CUNOȘTINȚĂ...

Două noi simboluri ce exprimă submultipli ai unităților de măsură au fost recent omologați de Comitetul internațional de măsuri și greutăți: **femto** (simbol — f) = 10^{-15} și **atto** (simbol — a) = 10^{-18}. Aceste noi simboluri își derivă numele din două cuvinte daneze: **femten**, ceea ce înseamnă cincisprezece și **atten** — optsprezece.

VÎNĂTOAREA SUBMARINĂ CU ELECTROHARPONUL

Recent în Uniunea Sovietică s-a experimentat cu succes un nou și original instrument de vînătoare submarină: un harpon electric. Acesta are aspectul unei obișnuite puști pneumatice subacvatice în al cărei pat însă sînt montate un condensator și un generator de impulsii. În clipa cînd harponul își atinge ținta vie, se produce un contact electric și animalul vînat primește o descărcare foarte puternică care-l electrocutează. Se deschide astfel un nou capitol în istoria pescuitului submarin.

UN PARADOX

Care e locul cel mai însorit de pe Pămînt? Vă simțiți ispitit să răspundeți, fără îndoială, Sahara, deșertul Kalahari sau arhipelagul Havai. Oricît de paradoxal ar părea, răspunsul exact e altul: Antarctida. Mai precis zona stațiunii antarctice Pionerskaia. În acest ținut al ghețurilor eterne media radiațiilor solare pe centimetru pătrat însumă 55 de calorii mari, în vreme ce în Crimeea ele nu depășesc 52 de calorii mari.

LACURI SUPRAETAJATE

Recent hidrologii au descoperit în Armenia existența unui vast lac subteran, ce acoperă o arie de 700 kmp. Această enormă pînză de apă se află plasată — despărțită doar de cîteva zeci de metri de straturi argiloase — sub matca lacului Sevan a cărui întindere măsoară circa 1 400 kmp. Alte numeroase pînze acvifere subterane, descoperite în Armenia — dintre care un lac din regiunea Ararat, adunată în albia sa subpămînteană 4 miliarde mc de apă — formează un gigantic rezervor pentru rețeaua de irigație a zonelor limitrofe.

TIPOGRAFIA VIITORULUI

De mai bine de nouă secole — de cînd au fost născocite literele mobile de tipar — principiul tipografiei a rămas neschimbat: un text în relief este imprimat în cerneală pe hîrtie sau alt material similar. În laboratoarele unui institut de cercetări științifice din Wilna s-a născut o idee înnoitoare care e pe cale să revoluționeze întreaga tehnică a tiparului. Profesorul Ivan Jilevici a proiectat un nou sistem de imprimat prin care se elimină contactul cilindrului cu hîrtia și prin aceasta se asigură accelerarea într-o măsură considerabilă a vitezei rotativei.

Cilindrul metalic este înlocuit printr-o bandă magnetizată, similară celei folosite la magnetofoane. Pentru a înregistra textul sau desenele ce trebuie tipărite pe această bandă magnetică se utilizează tehnica aplicată în transmisiile prin Belinograf, care transformă o imagine, descompusă în puncte, în impulsuri electrice.

Pentru a „tipări" cu acest nou sistem se rotește cilindrul pe care este fixată banda magnetică sub hîrtia întinsă între două rulouri de material plastic, hîrtie ce se derulează cu aceeași viteză. Cerneala este înlocuită cu o pulbere foarte fină ale cărei particule magnetizabile se fixează pe hîrtie, ca efect al magnetizării benzii care se derulează dedesubt. Textul imprimat este fixat cu ajutorul unei substanțe sicative rapide.

CE NE REZERVĂ ADÎNCURILE OCEANULUI PLANETAR

Navele OGON și ADLER, unități ale flotei sovietice de cercetări oceanografice, plasînd în aria mării Bering năvoade speciale la o adîncime de 700 metri au izbutit să pescuiască o cantitate considerabilă de pește — obținînd la fiecare aruncare a năvoadelor între 3 000 și 4 000 de kilograme. Cu astfel de rezultate neașteptate s-au soldat o serie de sondaje experimentale efectuate în alte zone ale Pacificului. Aceste cercetări urmează să se extindă și în celelalte regiuni ale oceanului planetar, echipajul științific al navelor-laborator pregătindu-și totodată unelte de pescuit perfecționate pentru a recolta fauna piscicolă a unor adîncimi și mai mari. Cercetările oceanografilor sovietici deschid astfel perspective interesante, vădind că în spațiile acvatice submarine se găsesc imense rezerve de pești și alte viețuitoare susceptibile de a constitui obiectul pescuitului mondial.

FRED GHENĂDESCU

— Eu ca copil, eram foarte timid. De-abia de la 15 ani am devenit îndrăzneț.
— Și la ce vîrstă crezi că ai să devii politicos?

— Ai răbdare! Ce, vrei să ies în cămașe de noapte?!

Așteaptă să-mi pun... o rochie!

V. TIMOC

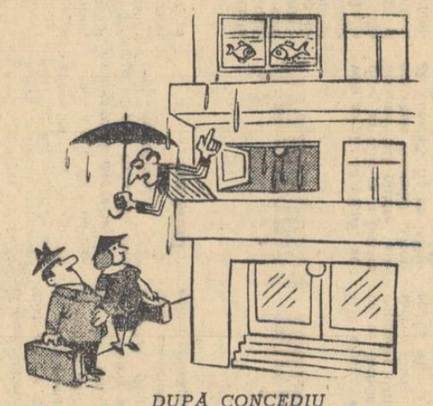

DUPĂ CONCEDIU
— Bine ați venit ca să închideți robinetul de la... acvariu.

A. ANDRONIC

— Zău nene c-a plouat cu pietre!!!

B. ARTIN

PUTEREA OBIȘNUINȚEI

GH. CHIRIAC

Do, Re, Mi...

T. PALL

OF! MAGNETOFONUL
— Ce zici vecine de banda asta?
— Grozavă!!! Dar care-i șeful?!!...

Fără cuvinte

Poșta redacției

I. GRIDEANU — Tîrgoviște: Articole de felul celui trimis, nu intră în preocupările revistei noastre. Ne-a plăcut tenta desenului ce l-ați executat și maniera în care l-ați conceput.

VIRGIL POPESCU — Tîrgoviște: Un cîntec de muzică ușoară despre „fetițele din București" există și deși vechi, el se cîntă încă și astăzi. Credeți că mai este nevoie de unul similar?

ADRIANA BIBESCU — București: Ceea ce ne-ați trimis corespunde profilului unei publicații pentru copii și tineret, căreia vă indicăm a vă adresa.

SILVESTRU BOZARIU — Siret, str. Karl Marx 26, regiunea Suceava, caută pentru a-și completa colecția, numerele 298 și 299 din revista noastră. El roagă pe cel care dorește să i le ofere, a i se adresa.

G. MOCANU — Hîrlău: Deși cam stîngaci alcătuite, publicăm unele din epigramele al căror autor sînteți:

Unuia certat cu învățătura

Din al culturii vast tezaur,
Doar un verb și-a însușit
Și anume: Vorba-i de argint
Iar tăcerea e de aur!

Unui palavragiu

Și-un munte s-ar simți-n putere
Să îl dărîme, de i-ai cere;
Dar s-ar speria amarnic dacă
L-ai ruga cumva... să tacă!

Unuia căruia îi place prea mult vinul

Prietenia nu se face
(Chiar pămîntul de se crapă)
Între cîine și pisică
Și-ntre dumnealui și apă...

GEORGETA RETEZAN — Eforie Sud: Întîmplările povestite deși „rupte din viață" nu sînt semnificative. Poate că în desagă găsiți altele, mai interesante. Le căutați!

MARIANA LIȘEVSCHI-București: Ne-ați trimis mai multe fragmente minuscule de poezie, numai bine pentru a nu ne putea face o idee despre ceea ce puteți realiza. Și-apoi, o întrebare: de ce atîta melancolie în poezia dv.? Era o vreme cînd era la modă poezia tristeții, dar de atunci a trecut mult timp. Scrieți-ne ce credeți că trebuie să reflecte arta și în ce măsură vă achitați de îndatoririle față de ea? O explicație ne-ar fi necesară pentru a vă arăta mai bine ce trebuie să faceți.

V. SAXONE — București: Vom ține seama ca la scrierea viitoarelor cronici dramatice să menționăm și aprecierile privind scenografia.

MARIAN D. MUZICA — Satu Mare: Vom publica în continuare rubrica de popularizare a științei, bazată pe cererile cititorilor. Vă rugăm să o urmăriți.

B. SPIEGEL — București: Cu alte prilejuri ne-ați trimis lucruri mai bune.

RODICA — București: În discuția ce ați avut-o privitor la regretata noastră cîntăreață de muzică populară românească — Maria Tănase — cea care are dreptate sînteți dv. În adevăr, ea a fost fiica unor grădinari de la marginea orașului București.

CONSTANTIN MONI — Odobești: Să știți că ați „nimerit" bine cîteva epigrame. Publicăm pe cea mai bună:

Unui umorist în vacanță

Vrînd să facă glume bune
(Mai cu sare vreau să zic)
A plecat în vara asta,
În concediu la... Slănic.

F. PARASCHIV — Focșani: De unde ați culeș maximele trimise?

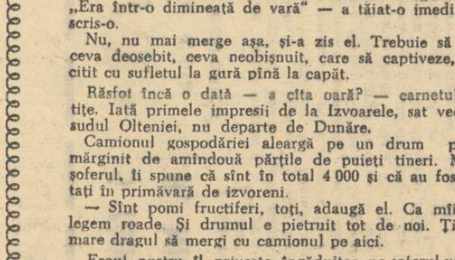

Modern și apreciat dormitorul „Lignostrat". S-au pus în vînzare piese separate: comode pentru așternut, divane studio, mese extensibile.

În căutarea senzaționalului

— Schiță de ANA CRISTEA —

Stă în fața colii de hîrtie, ca în fața unui imens necunoscut. Gîndurile îi zboară ca fluturii și nimic nu se așează, nu se rînduiește trainic, cu cap și coadă, pe dreptunghiul alb de dinaintea lui.

A schimbat stiloul, a netezit hîrtia, s-a sculat, a deschis fereastra (i se părea că n-are aer destul), dar degeaba: coala de hîrtie a rămas imaculată. Singura frază: „Era într-o dimineață de vară" — a tăiat-o imediat ce-a scris-o.

Nu, nu mai merge așa, și-a zis el. Trebuie să găsesc ceva deosebit, ceva neobișnuit, care să captiveze, să fie citit cu sufletul la gură pînă la capăt.

Răsfoi încă o dată — a cîta oară? — carnetul de notițe. Iată primele impresii de la Izvoarele, sat vechi din sudul Olteniei, nu departe de Dunăre.

Camionul gospodăriei alergă pe un drum pietruit, mărginit de amîndouă părțile de puieți tineri. Manole, șoferul, îi spune că sînt în total 4 000 și că au fost plantați în primăvară de izvoreni.

— Sînt pomi fructiferi, toți, adaugă el. Ca mîine culegem roade. Și drumul e pietruit tot de noi. Ți-e mai mare dragul să mergi cu camionul pe aici.

Eroul nostru îl privește îngăduitor pe șoferul vorbăreț. Auzise el că șoferii simt nevoia să vorbească mereu, ca să nu-i ia somnul la volan. Seara mai înțelege și el, dar dimineața — nu era nici opt — ce rost avea? Cît despre puieți plantați și drumuri pietruite, ele nu mai pot să constituie o noutate pentru nimeni. În cîte sate nu s-au înfăptuit astfel de lucruri? Numai el cîte a văzut, n-are păr în cap...

Nu l-a impresionat nici magazinul universal, nici uzina electrică sau școala nouă despre care vorbărețul șofer turuia într-una

Nu, hotărît, lui îi trebuie altceva. Astea sînt de-acum lucrurile cele mai obișnuite, cele mai banale. El trebuie să caute ceva ieșit din comun, ceva senzațional, ăsta-i cuvîntul. Și cu această hotărîre fermă descinse din camion în mijlocul satului.

Trecu pe la sfat, pe la gospodărie, văzu acareturile, grajdurile mari, încăpătoare, cu linie de decauville și adăpători automate pentru vite, dar ce folos, nici astea nu mai erau o noutate. Gropi de siloz și tocători mecanice? Eh, să fiți dumneavoastră sănătoși cîte n-a văzut el și despre cîte n-a scris! Nici cifrele nu-i mai spun mare lucru: 200 de vaci cu lapte, 800 de porci, 1950 de oi, păsări cîteva mii (nu și-a notat exact nici el nu știe de ce), 800 tone de nutrețuri însilozate pentru iarnă și multe altele. Și-a umplut carnetul cu cifre, dar faptul acela deosebit, nu se ivise încă.

Deodată îl fulgeră un gînd.

— Dar oameni? Ce fel de oameni aveți?, îl întrebă el pe președinte.

— Avem oameni buni, unii foarte buni, colectiviști harnici și destoinici. Să-l luăm, de pildă, pe Nicolae Mihalea. E brigadier de șase ani la noi și a recoltat de pe tarlaua lui...

— Știu, am aflat de la contabil, l-a oprit el pe președinte, consultîndu-și carnetul de notițe. Mihalea... Mihalea Nicolae, da: a recoltat la hectar cu 450 kg. porumb mai mult decît avea în plan. Mai știu că brigada lui a cărat la fiecare hectar 20 de tone de gunoi, că a prășit porumbul de patru ori, că i-a potrivit o desime bună la hectar. Cifre am destule, înțelegi dumneata, altceva îmi lipsește.

Președintele îl privi nedumerit.

— Altceva ce?

— Poate ar fi bine să-l cunoști și eu pe Mihalea, zise el ca să schimbe discuția.

— Cum vrei, îi răspunse în doi peri președintele, care avea și alte treburi. Acum e amiază, trebuie să fie pe acasă.

Pe drum se gîndi că poate în cele din urmă s-ar mulțumi și cu un portret al unui om deosebit. Mihalea ăsta trebuie să fie, bineînțeles, harnic, iar dacă se întîmplă să fie și tînăr și frumos pe de-asupra, asta e și mai bine. Și mintea lui începu să fabuleze imediat. Îl și vedea parcă: înalt, bine legat, cu fața oacheșă — ar putea fi și bălană la nevoie — conducînd cu energie brigada în munca de fiecare zi...

În fața porților mari de stejar îl întîmpină un om mărunt de statură, cu privirea blajină, binevoitoare și care în acel moment se îndeletnicea cu o treabă deloc „bărbătească": dădea grăunțe la găini.

— O clipă numai să potolesc orătăniile astea și sînt al dumitale — zise el „orășenește" și fără pic de stînjeneală pentru treaba pe care o făcea.

Oaspetele se oprise în mijlocul ogrăzii și privea în neștire troaca cu grăunțe și găinile mîncate care zburătăceau cu aripile întinse din toate cotloanele.

Își aminti fără voie de Ostap Bender, eroul lui Ilf și Petrov și zicala lui: „Nu, asta nu-i Rio de Janeiro!..." Se rușină singur. La urma urmei, ce voia el? Omul e gospodar și gospodarul trebuie să facă și treburi din astea.

Mihalea termină de împrăștiat grăunțele, umplu a doua troacă cu apă și se apropie de vizitator.

— N-am încotro, spuse ghicindu-i parcă gîndurile. Copiii sînt în tabără, iar femeia m-a părăsit și trebuie să le fac singur pe toate...

Omul nostru e numai ochi și urechi. Inima îi bate ca un piston. În sfîrșit a „găsit" ceva nou, un conflict puternic, întîmplarea neobișnuită pe care a căutat-o tot timpul.

În străfulgerarea unei clipe o vede în toate amănuntele ei. Conflicte de neînlăturat s-au ivit în căsnicia atît de liniștită înainte ca Mihalea să fi ajuns brigadier fruntaș, un om cu renume. Iată-l întorcîndu-se de la ședințe obosit, îngîndurat, iar ea, departe de preocupările lui îl așteaptă pusă pe ceartă și... Deznodămîntul s-a produs. Femeia s-a întors la maică-sa. El s-a ținut însă tare și nu i-a dat copiii. O dramă în toată regula.

Eroul nostru și-a îndesat discret carnetul de notițe în buzunar. Omul din fața lui nu trebuie să știe că el se interesează în mod deosebit de cazul lui. Discuțiile lor trebuie să fie cît mai degajate, numai astfel se pot obține amănunte inedite, autentice, atîta lucru știe și el.

Își aprinse o țigară, oferi și gazdei una și străduindu-se să aibă un aer cît mai indiferent puse o întrebare cît se poate de neroadă:

— De mult?

— De mult, ce? întrebă Mihalea.

Celălalt înghiți greu, simțea că n-a început bine — și zise:

— De mult ai rămas singur? Femeia, adică te-a părăsit de multă vreme?

— Mult chiar așa nu e, se împlinește o lună, cred, dar mie mi se pare un veac, oftă gazda.

Ce-mi spuneam eu, aici e o dramă puternică. Uite, omul oftează a doua oară.

— Ce să-i faci, așa e viața, crezi că ei i-a fost așa ușor să plece? Bărbatul ca bărbatul, dar se gîndea la copii, înțelegi dumneata?

— Înțeleg, înțeleg, oftă și oaspetele cu sinceritate.

Simțea nevoia să-i spună un cuvînt bun, de consolare, dar se gîndi să nu strice totul, să lase pe celălalt să-și spună gîndurile.

— Da, s-a frămîntat și ea mult pînă s-a hotărît. Tare o trăgea inima într-acolo... Eu de ce să mă fi împotrivit? Să-mi fi zis lumea că sînt feudal?

— Da, de sigur, așa e, caută el să stimuleze destăinuirile brigadierului.

Acestea însă fură curmate în modul cel mai brutal de un grup de femei, cu unelte pe umăr, care se opriseră în uliță, în dreptul porții lui Mihalea.

— Ia-n uitați-vă soro, la brigadierul nostru! Noi mergem la muncă și el stă de țigară și de taifas. Hai șefule că ne-apucă noaptea.

— Haideți, haideți, vă și ajung eu din urmă. Se ridică, spre disperarea căutătorului de senzațional.

— Nene Mihalea, zise el. Tot ești singur, nici mie nu-mi place să stau cuc la casa de oaspeți, n-aș putea dormi astă seară la dumneata?

— O, bată-te să te bată, cu dragă inimă, vin-o cînd vrei...

— Poate mai vorbim puțin...

— Vorbim, că altceva ce să facem seara. Și bem și-o țuiculiță, n-ai dumneata frică.

Strașnic! Își zise omul nostru. Cu un păhăruț dinainte, se știe, omul își deschide inima mai ușor, și privi în urma brigadierului care se îndepărta. Se ține tare, gîndi el, dar nimeni nu bănuiește ce dramă poartă în suflet.

Bucuros că a găsit însfîrșit subiectul căutat, mîncă strașnic la bufetul din sat, fără să observe nici fețele de masă, nici grătarul care sfîrîia în curte „aidoma ca la București".

Pe urmă se gîndi cum să-și omoare timpul pînă seara. Colindă prin sat și ajunse la capătul celălalt, spre Dumbrava. Aici se afla un adevărat șantier, se construia un pod mare. Furnicau oameni, căruțe, cai, autocamioane. Lucrarea i s-a părut însă neînsemnată. Nu-i spun nimic nici picioarele înalte, de piatră, nici forfota veselă a oamenilor.

Doar dacă s-a ivit în timpul construcției, vreo viitură de apă, ceva care să fi amenințat construcția podului, de preferință noaptea, iar satul întreg să fi ieșit cu mic cu mare să-l salveze.

— Nu, nu s-a întîmplat nimic de genul acesta, — îi răspunse „pe radical" unul din tinerii betoniști îmbrăcați jumătate țărănește, jumătate orășenește. Totul a decurs cît se poate de normal. Ș-apoi vara asta nici n-au prea fost ploi mari.

Eroul nostru nu mai ascultă întreg răspunsul. Se întoarse în sat, trecu pe la cămin, unde bibliotecara îi vorbi de cititorii fruntași, de cercurile de citit, de echipa de dansuri (cu adevărat „olteneștl" cum zicea ea) și se pomeni din nou la gospodărie. Observă de departe poza unui bărbat la gazeta de perete. „O fi Mihalea" își zise el apropiindu-se. Dar nu era a lui, ci a lui Năstase Ilie, îngrijitor la ferma de vaci. Cîteva rînduri bătute la mașină lămureau că tov. Năstase Ilie luase în primire cea mai proastă grupă de vaci, hotărît ca într-o lună s-o aducă între fruntașe. Adevărat că i-a trebuit mai mult, șase luni, dar acum scoate niște producții de lapte pe cinste.

Și mai spunea articolul cum se ține de ele, cum le îngrijește și, că Năstase are o bibliotecă personală (asta îi spusese și bibliotecara), că citește foarte mult, înghite cărțile nu altceva.

Ultimul amănunt stîrni interesul vizitatorului nostru. N-ar strica să introducă în cele scrise și un moment ca acesta: E noapte, toți ai casei dorm. Așezat la masă, îngrijitorul Năstase citește pe nerăsuflate și fumează. În aer plutește un fum de să-l tai cu cuțitul. Cartea poartă titlul: „Cum am scos 3 200 litri lapte pe cap de vacă furajată". Au cîntat cocoșii a doua oară, dar eroul nostru nu se îndură să se culce...

Se mai învîrti, ce se mai învîrti pe la gospodărie pînă se făcu seară. Oamenii veniseră de la cîmp. Venise și Mihalea, cel așteptat, dar se scuză că mai are puțină treabă: de socotit zilele-muncă, de organizat lucrul pentru a doua zi, mă rog, datorii de brigadier.

Se înoptase de-a binelea cînd porniră amîndoi spre casă. Ferestrele se întunecau în sat una cîte una. Își aminti de Năstase, cel care „înghite cărțile". Desigur că fereastra lui rămîne luminată pînă tîrziu.

— Spune-mi tovarășe Mihalea, Năstase ăsta stă departe? își întrebă el tovarășul de drum.

— Nu, deloc, sîntem aproape vecini. Dar de ce întrebi?

— I-am văzut poza la gazeta de perete și aș fi vrut să-l cunosc.

— Foarte bine, intrăm dacă vrei pe la el, tot e în drumul nostru.

Mai făcură cîțiva pași și Mihalea se apropie de o poartă. Prin ușa deschisă se vedea o femeie dereticînd.

— Hei Marie, acasă ți-e omul? Bună seara.

— Bună seara, zise femeia, apărînd în ușă. Acasă, dar s-a culcat, doarme că e zdrobit de oboseală. Să-l scol, ce ai cu el?

— Nu, nu, se grăbi să răspundă eroul nostru în locul lui Mihalea. Nu-i ceva urgent, adăugă el, dezamăgit că imaginea pe care și-o făurise despre Năstase nu se adeverise.

Peste un ceas, sătui și cu un păhărel înainte cei doi stăteau de vorbă în casă la Mihalea. Ceva însă nu mergea. Brigadierul vorbea tot despre producție, despre plan, despre cifre, iar el nu știa cum să aducă vorba, în mod firesc, despre ceea ce-l interesa.

Într-un tîrziu, privind pozele de familie de pe pereți, descoperi clasica fotografie de nuntă: el, Mihalea, tînăr, cu mustăcioară, lîngă o fetișcană, cu ochii plini de uimire, amîndoi în fața unor scări de palat, evident un decor.

— Ea e? întrebă el.

— Cine? Nevasta? Da, ea e. Avea 17 ani cînd ne-am luat.

Se ridică și desprinse tabloul din cui. Omul nostru examină fotografia cu stînjeneală și zise:

— Și... si-o mai ții aici?

Brigadierul își micșoră ochii: nu înțelege întrebarea.

— Cum adică?

Celălalt se simți și mai stînjenit. De fapt ar fi vrut să-i spună că, după despărțire de obicei fotografiile de felul acesta se taie cu foarfeca în două. Rămîne bărbatul, cu un umăr străin lîngă el. Dar se mulțumi numai să adauge:

— Dumneata, pe semne, ții încă foarte mult la ea.

— Tin, cum să nu tin și de-abea aștept să se întoarcă.

— Cum să se întoarcă?

— Așa, foarte bine. N-o să stea la școală o viață întreagă. La 15 ale lunii e acasă....

Aici notițele s-au întrerupt brusc. A socotit că tot ce a aflat pînă la urmă nu merita să fie menționat: femeia îl „părăsise" pe Mihalea pentru un curs de apicultură, pe care-l urma la raion...

Iată-l acum stînd la fel de descumpănit în fața colii albe de hîrtie. „Degeaba m-am străduit să găsesc ceva deosebit", își zise el cu obidă.

Își aprinse o țigară și rescrise din nou fraza pe care o tăiase la început:

„Era într-o dimineață de vară..."

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

VĂ POVESTIM FILMUL

„TUDOR"

O producție (în două serii, cinemascop) la studioul „București"

1812. Reîntors victorios, în fruntea detașamentului său de panduri, din războiul ruso-turc, Tudor Vladimirescu este numit vătaf de plai la granița turcească. Banul Grigore Brîncoveanu, pe care setea de domnie îl determină să angajeze felurite speculații politice de culise, îl trimite pe Tudor la Viena, la Congresul Sfintei Alianțe pentru a obține sprijinul țarului în cazul că în țară va avea loc vreo mișcare împotriva jugului turcesc.

Drumul, plin de peripeții, are ca motiv oficial însoțirea în străinătate a soției boierului Glogoveanu, frumoasa Aristița. În timpul călătoriei, Aristița se îndrăgostește de Tudor, și cărui curaj o salvează din viclenele curse întinse de către turci în afacerea adevăratu-

lui scop, dar ea nu reușește să-l convingă să fugă împreună în străinătate. Reîntors, Tudor îi aduce vești bune lui Brîncoveanu. Dar acesta, în locul dublu al luptei pentru tron, după ce îl încurajează să-și pregătească pandurii pentru luptă împotriva turcilor, îi trimite pe aceștia din urmă să-l prindă la mănăstirea Tismana, unde se ascunsese...

1821. În răstimpul a cîtiva ani, Tudor își organizase în taină pandurii, pregătind răscoala populară. Momentul potrivit sosește o dată cu otrăvirea domnitorului Alexandru Șuțu, a cărui moarte este ascunsă de soția lui în așteptarea numirii fiului ei pe tron de către sultan. Rîvnind tronul, dar neavînd cum să-l dobîndească altfel, Brîncoveanu îi cere iertare lui Tudor pentru trădarea comisă și-i solicită sprijinul. Tudor, acceptînd formal propunerile lui Brîncoveanu își îndeplinește de fapt propriu său plan. El adună pe cîmpia Padeșului mii de țărani care duceau greul suferințelor și al impilării. Poporul răsculat se îndreaptă spre Craiova urmînd ca apoi să-și continue drumul victorios către București. Spaima boierilor e nemăsurată. După ce o puternică armată trimisă de ei este măturată din drum de către forțele populare, Craiova este cucerită și răsculații se îndreaptă spre București.

După alte cîteva încercări zadarnice de a pune sta-

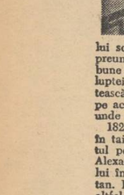

vilă maselor înarmate conduse de Tudor, Brîncoveanu îl trădează a doua oară cerînd, împreună cu boierii, sprijin turcilor. În așteptarea lor, boierii vor să-l ciștige pe Tudor propunîndu-i corona de domnitor. Acesta refuză însă și le arată deschis că este și rămîne alături de lupta dreaptă a poporului, pînă la capăt. Puntnd la cale noi intrigi perfide, boierii reușesc însă de astă dată să-l atragă într-o cursă. Tudor încearcă totuși să se întoarcă la București pentru a pregăti apărarea împotriva turcilor, dar este ucis mișelește de către dușmanii săi.

CU DRAMATURGUL MIRCEA ȘTEFĂNESCU
DESPRE PIESA „EMINESCU"

Spectatorii au avut ocazia să vadă pe scenele eltorva teatre din București și din țară fragmente din viața zbuciumată a lui Cuza Vodă, din dezamăgirile lui Matei Millo sau să asculte la microfon un crîmpei din continua frămîntare a lui Mihail Eminescu.

— M-a pasionat faptul de a putea înfățișa o frîntură din viața marelui nostru poet, ne-a mărturisit dramaturgul Mircea Ștefănescu, iar scenariul care se difuzează la radio, încă din anul 1952, l-am considerat un început pentru o lucrare de mai mare amploare. De multe ori, dorința de a scrie despre viața unei figuri cunoscute din literatura noastră se lovește de faptul că, deși zbuciumată, pe parcursul ei n-a existat nimic, care să nască conflictul atît de necesar în crearea unei lucrări dramatice. Or, în această privință, viața lui Mihail Eminescu oferă scriitorului mari posibilități de redare a unei existențe pasionate, întreruptă continuu de condițiile vitrege în care erau nevoiți să trăiască scriitorii și îndeosebi poeții acelor vremi. În spectacolul ca-

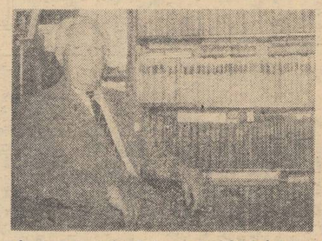

„Împărat și proletar" și prezintă unele momente importante din viața sa pînă la vîrsta de 33 de ani, cînd a terminat Satira a III-a. Lucrarea este împărțită în 13 tablouri și 11 intermezzo-uri, în timpul cărora se vor declama o serie de poezii, printre care fragmente din „Împărat și proletar", „Criticilor mei", „Satira a II-a" și a III-a, apoi unele din celebrele romante

pe versurile lui. Aș vrea să menționez că pe parcursul desfășurării acțiunii, vor apare și alte figuri cunoscute. Astfel, spectatorii se vor întîlni cu Caragiale, Creangă, Alecsandri, Slavici, Veronica Micle, Titu Maiorescu.

Directia de scenă a spectacolului a fost încredințată maestrului, Sică Alexandrescu.

— Ce lucrări mai aveți în momentul de față pe șantierul dv. de creație?

— Lucrez la un scenariu radiofonic care va înfățișa un fragment din viața lui Alecsandri și am început o dramatizare a vieții lui Creangă pentru Teatrul regional București.

Sandu MARIAN

Început de stagiune
la Teatrul de Stat din Oradea

Începutul lunii octombrie marchează deschiderea stagiunii Teatrului de Stat din Oradea cu o piesă care nu s-a mai jucat din... 1911. Este vorba de „Luceafărul", cea de-a doua piesă din trilogia lui Delavrancea, considerată ca cea mai putin realizată din cele trei.

Colectivul teatrului orădean și-a propus, după o lectură atentă și repetiții asidue să.. reabiliteze această operă pe care o consideră demnă de a fi vizionată de spectatori. Regia aparține lui Beloreanu, scenografia e ișcălită de Tatiana Manolescu-Leu. În rolul lui Petru Rareș apare actorul Liviu Mărtinuș, iar în cel al Genunei, Vivi Popescu, absolventă în acest an a Institutului de teatru.

O premieră a stagiunii de toamnă a teatrului din Oradea va fi „Mirele furat" de Stefan Haralamb și Stela Neagu, piesă care va fi prezentată și într-un turneu prin satele regiunii. Regia spectacolului este semnată de Valeriu Grama, iar scenografia de Romulus Feneș.

Recent întors dintr-un turneu în regiunile Mureș-Autonomă Maghiară și Cluj unde a prezentat „Gaițele" de N. Kiritescu, colectivul secției maghiare a teatrului pregătește două noi premiere: „Întoarcerea din vis" de Lucia Demetrius și „Copilul" după romanul lui Axionov Stabovoi.

În repetiții se mai află piesele „Sonet pentru o păpușă" de Sergiu Fărcășan, „Surorile Boga" de Lovinescu, „Discipolul diavolului" de B. Shaw (secția română); „Accident pe stradă" de scriitoarea cluiteană Földes Maria, „Nu se știe niciodată" de B. Shaw, „Chef domnesc" de Moritz Szigmond (secția maghiară).

În vederea sărbătoririi lui Shakespeare, teatrul orădean pregătește totodată, cu caracter de studiu, un spectacol cuprinzînd fragmente din piesele marelui dramaturg avînd ca temă perioada „Războiului celor două roze".

Bogată activitate muzicală

LA IAȘI

Reluîndu-și activitatea, după turneul întreprins la Cluj, Opera ieșeană și-a deschis noua stagiune la 22 septembrie, cu opereta „Liliacul".

Prima premieră a acestei stagiuni va fi opera „Fata cu garoafe" de Gh. Dumitrescu, căreia îi va urma (pînă la 31 decembrie 1964), următoarele premiere: baletul „Othello" de Maciavarini, opereata „Casa cu trei fete" de Schubert, opera „Nevestele vesele din Windsor" de O. Nikolai, baletul „Lacul ledebedelor" de Ceaikovski, opera „Boris Godunov" de Musorgski și, sub formă de spectacol-concert opera „Petru Rareș" de Caudella.

Dintre soliștii străini, care-și vor da concursul pe scena Operei de Stat, spectatorii ieșeni vor avea prilejul să-i întîlnească în ultimul trimestru al acestui an, pe: balerina Ninel Kurgapkina (U.R.S.S.) în „Călărețul de aramă", tenorul Augustin Ferrin (U.R.S.S.) în „Aida" și „Trubadurul" și mezzosoprana Ersebet Komlossy (R. P. Ungară) în „Trubadurul" și „Carmen".

LA GALAȚI

Anul acesta repertoriul Teatrului muzical din Galați cuprinde o tematică variată, cu lucrări de operă, operetă și estradă. Dintre spectacolele de operă menționăm prima premieră a stagiunii, „Tosca" de Puccini, apoi baletul „Nunta în Carpați" de Paul Constantinescu, „Don Pasquale" de Donizetti și „Povestirile lui Hoffman" de Offenbach. La capitolul operetă se află înscrisă premiera, pentru Galați, a operetei „Dragoste de țigan" de Lehar, care se va monta în regia artistului emerit Ion Dacian. Pentru secția de estradă lucrează în momentul de față la definitivarea spectacolului, specialiști ai genului: Sadi Rudeanu, Horia Șerbănescu împreună cu compozitorii H. Mălineanu și Florentin Delmar. N-au fost uitate nici spectacolele rezervate celor mai mici, care se vor bucura curînd de o premieră: „Capra cu trei iezi".

Spectacolele vor fi prezentate atît la sediul teatrului cît și în diverse centre din regiune, cu ocazia deplasărilor.

S. M.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„ICARIE" X B-1

Regizorul ceh Jindrik Polak ne propune în noul său film o fantastică călătorie într-un viitor anticipat imaginar cu două sute de ani, la bordul unei cosmice „Icarie X B-1". Cu acest prilej, vom urmări numeroasele întîmplări neașteptate și situații extraordinare prin care trec membrii expeditiei științifice conduse de Vladimir Abajev și secundul său Mac Donald, de-a lungul unui traseu cosmic spre îndepărtata „planetă albă".

Ca realizare, filmul regizorului Polak se caracterizează printr-o interesantă concepție a decorului, inaugurînd în mod vizibil tehnica viitorului, ambianța generală a navei cosmice în toate detaliile specifice și cadrul general în care se plasează acțiunea filmului. Dacă din acest punct de vedere tehnic imaginația autorilor se detașează în mod evident, fiind servită pe măsură de o imagine pilcuită și frumos concepută care îmbină filmările reale în decorul modern cu acelea ale trucajelor cosmice și filmările combinate, latura narativă a filmului, respectiv acțiunea propriu-zisă, rămîne însă deficitară, temei propuse printr-o inspirație artistică destul de scăzută, fiind redusă la cîteva conflicte tratate liniar, cu inegalități de ritm cinematografic, cuprinzînd totodată și o serie de momente conturate naiv sau paradoxal chiar din concepția scenariului.

Ion MIHU

„E permis să calci pe iarbă"

În ciuda intențiilor, substanța epică a acestei producții studiourilor maghiare, este de firavă, un concurs fericit de coincidențe și de întîlniri miraculoase salvînd familia Keri de impasul sufletesc hărăzit ei de către scenaristi. E drept că realizatorii filmului au avut în vedere destinderea unei probleme de interes major — înfrurirea binefăcătoare a colectivului asupra unor oameni închistați, retrași în sfera unilaterală a preocupărilor lor strict profesionale, neglijenti cu fericirea propriilor lor copii. Regizorul Makk Karoly a ales calea comediei pentru tratarea unui asemenea subiect cu adînci rezonanțe etice. Procedeul nu deranjează mai ales că unele scene respiră un haz autentic, un umor de bună calitate. Mai neizbutită ni s-a părut predilectia spre un sentimentalism siropos — cu descoperirea în final — mediocrității deopotrivă atît de scenaristi cît și de regizor. Nealterate de izul dulceag al unor sevente, ideile filmului ar fi ajuns mai limpezi în spectator.

O distribuție de zile mari (Klari Tolnay, Antal Pager și Zoltan Maklari), precum și farmecul proaspăt al perechii de tineri îndrăgostiti conferă filmului cîteva momente de emotie pură. Ceea ce, pentru numai o oră și jumătate de proiectie...

I. MATEI

Avancronică muzicală

Vom asculta în primă audiție, se află ca o lucrare nenumerotată printre manuscrisele muzeului „Enescu". Ea ne înfățișează un aspect inedit, din perioada formării artistice a personalității enesciene. Compusă în anul 1895, la vîrsta de 14 ani, ea reflectă o remarcabilă maturitate a tehnicii orchestrale și sensibilitatea romantică a adolescentului genial, înrîurit de lirismul lui Schumann și de muzica nobilă și meditativă a lui Gabriel Fauré, ce i-a fost maestru în clasa de compoziție a Conservatorului din Paris. „Balada" are forma unui lied simfonic, în și o piesă concertantă, în primă audiție mondială, „Balada pentru vioară și orchestră", al cărei solist va fi violonistul Mihai Constantinescu.

„Preludiul la unison" este prima din cele 4 mișcări ale Suitei 1. lucrare compusă între anii 1903—1904 și dedicată compozitorului francez Camille Saint-Saens.

„Balada pentru vioară și orchestră" pe care o

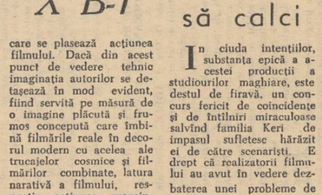

vom asculta în prima audiție, se află ca o lucrare nenumerotată printre manuscrisele muzeului „Enescu". Ea ne înfățișează un aspect inedit, din perioada formării artistice a personalității enesciene. Compusă în anul 1895, la vîrsta de 14 ani, ea reflectă o remarcabilă maturitate a tehnicii orchestrale și sensibilitatea romantică a adolescentului genial, înrîurit de lirismul lui Schumann și de muzica nobilă și meditativă a lui Gabriel Fauré, ce i-a fost maestru în clasa de compoziție a Conservatorului din Paris. „Balada" are forma unui lied simfonic, în și o piesă concertantă, în primă audiție mondială, „Balada pentru vioară și orchestră", al cărei solist va fi violonistul Mihai Constantinescu.

„Preludiul la unison" este prima din cele 4 mișcări ale Suitei 1. lucrare compusă între anii 1903—1904 și dedicată compozitorului francez Camille Saint-Saens.

„Balada pentru vioară și orchestră" pe care o

In reflector

La deschiderea stagiunii de la Teatrul regional București, după premiera „Grădina cu trandafiri".

Stai în sală și te miri
Cu atîția trandafiri
Stagiunea-n simbioze
Foți să spui că stă pe... roze ?

După un sfert de veac de la premieră se joacă piesa „Jocul de-a vacanța" la Teatrul Lucia Sturdza Bulandra.

Iată dup-un sfert de veac
O aplauzi după plac,
Cum succesu-i dă prestanță
E un joc... fără vacanță !

La Teatrul pentru tineret și copii se joacă piesa „2 la aritmetică".

Nota e simetrică
„Doi la aritmetică"
Am dori-n oracol
Zece la... spectacol !

La cinematograful Tineretul, unde rulează completarea „Autorii zîmbetului", responsabilul untătii repede spectatorii cînd i se restează că s-au cîndut doua bilete pe un loc.

Faptul e incontestabil
Scurt metrajul programat
Este foarte indicat
Tocmai pentru responsabil.

D. TABACU

ECOURI

Michelangelo Antonioni, *dă în aceste zile primul tur de manivelă la noul său film „Deșertul roșu" avînd ca interpreți pe Richard Harris, premiat anul acesta la Cannes și favorita lui interpretă Monica Vitti.*

Bette Davis, *binecunoscuta actriță americană, turnează în prezent la Roma în regia tînărului cineast italian Damiano Damiani care realizează o adaptare după Alberto Moravia.*

Claudia Cardinale *este protagonista filmului „Indiferenții" pe care-l realizează Francesco Masseli după primul roman al scriitorului Alberto Moravia, o demascare a corupției și a imoralității burgheziei.*

• BREVIAR • BREVIAR •

Premieră la Teatrul „C. Tănase": „Palatul melodiilor"

După ce a întreprins un turneu în stațiunile de pe litoral cu concertul-revistă „Palatul melodiilor" de Mircea Crișan, Al. Andy, Radu Stănescu, C. Cîrjan și A. Storin, muzica fiind semnată de Radu Șerban, Vasile Veselovschi și Gelu Solomonescu, Teatrul „C. Tănase" prezintă noua premieră în sala Victoria din Capitală. Regia spectacolului aparține lui Nicolae Frunzetti, iar coregrafia lui Sandu Fayer.

În rîndul interpreților se află Mircea Crișan, Zizi Șerban, Nicolae Nițescu, Cică Petrescu, Roxana Matei, Lavinia Slăveanu, Nicu Constantin, Al. Lulescu, Gabi Pascu, Dorina Goga, Dan Georgescu etc.

În spectacol sînt lansate noi melodii de muzică ușoară : „Mersul trenurilor" de Radu Șerban, „La cinema cu dumneata" de Vasile Veselovschi, „Spune da" de Gelu Solomonescu și altele.

Un portret pe săptămînă

MONICA VITTI

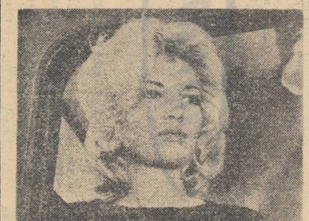

Monica Vitti a debutat pe scenă, întîmplător, la vîrsta de 15 ani, într-un spectacol cu piesa „Dușmanca". După succesul obținut cu acest rol, tînăra pasionată de mirajul scenei, se înscrie chiar în ziua următoare la Conservatorul din Roma, unde urmează timp de trei ani cursurile de artă dramatică. Intre timp, își continuă activitatea în teatru, consacrîndu-se comediei și atacînd pe rînd cele mai cunoscute piese din dramaturgia clasică și modernă.

În cinematograf, Monica Vitti avea să intre „pe scara de serviciu", cum mărturisește chiar ea mai tîrziu, lucrînd o vreme la studioul de post-sincronizări, unde își „împrumută" vocea unor interpreți de pe ecran.

Prima sa apariție în fața camerei cinematografice are loc mai tîrziu, cînd regizorul Antonioni o distribuie într-un rol total diferit de cele în care îucase pînă atunci vesela și exuberanta actriță de teatru.

Succesul repurtat în rolul de debut cinematografic, calitățile sale interpretative, l-au determinat pe Antonioni s-o distribuie mai departe și în celelalte filme ale sale : „Eclipsa", „Noaptea", „Albastru și verde".

In vizită la „Electronica"

Teatrul satiric-muzical „Constantin Tănase" continuă inițiativa de a oferi muncitorilor la locul de producție, spectacole conținînd probleme luate de-a dreptul din întreprindere. Un alt grup de creatori s-a deplasat — de data aceasta — la uzinele „Electronica" din Capitală.

Este vorba de I. Avian, Fred Firca, compozitorul Edmond Deda și regizorul Sandu Eliad, maestru emerit al artei.

Stînd de vorbă cu muncitorii, tehnicienii și inginerii „Electronicei", asistînd la desfășurarea activității lor, bucurîndu-se laolaltă cu frunțașii de rezultatele muncii lor, sau prinzînd în vîrtul peniței satirice alte aspecte ale muncii, grupul de creatori a făurit un spectacol dedicat muncitorilor de la „Electronica", la care își dau concursul între alții Dorina Drăghici, artistă emerită, Horia Căciulescu, Ciupi Rădulescu, Sorina Dan, George Bunea, Mihai Kingsburg, Paula Delci, Ioana Radoslav etc., în regia lui Sandu Eliad, și sub conducerea muzicală a lui Edmond Deda care semnează partitura spectacolului.

Turneu

Zilele acestea a plecat într-un turneu în țară, în satele și orașele Moldovei, orchestra de muzică populară „Barbu Lăutaru" a Filarmonicii de Stat „George Enescu".

Dirijorul orchestrei, artistul poporului Ionel Budișteanu ne-a vorbit, înaintea plecării, despre repertoriul orchestrei, despre noile bucăți pe care le cuprinde programul.

— În cadrul turneului, care se va desfășura pînă la mijlocul lunii octombrie vom prezenta, între altele, „Suită de jocuri populare românești", „Joe moldovenesc", „Hațulca", „Horă de concert", „Cîntec pentru mineri", „Cîntec vesel din Baia Mare".

— Care sînt soliștii vocali și instrumentali care își dau concursul la acest turneu ?

— Maria Lătărețu, Ion Cristoreanu, Vlad Dionisie, Ana Ispas, Fănică Luca, Damian Luca și alții.

Sandu NAUMESCU

5 MINUTE CU H. NICOLAIDE

Lam căutat pe artistul emerit, H. Nicolaide, pentru a afla noutăți din activitatea sa, pe care o știm întotdeauna multilaterală, Nicolaide pe lîngă actor fiind umorist, scenarist și desenator.

Și pentru că acum cîteva seri se juca comedia „Pigulete + 5 fete". în care deține rolul titular, ne-am dus direct la Teatrul Tineretului. Incepuse actul I, așa că l-am așteptat să vorbim cu el în pauză. Dar, Nicolaide este omul care nu respectă nici un fel de... pauză. Lucrează și în timpul pauzei... Pe măsuța lui de machiaj se aflau o mulțime de dosare, notițe, manuscrise și în plus un manual de astronomie. Văzîndu-ne oarecum mirați, autorul „Băieților veseli" ne spune de îndată :

— Mă documentez. Trebuie să aflu pînă în cele mai mici amănunte ce se petrece în planeta Venus.

— Pentru ce ?

— Pentru că am început munca la realizarea unui spectacol cu călătorii și peripetii în Cosmos, conceput anume pentru Circul de Stat

— Și altceva ?

— În colaborare cu I. Berg și N Cornea scriu o comedie muzicală pentru Teatrul de Stat din Constanța

— Cu ce subiect ?

— E vorba despre povestea unui autobuz-barcă, făcut de muncitorii și inginerii unei uzine de mașini pentru litoral. Actiunea actului I se petrece pe litoral, actul II în uzină

— Și care va fi gata mai înainte: spectacolul de circ, sau comedia muzicală ?

— Scenariul de film !

— Scrii și un scenariu ?

— E gata scris Autorii lui sînt Cezar Grigoriu și H. Nicolaide Dialogurile sînt realizate de Al Mirodan, iar muzica de George Grigoriu. Pentru că e vorba de un film muzical cu tihlă provizoriu „Poiana soarelui"

...Pauza se terminase. Pigulete și-a pus repede un semn între filele manuscrisului de astronomie și furios pe noi că i-am răpit un timp prețios a ne tratat incruntat în scenă, pentru ca imediat să-i repară surîsul pe buze, fiindcă așa cerea rolul... Și așa și stă și bine lui H. Nicolaide : să rîdă !

Sandu NAUMESCU

Pe scena Teatrului din Bîrlad

După premiera piesei „Secunda 58" de Dorel Dorian, Teatrul de Stat „Victor Ion Popa" din Bîrlad pregătește noile piese ce alcătuiesc repertoriul pe anul în curs E vorba de „Scurta convorbire" de V. Levidova în regia lui Cristian Nacu, „Dezertorul" de Mihail Sorbul (la studioi în regia lui Vasile Mălinescu și „Vlaicu Vodă" de Al Davilla în regia lui Ion Petrovici.

Pînă la sfîrșitul acestei luni, teatrul desfășoară un turneu cu piesa „Adam și Eva" de Aurel Baranga.

Turneul cuprinde localități din regiunile Ploiești. Argeș, Oltenia și Dobrogea

Colectivul teatrului s-a mărit în această stagiune cu patru noi absolvenți ai Institutului de Teatru și Cinematografie „Ion Luca Caragiale" din București. Doi dintre ei (Valeriu Bobu fiul lui Mihai Sorbul (la studioi în regia lui Vasile Mălinescu și Valeriu Bobu fiul lui Mihai Sorbul (la studioi în regia lui Vasile Mălinescu și „Vlaicu Vodă" de Al Davilla în regia lui Ion Petrovici.

Pînă la sfîrșitul acestei luni, teatrul desfășoară un turneu cu piesa „Adam și Eva" de Aurel Baranga.

Turneul cuprinde localități din regiunile Ploiești. Argeș, Oltenia și Dobrogea

Colectivul teatrului s-a mărit în această stagiune cu patru noi absolvenți ai Institutului de Teatru și Cinematografie „Ion Luca Caragiale" din București. Doi dintre ei (Valeriu Bobu fiul lui Mihai Sorbul (la studioi în regia lui Vasile Mălinescu și „Vlaicu Vodă" de Al Davilla în regia lui Ion Petrovici.

Pînă la sfîrșitul acestei luni, teatrul desfășoară un turneu cu piesa „Adam și Eva" de Aurel Baranga.

Un nou gen de spectacol la Circ

Sub cupola Circului de Stat se pregătesc viitoare premiere în care curajul și măiestria artiștilor de circ se vor împleti armonios cu momente de comedie. Ele nu vor mai constitui simple programe, cu o înșiruire de numere ci adevărate spectacole care se vor desfășura după scenarii de vodoare artistică.

În legătură cu această actiitate, am stat de vorbă cu tov. Mircea Avram, directorul Circului de Stat care ne-a spus următoarele:

— Primul spectacol de acest gen va fi prezentat o dată cu deschiderea stagiunii de toamnă. Intitulat „Don Quijotte în manej", el va aduce în arena circului aventurile celebrului erou al lui Miguel Cercantes, prezentate într-o manieră originală. In timpul desfășurării subiectului, artiștii noștri vor putea înfățișa o bogată gamă de evoluții, specifică genului. Acest spectacol va fi rodul colectiv al celor cinci regizori ai noștri.

— Și în continuare ?

— S-a făcut un plan de perspectivă care cuprinde rigoros întreaga noastră activitate viitoare. În el mai sînt înscrise încă cinci premiere. Una din ele va fi dedicată celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei, iar a doua va marca împlinirea a 10 ani de la înființarea Circului de Stat. Concomitent cu pregătirea acestor spectacole ne vom preocupa îndeaproape, în actuala stagiune, de ridicarea măiestriei profesionale a artiștilor noștri. Regizorii se vor ocupa de realizarea acestei sarcini pe sectoare specifice, astfel ca rezultatele să fie cît mai bune. De asemenea, începînd din această stagiune, spectacolele pe care le vom juca în țară, vor fi prezentate în aceeași distribuție și montare de la București, în felul acesta ele păstrîndu-și oriunde, aceeași tinută artistică.

— Ce ne puteți spune despre spectacolele pe care le vor prezenta la noi, asemănătoare de circ de peste hotare ?

— În momentul de față își continuă seria spectacolelor Circul bielorus. La 3 octombrie, vom avea la București premiera spectacolului dat de un colectiv al Circului din Budapesta : „Stelele Budapestei". Cu acest prilej, spectatorii bucureșteni, iubitori ai genului, vor putea viziona o serie de dresuri interesante, dintre care mentionez dresura de lei și pantere făcută de Eca Szöke, dresura de urși, tăcută de duo Peter și dresura de cîini, făcută de Irin Kossany. Apoi vor putea urmări palpitantele acrobații pe sîrmă executate de duo Gruber, ce și antrenantele numere excentrice muzicale ale celor patru Eștoți. Vom mai primi vizita unor colective de circ din U. R. S. S., R.D.G., R.S.C. și R.P.U., ințr-anasmblul circului nostru va evolua pe o serie de arene din Uniunea Sovietică.

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

TEATRUL NAȚIONAL „I. L. CARAGIALE"

„NORA"

de H. Ibsen

Maretea operei lui Ibsen, prin dezuetudine, prin învechire, prin dezactectare, s-a prezis și chiar s-a proclamat în nenumărat de numeroase rînduri, de către critica burgheză, de către oamenii de teatru burghezi, și mai ales de către snobismul și izmeneala burgheză, care pretind înlocuirea cel puțin sezonieră a genilor, și nu concep că o operă genială poate dura mai mult decît moda unui pantof și a unei umbrele Ibsen o depășit, Ibsen e mort, Ibsen e prăfuit și plicticos. — de cîte mii de ori nu s-au auzit aceste prostii, proferate solemn sau spiritual, în ultimii cincizeci de ani! De cîte ori n-am fost uimit cînd de un efect sublim. Pe o mare culme sonoră răsună chemarea corului „Toți pe lume, frați noi sîntem", chemare la fel de actuală astăzi ca și pe vremea cînd genialul maestru a lansat-o.

Și se joacă, și n-a coborît nici măcar cu un milimetru de pe soclul unei din cele mai solide glorii din cîte cunoaște literatura secolului al XIX-lea.

Acestei legi a marilor valori vii îi răspunde excelenta, deși cam tardiva, hotărîre a Teatrului Național, de a stringe legătura, pînă azi prea puțin debitoare scenei, dintre marele visător și publicul nostru nou. Hotărîre care se va dovedi cu atît mai excelentă cu cît nu vor trece, iarăși, zece sau douăzeci de ani, pînă la reprezentarea unei alte drame ibseniene. La o inițiativă bună, consecventa e totul l...

În perioada. care, pentru Ibsen, se poate pe drept cuvînt numi a posteriității, „Nora" a fost și a rămas, printre numeroasele sale drame, cea mai bine cunoscută și cea mai iubită Faptul pare incontestabil și astăzi, și cauza lui nu trebuie, desigur, căutată în perfecțiunea dramatică a operei, în construcția ei de o soliditate care înfruntă orice probă, în forța cu care se naște, se dezvoltă și se dezleagă un conflict de un dramatism unan pe cît de veridic, pe atît de candutor, și nici măcar în capacitatea extraordinară nu numai de a crea personaje vii, cu o psihologie complexă, amănuntită și autentică dar de a dezvălui, pe durata unei acțiuni, care nu depășește două-trei zile, adevărate istorii ale destinului, numeroase, variate și semnificative. Prin asemenea calități „Nora" strălucește, într-adevăr, dar nu e singură în ansamblul operei ibseniene, o mulțime de ele îi stînt egale: în ceea ce constituie specificul genului dramatic, Ibsen este un maestru de prima mărime, arta sa țectia lui ar trebui meditate îndelung de dramaturgii moderni Este însă mai mult decît sigur, că favoarea de care se bucură „Nora" își găsește explicația în actualitatea temei principale a dramei : poziția femeii în familie, și, prin familie, în societate. E o temă care își păstrează actualitatea neștirbită, repet neștirbită, și acută, în toate țările de orînduire burgheză — actualitate socială, morală și psihologică. Este o temă a cărei actualitate morală și psihologică nu a dispărut, poate cu desăvîrșire nici în țările socialiste, unde problema a fost rezolvată în plan social, dar cuprăvițuieste și se manifestă uneori ca forță de inerție a vechiului, în limitele vieții de familie și mai ales, a psihologiei masculine : absurdul și nedreptul minorat economic și social al femeii a dispărut pentru totdeauna, măturat de conceptia socialistă despre om și rolul său în societate, dar nu puțini sînt bărbații care, în viața de familie și în psihologia intimă, au tendința de a considera și tratra femeile ca pe niște „minore", sau de a se considera și afirma pe ei înșiși ca „majori" — ceea ce este absolut același lucru.

Am asistat la un spectacol foarte frumos, un spectacol care onorează și îlustrează ceea ce trebuie să constituie adevăratul și permanentul stil al Teatrului Național, spectacol cu prilejul căruia toți realizatorii au putut do·edi progrese individuale, marchid unii dintre ei chiar salturi. Începînd cu regizorul Ion Cojar, profesionist cu evoluție lentă, personalitate dotată, dar cu cristalizare dificilă, care, cu ocazia „Norei", a izbutit o realizare remarcabilă, demnă de toată lauda; de a izbuti să ne facă sensibilă atmosfera meschină a casei cu păpuși, să introducă în desfășurarea dramei psihologice și a conflictului dramatic, un ritm care nu poate fi altul, nici mai lent, nici mai rapid, și care a îngăduit cea mai minuțioasă analiză psihologică a personajelor, exacta și semnificativa lor, portretizare individuală, cu limpedele și indispensabilul accent tipologic-social, dar fără apăsări caricaturale, care ar fi zădărnicit, fără vreun folos, finețea și acutimea critică a creației literare.

În distribuția „Norei" toate rolurile au dimensiuni majore, toate îngăduie afirmarea actoricească multilaterală, Nora însăși făcînd parte din galeria celebră a rolurilor monumentale. I-a revenit Marcelei Rusu sarcina și onoarea de a da viață ilustrei, pateticei și umanei eroine, și îmi vine aproape să spun că și rolul și interpreta au avut noroc, norocul acelor rare întîlniri dintre o imagine ideală și un actor viu, din care rezultă definiri concrete ale operei și creații memorabile. Eu, fără îndoială, o treaptă nouă în cariera Marcelei Rusu, treapta unei afirmări, prin mijloace foarte serioase, a unei exceptionale dotații pentru rolurile în care sentimentul și patima nu valorează minie fără inteligență și efort de gîndire, fără dispretul efectelor facile și fără setea de umanitate și dramă autentică. Concentrîndu-se astfel spre ceea ce desparte în mod prăpăstios esența artei dramatice de cabotinaj, tot usuratec și chiar talentat, Marcela Rusu a creat o Nora în care a dominat lirismul, și care, deci, a crescut, de la finalul actului I pînă la finalul dramei, cu o precizie, cu o forță și cu o autenticitate cărora nu li se poate descoperi nici un contratimp, nici cea mai mică șovăială sau stridență. Tot ceea ce se putea arăta asupra unui destin atît de prețios din individualizat și atît de larg simbolic, s-a arătat, și nu încape vorbă că identificarea Norei cu Marcela Rusu va dura, în reprezentările spectatorului, mult timp. Pe Torwald Helmer l-a jucat Geo Barton, și iarăși nu am cuvinte pentru a lăuda nuanțele de îngîmfare binevoitoare, de mediocră mulțumire de sine, de superbă certitudine asupra lumii așa cum stă construită pe nefericitele sale idei și convingeri, pe care Barton a știut să le imprime în fibra personajului său. Dacă nu ar fi scăzut în marea scenă a actului trei, pentru motive pe care actorul însuși le va descoperi foarte ușor, creatia sa nu ar fi mai puțin memorabilă. L-aș admirat, de asemenea, pe Niki Atanasiu, care în rolul lui Krogstad, reversul medaliei lui Helmer, cea de a doua, și mai reală, față a burgheziei, s-a afirmat, încă o dată, excelent creator de compoziții sumbre, chinuite, pe care, din păcate, are prea rareori prilejul de a le realiza. Și Chiril Economu, interpretul frumosului și complexului, apropie enigmaticului, rol al doctorului Rank, a avut prilejul de a marca un salt al dervoltării sale, prin închegarea unei creații solide în toate încheieturile sale, deși cam deficientă sub raportul unei indispensabile ironii a mare. Pe doamna Linde, prietena și replica singuratății Norei. a lucat-o Raluca Zamfirescu, realizînd cum nu se poate mai bine modestia stearsă, pudoarea vieții sufletești clocotitoare, generozitatea intimidată și amărăciunea care tinde să se transforme în grimasă. dar nu izbuteste. a acestei figuri tipic ibseniene În rolul bătrînei dădace. Nelly Dordea a adus multă autoritate, și multă prezență, sensibilă și chiar în absenta replicilor

Radu POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr. 313
Sîmbătă
5 octombrie 1963
8 pagini — 1,50 lei

NUME CARE NU SE UITĂ

90 DE ANI DE LA NAȘTEREA MARILOR SAVANȚI ROMÎNI DIMITRIE POMPEIU ȘI GHEORGHE ȚIȚEICA

de **Octav ONICESCU**

Primul era un fiu al blîndelor coline împădurite ale Dorohoiului ; cel de-al doilea (născut la Turnu Severin) purta în el secretul văilor, puțin cunoscute, prin care cîmpia Buzăului se furișează în munți : aceasta era regiunea de origine a familiei sale.

Străini de orice preocupare de carieră, urmînd numai îmboldurile lor interioare, și-au construit, fiecare, fără să se cunoască, făgașul realizării propriei personalități prin știință matematică.

Gh. Țițeica a urmat un drum linear, așa cum îi era și firea. D. Pompeiu l-a parcurs singur, cu aceeași neabătută tenacitate ; însă calea pe care a urmat-o este mai fragmentată, mai lentă, potrivit caracterului său și împrejurărilor existenței sale.

Elev — la București — al geometrului Al. Orăscu, Gh. Țițeica își trece în 1899 teza de geometrie, sub îndrumarea celui mai strălucit profesor al Sorbonei de atunci, G. Darboux, ultimul mare maestru al geometriei infinitesimale clasice.

Gh. Țițeica inițiază, prin teza sa, o direcție de cercetare ce avea să ducă la noile discipline geometrice, în care sfera sa afină urma să fie model

● *(Continuare în pag. 3-a)*

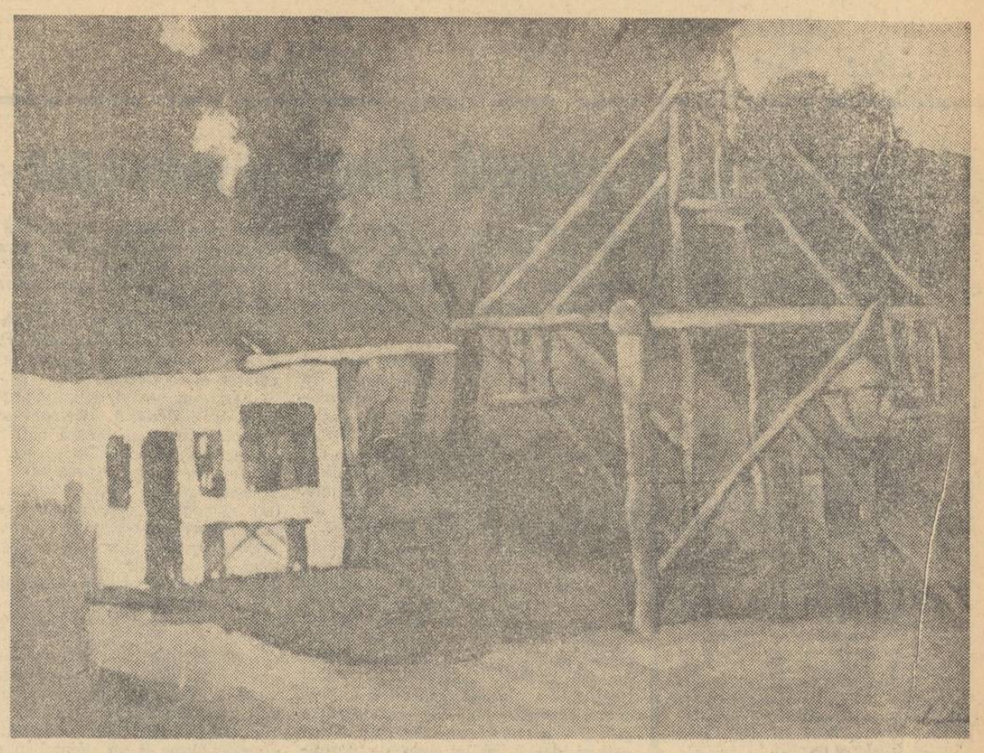

Ștefan Luchian : „Hanul părăsit" (Colecția Dr. Dona)

Trei colecții de artă puțin cunoscute

Fotoliu spaniol căptușit cu piele de Cordoba (Colecția de artă comparată)

Van Gogh : „Culegătoarea de cartofi" (Colecția de artă comparată)

Statuetă de bronz reprezentînd pe Buda (Muzeul de artă comparată)

Pe o stradă liniștită, strada Dr. Obedenaru, în apropierea Podului Elefterie, o clădire cu etaj adăpostește una din cele mai originale îmbinări de preocupări muzeografice. Este colecția de artă comparată ivită din achizițiile unor pasionați cunoscători de frumos. De 13 ani publicul găsește în cele opt încăperi spațioase numeroase motive de emoție, generate de gruparea inspirată, de genuri, epoci și... ambianță.

Și dacă modalitățile de expunere mai pot suferi încă îmbunătățiri, pentru vizitatori de cel mai mare preț rămîne asamblarea evocatoare a pieselor, chiar cînd sînt de esențe diferite. Astfel, exponate de ceramică stau alături de ghiordesuri persane iar arme turcești

H. ZALIS

● *(Continuare în pag. 3-a)*

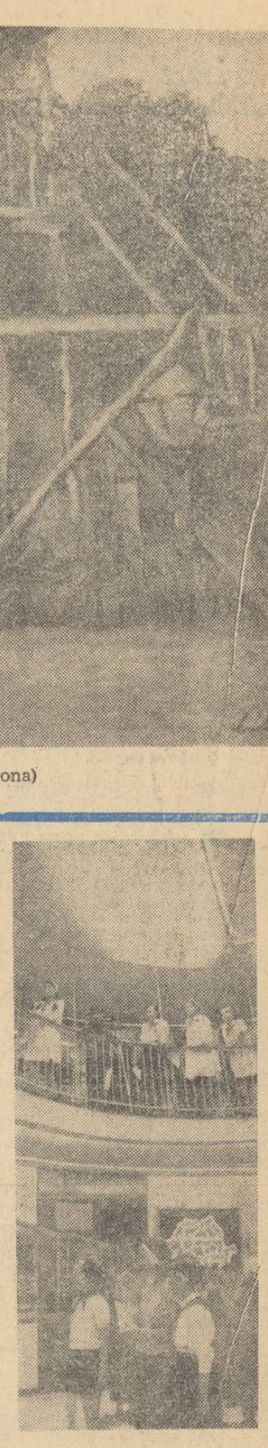

Muzeul pompierilor, recent deschis, în pitorescul Foișor de foc — unul din curiozitățile arhitectonice ale vechiului București — continuă să atragă numeroși vizitatori. În clișeu, grupuri de elevi în fața exponatelor muzeului.

PETROLIȘTII

Vestea ne-a parvenit acum cîteva zile : 4 552 m. săpați sub scoarța pămîntului. O cifră neîntîlnită încă în industria petrolieră din țara noastră. Telefonul unui prieten petrolist venea să ne strîngă și mai mult interesul față de realizatori, dîndu-ne de știre că instalația cu care fusese obținută performanța era o nouă creație a constructorilor noștri de utilaje petroliere — cea mai puternică și mai modernă din cîte am fabricat pînă acum. O dublă realizare de prestigiu a tehnicii romînești — concurau să sublinieze toate veștile.

A doua zi, cînd ziarele apăreau cu știrea în pagina I, ne aflam, bineînțeles, în drum spre autorii ei.

...Ploiești. Pălăria de beton atît de familiară azi în peisajul citadin, ne salută de pe creștetul noii fațade a Uzinelor „1 Mai".

Dău bineț, la rîndul meu, inginerului șef adjunct al secției de montaj, Stelian Teodorescu. Șeful secției lipsea. Era plecat la Brno, în Cehoslovacia. Cu cîtva timp în urmă, nu l-am fi găsit însă pe adjunct. Atunci era plecat el, la un alt tîrg internațional, în Italia, la Milano.

— Tot cu utilajele uzinei ?

— Tot !

Punerea în temă era, de la început, semnificativă. Dar cum faptele țin uneori să ne supraliciteze așteptările, pînă să notăm primele relatări despre instalația pentru care venisem, a sunat telefonul.

— Drum bun și sănătate — îi ura cuiva inginerul Teodorescu.

Apoi, cu un firesc propriu oamenilor obișnuiți cu călătoriile, îmi explică :

— Directorul nostru tehnic pleacă în Mongolia...

În rapida succesiune a imaginilor pe care ni le sugera tînărul nostru interlocutor, am avut la un moment dat impresia că vedem sonde romînești pornind cu pași mari, pe hartă...

În realitate, pașii mari au fost făcuți aici, în uzină. Ceilalți n-au fost decît consecința lor — ca o proiecție cinematografică pe un fundal al mapamondului. Pentru că, instalațiile care au ajuns în diferitele țări ale lumii, aici s-au născut. Acum, pentru a le aduna din nou sub acoperișurile halelor de unde au plecat, n-ar mai ajunge nu o uzină — fie ea și „1 Mai" — dar nici zece la fel.

Paul LAMPERT

● *(Continuare în pag. 3-a)*

OAMENI CARE STĂPÎNESC NATURA

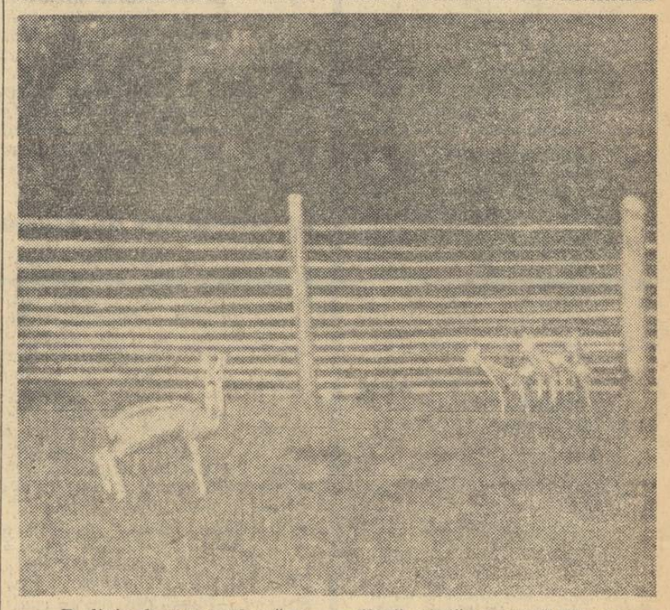

TOAMNA LA CRAMĂ

Undeva pe imaș, sau mai departe, lîngă liziera, sau, cine știe, poate în răchitele din zăvoi un vînător, găsind prepelițe, a apăsat pe trăgaci. Pocnitura s-a risipit în adîncimea cîmpiei. La picioarele salcîmilor au continuat să picure frunzele. Adierea dimineții parfumată de izme și otavă se strecoară printre nesfîrșitele vii ale Ogrinului în care au intrat culegătorii.

Strugurii sînt grei și în boabele lor culorile pure s-au topit în arome. Fetele îmbrăcate în alb culeg ciorchinii mari și albi de Afuz-Ali pe care-i așază în lăzi speciale, să-i păstreze pînă în piețele orașelor. Cu strugurii pentru vinificație culegătorii se poartă tot atît de delicat.

Printre rîndurile de Fetească, Riesling, Roșioară, trec spre cramă care vîrfuite cu rodul podgoriei. Șoferi grăbiți cer cale liberă.

La crama din mijlocul viei, construită cu numai cîțiva ani în urmă, zdrobitoarele electrice împrăștie un murmur neîntrerupt de hărnicie. Muncitorii din brigada lui Nicolae Cojocaru, care pînă nu de mult se plîmbau cu vermorelele prin vie, alungînd filoxera, trăiesc satisfacții mari. Eforturile lor se materializează. Prin artere de cauciuc și metal, mustul aleargă în imense budane din beton armat, căptușit cu sticlă. Unele sînt pline. În altele curg șuvoaiele dulci și parfumate, pentru a începe lupta aprigă și purificatoare a fermentării.

Îmbrăcat și el în halat alb, ca un medic care acceptă la vremea potrivită efervescența bacteriilor, o amplifică sau o domolește, oenologul Stratan urmărește cum se naște, cum trăiește și cum se dezvoltă vinul.

Lucian ZATTI

● (Continuare în pag. 4-a)

Din sumar:

AMINTIRI DESPRE LIVIU REBREANU
de Bogdan VARVARA

Poetul Marcel Breslașu a împlinit 60 de ani

AVANCRONICĂ MUZICALĂ FESTIVAL VERDI

VĂ POVESTIM FILMUL „PRIMUL REPORTAJ"

DE VORBĂ CU COMPOZITORUL MIRCEA CHIRIAC

ȘAH — UMOR — REBUS

DRUMURI PRIN CRIȘANA (IV)

METAMORFOZA DIATOMEELOR

Cînd Ion Flueraș, inginerul șef al Întreprinderii raionale de industrie locală din Ineu, mi-a propus să vizităm cariera de diatomit de la Minișul de Sus, i-am solicitat răspuns la întrebarea : ce este diatomitul ? Binevoitor, inginerul a încercat să mă pună în temă :

— Diatomitul — spunea Ion Flueraș — este denumirea științifică a unei roci sedimentare de natură organogenă, constituită în cea mai mare parte din frustule de diatomee, amestecate cu fărîmituri de origină terigenă, substanțe argiloase și calcaroase, oxizi de fier și de aluminiu și mici cantități de sulfați.

Răspunsul clar pentru un om de specialitate, potrivit pentru o revistă științifică sau un lexicon tehnic dar nu pentru o revistă de largă circulație ca „Magazinul", ne-a pus în situația de a-i cere cîteva explicații suplimentare.

Zîmbind, mi-a satisfăcut cererea și astfel am putut afla minunata poveste a diatomitului, pe care o împărtășesc și cititorilor.

Vasile INOAN

● (Continuare în pag. 3-a)

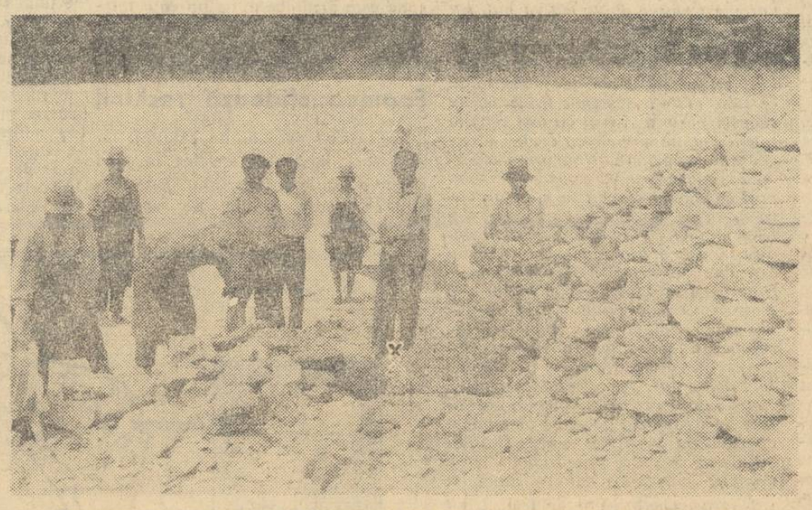

Inginerul Ion Flueraș (x) dă îndrumări echipei de lucrători de la cariera Miniș

— Pe linia doua se cuplează vagoanele pentru bușteni...

— Trenul care merge spre Vaser pleacă peste cinci minute...

Telefoanele sună ascuțit. În biroul de mișcare e... mare mișcare. Ai impresia că te afli într-o gară importantă, în care se opresc accelerate, personale, mărfare. Dar curînd te dumirești. Linia este îngustă, vagoanele de marfă cu două sau patru osii par niște jucării, cît despre locomotivă... Pufăind nervos, mocănița scoate prin coșu-i lung și pîntecos fumul negru, aruncîndu-l spre înălțimi în vălătuci groși, pufoși.

Într-un asemenea tren cu garnitură mixtă, compusă din vagoane de marfă și de persoane, am călătorit împreună cu Alexa Andreica, maistru de parchet la Betigi. Oamenii îl cunosc de mai bine de cincisprezece ani, și-i spun simplu, frățește, „nenea Alexa".

— Pînă la Betigi tot suim, ne-a informat maistrul.

La început am făcut cale bună cu apa repezită a Vișeului care, pe alocuri, între maluri largi era molcomă, iar prin altele iute și zbuciumată. Tovărășia ei n-a ți-

Victor TEODORU

● *(Continuare în pag. 3-a)*

DE PRETUTINDENI

UN TINĂR finlandez Kalevi Nikwist și-a rupt un picior luînd parte la un concurs de twist. El a dansat fără întrerupere timp de nouă ore. Acuma însă, fără cîrje nu poate face nici cinci metri. Recent el a vizitat o tînăr pereche care a dansat timp de 50 de ore. Cei doi care au scăpat teferi, l-au ascultat cu interes pe tînărul lor coleg care le-a explicat cum se folosește de cîrje.

●

TABLA neagră despre care este vorba nu se deosebește aparent de nenumăratele sale surate din orice clasă de școală. Pe ea sînt însă, desenate portative și note muzicale. Atingînd una din note cu o linie de aluminiu, nota emite sunetul respectiv. Tot așa, manevrînd în continuare linia metalică, tabla va interpreta solfegii sau melodii. Această tablă a fost concepută și construită de către Vitali Zauka și Ianis Riekst din Letonia. Profesorii de muzică au dat o înaltă apreciere acestei table, considerînd că ea va însemna un ajutor de preț în predarea muzicii.

●

IN CURSUL unei explozii la o fabrică de oxigen din orașul australian Bortown, doi muncitori și-au pierdut urechea dreaptă fiecare. Urechile au fost găsite imediat după ce accidentații au fost transportați la spital și trimise și ele la aceiași adresă. Chirurgii au reușit să coasă accidentaților pavilioanele urechilor, însă în grabă le-au confundat. Acuma unul dintre operați, Paul Lasw, nemulțumit de urechea străină cu care s-a căpătuit, a intentat proces chirurgului.

●

INDUSTRIA laptelui din Danemarca a pus la punct fabricarea de lapte sub formă de tablete. Tabletele se dizolvă în apă asemenea zahărului cubic și permit obținerea concentrației dorite, ba chiar și a smîntînii.

●

INCEPÎND din anul 1955, guvernul R. D. Germane alocă în fiecare an 20 000 de mărci pentru alcătuirea unei noi ediții a operelor lui W. A. Mozart. De întocmirea acestei ediții se ocupă Fundația națională „Mozarteum" din Salzburg. Ediția care va avea în total 110 volume este în curs de apariție la „Deutscher Verlag fur Musik" din Leipzig.

●

IN URMA unor săpături, efectuate recent la Roma, arheologii presupun că Cetatea eternă este mult mai veche decît s-a considerat pînă în prezent. Precum se știe, anul 753 î.e.n. este socotit ca data întemeierii orașului. Cu ocazia săpăturilor de lîngă Capitoliu au fost scoase la iveală o figură din pămînt ars și un obiect înfățișînd un animal care a trăit cu mii de ani în urmă pe pămînt.

●

CRIMINALITATEA ocupă în presa capitalistă un loc atît de însemnat încît s-a impus de curînd editarea unei lucrări documentare, respectiv bibliografia „Elementele unei documentări de criminologie".

Este suficient să amintim că această bibliografie urmează unei publicații anterioare (apărute tot sub auspiciile U.N.E.S.C.O.) care are ca subiect: „Criminologia în învățămîntul superior al științelor sociale".

●

LA INSTITUTUL Pedagogic Național din Paris a fost organizată de curînd o expoziție intitulată „Jocuri și jucării de altădată". Cu această ocazie au fost împrumutate și aduse piese rare și ciudate din diferite muzee din Germania, Olanda și Anglia, printre care un joc de șah aparținînd regelui Carol cel Mare, elefantul lui Ludovic al XV-lea precum și un joc de cărți al lui Ludovic al XVI-lea.

●

IN R. F. GERMANĂ s-a fabricat cel mai nou tip de șah: capetele figurilor precum și pătrățelele tablei sînt acoperite cu substanțe fluorescente de diferite culori, astfel că se poate juca șah și pe întuneric.

●

IN LOCALITATEA Molibu din California a fost pescuit un pește de o formă foarte curioasă. „Monstrul legendar" de adîncime este lung de un picior (0,30480 metri), are capul asemănător cu cel de cal, pielea argintie, ochii mari albaștri, iar partea dorsală de un roșu strălucitor. Dr. Wladimir Walter, ihtiolog la Colegiul Universității din Los Angeles, studiind acest pește, a stabilit că el trăiește de obicei la o adîncime de 600 picioare și poate fi văzut foarte rar în apele de suprafață.

„Höegh Elan" se-ndreaptă spre Indonezia...

Constanța... Soarele, răsărit parcă din mare, de la linia orizontului, părăsește patul de valuri, îndreptîndu-se voinicește spre azurul înălțimilor. Razele-i tot mai puternice, spulberă ceața din radă, colorînd undele cu sclipiri de argint.

Te-ai aștepta poate ca acest moment să coincidă cu începutul activității în dane, cu zumzet crescendo de macarale, trezite la ore de răsărit de soare.

Te-ai aștepta, poate! Realitatea dezminte însă închipuirile. Oricît de devreme ai vizita portul cu gîndul de a fi martorul începutului de activitate, privirea-ți va îmbrățișa o muncă de mult începută, în plină desfășurare.

Căci activitatea portului Constanța nu cunoaște zi și noapte. Vase vin și pleacă, pe cheiuri și în dane mijloacele de transport de cele mai diferite tipuri se încrucișează din și înspre docuri, macarale puternice se rotesc cu fălcile încleștate, depunînd în magaziile navelor, sau pe chei, încărcătura. O muncă trepidantă stăpînește oamenii și mijloacele mecanizate, totul se desfășoară rapid, mereu mai rapid, asigurînd încărcări și descărcări în timp de performanță.

Schimbul de mărfuri din zilele noastre necesită nu numai vase de viteze sporite, în măsură să scurteze distanța, ci și operațiuni de manipulare rapidă, simbioze ale efortului pentru transporturi de cît mai scurtă durată.

Și Constanța, cu instalațiile sale moderne, cu muncitorii săi portuari plini de elan, participă cu entuziasm la aceste eforturi.

Iată-i, de pildă, antrenați în munca pentru încărcarea pantagruelicei magazii a vasului norvegian „Höegh Elan": dirijată de oameni, macaraua ridică la bord vagoane moderne de cale ferată, pe care le depozitează încet, cu grijă, în cale.

Unul cîte unul, vagoanele aduse pe chei de la fabrica din Arad, sînt pregătite pentru lungă cale, spre a purta ulterior, la rîndu-le, pe căile ferate ale îndepărtatei Indonezii, cimentul necesar construcțiilor din țara celor zece mii de insule.

Cu prilejul acestei livrări, ambasadorul Indoneziei la București, Dl. Sukrisno, a ținut să fie de față la inaugurarea încărcăturilor.

„Aveți un port maritim foarte modern, ne-a declarat excelența sa — și încărcările se realizează rapid, ca și producția vagoanelor însăși. Vagoanele de provenință romînească ce se încarcă acum, primul lot pentru țara noastră, oglindesc colaborarea crescîndă dintre Romînia și Republica Indonezia. Inginerii noștri, care au fost atașați pe lîngă fabrica de vagoane din Arad, m-au informat că sînt mulțumiți de calitatea produselor. Ei spun că materialul folosit pentru construcția acestor vagoane este bun, fiind comparabil cu acela utilizat în alte țări în care am plasat pînă acum comenzi pentru asemenea mijloace de transport. Sînt convins că vagoanele fabricate în Romînia vor satisface bine necesitățile Indoneziei. Vom fi un client bun pentru Romînia. Numărul total de vagoane contractate este de 2.100. Acestea sînt diferite tipuri: vagoane speciale pentru transportul cimentului, vagoane cisterne, vagoane speciale pentru transportul sării.

În acest prim lot, ni se livrează vagoane speciale pentru transportul cimentului, vagoane de care Indonezia are foarte mare nevoie. Am solicitat colaborarea autorităților romînești pentru livrarea cît mai grabnică a acestor vagoane, deoarece, precum se știe, Indonezia se află într-o perioadă de construcție. Construim case de locuit, drumuri, hoteluri și la toate aceste lucrări avem nevoie de ciment. Vagoanele ce ni se livrează acum de Romînia, ne sînt necesare pentru transportul cimentului pe distanțe mari, de exemplu de la Surabaya la Djakarta, aproximativ 1.000 de km. Ca urmare, vagoanele ce se încarcă acum, vor fi foarte bine venite în Indonezia".

„Încărcarea acestor vagoane pe bordul vasului „Höegh Elan", intervine în discuție Dl. Ulve A. R., căpitanul vasului, este și pentru mine și marinarii mei un prilej de bucurie. Aș spune ceva mai mult, un moment solemn. Căci prin această încărcătură, vasul ce-l comand, de curînd lansat la apă, își inaugurează cărăușia pe mări și oceane. Sînt fericit să fac această inaugurare cu un transport de produse romînești și anume cu un transport de produse industriale. Ne plac succesele și felicităm întotdeauna pe cei ce le obțin".

În legănatul molcom al valurilor de la chei, pe puntea de comandă a lui „Höegh Elan", cuvintele sînt rostite în limbi diferite, însă aceleași gînduri. Sînt gînduri de prietenie și stimă față de poporul nostru, față de țara noastră. Harnicii constructori de vagoane de la Arad pot fi mîndri că prin munca lor avîntată, prin calitatea ridicată a produselor ce le livrează, contribuie la creșterea continuă, peste hotare, a prestigiului industriei noastre.

Cu motoarele funcționînd în plin, „Höegh Elan" plutește acum spre țărmul Indoneziei. Peste cîteva zile, ancora sa se va împlinta puternic în adîncurile Mării Iava, lîngă danele Djakartei.

Pus în funcțiune simultan cu începerea activității macaralei, becul indicator de la intrarea în dană, va pulsa din nou concurînd săgetarea razelor tropicale: atenție, la chei se lucrează! Primele vagoane romînești pentru Indonezia sînt gata a fi puse în exploatare!

Silvian PETRESCU

Un subiect care nu figura pe ordinea de zi

O conferință care a avut loc de curînd la Casa Albă, la care aproape 400 oameni de afaceri americani au dezbătut împreună cu reprezentanții guvernului S.U.A. mijloacele de extindere a exporturilor americane, a oferit în ultimele zile subiect de comentarii pentru numeroși oameni politici, ziare și agenții de presă occidentale. Această conferință, convocată cu caracter consultativ de președintele S.U.A., și-a desfășurat lucrările în plen și în cadrul a patru comisii special constituite pentru a studia amănunțit situația economică a Statelor Unite. Conferința pentru problemele dezvoltării exportului american — cum a fost denumită — se încadrează în eforturile generale pe care guvernul S.U.A. le face pentru a micșora deficitul bugetar enorm și a opri scurgerea de aur.

În mod deosebit a atras atenția comentatorilor de presă o problemă pe care conferința de la Casa Albă a discutat-o cu prioritate deși — după cum subliniază ziarul francez „Combat" — „acest subiect nu figura pe ordinea de zi". Este vorba de faptul că participanții — cum arăta același ziar — „s-au pronunțat spontan în favoarea intensificării schimburilor comerciale" dintre Statele Unite și țările socialiste. Concluzia a fost că „politica schimburilor comerciale americane ar trebui să fie de urgență revizuită pentru a permite sporirea volumului vînzărilor în lumea necapitalistă".

Citînd din cuvîntările rostite la conferință de președintele Kennedy, de secretarul de stat Rusk, de ministrul de finanțe Dillon și alți conducători ai S.U.A., revista americană „Time" arată că oamenii de afaceri din Statele Unite „adeseori nu încearcă suficient de tare să-și vîre piciorul pe ușă atunci cînd trebuie să vîndă". „Time" reia cîteva cifre statistice semnificative pentru rămînerea în urmă a comerțului american. În timp ce S.U.A. „vînd numai 4 la sută din producția națională brută, Japonia vinde 9 la sută, Germania occidentală 16 la sută și Suedia 19 la sută. În fața concurenței crescînde a Japoniei, Marii Britanii și Pieții comune, partea Statelor Unite din comerțul mondial s-a restrîns la 20 la sută de la 26 la sută în 1953... Administrația a sperat o creștere cu 10 la sută a comerțului în acest an; în loc de aceasta, creșterea va fi doar de 2 la sută". „Time" subliniază faptul că „mărirea volumului de export poate, de asemenea, da un ajutor considerabil situației șomajului din Statele Unite, deoarece o creștere a exportului cu 1 miliard înseamnă crearea a 150 000 de noi slujbe". Agenția France Presse relata la rîndul ei că cercurile de afaceri americane „întăresc în prezent presiunea lor pe lîngă guvernul S.U.A. pentru a obține o modificare a regulamentelor care limitează partea Statelor Unite în schimburile comerciale dintre Est și Vest, schimburi care se dezvoltă fără participarea lor". În acest sens, au reținut atenția și o serie de declarații ale unor personalități oficiale din S.U.A., în care se sublinia faptul că actuala politică comercială restrictivă americană nu împiedică alte țări capitaliste să intensifice comerțul Est-Vest. „Dacă politica noastră este de a ne da la o parte și de a permite tuturor celorlalte țări... să acapareze piețele mondiale — a declarat senatorul Harold Cooley — nu vom fi niciodată în stare să vindem mărfurile pe care le-am stocat acum în depozitele noastre".

După cum au anunțat agențiile de presă, ministrul comerțului Hodges a declarat că „guvernul S.U.A. examinează foarte precis o relaxare a restricțiilor impuse asupra comerțului Est-Vest". Discuții în acest sens se duc și în senatul american.

Corespondentul din Washington al ziarului „Guardian" apreciază că: „Blocul de gheață care a blocat ani de zile canalele comerțului dintre Statele Unite și țările Europei răsăritene începe să se miște...".

Sînt ziare care atrag însă atenția că o asemenea „mișcare" nu este agreată de unele cercuri. „Combat" vorbește astfel de unele grupuri americane care „s-au arătat neîncrezătoare față de eforturile de destindere" și arată că „unii se străduiesc chiar să le contracareze".

U. VĂLUREANU

Această ciupercă de o mărime puțin obișnuită, — cîntărește două kilograme și jumătate — a fost, de curînd, descoperită în grădina familiei Wagnière din localitatea elvețiană Prilly-Chasseur.

Meridiane

Apelul universității din Geneva

Reînceperea noului an școlar constituie o problemă foarte dificilă în Elveția datorită unei serioase lipse de cămine pentru studenți.

După cum scrie ziarul „Journal de Genève", biroul de cazare al universității din Geneva ar dispune de 274 de camere, dar ele se găsesc, în cea mai mare parte, în imobile prevăzute pentru demolare. Ziarul subliniază că în primul semestru universitatea va număra 4 000 de studenți. Dintre aceștia două treimi caută în prezent locuință, întrucît universitatea nu poate acorda cazare decît pentru 185 de studenți. Pentru a ieși din această dificultate ziarul elvețian scrie că biroul de cazare, al universității, a lansat un apel populației geneveze pentru a găsi 400—500, de camere care pot fi puse la dispoziția studenților. Apelul reamintește că pentru această categorie de locatari (e vorba de studenți), chiria să nu depășească 150 de franci pe lună...

Fostul atlet american Vernon Shields din orașul Indianopolis a suferit, acum cîțiva ani, în cursul unei sărituri, un grav accident. În urma accidentului el a rămas cu mîinile paralizate. Dînd dovadă de o voință deosebită, Shields a învățat să picteze cu... gura. Iată-l, în fotografia de mai sus, pe Vernon Shields, îndeletnicindu-se cu pictura.

Stațiunea de la Fichtelberg

Situat în regiunea muntoasă din sud, în Erzgebirge, Fichtelberg este cel mai înalt punct din R. D. Germană. Călătorul care dorește să ajungă pînă acolo trebuie să străbată o cale lungă și anevoioasă, avînd de străbătut un urcuș continuu, începînd din Karl Marx Stadt și trecînd prin localitatea Annaberg — Buchholz, pînă la stațiunea climaterică Oberwiesenthal.

Fichtelbergul nu este însă numai un punct de atracție pentru amatorii de drumeție, pentru turiști. Aici se află una dintre cele mai importante stațiuni meteorologice din R. D. Germană.

De aici, de la Fichtelberg se fac primele observații asupra stării timpului, pe baza cărora se alcătuiește apoi prognoza vremii. Datele obținute aici asupra stării timpului sînt comunicate la fiecare oră și jumătate Serviciului meteorologic din Potsdam. În același timp, se fac observații și asupra climei din munți și de pe creste. Dar, activitatea lucrătorilor de la stațiunea meteorologică Fichtelberg nu se rezumă numai la observarea stării timpului, a climei. O latură importantă a activității lor o constituie cercetările de dozimetrie și de măsurare a ozonului, precum și măsurarea grosimii zăpezii în perioada de iarnă. Cel mai tînăr domeniu de care se ocupă stațiunea meteorologică de la Fichtelberg este însă climatologia tehnică.

Observarea stării timpului se face cu ajutorul unor aparate moderne de măsurat de la distanță. Cu ajutorul unor instrumente instalate în încăpere, de pildă, se poate afla timpul de afară. Direcția vîntului este indicată, cu ajutorul unui semnal luminos, de o giruetă încălzită electric. Viteza vîntului și puterea lui sînt stabilite cu ajutorul unui anemograf. Aparatele de măsurat folosite la observarea timpului, servesc și la observarea climei. În decurs de 24 de ore se înregistrează șapte valori ale observațiilor. În domeniul dozimetriei și al măsurării ozonului, se cercetează conținutul de raze ultraviolete al radiațiilor solare, pentru a fi folosite în practică. Aceste măsurători se fac cu ajutorul celulelor fotoelectrice. Din rezultatele obținute se pot astfel trage concluzii pentru medicină, de exemplu, în vederea aplicării cu succes a unor tratamente bolnavilor aflați în sanatoriile din munți. Rezultate importante pentru știință oferă, de asemenea, măsurarea conținutului de ozon în păturile de aer de la o altitudine de 1.200 metri. Valorile obținute la măsurători sînt comunicate pentru prelucrarea lor mai departe Observatorului pentru clima aerului din Dresda—Wansdorf. În ce privește grosimea zăpezii în perioadele reci, ea se stabilește cu mira pentru măsurarea zăpezii și cu nivometrul.

Aparatele aflate sub cerul liber sînt în permanență verificate, în special în timpul iernii, deoarece — în această perioadă există tot timpul pericolul depunerii de chiciură pe ele.

Descoperire arheologică lîngă Dijon

Cu prilejul unor săpături efectuate la izvoarele Senei, la circa 30 de km. nord-vest de orașul Dijon a fost făcută o interesantă descoperire arheologică.

La 1,80—2 metri adîncime, cercetătorii au dat peste o mulțime de crengi și nuiele. Sub acestea, într-un fel de ascunzătoare săpată în pămînt, ei au descoperit statuete dispuse una lîngă alta, și așezate în mai multe straturi suprapuse. Scoase la suprafață, cercetătorii au găsit: 20 de statuiete între 0,80 și 1,50 metri înălțime, 25 de capete, unele dintre ele de mărime naturală, precum și figuri de animale (cai, tauri) etc. În total au fost găsite 140 de piese, toate sculptate în lemn. În ciuda umidității, ele s-au conservat în perfectă stare.

După cum spun specialiștii, s-ar părea că e vorba de operele unui artist local, care ar fi trăit pe la sfîrșitul secolului al doilea și începutul secolului al treilea (epoca galo-romană), și care ar fi tăinuit în ascunzătoare statuetele pentru a nu cădea pradă invadatorilor germani. Specialiștii din Dijon, susțin că această descoperire are un caracter excepțional, atît ca valoare istorică, cît și ca număr de piese.

DOCUMENTARUL NOSTRU

DJIBOUTI

La intrarea în Marea Roșie, dinspre Oceanul Indian, două importante porturi așezate față în față străjuiesc celebra strîmtoare Bab el Mandeb: pe țărmul asiatic, colonia britanică Aden, de peste un secol, unul dintre principalele puncte strategice ale sistemului colonial englez. Dincolo, pe celălalt țărm, orașul-port Djibouti, capitala ultimei colonii franceze de pe continentul african — Cote Francaise des Somalis (Coasta Franceză a Somaliei).

Datorită puternicei mișcări anticolonialiste desfășurate în ultimii ani, Adenul a fost des pomenit în coloanele presei. Despre Djibouti și colonia Somalia franceză s-a amintit sporadic, veștile primite fiind destul de rare. Știrile sosite în ultimul timp din Djibouti demonstrează însă că „liniștea" este doar aparentă. În ciuda măsurilor represive luate de autoritățile coloniale, zorile eliberării mijesc și pe aceste meleaguri...

La întretăiere de drumuri

Încadrată de Etiopia și republica Somalia de o parte, de Marea Roșie și golful Aden de cealaltă parte, Coasta franceză a Somaliei nu oferă privirii călătorului decît peisajul dezolant al unor munți goliași și haotici, al unor platouri stîncoase cu pante abrupte și al unor cîmpii sterpe, pîrjolite de insuportabila arșiță. Destul de rar, cîte-o pată de verdeață mai animă impietritul tablou, din loc în loc se mai zărește cîte un pîlc de arbori spinoși, adevărate oaze în pustiul înconjurător.

În Somalia franceză nu există nici un riu. Torentele născute din ploile întîmplătoare secătuiesc în cîteva ore. Cele două lacuri aflate pe teritoriul țării, ca și Marea Moartă, au apă improprie consumului sau vieții plantelor. Din suprafața de 21 700 km. p. a întregului teritoriu nu se cultivă decît 2 000—3 000 hectare. Bogățiile minerale nu există, cu excepția sării extrasă din lacul Assal, aproape complet secat. În afară de capre cu greu se găsesc animale domestice capabile să reziste vitregiei naturii. Este limpede că din punct de vedere al resurselor materiale Somalia franceză nu prezintă nici o importanță. Și totuși, stăpînitorii străini se cramponează cu îndîrjire de acest sărăcăcios colț de lume reprimînd fără milă mișcarea de eliberare națională. Explicația acestei atitudini constă în însemnătatea strategică și economică a portului Djibouti, punct de întîlnire a unor importante drumuri maritime, aeriene, feroviare, oraș în care locuiește aproape jumătate din populația de 70 000 de oameni a întregii Somalii franceze.

Portul Djibouti a luat ființă în 1888, la scurt timp după ce Franța, impunînd feudalilor locali tratate de protectorat, a pus mîna pe cea mai mare parte a Coastei. Peste cîțiva ani, capitala administrației franceze, stabilită inițial la Obock, se mută la Djibouti, îngonită de teribilul Khamsir, vîntul fierbinte al deșertului. În 1896 toate posesiunile franceze din această parte a Africii au fost reunite într-o singură colonie cu centru administrativ la Djibouti. Noul oraș s-a dezvoltat rapid devenind astăzi principalul port comercial de pe coasta răsăriteană a Africii. Pe aici trec: fildeșul din Kenya, pietrele prețioase din Madagascar, pieile din Mozambic, romul din Reunion, mătasea japoneză, lacurile din Asia de sud-est și multe alte mărfuri. O cale ferată lungă de 784 km leagă Djibouti de Addis-Abeba, capitala Etiopiei, importul și exportul acestei țări desfășurîndu-se în aproape totalitatea lor prin portul somalez. Marele aeroport de la Djibouti constituie de asemenea un important punct de legătură între trei continente. Bogățiile ce se scurg prin Djibouti aduc venituri importante administrației fie sub forma cheltuielilor de tranzit, fie sub forma taxelor vamale. Locuitorii de baștină nu se aleg însă cu nimic. Mizeria sub formele ei cele mai îngrozitoare, se face simțită din plin în această ultimă colonie franceză de pe continentul african. Foametea, malaria, trahoma, fac anual mii de victime în această țară în care nu lucrează decît 8 medici (după date din 1961). Cea mai mare parte a populației africane este analfabetă, pe întregul teritoriu numărîndu-se doar 130 elevi de liceu. Aici ca și aiurea colonialismul își arată din plin „binefacerile" sale.

Foamea sfidează rechinii

La sosirea navelor de călători, un spectacol înfiorător are loc în mod obișnuit în apele portului. Este destul ca cineva, dornic de senzații tari să arunce din înălțimea punții cîteva monede în apa străvezie, și o droaie de copii goi se și aruncă pentru a prinde în dinți banul care-i poate ajuta să-și astîmpere pentru un moment foamea. Se întîmplă însă uneori ca în mijlocul temerarelor scufundări să se întevească aripa albă a unui rechin și atunci copilul care a ezitat o singură clipă dispare pentru totdeauna lăsînd în urmă o pată roșie ce se lățește pe azurul undelor. În apele din fața portului Djibouti numărul rechinilor este impresionant de mare. Și cu toate acestea în fiecare zi, mulți africani își riscă viața pentru a-și putea astîmpăra foamea. Copiii pescuiesc monede, părinții mărgean scufundîndu-se fără nici un fel de aparatură protectoare pînă la 40 de metri adîncime. Pescuitul submarin printre sîngerosii rechini, constituie principalul mijloc de trăi a numeroase familii de somalezi de pe coastă.

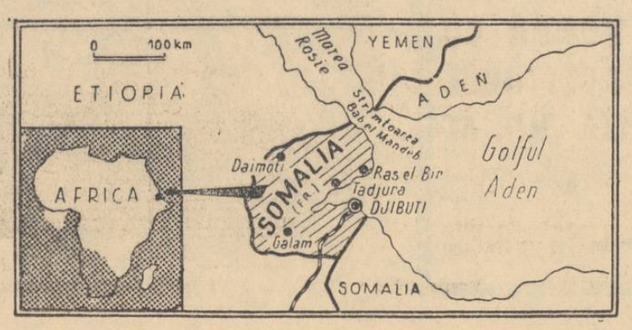

Nu mai puțin grea este și viața celor 25 000 de nomazi din interior, vigmașii dankali care înfruntă cu dîrzenie urgia sărăciei. Singura avuție a triburilor dankali o constituie caprele al căror lapte este baza subzistenței. Pentru a-și putea procura cîte ceva în plus, dankalii vînează fennecs, grațioasele vulpi ale deșertului cu urechi imense, pe care le vînd pasagerilor de pe vapoare, viperele cornute folosite la prepararea leacurilor locale sau taie sarea de pe fundul secat al lacului Assal. Procurarea hranei pe această cale nu este nici ea lipsită de primejdii ca și aceea a pescuitorilor de mărgean de pe coastă. Printre stîncile încinse ale deșertului mișună scorpionii otrăvitori și înțrocitorii șerpi de nisip a căror mușcătură este fatală. Foamea sfidează însă scorpionii și viperele la fel ca și pe rechini!

★

La Djibouti, temperatura aerului este destul de ridicată în tot timpul anului. Din cînd în cînd căldura devine insuportabilă, aerul fierbinte persistînd chiar și în cursul nopții. Este semn că se apropie khamsirul, teribilul vînt aprins al deșertului. Trei, șase sau nouă zile cît bate khamsirul mase înfierbîntate de pulbere nisipoasă se revarsă peste case și străzi. Activitatea în oraș se micșorează sau încetează de tot. În port, navele înaintează spre cheiuri cu mari dificultăți prin ceața gălbuie de nisip.

Asemenea acestui vînt suflă astăzi peste Djibouti dorința de libertate, de independență a somalilor și dankalilor din Coasta franceză a Somaliei. Ea este mai puternică, mai fierbinte decît însuși teribilul Khamsir.

C. IONESCU

Elefantul și silueta

„United States Steel" — cea mai mare companie producătoare de oțel din S.U.A. — este adeseori denumită „elefantul", datorită imensei ramificații pe care o are. Cînd s-a pus problema unei reorganizări a companiei, pentru a-i asigura o mai mare capacitate de concurență și a spori profiturile acționarilor ei, a devenit cunoscută o remarcă citată de revista americană „Time": „Cum se poate face silueta unui elefant?"

Replica glumeață a fost poate gustată dar cînd s-a aflat că „U.S. Steel" anunță o nouă reorganizare care, după aceeași revistă, „va însemna mai puține slujbe", probabil că salariaților companiei le-a înghețat zîmbetul pe buze. De la 1 ianuarie 1964, a anunțat compania, vor fi combinate într-una singură, mai multe divizii (extracție, transport naval, siderurgie etc), vor fi reduse reprezentanțele din 28 de localități etc. — măsuri în urma cărora din fiecare zece salariați unul va deveni șomer.

Este puțin probabil ca noii șomeri să fie compensați, în schimbul pierderii slujbei, de faptul că „silueta elefantului" va determina — după cum asigură „Time" — o sporire a profiturilor „marelui Steel"...

Nume care nu se uită

90 de ani de la nașterea marilor savanți romîni Dimitrie Pompeiu și Gheorghe Țițeica

(Urmare din pag. 1)

fundamental și prin care geometria infinitesimală căpăta o configurație adînc diferită de vechea știință nediferențiată.

D. Pompeiu a cunoscut doar ca auditor neregulat Universitatea noastră, căreia i-a adus mai tîrziu o deosebită strălucire. El își obține la Sorbona certificatul de licență, odată cu însușirea unei solide culturi matematice moderne. Cînd, în 1905, susține — în fața lui Henri Poincaré — surprinzătoarea sa teză asupra continuității funcțiilor analitice uniforme pe mulțimea singularităților, el înscrie astfel în istoria științei — concomitent cu o nouă direcție și cu o metodă originală de cercetare — un loc permanent, de vază, matematicii romînești.

Fără întrerupere și-au continuat fiecare opera începută prin lucrările tezelor amintite. Primul — prin aplicarea raționamentului logic prelungit direct, analitic, sprijinindu-se pe bogatele cunoștințe în domeniul diverselor configurații ale geometriei euclidiene, cel de-al doilea, prin excepționala sa capacitate de a surprinde — sub haina faptelor matematice curente — structuri esențiale și, în același timp, caracteristice.

Toată opera lui Țițeica era desfășoară într-o strînsă colaborare cu alți geometri ca Wilczynscki, Janos Egorov, Cartan, Goursat, Bompiani, Fubimi, Cech. Țițeica rezolvă — cu ajutorul metodelor sale — o problemă pusă de Cartan, și a cărei soluție este reprezentată chiar de sferele sale afine. Cu Bompiani se întîlnește în complexul studiu al deformării suprafețelor.

Sprijinindu-se pe tehnica teoriei mulțimilor și pe instrumentele prețioase utilizate cu atîta artă și în teza sa, D. Pompeiu dobîndește o viziune excepțional de puternică și eficientă despre funcțiile monogene. Îmi amintesc admirația matematicianului italian T. Levi Civita pentru aceste concepții ale lui Pompeiu, pe care mi-a mărturisit-o cu prilejul lecturii în comun a unei lucrări a sale.

Aceeași tehnică și viziune superioară i-au înlesnit lui Pompeiu cercetările sale ulterioare asupra comportării funcțiilor uniforme în jurul punctelor singulare (cercetări la care s-a alăturat Denjoy), ca și descoperirea, în anul 1912, a conceptiei de derivată areolară și a cîmpului de funcții ce posedă o atare derivată. Sugestiva interpretare a derivatei areolare ca operator a fost suportul utilizării de către Pompeiu a acestui instrument, precum și imboldul realizării importantelor lucrări ale unor tineri matematicieni romîni și străini, care au găsit în acest operator un instrument de cercetare deosebit de puternic. În ordinea apariției lucrărilor lor, Miron Niculescu, G. Călugăreanu, N. Ciorănescu, Gr. Moisil, N. Teodorescu, confruntă acest operator cu diverse probleme ale teoriei funcțiilor și cu sisteme de ecuații cu derivate parțiale, pentru a obține rezultate prin care știința romînească, odată cu această generație de matematicieni, se înscrie la nivelul cel mai ridicat al actualității.

Gh. Țițeica era — ca viziune și ca mod de gîndire — geometru; în același timp însă, ca și Darboux, prin procedeurile de calcul și în expunerea sa el era un analist.

D. Pompeiu era, în primul rînd, analist; într-un stil modern și original însă. O judecată sintetică, structurală, domina gîndirea sa activă și colora expunerile sale sobre și esențiale.

S-au întîlnit întîia oară ca profesori, la Bibliotecă sau în sălile de curs ale vechii Universități, sub ochii noștri de studenți.

Gh. Țițeica era profesor de geometrie (fiind succesorul lui Constantin Gogu); D. Pompeiu — profesor de mecanică (în locul deținut, pînă în 1912, de Spiru Haret). Au fost, mai tîrziu, colegi la Școala politehnică.

Expunerile de curs ale geometrului, conduceau prepozițiile în ordinea lor strategică, prezente și gata să intervină, fiecare cu rolul său, în raționamentul clar și stringent, model de ordine și disciplină a cuvîntului. Patosul lăuntric, reținut și convingător, creau o atmosferă pe care o duceai dincolo de ora care se sfîrșise. E greu să uiți lecția — rămasă clasică — despre teorema eggregium a lui Gauss, cînd lovitura cretei pe ultima literă a formulei ce încheia raționamentul, coincidea cu vibrația gravă a cuvintelor ce formulau celebra propoziție.

O teoremă geometrică importantă devenea în lecțiile lui Gh. Țițeica un act de viață spirituală, un episod al procesului de cunoaștere pe care-l reprezenta — concentrat, epurat, simplificat — matematica sa. O bună parte din școala de matematică cu care se mîndrește astăzi țara noastră își are originea în angajamentul moral implicit pe care-l reprezenta participarea la lecțiile lui Țițeica. În fața acestui maestru simțeai că îți iei angajamentul lăuntric de a lucra și gîndi matematic.

Am ascultat primele lecții ținute de D. Pompeiu la Universitatea noastră. Specialist în teoria funcțiilor, creator al operatorului de derivare areolară, analist rafinat și riguros, el a profesat mai întîi mecanica; numai după retragerea profesorului D. Emmanuel, el a preluat cursul specialității sale fundamentale. D. Pompeiu aducea — în prelegerile sale de mecanică — acea înțelegere profundă izvorîtă din cercetările directe ale principiilor lui Newton, operei lui D'Alembert, memoriilor lui Poisson și Lagrange, și își transforma lecția într-o adevărată introducere în științele naturii. Calitatea expresiei, atmosfera de concentrare și vraja ce se degajau din întreaga sa personalitate constituiau, desigur, o parte importantă din impresia puternică pe care fiecare lecție a profesorului Pompeiu o lăsa în amintirea auditoriului. Puterea expresivă a formulărilor lui Pompeiu izvora și din viziunea unitară a faptului matematic.

Ajunge să cităm — în acest sens — prețioasele teme cu care D. Pompeiu a mobilizat, de-a lungul mai multor ani, interesul întregii matematici romînești. În tema coeficientului de contracție din teorema creșterilor finite, s-au angrenat — cu contribuții originale — matematicieni romîni ca Gh. Mihoc, T. Angheluță, N. Ciorănescu, A. Froda și matematicieni străini ca Ceakalof, P. Montel și Favard. Tema triunghiului echilateral a adus după sine o elegantă lucrare a lui D. Barbilian; tema valorii unei integrale duble pe cerc invariantă pentru mișcările sale euclidiene, a dat prilejul unor considerații constructive asupra periodicității de suprafață.

Dar în afară de darurile scrise cu care a înzestrat știința și de cursurile ținute, Pompeiu aducea — în convorbirile sale desfășurate în odăița ce i se rezervase la facultate — o întreagă bogăție de sugestii. Fiecare obiect al convorbirii cu Pompeiu căpăta o asemenea ținută, încît dădea partenerului său senzația că participă la un act științific creator. Aveai impresia că te desparți de maestru luîndu-ți obligația solemnă de a duce mai departe știința.

Omul puternic își rămîne credincios sieși oriunde îl poartă pașii. Dăruindu-se cu mai mult interes instituțiilor organizate, Gh. Țițeica a fost secretar general al Academiei, a lucrat la Societatea romînă de științe, la Gazeta matematică, în Consiliul permanent al învățămîntului.

D. Pompeiu, preocupîndu-se mai puțin de instituții, s-a dăruit direct oamenilor, ascultînd păsul sau bucuria personală a celor care-l solicitau, dîndu-le sfaturi, sprijinindu-i.

Prin opera lor științifică și didactică, prin întreaga lor viață, prin generația bogată de matematicieni pe care au crescut-o, cei doi maeștri trebuie socotiți printre întemeietorii culturii noastre științifice, care cunoaște astăzi o atît de mare înflorire.

Octav ONICESCU

Trei colecții de artă puțin cunoscute

(Urmare din pag. 1)

și japoneze lîngă faianțe și icoane pictate pe sticlă.

Un cuvînt despre ceramică. Este fără discuție cea mai importantă colecție de gen de la noi. Cele aproximativ 2 800 de piese cuprind un vast spațiu istoric și geografic. De la ceramica bizantină sau de inspirație greacă — orientală — (din Rodos, Cipru sau Siria), la superbele exemplare de ceramică chinezească, la vasele franțuzești ca și la stilizatele blidare maramureșene ni se înfățișează o mare varietate de game cromatice. Încăperile cuprind mobilier Biedermayer alături de lăzi spaniole, jilțuri îmbrăcate în piele de Cordoba și dulapuri provensale, pereții sînt acoperiți ici și colo de broderii și panouri de lemn de stil Gallé, de scoarțe moldovenești și oltenești care nu sînt mai prejos de covoarele, carpetele și șalurile lucrate de mînă cu fir de mătase în faimoasele ateliere arabe. de acum cîteva veacuri. Obiectele de artă populară romînească sînt grupate omogen. Unele intercalări — scoarțe romînești, ceramică sau teracotă de aceeași proveniență alături de mobilier occidental — nu ni se par nepotrivite. Ele sugerează foarte firesc o circulație în ordinea rafinamentului și a prețuirii lui, care semnifică ideea de apropiere între civilizații, universalitatea contribuțiilor artistice.

Și pentru ca să nu mai existe nici o îndoială în ce privește larga diversitate a colecției nu lipsesc nici picturile, gravurile sau statuetele. Dintre pînzele de notorietate să amintim cele semnate de Grigorescu, dintre gravuri cele semnate de Dürer, Rembrandt și Callot, să nu uităm stampa gravată pe sticlă semnată de Corot și desenul reprezentînd o țărancă pe cîmp, singurul van Gogh, din țară.

Întîlnire cu antichitatea

Vizitînd colecția Maria și dr. George Severeanu, adăpostită în clădirea din strada I. C. Frimu 26, — colecție mai puțin cunoscută decît cea prezentată înainte — ai revelația trecutului istoric al omenirii. Este, după cum ne-a informat tovarășul Astancăi, responsabilul colecției, cea mai bogată din țara noastră.

Criteriul cronologic a permis o bună clasificare științifică și nu mai puțin una sugestivă, căci ai, ca vizitator profan, o imagine edificatoare a evoluției societății, a progresului realizat în decursul mileniilor. De la unelte și arme de cremene cioplită, de la podoabe de argint și olărie frumos decorată, trecînd prin obiecte casnice lucrate din lut sau os — toate aparținînd comunei primitive și pînă la cele antice nimic nu lipsește pentru conturarea începuturilor civilizației. Apoi, săli mari, spațioase, iluminate ne fac cunoștință cu vase de ceramică în felurite expresii stilistice (attice, corintice etc.), cu tezaure de phalere datînd din secolele XVII—XVI î.e.n. găsite în urne funerare și monede grecești din bronz, argint și aur. În sfîrșit superbe statuete de Tanagra (fabricate cu inegalabilă măiestrie din lut ars) alături de fructiere rare și vase de cult cum este Lekythosul funerar, al treilea ca mărime din lume, ce datează din sec. VI-IV î.e.n.

Paralel cu aceste exponate se pot consulta obiecte de podoabă și monede ale strămoșilor noștri, geto-dacii. Tot aici, în sala consacrată lor se găsesc tezaurele aflate la Epureni-Huși, Inotești-Buzău și Petrești-Crivina, în ultimele decenii.

O frumoasă colecție de figurine greco-romane de bronz și de marmură precede accesul în sala antichității romane. Impresionează bijuteriile din aur și pietre scumpe, monedele și vasele de sticlă, fin ornamentate. Monedele aparțin perioadei din jurul secolelor III-I î.e.n. și chiar dacă n-au greutatea — aur a celor persane sau cartagineze, impresionează prin lucrătură. Dar efectul cel mai spectaculos îl realizează brățările, pandantivele și colierele, dintre care neobișnuit este cel expus într-o vitrină separată și compus dintr-o serie de camee și un ametist de corindon inestimabil.

Exponatelor medievale romînești li se rezervă ca și antichităților geto-dacice, o sală întreagă. Sînt expuse colecții de monede din Țara Romînească, Moldova și Transilvania (sec. XIV-XVII), stampe de epocă, o sabie cu turcoaze, vase ce poartă patina veacurilor.

În sfîrșit, în camera destinată artei

plastice figurează gravuri, stampe, picturi.

O gazdă ospitalieră și cîteva mărturii

Nu știu bine ce m-a impresionat din capul locului pătrunzînd în casa ce adăpostește colecția „Dr. Dona". Poate amabilitatea gazdelor, poate atmosfera de liniște, de intensă concentrare sugerată de multitudinea tablourilor expuse unul lîngă altul pe pereții înalți ca niște mărturii ale gustului celui ce le-a adunat dar și ca dovezi ale geniului plastic romînesc.

Într-adevăr dacă prima colecție vizitată e memorabilă prin varietatea aspectelor, dintre care esențial rămîne cel ilustrat de ceramică și artizanat, iar cea de a doua de vasele antice și monedele vechi, colecția Dr. Dona este aproape în exclusivitate un omagiu adus picturii. Desigur nu ignor sculpturile expresive ale lui Meunier și Carpeaux, bibelourile și lucrările de ceramică, bufetele și scrinurile Chippendale sau obiectele de argintărie. Esențiale însă pentru cele cîteva saloane ale clădirii din strada General Dona nr. 12 sînt tablourile maeștrilor noștri Aman, Grigorescu, Andreescu, Luchian și ale unor contemporani de frunte ca Pătrașcu, Pallady, Tonitza, Steriadi, Ressu, Iser, Ciucurencu, Șirato etc.

Pasionat admirator al artei romînești, doctorul Dona a adunat într-o jumătate de veac unele dintre cele mai bune tablouri ale lui Nicolae Grigorescu. Prieten bun al familiei, Grigorescu a și dăruit cîteva din pînzele sale colecționarului pe atunci tînăr. Dintre cele peste 50 de picturi semnate de el, am aflat aici „Pescărița la Granville", „Autoportret", „Sub mesteceni", „Interiorul atelierului din Paris", cîțiva „Ciobănași" numeroase „Care cu boi".

Aprecierea arătată personal lui Ștefan Luchian se concretizează printr-o substanțială și reprezentativă galerie Ștefan Luchian, ce comunică grație și prospețime. Găsim în încăperea afectată lui multe din binecunoscutele sale pînze: „Albăstrele", suavul „Cap de fată", „Ghereta din Filantropia", „1907", „Peisaj din Moinești", „Anemone" etc.

Dintre ceilalți maeștri am reținut portretul „Fata pădurarului" al lui Tonitza, meditativele peisaje din Italia și Spania semnate de Pătrașcu ca și cele de la noi, din Mangalia și Tîrgoviște, naturi statice aparținînd lui Pallady.

Dintre ceilalți maeștri ai penelului, bine reprezentanți sînt Ressu, Iser și Șirato, ca și exuberantul colorist care este Ciucurencu.

Mai sînt prezenți cu tablouri răzlețe Steriade, N. Vermont, Lucian Grigorescu și alții.

Valoarea atîtor compoziții plastice romînești ce spun cu tulburătoare poezie adevărul despre oamenii și natura acestor locuri, a găsit în repetate rînduri o recunoaștere internațională. Solicitate pentru a fi expuse la Paris, Varsovia, Budapesta, Viena și Dresda, tablourile colecției Dona (ca și cele ale colecției de artă comparată de altfel) se bucură de o unanimă prețuire, în pofida lipsei de publicitate pe care deocamdată aceste trei instituții de cultură o resimt vizibil.

H. ZALIS

PETROLIȘTII

(Urmare din pag. 1)

Aflăm, spre exemplificare, că numai ultima instalație — 3 D H e numele ei — ocupă cu agregatele și anexele sale aproape un pogon. Și, pînă la ea, cîte n-au fost...

— 3 D H, instalația cu care a fost obținut recordul — ne spune mai departe inginerul Teodorescu — necesită pentru a fi transportată aproximativ 35 de vagoane.

— Un tren întreg?...

— Da, dar la fel de bine poate fi transportată și în remorci auto. Construcția ei în agregate suple, perfect încheiate, ușurează mult transportul.

O vedem alături de altele la cîteva sute de metri mai departe, în incinta unui stand de probă despre care aflăm că este un... stadion al Republicii în miniatură. Șase turnuri metalice, cu cîte 25 de reflectoare fiecare, realizează aici noaptea o iluminație „a giorno"!

Trăim impresii puternice. Sub ochii noștri se încheie montajul și probele unor instalații. Cu turlele întinse la pămînt și motoarele zumzăind uniform, ele par niște giganți cufundați în somn. Peste cîteva zile însă, cînd turlele își vor ridica staturile masive pe cele două picioare tron conice, vor răscoli sub tălpile lor pămîntul pînă în străfunduri. Sînt 47 de metri care se vor ridica atunci în picioare! O osatură din sute și sute de țevi de oțel, dispuse paralelipipedic — ca o rampă de lansare a rachetelor, cum aveam să vedem mai tîrziu — care se ridică dintr-o singură mișcare, prin înseși cablurile și motoarele instalației, profilîndu-se peste încă un deal, peste încă o cîmpie, ca un nou jalon al industrializării noastre. Este, ceea ce numesc specialiștii, o turlă **rabatabilă**, iar cuvîntul acesta se imprimă pe timpanul sensibilității noastre — aici și acum — cu ecouri puternice.

...Așa, la verticală, maiestuoasă, strălucitoare în haina ei argintie, am revăzut la sondă turla instalației 3 D H. Sub noi, la 4552 metri se află antena ei subpămînteană — firul prăjinilor de oțel cu conul sapei de foraj în cap. O antenă care, la temperatura cumulată acolo cu 1° C. pentru fiecare 33 de metri parcurși, lua pulsul pămîntului... Cîte grade vor fi fiind în pirosferă, în miezul de foc al Terrei?

Ne amintim de Gherman Titov, care ne povestea cum nava sa se întorcea prin păturile dense ale atmosferei cu 11 000° C în conul ei. Vor fi fiind aceste pături, sfîșiate de bolid, mai dense decît păturile subterestre traversate de conul sapei?... Printr-o ametitoare răsturnare de imagini, turla sondei — profilată pe cerul de un albastru sideral — ne apare ca o rampă de lansare a unor rachete subpămîntene. Dacă drumul la stele este un vis din totdeauna al omenirii, coborîrea spre centrul pămîntului nu este și el unul din marile sale visuri? Și, încă, cu ce consecințe practice! Evident, dacă și cei care conduc rachetele de la pupitrele de comandă de pe pămînt fac parte din marea familie a cosmonauților, atunci și sondorilor de la pupitrele de comandă ale sondelor de mare adîncime li se poate atribui numele de... „terro-nauți".

Iată-l pe unul dintre ei: maistrul Gheorghe Dumitru. A săpat în viața lui atîtea sonde încît, cu o mînă prelungită de rezultatele muncii sale, ar putea ajunge la aproape 500 000 metri sub pămînt! A mai săpat și la Moreni! Era acum, peste trei decenii, într-o dimineață de primăvară cînd a văzut cum dintr-un tunel erau scoși niște oameni arși de vii. Am văzut și noi o ilustrată de pe vremea aceea. Duduia parcă petecul de hîrtie sub viforul erupției.

— Cu instalațiile de prevenire și cu măsurile de protecție a muncii pe care le luăm azi — ne spune maistrul Dumitru — asemenea catastrofe n-ar mai fi posibile.

Nu putem să nu asociem această fermă declarație de cabina sondei luminată cu neon, de televizorul, telefonul, radioul, covoarele de masă plastică, divan-studioul, șifonierul, lavoarul, caloriferul și celelalte elemente ale confortului modern prezente între pereții dubli, așezați pe postamentele de beton ale încăperilor care formează grupul social și administrativ al sondei. Ilustratei de la Moreni îi găsim corespondentul în ilustrate de la Sinaia și Mamaia, de la Eforie și Rucăr, din Polonia și R.D. Germană: „Vă salutăm, dragi tovarăși... Ne simțim minunat... Abia așteptăm să ne întoarcem printre voi". Sînt toate, sub cristalul bioului șefului sondei, un fotomontaj ad-hoc, cu rol de atestat.

Maistrul Dumitru a împlinit azi 53 de ani. Aniversarea sa ne îndeamnă la reflecții, la bilanț.

— Care este cel mai fericit an din viața dv.?

— Ultimul, cu sonda asta...

Îl sărbătorim seara, la un pahar cu vin: „La mulți ani, nene Dumitru!" Era șeful sondei cel care îl felicita. Unul din cei trei ingineri de la masă — toți trei în echipajul sondei: Mihai Tîrcoveanu, „pionier" al forajului în Moldova și Oltenia, el însuși tînăr, Ion Constantinescu, discipolul său într-ale forajului, și Ion Manolescu, alt tînăr, reîntors nu de mult din Afganistan, „șoferul" colegilor pe propriul său autoturism..

Echipa lor forma un **echipaj** nu numai pentru că era o societate veselă și optimistă, dar și pentru ceea ce ne inspira nouă — aflîndu-ne la o sondă de explorare — că le animă căutările: spiritul de cercetători entuziaști, de întrajutorare tovărășească, de dăruire totală față de muncă, modestia, bonomia și sinceritatea lor cuceritoare — calități pe care ne este atît de plăcut să le vedem astăzi la noua generație de intelectuali.

Cu unul dintre ei am făcut, la gura sondei, o călătorie spre centrul pămîntului... (Înaintea noastră o făcuseră, poate, delegațiile din cele aproape 20 de țări europene, americane, asiatice și africane care au vizitat sonda). Traversarea — pe urmele sapei de foraj — a levantinului, dacianului și a celorlalte straturi geologice ne-a purtat cu imaginația pînă la cel denumit sarmațian. Am avut la auzul acestui nume revelația fostei mări Sarmatice, peste care se spune că s-ar fi așezat pămînturile noastre. De aici, din milioanele de vietuitoare și plante de pe fundul ei să se fi născut petrolul?... Am fost cîndva într-o mină de țiței. Acolo, la sute de metri adîncime, am văzut cum se naște petrolul. Rar spectacol. Picura încet, dintre două straturi geologice, ca o lacrimă neagră din pleoapa închisă a unor timpuri foarte îndepărtate. Dar stînd mai mult și privind minunea, noi — care pătrunsesem în adîncul pămîntului, la izvoarele țițeiului și ale timpului — ne-am încumetat să pătrundem și în stropul de petrol. Ca o mărgică fermecată, îndată ne-a purtat în lumea sa, în lumea din spatele pleoapei geologice. Straturile s-au deschis, și-au ridicat zăgazurile, iar noi, ca pe o luntre dantescă, am călătorit pe o mare neagră, smolită, calmă, liniștită și nemișcată ca veșnicia, profundă ca ea. Aveam sentimentul că navigăm pe un uriaș lac de acumulare, că toate energiile pămîntului s-au condensat într-o singură masă lichidă, pentru a alimenta veșnic din această zăcătoare naturală viața omului, toate mașinile care se mișcă pe pămînt, în aer și pe ape... Cînd am ieșit afară din mină cineva ne explica — ce nu știusem — că trăisem euforia petrolului, a emanațiilor sale. Jos, pe iarbă, o colegă cu care fusesem în adîncuri, privea tulburată cerul cu doi ochi mari și negri ca două boabe de țiței...

Așa călătorisem cu gîndul, „terro-nauții" și noi, pe cînd tînărul inginer ne povestea, la gura sondei 909, despre stratul geologic de-i spune sarmațian.

★

În drum spre casă ne întorceam în cabina unei locomotive Diesel de 2 100 cai-putere. Prin fața parbrizului cabinei se întindea, transversal, o linie de înaltă tensiune. Am trecut printre stîlpii care o susțineau, ca pe sub un arc de triumf. Condensată, revelatoare imagine a industrializării!

Paul LAMPERT

Oameni care stăpînesc natura

(Urmare din pag. 1)

Și așa, din vorbă în vorbă, admirînd crestele de munte și pădurile de brad, fag și frasin, frumuseți de neînchipuit, mocănița ne poartă mai departe către Betigi.

Ajunși către amiază, un om subțirel și înalt, îi întîmpină pe călători cu întrebarea:

— Ați adus?

E magazionerul cabanei care a venit să preia pîinea, slănina, conservele, într-un cuvînt tot felul de alimente, țigări și unelte pînă la lame de ras, trimise la două-trei zile cu trenușul prin grija Întreprinderii forestiere din Vișeu, pentru muncitorii de pădure.

De la „nea" Alexa aflăm că fiecare sector își are magazinul lui, iar oamenii găsesc tot ce poftesc.

Ca să nu zăbovim, am pornit pe jos pînă la Ripi. Aici, prima cunoștință a fost cu frații Niculae și Dumitru Berciug, doi vechi muncitori de pădure, care au izbit cu securea în trunchiurile înalte de molizi cu mulți ani înainte de a se fi croit drum, cînd împărăteau prin aceste locuri doar sălbăticiunile codrilor și bunul plac al stăpînului Grindea.

— Cînd am poposit la 14 ani prin aceste locuri, aici nu erau decît poteci și acestea rare — ne povestește Niculae Berciug al lui Mihai, cum îi place să se recomande. Prima grijă a fost să ridicăm grajdurile pentru cai. Fără ei nu puteam scoate lemnul din pădure. Apoi am început să tăiem pădurea. Cînd cădeam răpuși de oboseală, ne puneam capul pe desagi, sub acoperămîntul de crengi al molizilor. În zori ne luam iar țapina, securea, sfîrlezul și funia — singurele noastre unelte — și răsuna „sihla" de loviturile de topor și gemetele trunchiurilor înalte care se prăbușeau sub ascuțișul oțelelor. Curățam apoi tulpinile și le rostogoleam în apă și le mînam la vale, pînă la fabrica de lemn din Vișeu. Căpătam pe toată truda noastră doar cîteva parale. Apoi urcam iar muntele pe jos și iar răsunau loviturile de topor...

De mai bine de patruzeci de ani, Niculae Berciug, tot împreună cu fratele lui, cu Dumitru, a lucrat. El este acela care adaugă:

— Înainte tăiam cu firesul și cu securea. Azi avem motorașe, tractor, funiculare...

Spunînd asta s-a uitat de jur împrejur. Ceea ce există la Ripi, ca și la Betigi ori în alte exploatări forestiere, este într-adevăr grăitor. Lîngă linia ferată se află o instalație de încărcat bușteni. Și chiar lîngă casa gării se găsea cabana muncitorilor forestieri. În dormitor era curat, paturile aveau așternut alb, peste care erau trase pături groase, călduroase. Într-un colț se aflau aparatul de radio, colecții de ziare, rafturi cu cărți.

La Betigi, Grigore Ursu conduce o brigadă complexă din care fac parte motoristul Gheorghe Iusco, fasonatorul Toader Hapca, tăietorul Gavrilă Timiș și mulți alții. Transportatul lemnului din pădure la stația de încărcare se face cu ajutorul funicularului și a rutierelor, iar tăiatul cu fierăstraie mecanice.

— Acu tăiatul pădurii nu se mai face oricum, ne-a spus șeful de brigadă. Acolo, — ne arată el — pădurea de rășinoase se taie în benzi, iar dincolo esențele sînt amestecate și tăierea se face într-o anume ordine, scoțîndu-se în primul rînd arborii zdreliți, rupți de vînt ori de puhoaie, rămînînd numai cei sănătoși care se pot dezvolta. Oamenii noștri au urmat cursuri de calificare, fiecare fiind instruit special pentru ceea ce are de făcut.

Ne-am amintit de oamenii care cu multă vreme în urmă au dus o luptă inegală cu codrii. Le erau împotrivă hățișurile întunecoase, lipsa uneltelor, puținele cunoștințe. Și în primul rînd exploatarea crîncenă a proprietarilor de păduri.

Privindu-i pe foștii butinari, pe muncitorii forestieri de azi îmbrăcați în hainele lor de protecție, mînuind aparatele moderne care le înlesnesc lupta cu trunchiurile groase de copaci simți mîndrie pentru faptul că ei, cu uneltele moderne, sînt acei care au învins duritatea naturii, stăpînind-o.

Victor TEODORU

Metamorfoza diatomeelor

(Urmare din pag. 1)

Comorile din dealurile Bîrzăvița și Stupii Surdului

Cu milioane de ani în urmă, locurile de astăzi ale Minișului de Sus, erau acoperite de uriașa Mare Panonică. Cînd apele ei s-au retras, miliarde de alge unicelulare microscopice — bacillariaceele sau diatomeele cum li se spune în termeni științifici — au rămas în locurile lor de baștină. În decursul unei hibernări de sute de mii și chiar milioane de ani, diatomeele au trecut printr-o profundă metamorfoză. Amestecate cu pămîntul care le-a dat viață, străvechile plante marine au creat, în combinație cu alte elemente chimice, roca poroasă, de culoare albă sau gălbuie, cenușie și bruna sau chiar neagră ce se cheamă diatomit și care mai este cunoscută și sub numele de pămînt de diatomee, pămîntel, Tripoli ori Kieselguhr. În țara noastră, zăcăminte de diatomit se mai află — în afară de cel de la Minișul de Sus — la Pătîrlagele, lîngă Buzău și la Adam Clisi, în sudul Dobrogei.

— Aici la Miniș — continuă inginerul cu explicațiile după ce ajungem la carieră, — avem două puncte de exploatare. Unul se află pe dealul Bîrzăvița, iar al doilea pe dealul cu numele de Stupii Surdului.

Ne îndreptăm către una din aceste exploatări. Urcăm pe o scară de scînduri, apoi mergem pe linia vagonetelor pînă cînd ne iese în față un zid de pămînt tăiat în inima dealului. Secțiunea aceasta verticală în scoarța pămîntului, adîncă de cîțiva metri, reprezintă drumul către lumină al comorilor de diatomit de la Miniș. Adîncimea la care se află rocile de diatomit diferă de la loc la loc. Uneori, ele se găsesc chiar la suprafață, iar alteori la adîncimi de 3—8 metri, sub învelișuri de pămînt și stinci.

La Miniș, diatomitul se exploatează de prin 1935 cam 900—1000 de tone pe an. După naționalizare, cariera și-a lărgit activitatea, iar producția este mai mare de aproape cinci ori.

Operația obținerii diatomitului constă în cîteva faze: exploatarea, spălarea, sfărîmarea, uscarea, măcinarea, sortarea, iar uneori și calcinarea pentru a se îndepărta eventualele impurități organice.

Cea mai bună echipă de exploatare de la Miniș este a lui Constantin Banea, formată din șase oameni. Această echipă are depășiri atît la extracție cît și la uscare.

Pe cîțiva din muncitorii de la Miniș i-am urmărit la lucru. Mai înainte de toate, ei fac așa numitele lucrări „de copertă", care constă în înlăturarea stratului de steril de deasupra. Apoi desfac rocile de diatomit și le încarcă în vagonete ori roabe. Mai departe, bucățile de rocă iau drumul uscării, care se face în stivă, la soare și vînt, sau prin întindere pe platoul amenajat special pentru această operație.

Sfîrșitul povestei

Metamorfoza diatomeelor nu ia sfîrșit o dată cu terminarea operațiilor de exploatare a rocilor. Diatomitul găsește o largă întrebuințare în diferite ramuri economice. În industria sticlei și a ceramicei el ajută la fabricarea dialitului, un produs termoizolant. În industria petrolieră este folosit la deparafinarea, albirea, și regenerarea uleiurilor minerale. El este util la fabricarea lacurilor și a vopselelor, a cernelurilor de imprimerie, la purificarea sulfului. Tot diatomitul folosește ca diluant în industria îngrășămintelor, este necesar la fabricarea prafurilor de curățit, la operații de albire și spălare în industria textilă, la producerea silicatului de sodiu, a hîrtiei și a ultramarinului. El este un bun suport pentru industria insecticidelor și a fungicidelor. Gama de utilizări a diatomitului se extinde și în industria alimentară, unde este întrebuințat ca material de filtrare pentru uleiuri, gelatină, bere, vinuri, zahăr, lichioruri, sucuri de fructe. Diatomitul este întrebuințat în cosmetică pentru cremele de față necesare îngrijirii tenului și la fabricarea săpunurilor.

Metamorfoza diatomeelor, începută cu milioane de ani în urmă, se sfîrșește aci. Omul de la Miniș, de la Pătîrlagele, de la Adam Clisi, prin munca sa aduce la lumină un material prețios, cu multiple utilizări în făurirea a numeroase produse necesare societății.

Vasile INOAN

Transportarea bușteniior la stația de încărcare se face ori cu tractoare puternice ori cu funiculare ca cele din fotografie.

Toamna la cramă

(Urmare din pag. 1)

La erudiția sa, oenologul trebuie să adauge în aceste zile îndemînarea desăvîrșitului organizator pentru că unele parcele de vie au produs struguri mai mult decît dublu față de cantitățile prevăzute în plan.

Din teascuri pornesc cascade de must. Pompele le împing ziua și noaptea, necontenit, în pîntecele imense ale budanelor și toți factorii de care depinde procesul de vinificație dau o atenție deosebită regulilor impuse de igienă.

Prezența unor delegați care vizitează gospodăria de stat ne stimulează să ne imaginăm că lucruri similare se petrec în aceste zile la Tîrnava, Dealul Mare, Murfatlar, Cotnari, Drăgășani, Odobești, Segarcea, Nicorești, Panciu și în alte podgorii românești care și-au dat mîna într-un laborios efort pentru ca la 14 concursuri internaționale experții să atribuie vinurilor noastre 168 medalii de aur, 157 medalii de argint și 22 medalii de bronz iar la alte 11 competiții toate vinurile românești să obțină premii, fapt aproape unic în analele concursurilor unde își spun cuvîntul degustători, în graiuri diferite.

Problema capacității de îmbuteliere a mustului a trecut pe primul loc. Ion Dobrescu, directorul gospodăriei Piscul Sadovei explică oaspeților că în zilele cînd se maturizau strugurii, în sistemul de irigare al viței de vie s-au folosit superfosfați pentru fertilizarea solului.

Dialogul e interesant:

— Ce suprafață de vie aveți?

— 286 ha.

— Pe rod? Tînără?

— Pe rod, 212 ha.

— Mai faceți plantări?

— În toamna asta încă 50 ha...

— Înainte ce a fost aici?

— Înainte?

Directorul ar avea multe de spus. Înainte vreme Sadova era un domeniu al coroanei. Exista aci o administrație Hohenzollern care arenda pămînt, un petec de vie, un tractor cu aburi, cîteva vite, dune de nisip zburător și malarie.

Transformarea Sadovei în podgorie a început o dată cu înființarea unui imens laborator în aer liber, care avea să stabilească în cîțiva ani, practic, posibilitățile de fixare și fertilizare a nisipurilor zburătoare. Cercetătorii s-au întîlnit la Timburești și au pus bazele centrului experimental într-un fel de „Sahară a Olteniei" — cum au numit ei la început cîmpul nisipos, lipsit de vegetație. Au cutreierat terenurile de la confluența Jiului cu Dunărea, au plantat, au consultat bătrînii din Dăbuleni și Călărași care-și aduceau aminte că străbunii plantau „Roșioară" la 3-4 metri adîncime în nisip.

Cercetările au fost încununate de succes. S-au stabilit practici după care Sadova poate deveni o podgorie rentabilă. Astăzi se constată că perspectivele ei sînt nelimitate. S-a demonstrat practic în această toamnă că Afuz-Ali, renumitul strugure de masă, dă o producție remarcabilă în condiții de sol ignorate sute de ani. Și, încă ceva: strugurii Afuz-Ali sînt buni de cules la Piscul Sadovei cu 10 zile înaintea aceluiași soi din unele țări care ofereau trufandale piețelor străine.

Lucian ZATTI

Poetul Marcel Breslașu a împlinit recent 60 de ani.

APARTENENȚĂ *)

Din orișice nor care trece
îți poți făuri un rădvan —
să-ți poarte spre steaua cea rece
fierbintele vis năzdrăvan.

Nu crede-n stihia-i domoală,
în pașnici-i pași de bătrîn.
Furtună duc norii în poală
și-ascund cîte-un fulger în sîn.

...Din orișice dangăt de clopot
îți poți face-o scară la cer.
Al sîngelui repede ropot
e singurul tău temnicer.

E inima ta pămînteană
făcută să bată aici;
spre-a cerului palidă geană
doar ochii ți-e dat să-i ridici.

...Din orice copac al pădurii
se poate ciopli un catarg —
dar cruntul sărut al săcurii
e prețul plecării spre larg.

În rănile veșnic deschise
Mai gîlgîie sevele-adînci.
Altminteri, corabia cu vise
își spulberă prora de stînci.

*) Din volumul „Dialectica poeziei și niște fabule" de Marcel Breslașu

Cunoașteți opera dramatică a lui Shakespeare?

1. Cîte piese de teatru a scris Shakespeare? (opere care s-au tipărit).
2. Shakespeare și-a scris operele pe parcursul a 23 de ani. Cunoașteți anii care marchează începutul și sfîrșitul activității sale dramatice?
3. Care este prima piesă de teatru scrisă de Shakespeare?
4. În ce an a lucrat și a terminat marele dramaturg cele mai multe opere?
5. Care piesă de teatru, deși terminată integral într-un singur an a fost tipărită în două etape, respectiv la 2 ani interval?

Răspunsuri:

1. William Shakespeare a scris 34 de piese de teatru.
2. Anii de creație ai lui Shakespeare se întind între 1590—1612.
3. Henry VI (scrisă în ani 1590—1591).
4. In anul 1594 Shakespeare a scris 4 piese „Romeo și Julieta" (publicată în 1597), „Chinuri zadarnice din dragoste" (publ. în 1596), „Negustătorul din Veneția" (publ. în 1600) și „Cei doi tineri din Verona" (publ. în 1623).
5. Henry IV scrisă în 1597 a fost tipărită în 2 etape, prima parte în 1598, a doua în 1600.

AMINTIRI DESPRE

Liviu Rebreanu

În vitrinele librăriilor a apărut, sub îngrijirea Editurii pentru literatură, o nouă carte închizînd în paginile ei o serie de amintiri. Ele sînt datorite tovarășei de viață a lui Liviu Rebreanu și, din volumul semnat de Fanny Rebreanu, se desprinde nu numai o viață de autentică și pasionată muncă scriitoricească, dar, mai ales, viața omului pur și simplu. Și, din acest punct de vedere, cartea lui Fanny Rebreanu reprezintă o prețioasă contribuție în cunoașterea marelui nostru prozator. E ceea ce ne dă îndemnul să ne dăruim, la rîndul nostru, amintirilor legate de Liviu Rebreanu — așa cum ne-a apărut el cu prilejul întîlnirilor avute în jurul unei mese de cafenea sau sorbind dintr-o ceașcă de cafea servită în odaia de lucru.

Ni-l amintim pe Liviu Rebreanu după sfîrșitul primului război mondial cînd tineri abia porniți de pe băncile liceului îi urmăreau scrisul și vedeau în el, chiar înaintea apariției lui „Ion", o mîndrie a slovei românești.

Cei care îl înconjurau erau dominați de prezența lui. O ducea greu, ca toți scriitorii și poeții vremii pentru care viața de boem, în veșnică luptă cu neprevăzutul, lua aspectul unui fapt curent și firesc. A putut, poate, să-și alunge oarecare parte din greutăți cînd, cîtva timp, a făcut pentru puțină vreme, oficiul de secretar al lui Caton Teodorian. Nu credem, însă, că această îndeletnicire — plus cele cîteva schițe și nuvele cu greu publicate — să-i fi putut rezolva, măcar în parte, problema majoră a zilei: o masă — da, chiar una la număr. Se pare că Em. Girleanu l-a ajutat mai substanțial în această direcție atunci cînd în calitate de director al Teatrului Național din Craiova, a obținut numirea lui Liviu Rebreanu ca secretar al acestei instituții culturale.

Liniștit, ponderat, niciodată nu a fost văzut supărat — și, mai ales, destăinuindu-și supărările. Se supraveghea și în vorbă și în gest, fără retrageri în disprețuitoare turnuri de fildeș, dar și fără expansiuni. În focul discuțiilor lua, doar din cînd în cînd, cuvîntul și, atunci, îl rostea calm, cu foarte rare accente tari date unei fraze, ca, în felul acesta, să-i sublinieze o însemnătate mai deosebită. Dar și în avarele lui manifestări orale se străvedea la Liviu Rebreanu tendința de a se mișca pe spații vaste și de a-și crea orizonturi mai largi.

Avea o judecată pe care ispitit erai s-o numești independentă. Astfel, proclama dreptul scriitorului care privește lucid realitatea zilelor trăite cerîndu-i să nu ia drept normă moda curentă, să nu dea crezare formelor și sentințelor șablon pe care burghezia le punea la dispoziția intelectualilor. Nu se lăsa tiranizat de conveționalism și nu i se supunea: făcea acest lucru cu vehemență care, din nefericire, nu era uneori decît strict verbală. Așa, de pildă, prețuia, în vorbirile lui, pe aceia care își îndreptau privirile spre viața muncitorului în care el vedea un neprețuit filon, ca și pe aceia care își orientau gîndirea spre mișcarea muncitorească. Dar, și în această direcție, nici prin gînd nu i-ar fi trecut — și nici nu i-a trecut — să facă ceea ce propovăduia. Sînt tineri care, azi trecuți de mult dincolo de pragul tinereții, pot mărturisi sfaturile date de Liviu Rebreanu în investigarea lumii muncitorești pe care el însuși o numea „vestitoare a vieții noi". El însă nu s-a gîndit să facă ceea ce îndemna pe alții — tras înapoi de existența unor contradicții lăuntrice care nu arătau pe omul hotărît care să corespundă unei înțelegeri juste a vieții. Vedea și rău și bine — nu trăgea însă nici o concluzie. Pentru că la Liviu Rebreanu exista tocmai această contradicție între felul cum înțelegea viața și o aprecia — și felul cum se comporta el față de desfășurarea ei.

Abstracție făcînd de aceste contradicții care l-au alterat uneori, Liviu Rebreanu nutrea un respect deosebit pentru oameni, în general — în măsura în care își aplecau fruntile spre îmbunătățirea vieții obștești. Aceasta pentru că, de bună seamă, el nu privea viața ca pe o glumă peste care se poate trece ușor și pentru că, în fond, prețuirea ei deplină nu însemna punerea lui însuși în centrul ei.

Îi repugna orice formă de egoism și, cu toată atitudinea lui distantă și retrasă, știa să se dăruiască unei prietenii. Cînd te apropiai de el — și acest lucru îl putea face oricine — impresiona, totuși, așa distant cum era sau așa cum părea să fie, felul lui firesc, nepretențios, de a se manifesta cu cei mult mai tineri decît el, chipul cum îi primea și purta discuțiile cu ei, curtenitor,

afectuos, găsind întotdeauna cuvîntul încurajator ca orice stingherească să fie de îndată risipită.

Vorbea neobositor, cumpănit — și, parcă, întreaga lui fire se potrivea cu scrisul lui neasemuit de regulat, desenat parcă. Niciodată Liviu Rebreanu nu a predat editurii sau vreunei redacții manuscrisele sale decît copiate și recopiate de el cu o migală ce greu s-ar putea descrie. Și rar putea fi descoperită, după multe și laborioase transcrieri, o ștersătură a vreunui cuvînt. Într-adevăr, felul de a lucra al lui Liviu Rebreanu era cu totul deosebit. Vorbim, firește, de felul lui de a munci pe manuscris, cu entuziasm, cu pasionată conștiinciozitate, cu neînduplecată și înverșunată rigurozitate, de stilul și disciplina muncii lui Nu scria niciodată la cafenea, nici chiar o însemnare curentă, pe colțul unei mese. E ceea ce a făcut pe un ziarist să spună despre Liviu Rebreanu că este unul din puținii scriitori ai vremii lui care are pudoarea creației.

Muncea, însă, neobosit, la el acasă. Înconjurat de manuscrise, Liviu Rebreanu putea fi văzut, străjuit în dreapta de o năstrapă cu cafea și, în stînga de o altă năstrapă umplută cu tutun. La multe ore din zi, dar mai ales, la și mai multe ore tîrziu, în noapte, Liviu Rebreanu se afla la masa de lucru în fața hîrtiei, ștergînd sau completînd, copiindu-și și recopiindu-și cu nesfîrșită migală, textele, adăugînd și îndreptînd, sporind în felul acesta numărul orelor de muncă din timpul zilei — cu numărul celor socotite de el esențiale, ale atentei lui aplecări asupra manuscrisului, într-o lucidă veghe de noapte. Se spune că romanul „Răscoala" a fost copiat de Liviu Rebreanu nu mai puțin de douăsprezece ori...

La cafenea, se îndrepta ușor spre masa din fund cu figura lui de nordic, cu ochii lui de ceață și de zare, comanda cafeaua — întotdeauna aceeași: aromată, cu rom aprins pe bucata de zahăr. Sorbea cu lingurița licoarea neagră din ceașca cu pereții groși, ca dintr-un fruct de porțelan. Aprindea apoi romul întins pe suprafața bucății de zahăr din care nu întîrziau să pîlpîie flăcări de alcool amintind salamandrele lui Anatole France ce-și joacă vraja în „La Rotisserie de la reine Pédauque". Aștepta, calm, nemișcîndu-i-se nici un mușchi al feței, oficiind parcă, să toarne peste salamandrele încă nestinse tainul lui zilnic de „schwarz", băutura care-l stimula și-l submina. Vorbea puțin și alb, inexpresiv, ca pesemne, să păstreze cele mai multe pentru operele lui...

Bogdan VARVARA

Săptămîna la televiziune

6 OCTOMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 **Emisiunea pentru copii și tineretul școlar:** ● **Telejurnalul pionierilor.** ● **CĂPITANUL VAL-VÎRTEJ: Jurnalul de bord în primejdie** (reluare). ● **Poftiți pe aerodrom, copii!** 10.30 **REȚETA GOSPODINEI.** 11.00 **EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins. ● Raid-anchetă: Să terminăm la timp însămînțările de toamnă! ● Informații științifice în sprijinul specialiștilor din agricultură. ● De la un meridian la altul. ● Oameni și locuri... 18.30: **VARIETĂȚI.** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. În distribuție: Ionel Budișteanu, artist al poporului, Lucia Stănescu, artistă emerită, Roxana Matei, Marina Voica, Mircea Crișan, Arcadie Donos, Ludovic Spiess, Maria Teclu, Angela Chioaru, Andreia Constantinescu, Maria Mitrache, Aurelian Andreescu, Bebe Prisada, Richard Oșanitki, Mihai Stoenescu, Aurel Ioniță, Ion Tugearu, Victor Vlase, Nicolae Bunea, cuplul Stroici și Lupescu, duo Mahari. Conducerea muzicală: Paul Ghenței. Texte de: Alexandru Andi, Mircea Crișan, Radu Stănescu. Regia: Sorin Grigorescu. 19.30 **Jurnalul televiziunii.** 19.45 Partea a II-a a emisiunii de varietăți. 21.00 **Popas în Delta Dunării.** 21.20 **CHESTIE DE METODĂ** de **Aziz Nesin** și **AFACERI SIGURE** de **André Gillois.** Traducere și adaptare de Radu Nichita și Sașa Georgescu. În distribuție: Victoria Mierlescu, Marcel Anghelescu, Constantin Sincu, artiști emeriți, Carmen Stănescu, Dodi Caian-Rusu, Aurel Rogalski, Mircea Albulescu, Matei Alexandru, Dem. Rădulescu, Mihai Fotino, Marian Hudac, Damian Crîșmaru, Nicolae Enache, Ștelian Cremeniuc, Dan Damian și alții. Decorul: Vasile Rotaru. Regia: Radu Miron. În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

7 OCTOMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Știință și tehnică pentru pionieri și școlari: **O călătorie în lumea... adezivilor.** 19.30 **CU PRILEJUL SĂPTĂMINII POEZIEI.** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. 20.30 **PERLE ALBASTRE.** Cutreierînd cu ajutorul filmului cîteva stațiuni balneare. 20.45 **În vizită cu carul de reportaj** ...la expoziția diplomelor de absolvire a Institutului de arhitectură „Ion Mincu". 21.20 **Recital vocal-instrumental** ...cu Vera Rudeanu, Valeria Savu, Ladislau Konya, Alexandru Nicolae, artist emerit, Emil Bîclea, 21.50 **TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

8 OCTOMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE ● **Cuvînt introductiv** de inginer **Constantin Negoiță**, secretar al Consiliului național al inginerilor și tehnicienilor din R.P.R. ● **MATERIALE COMPONENTE ALE BETONULUI** de inginer **Dumitru State**, de la Institutul de cercetări în construcții și economia construcțiilor. 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru copii: **Jucării de toamnă.** 19.25 Emisiune de știință: **IZOTOPII RADIOACTIVI.** 19.50 Transmisiune de la Teatrul „C. I. Nottara": **„BUCĂTĂREASA" de Anatolii Sofronov.** În românește de Ludmila Bucșan și Ileana Coltofeanu. Distribuția: Pavlina (Rodica Țuțuianu); Stepan Kazaneț (Cristea Avram); Trofim Grigorovici (Grigore Anghel); Galina (Eugenia Bosînceanu); Daria Arhipova (Nelly Cutava); Serafim Ceaika (Costel Zaharia); Sabit (Constantin Irod); Andrei (Petre Popa); Timofei (George Trestian); Taisia (Doina Ionescu); Natalia (Florica Baciu); Probigolova (Cornel Elefterescu). Scenografia: Lidia Ipser-Radian. Direcția de scenă: Mircea Avram. În pauză: **ȘAH.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

10 OCTOMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Să ne cunoaștem patria: LACURI ALPINE.** 19.30 Masa rotundă: **Respectarea planurilor de cooperare, sarcină importantă pentru fiecare întreprindere.** — O discuție despre cooperare între inginer Gheorghe Bey, șeful serviciului plan-colaborare de la Uzinele „1 Mai" Ploiești și inginer Ion Echel, șeful serviciului plan de la Uzina de mașini electrice „București". 19.45 Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii: **FESTIVAL VERDI.** Interpretează corul și orchestra de studio a Radioteleviziunii Române. Dirijor: Constantin Bobescu, artist emerit. Soliști: Zenaida Pally, Nicolae Herlea, artiști ai poporului, Arta Florescu, artistă emerită, Cornel Stavru. În pauză: SONDA. Reportaj despre munca de fiecare zi a sondorilor. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

11 OCTOMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. **NOȚIUNI FUNDAMENTALE DE ELECTRICITATE. CURENTUL CONTINUU** de inginer **Liviu Macoveanu.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru tineretul școlar: **În vizită la Muzeul literaturii române** (III). 19.35 **Din viața animalelor: ADĂPOSTURI.** În cadrul ciclului început, vor fi prezentate cu ajutorul imaginilor filmate, adăposturile diferitelor tipuri de animale. 20.00 **SĂPTĂMÎNA.** 21.00 Moment coregrafic cu balerinii Adel Orosz, Victor Ronă și Jenö Kennessey. 21.20 **Muzică ușoară instrumentală** cu o formație condusă de Alexandru Imre. Solist: Edgar Pallacios. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

12 OCTOMBRIE

În jurul orei **16.30** transmisiune de la Stadionul Republicii: Aspecte de la Campionatele internaționale de atletism ale R.P. Române. 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru copii: **Tac și Pac, pictori amatori.** 19.35 **DRUMUL MUREȘULUI.** 19.55 **ÎN FAȚA HĂRȚII.** 20.05 **Comici vestiți ai ecranului** (II). Pornind pe urmele comediei din perioada filmului mut, ne vom opri la un mare animator al genului, — regizorul Mack Senett. Despre Mack Senett și o seamă de elevi celebri ai lui. 21.15 **LEGENDE DE DRAGOSTE.** Se vor prezenta în montaj selecțiuni din „Orfeu" de Gluck, „Daphnis și Chloe" de Ravel, „Tristan și Isolda" de Wagner, „Pelléas și Melisande" de Debussy, „Othello" de Verdi, „Romeo și Julietta" de Prokofiev, „Manon" de Massenet, „Peer Gynt" de Grieg, „Tosca" de Puccini. Își dau concursul: Teodora Lucaciu, Elena Cernei, artiste emerite, Maria Șindilaru, Elisabeta Neculce-Cartiș, Agatha Druzescu, Ion Buzea, Cornel Stavru și balerinii Valentina Massini, Magdalena Popa, Cristina Hammel-Zîrra, Elena Dacian, Eugen Mărcui, Amatto Checiulescu, Sergiu Stefanski. Coregrafia: Tilde Urseanu. În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Odată cu reluarea transmisiilor directe din sălile de teatru, a concertelor simfonice și, în curînd, a spectacolelor de operă, se poate spune că televiziunea cuprinde de acum toate acele genuri care caracterizează sezonul plin. De altfel, încă de la începutul toamnei telespectatorii au simțit vibrația mai acută a studioului, reflectată în revenirea pe micul ecran a principalelor sale rubrici permanente și în prezentarea unor rubrici noi. Ceea ce reține mai ales telespectatorii în acest debut de stagiune este, în primul rînd, progresul pe care-l dovedește colectivul de lucrători de toate specialitățile ai studioului în minuirea multiplelor posibilități specifice, deopotrivă artistice și tehnice, pe care le oferă televiziunea.

In emisiunile din ultima vreme a putut fi remarcată o mai bună stăpînire a mijloacelor de expresie din partea regizorilor de emisie și a operatorilor, o contribuție mai largă și mai inspirată a scenografilor, a decoratorilor și a desenatorilor de titluri și de placate generice. De la încercările sporadice și timide din anii trecuți de a se găsi unghiuri și efecte inedite și expresive, care să frîngă oarecum monotonia imaginii, un salt remarcabil la interesantele rezultate de azi și încadrări care urmăresc parcă fantezia și curiozitatea capricioasă a retinei umane, suprapuneri și alăturări de imagini cu putere de sugerare, jocuri de umbre și de contralumină, uneori de un efect spectacular indiscutabil. Combinarea mai frecventă a imaginii în direct cu secvențele filmate și folosirea ingenioasă a unor trucaje realizate în secția specială a studioului — iată alte modalități caracteristice, pe care televiziunea noastră și le-a însușit și le practică acum în mod curent, ridicînd astfel nivelul telegenic al programelor sale.

Nu același lucru se poate afirma despre calitatea și varietatea programului în sine, direcție în care progresul pare să fie mai lent și, ca atare, mai puțin evident pentru moment. Programul este prea tributar unei scheme încă rigide și, prin aceasta, limitativă. Partea redacțională mai este adesea greoaie și concepută parcă nu pentru a fi rostită și ascultată, ci pentru lectură. De aceia, adesea este evidentă neconcordanța dintre aerul degajat, liber, cu care un vorbitor — în deobște actorii sau crainicii care debitează textele unor prezentări — își rostește monologul și construcția frazelor, lungi, întortochiate, cu paranteze, pauze și ghilimele.

Este un bun pas înainte, acela care s-a făcut spre înlăturarea „conferențiarului" care se apleacă asupra paginilor textului și nu ridică decît arare ori privirea, de teamă să nu piardă șirul. Cozeriile atît de urmărite ale scriitorului Ion Marin Sadoveanu, discuțiile în jurul mesei rotunde, interviuri ca acela luat duminica trecută dr-ului Coman Petrescu, care a răspuns cu atîta firesc și siguranță unor întrebări clare și care-i solicitau preocupările de zi cu zi, acestea sînt lucruri cîștigate în practica redacției studioului. Poziții încă necucerite rămîn însă modul cum se organizează de cele mai multe ori interviurile, banalitatea și șablonismul întrebărilor, asemănarea, suprapunerea de forme în alcătuirea unor emisiuni care ar trebui să aibe profiluri cu totul distincte, cum sînt „Jurnalul televiziunii", „Telemagazinul", „Săptămîna" ca și identitatea de forme în montarea unor emisiuni cum sînt recitalurile vocal-instrumentale sau medalioanele.

Șt. RADU

ROMAN CU IMAGINI ILUSTRAT

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

Apărură, în curînd, alte grîji. Prizonierii din peșteră trebuiau să fie aprovizionați și Cervantes uită o vreme de Soza.

Într-o zi, Miguel a mers în bazar să cumpere alimente pentru prizonierii ascunși. În piață era mult zgomot. Arabii cu bărbi cărunte, stînd în pragul prăvăliilor lor, își îmbiau cumpărătorii. Ofereau miere, tutun, covoare, pantofi colorați, țesături. Piratii berberi puneau de-a dreptul pe pămînt grămezi de legume, pepeni, smochine. Pe neobservate Cervantes ajunse în Badistan, partea îngrădită a bazarului, unde se vindeau sclavii. Aici era liniște. Cîteva grupuri de sclavi ai diferiților stăpîni ședeau pe pămînt. Turcul — mijlocitor îi chema pe cîte unul și-i gonea ca pe cai pe locul liber, lăudîndu-le vrednicia și stabilind prețul.

Pe urmă, turcul, goni în jurul său un italian slab, istovit, cu picioarele rănite. Turcul îl puse să sară peste baston, să arate dinții și să ridice greutăți.

— Acesta e cel mai bun prizonier din grupul lui Ahmet-Ali!, mai adăugă turcul, pe un ton cîntător. Are picioare puternice ca niște stîlpi, iar spinarea cît o boltă de marmură! O gazelă de munte nu poate să-l întrească în fugă, iar cu dinții taie o frînghie de grosimea unei mîini.

— Cît? strigară din mulțime cumpărătorii.

— Cinci sute de reali și asta pe degeaba, mă jur pe Allah!

— Două sute! îi oferi cumpărătorul, pipăind neîncrezător mușchii italianului.

Mult timp strigară așa, bătîndu-se cu pumnii în piept, pomenind pe Allah și căzură de acord pentru trei sute de reali.

Șase italieni au fost vînduți astfel pentru muncile cîmpului. Patru spanioli au fost cumpărați să vîslească pe galere. Alți doi au mai fost cumpărați de un turc bogat, pentru îngrijirea cailor săi. Mai rămăseseră cîțiva prizonieri în sutane bisericești. În mulțimea cumpărătorilor se produse oarecare agitație.

Capitalul viu — sclavii — aducea cele mai mari dividende. Tre-

buia numai să ghicești pe bogatul sau renumitul om în sclavul sărăcit. Și atunci puteai să iei pentru el o mare răscumpărare și să-ți recuperezi și cheltuielile.

Supraveghetorul gonea cu harapnicul, prin cercul pieții, pe unul dintre monahi.

— Iată pe vestitul episcop din Saragoza!, strigă solemn mijlocitorul. El conduce douăsprezece catedrale și însuși regele găzduiește în casa lui, cînd merge spre Roma.

— Sînt un sărman chelar din mînăstirea San-Dominico! strigă cu glas răgușit monahul. Sînt bolnav, n-am pe nimeni în patrie care să-mi trimeată mai mult de cinci reali...

Monahul se întoarse și Miguel recunoscu în el pe grasul care mersese în același grup cu doctorul Soza.

Miguel se apropie de supraveghetor și-l întrebă cui aparține acest grup de sclavi.

— Lui Ali-Kam, viteazul pirat din Tlemcen, răspunse supraveghetorul.

Asta era tot ce voia să știe Miguel. Ali-Kam era cunoscut în Alger.

În aceeași zi Miguel se duse la el.

În marea curte a lui Ali-Kam era gălăgie. Prizonierii fuseseră adunați cu forța în mijlocul curții și obligați să se așeze pe pămînt, într-un cerc. Erau foarte mulți, și se pare că pentru nu știu ce eveniment solemn se adunară aici și prizonieri din alte curți. Printre ei se afla și grasul Sismonio, pe care se vede că nu-l cumpărase nimeni. Înaltul Blanco lipsea. Lipsea de asemenea și doctorul Soza.

Pe fețele chinuite ale prizonierilor, Cervantes citi o îndîrjită supunere. Pe cei care n-au putut fi vînduți, stăpînii lor încercau să-i convertească la islamism.

— Unde-i prizonierul Antonio Soza? întrebă Cervantes pe paznic.

Paznicul tăcea.

Miguel scoase atunci cinci aspri și-i puse pe placa de piatră de lîngă piciorul paznicului. Turcul, cu degetul mare al piciorului, trase banii spre sine. Moneda de argint dispăru imediat în creturile largilor săi șalvari. Turcul se ridică în picioare, își trase șalvarii și-l duse pe Miguel în curtea din spate.

Aici paznicul îl conduse spre o clădire joasă, asemănătoare unei pivnițe de piatră, cu acoperișul turtit.

— Iată, spuse indiferent turcul, arătîndu-i o ferestruică îngustă.

— Don Antonio! strigă Cervantes, aplecîndu-se spre ferestruică, Don Antonio!

— Cine mă chiamă? se auzi un glas slab.

— Un sclav localnic, spaniolul Cervantes Saavedra.

— Pentru ce v-au închis în subterană, Don Antonio?

— M-au luat drept episcop și au stabilit zece mii de reali drept preț de răscumpărare, spuse Soza. Apoi m-au înălțat la rangul de cardinal și de sfetnic principal al reginei Spaniei. Acum trebuie să aduc douăzeci de mii de reali.

Zăngănind din lanțuri, Soza vru să se apropie de fereastră, dar gemu și rămase pe loc.

— Asta înseamnă că pînă la sfîrșitul zilelor mele voi zace în această văgăună.

Privind cu atenție prin întuneric, înăuntrul subteranei, Cervantes desluși fața palidă a lui Soza, picioarele puse în lanțuri și o zgardă de fier la gît.

— Doctor Soza, spuse Miguel în șoaptă, eu și tovarășii mei avem un plan de evadare. Veniți împreună cu noi.

Doctorul Soza tăcînd, îi arătă lanțurile, picioarele umflate, barba albă și mîinile tremurînde.

— Eu o să vă ajut, adaugă Cervantes. Noi toți o să vă ajutăm. Soza tăcu, apoi, ca trezit dintr-o letargie, ridică capul:

— Eu n-am pentru ce să fug. Dacă voi ajunge pe pămîntul Spaniei, mă vor prinde și mă vor arunca într-o subterană la fel de oribilă. Ai văzut printre prizonieri pe un monah cu fața galbenă? E Blanco de la Paz, comisarul sfintei Inchiziții. A și pregătit pîra împotriva mea. Poate că e norocul meu că piratii au capturat vasul nostru... Această hrubă și bucățica de pîine din mîna băiatului arab, sînt totuși de preferat torturilor prin strangulare și arderii pe rug.

— Cum, în Spania încă nu s-a schimbat nimic? întrebă Cervantes.

— Spania este o imensă închisoare, clătină din cap Soza. Nu, mai bine lasă-mă în temnița mea, Cervantes. Dar dacă tu, sau tovarășii tăi, veți avea nevoie de sfatul bun al unui om care a văzut multe, vino la mine, am să vă ajut totdeauna.

Tulburat, Cervantes trecu îndărăt prin larga curte. Un mulla (preot musulman) cu barba cărunță, cu turban verde, ședea cu picioarele încrucișate pe covor, în fața prizonierilor. Un alt mulla mai tînăr, cu barba rară, cu ochi iscoditori, ședea lîngă el.

— Credința noastră e mai dreaptă decît a voastră! rosti repede cel tînăr: Allah al nostru e adevăratul, marele și dreptul dumnezeu. Cine crede în Allah, acela învinge. Fiii Islamului au supus Asia, Arabia, Egiptul, Alexandria, Algerul, Tunisul și Tripolis... Cine va crede în Allah, va spune rugăciunea de dimineață și de seară, va asculta pe mulla și pe judecător și nu va bea vin, acela va deveni drept credincios, iar după moarte va merge în rai. Iar cine se supune credinței voastre cîinești, acela va muri ca un cîine și va putrezi în mormînt.

— Mint! Credința lor e cîinească, spuse mînios un prizonier, cu nasul roșu de beției. Ce fel de credință e asta, dacă n-ai voie să bei?...

— Ascultați cu toții! strigă Mulla. Ascultați cu toții cuvintele lui Allah și ale proorocului său, Mohamed!

Apoi ridică în mînă o carte groasă cu coperte de marochin.

— Ascultați cu toții cuvintele Coranului, care este cartea revelației!

Cu cealaltă mînă, ca un scamator, desfăcu piedestalul de lemn pentru coran și-l puse pe pămînt în fața bătrînului mulla.

Scîndura dublă pocni și se deschise. Și coranul fu prins în ea.

— Bismillah-rahami-rahim, începu să urle băiatul.

Miguel se grăbea. El ducea prizonierilor din peșteră două pîini proaspete, un ulcior mic cu ulei de măsline și o legătură de ceapă. Miguel nu așteptă să vadă ce o să se mai întîmple și plecă din curtea lui Ali-Kam.

Se înoptase; în Alger se înoptează repede, ca peste tot în sud. Pe o ulicioară strîmtă, în cartierul Cazba, Cervantes zări figura înaltă a dominicanului Blanco. Nu se știe cînd și cum s-a răscumpărat, dar se vedea că e liber și cu tașca de perceptor mergea acum spre capela San-Pedro, unica biserică creștină din Alger.

— Cum ai reușit să te răscumperi așa de repede, părinte? îl întrebă Cervantes, neputînd să rabde.

Blanco îl privi cu ochii săi încolori. Necazul și teama licăriră în ei.

— Nu te cunosc, prizonierule, spuse uscat Blanco.

— Dar eu te cunosc, părinte, spuse zîmbind Cervantes. Te chiamă Blanco de la Paz, ai sosit cu doctorul Soza pe corabia spaniolă „San-Pablo". Pot să-ți spun și numele meu: Miguel Cervantes.

Blanco făcu o mutră indiferentă și se întoarse. Dar cînd Cervantes se îndepărtă, el se uită mult în urma lui, întinzîndu-și capul său de șarpe.

18. Răzbunarea piraților

Prizonierii din peșteră începură să protesteze. De două luni stăteau în umiditate și în întuneric; ca să respire puțin aer, hotărîră să iasă numai noaptea. Ziua plecării lui Rodrigo se amîna mereu. Afară de aceasta, ieșirile lui Cervantes din închisoare deveniră suspecte.

În oraș atmosfera era încărcată. Grupuri de ieniceri umblau pe străzi, din curte în curte, amenințînd cu iataganele și blestemînd pe creștini.

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În românește de I. BABIN; ilustrații: Beca RIND)

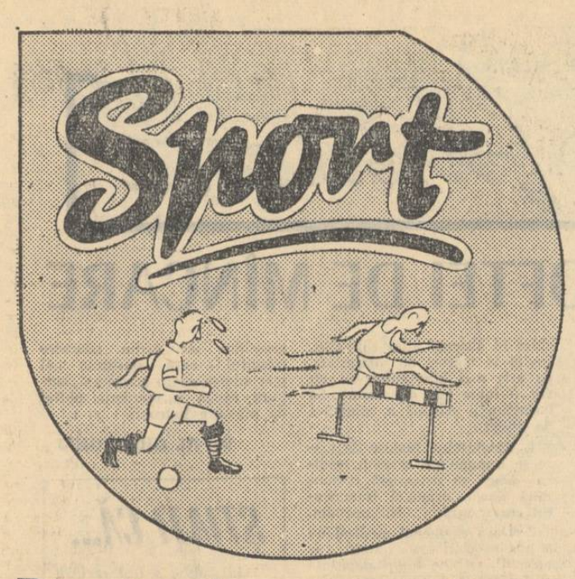

Pentatlon modern şi amnezie acută

de DAN DEŞLIU

Eleganta staţiune helvetă Macolin, a găzduit săptămîna trecută campionatul mondial de pentatlon modern. Într-o formă irezistibilă, sportivii maghiari s-au impus cu autoritate, adjudecîndu-şi atît titlul suprem pe echipe, cît şi primele două locuri în clasamentul individual.

Lipsită de coeziune, cu fluctuaţii enorme de la o zi la alta, reprezentativa noastră a fost departe de a confirma încrederea pe care i-o acordam după recenta confruntare cu formaţia R. P. Ungare. Locul nouă, la 2500 puncte de învingători, contrazice flagrant comportarea din vară, îndreptăţind cele mai severe reproşuri. Desigur, ar fi de preferat să înţelegem în ce constau principalele deficienţe ale echipei şi ale conducerii tehnice — cu atît mai mult, cu cît ele nu se manifestă acum pentru prima oară.

O privire fugară asupra tabelei de rezultate ne va arăta că, în timp ce la scrimă şi la înot luptăm onorabil în orice companie, la celelalte probe — îndeosebi, la cros — situaţia este nesatisfăcătoare. La drept vorbind, consider absolut de neînţeles repetatele eşecuri la tir şi la călărie, discipline în care, dacă nu mă înşel, aveam tradiţii şi realizări actuale de mare prestigiu.

Simptomatică pentru evoluţia formaţiei R.P.R. mi se pare curba rezultatelor lui Dan Ionescu, liderul pentatloniştilor noştri la ora de faţă. După un debut admirabil la scrimă — specialitatea sa recunoscută — el se clasează al 28-lea (din 54 de concurenţi) la tir, căzînd de pe locul II pe locul VIII ; reface aproape întregul handicap, la călărie, şi ocupă înaintea ultimei probe un măgulitor loc V, devansînd multe celebrităţi mondiale... Eternul „călcîi al lui Ahile", crosul, îi spulberă însă nădejdile de a figura măcar între primii zece, rezultat la care avea tot dreptul să aspire, după performanţele anterioare.

Se pune întrebarea : date fiind antecedentele, nu era clar că pregătirea echipei pentru Mondiale, inclusiv a omului de bază, trebuie să marcheze un progres sensibil, la acele capitole la care ne-am dovedit, în repetate rînduri, deficitari ? Din păcate, antrenorii şi componenţii lotului republican nu numai că n-au intensificat ritmul în perioada dintre ultima întîlnire internaţională şi campionatul lumii — ci, dimpotrivă, s-au autoliniştit, crezînd, probabil, că vreunul din locurile fruntaşe le este, oricum, rezervat.

Regretabilă, de asemenea, lipsa de atenţie a presei faţă de evenimentul respectiv : urmărind rubricile de specialitate ale cotidianelor noastre, ai fi putut crede că-i vorba despre ceva mult mai puţin important, decît, de pildă, un „triunghiular" de paraşutism... Şi cînd te gîndeşti că pentatlonul modern se apropie vădit de ideea de perfecţiune a poliatlonului antic !

P.S. — În cu totul altă ordine de idei — aţi auzit ce s-a întîmplat joia trecută, la Arad ? Tinerii fotbalişti polonezi i-au întrecut pe ai noştri cu 3—0. Mă rog, veţi zice, se mai întîmplă... Dar, cu vreo cîteva excepţii, cei surclasaţi pe teren propriu formau, parcă — nu chiar aşa demult, un unsprezece demn de atenţie : cuceriseră un trofeu european, sau cam aşa ceva, şi umbla vorba că vor alcătui în curînd osatura unei naţionale de clasă.

Interesant că, după eşecul de joi, comentatorii par să fi uitat cu desăvîrşire aceste „amănunte"...

MIERCURI LA ANKARA

AL 9-LEA MECI ROMÎNIA-TURCIA

Săptămîna viitoare, mai precis miercuri, la Ankara prima noastră reprezentativă debutează în acest sezon, susţinînd o întîlnire amicală cu echipa naţională a Turciei (a 165-a din palmaresul nostru). Meciul—care contează ca revanşă la cel disputat în 1961 la Bucureşti şi cîştigat de formaţia noastră cu 4—0 (1—0) prin golurile marcate de Constantin şi Seredai cîte două — constituie o serioasă verificare înaintea returului cu Danemarca din cadrul preliminariilor olimpice. Cum se ştie, această partidă va avea loc la 3 noiembrie la Bucureşti.

Pînă acum, echipa noastră s-a întîlnit de opt ori cu Turcia, rezultatele fiind următoarele :

1923 Istanbul :
Turcia-Romînia 2—2.
1925, Bucureşti :
Romînia-Turcia 1—2.
1926, Istanbul :
Turcia-Romînia 1—3.
1928, Arad :
Romînia-Turcia 3—1.
1958, Bucureşti :
Romînia-Turcia 3—0.
1959, Istanbul :
Turcia-Romînia 2—0.
1961, Ankara :
Turcia-Romînia 0—1.
1961, Bucureşti :
Romînia Turcia 4—0.

Deci, bilanţul ne este favorabil : 8—5—1—2—17 : 8

Fotbaliştii turci se anunţă un adversar puternic, în compania căruia reprezentativa noastră îşi poate verifica potenţialul de joc. Este suficient să amintim că la sfîrşitul lunii septembrie Turcia a terminat la egalitate cu Polonia la Poznan (0—0), după ce echipa poloneză zdrobise formaţia Norvegiei cu 9—0. Echipa turcă este alcătuită din jucători de la Galatasaray, Beşiktaş şi Fenerbahce, cele mai bune cluburi din campionatul Turciei. Printre jucători figurează cunoscuţii internaţionali Metin, Turgay, Seref, Suat, Candemir etc.

Tot miercuri, la Iaşi, se întîlnesc — pentru prima dată — echipele de tineret ale Romîniei şi Turciei.

Waern — antrenor de fotbal

Dan Waern, unul dintre cei mai buni alergători de semifond din lume (descalificat însă înaintea Olimpiadei de la Roma pentru acte de profesionism) a fost supus unui „test" american care trebuie să indice pentru care meserie este apt fostul atlet. „Testul" care constă în 6 probe fizice şi tot atîtea de inteligenţă, a „emis" părerea că Dan Waern este cel mai indicat pentru meseria de antrenor de fotbal. Zis şi făcut. Waern a fost repartizat ca antrenor al echipei Elfsborg din Boraas care activează în prima ligă a campionatului suedez.

TOKIO – VIA BUCUREŞTI!

Sezonul competiţional al anului preolimpic 1963 este pe sfîrşite. Au mai rămas doar puţine zile pînă ce sportivii îşi vor încheia activitatea din acest an. Se vor face apoi bilanţurile realizărilor şi pe baza experienţei acumulate şi a concluziilor oferite de comportarea din 1963 se va trece cu maximum de seriozitate la pregătirea minuţioasă a drumului, de un an, al cărui punct final este Tokio, gazda întrecerilor celei de a XVIII-a ediţii a Jocurilor Olimpice de vară.

De astăzi într-un an avioanele de mare capacitate vor fi străbătut de acum întinderile necuprinse ale văzduhului, ducînd în capitala Japoniei pe sportivii care vor lua startul în întrecerile olimpice, căci — după cum se ştie — Olimpiada anului 1964 va fi inaugurată în ziua de 10 octombrie.

Dar iată că, chiar în aceste zile, o serie dintre cei mai de seamă sportivi din întreaga lume au luat drumul îndepărtatei Japonii, pentru a participa la „Săptămîna sportivă internaţională", considerată a fi o adevărată avanpremieră a întrecerilor olimpice, o verificare concretă a potenţialului organizatoric, a instalaţiilor de concurs, a bazelor sportive de la Tokio. Organizatorii japonezi au invitat la întrecerile acestei săptămîni o serie dintre cei mai valoroşi atleţi, scrimeri, luptători, ciclişti, trăgători etc.

În aceleaşi zile, stadionul Republicii din Bucureşti găzduieşte o mare competiţie internaţională de atletism care, dat fiind marele număr al participanţilor şi ridicata lor valoare sportivă, poate fi considerată fără nici un fel de exagerare tot ca o... avanpremieră a întrecerilor olimpice.

La cea de-a XV-a ediţie a tradiţionalelor noastre Campionate internaţionale de atletism, programată la sfîrşitul săptămînii viitoare, participă atleţi şi atlete din 23 de ţări din Europa, Asia, Africa şi America, fiind — din acest punct de vedere — cel mai reprezentativ concurs atletic internaţional organizat în ultimii ani în Europa, şi în orice caz cea mai „populată" participare din cele 14 ediţii de pînă acum a „internaţionalelor" noastre. În afară de aceasta, faptul că vor lua startul diferitelor probe aproape 300 de concurenţi, foarte mulţi dintre ei atleţi de frunte, campioni şi recordmani ai ţărilor respective, reprezintă o garanţie în plus asupra succesului sportiv al întrecerilor de pe Stadionul Republicii. Majoritatea concurenţilor sînt candidaţi pentru deplasarea la Jocurile Olimpice de la Tokio şi participarea la un asemenea concurs internaţional, ca cel de la Bucureşti, la o dată identică cu cea a J. O. reprezintă pentru fiecare sportiv posibilitatea unei verificări practice a planului de antrenament stabilit pentru anul preolimpic, în vederea lui 1964. Se poate spune deci, fără greşeală, că drumul spre Tokio trece acum prin... Bucureşti !

Pînă la ora redactării acestui articol, nu am avut la dispoziţie listele complete de înscrieri pe probe. Totuşi, din datele ce ne stau la îndemînă, reiese clar că ediţia a XV-a a campionatelor internaţionale va depăşi, sub toate aspectele, precedentele concursuri de acest fel organizate în ţara noastră.

Lia Manoliu şi discul său...

Cel mai masiv lot va fi cel al R. D. Germane, compus din 41 de atleţi şi atlete, în frunte cu binecunoscuţii Manfred Matushewski (campion european la 800 m), Friedrich Janke (medalia de argint la 10 000 m la C. E. de la Belgrad), Manfred Preussger (fost recordman european la săritura cu prăjina). Franţa va prezenta un grup de 8 atleţi, dintre care trei sînt recordmani naţionali : Chardel (13,9 sec. pe 110 m garduri), Texereau (8:46,6 pe 3 000 m obstacole) şi Husson (67,73 m la ciocan). Din cei 10 atleţi finlandezi care vor lua startul, 6 deţin recorduri naţionale : Hellen (2,11 m la înălţime), Siren (8:39,4 pe 3 000 m obstacole), Simola (18,00 m la greutate), Horppu (62,66 m la ciocan), Ny (10,5 sec. pe 100 m şi 21,3 sec. pe 200 m), Asiala (14,4 sec. pe 110 mg) ; cei trei atleţi austrieci sînt recordmani ai ţării lor : Thun (69,77 m la ciocan, cea mai bună performanţă mondială din acest an), Haid (51,5 sec. pe 400 mg) şi Klaban (1:48,4 pe 800 m). Ultimul va lua startul însă la 1 500 m, probă la care a realizat, în acest an 3:44,2. R. F. Germană prezintă un lot foarte valoros în frunte cu recordmanul mondial al probei de 400 m Carl Kaufmann (44,9 sec. în 1960).

Inedită pentru campionatele noastre internaţionale este participarea atleţilor din Cuba (în frunte cu alergătoarea Margelina Cobian, (11,5 sec. pe 100 m) şi din Senegal.

Vor mai lua parte atleţi din Anglia, Belgia, R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovacă, Grecia, Italia, Iugoslavia, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Suedia, Turcia, R. P. Ungară, U.R.S.S. Este aşteptată, de asemenea, confirmarea excepţionalei atlete Sin Kim Dan (R.P.D. Coreeană), cea mai bună alergătoare din lume pe distanţa de 400 m şi 800 m.

Ţara noastră va fi reprezentată de un lot numeros de atleţi. Ei au posibilitatea să realizeze, într-o companie atît de valoroasă, rezultate bune, au posibilitatea să şteargă impresia nefavorabilă pe care mulţi dintre ei au lăsat-o la recentele Jocuri Balcanice de la Sofia.

Romeo VILARA

• Prima ediţie a Campionatelor internaţionale de atletism ale R.P.R. a avut loc în septembrie 1948, o dată cu inaugurarea Stadionului Republicii. La întreceri au luat parte atleţi din Cehoslovacia, Polonia, Ungaria şi Romînia.

• De-a lungul celor 14 ediţii de pînă acum, la tradiţionalele întreceri ale internaţionalelor au luat parte atleţi din toate cele cinci continente, reprezentînd următoarele ţări : Albania, Anglia, Austria, Australia, Belgia, Bulgaria, Cehoslovacia, R. P. Chineză, Danemarca, Egipt, Elveţia, Finlanda, Franţa, Grecia, R. D. Germană, R. F. Germană, Iran, Islanda, Italia, Iugoslavia, Japonia, Luxemburg, R. P. Mongolă, Nigeria, Norvegia, Olanda, Polonia, S.U.A., Suedia, Turcia, Ungaria, U.R.S.S. şi bineînţeles, Romînia.

• La startul diferitelor probe au fost prezenţi sumedenie de atleţi de mare valoare, recordmani mondiali şi campioni olimpici. Citäm, la întîmplare, cîteva nume : Zatopek, Kuţ, Nemeth, Cermak, Krivonosov, O'Brien, Gutovski, Williams, Murchinson, Rautavara, Dolezal, Dordoni, Consolini, Maria Itkina, Nina Ponomareva, Iolanda Balaş, Elvira Ozolina, Galina Zîbina, Dana Zatopkova, Thelma Hopkins, Nina Otkalenko ş.a.

• În cadrul întrecerilor, arbitrii concursurilor au notat o serie de rezultate care la timpul respectiv au reprezentat noi recorduri mondiale şi europene : Elvira Ozolina *(U.R.S.S.) 59,55 m la aruncarea suliţei, în 1960,* Iolanda Balaş *1,85 m la înălţime, în 1960,* Henk Visser (Olanda) *7,98 m la lungime, în 1956 (record european),* Dana Zatopkova *(Cehoslovacia) 56,67 m la suliţă, în 1958 (record european),* Taisia Cencik *(U.R.S.S.) 1,75 m la înălţime, în 1957 (record european egalat). Acestora li se adaugă cîteva zeci de recorduri naţionale ale diferitelor ţări participante.*

Evenimentul toamnei...

...care nu este altul decît meciul de la 23 octombrie, dintre echipa Angliei şi selecţionata lumii, la Londra.

În legătură cu acest meci, la ultima şedinţă F.I.F.A., care a avut loc la Zürich, Fernando Riera — fostul antrenor al clubului Benfica şi în prezent antrenor al echipei Universidad din Santiago (care a evoluat anul acesta la Bucureşti) — a declarat următoarele : *„Nu voi ţine nici un joc de antrenament cu echipa înaintea partidei de la Londra, pentru că majoritatea jucătorilor sînt profesionişti şi nu-i pot lua de la cluburile lor. Nu am probleme tactice. Am selecţionat pe cei mai buni din lume, cărora le voi indica un joc eminamente ofensiv. Le voi cere un singur lucru : Garrincha, Pele, Di Stefano, Eusebio et Co. să-şi arate toată măiestria lor. De altfel, scopul acestui meci este de a face o frumoasă demonstraţie în favoarea frumuseţii fotbalului. Omogenitatea echipei cred că va fi asigurată de faptul că am păstrat cupluri de jucători ca de pildă aripa dreaptă Garrincha-Pele sau perechea de mijlocaşi Pluskal-Masopust. Iată, de altfel, formaţia pentru care opiniez :*

IAŞIN (U.R.S.S.), DE SANTOS (Brazilia), MALDINI (Italia), EYZAGUIRRE (Chile) — PLUSKAL, MASOPUST (Cehoslovacia) — GARRINCHA, PELE (Brazilia), DI STEFANO (Spania), EUSEBIO (Portugalia), GENTO (Spania).

S-ar putea însă, ca să intervină unele modificări, după cum nu-i exclus ca în timpul meciului cu Anglia să fac modificări".

Subliniind faptul că patru din aceşti jucători au evoluat la Bucureşti (*Pluskal, Masopust, Eyzaguirre şi L. Sanchez*), să trecem acum la evenimentele fotbalistice de mare amploare, a căror pregătire a şi început.

Cum se va desfăşura Turneul U.E.F.A.

Se ştie că viitoarea ediţie, a XVII-a, a Turneului U.E.F.A. va avea loc în Olanda. Aşa a hotărît şedinţa ţinută la Londra, anul acesta, cu prilejul competiţiei organizate de federaţia engleză. Tot atunci s-a opinat ca în viitor Turneul să nu se mai dispute cu finală, deci să nu mai dea un învingător. Aceasta pentru că un astfel de sistem de desfăşurare ar da loc la întîlniri prea dure, fiecare echipă urmărind victoria, ceea ce nu ar fi în spiritul care stă la baza competiţiei. Dar şi o competiţie fără finală ar fi lipsită de interes. Discuţiile continuă şi la ora actuală nu există o comunicare oficială potrivit căreia Turneul viitor nu va da un cîştigător.

Dimpotrivă... Ştiri primite în legătură cu această întrecere a tinereţii arată că totuşi se va organiza şi un turneu final. Să consemnăm aceste ştiri din sursă olandeză :

- Pînă acum s-au primit înscrieri de principiu din partea a 24 de ţări;
- Formula de disputare a fost revăzută şi modificată de federaţia olandeză de acord cu U.E.F.A. ;
- Nu se vor mai disputa jocuri eliminatorii, fixate pe criterii geografice, ca în ediţia 1963 ;
- Toate echipele îşi vor păstra astfel şansele de a se califica pentru turul final ;
- Echipele vor fi împărţite în opt serii (socotind că vor fi 24, înseamnă 8 serii a 3 echipe), fiecare formaţie urmînd să susţină cîte două jocuri ;
- Cele 8 cîştigătoare de serii vor disputa sferturile de finală, după care vor urma semifinalele şi finalele.

Şi acum, să trecem la noutăţile viitorului campionat mondial.

80 de ţări la campionatul mondial !

De fapt înscrierile se primesc pînă la 15 decembrie 1963. Dar, se contează pe adeziunea a 80 de ţări (din cele 126 de federaţii afiliate la F.I.F.A.) pentru ediţia 1966, care va fi organizată — cum se ştie — în Anglia. Dacă această cifră se va realiza, ea va constitui un record.

Într-o şedinţă de lucru a F.I.F.A, ţinută la Zürich, au fost trecute în revistă multiplele probleme legate de organizarea acestui campionat mondial şi au fost hotărîte, în principiu, anumite lucruri :

1. Comisia de organizare F.I.F.A. elaborează în prezent regulamentul campionatului mondial. După definitivarea lui, prin discuţii la şedinţa din 23 octombrie a comitetului executiv, regulamentul va fi trimis pentru consultare şi observaţii celor 126 de federaţii naţionale afiliate la F.I.F.A.
2. Alcătuirea grupelor eliminatorii va fi făcută la începutul anului 1964. Tot atunci se va alcătui şi programul jocurilor preliminarii, care vor trebui încheiate pînă la 31 decembrie 1965. Jocurile preliminare se vor disputa tur-retur. Grupele vor fi alcătuite după criteriul continentelor şi zone geografice.
3. Turneul final urmează să înceapă la 12 iulie 1966 şi se va încheia în ultima săptămînă a acestei luni.
4. Cele 16 finaliste vor fi împărţite prin tragere la sorţi, în patru grupe, primele două urmînd să se califice pentru sferturile de finale.
5. Organizatorii preconizează ca partidele primului tur să se dispute în patru regiuni diferite : *Londra*, zona *Newcastle-Sunderland*, zona *Liverpool-Manchester* şi zona *Sheffield-Birmingham* (distanţele dintre aceste oraşe sînt cu mult mai mici decît la campionatul din Chile). În aceste patru zone se vor disputa cîte şase jocuri din optimi şi cîte unul din sferturi. Semifinalele vor avea loc în două din aceste regiuni, iar finalele (pentru locurile 1—2 şi 3—4) la *Londra*.
6. Sistemul de disputare va fi acelaşi ca în Chile.
7. Organizatorii britanici sînt obligaţi să ia măsuri pentru punerea stadioanelor, pe care se vor juca meciurile, în cele mai bune condiţiuni de joc şi vizionare. De asemenea, vor trebui să pună la dispoziţia echipelor participante mai multe terenuri de antrenament.
8. Biletele vor fi puse în vînzare în 1965. Se vor lua măsuri pentru cazarea participanţilor şi a turiştilor.

Cam atîta despre campionatul mondial.

Tur de orizont în fotbalul mondial

Linia de atac a echipei lumii. De la stînga la dreapta: Garrincha, Eusebio, Di Stefano (în mijloc), Pele, Gento

• VARIETĂŢI • VARIETĂŢI • VARIETĂŢI

Un scoţian cam scump...

În vederea noului campionat, echipa londoneză Arsenal a căutat să-şi întărească formaţia cu cîţiva jucători achiziţionaţi din alte părţi. Pentru postul de stoper a fost cumpărat cu 840.000 franci jucătorul Jan Ure de la formaţia scoţiană Dundee.

În cursul primelor trei întîlniri în cadrul campionatului echipa Arsenal a primit însă nu mai puţin de 12 goluri.

Un ziarist sportiv comentînd acest aspect, scria că după o socoteală sumară, rezultă că fiecare gol înscris în poarta Arsenalului i-a costat pe aceştia 70.000 de franci.

Cum scump, se poate spune chiar fără a fi scoţian.

„Secretul" lui Roelants

După cum s-a anunţat, atletul belgian Gaston Roelants a înregistrat în actualul sezon cîteva performanţe remarcabile (printre care şi un nou record mondial la 3000 m. obstacole) care l-au impus ca unul dintre cei mai valoroşi atleţi din lume.

După stabilirea recordului mondial menţionat mai sus, ziariştii i-au solicitat să facă cîteva declaraţii. Roelants a sosit în camera unde era aşteptat dar imediat s-a scuzat şi a dispărut ca apoi să revină cu o... pisică de catifea în mînă.

Apoi lucrurile s-au lămurit : era vorba de mascota sa, dăruită de soţia lui şi care, pretinde el, îl... ajută să obţină victorii şi recorduri.

— Bineînţeles să nu uităm că la aceasta o contribuţie, totuşi decisivă, are şi programul meu minuţios de antrenament — a declarat zîmbind Gaston Roelants.

În loc de ajutor

Un jucător profesionist de fotbal din Franţa, în timpul său liber a făcut o excursie în munţi. În timp ce cobora o pantă, a alunecat şi a căzut atît de rău încît şi-a rupt piciorul. Internîndu-se în spital, el urma să cheltuiască ceva bani, pe care nu-i avea dar spera să-i primească de la club. Aştepta aşadar un semn care să-l convingă că cei de la club „nu l-au uitat". Şi iată că aşteptarea lui nu s-a dovedit a fi zadarnică. După cîteva zile el a primit din partea clubului un plic bine sigilat. Desfăcîndu-l, în loc de cuvinte de îmbărbătare şi bani mult aşteptaţi, el găsi înştiinţarea că... a fost amendat cu cîteva sute de franci. De ce ? Pentru că nu a respectat contractul şi a dispus de propriul său corp, aducînd cu aceasta „prejudicii" clubului.

Bobet... cumpărător

În cursul concediului, Louison Bobet, cunoscutul campion francez de ciclism, multiplu cîştigător al Turului Franţei şi a altor importante competiţii, care s-a retras din activitatea competiţională, a folosit foarte mult bicicleta în cadrul plimbărilor sale.

Cu prilejul unei astfel de plimbări Bobet a spart, dar dornic să-şi continue drumul s-a îndreptat spre cel mai apropiat magazin cu articole sportive pentru a-şi cumpăra un alt baieu. Cînd a aflat cît are de plată Bobet a exclamat :

— O ! Dar costă foarte scump !...

Era prima oară din viaţa sa cînd cumpăra un baieu...

Un şarpe în loc de cauciuc la bicicletă

La Edipur (India) era în plină desfăşurare o cursă ciclistă de fond. Cînd, pe neaşteptate, unuia din concurenţi îi explodează cauciucul din faţă şi omul fu azvîrlit din plină viteză într-o groapă de lîngă şosea. Dar tînărul ciclist nu-şi pierdu cumpătul. Se ridică hotărît să continuie cursa. Din nefericire uitase baieul de rezervă. Dar iată că zăreşte în groapă unul din nenumăraţii şerpi care mişunau prin partea locului şi în mintea lui încolţi o idee salvatoare: prinse reptila, o ucise cu o piatră şi legîndu-i capul de coadă o montă pe roată. Cu acest cauciuc improvizat, concurentul reluă cursa, fi ajunse din urmă pe ceilalţi alergători care spărseseră şi ei pe şoseaua plină de pietre şi sosi primul la destinaţie. Trecînd linia de sosire el constată că pielea preţioasă a şarpelui se „consumase" aproape toată în timpul cursei.

Rocky Marciano va îmbrăca din nou mănuşile de box

Fostul campion mondial la toate categoriile, Rocky Marciano, unul dintre puţinii boxeri din istoria pugilismului care a părăsit ringul fără să fie învins, a acceptat recent propunerea televiziunii americane de a apărea în cadrul unei emisiuni intitulate : „Intîlniri în serie". În cadrul acestei emisiuni Rocky Marciano avînd ca parteneri pe Vic Marrow şi Conlan Carter va face o serie de demonstraţii de box. Rugat să comenteze faptul că totuşi îşi va pune din nou mănuşile de box în mîini, Marciano a declarat foarte candid :

— Un singur element m-a determinat, şi-o spun sincer : „contractul" avantajos pe care mi l-a oferit televiziunea, contract care vine la momentul oportun. Şi apoi să nu uităm : dau pumni şi nu primesc, ceea ce exclude ori ce risc privind... palmaresul meu !

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
Redacţia şi administraţia, Piaţa Scînteii, tel. 17 60.10
Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii
PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14 00

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

Noi grupe din „Cupa Magazin" Ediţia IV-a

GRUPA 31 A. F. Schilha (Timişoara), R. Haidamac (Dumbrăveni), Sorin Lancea (Buc.), Dr. Varga (Văleni), Gh. Mutulescu (Bărăgan), P. Chiran (Giurgiu), Şt. Ciucureanu (Buc.), I. Duma (Cuvin-Ghioroc) şi Const. Mirescu (Baniţa).

GRUPA 32 A. Stan Gheorghe (Craiova), Alf. Lehni (Tim.), Ion Simion (Buc.), M. Timoîte, Ioan Mile (Craiova), M. Predescu (Piteşti), Ioan Bănică (Buzău), I. Dobner (Brad) şi C. Leandru (Buc.).

GRUPA 33 A. C. Tomoşoiu (Buc.), C. Dobner (Brad), I. Corneliu (Doiceşti), M. Perju (Buc.), I. Sibiceanu (Tigreni), L. Reichman (Buc.), M. Rusescu (Mangalia) şi Alex. Ghedorian (Buc.).

GRUPA 34 A. Aurel Mitache (Buc.), Pop Ludovic (Buc.), N. Oşteanu (Mercina), Nica Stelian (Sculeni), M. Pădureanu (Buc.), Scharf Solomon (Cîmpulung Moldovenesc), Ad. Ciorănic (Oneşti), M. Georgescu (Văcăreşti) şi Şt. Alexiu (Craiova).

GRUPA 35 A. V. Alexiu (Craiova), M. Gentz (Buc.), M. Posteucă (Frasin), Grosu Sorin (Buzău), N. Chelaru (Bîrlad), A. Szivanov (Tim.), Ifrim Paul (Buzău), Aurel Rudac (Nădab) şi Gh. Roşca (Buc.).

GRUPA 36 A. Natalia Cîrstea (Craiova), N. Staicovici (Buc.), Marin Dobre (Rîul Doamnei), Pop Horia (Buc.), Const. Ionescu (Buc.), I. Paraschiv (Bacău), Ion Nicolae (Ploieşti), Ilie Dumitru Buc. şi Alex. Andre (Buc.).

În numărul viitor vom publica componenţa altor grupe. Turneele vor începe între 15—30 octombrie, pînă atunci urmînd ca toţi participanţii să primească regulamentul de joc şi adresele partenerilor de grupă.

Mutarea cititorilor în partida-circuit

După o perioadă de întrerupere, reluăm partida-circuit organizată de revista „MAGAZIN". Pînă acum, după cum se ştie, mutările au fost efectuate pe rînd, fiind însoţite de cîte un comentariu, de o serie de cunoscuţi fruntaşi ai şahului romînesc (16 maeştri ai sportului şi 3 candidaţi maeştri) Una din mutări a fost solicitată cititorilor, fiind adoptată cea care a fost propusă de un număr mai mare de cititori.

Pînă acum au fost efecuate mutările :

1. e2-e4 **(Nicolau)** e7-e5 **(Selmeanu)**
2. Cg1-f3 **(Troianescu),** Cb8-c6 **(Reicher)**
3. Nf1-b5 **(Urseanu),** Nf8-c5 **(Drimer)**
4. c2-c3 **(Braunstein),** Cg8-f6 **(Ghiţescu)**
5. 0—0 **(Rotaru),** 0—0 **(Rădulescu)**
6. d2-d4 **(Nacht),** Nc5-b6 **(Partoş)**
7. d4 : e5 **(Radovici),** Cf6 : e4 **(Soos)**
8. Dd1-d5 **(Günsberger),** Ce4-c5 **(Nicolau)**
9. Nc1-g5 **(Reicher),** Dd8-e8 **(Troianescu)**
10. Cb1-a3 **(Urseanu),** a7-a6 **(Rotaru)**
11. Nb5-c4 **(Partoş),** Cc5-e6 **(Braunstein)**
12. Te1 **(Ghiţescu),** Ce6:g5 **(Gheorghiu)**
13. Cf3:g5 **(red.),** De8-e7 **(Pavlov)**
14. Cg5-h3 **(Rusenescu),** d7-d6 **(Ciocîltea)**
15. e5 : d6 **(Nacht),** De7 : d6 **(red.).**
16. Dd5:d6 **(Botez),** c7:d6 **(red.)**
17. Ch3—f4 **(Botez)** Nb6—c5 **(Reicher)**
18. b2-b4 **(Nicolau),** Nc5-a7 **(red.).**
19. Nc4-d5 **(Ghiţescu),** Nc8-f5 **(Pavlov).**
20. Ca3-c4 (cititorii), Ta8-d8 (Braunstein).

a b c d e f g h

În această situaţie a fost solicitată din nou mutarea cititorilor. Cel mai mare număr de „voturi" l-a întrunit continuarea

21. Te1-d1

Dintre comentariile primite îl reţinem pe cel al cititorului nostru tov. GHEORGHE BUGARIU din Buzău : „Prin această mutare a) se obţine o dublă ameninţare a pionului „d6", care ar putea fi luat după Nd5 : Cc6; b) Td1 apără cîmpul d3 unde ar putea fi mutat Nf6, după ce în prealabil a făcut mutarea g7-g5 obligînd mutarea Cf4-e2; c) Td1 eliberează cîmpul e1, pentru eventuala mutare a Tf1-e1, care la f1, este imobilizată şi sub ameninţarea Nf5-d3".

Comentarii interesante la 21 Te1-d1 au mai trimis D. VARLAN (Sinaia), CONST. MANDRIC (Bucureşti), GH. MUNTEANU (Vaslui).

A mai fost propusă de un număr de cititori mutarea 21. Cc5-e3 „cu scopul de a alunga nebunul negru, neplăcut din f5 iar după 21... Nf5-c8 albul va căuta să-şi centralizeze calul din e3 la d5, bineînţeles după retragerea Nd5-b3" (LIVIU JURCĂ — Timişoara) şi pentru că parează definitiv ameninţarea g7-g5" (NĂSTASE BOTEZATU — Sinaia). Un amplu comentariu la această mutare a trimis şi UDO FALK — Braşov.

Alte mutări propuse de cititori au fost 21. Nd5 : c6, 21. a2-a4, 21. Cc4-a5 şi 21. Nd5-e4. Dar, după cum s-a mai arătat, cele mai multe voturi le-a obţinut 21. Te1.

Ştiri şahiste

• Florin Gheorghiu, căruia Federaţia internaţională de şah i-a acordat titlul de maestru internaţional, îl va întîlni pe cehul Janata între 17—23 noiembrie la Vranska-Banya (Iugoslavia). Meciul va cuprinde patru partide şi va decide pe campionul mondial de juniori. Eventuala egalitate de puncte îi va avantaja pe Florin Gheorghiu care, beneficiind de coeficientul mai bun obţinut la turneul final, va deveni campion

• La Congresul F.I.D.E., la care Gheorghiu a primit titlul de maestru internaţional, s-a mai acordat acelaşi titlu următorilor jucători : Jimenez (Cuba), Antoşin, Bagirev, Gipslis şi Krogius (U.R.S.S.), van den Berg (Olanda), Bogdanovici (Iugoslavia), Flesh şi Forintaş (R. P. Ungară), Iohansson (Islanda), Ed. Lasker (S.U.A.) şi Tan (Indonezia).

Răspuns cititoarelor

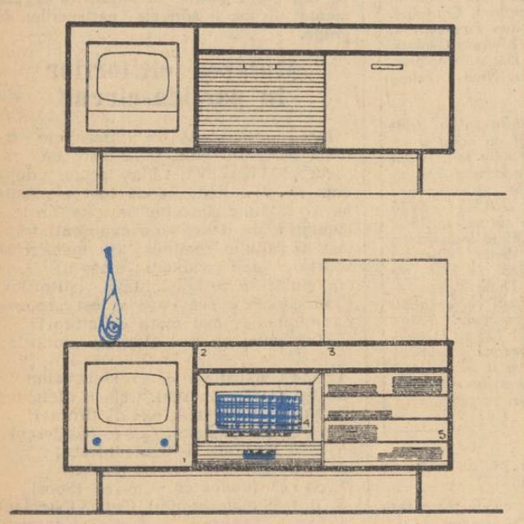

IUDITA STOLOJAN din Oravița ne cere sugestii cum să-și aranjeze în cameră combina muzicală care cuprinde radio, televizor, pick-up etc. O soluție o prezintă mobila, pe care o dăm în schiță, anume făcută și care le conține pe toate. Credem că este clar că deasupra magnetofonului (2) și pick-upului (3) se fac niște capace cu balamale iar în fața televizorului (1), radioului (4) și discotecii (5) de preferință jaluzele, uși care se deschid în jos sau perdelițe de creton în culori potrivite cu mobila și zugrăveala.

O altă soluție o prezintă cealaltă schiță care prevede aranjarea mai multor lăzi fără capac puse cu deschizătura lateral și în care se pun „elementele" enumerate mai sus ba chiar se mai poate crea loc și pentru o mică bibliotecă, un mic bar. Diverse vaze, bibelouri și alte lucruri decorative, un mic vitrou sus, dau un aspect foarte plăcut acestui aranjament. Bineînțeles, în fața televizorului, barului, discotecii și pick-upului, uși sau perdelițe de catifea închisă. Acest sistem, fiind din piese detașate și identice, are avantajul de a putea fi aranjat, schimbat și mărit după necesitate.

SFATURI COSMETICE

Deseori, cu toate că de la spălatul părului nu au trecut decît cîteva zile părul nostru devine unsuros, se lipește și pare murdar. Acest neajuns se datorește secreției excesive de sebum care de cele mai multe ori nu poate fi micșorată cu toate măsurile pe care le luăm în acest scop. Astfel spălatul prea des, de 2—3 ori pe săptămînă, agravează această stare deoarece glandele pielii degresate, devin din ce în ce mai active. Din același motiv se va evita folosirea degresanților puternice ca eter, alcool concentrat, apă de colonie, benzină, săpunurile alcaline, soda, etc. toate acestea excitînd secreția de sebum.

CUM TREBUIE SPĂLAT PĂRUL GRAS ?

În acest scop vom folosi șamponul sau un săpun bun de toaletă. Se va evita frecarea săpunului direct pe păr deoarece se fixează pe fire de unde este greu de îndepărtat chiar după mai multe clătiri cu apă, iar săpunul rămas pe fire face ca părul să cadă cu timpul. Pentru a evita acest inconvenient ne vom prepara din săpun un șampon procedînd în felul următor : luăm o bucățică de burete, îl înmuiem în apă caldă și-l frecăm de săpun pînă obținem o masă de spumă de săpun.

Tamponăm apoi cu grijă rădăcina părului după care frictionăm cu degetele toată suprafața pielii capului și părului pe toată lungimea lui. Clătim părul din abundență, repetăm operația, clătim din nou adăugînd în ultima apă 1—2 linguri de oțet și 1 lingură de sare de bucătărie. În cazul părului blond se recomandă ca ultima apă de clătit să fie o infuzie tare de mușețel la care am adăugat zeamă de lămîie.

CUM TREBUIE PERIAT PĂRUL ?

Părul trebuie periat zilnic pentru a produce un aflux sanguin în piele și a obține o repartiție mai egală a sebumului. Tehnica periatului constă în aplecarea capului în față și perierea părului în toate sensurile, pornind de la ceafă spre vîrf, de la dreapta la stînga apoi invers. Periatul nu trebuie făcut prea energic nici prea prelungit pentru a nu irita pielea capului și leza firul de păr. Pentru îndepărtarea impurităților depuse pe păr în timpul zilei și aerisirea părului sînt suficiente 10—20 mișcări.

Folosirea periilor cu păr de porc este preferabilă celor de nylon.

Peria va fi personală și se va curăța zilnic pentru a nu fi grasă și se va păstra într-un săculeț de nylon, ferită de praf. Foarte indicat este și masajul pielii capului care activează circulația sîngelui. Se execută zilnic timp de 5—10 minute. Poziția la masaj va fi cu coatele pe masă, ambele mîini plasate pe cap, iar mișcările se vor executa masînd pielea capului în toate sensurile. În anumite cazuri putem folosi la masaj loțiuni speciale. Dacă cu toate îngrijirile acordate, sănătatea părului lasă de dorit se impune consultarea de urgență a medicului.

Anca BOGDAN

E BINE SĂ ȘTIȚI

Petele de transpirație sau lăsate de insecte se îndepărtează prin spălare cu apă călduță și săpun, apoi se decolorează locul cu apă conținînd o lingură de amoniac la 5 l. apă.

Petele de albuș de ou sau de lapte se scot prin tamponarea lor cu apă călduță, apoi cu apă în amestec cu cîteva picături de apă oxigenată (pentru țesături albe). Țesăturile de culoare închisă vor fi încercate mai întîi în ce privește rezistența lor la amoniac. Încercarea se face pe o cusătură.

Petele de sînge proaspăt de pe țesături de orice culoare se scot prin tratarea lor cu o pastă groasă din apă și amidon. Se lasă să se usuce, apoi se perie. Se repetă dacă e necesar.

Petele mai vechi de sînge de pe aceleași obiecte se scot prin îmbibarea lor cu apă cu oțet, apoi se tratează cu pepsină (se găsește la farmacie).

Petele de cafea, coji de nuci verzi, fructe, iarbă, vin, se scot astfel : cele de pe lînă și mătase albă se tratează cu puțin acid acetic pînă dispare culoarea, apoi se decolorează fondul cu permanganat de potasiu și bisulfit de sodiu. Aceste produse se găsesc la farmacie. Cele de pe lînă și mătase colorată se spală cu un detergent, apoi se decolorează cu apă oxigenată în soluție de 12% și cu amoniac, în părți egale. Pe țesături de nylon și relon, apa oxigenată nu se utilizează decît cu precauție. De pe alte țesături colorate se scot petele întocmai ca de pe țesături albe, după ce se încearcă rezistența culorii la amoniac sau la ceilalți reactivi chimici folosiți. Pe nylon alb pata se tratează cu cîteva picături de amoniac, apoi se clătește cu apă curată.

Petele de rugină se pot scoate astfel : cele de pe lînă și mătase se șterg cu un detergent ce se află în comerț. Pe orice țesătură — afară de lînă și mătase — se șterge pata cu un detergent („Alba" de ex.), se înmoaie apoi în apă călduță și se pudrează bine cu sare de măcriș (Atenție ! Produs foarte otrăvitor). Se clătește apoi bine cu apă rece.

Pe țesături albe sau în culori rezistente, locul se freacă cu o cîrpă îmbibată în sare de măcriș, după ce pata a fost bine umezită cu apă. Pe nylon se tamponează ușor pata de rugină cu o soluție de acid clorhidric 5%.

CUTIA DE LUCRU...

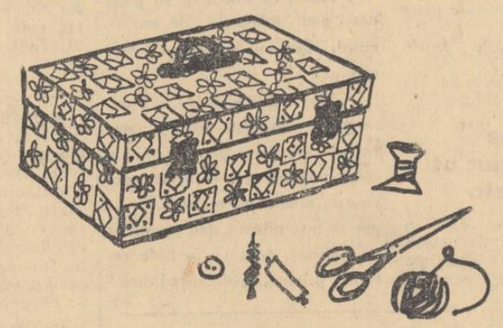

...este un obiect foarte necesar în orice gospodărie. Iată cum dintr-o mică valiză sau lădiță veche se poate face o astfel de cutie :

Interiorul cutiei se dublează cu diftină sau un molton lucios pe o parte și se lipește cu adezin pe partea care vine aplicată la pereții interiori ai cutiei. Partea exterioară, capacul și fundul se îmbracă cu material plastic, în culori vii, plăcute. La nevoie se montează și un miner de metal îmbrăcat în același material cu cutia.

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Mămăliguță cu brînză; papricaș de mînzat cu găluști; pere.

— Borș de sfeclă dres cu smîntînă; macaroane cu carne; mere coapte.

— Salată de țelină cu maioneză; șnițel cu cartofi prăjiți; găluști cu prune.

— Ciorbă de fasole ; tăiței cu varză; strudel de mere.

— Mazăre sote cu frigănele; pirjoale cu piure de cartofi; prune.

— Jumări cu ceapă prăjită; tocană de legume; tartă cu struguri.

— Sufle de conopidă; limbă cu măsline; cremă de cacao.

MARMELADĂ DE STRUGURI NEGRI

Rupem boabele de struguri negri, copți, de pe codițele lor, le fierbem puțin, apoi le dăm prin sită Compoziția rezultată o cîntărim și la un kilogram de struguri fierți adăugăm 250—350 g. zahăr, depinde de dulceața strugurilor. Punem totul din nou la fiert, mestecînd continuu, pînă se îngroașă. Cînd este gata o turnăm în borcane. Cînd s-a răcit legăm borcanele cu celofan.

DULCEAȚĂ DE STRUGURI

Pentru ca dulceața să reușească mai bine se cere ca strugurii să aibă coaja mai tare, fiindcă numai așa pot rezista la fierbere și bobul va rămîne întreg și frumos.

Luăm struguri mari, îi spălăm în mai multe ape, îi rupem de pe codițe și cu mare băgare de seamă le scoatem sîmburii, așa ca bobul să rămînă cît mai întreg. După ce sînt curățați îi cîntărim și la 1 kg. de struguri avem nevoie de 1 kg. de zahăr care îl dizolvăm în 200 g. apă. Cînd s-a legat zahărul vărsăm în el strugurii și lăsăm dulceața să fiarbă la foc potrivit pînă este gata. Înainte cu cîteva minute adăugăm felii subțiri de lămîie și bucățele de vanilie.

PRĂJITURĂ CU STRUGURI

Frecăm într-un castron 200 g. unt cu 300 g. zahăr pudră pînă se face ca o cremă. După aceia punem, unul cîte unul 5 gălbenușuri de ou, amestecînd bine după fiecare gălbenuș. Separat batem albușurile spumă, de la cele 5 ouă. Albușul bătut, împreună cu 300 g. făină îl punem alternînd cu albușurile. Totul se amestecă bine pînă devine o compoziție compactă. Acest aluat îl turnăm într-o tavă unsă cu unt. Deasupra așezăm boabe de struguri.

Se ține la cuptor pînă capătă culoarea dorită. Se lasă să se răcească, iar apoi se taie în pătrățele sau în romburi. Se presară cu zahăr vanilat.

Rochiile „de toată ziua" au ca linie caracteristică forma de bază a cămășii. Nu sînt chiar ca rochia-sac a cărei modă a apus destul de repede dar sînt totuși foarte lejere și largi. Cordoanele, nasturii sau chiar micile funduliță care înlocuiesc nasturii se fac din piele moale. Mînecа, de preferință trei-sferturi, are neapărat manșete largi. Talia este discret marcată. Umerii căzuți se potrivesc perfect mînecii kimono. Decolteul, cînd este cazul, este depărtat de gît iar gulerul este îngust. Acestea sînt elementele de bază ale liniei pentru toamna aceasta.

Desene de Tanți PFENNINGS

Iată trei modele de hăinuțe pentru copii, foarte diferite la aspect cu toate că sînt făcute după unul și același tipar. Diferă între ele prin tigheluri, buzunare, nasturi și cordoane. Tiparul este pe pătrățele cu latura de 10 cm. iar piesele sînt : 1) Jumătate glugă ; 2) Mîneca ; 3) Fața; 4) Spatele; 5) Buzunarul.

COLȚUL CELOR MICI

OCTOMBRIE

Octombrie zis Brumărel,
Culege poamele din sat.
Tractorul, taur de oțel
Ogorul iarăși l-a arat.
Mereu trec păsări, mii și mii,
Bătînd din aripi legănat,
Rămîn pădurile pustii,
Iar greierași prin cîmpii
E mult de cînd n-au mai cîntat.

GHETUȚELE

Plouă tare ! Vai cum plouă !
Și ghetuțele-amîndouă
De noroi s-au murdărit
Cînd în curte am ieșit.
Nu mi-e teamă că se strică,
Rămîn pădurile pustii,
Însă lumea o să zică :
„Ia te uită, fată mare
Cu ghetuțele murdare !".
Iute peria am luat,
De noroi le-am curățat
Și cu cremă-am dat pe ele,
Că ghetuțele-s de piele.
Acuma le lustruiesc...
Ei, vă place cum lucesc ?

Florin IORDĂCHESCU

ISTEȚUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

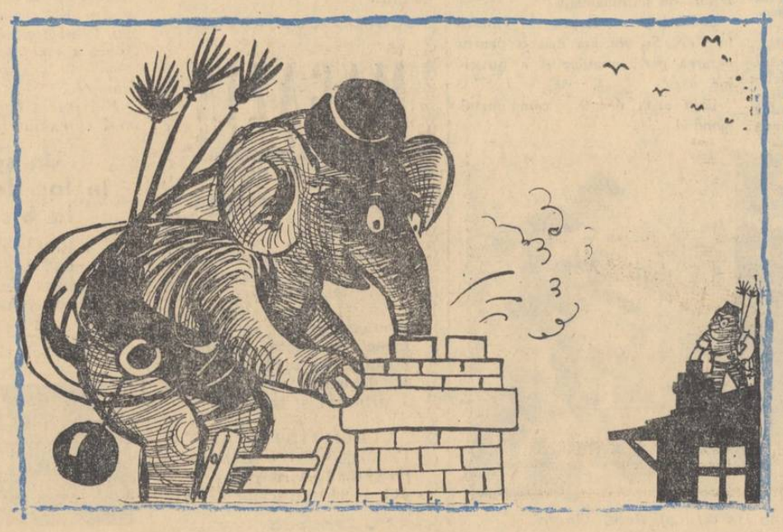

MEDICUL vă sfătuiește

LIPSA POFTEI DE MÎNCARE

Se mai numește, în termeni medicali, „inapetență" sau „anorexie" și poate fi întîlnită, ca unul din simptome, în cele mai variate boli : digestive, renale, infecțioase, nervoase etc. În astfel de cazuri, se tratează o dată cu boala care i-a dat naștere. La vindecare sau la intrarea în convalescență, pofta de mîncare reapare. Pierderea ei a fost un simplu episod.

Însă nu acest fel de inapetență ne interesează aci.

Se întîmplă ca la unii oameni pofta de mîncare să lipsească, fără ca acest fenomen supărător să poată fi pus în legătură cu existența vreunei boli propriu zise. Cu alte cuvinte, luarea mesei a încetat să mai constituie o plăcere, ba chiar s-a transformat într-un moment penibil al zilei, dar nici examenul clinic, nici examenul radiologic, nici laboratorul n-au izbutit să pună în evidență ceva anormal. Pacientul nostru n-are nimic, nici la stomac, nici la ficat, nici la plămîni... E sănătos, doar atît că nu mănîncă. Oare ?

Nu, el nu e sănătos. Dacă ar fi cu adevărat sănătos — în sensul atribuit de știința medicală modernă termenului de „sănătos" — el ar mînca cu poftă. Faptul că a dispărut pofta de mîncare reprezintă o tulburare așa zis funcțională, niciodată apărută din senin. Pierderea apetitului reflectă o suferință a organismului, ca efect al unor factori nocivi ce acționează continuu asupra lui. Astfel de factori, mai des întîlniți, pot fi : fumatul (peste măsură sau chiar... cu măsură), obiceiul de a consuma băuturi alcoolice pe stomacul gol, surmenajul intelectual determinat de un regim nerațional de activitate și odihnă. În prima etapă dereglarea este pur funcțională, adică nu are la bază nici a leziune a vreunui organ de natură a fi pusă în evidență prin tehnicile obiective de investigare a bolnavului. Dar mai tîrziu se prea poate — și există toate șansele — să urmeze tulburări mai adînci, însoțite de modificări patologice atît în funcțiile cît și în structura unor organe interne. Iată deci că pierderea poftei de mîncare, chiar în absența altor tulburări, invită la măsuri de corectare, cu atît mai binevenite, cu cît vor fi luate mai din vreme. Să încercăm o schemă a conduitei de urmat :

1. Bineînțeles, înainte de toate se impune un examen medical. Dacă se descoperă o anumită boală, urmează tratamentul corespunzător. Nu insistăm.

2. Dacă examenul medical nu a pus în evidență nimic „anormal" trebuie totuși depistată și înlăturată cauza care a dus la pierderea poftei de mîncare. Se cunoaște prea bine, pentru a da un singur exemplu, reversinarea miraculoasă a apetitului după lăsatul de fumat. Cînd voința nu rezistă încercării, se pot obține unele rezultate prin raționalizarea numărului de țigări (deși nu prea avem încredere în respectarea ratiei reduse) sau prin trecerea la o țigaretă mai slabă.

3. Neapărat trebuie cultivată mișcarea în aer liber. Plimbarea zilnică, pe orice vreme, este un excelent stimulator al poftei de mîncare. Aviz celor care duc o viață sedentară !

4. Cînd există convingerea că nu-i la mijloc vreo boală de stomac (gastrită, ulcer) se poate încerca utilizarea unor excitante ale apetitului, ca o mică gustare picantă sau un păhărel de băutură alcoolică. Dar numai la începutul mesei !

5. Se mai poate recurge cu folos și la unele preparate farmaceutice, îndeajuns de bine cunoscute. Intenționat le-am lăsat la urmă, tocmai pentru a sublinia că mai importante sînt celelalte măsuri — în primul rînd corectarea regimului de viață. Nu se poate aștepta totul de la medicamentele „pentru poftă de mîncare".

Două cuvinte, în încheiere, despre lipsa poftei de mîncare la copii. Aici nu mai sînt în totul valabile cele spuse mai sus, deoarece copilul poate să nu mănînce și să fie perfect sănătos, după cum chiar se întîmplă în majoritatea cazurilor. Conduita de urmat : vizita la medicul de copii, care mai întîi se va convinge dacă într-adevăr copilul este sănătos. Apoi, el va da părinților indicațiile cuvenite în vederea corectării greșelilor de ordin educativ (răsfățul !) care constituie cel mai adesea cauza adevărată, singura cauză a pierderii poftei de mîncare la copil.

Dr. Al. GHEORGHIU

ȘTIAȚI CĂ...

...în Anglia a fost realizat un inhalator din material plastic cu ajutorul căruia se administrează oxigen sau diverse amestecuri anestezice bolnavilor ?

Masca fiind translucidă, asigură controlul vizual al modului cum respiră bolnavul.

Inhalatorul cîntărește... 42 grame.

...la Institutul de hematologie din Tașkent a fost realizată o mașină electronică cu ajutorul căreia se poate diagnostica boala unui pacient ?

...în timpul unei operații pe inimă, numărul de analize complexe ale sîngelui se poate ridica la 40 ?

...la Baltimore s-a pus la punct o nouă metodă de tratament a bolilor de piele utilizînd compuși corticoizi deasupra cărora se adaugă o peliculă de material plastic care menține la suprafață substanța mai multe ore. În cazurile de psoriazis totdeauna rezultatele au fost foarte bune.

... omul poate muri și de ris ? Există o boală numită „boala rîsului", care se caracterizează prin accese îndelungate de ris și care, după o evoluție de aproximativ un an, sfîrșește prin omorîrea bolnavului. Dv., dragi cititori, puteți rîde însă cît doriți. Boala rîsului se întîlnește doar la unele triburi din Noua Guinee.

Un mijloc eficace pentru prevenirea tuberculozei

Unul din numeroasele mijloace curente și eficace folosite în prevenirea îmbolnăvirilor de tuberculoză este chimioprofilaxia prin hidrazidă. Hidrazida acidului izonicotinic se utilizează în mod preventiv la cei care se constată că sînt predispuși să se îmbolnăvească de tuberculoză.

Prin mijloacele tehnice care le au la dispoziție — I.D.R., radiofotografie etc. medicii sînt în măsură să stabilească cu precizie și la timp care sînt persoanele cărora le este necesară aplicarea hidrazidei în mod preventiv. Așa se face că unii vor primi pentru dînșii sau copiii lor un număr oarecare de tablete de hidrazidă.

Deoarece se știe că hidrazida face parte din medicamentele care se administrează și bolnavilor de tuberculoză, cei care primesc această substanță pentru prevenirea bolii, nu trebuie să se alarmeze crezînd că și dînșii sînt bolnavi. Hidrazida este folositoare nu numai în tratamentul tuberculozei, ci și în profilaxia acestei boli.

Acum să vedem împrejurările în care se administrează hidrazida pentru a preveni tuberculoza. În timpul copilăriei, microbii tuberculozei pot pătrunde în organism și să producă o primă infecție, de care uneori cel în cauză nu ia cunoștință prin nici o tulburare. În astfel de împrejurări, înseamnă că organismul a luptat împotriva bolii prin mijloacele sale proprii de apărare, a localizat infecția și a învins-o. Este vorba, cu alte cuvinte, de o vindecare spontană care totuși ar putea să nu fie totdeauna definitivă, ci provizorie, fiindcă în anumite condiții nefavorabile în care eventual s-ar găsi ulterior organismul, această primă infecție „vindecată" s-ar putea redeștepta și să determine de astă dată o veritabilă îmbolnăvire. Ei bine, tocmai la aceste persoane, pe care medicul le descoperă cu ușurință prin radiofotografie cît și prin efectuarea intradermoreacției la tuberculină (I.D.R.) — acea mică înțepătură care se face la pielea antebrațului copiilor și a persoanelor pînă la vîrsta de 30 ani — se aplică în mod preventiv hidrazida. Scopul este de a distruge din rădăcină orice focar latent care ar putea la un moment dat să amenințe sănătatea celor care au suferit cîndva de o primă infecție tuberculoasă.

Pentru a fi eficace, hidrazida se va lua numai în cantitățile prescrise de medic pentru fiecare persoană în parte. Dozele utile sînt în raport cu greutatea corporală.

Tratamentul preventiv prin hidrazidă este foarte eficace, cu condiția să se facă fără întrerupere pentru întreaga perioadă recomandată (aproximativ 6 luni).

Hidrazida se ia pe cale bucală, este bine suportată, nu e toxică. Deseori, în timpul unui astfel de tratament profilactic, copiii mai slăbuți și chiar ceilalți cresc în greutate.

Dr. I. LEONESCU

Regimul dietetic în hepatita cronică

Hepatita cronică este o inflamație cronică a ficatului, provenită de cele mai multe ori dintr-o hepatită epidemică nevindecată. La rîndul ei, hepatita cronică poate să se vindece sau uneori poate să evolueze către o ciroză hepatică în funcție de o multitudine de factori. În evoluția hepatitei cronice, regimul dietetic, alături de celelalte mijloace terapeutice, constituie un important mijloc de ameliorare a stării hepatice.

Pentru a favoriza regenerarea hepatică, regimul alimentar trebuie să fie hipercaloric (2500—3000 calorii), în special pe seama glucidelor concentrate și mai puțin pe seama grăsimilor, trebuie să fie bogat în proteine, glucide și vitamine și sărac în grăsimi și în sare.

Glucidele se administrează în cantitate de 300—400 gr. pe zi sub formă de făinoase (pîine, griș, paste, aluaturi) orez, dulciuri, legume verzi și zarzavaturi (morcovi, dovlecei, cartofi, sfeclă roșie, ardei gras, salată verde, conopidă), fructe crude sau compoturi.

Proteinele asigură regenerarea hepatică și de aceea vor fi date în cantitate mare de 120—150 gr. pe zi, sub formă de carne 150—200 gr. (pasăre, vită, pește proaspăt) ca grătar, rasol, sau perișoare, iaurt 300 gr., brînză de vaci 200 gr.

Se vor exclude sosurile și rîntașurile cu grăsimi prăjite, maioneza, mîncărurile grase, conservele în general și în special celo de carne și peste, mezelurile, brînzeturile intens fermentate, condimentele, muștarul, piperul, ouăle tari, varza acră, fasolea uscată, mazărea uscată și băuturile alcoolice sub orice formă.

Sarea se reduce din alimentație (2—5 gr. clorură de sodiu pe zi) în sensul că nu se folosește sarea la masă, se scade sarea de la prepararea alimentelor și se interzic alimentele bogate în sare.

Dr. V. LAZĂR

INSTANTANEE

BOLNAVA DE INIMĂ

În fața spitalului ASCAR un om a făcut palmele pîlnie la gură și a început să strige cît îl țineau puterile, în sus spre etajul IV.

— Agripinaa ! Agripinooo !

Au apărut, în pătratele ferestrelor, niște capete.

— Agripinaaa !

Iat-o și pe Agripina. Încep dialogurile între sol și etajul IV.

— Ce e, Pascule ?

— E grav, Agripino.

— Ce s-a întîmplat ?

— A murit scumpul nostru...

Un autocamion încărcat cu niște țevi, altul cu niște roabe, trec spre un șantier. Ce scump le-o fi murit, nu se știe. Larma a înăbușit dialogurile. Agripina a dispărut și ea de la fereastră. Pascu, bineînțeles că :

— Agripinoo !

A continuat să strige vreo cinci minute și mai continua, dacă nu apărea un cetățean în halat alb.

— Ce e, ce s-a întîmplat, cine a murit ?

— Lucrați aici la spital ? O cunoașteți pe Agripina ? Spuneți-i vă rog că a murit scumpul nostru Piki. Cățelușul. I-a dat Alexandreasca șoricioaică.

— Fii-ar Piki al dracului, Dacă nu era profesorul aici Agripina dumitale dădea ortul popii.

BOLNAVUL DE FICAT

Marin M. Marin, desenator tehnic în biroul 13, a fost internat de urgență. Acuza dureri acute în regiunea abdominală. Joi după amiază, cu toate că era meci, colegii lui de birou, vreo 26, au vrut să-i facă lui Marin o bucurie. Să-l viziteze în corpore. Și cum la un bolnav nu se merge cu mîna goală, au intrat într-o cofetărie : baclavale, sarailii, cataifuri, friscă. Într-un cuvînt, cele mai contraindicate.

În noaptea de joi spre vineri — datorită prietenilor lui Marin M. Marin — medicul de gardă a avut de lucru, nu glumă.

BOLNAVUL DE ULCER

Lunea trecută, pe la orele 7 sudorului Petre V. Parpale i s-a făcut operație de ulcer. Miercuri a fost vizitat de-ai casei.

— Ah, dac-ați ști voi ce poftă am eu de niște sărmăluțe și de niște cîrnăciori — a zis operatul.

Ai casei, joi au tăiat porcul, au pregătit sarmale, au pus cîrnat la afumat și duminică Parpale a fost în culmea fericirii.

Ieri a trecut spre cimitirul Buna-Vestire un cortegiu funebru. N-am avut curiozitatea să citesc numele de pe cruce.

Poate a fost numai o coincidență.

BOLNAVUL DE ALCOOLISM

Am primit o telegramă : „Dragul meu prieten. Sînt internat la spitalul din Sibiu. Dacă ai ști ce singur mă simt! Fă-mi, dacă poți, o vizită. Ți-aș fi recunoscător pînă la mormînt."

Chiar în seara aia m-am urcat în tren. Am călătorit toată noaptea. De dimineață eram la căpătîiul prietenului meu bolnav. Cum s-a întîmplat nu știu. Am adormit pe patul lui. Cînd m-am trezit eram pe masa de operație. Cîțiva chirurgi împreună cu profesorul lor îmi dădeau tîrcoale. Am simțit că nu mai am inimă.

— Ce-ați făcut doctorilor, mi-ați scos inima ?

— Nu meriți să ai inimă.

— De ce ?

— Păi, aduci băuturi alcoolice unui bolnav de alcoolism.

Cu îngăduința dumneavoastră, dragi cititori, am să îndrăznesc să spun în concluzie :

Să nu-i îmbolnăvim pe bolnavi... !

Nicuță TĂNASE

GH. CHIRIAC

Claxonatul INTERZIS!

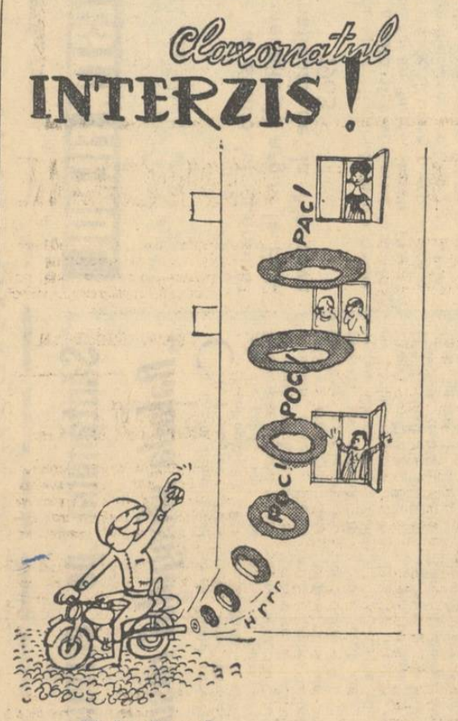

Fără... claxon!

ŞOFERUL: — Claxonatul interzis!

— Aşa sînt eu cînd conduc!...

NAE „PARBRIZ"

Auzi... să mă sancţioneze! Păi treabă-i asta? Şi cum adică tocmai pe mine, Nae Popescu, zis Parbriz? Păi eu cînd pun mîna pe şaibă... nu se există... Te uiţi matale ce scrie aici pe patalama? Gradul I, II şi III, adică de la motoretă pînă la camion... aici le am. Dă-mi pe mînă orice maşină vrei şi dacă nu-ţi scot din ea suta să mă fluieri. Păi da are voie, domnule?

Mă uit la ăştia de le zice fruntaşi. Nu tu un 80 la oră pe şosea, nu tu o curbă luată pe două roţi, cum ştie Nae. Păi da ăştia e şoferi domnule? Uite-aşa trec pe lîngă ei... Sau le zici: Hai mă să luăm un spriţ. Aş! Ţi-ai găsit! Parcă-s pocăiţi!... Nu! Că plecăm în cursă. Auzi la ei, pleacă în cursă. Da unde se pomeneşte la Nae aşa ceva? Eu cu trei fiole în nas mă urc la volan şi pînă au ajuns ei la Piteşti, eu m-am şi întors.

Auzi ce-mi zice unul. Păi daa, zice, dar tu nu semnalizezi depăşirea şi dacă vine tocmai atunci altul să te depăşească între în tine. Să mă depăşească... pe mine...! Unde s-a născut mă ăla să mă depăşească pe mine? Care eşti ăla fratele meu, că te înghit cu caroserie cu tot.

Auzi! Că nu respect legea şi depăşesc în curbă. Cum să nu depăşesc, dacă am în faţă vreun mormoloc care merge cu 20 la oră? Poţi să stai după el? Spune şi dumneata! Păi trebuie zice că... asta e viteza cu care ai voie să mergi în curbă. Bravo mă! Bravo! Aveţi voi nas să-mi daţi mie sfaturi?! Cum nu mai departe decît acum o săptămînă... vine unul din ăia, care şi-au pus fotografia cu autograf la panou şi-mi zice: De ce transporţi Nae persoane clandestin?... ca să vedeţi pînă unde merge bîrfa. Ce clandestin nene că era nevastă-mea şi nişte veri. Ce veri zice, că era maşina plină. Ştii că-mi placi? Da de unde ştii matale cîţi sîntem în familie? Nu ştiu zice, dar de ce le-ai luat bani?... auzi vorbă, că doar nu era să-i duc degeaba, ce e maşina lor? Eu răspund de ea, nu?

Şi uite aşa toată ziua: Ba că am îndoit o aripă în gard, ba că am maşina murdară, ba că merg cu membrana frînei spartă... Poftim de ce probleme se ocupă ei. Păi da n-avem mecanici frate, spălători? Aia ce să facă, să stea degeaba? Că dacă nu strîmb eu o aripă, nu spargi dumneata o membrană... ei ce lucrează? Dacă mă apuc eu Nae să spăl maşina, spălătorul ce face? Păi se poate, domnule? Să laşi oamenii fără lucru? Da unde ne aflăm? Oameni sîntem, vorba aia. M-apuc eu, Nae, să parcurg o sută de mii de kilometri fără reparaţii... da nu există plan, nene? Plan de reparaţii? Să sabotez eu planul, nu? Şi de ce? Fiindcă vrei matale să-mi zici sutamiist!... Nu face Nae chestii d-astea...

Aa! Şi după toate ghinioanele, mă mai opreşte deunăzi şi controlul. Atît îmi mai trebuia, că şi aşa eram cu carnetul pe drojdie. Mă opreşte şi-mi zice: De ce conduci, tovarăşe, cu viteză nelegală? Păi viteză e asta, zic? Nici 80 la oră? Sîntem în era zborurilor cosmice, tovarăşe. Om fi, dar maşina dumitale nu e rachetă. N-apuc eu să răspund că şi scoate o ţevşoară de fumat de deşt pe care mi-o vîră sub nas: Suflaţi aici, vă rog. M-a luat fin. Eu ca să-i răspund la fel, îl întreb: E strelizată? Rîde şi-mi zice: Este, n-aveţi nici o grijă. Iau eu ţevşoara, suflu de vreo două ori în ea, dar n-apuc să suflu a treia oară că zgaiba se şi schimbă la culoare. Iote frate, parcă era galbenă, acu-i verde. Păi e verde, zice dacă ai consumat alcool. Ce alcool tovarăşe miliţian, că eu am băut vin... adică să aibă şi vinul alcool? Chelnerul mi-a spus că e curat, şi dacă n-a fost ce-i vina mea? Că doar eu n-am cerut alcool, să n-am parte de taloane dacă am cerut. Şi aşa a fost c-am rămas pe roşu. Ca să vezi domnule ce înseamnă să juri strîmb.

Eh! Mi le-a luat, mi le-a luat. Dar nu-i drept. Că şofer ca mine mai rar. Nu că vreau să mă laud, că nu-mi stă în caracter, dar aşa e. E! Acuu, că mai fac eu din cînd în cînd cîte un ciubuc...

Nae POPESCU
zis „Parbriz"
pentru conf. Locotenent de miliţie
Anton UNCU

— Să vă tund sprîncenele?!

FRED GHENĂDESCU

EA: — Se văd venind cei de la I.A.L.?
EL: — Nu, în schimb se vede bine meciul de pe stadion...

V. TIMOC

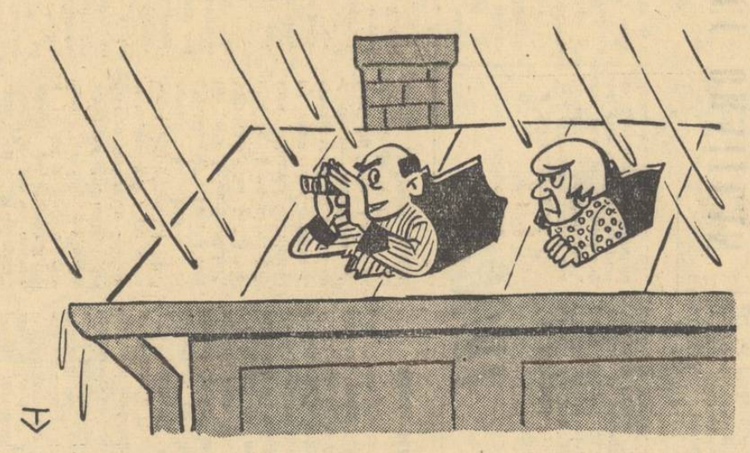

COLABOREAZĂ CITITORII

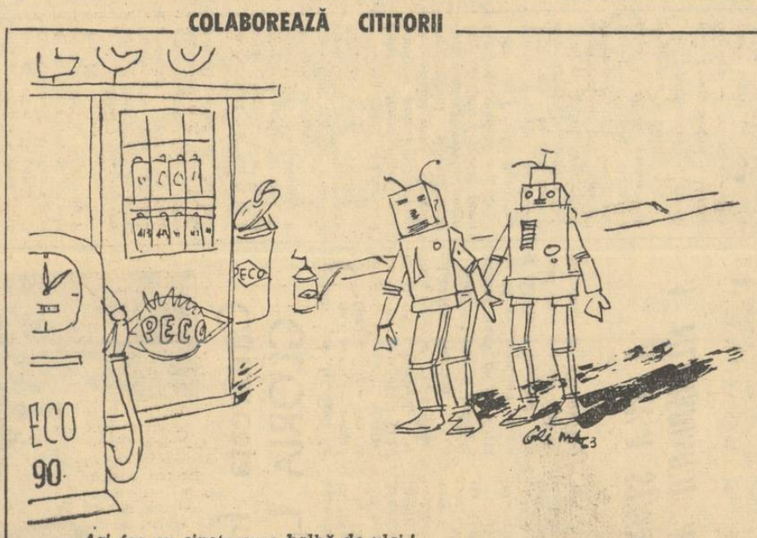

— Azi fac eu cinste cu o halbă de ulei!...

(Desen de G. CHIBŢOIU)

Poşta redacţiei

FLORINA — Bucureşti. — Ne bucură foarte mult faptul că vă pasionează scrisul. În jurul dv., acolo unde lucraţi şi trăiţi, găsiţi o mulţime de probleme ce ar putea constitui subiecte pentru cele ce doriţi să ne scrieţi. De aceea aşteptăm să citim cît de curînd materialele de la dv. Fotografiile care vă interesează le găsiţi în librării.

SINGUR — Braşov. — Numai discuţiile nu ajută la nimic. Pe lîngă vorbe, va trebui s-o convingeţi şi cu fapte că într-adevăr sînteţi hotărît să vă schimbaţi atitudinea.

A. TUDOSE — Bacău — Cînd ne-aţi scris şi ne-aţi cerut tiparul respectiv aţi omis un lucru foarte important şi anume: să ne indicaţi adresa la care să vi-l trimitem. Sperăm că veţi îndrepta curînd această omisiune.

A. B. — Alba-Iulia. — Dacă în frigider a pătruns şi se păstrează un miros neplăcut, îl puteţi înlătura spălînd tot interiorul cu bicarbonat dizolvat în apă.

DAN — Braşov — Prin poştă v-am fi putut răspunde mai pe larg la această problemă. Pînă atunci va trebui să apelaţi la serviciile prietenilor şi cunoscuţilor dv., la colegii de lucru. Folosind şi numai aceste trei posibilităţi şi tot veţi putea avea ceea ce doriţi.

NICOLAE LUPESCU — Cugir: Pentru a vă pregăti ca tehnician în cinematografie, este necesar să aveţi şcoala medie terminată, cu diploma de maturitate. Acum este prea tîrziu să vă înscrieţi pentru anul şcolar 1963—1964, rămînînd ca pentru anul viitor să vă interesaţi mai din timp.

D. FENERU — Comuna Negrileasa, regiunea Suceava: Pentru regiunile de munte, bicicletele de semicurse sînt cele mai indicate. Modificări structurale la cele de curse pentru a rezista la suprasolicitările de care vorbiţi, nu se pot face.

MARIN BABOI — Cinematograful „1 Iunie", Bălceşti: 1) În principiu, înlocuirea fosforului la ceas nu se poate face decît prin înlocuirea cifrelor şi a minutarelor. 2) Discurile cu melodiile preferate le puteţi găsi ori la magazinele de muzică, care există în majoritatea oraşelor, ori la librării. 3) Este bine să vă adresaţi Ministerului Transporturilor şi Telecomunicaţiilor, care vă poate da informaţii complete.

MIOARA IONESCU: — Post restant; oficiul Arad 7: Şcoli medii, cu şi fără frecvenţă, sînt în fiecare oraş. La cele cu frecvenţă, cursuri serale, se pot înscrie numai cei care sînt direct în producţie; la cursurile fără frecvenţă pot urma şi alte categorii de oameni ai muncii, dacă au cel puţin 3 ani în serviciu. Institutele pedagogice sînt urmate de învăţători sau de absolvenţii şcolilor medii, cu examenul de maturitate.

VASILE VLAD — Roman: Nu există un regulament al jocului de remy, punctele dîndu-se după înţelegerea celor care îl joacă. Obligatoriu este numai ca în formaţiile ce le jucaţi să aveţi şi o suită, iar dacă jucaţi la etalare, atunci este necesar să aveţi neapărat 51 de puncte.

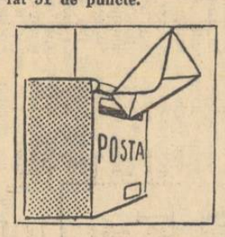

REBUS

RECHIZITE

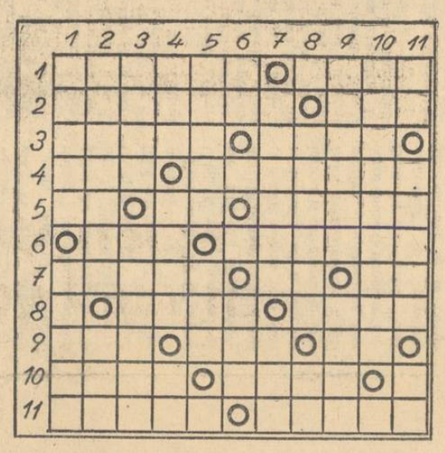

ORIZONTAL: 1) Au mină bună — Numărătoare 2) În linie — Sfîrşit de teoremă 3) A dat-o ...Pix de calitate! — A trage în afara liniei ...porţii 4) O să scrieţi numai primele trei litere! — În călimara asta nouă roiesc ca fluturi... / Ce vor cădea cîndva inerte, pe cîmpul alb al unei pagini (G. Topîrceanu) (sing.) 5) În geantă... — Şi tot acolo! — Cu linii dure 6) Apă în nordul ţării — Prelungirea tocului 7) Linia gradată din josul hîrtiei (pl.) — Umed — Tocul îl face mărunt 8) Are etichetă cu marca fabricii — Operă a unei pene măiestre! 9) Ins dintr-un vechi popor... — ...şi un toc modern — Apucă 10) Ca două picături de... cerneală! (masc.) — Serveşte la fabricarea creioanelor, penarelor, riglelor 11) De ce dorm, îngrămădite între galbenele file, / ...suitori, troheii, sălţăreţele dactile?" (M. Eminescu) (neart.). — A şterge fără radieră...

VERTICAL: 1) Are tampon şi rimează cu el — Aici se folosesc multe rechizite 2) Gumă — Mănîncă bătaie din cauza nepriceperii iepei! 3) Sentiment neplăcut şi totuşi muzical — Cei exotici secretă gumarabică (sing.) 4) În penar — Au mai multe linii! — Tache Butnaru! 5) Riglă — Poftă de joc! 6) Ion Albulescu — Sat în Kazahstan 7) Linie — Întreprinderea de electricitate Roman 8) Caiet-calendar pitic — O jumătate de gumă. 9) Sugative vii! — Linie 10) Dată în gaj 11) „Obrajii tăi mi-s dragi / Cu ochii lor... lacul, / În care se-oglindesc / Azurul şi copacul (T. Arghezi — „Creion") — Îndreaptă greşelile, dar nu e gumă — Cincizeci de ani, de cînd încerci, mereu, / Condeiul, gîndurile şi cerneala / N-au mai ajuns... — ţi curme, fătul meu, / Frica de tine şi-ndoiala (T. Arghezi — Frunze pierdute).

N. CORNEA

FOC

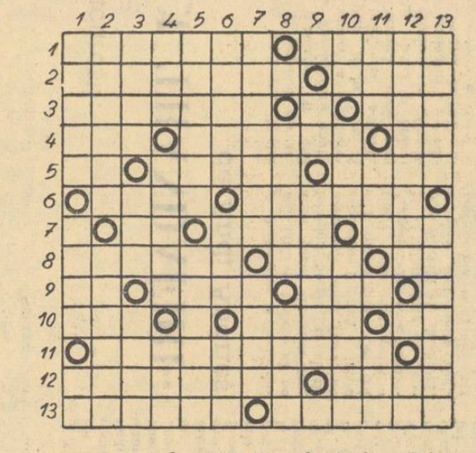

ORIZONTAL: 1) Flacără — ... şi aparatul de stins al pompierilor 2) Flacără aprinsă pe tot parcursul Jocurilor Olimpice — ... de foc, denumire dată de Magelan insulelor din sudul Americii latine 3) Făcută foc (pl.) — „E roşie cravata mea ca focul" de M. Socor 4) Stinge setea... focului — Cetatea focului — În Cosmos! 5) Consoane — A pune paie peste foc — „Calul de foc" şi alaiul său 6) Gură de foc — Aprins (fig.) 7) Numeral — Arsă în trecut cu fierul roşu — Excrescenţă epidermică 8) Funigene nicotinizate — Articol (abr.) — A lua aproape tot! 9) La şes! — Culoare tematică (masc.) — Mistuit de foc 10) Catarg la corăbiile vikingilor — Pretext pentru friptură — În flăcări! 11) Autorul reportajului „400 de zile în oraşul flăcărilor" 12) Lucrători la temperatura înaltă a furnalelor — Sportul antidot al canicule estivale 13) Poet sovietic, autorul poeziei „Focul vînăt e gonit de vînt" — „Pînă nu faci foc, nu ieşe fum".

VERTICAL: 1) Mucius Scaevola — Astrele de foc ale nopţii (sing.) — Înfocate la sfîrşit! 2) Traiectoria descrisă de Pămînt în jurul globului de foc solar — Autoarea poeziei „Din oraşe arzînd" 3) Culpă — Eşafodaj din lemn pe care erau arşi de către Inchiziţie „ereticii" — În vatra lor arde tutunul (pl.) 4) Pronume — Folosit în trecut la producerea scînteilor pentru aprinderea focului — Veche ambarcaţiune 5) Veche cetate greacă — Automaţi 6) Materia primă a benzinei — Animal sălbatic — Fluviu francez 7) Pronume — Merge cu satira 8) Anotimpul focurilor — „Pericol de foc" 9) Armăsar — Din nou 10) De la (arh.) — Fruct din Antile — Referitor la traci 11) Pete de foc pe cîmp (sing.). — Zeitate scandinavă — Diminutiv feminin. 12) Personaj mitologic care a furat focul zeilor, punîndu-l la îndemîna oamenilor — Lut modelat şi ars (pop.) 13) Personaj din piesa lui M. Davidoglu „Cetatea de foc" — A-şi vîri mîna în foc pentru cineva.

S. RADU

MAXIME ŞI CUGETĂRI

DESPRE TRÎNDĂVIE

Nimic nu epuizează şi nu distruge pe om atît cît inactivitatea fizică îndelungată.
ARISTOTEL

O viaţă trîndavă este o moarte venită înainte de timp.
GOETHE

Trîndăvia oboseşte mai degrabă ca munca.
VAUVENARGUES

A nu fi ocupat, e tot una cu a nu exista.
VOLTAIRE

Trîndăvia aduce plictiseală...

Plictiseala a intrat în lume prin trîndăvie şi iese numai prin muncă.
LA BRUYERE

O zi de trîndăvie oboseşte cît o noapte de insomnie.
P. SEMM

E dulce trîndăvia, dar urma ei e rea.
Atîţia regi în juru-mi au fost învinşi de ea.
VOLTAIRE

Ce-i omul a cărui viaţă constă numai în somn şi mîncare? Un animal şi nimic mai mult!
SHAKESPEARE

Omul fără lucru e ca apa stătătoare: se strică.
DE LATEMA

Nefăcînd nimic te-nveţi a face răul.
MURATORI

Inactivitatea hrăneşte invidia.
SENECA

LIBRETUL DE ECONOMII

Schiţă de Alba de Cespedes (Italia)

Cînd am deschis uşa, n-am fost în stare să recunosc pe femeia aceea slabă, cu părul cărunt. Apoi, deodată, am exclamat:
— Serafina!

Am poftit-o să intre, am îmbrăţişat-o. Ea a rămas înfiptă acolo ca un butuc şi cu siguranţă că aş fi regretat elanurile mele, dacă nu i-aşi fi cunoscut caracterul, înclinat spre cel mai total devotament, dar închis, de nepătruns, chiar atunci cînd era vorba de o emoţie puternică. De fapt, buzele Serafinei tremurau.

— Sînt văduvă, îmi explică ea.

— A!... făcui eu.

Şi murmurînd cîteva cuvinte de condoleanţe, mă gîndeam unde s-o primesc: salonul nu se potrivea, şi poate că Serafina nici n-ar fi acceptat; s-o poftesc în bucătărie, însemna să nu văd în ea decît sluga care mi-a slujit ani de zile. Aşa că m-am hotărît pentru dormitor.

— Vino. Pînă îmi termin toaleta, o să-mi povesteşti tot ce s-a întîmplat.

M-a găsit nepudrată, nerujată, cu o înfăţişare nu prea încîntătoare şi mi se părea că citesc în ochii ei cît de mult am îmbătrînit. Trecuseră aproape cincisprezece ani de cînd n-o mai văzusem pe Serafina, după ce se măritase, locuise la Capannella, unde soţul ei, un fost jocheu, avea o slujbă de rîndaş.

Din cînd în cînd, Serafina venea să mă vadă, dar totdeauna în momentele cele mai puţin potrivite, aşa că trebuia să aştepte ceasuri întregi în bucătărie, stînd pe marginea unui scaun, cu mîinile atîrnîndu-i.

Slujnicele care i-au succedat şi care m-auzeau repetînd neîncetat că Serafina era o „perlă", o servitoare exemplară, o urau înainte chiar de a o cunoaşte şi se enervau apoi, văzînd-o inspectînd casa cu priviri dispreţuitoare.

Serafina cunoştea totul despre mine, ea mă îngrijise, ea mă văzuse plîngînd, ea mă ajutase să mă îmbrac cînd eram aşteptată la un bal sau la o întîlnire; şi totuşi, după ce-i puneam cîteva întrebări, nu mai ştiam niciodată ce să-i spun. Ea se interesa de părinţii mei, îi răspundeam că sînt bine, sănătoşi, apoi, foarte curînd, mă simţeam stingherită şi căutam un pretext ca să plec din nou. Serafina întîrzia aşa pînă seara: vizita aceea era scopul zilei ei. O însoţeam pînă la uşă. „Ai să mai vii, nu-i aşa!" şi-i strîngeam mîna, o mînă transpirată şi rece. Mai tîrziu, murindu-mi mama, m-am dus în Elveţia, unde se afla frate-meu; după aceea, a izbucnit războiul. În toţi anii aceia lungi, petrecuţi în străinătate, n-am mai ştiut nimic de Serafina. La întoarcere, viaţa mea luase alt curs şi în jurul meu se schimbaseră multe lucruri: acum munceam, locuiam într-o casă modestă, n-aveam servitoare. Serafina, deci, îmi mărturisi că, spre a mă regăsi, a trebuit să se adreseze uneia din rudele mele.

Între timp, sună telefonul. Discretă, ea ieşi din cameră şi paşii aceia familiari în casa pustie, îmi dădură o senzaţie de tihnă. Cînd am regăsit-o, nu mă aştepta în bucătărie, ca altădată: îşi pusese sacul jos şi se apucase să împăturească rufele îngrămădite pe scîndura de călcat. Am mai observat că-şi atîrnase o rochie în garderob. Mă aşezasem pe un scaun şi o cercetam, impresionată.

— De ce n-ai rămîne la mine? o întrebai eu. Ea clătină din cap, fără să mă privească.

— Sînt prea bătrînă.

— N-ai multe de făcut, o să ne ajutăm una pe alta.

— Nu mi-e frică de muncă, sînt obişnuită.

— Fireşte, dacă ai altceva mai bun... Ea clătină din nou din cap.

— Ce ştiţi acum despre mine? Cine ştie ce aş fi putut să fac în toţi anii ăştia! Şi apoi, îmi lipseşte deprinderea la bucătărie.

Am început să rîd. Am adăugat că, de aci înainte, n-o să mai fie mese bogate de crăciun.

— Atunci ai să vii, am stăruit eu.

Ea păstra tăcere. Mi-aminti că acesta era felul ei de a consimţi, totuşi mi-era teamă să nu se răzgîndească.

— De ce să nu rămîi imediat? propusei eu. Acum? Ea tăcea mai departe, stăpînă pe sine, continuînd să împăturească rufăria.

Era în aprilie, cu zile care se stingeau tîrziu şi seri liniştite, pline de mirezme şi promisiuni.

Totuşi, încetul cu încetul, apartamentul acela ordonat, impecabil, îmi stîrnea o uşoară indispoziţie, un fel de melancolie. Serafina, în schimb, devenea mai vorbăreaţă, se interesa despre unii dintre adoratorii mei, foarte asidui pe vremuri, şi despre care nici eu nu mai ştiam nimic. Prezenţa ei părea că subliniază în mod crud contrastul dintre viaţa mea de altă dată şi singurătatea mea actuală. Era mai mult decît o întoarcere în trecut: conştiinţa timpului care trece; la treizeci şi nouă de ani mă simţeam bătrînă. Mă închideam în camera mea şi mi se întîmpla să plîng; trebuia să-mi spăl apoi ochii, ca nu cumva Serafina să bage de seamă. Mi-era ruşine de slăbiciunea mea în faţa acestei femei care, prin întreaga ei fiinţă, mărturisea o viaţă dureroasă, suportată în tăcere şi cu demnitate. Mi-era teamă că atîta forţă sufletească să nu devină un exemplu, o constrîngere de neînlăturat; mi-era teamă că şi eu o să trebuie să refuz orice milă. Văzînd-o roşindu-se ori de cîte ori vorbeam pe departe despre văduvia ei, înţelesei că nu ţinea de loc să pomenească despre ea. Refuzase întotdeauna să se emoţioneze; chiar cînd ne părăsise ca să se mărite s-ar fi spus că glumeşte. „Prichindelul ăsta, piciul ăsta" — spunea ea vorbind de logodnicul ei şi rîdea, clătinîndu-şi capul, ca şi cum dragostea ar fi o nebunie. N-ar fi admis niciodată să cedeze pasiunilor. La drept vorbind, avea una: libretul ei de economii. Şi acesta fu singurul pe care îl evocă din trecutul ei.

— V-amintiţi de libret? mă întrebă pe neaşteptate Serafina.

— Desigur, răspunsei eu, zîmbind.

— Cînd m-am măritat, continuă ea, aveam peste cincisprezece mii de lire.

Mama mă asigura că Serafina iubeşte banii în mod carnal, ca toţi avarii. Nu eram de acord cu ea; era vorba de altceva; de fapt, Serafina nu ieşea niciodată, nu-şi cumpăra nimic, purta rochiile noastre vechi şi n-avea alt gînd decît să facă economii. Mi se întîmpla să intru în camera ei şi s-o surprind cufundată în lectura acelui mic libret de economii ale cărui pagini le întorcea încet, ca şi cum ar fi fost vorba de un roman. Într-adevăr, toată viaţa ei se afla rezumată acolo; fiecare depunere îi amintea de un lucru, o dată, un anotimp, căldura unui august, gerul de iarnă. De ziua ei onomastică, prefera să primească bani ca dar şi ca să se scuze că închide de două ori dulapul cu cheia, spunea: „Din cauza libretului"... Înainte de a se duce să tîrguiască, îl încredinţa mamei, sub pretext că oricînd poate izbucni un incendiu, temîndu-se să nu-i fie furat sau să-l piardă, îşi nota numărul lui pretutindeni. Susţinea că nu-i vorba de zgîrcenie; cînd o întrebam ce se gîndeşte să facă cu banii aceia, ea îmi răspundea: „O călătorie la Veneţia". Dacă mi se întîmpla să cumpăr o pălărie, o rochie de seară, Serafina declara imediat că şi ea ar putea face la fel; îşi exprimă aceeaşi reflecţie şi atunci cînd fu vorba de o enciclopedie în şase volume. Pe vremea logodnei, mama o întrebă dacă, cu banii ei, o să-şi cumpere cearceafuri, o maşină de cusut sau ceva mobilă. Serafina se schimbă la faţă, asigurînd-o că economiile ei n-aveau nimic de a face „cu asta"; la trusou o să se gîndească mama ei; cît priveşte mobilierul, asta era treaba bărbatului ei. A adăugat chiar că o dată măritată, o să se angajeze cu ziua, dar în nici un caz n-o să se atingă de libret.

Cincisprezece mii de lire! Aproape salariul pe care îl plăteam acum, mă gîndeam eu, măsurînd catastrofa pe care trebuie s-o fi reprezentat pentru ea inflaţia.

— Biata mea Serafina! murmurai eu. Atîtea jertfe şi acum...

— Nu, spuse ea, asta s-a petrecut în timpul războiului. Aşa se întîmplă cînd eşti tînără, cînd bărbaţii ne fac să ne pierdem capul. Actele erau de acum pregătite, dar Virgil credea că nu-l iubeam cu adevărat. „Te măriţi ca să nu mai fii servitoare", zicea el. Era foc de mînie, repeta: „Cauţi pretexte; adevărul e că n-ai încredere". Ca să nu mai lungesc vorba, nu mai voia să se însoare cu mine, şi o săptămînă întreagă n-a venit să mă aştepte jos, cînd mă duceam să cumpăr laptele. La început, am rezistat. Apoi, nu ştiu ce m-a apucat. Cum să înţelegi acum nebuniile astea... Fapt e că m-am dus să-l caut la Capannella, unde lucra, şi i-am spus: „Ca să-ţi dovedesc că am încredere, am să trec libretul pe numele tău". Ne-am dus la bancă, şi în timp ce semnam, sala aceea frumoasă cu toate marmurele acelea şi geamurile acelea colorate, m-au făcut să mă gîndesc la o biserică într-o zi de înmormîntare. Cînd am ieşit, strada era plină de lume, dar eu nu vedeam nimic: chiar cu conştiinţa împăcată, aveam impresia c-am săvîrşit un păcat; mi se părea că Virgil mi-a luat totul. Ne-am căsătorit, şi nu pot spune c-am cîştigat lozul cel mare: Virgil o ţinea numai într-o petrecere, chiar şi seara, dar nu se atingea de libret. Îl păstra în sertarul scrinului şi spunea: „Vezi că se poate avea încredere în mine?" Eu controlam în fiece dimineaţă şi mă gîndeam că avea dreptate. Peste doi ani, tot într-o dimineaţă, m-am dus să văd libretul: nu mai era acolo. Mi-am spus imediat că nu e posibil, că Virgil vrea să-mi joace o festă. Am răscolit peste tot, am golit sertarul, am căutat în saltea, sub scrin: nimic, şi nu ştiam unde să-l găsesc pe Virgil, umbla în toate părţile, ca să-şi caute de lucru. Cu cît trecea mai mult timpul, cu atît mă convingeam mai mult că-i o glumă. Dar cînd s-a întors acasă, îmi tremurau atît de mult mîinile tăind pîinea, încît mi-era teamă să nu mă rănesc. „Nu-mi mai juca feste de astea, i-am spus eu: încă puţin şi-mi înceta să-mi mai bată inima" Mai întîi s-a pornit pe rîs, apoi s-a supărat. A jucat banii la curse. La curse!

Vorbise cu capul în jos, continuînd să coasă. Serafina a ştiut să se resemneze. O clipă mi-a trecut prin cap bănuiala că bărbatu-său mai trăia, că ea l-a părăsit. Dar ea purta doliu. Se duseseră 15 ani din viaţa ei, viaţă grea, aspră. Privirea ei era însă mîndră, hotărîtă.

Traducere de Paul B. MARIAN

Redacţia: Piaţa Scînteii, Tel. 17.60.10. Administraţia: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii (40.240)

VĂ POVESTIM FILMUL

„PRIMUL REPORTAJ"

O producție a studioului „Lenfilm" distinsă cu medalia de argint la Festivalul internațional de la Moscova 1963

În îndepărtata taiga siberiană, la o exploatare forestieră, a sosit tînărul ziarist Sirotkin. Pentru el, toate au un farmec inedit. Primul său reportaj va evoca, desigur, poezia eroică a muncii oamenilor din acest colț de țară unde, pe gerurile cele mai puternice, un șofer ca Nikolai Hromov a atins recorduri de kilometraj-tone la transportul lemnului, renumite pretutindeni.

Cînd reportajul părea să fie aproape realizat, Sirotkin constată pe neașteptate că, din cuprinsul său lipsea tocmai explicația felului

în care Hromov a dobîndit aceste recorduri, „secretul" succeselor sale. Rătăcind însă, într-o zi, cu schiurile el ajunge tocmai în dreptul unei peșteri, în al cărei izvor, o echipă de arheologi descoperiseră benzină. Sirotkin găsește aici camionul lui Hromov din care curgea benzină.

Reîntors la exploatarea forestieră, ziaristul cere directorului Akim Kopilov foile de drum ale șoferilor. El își dă seama că la mijloc este o mistificare. Într-adevăr, Kopilov, un element străin eticei socialiste, îl tentase pe Hromov să obțină prin fals o reputație nemeritată, împărțind cu el primele realizate.

Terminîndu-și documentarea Sirotkin se pregătește de plecare. El urmează să fie transportat pînă la gară cu autocamionul. Kopilov îl

trimite la volanul acestui autocamion tocmai pe Hromov cu gîndul că acesta, de teamă să nu se afle adevărul, prin ziar, va ști să scape de Sirotkin în pustiul de zăpadă.

Dar Hromov gîndește cu totul altfel. El simte o ușurare la vestea că Sirotkin va da la iveală tot ceea ce i-a otrăvit pînă acum sufletul, făcînd din el, un muncitor cinstit, un om meschin, ascuns și rău. Cu toată rușinea care-l va acoperi o bucată de vreme el este convins că se va reabilita în ochii tovarășilor de muncă, apucînd de astă dată pe drumul cel drept.

O întîmplare neprevăzută pare însă că-l va face să rămînă în continuare, fără voia lui, complicele intențiilor criminale ale lui Kopilov.

În plină taiga, motorul autocamionului se defectează și cei doi — aflați departe de orice așezare omenească — sînt amenințați să degere. Cu atît mai mult este amenințat Sirotkin, neobișnuit cu clima aspră a ținutului.

Disperat, Hromov face eforturi supraomenești pentru a-l salva pe ziarist. Din fericire însă, piloții curselor de avioane peste taiga observă camionul, aterizează și-i salvează pe cei doi. Examenul de conștiință prin care a trecut în aceste condiții neașteptat de grele, îi va sluji lui Hromov ca îndreptar al existenței sale viitoare.

Săptămîna pe ecrane

„Balada steagului roșu"

Ca și alte filme de acest gen (ex.: „Războiul opiului"), „Balada steagului roșu" se inspiră din bogatul trecut de luptă revoluționară al poporului chinez. Filmul redă un aspect din viața țărănimii muncitoare, exploatată și asuprită în vechea Chină, surprinzînd cu finețe creșterea conștiinței truditorilor de la sate luminați de Partidul Comunist, sprijiniți de aliații lor de la orașe.

Un merit al scenariului semnat de Hu-Su și regizorul Lin-Tsu-Fen îl constituie stringenta demonstrație dramatică, felul cum se urmărește creșterea simțămîntului de revoltă în sat, trecerea de la acțiuni spontane de mici proporții, la lupta organizată, conștientă, a țăranilor împilați de moșieri și acoliții lor.

Realizînd o interesantă frescă socială a vieții în satele Chinei în cel de-al treilea deceniu al acestui secol, filmul cucerește atenția spectatorului prin veridicitatea atmosferei, pitorescul moravurilor și obiceiurilor. Calităților documentare ale filmului, le vine în ajutor culoarea, o culoare plină de naturalețe, caldă.

Prin jocul său, actorul Tsui-Uei a știut să ducă la capăt greaua sarcină, interpretînd dublul rol, al tatălui și fiului Liu-Lao, rol aducînd pe ecran drumul unor generații de oameni simpli care se ridică spre o nouă conștiință sub steagul roșu ce a biruit în marea țară. Dacă scena cînd bătrînul țăran îmbrățișează bulgării pămîntului ce i-a fost furat de moșierul Fen, are o mare putere de emoție, momentele din final, cînd mase imense de țărani se ridică pentru a-și cere drepturile, avînd în frunte pe comuniști, sînt pline de forță.

Mircea ANDREI

„Ultima șansă"

Filmul televiziunii din R.D.G. „Ultima șansă", amintește prin firul epic de substanța romanului „A 7-a cruce" de scriitoarea Anna Seghers. Într-adevăr, soarta deținutului antifascist Klaus Seiser, evadat din-tr-o închisoare hitleristă, are multe puncte comune cu cea a eroului cunoscutei romancriere germane, mai ales în ceea ce privește dramatica lui fugă spre granița salvatoare. Dar dacă romanul Annei Seghers urmărea să releve forța de luptă a antifasciștilor germani, chiar în condițiile bestialei represiuni gestapoviste, emoționanta lor solidaritate, filmul „Ultima șansă" tinteste demascarea în persoana doctorului Becker, consilier municipal și mare industriaș în R.F.G., a fostului șef al gestapoului, cel care are pe conștiință zeci de victime.

Regizorul Hans Joachim Hasprzik a realizat un film sobru, ponderat, cu cîteva secvențe profund emoționante (împușcarea dezertorului, trecerea peste granită a lui Seiser etc). Din păcate însă, se fac simțite cîteva accente retorice, stridente mai ales în modul cum a fost prezentat personajul lui Karl Bender, conceput ca purtătorul celor mai înaintate idei. Nici focul foarte bun al actorului Raimund Halgardt n-a putut salva personajul de monotonia și didacticismul la care l-au condamnat realizatorii filmului.

I. MATEI

SOLI AI CÎNTECULUI ȘI DANSULUI CHINEZ

Îndelnicirea străvechea a păstorițului, plutirea unei flori gingașe și diafane ca lotusul, mișcările grațioase și colorația fascinantă a păunului, jocurile de un farmec naiv ale copiilor și alte tablouri pitoresti ale vieții și naturii din China au inspirat artiștilor — pe temeiul unui bogat și variat folclor — dansurile prezentate în spectacolele actualului turneu prin țara noastră. Ele ne înfățișează, într-o formă stilizată, multiplele posibilități de expresie a realității pe care o artă cu tradiții milenare le-a educat, șlefuit și perfecționat de-a lungul veremii.

Inființat în anul 1952, Ansamblul central de cîntece și dansuri al R. P. Chineze, și-a asumat răspunderea de a culege și valorifica uriașul tezaur de dansuri și cîntece, clasice și populare, aparținînd atît naționalității Han, cît și numeroaselor minorități naționale care trăiesc în China. Din bogăția și varietatea lor, au fost alese, cele mai originale fiind apoi prelucrate cu succes — tapt probat și prin aceea că, în anii trecuți, un număr de 11 dansuri au fost premiate la Festivalurile internaționale ale tineretului și studenților, printre care și la Festivalul din 1953, la București.

Frumusețea inedită a acestor dansuri, precum și a unor cîntece populare, sînt redate într-o măiestrită execuție atît de către soliști, de ansamblul dansatorilor cît și de orchestră. Instrumente cu sonorități specifice, comunică publicului spectator ambianța melodică și ritmică proprie artei chineze. Totuși, datorită realismului viguros care le caracterizează, atît melodiile cît mai ales dansurile își dezvăluie cu ușurință sensul și ideea călăuzitoare, comunicînd spectatorului într-o intuchipare plastică de desăvîrșită. Cît de întinse sînt posibilitățile de compoziție coregrafică ale ansamblului (conducător artistic : Li Iin) și, totodată, cît de inspirate sînt ele se poate aprecia din prezentarea în cadrul acelui spectacol a două dansuri cu evantaie, fiecare avînd desfășurarea sa plină de poezie și grație fără însă a se repeta coregrafic.

O componentă de valoare artistică o reprezintă și costumația, de un colorit totdeauna surprinzător prin luminozitatea și nuanțele sale picturale. Este o adevărată încîntare să privești, în unduirea lentă a dansului, aceste costume pe care, parcă, fie că natura însăși a lăsat să cadă flori și frunze proaspete, pene de păun, fie că azurul cerului s-a oglindit în mătasea lor fină, la diferite ore ale zilei, decolorînd-o treptat, într-un splendid degradé...

Oaspeții chinezi au despus, printre altele și străduania prietenească de a se înfățișa publicului nostru cu cîteva melodii romînești : „Ciocîrlia", „Perinița" și „Hora stacatto" au fost interpretate de soliști și instrumentiști și orchestră, iar „La oglindă", „Aseară vîntul bătea" și „Pe Mureș și pe Tîrnave" cu concursul unor talentați cîntăreți. Atenția și interesul lor pentru frumusețile folclorului nostru au fost răsplătite — ca de altfel întregul spectacol — cu binemeritate aplauze.

Sorin ROIBU

Avancronică muzicală

FESTIVAL VERDI

La data de 10 octombrie se vor împlini 150 de ani de la nașterea compozitorului italian Giuseppe Verdi. Această aniversare, cu larg ecou internațional, va prilejui în capitala țării o serie de manifestări, printre care amintim reluarea operei „Othello" pe scena Teatrului de Operă și Balet, cu o distribuție de prim ordin și concertul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, ce va avea loc chiar în seara aniversării, cu un program dedicat în întregime creației marelui dramaturg muzical. Concertul va fi dirijat de artistul emerit C. Bobescu.

În afara ariilor și duetelor ce vor fi executate de Zenaida Palli, Arta Florescu, Nicolae Herlea și Cornel Stavru, orchestra va interpreta uvertura „Vecernile siciliene" și preludiul la actul III al operei „Traviata", iar corul Radioteleviziunii își va da concursul la realizarea unor momente vocal-simfonice din creația lui Verdi.

Pentru iubitorii muzicii de operă, concertul Radioteleviziunii prezintă atracția unor fragmente din opere mai puțin cunoscute ale lui Verdi, ca de pildă aria Leonorei din „Puterea întunericului" și aria prințesei Eboli din opera „Don Carlos" ce vor fi cîntate, cea dintîi de Arta Florescu, cea de a doua de Zenaida Palli.

Un asemenea prilej festiv ne îndreptățește să amintim ce reprezintă opera lui Verdi în istoria muzicii.

Giuseppe Verdi este cel mai de seamă reprezentant al artei muzicale italiene, din perioada cunoscută sub denumirea „Il Risorgimento". Giuseppe Verdi se înduește printre exponenții cei mai străluciți ai generației de artiști-cetățeni, pe care poporul italian a dat-o în perioada luptelor pentru unitate și independență națională.

Născut la 10 octombrie 1813 în tîrgușorul Roncole din nordul Italiei, într-o familie de oameni extrem de săraci, Verdi a cunoscut din copilărie cele mai grele restriști. Orfan de mamă, cu un tată neajutorat, abia are parte în primii ani ai copilăriei, de un dram de instrucție școlară. Într-o țară de veche cultură, Verdi și-a format propria sa cultură la întîmplare. El a fost un genial autodidact. Talentul său muzical s-a format în contact cu arta cîntăreților populari și de aceea întreaga sa creație va purta pecetea cîntului spontan, a melo-

diei pline de forță și căldură, izvorîtă din felul de a simți și de a gîndi al poporului italian. La 12 ani, un preot din orășelul Busetto îi dă cîteva lecții de orgă. Săracia îl obligă însă să se angajeze ca ajutor de contabil în slujba unui comerciant, Barezzi. Patronul, descoperind aptitudinile muzicale ale slujbașului său, îl introduce în cercurile muzicale ale orășelului și astfel Verdi a cunoscut pe dirijorul Provesi, primul său îndrumător pe calea însușirii unei culturi muzicale profesionale. Cu ceea ce învață în scurt timp de la Provesi, Verdi se prezintă la examenul de admitere în Conservatorul din Milano. Fu însă respins spre rușinea corpului profesoral local. Verdi fu nevoit să fa lecții particulare de muzică, de astă dată cu dirijorul Lavigna de la Teatrul „Scala".

Prima sa operă „Oberto", a fost rodul acestei învățături. Ea fu reprezentată cu un deosebit succes pe scena de la „Scala". Dar succesul era însoțit de o năpraznică durere personală. Soția și cei doi copii ai artistului pier secerați de o epidemie. Numai arta, munca creatoare îl salvează de la naufragiul sufletesc.

Avea 28 de ani cînd fu sărbătorit ca un mare artist patriot pentru opera sa „Nabuco", al cărui subiect reflecta pe un plan simbolic, imagini din viața poporului italian înrobit imperiului habsburgic. Verdi este trecut pe lista „suspecților", dar persecuțiile autorităților austriece îi întăresc convingerea în valoarea socială a artei. Între anii 1840—1850, Verdi a compus cîteva opere pătrunse de ideile mari ale vremii. Printre acestea sînt de amintit „Lombarzii" și „Ernani" care oglindesc o fermă luare de poziție împotriva aburzurilor feudale. În anul 1848, în timp ce se afla la Paris, compozitorul a scris imnul revoluționar „Suona la tromba" care a devenit cîntecul insurecților din Palermo și Neapole.

Operele cele mai contoarate ale perioadei mijlocii a creației verdiene sînt popularele „Rigoletto", „Trubadurul" și „Traviata". Între 1855 și 1860 compozitorul își intensifică legăturile cu cercurile revoluționarilor italieni, cărora le procură importante fonduri. Așa se explică de ce primul parlament național italian din 1860 îl numără printre aleșii poporului, artistul-cetățean fiind deputat de Busetto, orășelul din care a pornit cu cîteva decenii în urmă, flămînd și necunoscut, să cucerească gloria.

Rar fenomen de vitalitate artistică, Verdi a dat la bătrînețe cele mai vigoroase și trainice creații ale sale: „Don Carlos", „Aida", „Othello", „Falstaff". Cea din urmă, scrisă la 80 de ani, a fost inspirată de comedia shakespeareană „Nevestele vesele din Windsor". În urma succesului operei „Falstaff" guvernul italian a acordat autorului titlul de „marchiz de Busseto", titlu nobiliar pe care Verdi îl refuză, rămînînd fidel concepțiilor sale democratice.

Prin creația lui Giuseppe Verdi teatrul muzical al sec. XIX și-a lărgit considerabil bazele realiste, atît prin cuprinderea unei vaste tematici, cît și prin folosirea și integrarea în limbajul vocal-simfonic a ritmurilor și intonațiilor specifice muzicii populare italiene. În creația lui Verdi „național" și „popular" sînt noțiuni ce se contopesc și se împletesc strîns.

V. CRISTIAN

Un portret pe săptămînă

LAURENCE HARVEY

Filmul „Vară și fum", realizat după piesa cu același titlu a dramaturgului american Tennessee Williams, ni l-a readus pe ecran pe actorul englez Laurence Harvey, cunoscut publicului nostru din apariția sale anterioare în „Romeo și Julieta" și „Drumul spre înalta societate".

Născut la 1 octombrie 1927, Laurence Harvey dă piept de timpuriu cu încercările vieții, căutînd pe cît se pare el însuși riscurile unei existențe aventuroase.

Emigrant în Africa în anii adolescenței, viitorul actor se pasionează necontenit de teatru, pasiune care nu-l părăsește nici cînd devine voluntar în armata engleză și participant activ la teatrul militar. Demobilizat în 1946, Stat din Brăila aveau spectacol cu „Pygmalion" iar pentru sfîrșitul săptămînii urmau să plece în deplasare în regiune, (se reprezintă anume pentru la sate „Ochiul babei" de Gh. Vasilescu și „Un drac de fată" de V. Damaschin). Organizarea spectacolelor în afara sediului constituie o preocupare permanentă a conducerii teatrului.

În repertoriul noii stagiuni a Teatrului de Stat din Brăila mai figurează piesele : „Sufletul tari" de Camil Petrescu, „Pădurea" de Ostrovski, „Sfînta Ioana" de Bernard Shaw. Printre acțiunile teatrului se află de asemenea organizarea de recitaluri poetice.

intră în cursul unei permanente confruntări cu viața, pe baza unor principii etice care trebuie să se afirme în orice clipă. Ideea generală a dramei este că tineretul epocii noastre are datoria patricipării morale fără rezerve egoiste la etica întregii colectivități, că fără această participare, sinceră, spontană și totală, nu există succes, nici în direcția socială, a carierei, nici în direcția intimă, a dragostei, — nici o posibilitate, deci, de progres și desăvîrșire a individului. Iată ce trebuie să ne arate cazul tînărului meteorolog Sergiu, și al tinerei sale soții, Anca, de asișderea inginer, într-o altă specialitate. Cei doi tineri sînt uniți printr-o dragoste care pare capabilă să să alimenteze cu fericire o viață cît de lungă, și chiar mai multe vieți. Dar Sergiu este plin de mediocre aspirații mic-burgheze — cucerirea „liniștei" și confortului căldut, fără dureri de cap, ambiții meschine de avansare, ceea ce, ne sugerează autorul, provine din proasta influență exercitată de mama sa, o „coană" Raluca, de cel mai pur și comic tip al fostei mici-burgherci moldovene (nu țiumea se petrece la Iași), mamă-cloșcă, minte mărginită și mentalitate feroce, înapoiată, care nu ezită să-și arate colții, ori de cîte ori nora sa, „fiica lăcătușului", afirmă idealul unei vieți și al unei etici individuale cu adevărat socialiste. De unde, triste descoperiri ale Anei, în privința soțului său, deceptii numeroase; apoi — cînd, sub dubla influență a mamei sale și a prietenului său Ștef, Sergiu își părăsește cariera de meteorolog, pentru a intra în „industria cărnii", și, consecutiv, pentru a descoperi că Ștef este un sordid escroc, fețuitor al banului public — între cei doi soți izbucnește conflictul, alimentat de faptul că și în această ultimă împrejurare, Sergiu adoptă principiul laș al lui „nu mă bag, nu mă amestec", manifestînd aceeași teamă de răspundere, aceeași tendință spre dezertiune în fața datoriei morale cetățenești, aceeași pasivitate și carență etică în fața vieții. Tînăra femeie atît de îndrăgostită cu cîteva luni (cît durează acțiunea piesei) înainte, și încă îndrăgostită, își părăsește soțul, care nu este, el însuși mai puțin îndrăgostit : dar fericirea adevărată, fericirea oamenilor noi, face imposibilă dragostea obținută cu prețul tranzacției morale, al retragerii din viață, al egoismului și lașității. Din fericire, căci sîntem în comedie, ruptura nu va fi definitivă, Sergiu trezindu-se la timp.

Aceasta este drama, și aceasta este ideea și lecția dramei, și e de neînțeles pentru ce autorul a dublat-o cu drama comunistului mecanic frunțaș, Savu, și a fiului său, adolescentul elev de liceu Mihai, care este cam flustură-ratec în comportările de școlar și de fiu, dar, în fond, băiat excelent, și foarte bine orientat pe principiile morale fundamentale ale vieții noastre noi. Tocmai de aceea nu se prea înțelege care este originea și continutul conflictului pe această linie a dramei iar intervenția întempestivă, îndelungată și permanent mobilizatoare a colegei de clasă a lui Mihai, pe nume Magda, apare exagerată și chiar nejustificată. Spectatorul are tot dreptul să ridice din umeri cînd o vede pe această fetiță conducîndu-l ca Minerva pe Ulise, pe comunistul, frunțașul în muncă, bărbatul în puterea vîrstei și profund conștient de îndatoririle sale, Savu, în inițiative educative și în toate raporturile cu fiul său, și chemîndu-l energic și repetat la ordine : „Nu așa, tovarășe, nu așa !". Cum spun, acest al doilea conflict nu contine mai nimic substantial, iar legătura sa cu primul, în afară de aceea că toți eroii sînt locatari ai aceluiași apartament cu hol de trecere comună, se realizează destul de forțat, prin manevrele escrocului Ștef. Aci se găsesc poate, datele trebuitoare unei comedii, care, lucrată ca operă de sine stătătoare, va avea, desigur, interesul ei.

Grădina cu trandafiri este un bun început, o operă plăcută, tinerească și alertă, cu bună acțiune educativă, meritînd să fie reprezentată și să aibă succes.

Mai ales că spectacolul realizat de entuziastul și harnicul colectiv al Teatrului Regional a izbutit să estompeze unele carențe ale textului. Regia lui Gheorghe Teodorescu a dovedit și de data aceasta, o fermă orientare pe linia cea mai valoroasă a textului, o inteligentă valorificare a momentelor cu real conținut dramatic și o frină a bunului gust în direcția dulcegăriilor care se ascund și izbucnesc cînd ți-e lumea mai dragă, în operele de acest gen. Dar și acesta este un lucru încă rar la Teatrul Regional, unde, în general, am văzut practicîndu-se regia pentru regie — Gheorghe Teodorescu ne-a apărut, mai ales, drept un reprezentant consecvent al unei linii regizorale adevărate, prin acțiuni puse pe valorificarea actorilor, pe conducerea acestora spre o individualizare cît mai complexă și mai veridică a personajelor, cu căutarea înrădăcinată, deși nu totdeauna încoronată de succes, a unor alte posibilități decît cele obișnuite, sau a unei străduinți concrete spre denăsirea plafonului obișnuit. De aici au venit toate surprizele spectacolului, cele mai interesante aspecte ale sale, deși tot de aici, au venit și incontestabilele carențe. Dar intenția și linia sînt cum nu se poate mai bune, și rămîn idealul adevăratei regii.

Am văzut, astfel, că rolul principal al acestei comedii dramatice (ca să zic așa), a fost interpretat de Andreea Năstăsescu, și am să mă mulțumesc, deocamdată, cu progresele realizate de tînăra actriță, cu, adică, realul efect de aprofundare, de substantializare a rolului interpretat. Interpreta are însă o răceală seacă, cu care trebuie să ducă o luptă aprinsă... În rolul lui Sergiu, l-am văzut pe tînărul, încă necunoscut, Traian Păruș, care a realizat acest personaj ingrat în condiții foarte onorabile, dar cu o voce care va trebui îndelung lucrată. Pe escrocul Ștef, l-a jucat Silviu Stănculescu, unul din cazurile de distribuție îndrăznească și surprinzătoare; fiind un actor bun, Stănculescu s-a descurcat, fără dar-ne grave. Cornel Gîbea, în rolul mecanicului comunist, Savu, a pus o doză de umanitate masivă și autentică, calm și înțelegere curajoasă, care l-au făcut foarte simpatic. În rolul mamei mic-burgheze, Maria Borbea, a realizat efecte de haz irezistibil. Dacă spectatorii n-au fost contrariați de caracterul destul de artificial al evoluțiilor cuplului de adolescenți Mihai—Magda, aceasta se datorește unor admirabile realizări a celor doi interpreți, respectiv Jorj Voicu și Rodica Popescu, deși trebuie să menționăm că primul are o tendință spre diluarea inutilă a efectelor infantile, sigur pe faptul că dacă spectatorii pot fi, uneori severi cu actorii, sînt totdeauna îndulgenți cu copiii. Două din cele mai bune creații actoricești s-au realizat în rolurile absolut lipite, absolut fără nici o justificare și înrădăcinare dramatică ale comediei, adică în rolul sentimental al tînărului inginer Adrian, și în rolul aproape buf al unui cinstit lucrător al comerțului socialist, numit Ionescu-Antricot : C. Rășchitor, în primul, și M. Păladescu în cel de-al doilea, merită elogii și aplauze îmbelsugate.

Radu POPESCU

În reflector

Cu ocazia apropiatei deschideri a stagiunii artiștilor amatori pe scena teatrului popular „Republica" și a caselor de cultură bucureștene.

Cu aplauze notorii
De-amatori mereu culese,
Îi așteaptă spectatorii
Amatori de noi succese.

La Teatrul pentru tineret și copii piesa „Ocolul pămîntului în optzeci de zile", se repetă de multă vreme.

Premiere dind... ocol
După-atîta așteptare,
Unii spun (întrînd în rol)
Că ocolul e prea mare !

La Teatrul „Țăndărică" s-a reluat și în stagiunea aceasta spectacolul „Cărțea cu Apolodor".

„Cartea cu Apolodor"
Pentru micul spectator
E o carte cu tradiții.
Și acum în stagiune,
Ea apare (lumea spune)
Și se joacă-n noi... ediții.

La cinematograful Giulești rulează filmul „E permis să calci pe iarbă !"

Spectatorii-și spun în barbă
„E permis să calci pe
iarbă ?"
Cum să nu (apoi discret)
Însă numai cu... bilet.

D. TABACU

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ LA TEATRUL PENTRU TINERET ȘI COPII

Diminețile, Teatrul pentru tineret și copii se transformă într-un șantier de creație în care se pregătesc viitoarele premiere sau se pun la punct unele amănunte ale spectacolelor în curs.

În seara aceasta, în piesa „Acuzarea apără" va interpreta rolul studentei, artista Tatiana Terebleceea. Plină de grijă ea mai repetă o dată rolul împreună cu partenerul ei, Gh. Arcudeanu. În foaier, un alt colectiv artistic face cunoștință cu replicile unei noi piese destinate pionierilor, „Descoperiții-le pe N" de Al. Adrian.

...Pe un copac din parcul amenajat de un detașament de pionieri s-a găsit săpată inițiala „N". După o serie de peripeții amuzante, pionierii reușesc să descopere pe făptaș, care prin exemplul colectivului va fi adus pe drumul cel bun, cam acesta este subiectul piesei pe care o ascultă cu atenție viitorii interpreți. Regizorul piesei, Constantin Dinescu ne este o veche cunoștință. L-am întîlnit adeseori la Casa de cultură a raionului „1 Mai", unde în calitate de regizor și-a înscris pe palmaresul artistic o serie de realizări, din care notăm : „Liturghia de la miezul nopții", „D - ale carnavalului", „Conu Leonida față cu reacțiunea", precum și montajele : „Omagiu lui Caragiale" și „Maiakovski". Pentru a face un fructuos schimb de experiență, el a invitat să-și dea concursul la unele spectacole, actori cu experiență, din diverse teatre. În felul acesta au apărut pe scena Casei de cultură „1 Mai" actorii Em. Petruț în „Maiakovski", Jana Gorea în „D-ale carnavalului", Val Plătăreanu în „Liturghia de la miezul nopții". Prin urmare, întîlnindu-l pe regizorul C. Dinescu, era firesc să ne interesăm și despre activitatea colectivului de teatru de amatori de la Casa de cultură „1 Mai". Artiștii amatori, trăiesc emoțiile deschiderii stagiunii, o stagiune care se anunță bogată în manifestări artistice — ne-a răspuns interlocutorul nostru. Și bineînțeles că ne pregătim în primul rînd pentru concursul „București". La faza I a concursului ne vom prezenta cu comedia „Prizonierul minciunii sale" de Smirnova și Kreidler, pe care artiștii noștri amatori au pregătit-o în premieră pe țară, iar la faza a II-a cu piesa „Trei generații" de Lucia Demetrius, care în momentul de față se află în repetiții avansate.

A trecut de mult ora prînzului. Pe scenă, tehnicienii pregătesc spectacolul de diseară. Sala tribunalului în care se va desfășura acțiunea piesei „Acuzarea apără" este aproape gata...

Sandu MARIAN

ECOURI

● *SHIRLEY MAC LAINE, artista americană din filmul „Apartamentul", care ne-a vizitat anul trecut, este protagonista unei noi producții intitulată „Irma cea dulce".*

● *MONICA VITTI, Curd Jurgens și Jean-Claude Brialy sînt interpreții filmului „Castel în Suedia", o adaptare după Françoise Sagan, în regia lui Roger Vadim.*

● *JEAN-PAUL BELMONDO, protagonistul filmului „Cartouche", realizează în prezent, în regia lui Philippe de Broca, filmul „Omul din Rio", o creație în genul de aventuri a cărei acțiune se petrece în actualitate.*

● *BRIGITTE BARDOT reapare pe ecrane — de astădată brună — în filmul „Disprețul" de Jean-Luc Godard, o adaptare după romanul lui Alberto Moravia.*

De vorbă cu compozitorul Mircea Chiriac

Se repetă noul balet romînesc „Iancu Jianu" cu muzica de Mircea Chiriac și libretul de Oleg Danovski, care semnează totodată și regia spectacolului. La una din repetiții am avut prilejul să stăm de vorbă cu compozitorul Mircea Chiriac despre viitoarea premieră a Teatrului de Operă și Balet.

— Baletul folosește subiectul tradițional pe care-l cunoaștem din baladele populare. Pentru a compune muzica acestui spectacol am fost inspirat de faptele eroice ale lui Iancu Jianu, de figura acestui haiduc legendară. M-a atras mai ales atmosfera epocii și conflictul ce-l oferă viața zbuciumată a eroului nostru.

— Care sînt punctele caracteristice ale spectacolului ?

— Aș putea spune că baletul „Iancu Jianu" este conturat prin două aspecte : primul redă dirzenia luptătorului și sublimează caracterul eroismului popular, celălalt dezvoltă tema lirică a baladei.

Și aci interlocutorul ne spune că alături de Iancu Jianu apar în spectacol și alte figuri ale epocii : Sultana, iubita lui, hangioaica, Domnica, Ileana, sora lui Iancu Jianu, domnitorul Caragea, fiica acestuia Domnica Rău, Tudor Vladimirescu și alții.

— Spectacolul — continuă compozitorul Mircea Chiriac — va avea numeroase scene de masă. În desfășurarea lui, la care-și dau concursul peste 100 de dansatori, participă deopotrivă și corul pentru că anumite scene folosesc în dramaturgia lor intercenții corale, care apropie spectacolul și mai mult de baladă populară care mi-a servit ca punct de plecare.

Sandu NAUMESCU

NE VIZITEAZĂ...

Cîntăreața franceză GLORIA LASSO

Cîntăreața franceză de muzică ușoară Gloria Lasso, va fi oaspete al țării noastre. Ea va da concerte, între 12 și 16 octombrie, la București, în sala Palatului R.P. Romînă.

Gloria Lasso a îndrăgit muzica încă de la vîrsta de 13 ani, studiind vioara și chitara. Începînd din anul 1950 a făcut zeci de imprimări pe discuri. Deasemenea a apărut în cîteva filme.

În 1955 Gloria Lasso a fost partenera lui Charles Aznavour, cu care a constituit un apreciat cuplu muzical. A lansat cu mare succes între altele cîntecele „Malaguena" și Maria Dolores".

Cîntăreața franceză a întreprins turnee în Egipt, Spania, Italia, S.U.A. Este deținătoarea mărei medalii de aur a Radiodifuziunii spaniole.

A XV-A STAGIUNE A FILARMONICII ARADENE

În cel de al XV-lea an de activitate, Filarmonica de Stat din Arad și-a anunțat participarea la noua stagiune muzicală cu un program bogat, în care primează lucrări simfonice romînești, din care notăm : „Simfonia a II-a" și „Simfonia concertantă" de George Enescu, oratoriul „Grivița noastră" de George Dumitrescu, „Concertul pentru pian și orchestră" de Sabin Drăgoi, „Simfonia ploieșteană" de Paul Constantinescu.

Din program mai face parte și lucrarea care a obținut premiul I la Concursul de la Geneva, „Concert pentru violoncel și orchestră" de Anatol Vieru.

Ca și în anii trecuți, Filarmonica arădeană și-a asigurat colaborarea unor valoroși dirijori și interpreți din țară și de peste hotare.

Concertele se vor da atît în Arad, cît și în alte centre din regiune.

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

Teatrul Regional București :

„GRĂDINA CU TRANDAFIRI"

de Andi Andrieș

O rîcît de prestigioase și de atractive ar fi cele două capodopere universal clasice cu care a început actuala stagiune, interesul nostru a atins o intensitate maximă acum vreo două săptămîni, cînd ne-am îndreptat spre Teatrul Regional : nimic mai explicabil, căci acesta și-a deschis stagiunea cu o dramă originală, scrisă de un contemporan al nostru, concetățean al socialismului și al actualității. Adresăm, deci, și autorului și teatrului, salutul bine meritat pentru cea dintîi dramă de actualitate a stagiunii, fără a uita să menționăm că, în privința noului dramaturg, meritul Teatrului Regional a fost precedat de meritul Teatrului Național din Iași, adevăratul „descoperitor" al lui Andi Andrieș și prezentator al comediei sale, în premieră pe țară, încă din primăvara trecută.

Autorul, care este începător și în ale literaturii, a izbutit să arate calități de dramaturg care se impun de la sine, și printre acestea, calitatea dialogului, capacitatea portretistică, dezvoltarea convingătoare, a unui proces psihologic evolutiv. Ceea ce îi lipsește, încă, este darul construcției solide, armonioase și limpezi, a înfățuirii și dezvoltării conflictului în limita datelor firești și posibile ale acțiunii dramatice, și mai ales, a aprofundării analizei dinamice a caracterelor prin și în cursul conflictului și acțiunii. Din această cauză, ceea ce este bun, și uneori chiar excelent, în „Grădina cu trandafiri", — adică portretul inițial al eroilor, replica promptă și vioaie, atmosfera proaspătă și tinerească — nu valorifică întegral intențiile de fond ale autorului, care sînt dintre cele mai bune, și ideea generală a dramei, care este foarte binevenită.

Autorul zugrăvește un fragment de viață tinerească, la pragul la care alegerea carierei ca și alegerea unui soț sau a unei soții, sînt numai începeutul unei permanente confruntări cu viața, pe baza unor principii etice care trebuie să se afirme în orice clipă. Ideea generală a dramei este că tineretul epocii noastre are datoria patricipării morale fără rezerve egoiste la etica întregii colectivități, că fără această participare, sinceră, spontană și totală, nu există succes, nici în direcția socială, a carierei, nici în direcția intimă, a dragostei, — nici o posibilitate, deci, de progres și desăvîrșire a individului. Iată ce trebuie să ne arate cazul tînărului meteorolog Sergiu, și al tinerei sale soții, Anca, de asișderea inginer, într-o altă specialitate. Cei doi tineri sînt uniți printr-o dragoste care pare capabilă să să alimenteze cu fericire o viață cît de lungă, și chiar mai multe vieți. Dar Sergiu este plin de mediocre aspirații mic-burgheze — cucerirea „liniștei" și confortului căldut, fără dureri de cap, ambiții meschine de avansare, ceea ce, ne sugerează autorul, provine din proasta influență exercitată de mama sa, o „coană" Raluca, de cel mai pur și comic tip al fostei mici-burgherci moldovene (nu țiumea se petrece la Iași), mamă-cloșcă, minte mărginită și mentalitate feroce, înapoiată, care nu ezită să-și arate colții, ori de cîte ori nora sa, „fiica lăcătușului", afirmă idealul unei vieți și al unei etici individuale cu adevărat socialiste. De unde, triste descoperiri ale Anei, în privința soțului său, deceptii numeroase; apoi — cînd, sub dubla influență a mamei sale și a prietenului său Ștef, Sergiu își părăsește cariera de meteorolog, pentru a intra în „industria cărnii", și, consecutiv, pentru a descoperi că Ștef este un sordid escroc, fețuitor al banului public — între cei doi soți izbucnește conflictul, alimentat de faptul că și în această ultimă împrejurare, Sergiu adoptă principiul laș al lui „nu mă bag, nu mă amestec", manifestînd aceeași teamă de răspundere, aceeași tendință spre dezertiune în fața datoriei morale cetățenești, aceeași pasivitate și carență etică în fața vieții. Tînăra femeie atît de îndrăgostită cu cîteva luni (cît durează acțiunea piesei) înainte, și încă îndrăgostită, își părăsește soțul, care nu este, el însuși mai puțin îndrăgostit : dar fericirea adevărată, fericirea oamenilor noi, face imposibilă dragostea obținută cu prețul tranzacției morale, al retragerii din viață, al egoismului și lașității. Din fericire, căci sîntem în comedie, ruptura nu va fi definitivă, Sergiu trezindu-se la timp.

Aceasta este drama, și aceasta este ideea și lecția dramei, și e de neînțeles pentru ce autorul a dublat-o cu drama comunistului mecanic frunțaș, Savu, și a fiului său, adolescentul elev de liceu Mihai, care este cam flustură-ratec în comportările de școlar și de fiu, dar, în fond, băiat excelent, și foarte bine orientat pe principiile morale fundamentale ale vieții noastre noi. Tocmai de aceea nu se prea înțelege care este originea și continutul conflictului pe această linie a dramei iar intervenția întempestivă, îndelungată și permanent mobilizatoare a colegei de clasă a lui Mihai, pe nume Magda, apare exagerată și chiar nejustificată. Spectatorul are tot dreptul să ridice din umeri cînd o vede pe această fetiță conducîndu-l ca Minerva pe Ulise, pe comunistul, frunțașul în muncă, bărbatul în puterea vîrstei și profund conștient de îndatoririle sale, Savu, în inițiative educative și în toate raporturile cu fiul său, și chemîndu-l energic și repetat la ordine : „Nu așa, tovarășe, nu așa !". Cum spun, acest al doilea conflict nu contine mai nimic substantial, iar legătura sa cu primul, în afară de aceea că toți eroii sînt locatari ai aceluiași apartament cu hol de trecere comună, se realizează destul de forțat, prin manevrele escrocului Ștef. Aci se găsesc poate, datele trebuitoare unei comedii, care, lucrată ca operă de sine stătătoare, va avea, desigur, interesul ei.

Grădina cu trandafiri este

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr. 314 • Sîmbătă 12 octombrie 1963 • 8 pagini — 1.50 lei

VIAȚA PE ALTE PLANETE

EXISTĂ FIINȚE RAȚIONALE ÎN COSMOS? LA ACEASTĂ ÎNTREBARE RĂSPUNDE ARTICOLUL NOSTRU DIN PAGINA A 3-A

PE TEME COTIDIENE

Altă politețe

de I. PELTZ

În lunile de vară, ca și în aceste zile de toamnă, am avut de cîteva ori prilejul să parcurg în lung și în lat Gara de Nord.

Bucureștiul nostru, ca de altminteri atîtea orașe, se poate mîndri cu poarta sa de intrare.

Peroane spațioase, săli de așteptare curate, un restaurant bine aprovizionat, o terasă, o frizerie, un punct farmaceutic, o librărie, un post de prim-ajutor, un oficiu de îndrumare a călătorilor și, pretutindeni, omul zilelor noastre, gata oricînd să fie de folos semenului său.

Am surprins aspectele noului în promptitudinea cu care conducătorul trenului lămurește pe un pasager asupra itinerariului, în graba cu care un cetățean, desprinzîndu-se din grupul de prieteni, ajută o femeie mai vîrstnică să urce în vagon, în urarea de „drum bun" pe care funcționara căilor ferate o adresează călătorilor.

Și cum țineam să am cîteva date asupra plecărilor și sosirilor prin Oficiul național de turism, m-am adresat în acest scop secției sale de propagandă.

— Cu cea mai mare plăcere, mi-a răspuns un tovarăș de-acolo, telefonați mîine!

Omul părea foarte amabil. Făcuse și ceva gazetărie și ținea, credeam, să fie de folos unui confrate mai vîrstnic. Manifestase, doar, atîta politețe verbală...

Am telefonat a doua zi:

De astădată mi-a răspuns o tovarășe:

— Încercați dumneavoastră după ora 14. Știu despre ce e vorba. Veți avea datele necesare articolului dumneavoastră!

Mi-a vorbit cu multă bunăvoință. Foarte amabilă și ea. Îmi place: oameni care practică o politețe cu adevărat emoționantă.

La ora 14 n-am mai telefonat. M-am dus la birou și am întîlnit acolo figura, muiată toată, într-un zîmbet cuceritor, a tovarășei cu care vorbisem și care mă asigurase că voi avea „datele necesare articolului".

— Nu e aici tovarășul pe care îl căutați. Dar n-aveți nici o grijă. Telefonați mîine și...

— ...voi avea...

— Da, fără grijă!

Tovarășa era de o politețe impresionantă. Un zîmbet ca o lumină îi împodobea obrazul.

A doua zi, tovarășul pe care îl căutam a răspuns, cum s-ar zice, personal, la telefon:

— Da, da, înțeleg! Mîine, fără întîrziere, telefonați tot la ora asta și, dacă sînt pe teren, tovarășa vă dă datele pentru articol. Fiți sigur că le veți avea!

Foarte amabil, — de o politețe mișcătoare.

Am încercat de cîteva ori... Mereu amabili, oamenii, — arătînd că știu ce înseamnă o politețe... de circumstanță. Și mi-am adus aminte că politețea asta de suprafață o practicau îndeosebi anumiți funcționari de pe vremuri.

Îl primeau pe cetățean cu zîmbet și vorbe dulci, îi făgăduiau tot ce cerea — și atîta tot.

De cum îl vedeau pe petiționar, se îndreptau cu ambele mîini întinse:

• (Continuare în pag. 4-a)

ȘERBAN NEDELCU

FRAGMENT DINTR-UN ROMAN ÎN LUCRU

Desen de Beca RIND

Tractoriștii

Soarele era la chindie. Negru ca un hornar, Dudică își șterse fruntea brobonată de sudoare, lăsînd o pată de ulei amestecat cu fum de motorină. Privi-n urma sa, peste tarlaua de floarea soarelui. Prășise aproape o normă și un sfert, dar era amărît. „Fir-ar al năii de copil! Pe unde umblă?" se întrebă supărat.

Oftînd din adîncul pieptului, Dudică își întoarse privirea spre sat. Nu văzuse decît apa morții, tălăzuind argintie, sub razele soarelui arzător. „Cu siguranță că e la ăia, la joc de cărți. Dacă-l află Bărbătău c-a lipsit de la lucru, să vezi ce iese!"

Apăsă pe accelerator. Tractorul tuși de cîteva ori și după cîțiva metri amuți și înțepeni locului. Dudică sări și deschise capacul radiatorului. Apa țîșni în sus, însoțită de un nor gros de aburi. Chiulasa motorului era aproape roșie; pe țeava de eșapament ieșea un miros greu de ulei ars. Dudică se scărpină în ceafă și fluieră a pagubă. „Să știi că s-a gripat! S-a dus năii! De ce nu vii, măi Severine, frățioare?"

Măsură cu privirea porțiunea lucrată. Măsură și lanul care mai era de prășit. Oftă iarăși: „Ce să mă fac?" Preț de un sfert de oră, Dudică Tufeanu se învîrti pe lîngă tractor, încercînd să-l pornească din nou. Nu izbuti. Furios, lovi cu cheia într-un bulgăre de pămînt. „Este gripat, ce mai! Am prăpădit lagărele. Pînă le-o repara cu ce mai lucrez?"

Atinse cu mîna blocul motorului, dar și-o retrase repede. Era încă fierbinte. Porni din nou motorașul, îl cuplă cu motorul de motorină, dar era mort. Dudică se așeză pe crucea răsitoarei și îl cuprinse deznădejdea: „Eei, Severine! Am pus-o de mămăligă, măi frățioare! Acum numai în tine mi-e nădejdea. Dar ce nădejde pot avea și în tine? O să rămînem codași în vecii vecilor!"

Privi cu amărăciune în jur și oftă din nou. Pe tarlaua uriașă, de o sută de hectare, care tălăzuia ca o mare verde, nu era decît el și tractorul lui. Se simțea poate ca un naufragiat într-o insulă pustie.

Un nor acoperi soarele și un vînt răcoros îi șuieră pe la urechi. Frunzele de floarea-soarelui foșniră ușor. „Să vă fie rușine! Vreți să lăsați recoltele neprășite? parcă-i șopteau.

De-odată, fulgerat de un gînd, Dudică se ridică în picioare. Porni grăbit spre capătul dinspre răsărit al tarlalei. După vreo douăzeci de minute, cu mîinile pe volanul tractorului lui Severin, privea în zare.

Departe, peste dealul Ialomița, pe tarlaua gospodăriei din Domnești, se vedea un tractor. Acolo, lucra Marin Voiculescu, fruntașul brigăzii a treia. Apăsînd pe pedala acceleratorului, Dudică rosti:

— Te crezi tare, măi Marinică, dar nu se știe! Vedem noi... Toamna se numără bobocii!

Coborî privirea pe rîndurile drepte ca o sfoară întinsă. Admiră cuiburile puse la distanță egală și murmură: „E mare meșter minzocul! Adevărat artist! Ia uite ce bine a însămînțat! Păcat că se ține de fleacuri!"

Fața lui Dudică era luminată de bucurie. Duduitul motorului îl făcea să aibă mai multă încredere în sine. El, care de obicei se socotea un om cu puteri limitate, cînd era pe tractoare, ci pentru simplul fapt că orașul acesta, care în curînd își va sărbători 800 de ani de existență, oferă oricărui vizitator, după preferințele sale, puncte de atracție de o incontestabilă valoare. Omul de afaceri sau lucrătorul din comerț, de pildă, este avizat că aici, în fiecare primăvară și în fiecare toamnă, în cadrul tradiționalelor tîrguri, sînt expuse mii de mostre și se negociază tot atîtea mii de tranzacții comerciale; iubitorul de literatură nu poate uita că aici au scris pagini nemuritoare din opera lor Goethe și Schiller; istoricul nu poate trece prin oraș fără a se opri în fața impunătorului monument al popoarelor, închinat memorabilei victorii de la Leipzig, din 1813, asupra lui Napoleon; amatorul de muzică știe că pe aceste meleaguri au trăit și au creat figuri ilustre ale muzicii universale, ca Bach sau Schumann și că multe locuri și clădiri evocă încă puternic amintirea lor.

Cînd, în anii șederii sale la Berlin, Caragiale era dornic să asculte puțină muzică aleasă — de preferință Bach sau Beethoven — se urca în tren și poposea la Leipzig, unde, de cîteva ori pe săptămînă, faimoasa orchestră „Gewandhaus" delecta publicul cu excepționale concerte.

Marele dramaturg romîn avea hotelul său preferat, „Saxenhof", unde trăgea deobicei și unde i se

C. DARIE

• (Continuare în pag. 2-a)

• (Continuare în pag. 3-a)

Ați vizitat vreodată o grădină... farmaceutică? Nu? Atunci, dacă vă interesează, vă rugăm să ne însoțiți într-o scurtă plimbare pe unul din dealurile înverzite din Tg. Mureș. (CITIȚI REPORTAJUL NOSTRU ÎN PAGINA 3-A A ACESTUI NUMĂR).

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

CÎND SE CULEG STRUGURII

Mergi pe stradă liniștit, preocupat de gîndurile tale, grăbit spre treburile tale. Nu ți-e nici foame, nici sete, n-ai chef pentru asta! Și deodată — ridici capul surprins, adulmeci cu concentrarea ciinelui de vînătoare, te uiți în dreapta și-n stînga de parcă te-ar fi strigat cineva, micșorezi ochii și începi să scrutezi curios casele, zorești pasul de parcă ai fi văzut deodată că ai întîrziat și inventariezi vitrinele cu conștiinciozitate de istoric: miroase a pastramă!

Da, miroase a pastramă. Nu știi de unde, nu vezi nici fum, dar simți că pe aproape trebuie să fie o mustărie. Mai faci doi pași și o descoperi: împopoțonată în stuf, fardată în luminile becurilor multicolore ce se înșiră în ghirlande, etalîndu-și ostentativ podoabele de lut — te îmbie familiar și... bucureștean: „Nu vrei să sărbătorim toamna împreună?"

Și nu poți să refuzi, pentru că știi că este emisara citadină a toamnei — care a pătruns în viile de la Odobești și Drăgășani, a dat pașaport aerian păsărilor din Deltă și a pus primul praf de pudră pe fața Bucegilor. Accepți invitația și te așezi la o masă. Și, privindu-i pe cei din jur, constați subit că ți s-a făcut o foame de lup și o sete pustiitoare. Urmărești cu nerăbdare de copil și atenție de detectiv pe ospătarul care se strecoară printre mese agil ca o felină, purtînd într-o mînă talgerul de lemn cu trofeul... carnivor al toamnei, iar în cealaltă cana smălțuită cu trofeul... viticol.

— Doriți mămăliguță?

— D'apoi cum?! — te miri de parcă te-ar fi întrebat dacă Bucureștiul e capitala țării.

Și, cu preludii de masă ultra-selectă și apetit de praznic mare, începi ospățul de sărbătorire a toamnei...

E un obicei vechi, atît de vechi încît cu greu îi poți descoperi obîrșiile. Poate că ele se află în faimoasele bacanale ale romanilor, poate în obiceiurile popoarelor migratoare. Cert este că la noi s-a păstrat ca o tradiție — cu atît mai mult cu cît în Bucureștiul de altădată viața de vie și strugurii — chiar dacă nu erau de prim soi — ocupau totuși suprafețe însemnate și nu numai la marginile orașului: pe Dealul Spirii se întindeau Viile Arionoaiei, în timp ce pe Banu Manta erau Viile lui Gherase. De altfel chiar șoseaua „Eliade în Vii" își trage numele din terenurile cu araci de viță. Argumente în plus pentru ca sărbătoarea mustului și a pastramei să-și cîștige valoarea de tradiție în calendarul bucureștean.

Vremelnicele încercări de suprimare a acestei tradiții au fost urmate de reacții pe cît de largi pe atît de puternice. La începutul acestui secol, de pildă, modestele

Pia RĂDULESCU

• (Continuare în pag. 3-a)

DIN SUMAR:

CÎNTECE PENTRU O LUME MAI BUNĂ
CORESPONDENȚĂ DIN LONDRA

•

CRONICA TEATRALĂ
de Radu POPESCU

„Peer Gynt" de Ibsen la Teatrul „C.I. Notara"

•

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

Pe meridianele globului

MUZEUL CELOR 4000 DE INSTRUMENTE MUZICALE

Muzeul de instrumente muzicale din Leipzig: Salonul epocii rococo

Călătorul străin care bate la porțile Leipzig-ului, are toate motivele să-și consulte corzile inimii. Și asta nu pentru că cine știe ce emoții neprevăzute i-ar provoca pulsații supărătoare, ci pentru simplul fapt că orașul acesta, care în curînd își va sărbători 800 de ani de existență, oferă oricărui vizitator, după preferințele sale, puncte de atracție de o incontestabilă valoare. Omul de afaceri sau lucrătorul din comerț, de pildă, este avizat că aici, în fiecare primăvară și în fiecare toamnă, în cadrul tradiționalelor tîrguri, sînt expuse mii de mostre și se negociază tot atîtea mii de tranzacții comerciale; iubitorul de literatură nu poate uita că aici au scris pagini nemuritoare din opera lor Goethe și Schiller; istoricul nu poate trece prin oraș fără a se opri în fața impunătorului monument al popoarelor, închinat memorabilei victorii de la Leipzig, din 1813, asupra lui Napoleon; amatorul de muzică știe că pe aceste meleaguri au trăit și au creat figuri ilustre ale muzicii universale, ca Bach sau Schumann și că multe locuri și clădiri evocă încă puternic amintirea lor.

Cînd, în anii șederii sale la Berlin, Caragiale era dornic să asculte puțină muzică aleasă — de preferință Bach sau Beethoven — se urca în tren și poposea la Leipzig, unde, de cîteva ori pe săptămînă, faimoasa orchestră „Gewandhaus" delecta publicul cu excepționale concerte.

Marele dramaturg romîn avea hotelul său preferat, „Saxenhof", unde trăgea deobicei și unde i se

C. DARIE

• (Continuare în pag. 2-a)

N. TONITZA: Autoportret

CĂRȚI DE ȘI DESPRE TONITZA

Dintre pictorii acestui secol, N. Tonitza rămîne unul din acei care țin, ca să spunem așa, afișul. În vitrinele librăriilor au apărut, în ultima vreme, o serie de lucrări înfățișînd viața și opera acestui poet al culorii și liniei. Așa, de pildă, la editura „Meridiane" au apărut, nu de mult, două parte din scrierile despre artă ale lui N. Tonitza — culegere de texte menite să facă dovada că autorul lor rămîne nu numai un mare pictor, dar și scriitorul militant prețuit de masele largi, criticul de artă, pedagogul care a adîncit problemele artei și tehnicii picturii. Culegerea, prefațată de Tudor Arghezi și adnotată de Raul Sorban, restabilește pe N. Tonitza și în acest drept al său. La Editura Tineretului a apărut de asemenea — în colecția „Oameni de seamă" — un N. Tonitza înfățișat cu competență de criticul Petru Comarnescu, toate acestea venind să se adauge la acea lucrare a lui K. H. Zambaccian consacrată vieții și operei lui N. Tonitza.

Bogdan VARVARA

• (Continuare în pag. 4-a)

N. TONITZA: Ali Mehmet

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

LA VOLGOGRAD a sosit pensionarul Alexei Polikarpov în vîrstă de 65 de ani, care face o îndelungată călătorie pe jos prin Uniunea Sovietică. El şi-a început călătoria acum patru ani, parcurgînd o distanţă de 21 800 km. Neobositul turist a fost în Ural, la Moscova, Leningrad, Estonia, Letonia, Bielorusia, Ucraina, trecînd şi prin unele regiuni cu un climat de minus 40 de grade. În călătoria sa el nu s-a îmbolnăvit niciodată. Starea sănătăţii lui Alexei Polikarpov este foarte bună, el intenţionînd să-şi continue călătoria pînă ce va ajunge să străbată 40 000 km.

●

ORICINE ştie că amenajarea unui laborator chimic propriu nu este o treabă uşoară. Chimistul francez Antoine Balard a dovedit că lucrurile nu stau întocmai aşa. El a construit cîteva dispozitive chimice, folosind mate-

riale şi obiecte ce se află la îndemîna oricui. În locul tuburilor de sticlă a folosit macaroane (muiate în apă fierbinte şi răsucite în aşa fel încît să ia forma dorită) pe care le-a uns cu un strat de parafină pentru a le feri de acţiunea acizilor. În loc de recipiente a folosit cutii de conserve...

●

O AŞEZARE preistorică, veche de peste 9 000 de ani, a fost descoperită în localitatea Munhatta, în valea Iordanului, la o depărtare de aproximativ 15 km sud de lacul Tiberiada. Descoperirea a fost făcută de arheologi francezi. Din vestigiile aşezării s-a putut deduce că locuitorii ei au cunoscut rînd pe rînd şase ocupaţii. Resturile culturilor respective s-au succedat începînd din mileniul al şaptelea pînă la sfîrşitul celui de-al patrulea mileniu î.e.n. Cele trei ocupaţii mai vechi descoperite pînă în prezent, sînt anterioare practicării olăritului. Ruinele de la Munhatta, dezgropate pînă în prezent, se întind pe o suprafaţă de peste 1 000 m patraţi.

●

UN OM DE ŞTIINŢĂ german a descoperit că unii locuitori de la munte, din Elveţia sau din ţările din Extremul nord, pot „mirosi" cu anticipaţie venirea ploii sau a zăpezii. Ei afirmă că ploaia are miros de nuci proaspete, iar zăpada un miros asemănător cu al fierului. În ciuda dezvoltării meteorologiei, în Suedia şi Finlanda sînt căutaţi şi bine plătiţi şi în zilele noastre oamenii cu mirosul fin. Aceştia pot prevedea aproape fără greş apropierea ploii sau a zăpezii cu 24 de ore şi uneori chiar cu 48 de ore înainte.

●

PE BAZA unei serii de observaţii şi studii, efectuate într-o clinică din Erevan, cercetătorul sovietic V. S. Kamalian a stabilit că vîrsta părinţilor influenţează asupra sexului urmaşilor în sensul că la părinţi mai în etate predomină urmaşi de sex masculin. Dacă media este de 105 băieţi la 100 de fete, în cazul cînd mama are mai mult de 30 de ani, proporţia creşte la 137 băieţi la 100 de fete, iar dacă tatăl a trecut de 49 de ani se ajunge la 65 băieţi, faţă de 37 de fete. Numărul fetelor este mai mare atunci cînd la naşterea lor părinţii au 25—35 de ani.

●

ASPIRATORUL DE PRAF folosit în zilele noastre nu seamănă de loc cu străbunicul său construit cu mai bine de 60 de ani de inginerul englez Cecille Brut. Aparatul, conceput şi construit de el se prezenta ca o vastă instalaţie pe care cu greu o puteau urni din loc doi bidi-

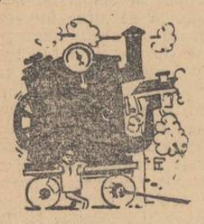

vii. Instalaţia era transportată pînă la casa clientului, aici lucrătorii dădeau drumul unui furtun lung de nu mai puţin de 250 metri, un capăt al acestuia era introdus în locuinţă, motorul era pus în funcţiune şi în duduit strașnic începea operaţia de curăţenie.

●

LA CÎTEVA ORE după ce şoferul Charles Robertson din Brooklyn (statul Iowa) a anunţat că a pierdut din camionul său pe şosea o cantitate de cuie, un alt şofer, Vernon Schmidt a anunţat că le-a găsit. Aceasta s-a întîmplat însă după ce 13 din cele 14 cauciucuri ale camionului condus de Schmidt s-au... desumflat.

●

ŞAPTE MIRESE pentru şapte fraţi se dovedeşte a fi nu doar titlul şi subiectul unui film care a rulat şi pe ecranele noastre, ci un fapt desigur fără precedent. În localitatea Carlos Salas (Argentina) şapte fraţi s-au căsătorit cu şapte surori. Cele două familii, Agostinelli, a băieţilor şi Mayor, a fetelor, sînt fără doar şi poate cele mai înrudite familii din lume.

SOARELE CERCETEAZĂ LUNA

ASTRONOMIA ŞI ELECTRONICA ● ASTROFIZICIENII DIN ABASTUMANI DESCIFREAZĂ TAINELE CU PRIVIRE LA ORIGINEA LUNII. ● AU FOST DESCOPERITE NOI FORMAŢIUNI LUNARE. ● ENIGMA INVERSIUNII POLARIZATE.

„Bătrînul Zeiss" — refractorul de 40 de cm. instalat la Observatorul astrofizic din Abastumani — îşi trăieşte parcă a doua tinereţe. Pe partea sa mobilă au apărut două dispozitive electronice mici, care au ajutat pe oamenii de ştiinţă să efectueze o serie de cercetări originale şi să obţină date noi despre satelitul nostru natural.

— Nu m-aş teme — ne-a declarat ulterior directorul observatorului, Evghenii Haradze, membru al Academiei de Ştiinţe a R.S.S. Gruzine — să le numesc chiar descoperiri, dacă n-ar obiecta înşişi cercetătorii — candidaţi în ştiinţe fizico-matematice Viktor Djapiaşvili şi Leonid Ksanfomaliti — care studiază cu ajutorul metodei electrono-polarimetrice suprafaţa lunară, structura şi componenţa sa.

...În cabinetul său de lucru, cu numeroase hărţi lunare pe pereţi, Viktor Djapiaşvili ne arată un geam mic întunecat care seamănă cu filtrul unui aparat de fotografiat.

— Este un polaroid. Între două lame de sticlă se află o peliculă cu împregnanţe de cristale microscopice. Pînă în ultimul timp, cu ajutorul unui astfel de dispozitiv, astrofizicienii cercetau polarizarea razelor solare pe suprafaţa Lunii.

Poeţilor le place să scrie despre luna rece. Lucrurile stau într-o oarecare măsură într-adevăr aşa. Luna nu radiază lumină, ci reflectă doar razele emise de soare. Reflectă doar o mică parte — aproximativ şapte la sută. Masa principală a razelor solare este absorbită.

Dacă Luna ar lumina chiar ea, astrofizicienii ar putea efectua cercetări spectrale. Însă spectrul Lunii este o copie a spectrului solar.

De aceea, oamenii de ştiinţă s-au adresat razelor polarizate. Ce înseamnă aceasta? Ajungînd pe suprafaţa lunară oscilaţiile electromagnetice ale razei luminoase sînt „reglementate" şi încep să oscileze numai în anumite planuri, adică, după cum spun fizicienii, se polarizează. Caracteristicile acestei polarizări depind de unghiul de cădere al suprafeţei reflectate, precum şi de o serie de alte condiţii.

Asemenea unui informator care lucrează cu precizie, raza solară reflectată ne livrează date despre orice colţ al Lunii, despre inegalităţile reliefului lunar.

Ochiul nostru nu poate distinge raza obişnuită de cea polarizată. Pentru noi spotul luminos nu se deosebeşte de orice altă rază. Polaroidul stabileşte acest lucru, cu multă exactitate.

Polaroidul dă însă şi multă bătaie de cap: prelucrarea datelor obţinute este îndelungată, după cum şi calcularea lor cere mult timp. Prietenul meu Leonid Ksanfomaliti a realizat un dispozitiv — polarimetru — care permite efectuarea observaţiilor asupra unor porţiuni reduse ale suprafeţei lunare şi calcularea într-o fracţiune de secundă a gradului de polarizare.

...Ne urcăm în turn. Tic-tac-ul domol şi egal al pendulelor siderale

Corespondenţă specială

este acoperit de duduitul de motor al oblonului care se deschide pe o parte a cupolei.

Luneta îşi îndreaptă ochiul de sticlă spre Lună. Pe scara polarimetrului, încep să se agite arătătoarele, se aude ţăcănitul aparatului fotografic, care înregistrează pe peliculă indicaţiile dispozitivului.

— Cu cît acul oscilează mai mult spre dreapta, arată savantul, cu atît polarizarea este mai intensă. Prin urmare, suprafaţa „mărilor" lunare este relativ netedă. Se poate presupune că „mările" lunare sînt formaţiuni mai recente, care nu au fost expuse distrugerilor. Cunoscînd „capacitatea" de polarizare a mineralelor terestre, se poate determina natura substanţelor care acoperă Luna.

Există cîteva ipoteze despre natura învelişului lunar. Unii consideră că primul cosmonaut care va aseleniza se va lovi de „cărări" acoperite cu un strat de „pulbere" gros de 20 m. Alţii susţin că Luna a fost expusă atacului unui roi de meteoriţi care au tăiat cratere adînci. Părerea unor savanţi este că rocile ce acoperă suprafaţa lunară sînt de origină vulcanică. Comparînd caracteristicele de polarizare ale unor substanţe terestre şi lunare, am ajuns la concluzia că astrul nostru lunar este acoperit mai curînd de roci vulcanice.

În ansamblu, observaţiile efectuate la observatorul nostru confirmă ipoteza cu privire la origina vulcanică a reliefului Lunii.

...Viktor Djapiaşvili nu-şi întrerupe expunerea în timp ce conectează instalaţia de televiziune — vizor polarimetric. Pe ecranul întunecat, raza electronică galben-verzuie se mişcă încet, schiţînd linie după linie harta polarimetrică a suprafeţei lunare. Se văd contururile craterelor, circurile, netezimea întinderilor „maritime".

Pe masă se află un exemplar tipărit din harta lunară. Viktor Djapiaşvili arată cu degetul partea de răsărit a Mării Ploilor.

— Dacă vom compara cele două hărţi, vom constata o neconcordanţă bătătoare la ochi: pe ecran se văd contururi necunoscute. Ele seamănă în multe privinţe cu cratere sau cu circuri lunare. Pînă la lămurirea completă a naturii lor, noi le-am numit convenţional polaro-crater şi polaro-circuri. Polarovizorul creat de Ksanfomaliti ne-a ajutat să găsim cratere şi circuri lunare necunoscute.

Numărul obiectivelor lunare descoperite este de aproximativ zece. Mă refer la acelea în privinţa cărora nu avem nici o îndoială.

Un lanţ de trei polarocratere a fost descoperit în strîmtoarea dintre peninsula de lîngă golful Ross şi craterul Schiaparelli. Polarocraterele necunoscute pînă în prezent se află la răsărit de circul Gassendi şi între craterele Kepler şi Copernic. Circuri polare se văd lîngă golfurile Ross şi Curcubeului.

— De ce nu se văd cu ochiul?

— La noi se presupune că este vorba despre formaţiuni lunare vechi, distruse, care cu timpul au fost acoperite de lavă. Prin telescop, la lumina naturală, ele nu sînt vizibile. Însă raza solară polarizată ne-a informat despre existenţa lor reală.

În prezent la laboratorul de radioelectronică se creează noi dispozitive care vor ajuta la studierea mai profundă a naturii formaţiunilor lunare necunoscute.

...A început să se lumineze. Nu se mai aude ţăcănitul aparatului de fotografiat, ajutor de nădejde al astrofizicianului, s-a stins ecranul de televiziune. Doar pendula siderală continuă să meargă neturburat arătînd timpul sideral.

Viktor Djapiaşvili îşi încheie relatarea:

— Nu de mult, Luna a pus în faţa selenologilor o enigmă nouă. Cu ajutorul polarovizorului, am studiat polarimetria „mărilor" lunare. Astronomii considerau că nivelul polarometric al mării pe Lună este superior celui de pe continent. Însă în perioada de Lună plină am observat pe neaşteptate un tablou absolut invers: proprietăţile polarizante ale suprafeţei terestre s-au dovedit superioare celei de pe mările lunare. Nu avem deocamdată nici un fel de ipoteze cu privire la natura acestui fenomen. Vom acumula noi date.

Arkadi SIMONIAN
corespondent al Agenţiei de presă „Novosti"

Cum a fost pregătită lovitura de stat de la Santo-Domingo

„Doi vulcani politici fumegă unul alături de celălalt în această insulă pe care Cristofor Columb a botezat-o Hispaniola. Unul dintre ei, de partea haitiană a frontierei care împarte insula în două, este pe punctul de a erupe cu violenţă. Celălalt, în Republica Dominicană, este mai liniştit, dar poate fi, din punct de vedere potenţial, mult mai exploziv".

Aşa îşi începea, în urmă cu patru luni, un corespondent al agenţiei Associated Press, o relatare cu privire la situaţia internă din Republica Dominicană.

Într-adevăr, la patru luni de la relatarea corespondentului, unul din cei doi vulcani a erupt la 25 septembrie, cînd în Republica Dominicană a avut loc lovitura de stat militară.

Puţină istorie

Cînd, la 27 februarie 1963 a fost ales preşedinte al Republicii Dominicane, Juan Bosch promitea, printre altele, în programul său de învestitură, că guvernul va înfăptui reforma agrară şi va confisca averile însuşite pe nedrept sub dictatura lui Trujillo. Din promisiunile făcute, Bosch nu a înfăptuit nimic. Dimpotrivă, el a continuat să sprijine interesele marilor latifundiari din ţară, precum şi cele ale monopolurilor străine. Nu o dată Bosch se lăuda că regimul său constituie „o lecţie de democraţie" pentru alte state din emisferă. În fapt, „lecţia de democraţie" a constat în limitarea drepturilor democratice şi în reprimarea adversarilor politici.

Tărăgănarea înfăptuirii reformei agrare a atins, în rîndurile ţărănimii, culmea răbdării. Ţăranii dominicani şi-au făcut singuri dreptate. După cum scria ziarul francez „Le Monde", cîte va sute de ţărani din regiunea Monte Christi au ocupat pămînturile care aparţineau fostei familii a dictatorului Trujillo. De altfel, aceste terenuri au fost promise de către guvern încă din luna mai 1962.

La oraşe muncitorii au declarat greve, revendicînd mărirea salariilor în raport cu costul vieţii. În acest sens, trebuie amintită şi greva muncitorilor de la fabrica de zahăr din La Haina.

Pe de altă parte, Juan Bosch era cunoscut ca unul dintre cei mai activi partizani ai programului american numit „Alianţa pentru progres".

Ofensiva conservatorilor

Intenţionînd totuşi să ducă o politică externă mai independentă, Juan Bosch a stîrnit nemulţumirea capitaliştilor dominicani şi străini, a cercurilor conservatoare şi reacţionare din Republica Dominicană, care au strînse legături cu marile monopoluri străine.

Conflictul dintre preşedinte şi cercurile conservatoare a început cu cîtva timp în urmă, cînd acestea i-au reproşat faptul că preşedintele a încheiat un contract cu trustul englez General Electric pentru construirea unui baraj. Cercurile conservatoare n-au ascuns faptul că ele preferau o societate nord-americană nu una engleză.

Aceleaşi cercuri au încercat să pună piedici adoptării legii care prevedea confiscarea tuturor bunurilor familiei fostului dictator Trujillo — lege adoptată de Cameră în iulie şi aprobată de Senatul dominican, cu mici amendamente, la începutul lunii august, sub presiunea nemulţumirii populare.

Şi atacurile cercurilor conservatoare au continuat să fie tot mai înverşunate. Ziarul francez „Le Monde" scrie că deşi forţele conservatoare erau, la început, mai mult sau mai puţin dispersate, ele s-au unit pînă la urmă pentru a susţine lovitura de stat, care a dus la răsturnarea guvernului Bosch. Printre acestea ziarul menţionează: „Uniunea civică", „Alianţa social-democratică", „Partidul social-creştin" şi „Democrat-creştinii".

Juan Bosch, ca partizan al „Alianţei pentru progres", ştia că poate conta pe sprijinul preşedintelui Kennedy, a grupului Rockefeller şi a tuturor partizanilor acestei alianţe. Însă nemulţumirea militarilor ex-trujilliştii era atît de cunoscută încît fără încetare circulau zvonurile unei lovituri de stat.

Încă la 15 iulie, conducătorii militari ai bazei aeriene de la San-Isidro, al cărei comandant fusese Ramfis Trujillo, l-au convocat pe Bosch. Acesta, însoţit numai de doi membri ai guvernului, a răspuns invitaţiei militarilor şi s-a dus la San-Isidro. Aci el a fost somat de către conducătorii militari să-şi prezinte demisia.

Reîntors însă la palatul prezidenţial, Bosch a lansat un apel populaţiei. Datorită acestui apel lovitura de stat a fost în mod provizoriu evitată.

O concesie şi urmările ei

Pentru a evita înfăptuirea unei lovituri de stat, preşedintele dominican a făcut o remaniere în guvernul său, aşa cum au dorit partidele conservatoare şi anume; generalul Roman, viitorul şef al juntei, a devenit ministrul forţelor armate. Această concesie a încurajat pe adversarii regimului. La 15 septembrie, a avut loc o nouă tentativă împotriva guvernului în timp ce preşedintele se afla în Mexic. Înapoiat în capitala ţării el a refuzat să ia măsuri împotriva militarilor activi care s-au demascat.

La 20 septembrie, partidele conservatoare au dat ordin de grevă generală pentru a protesta împotriva confiscării bunurilor achiziţionate sub dictatura lui Trujillo. Dar, după cum scrie „Le Monde", consemnul nu a fost urmat.

În zorii zilei de 25 septembrie, guvernul a fost răsturnat de către o juntă militară compusă din generalul Pablo-Luna, comandantul aviaţiei, generalul Roman, ministrul apărării şi generalul Belisario-Peguero, şeful poliţiei.

Forţele progresiste din ţară văzînd că preşedintele Bosch nu doreşte să se sprijine pe nici o forţă capabilă să se opună armatei, au organizat grupuri de apărare, hotărîte să întreprindă acţiuni active împotriva juntei.

I. CONSTANTIN

Muzeul celor 4000 de instrumente muzicale

(Urmare din pag. 1)

rezerva mereu la restaurant aceeaşi masă, în jurul căreia, după concerte, stătea ore întregi la o parolă cu tînărul său prieten, Paul Zarifopol. Astăzi, „Saxenhof" nu mai există. A fost distrus de bombardament, în timpul războiului.

După cum nu mai există nici sala de concerte „Gewandhaus". În Leipzig există însă o viaţă muzicală care pulsează puternic, o atmosferă muzicală pe care o simţi parcă plutind pretutindeni. O susţine cu ardoare şi prestigiu orchestra „Gewandhaus", care de atîtea ori i-a dus faima şi peste hotare (nu e mult de cînd am ascultat-o şi la Bucureşti), o cultivă, aproape cu veneraţie în ce priveşte lucrările lui Bach, diverse formaţii instrumentale sau corale, ca cea de la biserica Sf. Toma, unde timp de mulţi ani marele compozitor a ocupat postul de cantor capelmaistru şi unde se află depus sarcofagul cu rămăşiţele lui pămînteşti, o întreţine, spre încîntarea oricărui vizitator, unul din cele mai interesante muzee din Europa, Muzeul de instrumente muzicale al Universităţii oraşului.

★

Cine păşeşte deobicei pragul unui muzeu, cunoaşte şi respectă elementara regulă de a privi în linişte obiectele expuse. Poate că amprenta aceasta de severitate o imprimă pretutindeni caracterul static, am spune, al obiectelor sau tablourilor expuse, rînduirea lor într-o suită rigidă şi fixă pe lîngă care doar ochiul are dreptul să ajute percepţia. Ei bine, vizitatorul care intră în sălile de la „Grassi Museum" unde se află impresionanta colecţie de peste 4000 de instrumente muzicale, n-are deloc impresia că rostul obiectelor este doar acela de a fi privite de la distanţă şi în tăcere. Lumea instrumentelor care-l întîmpină aici, deşi poartă pecetea unei existenţe în multe cazuri seculare, e vie şi trăieşte, gata oricînd să devină locvace.

Te uiţi în jur şi nu ştii ce să admiri mai întîi. Strămoşul pianului din zilele noastre, un clavicembalo construit în 1533 de italianul Domenico da Paesaro — piesă unică în lume — pare că-şi aşteaptă şi azi, cu resemnare, solistul pierdut, cine ştie cînd, în negura anilor, poate într-o seară de petrecere la curtea vreunui principe, amator de muzică ocazională. Un mic instrument cu cîteva coarde, o roată din secolul VI, îşi etalează o carte de vizită cu o biografie puţin obişnuită: a fost găsit şi scos la lumină în timpul războiului, în groapa deschisă de o bombă.

Într-o altă sală, un cufăr dreptunghiular, uşor transportabil, ascunde o adevărată surpriză: o spinetă (gen de clavecin în miniatură), ale cărei clape îngălbenite de vreme trădează prea puţin la apăsare vîrsta cu adevărat matusalemică. Datează de peste 300 de ani. Alături, un pian dublu (pentru concerte la patru mîini) e împodobit pe partea superioară cu mici opere de artă: o suită de picturi şi incrustaţii în lemn înfăţişînd scene din viaţa de fiecare zi. Constructorul este un olandez, pe nume Andreas Ruckert. Anul execuţiei, 1644.

Puţin mai departe, o liră construită în 1592 la Bologna de un anume Antonio Brensio şi o alta datînd din 1612 îţi sugerează figura atît de obişnuită în vremea aceea a nefericitului muzicant ambulant care, lipsit de vedere, se posta la colţ de stradă pentru a implora mila trecătorilor în schimbul cîtorva melodii cîntate la delicatul instrument cu mai mult sau mai puţină pasiune.

★

De fapt, vizitarea renumitului muzeu din Leipzig îţi oferă prilejul unei incursiuni în istoria muzicii de o manieră cu totul neobişnuită. Pe de o parte, te introduce în tainele instrumentelor care au făcut să suie pe trepte tot mai înalte creaţia muzicală de-a lungul secolelor.

În sala care poartă numele lui Johann Sebastian Bach, întîlnirea cu marele compozitor te emoţionează. Fost ani de zile „director musices" (director muzical) al oraşului, Bach a înjghebat şi a condus un cor şi o orchestră alcătuite din elevi ai şcolii de pe lîngă biserica Sf. Toma, din studenţi şi muzicanţi cu care deseori dădea concerte publice şi pentru care a scris multe din nemuritoarele sale cantate. Cîteva din instrumentele care i-au format orchestra (o violină, o violă, un flaut, un fagot, un corn) sau cărora le-a dedicat lucrări speciale (orgă, clavecin, violină, cembalo) expuse în această sală, te învăluie parcă în mirajul unei arte care şi-a impus de mult şi în toată lumea măestria.

C. DARIE

PE MALUL LACULUI LEMAN...

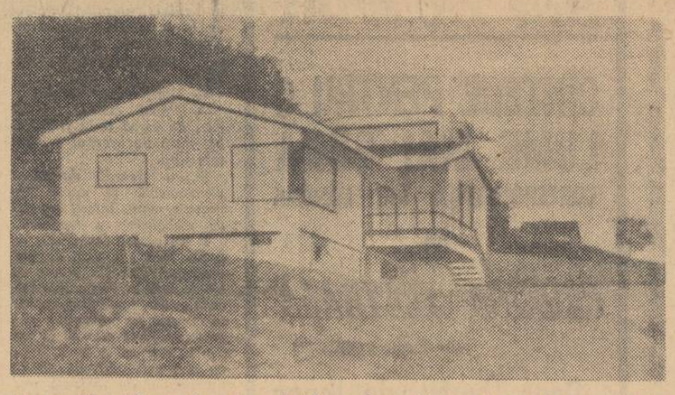

Această vilă nouă şi cochetă, terminată de-abia în luna mai, se află în satul elveţian Chardonne, situat într-un peisaj pitoresc pe malul lacului Leman, la poalele Alpilor Savoyarzi. La început, locuitorii satului n-au acordat nici o atenţie proprietarului ce avea să devină viitorul lor concetăţean. Dar, de îndată ce chardonnezii i-au aflat numele, au devenit mai atenţi.

Numele proprietarului — mai precis al proprietăresei — este Augusta Globke. Cel puţin aşa se pretinde în informaţiile furnizate de oficiul cancelariei federale a R.F.G. căreia i s-au cerut relaţii. E drept că oficiul a fost nevoit să admită că doamna Augusta nu este altcineva decît soţia lui Hans Globke, nume binecunoscut şi celor din Chardonne care l-au citit nu o dată în ziare. Şi nu numai în contextul unor relatări actuale în care se vorbea despre Hans Globke, secretarul de stat la cancelaria federală vest-germană, cel mai apropiat consilier al cancelarului Adenauer ci şi în legătură cu un trecut nu prea îndepărtat cînd coautorul şi comentatorul legilor naziste de tristă faimă din Nürnberg, acelaşi Hans Globke, ocupa un loc de seamă într-unul din birourile Ministerului de Interne al Reichului hitlerist.

Şi, au mai aflat chardonnezii că acest Globke are de gînd să se „retragă" în curînd în frumoasa sa vilă de pe malul lacului elveţian spre a-şi petrece în tihnă anii bătrîneţii, după ce va ieşi la pensie în momentul cînd actualul său patron va ceda, în sfîrşit, fotoliul de cancelar.

Perspectiva vecinătăţii cu un criminal de război nazist nu le surîde cîtuşi de puţin celor din Chardonne. Şi nu numai lor. „Este cazul să se aducă încă de acum la cunoştinţă — scria ziarul elveţian „Landschäftler" — că poporul elveţian în marea sa majoritate îl consideră pe domnul Globke ca un străin indezirabil... În ce priveşte trecutul său, el trebuie să-şi rezolve singur treburile. Dar noi nu dorim în nici un caz ca el să se stabilească ca oaspete permanent în ţara noastră. Să-şi găsească în Germania occidentală un loc de odihnă; există şi acolo suficiente locuri pitoreşti".

Încercările lui Globke şi ale protectorilor săi să-l scoată basma curată pe cel ce a colaborat la „fundamentarea juridică" a crimelor în masă comise de nazişti, nu pare să-i fi convins pe viitorii vecini ai lui Globke. „De cînd au fost date în vileag aceste fapte — scrie ziarul elveţian „Gazette de Lausanne" — oamenii din Chardonne sînt mai circumspecţi. Ei... lasă să se înţeleagă că nu le convine un asemenea oaspete. «Cel ce ţine sacul — ne-a declarat un viticultor — e la fel de vinovat ca cel ce-l umple»..." — arată ziarul din Lausanne, relatînd totodată că prezenţa lui Globke în Elveţia a şi făcut obiectul a două interpelări scrise, adresate Consiliului federal elveţian.

E clar că Globke şi-a greşit socotelile cînd şi-a închipuit că pitorescul peisaj de pe malul lacului Leman îi va oferi protecţia necesară pentru a trăi în tihna anonimatului din pensia acordată de statul vest-german.

A. STANCIU

Cîntece pentru o lume mai bună

Corespondenţă din Londra

Recent, în Anglia, numeroşi tineri au ascultat cu multă plăcere un nou disc imprimat de un grup popular de artişti.

Nu este nimic surprinzător în aceasta, deoarece tinerii din Marea Britanie, la fel ca şi cei din alte ţări, cheltuiesc o mare parte din economiile lor pe discuri.

În schimb, sînt demne de subliniat cîntecele înregistrate pe acest nou disc. Printre ele se află un cîntec vechi de 800 de ani al rebelilor în legătură cu vînarea de cerbi în pădurile regelui; un cîntec despre lupta de emancipare a negrilor americani; un cîntec al partizanilor iugoslavi şi unul din cîntecele din lagărele de concentrare naziste.

Dacă vom călători prin ţară, în fiecare oraş mare precum şi în multe altele mai mici vom auzi cîntece asemănătoare cu acestea, precum şi multe altele cîntate în ultimul timp în cluburi pline de tineri.

Cluburile, care au crescut şi au înflorit în ultimii patru-cinci ani, se află în încăperi deasupra barurilor sau restaurantelor, în pivniţe, în clădiri de cinematograf vechi, oriunde există un minimum de spaţiu. Cluburile sînt aproape întotdeauna tixite.

Unele din aceste cluburi numără cîteva mii şi deja unii din marii oameni de afaceri care îşi realizează profiturile de pe urma vînzării de discuri, încep să se uite cu poftă la aceşti clienţi potenţiali şi la această piaţă nouă de desfacere pentru mărfurile lor.

De pe acum, una sau două din marile companii de discuri care anterior nu au manifestat interes faţă de cîntecele populare din această ţară, sau din oricare alta, înregistrează vocile unor tineri artişti în trecut necunoscuţi, iar companiile de televiziune încep să se intereseze, de asemenea, de această problemă.

Pentru marele business există o problemă sau mai bine zis două. Mai întîi, multe mii de tineri care sînt doritori să asculte muzică populară, şi-au format o anumită educaţie muzicală. Un motiv pentru care ei revin la muzica populară, de mult neglijată, a ţării lor şi a altor ţări este că, acum li s-a făcut lehamite de văicărelile, tînguirile şi de cuvintele fără noimă ale melodiilor pe care marile firme producătoare de discuri le pun din belşug la dispoziţia tinerilor.

Cealaltă problemă, oarecum mai serioasă, din punctul de vedere al forurilor conducătoare ale vieţii publice, este conţinutul politic al cîntecelor populare ce au fost reînviate, precum şi noile cîntece în spiritul tradiţiei populare, pe care tinerii artişti le scriu şi le cîntă.

Cînd, acum cîteva seri, postul de radio Londra a prezentat un program de cîntece populare, parte din ele scrise de tineri artişti, printre acestea s-a aflat şi un cîntec privitor la greva de la un şantier din Scoţia, o baladă privitoare la demonstraţiile împotriva bombei cu hidrogen, un cîntec cu privire la un accident în mină şi, în fine, unul în legătură cu aventurile unui tînăr marinar revoltat.

Într-adevăr, după cum remarcă diferiţi observatori, ascultătorii cîntecelor populare manifestă concepţii avansate în modul lor de a privi societatea.

Mulţi dintre cei mai buni interpreţi ai cîntecelor populare sînt oameni cu convingeri politice de stînga.

În săptămîna trecută, cînd săptămînalul „The Observer", care apare duminica, a scris un articol cu privire la înflorirea cîntecului popular, un cititor a adresat o scrisoare revistei aducîndu-i critici fiindcă a omis să sublinieze rolul partidului comunist în realizarea unui interes crescînd faţă de cîntecele populare.

Fără îndoială că acesta este adevărul. Acum zece ani, cînd cîntecele populare se limitau aproape în întregime la un grup restrîns de oameni, care mai ţineau în viaţă cîntecele şi dansurile vechi, ce datau încă dinaintea revoluţiei industriale, comuniştii şi prietenii lor au început să pună această problemă într-o nouă lumină. Mai întîi, ei au respins punctul de vedere că revoluţia industrială a însemnat moartea cîntecului popular şi au început să arate că dimpotrivă clasa muncitoare industrială îşi are propriul său patrimoniu de cîntece precum sînt cele ale minerilor, feroviarilor, marinarilor, dintre care, multe mai sînt încă mult apreciate.

Unii experţi în domeniul folclorului ca Ewan McColl şi A. L. Lloyd le-au cules şi le-au înregistrat.

Dar, lucru şi mai important, ei au arătat că, de fapt cîntăreţii populari nu trebuie numai să culeagă şi să păstreze realizînd astfel un muzeu de cîntece vechi, ci trebuie să creeze altele noi, folosind tradiţii vechi, îmbogăţindu-le cu noi idei muzicale şi mai presus de toate exprimînd gîndurile şi dorinţele oamenilor de astăzi, aşa cum cîntecele populare vechi au exprimat ideile şi simţămintele unei alte epoci.

Membrii Uniunii tinerilor comunişti din Marea Britanie şi prietenii lor au alcătuit grupuri de cîntece şi dansuri populare care să participe la festivalurile mondiale ale tineretului. De asemenea, ei au popularizat cîntecele şi dansurile acestor grupuri în diferite centre cu prilejul campaniilor electorale şi la diferite demonstraţii.

Plecînd de la Aldermaston în marile marşuri împotriva bombei cu hidrogen, ei au adus melodii şi cuvinte pentru coloanele în marş, ceea ce a dat glas nou miilor de oameni, care erau inspiraţi de sentimente puternice împotriva războiului nuclear, dar care nu ştiau să rostească cuvîntări.

Din piepturile a mii de demonstranţi au răsunat versurile:

„Bărbaţi şi femei strîngeţi rîndurile
Nu luaţi în seamă pe cei ce vor război;
Luaţi o hotărîre acum ori niciodată,
Să înlăturăm bomba pentru totdeauna".

Admirînd realizările grupurilor de cîntece populare cu chitare, banjouri, viori şi instrumente de suflat, mulţi tineri s-au întors în localităţile lor, hotărîţi să înfiinţeze acolo grupuri proprii.

Nu toate cluburile şi formaţiile de cîntece realizează o activitate de cea mai bună calitate, dar toate sînt tixite cu tineri entuziaşti, muncitori şi studenţi. Cîntecele respective se referă poate la pace, poate la o soţie care doreşte ca soţul său să se întoarcă acasă de la restaurant şi să urmărească programul de la televiziune, un alt cîntec cuprinde o critică a mai multor cărţi recente iar altele, în fine, satirizează familia regală.

Aceşti tineri reînvie acum o activitate culturală de care părinţii şi bunicii lor au fost lipsiţi; ei participă la crearea de cuvinte şi de melodii noi, iar cîntecele lor ajută la înfăptuirea unei lumi mai bune.

Bob LEESON

Octombrie 1963.

Clişeul de mai sus reprezintă pe Ewan McColl, unul din principalii promotori ai reînvierii cîntecelor populare, cîntînd într-un club popular din Londra

Oriunde în Univers ar exista condiții comparabile celor de pe Pămînt, ar putea lua naștere viața. Mai mult, sînt păreri care susțin posibilitatea apariției vieții și pe alte baze decît ale elementelor chimice de pe Pămînt. Deocamdată însă, nu se pot face nici un fel de afirmații cît de cît științifice în legătură cu plantele și animalele eventual aflate dincolo de limitele sistemului nostru solar. În cadrul acestui sistem se pare că numai pe Marte există viață.

Poate exista bănuiala că anumite forme de viață se pot afla și pe planeta Venus, adică pe luceafărul nostru. Suprafața planetei Venus este acoperită de un înveliș gros de nori. Existența apei, constatată nu de mult, a fost dovedită pe cale spectroscopică din nacela unui balon captiv.

În atmosfera planetei Venus cantitatea de bioxid de carbon depășește aproximativ de 1 000 de ori pe cea de pe Pămînt, iar în ultimul timp s-a putut evidenția și oxigenul. În plus, cercetări radioastronomice au măsurat la suprafața planetei Venus, poate și ca urmare a unui „efect de seră", o temperatură de +300° C. Totuși, uneori se afirmă existența pe Venus a unei forme de viață total diferită de cea de pe Pămînt.

Marte rămîne deci singura planetă a sistemului solar considerată, în general „vie". Diametrul ei este pe jumătate cît al Pămîntului, prin urmare suprafața ei este redusă la sfertul globului terestru. Cum însă la suprafața sa nu există întinderi compacte de apă, uscatul este aproximativ egal cu continentele Pămîntului.

Ziua planetei Marte depășește numai cu puțin ziua terestră. Iarna, polii lui Marte sînt acoperiți de întinse și strălucitoare calote polare de culoare albă. Cea mai mare parte a suprafeței lui Marte este de culoare roșiatică-gălbuie, ceea ce a făcut să fie denumită și „planeta roșie". Primăvara, la marginile calotelor polare și mai jos, spre Ecuator, apar regiuni albastre-verzui.

Atmosfera marțiană conține de două ori mai mult bioxid de carbon decît cea terestră. Presiunea aerului este foarte mică, el fiind alcătuit din azot, gaze nobile, puțini vapori de apă și urme de oxigen liber. Clima pe Marte este foarte aspră, corespunzînd climei unui podiș terestru situat la Pol, la o înălțime de aproximativ 20 de km.

Schimbările de culoare, care variază după sezon, sugerează existența unei pături vegetale care se modifică o dată cu anotimpurile. Aceasta ar putea fi compusă din plante mici, rezistente la clima aspră, cum ar fi lichenii.

Teza că pe Marte există viață a fost susținută, cu aproape 50 de ani în urmă, de savantul Tihov, fondatorul unei ramuri științifice pe care a denumit-o astrobiologie. El afirmă că vegetația marțiană ar utiliza mai intens radiațiile solare decît plantele terestre. El găsește o asemănare între aceste presupuse plante astrale și flora polară sau de înaltă altitudine de pe Pămînt, care absoarbe mai intens razele infraroșii. Lumina albastră și violetă pe care o au regiunile marțiene întunecate s-ar datora tocmai reflectării acestor radiații. Conținutul în oxigen al atmosferei marțiene, în cel mai bun caz foarte redus, este poate compensat prin înmagazinarea în rădăcină și în alte părți ale plantei a oxigenului eliminat prin fotosinteză.

Alte păreri și alte observații susțin existența vieții marțiene, fundamental deosebită de cea terestră.

În momentul actual nu se poate afirma cu precizie că viața nu ar exista și în condiții deosebite de cele datorate combinațiilor hidrogeno-carbonice de pe Pămînt. De pildă, s-a discutat posibilitatea ca pe Jupiter amoniacul sau chiar metalul care îngheață la minus 184° C să ia locul apei, sau ca pe alte corpuri cerești, oxigenul să fie înlocuit prin fluor sau carbonul prin siliciu. De asemenea, nu trebuie exclusă nici posibilitatea prezenței unor membrane rezistente și termoizolatoare servind ca niște dispozitive de protecție de înaltă specializare vitală.

EXISTĂ FIINȚE RAȚIONALE IN COSMOS?

DUPĂ UNELE IPOTEZE, SE PARE CĂ NUMAI PE MARTE EXISTĂ VIAȚĂ. ȘI ÎN LUNĂ AR FI CONDIȚII — MICRO-CLIMATE SPECIALE — CARE PERMIT VIAȚA

Viață pe Lună?

Pe Lună nu există nici aer, nici apă și fluctuația de temperatură ajunge la peste 250 de grade C. Aceste date fac greu admisibilă existența vieții pe Lună.

Totuși, unii învățați susțin că în unele regiuni ale Lunii pot exista microclimate speciale care permit viața. De pildă, în interiorul unor cratere ar putea trăi organisme primitive, asemănătoare bacteriilor terestre, care s-ar putea alimenta din emanațiile temporare de bioxid de carbon și poate și din vaporii de apă ieșiți din fisurile vulcanice. Existența unei asemenea microatmosfere speciale este destul de puțin probabilă, iar apariția vieții în condițiile Lunii ar răsturna concepțiile biologilor actuali despre factorii necesari nașterii materiei vii.

Spre a se împiedica transportul vieții pe alte planete, Congresul internațional ținut în Olanda în 1958, a recomandat tuturor statelor care trimit în spațiu rachete cosmice, să le sterilizeze, spre a evita atît pericolele edemiilor, cît și spre a nu se deturna pe o pistă greșită cercetările cosmobiologice.

Această recomandare a fost respectată cu strictețe. Racheta „Lunik 2", care a ajuns pe Lună, a fost sterilizată în timpul execuției, iar la aselenizare un mecanism special a turnat o soluție dezinfectantă pe toată suprafața ei.

Dacă pe o planetă oarecare ar exista viață sau condiții care ar putea-o permite, ar fi aproape cu neputință să se facă deosebire între microorganismele indigene și cele aduse de pe Pămînt. În afară de acest considerent științific, bacteriile și alte microorganisme se schimbă foarte mult în condiții de viață excepționale. Datorită transformărilor pe care microorganismele le-ar putea suferi, ar putea rezulta microbi periculoși, întrucîtva asemănători celor ai ciumei sau holerei și — bineînțeles — față de care cosmonauții nu s-ar putea apăra. Aceste modificări periculoase le-ar putea suferi organisme aduse de pe Pămînt, în lipsa sterilizării dar s-ar putea întîlni și la organisme deja existente pe alte planete. Un cuvînt hotărîtor în aceste probleme și-l va spune medicina cosmică, care începe să se dezvolte.

Deocamdată, ideea de înființare a unor sanatorii pe Lună, unde gravitația redusă ar avea un efect favorabil asupra bolnavilor de inimă, rămîne încă un vis terapeutic.

Descoperirile medicinei cosmice vor putea fi tot mai mult aplicate în tratament, așa cum încep să fie aplicate rezultatele medicinei aviatice ca, de pildă, ascensiunile în camere cu subpresiune la tratamentul astmului, respirații în condiții de suprapresiune la unele boli pulmonare sau cardiace etc.

Ființe raționale în Cosmos?

Dacă în timpul sistemului astronomic al lui Ptolomeu, Pămîntul „se găsea" în centrul Universului, progresele științei au arătat că globul nu este decît un satelit al Soarelui așezat împreună cu toți sistemul solar undeva, spre periferia galaxiei noastre — Calea Lactee.

Totuși, o vreme se părea că numai Pămîntul poartă ființe raționale. Astăzi însă, calcule riguros științifice au arătat cu precizie că, din cîteva mii de planete, abia una prezintă condiții favorabile pentru viață. Deci, în întreaga noastră galaxie s-ar putea găsi numeroase planete cu condiții de viață asemănătoare cu cele de pe Pămînt, în care se pot dezvolta și ființe superioare.

Dacă în literatura științifico-fantastică de anticipație se afirmă — cu insuficiente temeiuri — că și în sistemul nostru solar s-ar găsi „marțieni", e probabil că afirmațiile acestei literaturi sînt valabile pentru multe din planetele sistemului galactic al Căii Lactee, care într-adevăr poartă oameni.

În prezent, se încearcă stabilirea legăturii cu eventuale ființe raționale din Univers.

Pentru oamenii celorlalte sisteme ale galaxiei noastre, soarele apare ca o stea înconjurată de un sistem planetar. Este chiar posibil ca dezvoltarea lor științifică să le permită previziunea existenței vieții în sistemul nostru solar și, totodată, este probabil ca și ei să se străduiască să ia legătura cu noi.

Deocamdată, stabilirea unor legături între „societățile galactice" se poate face numai cu ajutorul undelor radio. Cele mai indicate lungimi de undă pentru realizarea comunicațiilor în interiorul Căii Lactee sînt undele de la cîțiva centimetri pînă la un metru. Undele mai scurte, sînt absorbite în atmosferele planetelor, iar undele mai lungi sînt perturbate de freamătul galactic.

E probabil ca lungimile de undă cele mai propice comunicațiilor interplanetare să fie de 21 de cm, întrucît cele mai prețioase informații despre galaxie au fost obținute pe aceste lungimi de undă, iar hidrogenul interstelar, elementul cel mai răspîndit din Univers, emite tot pe această lungime de undă.

Unii astronomi de pe Pămînt întreprind în prezent îndrăzneața încercare de a transmite cu ajutorul radio-telescoapelor, semnale în Univers spre îndepărtate „societăți galactice", în speranța unui răspuns care nu poate sosi însă decît peste zeci de ani-lumină sau chiar mai mult.

Dovezi hotărîtoare în legătură cu existența vieții pe alte planete și cu dezvoltarea formelor sale, nu vor putea fi aduse decît de navigația cosmică viitoare care, probabil, va ajunge să transporte viața în colțuri încă sterpe ale Universului și o va face să dăinuie perpetuu și în clipele unui viitor extrem de îndepărtat cînd Pămîntul, leagănul omenirii, va fi poate prea bătrîn ca să mai poarte viață.

D. BUICAN
Candidat în științe biologice

GRĂDINA... FARMACEUTICĂ

De fapt, e vorba tot de o grădină botanică, însă de proporții mult mai reduse decît grădinile similare din Cluj sau București. Specificul „farmaceutic" al acestei grădini este dat tocmai de faptul că se află în grija Facultății de farmacie din cadrul I.M.F.-Tg. Mureș, servindu-i ca bază experimentală. Să pășim deci și noi pe aleile acestei originale grădini.

628 specii de plante pe 1,5 hectare

De o parte și de alta, grădina este îmbrățișată de un desiș de smarald. Natura își revarsă cu dărnicie frumusețile. Coloritul plantelor este bogat, variat.

Deși suprafața grădinii e mică — 1,5 ha — ea găzduiește nu mai puțin de 628 de specii de plante! Găsim aici o parte sistematică, unde vegetația e aranjată pe familii de plante, un teren pentru plante utilitare (alimentare, furajere și industriale), precum și porțiuni de floră spontană.

Surpriza plăcută pentru vizitatori o constituie grădina-anexă cu plante medicinale, unde se cultivă toate plantele medicinale din țară și altele aclimatizate. Pe una din alei îl întîlnim pe conferențiarul universitar Gabriel Racz, decanul Facultății de farmacie. Ca un adevărat „părinte" al acestei grădini, el se îngrijește îndeaproape de plante, veghează asupra dezvoltării lor, ca și asupra experimentării utilizării lor în practică. În munca sa, conf. Rácz e ajutat de asistenții universitari Iosif Füzi, Aurelia Marton și Carol Csedö.

— Grădina noastră botanică este nouă, de circa zece ani, ne spune conf. Rácz. Primul scop al înființării ei este de natură didactică; aici viitorii farmaciști găsesc toate speciile de plante medicinale care figurează în programele analitice. Ei le pot studia „pe viu", le pot urmări vegetația, le pot orîndui potrivit utilității lor.

Al doilea scop al grădinii botanice este acela de bază experimentală pentru cercetări științifice. Aici se cultivă specii de plante cu calități deosebite, ale căror extracte intră în componența unor medicamente. La plantele cultivate în parcele experimentale, urmărim dinamica acumulării principiilor active, în funcție de perioadele de vegetație, de factorii climatici etc.

Tezaurul verde

Însoțiți de conf. Rácz, străbatem acest autentic „tezaur verde", cu plante valoroase.

Iată, de pildă, o specie indigenă de iasomie. Aici a fost îngrijită cu atenție, iar mai apoi din ea s-a obținut un medicament prețios, cu acțiune în unele boli ginecologice. De altfel, noul produs a fost experimentat la clinica ginecologică din Tg. Mureș.

În alt colț zărim un măcriș alpin, denumit „stevia stinelor"; din el s-a obținut un produs cu acțiuni laxative. Întîlnim și plante cu acțiune antibiotică. Unele extracte din fructele de merișor au o acțiune fungicidă, care inhibă dezvoltarea unor ciuperci patogene.

În sudul țării noastre se cultivă sporadic — ca legumă — o plantă mediteraneană, denumită „Cynara Scolymus". O găsim și aici, la grădina botanică din Tg. Mureș. Din analizele efectuate, a reieșit că — datorită condițiilor climatice și de sol locale — frunzele acestei plante cultivate la noi au cel mai ridicat conținut în principii active. De altfel, această plantă furnizează materia primă pentru medicamentul românesc „Cinarol", indicat în insuficiențe hepatice și renale.

Tot aici, în grădina... farmaceutică, s-au obținut — prin ameliorare — linii bogate în azulen, în cadrul speciei „codița șoricelului", conținînd o valoroasă substanță cu acțiune antiinflamatorie, ce intră în componența medicamentului românesc „Romazulan". „Ammi Visnaga", plantă originară din nordul Africii, servește la obținerea Kelinei (medicament cu acțiune asupra coronarienelor). S-ar mai putea aminti de „Solanum aviculare", plantă din Noua Zeelandă, — materie primă pentru obținerea unor hormoni steroizi. Am putea vorbi, de asemenea, de specia de laur „Datura innoxia" din Asia, care servește ca materie primă pentru obținerea scopolaminei (medicament important utilizat în neurologie și psihiatrie).

O scrisoare din Africa

Intrăm apoi în biroul de lucru al decanului Facultății de farmacie, unde continuăm discuția. Pe birou, un plic cu ștampile străine atrage atenția.

— E o scrisoare din Republica Arabă Unită! ne explică tov. Rácz. E prima cerere de semințe, pe care grădina botanică din Tg. Mureș o primește de pe teritoriul Africii.

De altfel, grădina botanică din acest oraș ardelean întreține relații cu numeroase grădini botanice din străinătate. O plantă decorativă, utilizată și în scopuri terapeutice — datorită proprietăților sale cicatrizante — este „Calendula officinalis" (gălbenelele). Ea figurează în catalogul grădinii la numerele 121—123. La cererea specialiștilor de la Academia de Științe a R.S.S. Letone, tîrgumureșenii au expediat semințele respective la Riga.

Tot astfel, grădina botanică din Strassburg a solicitat semințe ale plantei „Ammi majus L", din care se obține un medicament utilizat în afecțiunile coronariene, iar Universitatea din Leipzig semințe de „Solanum aviculare", — materia primă a unor hormoni steroizi din care se prepară medicamente ca „Progesteronul" și „Cortizonul". Și cercetătorii de aici, din Tg. Mureș, au solicitat felurite semințe de plante din Varșovia, Marsilia, Poznan, Budapesta, Essen, îmbogățindu-și astfel cîmpul de cercetare, posibilitățile de obținere a noi materii prime utilizate în industria farmaceutică. La elaborarea și experimentarea noilor medicamente, specialiștii din Tg. Mureș colaborează strîns cu cercetătorii de la Institutul chimico-farmaceutic.

Mulțumind, conferențiarului universitar G. Rácz pentru lămuririle date cu prilejul acestei instructive vizite, am notat — în finalul discuțiilor — sugestia de a se extinde grădina botanică pe spațiul vast al platoului Cernești, cu concursul — bine înțeles — al organelor de resort. Teren suficient există, într-o poziție pitorească, care — supus amenajărilor — ar da posibilitatea îmbogățirii vegetației grădinii botanice. Vizitatorii ar găsi aici — pe lîngă mijloace noi de instruire, de întregire a cunoștințelor — și o oază plăcută de recreere în mijlocul naturii. Iar natura, darnică și bogată, nu așteaptă decît mîna pricepută a omului...

Mircea SCRIPCĂ
Fotografii: C. SZASZ

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

CÎND SE CULEG STRUGURII

(Urmare din pag. 1)

mustării au devenit prilej de mari dispute cu care s-a ajuns pînă la... rege! Subiect de campanie de presă, obiect de campanie electorală, prilej de dezlănțuire a oculteloг patimi politice și interese financiare, mobil pentru disputele partidelor liberal și conservator — bietele mustării deveniseră „chestiunea nr. 1" a toamnei anului 1909... Într-adevăr în urma sugestiei doctorului Botescu, care era pe atunci ajutor de primar și care constatase în repetate rînduri insalubritatea mustăriilor, primăria decisese să nu le mai dea în acel an autorizații de deschidere. În plus își aducea în sprijin și legea construcțiilor din 1907 care interzicea construcțiile provizorii, adică a dughenelor și șandramalelor unde se desfăcea în mod obișnuit mustul.

Dacă era adevărat că, în dorința de îmbogățire sezonieră, mulți speculanți falsificau mustul amestecîndu-l cu zeamă de pătlăgele roșii și substanțe chimice și vînzîndu-l apoi în barăci mizere din care igiena era exclusă — nu mai puțin adevărat era și faptul că această prohibiție lovea în categorii largi de meseriași: tinichigii, dulgheri, cărbunari, olari etc.

Iată de ce măsura primăriei a iscat o reacție atît de puternică. Comercianții au trimis o telegramă la rege prin care se rugau: „Majestate faceți dreptate, interveniți spre a ni se da dreptate, căci voim să muncim, nu să fim expuși a cere slujbe de la partidele politice" și o altă telegramă ministrului de interne: „Peste 4 000 de cetățeni comercianți vor suferi în urma unei astfel de măsuri, pe lîngă că se calcă o datină și un obicei strămoșesc... Așteptăm respectuos grabnica dv. intervențiune în chestia asta atît de gravă și plină de primejdii".

Ambele telegrame au fost publicate la 25 august 1909 în ziarul „Conservatorul" care, începînd din acea zi, avea să acorde multe coloane acestei probleme. Nu din respect pentru tradiție, nu din grijă pentru meseriași, ci pur și simplu pentru că... doctorul Botescu era liberal! Și un asemenea prilej de speculație politică nu putea fi scăpat. Dovadă că, chiar a doua zi, ziarul publică un alt articol în care se indignează: „Nu vede dl. dr. Botescu că pe calea pe care a apucat o să ajungă să desființeze prin ordonanțe prohibitive tot astfel motivate, să închidă toate cîrciumile, restaurantele, berăriile, băcăniile... Nu prin astfel de măsuri arbitrare și copilărești se va putea îndrepta vreodată reaua stare sanitară a capitalei". Și culmea este că avea dreptate — deși în realitate nici pe conservatori, nici pe liberali nu-i interesa „reaua stare sanitară" decît ca mobil de dispută!

Și agitația continua: s-a ales o comisie de zece inși care să meargă la ministrul industriei și comerțului, o alta de trei persoane care să plece la Sinaia la rege și „s-a mai hotărît ca pînă duminică să se procedeze pe cale pașnică pentru obținerea dreptății. Dacă pînă atunci nu se va obține nimic, se va proceda mai energic, începîndu-se o serie de întruniri pe culori și la Dacia" — informa același „Conservatorul" la 27 august. Într-adevăr, duminică 6 septembrie la orele 14 a avut loc o întrunire la Dacia unde, pe lîngă comercianții de must, au venit și măcelarii, pastramagiii și delegații de podgoreni. Așadar prohibiția atingea cercuri din ce în ce mai largi. Ba chiar Camera de comerț care intervenise, spunea că această măsură desființa și comerțul de struguri, de stafide, de dulceață de struguri și... alifie de struguri. Calcula chiar că primăria va pierde anual un venit de 15 000—20 000 lei.

Polemici între miniștri, noi memorii la rege, alte intervenții ale suspușilor, din nou articole virulente și deodată... „Conservatorul" tace. Tace — de parcă problema mustăriilor nici n-ar fi existat vreodată! Culisele politice și interesele financiare se întîlniseră probabil în vreun punct comun...

★

În biografia toamnelor bucureștene tradiția mustăriilor a rămas aceea de altădată, bineînțeles, cu modificările contemporane. Aracilor de vîță din Viile Arionoaiei i-au luat locul blocurile noi, tescuitul cu picioarele a fost desființat de zdrobitoarele electrice, căzile de lemn au fost înlocuite cu budanele din beton armat căptușit cu sticlă, în schimbul barăcilor insalubre de odinioară au apărut cochetele grădini... de toamnă, scăldate în lumini de neon. Bucureștiul și-a păstrat vechea tradiție, îmbrăcînd-o în haine noi.

Mergi pe bulevardul Republicii și, înainte de a ajunge la intersecția cu Bd. Bălcescu, te oprești la „Zori de zi". Intri și privești decorul — această amestecătură de stuf poposit din singurătățile Deltei pe caldarîmul Capitalei are întotdeauna un pitoresc deosebit — și te trezești comandînd...

— O pastramă și un must!

Ineci gustul sărat al cărnii în aroma dulce a lacrimilor de chihlimbar, guști cu poftă din mămăliguța rece pe care ai fi vrut s-o tai campestru cu ața, și... tremuri un pic sub vinticelul de seară care se strecoară perfid.

— Serile-s reci — descoperi contrariat, de parcă octombrie ar fi fost dator să-ți facă rabat. Și în drum spre casă te gîndești c-ai răcit și că trebuie să ici piramidon, că pastrama a fost prea sărată și c-o să bei o stacană de apă etc., etc., etc. — și promiți să consideri încheiat sezonul mustăriilor. Dar a doua zi uiți tot și, așteptînd să treacă timpul pînă să intri la „Patria", te abați pe la „Grădiniță" că-i aproape și...

— O pastramă și un must!

Iar dacă în seara următoare vrei să-ți faci program cu un prieten, ți-aduci aminte că n-ai fost încă la mustăria Siretul, Vulcan sau Cireșica. Renunțînd senin la televizor și la fotoliul de acasă, te îmbraci, te sui în tramvai, schimbi autobuzul, mergi jumătate de oră și ajungi în cealaltă extremitate a Capitalei, ca să ai...

— O pastramă și un must!

E un obicei față de care bucureșteanul se simte dator toamnei, așa cum se simte față de taxator cînd se suie în tramvai. Și acest obicei este cinstit în fiecare an cu... 90 de vagoane de must, care sosesc cu trenul „via București" pentru sărbătorirea cetățină a toamnei. 15 mustării model și alte 54 de unități de același gen găzduiesc în Capitală praznicul culesului viilor. Și nu trebuie să fii un fin cunoscător sau un mare băutor pentru ca derivatele podgoriilor să nu te lase indiferent. Te interesează că zece mari restaurante vor desface fiecare vinuri dintr-o anumită podgorie și că se deschid două crame care vor servi preparate culinare și băuturi specifice — așa cum te interesează dacă 81 și-a schimbat traseul sau dacă la „Unic" s-au adus șervețele! Căci bucureșteanul este întotdeauna bine informat și nu poate rămîne mai prejos cînd este vorba de must și mustării.

Mai cu seamă că ele sînt „bun-venitul" toamnei...

Pia RĂDULESCU

(Urmare din pag. 1)

Tractoriștii

tor începe să-și facă visuri mari, îndrăznețe. Mergînd pe tractorul lui Severin, își alungase deznădejdea de care fusese cuprins. Îndemnat de un simțămînt lăuntric, hotărî din nou că trebuie să facă totul să-l îndrepte neapărat pe prietenul său. Dar ce era de făcut? Cum să-l îndrepte? Își spuse că dacă ar fi fost posibil, i-ar fi dat o parte din puterea lui de muncă, i-ar fi împrumutat ceva din voința sa. Se învinui apoi că nu făcuse destul. În loc să stăruie mai mult, să-i arate cît de rău își face el însuși, îl lăsase de capul lui. Dintr-un sentiment de prietenie rău înțeleasă, îl lăudase peste măsură și nu-i văzuse decît rareori lipsurile, nu luase poziție hotărîtă contra lui. Trebuia să-și schimbe neapărat comportarea față de Severin. Să fie cît mai aspru și în același timp cît mai stăruitor; să-l ajute să priceapă că e timpul să devină om serios. „O să mă uit în ochii lui și o să-i zic: nu ești în stare să-ți impui voința, măi frate-meu? Vezi-ți de treaba ta și dă-i năii pe derbedeii ăia cu cărțile de joc! Dacă n-o vrea să mă asculte, o să-i strig: trezește-te, măi băiete, pînă nu-i prea tîrziu!" Din ce în ce mai încredințat că Severin va asculta sfaturile sale, Dudică hotărî să stea de vorbă cu el îndată ce se va întoarce din sat. Se gîndi apoi că tînărul o să-i mulțumească pentru sfaturi și o să-i spun: „Ai dreptate. Am să mă străduiesc. Să vezi tu ce băiat de treabă mă fac! Dacă-mi dai o mînă de ajutor, cred că voi izbuti".

Dudică se întrerupse din gînduri și își roti ochii în zare. Cale de doi-trei kilometri în jurul lui nu era nici țipenie de om, dar nu se mai simțea singur, ca în momentul cînd i se stricase tractorul. Duduitul motorului îi dădea senzația că se află înconjurat de mii de prieteni și îl făcea să se creadă puternic. Pînă la asfințit, prăși trei sferturi de normă și pe tarlaua lui Severin. Cu un surîs de mîndrie, își ridică fruntea și scrută zările, spre locurile unde lucra Marin Voiculescu. „Să știi că te detronăm, măi frate-meu! Dacă nu te-om întrece, să ne zici cuțu. Ce crezi tu? Utemiști sîntem noi sau ce mama focului?"

Se înnoptase. Dudică simțea că i se lipesc ochii de somn. Șalele îi erau frînte, gura-i era uscată de sete, iar buzele arse și înnegrite de fum și de praf îi crăpaseră și-l usturau cumplit. La capătul tarlalei, opri tractorul. Bău o cană de apă și își spălă fața să se învioreze. „Am prășit ceva și pentru tine, măi Severine! Nu te-am lăsat să te faci de rușine! Mai lucrăm încă vreo două ore și terminăm", zise el și, dînd drumul motorului, se urcă din nou pe tractor.

Tresări. Dinspre tarlaua lui se auzea un duduit de tractor, și o lumină puternică de faruri începu să umble prin ea. „Ăla este tractorul meu! Ce s-a întîmplat? N-au fost topite lagărele? A venit Severin?" Opri motorul și sări jos. Uitînd complet de oboseală, o rupse la fugă spre tarlaua sa, peste cîmp.

— Severine, măi Severine? Ce năii a avut, măi frate-meu? întrebă gîfîind.

— N-a avut nimic, răspunse liniștit Severin și se opri locului.

— N-a fost gripat?

— Nu.

— Și eu credeam că s-au topit lagărele. Ce m-am necăjit! Îmi venea să-mi rup gîtul de supărare. Cu ce era să-mi prășesc tarlaua de floarea-soarelui?

— Motorul merge bine!

Severin apăsă pe accelerator. Cu un duduit puternic, tractorul porni în viteză, jucîndu-și luminile pe deasupra rîndurilor verzi.

— Nu, zău, Severine, ce a avut? stărui Dudică, după ce ajunseră la capătul tarlalei.

— Era înfundată conducta de alimentație.

— Auzi, drăcie! Și eu credeam...

— Cum putea să fie gripat motorul? N-ai observat după sunet? Într-un fel se aude cînd e gripat și cu totul altfel cînd nu este alimentat.

— Așa e, dar știi bine: eu n-am ureche muzicală. Nu pot să deosebesc cînd sună într-un fel, cînd în altul...

— N-ai ureche muzicală! Știi să imiți toate păsările și animalele. Cînți din fluier și n-ai ureche muzicală.

— Știu și să scîrțîi ca roata căruței neunsă. Dar la motor întotdeauna le încurc. Nu știu ce este cu mine, recunoscu Dudică.

Severin îi făcu cîteva demonstrații. Îi arătă cum se aude zgomotul motorului cînd funcționează normal, cum este cînd alimentația este proastă, ce se întîmplă cînd motorul nu primește motorină.

— Acum ascultă. Cam așa sună și atunci cînd e un lagăr topit, adăugă el.

Dudică asculta cu atenție. Pe urmă, Severin făcu țeava de eșapament să tușească și întrebă:

— Acum, spune-mi și tu ce-ar putea să aibă?

— Proastă alimentație: ori e un gunoi pe conductă, ori motorina e pe punctul de a se termina, ori...

— Ori ce?

— Ori e filtrul îmbîcsit și trebuie curățat.

— Ei, vezi că ai ureche muzicală și pentru tractor?

Bucuros, Dudică mulțumi prietenului său pentru explicații și-l întrebă de ce nu s-a dus la tractorul lui.

— Cînd am ajuns aici, am văzut că tractorul meu lucra. Cum te știu băiat bun, m-am gîndit că voiai să-mi dai ajutor să-mi fac și eu norma pe ziua de azi.

— Am făcut o normă și ceva.

— Mulțumesc, dar nu trebuia.

— Ba trebuia. Tu n-ai făcut atîta pentru mine? Și, pe deasupra, cu tractorul meu tot nu puteam să lucrez. Cînd am văzut că nu mai merge, parcă mi-ar fi dat cineva cu parul în cap. Nici nu-ți închipui ce supărat am fost, Severine. Și tu mă necăjești, măi, băiete! Știi ce îngrijorat am fost toată ziua? Pe unde ai umblat? întrebă Dudică aducîndu-și deodată aminte de hotărîrea sa.

— Am jucat poker cu niște trișori.

— Și ți-au luat toată leafa?

— I-am curățat. Cînd m-am ridicat de la masa de joc, le-am dat cîte zece lei de țigări.

— Al năii mai ești! Ți-ai bătut joc de ei.

Severin nu răspunse. Cîteva clipe se lăsă tăcerea. Noaptea era senină, cu o temperatură plăcută. Într-un lan de grîu, răsuna cîntecul pîtpalăcului; în bălțoaca din pădurea de sălcii, buhaiul de baltă cînta cu glas gros. Un greier țîrîia, undeva, sub o tulpină de floarea-soarelui.

— Un lucru nu-mi place la tine, măi Severine, frate-meu, reluă deodată Dudică. Ai inteligență, dar n-o folosești.

— Lasă-te de bancuri! Dacă aș fi așa după cum spui tu, n-aș fi făcut atîtea prostii, i-o întoarse blînd Severin.

— Ba ești foarte inteligent, dar îți lipsește voința. Ce nevoie aveai să te încurci cu trișorii ăia? Și de ce nu te pui cu burta pe carte să intri la politehnică?

— Lasă morala că nu te prinde și hai să ne culcăm. Știi ce somn mi-e? Îmi vine să dorm în picioare, ca un cal! îl opri Severin.

— Eu nu mă culc. Vreau să mai fac cîteva exerciții la geometrie.

— Treaba ta. Eu mă culc. Cînd te scoli tu, să mă trezești și pe mine. Auzi, Dudică? Să nu mă lași! Dacă vezi că nu mă scol, să torni apă pe mine.

— Bine. Da pe urmă să nu te superi!

— N-am să mă supăr.

Dudică scoase becul din trusa de unelte și îl aprinse. Apoi scotoci în servietă și-și luă caietul de geometrie. Își simțea capul ca de plumb. Mîinile îi ardeau și îl usturau îngrozitor. Ochii i se făceau mici și i se închideau. Ca să nu adoarmă, își spălă fața cu apă rece și-și trase două palme. Puțin înviorat, începu să scrie exercițiul. Dar aproape îndată ce se apucă să învețe, simți că se învîrtește pămîntul sub el. Somnul îi răsturnă capul pe trusa de unelte. Mai avu timp să stingă becul și adormi. Toată noaptea nu simți nici pișcăturile furnicilor, nu auzi nici zgomotul unui tractor care trecu pe drum. Avu un somn adînc și fără vise.

Cînd se trezi, mijeau zorile. Se duse la Severin și-l zgîlțîi ușor.

— Severine, scoală-te frățioare! Hai să mergem la lucru. Severin se întoarse pe partea cealaltă.

— N-auzi, Severine? strigă Dudică. Severin nu răspunse.

— Stai că te fac eu! Să nu crezi că-ți mai merge, rosti Dudică și porni spre tractor. Aprinse farurile și îndreptă lumina spre Severin. Acesta se întoarse cu fața în jos. Dudică nu se lăsă: „N-am încotro, trebuie să mă fac pompier. Altfel nu merge!"

Luă o canistră plină cu apă și o vărsă pe el. Severin sări în picioare și strigă, începînd să se scuture:

— Ce, mă, ești nebun?

— N-ai zis tu să te ud? Acum ți-am găsit leacul! Hai urcă-te pe tractor și dă-i drumu', că ne-apucă amiaza în așternut.

Șerban NEDELCU

Pe teme cotidiene

Altă politeţe...

(Urmare din pag. 1)

— A, ce plăcere! Luaţi loc, vă rog, cu ce vă pot servi?

Aşa primea vechiul funcţionar pe cetăţean.

Cetăţeanul îşi spunea of-ul.

— Asta-i tot? Şi pentru atîta lucru vă obosiţi pînă aici? Pînă mîine totul se aranjează! Cererea dumneavoastră e cît se poate de îndreptăţită! Consideraţi-o rezolvată. Ce vă mai face soţia?

— Sînt văduv!

— A, da, uitasem!

Îi strîngea mîna şi — plin de o mişcătoare politeţe — îl conducea pînă la uşă.

Altă dată, după ce asculta cu atenţie simulată pe nu importă cine, recunoştea, plin de amabilitate:

— Ai dreptate, perfectă dreptate! Se face!

Şi după cîteva clipe:

— Vino mîine, te rog, da' nu neglija: vino mîine!

A doua zi scena se repeta aidoma.

— Ai dreptate, — ce mai? Fii convins că se face! Vino mîine!

Pe cîte-un amărît de cetăţean, sosit în Capitală cu preţul unor mari sacrificii materiale, îl asigura:

— Păcat că v-aţi ostenit! Plecaţi acasă. Dreptatea vine după dumneavoastră...

Ce mai politeţe!...

Şi-acum mă întorc la tovarăşul de la O.N.T. şi la secretara — sau aşa ceva — de-acolo.

Oameni de-o rară politeţe, — nu? Vorbesc frumos, zîmbesc frumos, amînă frumos... Dar noi, în climatul de azi, ne-am obişnuit cu altă politeţe.

Am văzut oameni din diferite instituţii care ascultă cu reală atenţie pe cetăţean şi se grăbesc să-i rezolve cererea.

Preţuitori ai timpului care nu se cuvine irosit, lucrători din instituţiile noastre vădesc o altă politeţe, alt fel de amabilitate. Reală. Operativă.

Am văzut pe cîte-un cetăţean care îşi lăsa pentru un sfert de ceas propriile-i treburi ca să conducă pe provincialul, picat de curînd în Capitală, la adresa căutată.

Am văzut la diverse oficii poştale funcţionari şi funcţionare completînd cu bunăvoinţă, adresele pe scrisorile expediate de cîte o femeie cu vederea slabă.

Am văzut medici ai „Salvării" rămînînd la patul bolnavului ceasuri, ba chiar zile şi nopţi întregi.

Am văzut atîtea şi atîtea manifestări de politeţe autentică.

Această politeţe e urmarea firească a noilor relaţii, *a mentalităţii noi, a respectului cuvenit omului. O politeţe provenită din convingere şi practicată firesc, într-o societate nouă ca a noastră, într-o lume pornită pe drumul izbînzilor materiale, dar şi estetice — şi etice. O politeţe care se sincronizează în chip armonios cu rîvna omului nou de a contribui, în toate domeniile de activitate creatoare, la propăşirea Patriei.*

E politeţea socialistă, generată de adevărata preţuire a omului, — acest cel mai preţios capital.

E politeţea vremii şi a ambianţei noastre — politeţea sinceră, adevărată.

I. PELTZ

CĂRŢI DE ŞI DESPRE TONITZA

(Urmare din pag. 1)

Iar foarte recent, la editura „Meridiane" o nouă lucrare — e drept de proporţii mai reduse, care tipărită fiind în franceză va izbuti, sîntem siguri, să arate pe N. Tonitza şi celor de dincolo de hotarele ţării, această minunată şi bogată paletă a plasticei româneşti. Sînt lucrări cari aduc stăruitor în amintire figura deopotrivă de luminoasă nu numai a creatorului de artă, dar şi a omului cel de toate zilele.

N. N. Tonitza sporea cu prezenţa lui farmecul multor după-amiezi. Chipul îi este exprimat, cu fidelitate, de auto-

N. TONITZA — ARTIST MILITANT

13 decembrie: lupta

Linişte în toată ţara

portrete care dezvăluiau figura lui deschisă, cinstită, modelată de mîinile şi uneltele anilor, pe planuri de expresie ce mergeau, uneori, pînă la dramatic. Da, nimic nu poate oglindi mai bine pe N. Tonitza decît aceste autoportrete. Există unul, schiţat parcă, neterminat, care poartă, şi în priviri şi în trăsături, semnul unei intense întrebări pe care N. Tonitza nu izbutea parcă s-o risipească din suflet. Dacă existenţa i-ar fi fost mai puţin chinuită, dacă el ar fi trăit mai mult decît i-a fost dat să trăiască, ar fi izbutit să ajungă în pragul răspunsului pe care-l aştepta.

Era în discuţii, aşa cum era şi în scrisul lui de cronicar plastic: pasionat, scăpărător în asociaţii de idei, colorat, păstrînd un fermecător iz moldovenesc nu atît în grai cît în ton. Îi plăcea să se războiască. Cît sarcasm descoperea el în exprimarea dezgustului pentru o artă mercantilă. O presupusă pictoriţă, zugravă de flori încărcate pentru uzul băcanilor amatori de culori stridente, aduna bănet cu lopata datorită acestei predilecţii. Fireşte, nu a fost deloc cruţată de ascuţişul critic al condeiului lui Tonitza. Soţul pictoriţei fiind colonel, vînzarea pînzelor înflorate se făcea mai cu seamă în „sezonul viu" — adică în perioada recrutărilor şi a concediilor ce se acordau tinerilor înstăriţi, vremelnic încazarmaţi. Demascarea făcută de N. Tonitza a pricinuit, de bună seamă, un serios şi grav deficit în bugetul colonelului...

Avea atitudini şi vederi clare pe tot cîmpul desfăşurărilor artistice în care se plimba ca la el acasă, împletind întotdeauna cerinţele artei cu cunoaşterea realităţii, proclamînd necesitatea acestei cunoaşteri, arătîndu-se intolerant faţă de „surogatele artistice" cum numea el lucrările rupte de viaţă, faţă de acei care se situau pe poziţiile retrograde ale unei arte destinată „elitei". Dar de la această exuberanţă trecea la zile şi nopţi de concentrată şi neîntreruptă încordare. Faptul se petrecea ori de cîte ori pornea la lucru.

Va rămîne de bună seamă în permanenta amintire a celor care l-au cunoscut, chipul acestui fiu al Moldovei din generaţia de aur a pictorilor noştri, din generaţia care pe lîngă mari talente a dat şi conştiinţe înaintate. E ceea ce a făcut ca N. N. Tonitza, însumîndu-se în rîndurile acestor artişti progresişti, la timpul lor, să-şi puncteze opera cu puternice accente sociale, cuprinzînd, în linie şi culoare, aspecte zbuciumate, dureroase, tragice din viaţa trăită de popor sub burghezie. Sînt cunoscute desenele lui cu grevele reprimate, cu sărăcia oamenilor

N. TONITZA — ARTIST MILITANT
Din viaţa celor umili

truditori, cu aspectele sumbre şi degradante de pe front din timpul războaielor nedrepte. Un desen: muncitorii sînt arestaţi în lanţuri. Titlul: *„Alegeri libere"*. Alt desen, intitulat: *„Dialogul morţilor"* — înfăţişează două schelete vorbind unul altuia.

— Ce contingent eşti, camarade? — întreabă unul.

— 1907! — răspunde celalt. Dar tu?

— 13 decembrie 1918.

Această ultimă dată, cînd au fost ucişi sute de muncitori în stradă, îşi găseşte expresia de revoltă în ascuţişul unui desen al lui N. N. Tonitza. Cadavrele zac pe caldarîmul stropit de sînge. Explicaţia — (reproducere după comunicatul guvernului) „Linişte în toată ţara". Pe pămînt este întins un cadavru — şi explicaţia e următoarea: „Bolşevicul a fost achitat!" Ca să ilustreze poziţia burgheziei faţă de război, sînt arătaţi trei tipici reprezentanţi ai ei văzuţi din spate. Îşi vorbesc.

— Ar trebui un război — proclamă unul.

Iar celalt dîndu-şi acordul:

— Să se mai descongestioneze lumea!

Aceasta ca şi atîtea alte schiţe, desene şi uleiuri alcătuiesc, laolaltă, un cuprinzător ciclu de proteste ale artistului.

Dacă N. Tonitza a urmat modernista şcoală münchenează ca şi cea pariziană — lucrînd, succesiv, în atelierele pictorilor Hugo von Habermann şi Aman Jean, el a rămas, totuşi, un pictor al expresiei naţionale cu o puternică notă revoluţionară în artă. De aceea, despre N. Tonitza se poate spune că a fost un pictor modern în larga accepţie constructivă şi progresistă, a cuvîntului, nu însă un pictor „modernist". El a modelat chipuri de copii punctîndu-le cu ochi rotunzi, cu rotunjimea murelor sau a peruzelelor, luminate de lumina interioară a candorii. Şi nimic nu poate exprima mai bine această gingăşie decît chipurile de copii ale lui Tonitza. Ar trebui poate strînse într-o cuprinzătoare retrospectivă cît mai multe asemenea chipuri alături de pînzele lui N. Tonitza cu adînca şi specifica poezie a peisajului dobrogean prin care va putea fi judecată şi preţuită, aşa cum se cuvine, această bogată şi vibrantă paletă, dispunînd de gradaţii, de tonuri şi nuanţe de valoarea unor poeme.

N. Tonitza rămîne să fie socotit drept continuator al acelei sărbători de lumini şi culori luchianeşti, trecute printr-o prismă proprie, printr-o viziune dusă la mari subtilităţi de formă şi expresie. Se cuvine precizat că dacă N. Tonitza a fost un plastic preocupat de mişcările formei şi culorii, el a fost acela care a militat pentru împlinirea conştiinţei artistice cu un conţinut social. De aceea a fost ceea ce se cheamă un artist complet care făcea osmoza între viaţă şi expresia ei artistică, între aspiraţiile acestei vieţi şi slujirea lor.

Pierdut prea devreme pentru creaţie, a lăsat artei româneşti un îmbelşugat capitol. Trecînd dincolo de maturitate, trăind pînă-n zilele noastre, N. Tonitza ar fi ajuns, desigur, pe treptele unde pot fi întîlnite experienţe mai vaste şi noi orizonturi în artă.

Bogdan VARVARA

N. TONITZA: Cap de copil: Katiuşa Iipovanca

Săptămîna la televiziune

13 OCTOMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Emisiunea pentru copii şi tineretul şcolar: ● PUIŞORUL CURAJOS.** Întîmplările prin care trece un puişor care şi-a părăsit mama. ● **Telejurnalul pionierilor.** ● **POLICLINICA ARICIUL.** O policlinică puţin obişnuită, cu pacienţi de vîrstă... şcolară. ● Poşta copiilor. **10.30 REŢETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins: ● **Telejurnalul satelor.** ● **Interviul nostru.** ● **De la un meridian la altul.** ● **SĂ FII ATENT!** Un film despre protecţia muncii în staţiunile de maşini şi tractoare. ● Solişti şi formaţii participante la finala celui de-al XII-lea Concurs al echipelor artistice ostăşeşti. În jurul orei **16.30** Transmisiune de la Stadionul Republicii: **Aspecte de la campionatele internaţionale de atletism. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 RĂZBUNAREA ILUZIONISTULUI şi LA FOTOGRAF** de **Stephen Leacock.** Traducere şi adaptare de **N. Minei** şi **C. Staion.** În distribuţie: Mihai Fotino, Paul Sava, Marian Hudac, Virgil Ogăşanu. Regia: Cornel Todea. **20.00** Filmul artistic **SONATE.** O coproducţie hispano-mexicană. **21.40 Tineri interpreţi de muzică uşoară.** Cîntă Cristiana Pongratz, Marius Iorga şi fraţii Mentzel. Acompaniază o formaţie instrumentală condusă de Horia Ropcea. În încheiere: **Buletin de ştiri, sport, buletin meteorologic.**

14 OCTOMBRIE

19. Jurnalul televiziunii. 19.10 Ştiinţă şi tehnică pentru tineretul şcolar: **Vă facem cunoştinţă cu... L.D.E. 19.35 CĂLĂTORIA URSULEŢULUI DE PLUŞ.** Peripeţiile ursuleţului de pluş care pleacă într-o plimbare prin Africa. **19.45** Filmul artistic românesc **LUMINA DE IULIE.** În rolurile principale: George Calboreanu, George Mottoi, Emilia Costa, Mircea Cosma, Gr. Vasiliu-Birlic, Marcel Anghelescu, Colea Răutu, Titus Lapteş, Aurel Cioranu, Margareta Pogonat. **21.05 O voce de neuitat: JEAN ATANASIU. 21.35 TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de ştiri, buletin meteorologic.**

15 OCTOMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. COMPOZIŢIA BETONULUI ŞI PROPRIETĂŢILE LUI, de inginer **Leonida Löbel** de la Institutul de cercetări în construcţii şi economia construcţiilor. **19-00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Primele versuri... 19.30. Emisiune de teatru: DE PRETORE VINCENZO** de **Eduardo de Filippo.** În romînește de **Florian Potra.** Interpretează Teatrul de stat Ploieşti. **Distribuţia: De Pretore Vincenzo** (Toma Caragiu); **portăreasa** (Nelly Constantinescu); **Ninucia** (Gina Trandafirescu); **o doamnă bătrînă** (Joujou Pavelescu), **un poliţist** (Grigore Pogonat); **un subcomisar** (George Filip); **Don Ciro tutungiul** (Tudor Popescu); **o doamnă străină** (Eugenia Balaure); **un domn străin** (Victor Radovici); **Nannina** (Nora Pantazescu); **o doamnă bine îmbrăcată** (Maria Lăzăreanu); **prima cuconiţă** (Ruxandra Nicolau); **a doua cuconiţă** (Liana Dan); **o vînzătoare de ouă şi Maria** (Antoaneta Călinescu); **un plăcintar** (Moş Negoescu); **un bărbat în cămaşă** (Victor Bucurescu); **un servitor bătrîn** (Pan Teodoru); **un agent de circulaţie** (Lupu Buznea); **un funcţionar de bancă** (Silviu Lambrino); **o trecătoare în piaţă** (Lia Cărbunescu); **un vînzător de mărgele** (Eugen Stoiceanu); **vînzătorul de cravate** (Virgiliu Dumitrescu); **chitaristul** (George Georgescu); **lustragiul** (Claudia Popescu); **păsărarul** (Gheorghe Tomescu); **vînzătorul de baloane** (Alexandru Pandele); **Iosif** (Mihai Balaban); **Ioachim** (Dumitru Palade); **Petru** (Teică Aristide); **domnul** (Zephi Alşec); **primul infirmier** (Bratu Anghel); **un doctor** (Nicolae Spuderca); **un sergent** (Liviu Herzioagă); **al doilea sergent** (Mustaţă Iulian); **al treilea sergent** (Florovici Nicolae); **al patrulea sergent** (Teodoru Popovici); **un trecător** (Sabin Marian). **Ilustraţia muzicală:** Romeo Chelaru **Regia artistică:** Valeriu Moisescu. În pauză: Emisiune de ştiinţă: **Cosmoplane** de lt. col. ing. **Dumitru Andreescu.** Jurnal de ştiinţă şi tehnică. În încheiere: **Buletin de ştiri, buletin meteorologic.**

17 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10. Tineri interpreţi. Piese muzicale interpretate la diferite instrumente de către elevii Şcolii de muzică nr. 1 din Bucureşti. **19.40** Cu carul de reportaj la Institutul de fizică atomică (I). **Despre reactorul nuclear — cercetări actuale efectuate cu ajutorul acestui reactor. 20.00 RĂDĂCINI.** Cîteva însemnări despre activitatea sculptorului Vida Geza, despre oamenii şi locurile Maramureşului, evocate în operele artistului. **20.10 Muzică populară românească. Cîntă o formaţie instrumentală condusă de** Radu Voinescu. **Solişti:** Alexandru Grozuţă, **artist emerit,** Minodora Nemeş, Tita Ştefan, Vasile Stoica. **20.45. Jurnal sportiv. 21.00 AGENDĂ MUZICALĂ de Jack Bratin şi Boris Stegărescu. Îşi dau concursul:** Maria Săndulescu, Valentina Massini, Ira Stenkovskaia, Madga Popovici, Arcadie Donos, Florin Vasiliu, Daniel Podlovski, Cornel Fînăţeanu şi un grup din ansamblul de balet al Teatrului de Operă şi Balet. **La pian:** Victoria Ştefănescu şi Martha Joia. **Coregrafia:** Vasile Marcu. În încheiere: **Buletin de ştiri, buletin meteorologic.**

18 OCTOMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. CURENTUL ALTERNATIV de ing. **Mircea Bubulac. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** În vizită la Muzeul literaturii române (IV). **Documente legate de viaţa şi opera marelui nostru poet Mihail Eminescu. 19.35. Din viaţa animalelor (III): JOCURI, REALITĂŢI, CONSTATĂRI. 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 Melodii lansate în filme.** În încheiere: **Buletin de ştiri, buletin meteorologic.**

19 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 În recreaţie cu... Silvia Chicoş. 19.40 ÎN FAŢA HĂRŢII. 19.50 Moment coregrafic. 20.20 Filmul artistic „Tăunul". 21.50 Muzică uşoară cu Luminiţa Cosmin, Maria Dumitreasa, Silvia Velicu, Doina Hoadrea, Norocel Dimitriu, **În încheiere: Buletin de ştiri, sport, buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

„Cele mai interesante şi mai reuşite sînt emisiunile transmise direct de la locurile de muncă, din sălile de spectacol sau de pe arenele sportive" — *este observaţia aproape unanimă a corespondenţilor noştri care ne scriu în legătură cu programele micului ecran. Nu este o noutate aceasta, nici pentru telespectatori, nici pentru noi şi nici pentru lucrătorii televiziunii, care mai cu seamă în ultima vreme se străduiesc să asigure cît mai multe şi mai variate emisiuni în transmisie directă, folosind în mod intensiv carele de reportaj. Mai mult decît atît, — unele dintre reportajele filmate, care au putinţa de a corecta, de a reface un aspect sau o secvenţă neizbutite, dau totuşi impresia spontaneităţii şi a naturaleţei.*

În ultimele zile am putut urmări un reportaj realizat la fabrica „Adesgo" prin intermediul camerelor de luat vederi şi al aparatelor de sunet, plasate în însăşi incinta fabricii, printre muncitoarele care-şi ridicau din cînd în cînd privirile zîmbitoare şi curioase. Interlocutorii, muncitori şi conducători tehnici ai întreprinderii, s-au comportat degajat, simplu şi firesc în faţa obiectivului, mai firesc încă decît reporterul studioului, prea mult dispus să intervină, să corecteze şi să dirijeze discuţia, chiar atunci cînd nu era cazul.

Un telereportaj deosebit de interesant am urmărit în seara zilei de luni, cînd carul de reportaj a poposit la Institutul de arhitectură. Reporterul — foarte bine inspirat — a descoperit în sălile institutului panourile pe care sînt expuse lucrările de diplomă ale tinerilor arhitecţi, promoţia 1963. Dintre cele 27 de lucrări foarte valoroase, notate cu 10, cele mai multe au fost prezentate telespectatorilor de chiar autorii lor. Cerînd sprijinul rectorului institutului, prof. arh. Ascanio Damian şi al scenografului Ion Ipser în buna desfăşurare a reportajului, reporterul — Emanoil Valeriu — a condus cu abilitate şi discreţie, discuţiile, care au scos în evidenţă orientarea arhitecţilor noştri spre satisfacerea cerinţelor practice şi estetice ale construcţiei şi reconstrucţiei oraşelor patriei: proiecte pătrunse de simţul armoniei şi al grandiosului, care dovedesc nu numai un studiu amănunţit şi o foarte atentă documentare, dar şi capacitatea practică de a fi traduse neîntîrziat în viaţă. Partea cea mai preţioasă a reportajului a fost asigurată de autorii proiectelor înşişi, care au făcut să transpară din cuvintele lor dragostea pentru lucrările realizate, pasiunea pentru munca de creaţie la care vor fi de aici înainte chemaţi să participe în mod nemijlocit.

Carul de reportaj îşi dovedeşte astfel rolul lui foarte însemnat în realizarea programelor televiziunii, cărora le dă nu numai actualitate şi prospeţime, ci şi putinţa de a pune în contact direct pe telespectatori cu atîtea aspecte interesante ale vieţii noastre de zi cu zi. În condiţiile în care unicul platou al studioului este atît de suprasolicitat, organizarea zilnică de emisiuni directe constituie unul din mijloacele cele mai sigure pentru redacţia televiziunii de a-şi împrospăta programul, de a-i da acel caracter indispensabil de cronică cotidiană.

Şt. RADU

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

În Alger ajunsese ştirea că la Valencia a fost ars pe rug corsarul Ahmet, dreptcredinciosul musulman şi înverşunat duşman al creştinilor. Tot tribul liber al piraţilor se răsculă.

Aceasta s-a întîmplat de ramadan, cea de a noua lună a anului musulman, luna postului şi a rugăciunilor. Toată noaptea prin case ardeau focuri, toată noaptea mulţimea piraţilor umbla, cercetînd curţile, închisorile, toate colţurile. Căutau o jertfă, un creştin, însă nu oricare, ci unul care merita să fie ars în schimbul lui Ahmet.

Prin porţile oraşului nu lăsau să treacă un creştin, nici ziua, nici noaptea şi prizonierii din peşteră erau ameninţaţi să moară de foame.

Dar Rodrigo îl salvă pe Miguel. El găsi un grec, fugar din Europa, care trecu la islamism, însă în taină se gîndea să se întoarcă în patrie.

După profesie, omul acesta era poleitor cu aur şi în Alger se ocupa cu acelaşi lucru. De aceea îl şi chemau Dorador. Dorador, se apucă cu multă bucurie să ajute altor prizonieri să fugă. El nădăjduia astfel să obţină iertare în patrie pentru schimbarea religiei. Un asemenea om era o comoară pentru Cervantes. Ca musulman, el mergea peste tot; putea să iasă din oraş fără nici un risc şi să ţină legătura cu peştera.

Furia piraţilor continua. Ei găsiră un om pentru ispăşire — un preot spaniol, Miguel Aranda, pe care-l aruncară în închisoarea subterană şi stabiliră ziua arderii pe rug.

De dimineaţă, aduseră în port un munte de vreascuri şi înţepeniră ancora mai bine în pămînt. Pe Aranda îl dezbrăcară complet, îl unseră cu păcură, îl tăvăliră prin pene şi-l plimbară multă vreme, pe străzi. După amiază, pe jumătate mort, Aranda a fost adus în port.

Miguel şi Rodrigo, ca şi mulţi alţi prizonieri, se grămădiră pe mar-

gine şi priveau. Chiar şi Antonio Soza a fost eliberat, ca să vadă cum este ars pe rug un spaniol.

Trupul lui Aranda a fost înfăşurat într-un lanţ ruginit şi prins de ancora înfiptă în pămînt.

Comandantul detaşamentului de ieniceri făcu un semn. Mulţimea tăcu şi se dădu într-o parte. Un arab înalt, fratele piratului ars, ieşi în faţă. Se aplecă şi o piatră mare, cenuşie, şuierînd, străbătu văzduhul. După prima piatră, un nor de alte pietre zburară spre trupul lui Aranda.

— Harala!... Harala!... — răzbunare! strigau musulmanii. Kafirii (păginii) au ars pe rug pe fraţii şi pe fiii noştri! Să ne răzbunăm! Harala!

Aranda lăsă capul în jos, însingerat, dar se mai ţinea pe picioare. Lanţul ancorei îl susţinea.

Însuşi mulla dădu apoi foc vreascurilor adunate în jurul lui Aranda. Prima flacără cuprinse părul ce-i atîrna şi-i pîrjoli faţa. Aranda îşi mişcă buzele, ca şi cînd ar fi vrut să spună ceva. Dar fumul gros îl acoperi şi cîteva clipe se auziră numai sfîrîiturile focului şi murmurul mulţimii.

Miguel închise ochii. Şi-şi aduse aminte de arderea pe rug a unui eretic, la Toledo. Avea pe atunci opt ani.

Tot aşa se adunase mulţimea, dar era mai tăcută, mai speriată. Feţele palide se vedeau pe sub bonetele înalte, colorate. Halatele galbene ale ereticilor. Luminările de ceară verde în mîini. Tribună, şi cruce deasupra, înfăşurată în pînză verde. Cîntări de înmormîntare. Grămezi de vreascuri. Rotocoale de fum negru. Mîini ridicate şi gemetele groaznice ale celor arşi.

Miguel deschise ochii. Aranda, complet carbonizat, zăcea pe pietrele încinse.

— Păginilor! Barbarilor! strigă încleştînd pumnii unul dintre prizonierii spanioli. O să ne răzbunăm!

— Păgîni?... Dar noi, catolicii, oare sîntem mai buni? spuse, cu glas tare, în limba spaniolă, Soza.

Prizonierul tăcu.

— Noi oare nu ardem pe rug oameni nevinovaţi? repetă Soza.

— Aveţi dreptate, Don Antonio, se auzi un glas liniştit.

Era glasul unui spaniol. Toţi întoarseră privirile. Ciungul Cervantes stătea alături de Soza.

Spaniolii ştiau că Soza spune adevărul, dar nu îndrăzneau să-l susţină. Chiar şi aici, în acest oraş musulman, la marginea lumii, ei se temeau să nu cadă în mîna sfintei Inchiziţii.

În curînd Rodrigo avea să plece. Sosise şi timpul de fugă.

Era în august. Marea era liniştită.

Întregul Alger era ocupat cu sosirea noului paşă. Paşa se schimba la fiecare trei ani — îl trimitea sultanul turcesc.

Cu muzică, strigăte şi paradă de ieniceri, a fost întîmpinat noul paşă. Cele cincizeci de tunuri de pe forturi şi de pe corăbiile de strajă l-au salutat prin bubuituri. Credulii algerieni au şi uitat asupririle vechiului conducător, aşteptînd privilegii de la cel nou.

Dar se înşelară. Noul paşa, Hassan-Aga, îi costa de zece ori mai mult decît cel vechi. El supuse populaţia la biruri nemaiauzite. Ceru de la piraţi a cincea parte din pradă, în loc de a şaptea. Luă cele mai bune corăbii în stăpînirea sa, cumpără prizonieri şi cerea preţuri îndoite de răscumpărare. Confisca mărfurile în bazar, lua pentru sine

miere, orez, unt, smochine, iar ienicerilor nu le dădea decît ceapă şi varză. Silea populaţia arabă din împrejurimi să plătească birul în natură, apoi produsele lor le vindea împătrit. Poporul gemea, piraţii se răsculară, plecară plîngeri la Stambul, la însuşi sultanul. Dar sultanul era surd: Hassan-Aga avea susţinători puternici la curte, iar pentru locul său de la Alger el dăduse sultanului trei milioane de reali.

În Alger începu foametea. Piraţii sărăcind, nu mai ştiau cu ce să-şi hrănească prizonierii, îi lăsau liberi sau îi amanetau cu zecile. Toţi erau ocupaţi cu nevoile proprii şi momentul evadării era cel mai potrivit.

Înaintea plecării lui Rodrigo, Miguel îşi conduse încă odată fratele pe ţărm, verifică locul şi pentru a suta oară stabili semnalele. Se despărţiră nu pentru multă vreme: peste două săptămîni, nu mai tîrziu, nădăjduiau să se întîlnească.

Rodrigo plecă. Cervantes făcu ultimele pregătiri, luă cu sine pe Isahar, îşi luă rămas bun de la doctorul Soza şi intră în peşteră.

Aceasta se petrecu în a doua jumătate a lunii septembrie, 1577. Juan făcea de strajă pe dinafară. Dorador aducea de mîncare. Isahar pleca în recunoaştere.

19. În peşteră

În mica peşteră, fără răsuflătoare pentru aer, se aflau claie peste grămadă, cincisprezece oameni. Dar înghesuiala, bolile, şi foamea nu erau luate în seamă.

Lungiţi pe pămînt unul lîngă altul sau pe grămezi de paie, prizonierii aşteptau cu răbdare cît mai puţin care să-i salveze.

Făceau de strajă cu rîndul într-un tufiş de pe vîrful colinei.

Şi aşa trecură şapte zile. Cervantes era liniştit. Ştia că echiparea unei corăbii nu-i un lucru uşor şi că Rodrigo şi Viana ar putea să întîmpine greutăţi, care să le întîrzie plecarea.

Aşa se şi întîmplase.

Sosi cea de-a douăsprezecea zi. Tensiunea, încă scăzută, atinse în peşteră punctul ei culminant. Însă nu se răzvrăti nimeni. Stăteau întinşi pe paie şi aşteptau semnalul de sus. Diego Castellano şi Tomas Rojas, îmbolnăviţi din pricina umezelii, gemeau lîngă perete.

Nopţile erau cu lună şi sufla vîntul. În această ultimă noapte se auzi un zgomot uşor: bulgării se rostogoliră spre intrare. Isahar nu se tîrî ci pur şi simplu căzu de-a dreptul în peşteră.

— Cervanti, îl strigă el tremurînd de emoţie. Cervanti! Lumină pe mare! Lumină roşie!... O corabie!...

Toţi se ridicară în picioare.

— Rămîneţi pe loc şi păstraţi liniştea pînă o să vă chem, porunci Cervantes. Îşi aprinse o torţă pregătită din vreme şi ieşi afară.

Pe mare, nu departe de ţărm, se vedea clar o lumină roşie. Se apropia, devenea distinctă, apoi se despărţea în două, una deasupra alteia.

Era semnul convenţional. Rodrigo trebuia să semnalizeze de pe catarg cu două lumini, să aştepte răspuns şi apoi să trimeată o barcă spre ţărm.

Cervantes alergă pe vîrful colinei şi semnaliză cu torţa sa.

Luminile de pe corabie se stinseră, apoi din nou se aprinseră. Aceasta însemna că semnalul a fost observat şi că barca va veni spre mal.

— Acum, Don Luis, să mă ajutaţi să scoatem bolnavii şi amîndoi alergară în jos.

Prizonierii însă ieşiseră singuri din peşteră şi coborau cîte unul spre ţărm Şchiopătînd, bolnavii se tîrau după ei. În sfîrşit, mult aşteptata salvare sosi, şi oamenii uitaseră de prudenţă. Fără nici o ordine se îngrămădiră cu toţii pe mal.

Dar după cîteva clipe lungi de aşteptare, fîşia luminoasă a lunii de pe apă fusese tăiată în depărtare de o umbră neagră. Era o barcă.

— Culcaţi-vă la pămînt! Culcaţi-vă la pămînt! Cu faţa în jos! — îi ruga Cervantes, alergînd de la unul la altul.

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În romînește de L. BABIN; ilustraţii: Beca RIND)

Campionatul categoriei A LA FOTBAL în CIFRE ȘI DATE

Etapa a VII-a

Progresul — Rapid
C.S.M.S. Iași — Farul
Siderurgistul — Petrolul
Dinamo Pitești — Știința Timișoara
Crișul — U.T.A.
Știința Cluj — Steagul roșu
Dinamo București — Steaua

Clasamentul general

1.	Steaua	6	5	0 1	22:10 10
2.	Petrolul	6	3	2 1	13: 4 8
3.	Dinamo Buc.	6	4	0 2	20: 7 8
4.	Progresul	6	3	2 1	12:10 8
5.	Farul	6	4	0 2	11:11 8
6.	C.S.M.S.	6	3	0 3	11: 9 6
7.	U.T.A.	6	2	2 2	7: 8 6
8.	Siderurgistul	6	3	0 3	8:10 6
9.	Steagul roșu	6	2	1 3	9:10 5
10.	Rapid	6	2	1 3	10:16 5
11.	Știința Tim.	6	2	0 4	8:13 4
12.	Dinamo Pit.	6	2	0 4	7:12 4
13.	Crișul	6	1	2 3	5:15 4
14.	Știința Cluj	6	1	0 5	5:13 2

Clasamentul acasă

1.	Farul	4	4	0 0	11:2 8
2.	C.S.M.S.	3	3	0 0	8:2 6
3.	Steaua	3	3	0 0	15:4 6
4.	Dinamo Buc.	4	3	0 1	16:5 6
5.	Petrolul	3	2	1 0	6:2 5
6.	U.T.A.	3	2	1 0	5:2 5
7-9.	Progresul	2	2	0 0	6:3 4
	Siderurgistul	3	2	0 1	6:3 4
	Știința Tim.	3	2	0 1	6:3 4
10.	Crișul	3	1	2 0	3:2 4
11.	Dinamo Pit.	3	2	0 1	3:5 4
12.	Steagul roșu	3	1	1 1	7:3 3
13.	Știința Cluj	2	1	0 1	2:1 3
14.	Rapid	3	1	0 2	6:11 2

Clasamentul în deplasare

1.	Steaua	3	2	0 1	7:6 4
2.	Progresul	4	1	2 1	6:7 4
3.	Petrolul	3	1	1 1	7:2 3
4.	Rapid	3	1	1 1	4:5 3
5.	Dinamo Buc.	2	1	0 1	4:2 2
6-7.	Siderurgistul	3	1	0 2	2:7 2
	Steagul roșu	3	1	0 2	2:7 2
8.	U.T.A.	3	0	1 2	2:4 1
9.	Dinamo Pit.	3	0	0 3	4:7 0
10.	C.S.M.S.	3	0	0 3	3:7 0
11.	Știința Cluj	4	0	0 4	3:12 0
12.	Știința Tim.	3	0	0 3	2:13 0
13.	Crișul	3	0	0 3	2:13 0
14.	Farul	2	0	0 2	0:9 0

GOLGETERII

1. **CONSTANTIN** (Steaua) 8 goluri
2. **Frățilă** (Dinamo București) 6 goluri
3. **Dridea I** (Petrolul), **Pavlovici** (Steaua), 5 goluri
4. **Unguroiu** (Dinamo București), **Țîrlea** (U.T.A.), **Petru Emil** (Dinamo București), **Voica** (C.S.M.S. Iași), **Moldoveanu** (Petrolul), 4 goluri.
5. **Milea** (C.S.M.S. Iași), **Voinea** (Steaua), **Țircovnicu** (Dinamo București), **Dumitriu II** (Rapid), **Ion Ionescu** (Rapid), **Voinea** (Progresul), **Mateianu** (Progresul), 3 goluri.
6. **Floruț** (U.T.A.), **Szabo** (Știința Cluj), **Lovin** (Dinamo Pitești), **Negrea** (Siderurgistul), **Zgardan** (Siderurgistul), **Ciosescu** (Știința Timișoara), **Surdan** (Știința Timișoara), **Solomon** (Crișul), **Necula** (Steagul roșu), **Năftănăilă** (Steagul roșu), **Iuhasz** (Petrolul), **Matei** (C.S.M.S. Iași), **Țurcan** (Dinamo Pitești), **Adam** (Știința Cluj), **Dragu** (Farul), **D. Popescu** (Progresul), **Militaru** (Siderurgistul), **Hașoti** (Steagul roșu), **Pircălab** (Dinamo București), **Dinulescu** (Farul), **Ologu** (Farul), **Raksi** (Steaua), cîte 2 goluri.

BUCUREȘTENII ÎNTRE EI

In etapa a VII-a se desfășoară din nou meciurile dintre echipele bucureștene. Clasamentul, neoficial, dar devenit tradițional, al echipelor bucureștene, are următoarea înfățișare înaintea acestei etape:

1.	Progresul	1	1	0 0	3:2 2
2.	Steaua	1	1	0 0	4:3 2
3.	Rapid	1	0	0 1	3:4 0
4.	Dinamo	1	0	0 1	2:3 0

Etapa viitoare

Petrolul—Steaua
Progresul—C.S.M.S. Iași
Rapid—Dinamo Pitești
Steagul roșu—Siderurgistul
Crișul—Dinamo București
Farul—Știința Cluj
U.T.A.—Știința Timișoara

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17 60.10
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

MECIUL DE LA ANKARA

Văzut din mijlocul terenului...

La Ankara s-a desfășurat miercuri întîlnirea internațională de fotbal dintre echipele reprezentative ale Turciei și R.P. Romîne, încheiat — după cum se știe — cu scorul de 0—0. Joi seara, la înapoierea în țară a delegației noastre, am discutat cu cîțiva din martorii oculari ai partidei de la Ankara.

Discuția am început-o cu **CONSTANTIN**, căpitanul echipei noastre, care ne-a relatat următoarele:

„Meciul a fost foarte greu pentru noi. Jucătorii turci au jucat în forță, aș putea spune chiar dur, fapt care ne-a împiedicat să ne impunem jocul nostru, superior din punct de vedere tehnic. Galeria a fost zgomotoasă creînd o atmosferă în care cu greu te puteai concentra asupra jocului. Vă mărturisesc că niciodată în cariera mea de fotbalist nu am întîlnit o asemenea galerie. Spectatorii și-au încurajat favoriții chiar în momentele cînd noi aveam inițiativa. Părerea mea este că nu multe echipe vor putea obține un rezultat favorabil la Ankara, mai ales dacă ținem seama că la cele arătate mai sus se adaugă faptul că jucătorii turci au progresat mult în ultima vreme. Cu toate acestea noi puteam cîștiga în prima repriză cînd am dominat și am avut cîteva ocazii foarte bune dintre care amintesc pe cea ratată de Dridea: de la cîțiva metri a tras în portar. În a doua repriză gazdele au avut inițiativa dar apărarea noastră, în frunte cu Nunweiller III, a jucat foarte bine. În afară de Nunweiller III mai remarc pe Datcu, Ivan, Creiniceanu și Pîrcălab"

Am continuat discuția cu **DRIDEA** care ne-a relatat:

„Cu doi ani în urmă am mai jucat în Turcia și am înscris golul cu care echipa noastră a cîștigat cu 1—0 întîlnirea cu echipa gazdă. De astă dată naționala Turciei s-a comportat mult mai bine practicînd un joc în plină viteză. Jucătorii turci au progresat și din punct de vedere tehnic, dar cu toate acestea puteam cîștiga dacă eu și Constantin nu ratam două bune situații în prima repriză. Greul jocului, mai ales în partea a doua a meciului, l-a dus apărarea, din rîndurile căreia s-a remarcat în deosebi Nunweiller III."

...de pe tușe

Am solicitat apoi și părerea unor oameni de pe tușe, mai întîi a antrenorului **GH. OLA.**

„Adversarul întîlnit a fost foarte dificil. A practicat un joc în viteză și a luptat foarte mult pentru victorie avînd de partea sa o galerie rar întîlnită. Turcii sînt în mare progres. Echipa noastră a muncit mult dar nu a reușit să-și impună jocul datorită faptului că turcii au jucat în mare viteză și la interceptie. De aceea marea majoritate a acțiunilor noastre, în special cele inițiate în a doua repriză au fost destrămate de adversar. Cu mai multă atenție meciul putea fi cîștigat în prima repriză. S-a remarcat apărarea în frunte cu Nunweiller III. Datcu și Koszka. Din atac nici unul din jucători nu s-a impus în mod deosebit".

PETESCU a fost al doilea om de pe tușe pe care l-am intervievat.

„Mă voi referi la un singur aspect, care după părerea mea a făcut ca noi să nu cîștigăm partida. Adversarii și-au bazat jocul, în atac, pe centrări înalte în fața porții. Spre balon se năpusteau în plină viteză și în plină forță mai mulți jucători turci care cîntau cu orice preț să producă derută în rîndurile apărării noastre. La balon au intervenit însă de fiecare dată cu succes jucătorii noștri care prin degajări înlăturau pericolul. Situația era însă de asemenea natură încît aproape cu regularitate baloanele degajate intrau în posesia adversarului, apărătorii noștri fiind — datorită luptei înverșunate în care erau angajați — în imposibilitate de a trimite baloanele cu adresă, de a pune în atac echipa noastră. De aici a rezultat dominarea teritorială din a doua repriză a jucătorilor turci care însă nu au putut să-și creeze situații clare de gol, fiind depuși de balon la marginea careului de 16 metri".

...și din fața microfonului

Am solicitat, în încheiere, părerile crainicului Radiodifuziunii, I. GHIȚULESCU, care ne-a spus următoarele:

O călătorie de 7—8 ore cu trenul este îndeobște obositoare, plictisitoare, afară numai de cazul unor tovarăși de drum plăcuți, în mijlocul cărora timpul trece pe neobservate.

În avion însă aceeași călătorie — deși mai obositoare este mai interesantă, iar atunci cînd tovarășii de drum sînt simpatici este o adevărată plăcere.

Un astfel de drum mi-a fost dat să fac în urmă cu două zile însoțind echipa de fotbal a țării noastre de la Ankara la București. Aproape la fiecare minut se auzea cîte o glumă, la care hohote de rîs răspundeau.

Mereu eram chemați la ferestre pentru a privi coastele plesuve aie podișului Anatoliei, vasele ce brăzdau întinderea limpede ca de lac a Mării de Marmara, ori pitoreasca așezare a orașului grec Salonic.

Adesea însă băieții depănînd amintirile meciului cu echipa Turciei — și cîteva clipe greu de uitat a avut acest joc — : de cîte ori echipa noastră nu a trecut pe lîngă victorie, începînd cu șutul lui Dridea, în piciorul lui Turgai în minutul 7 și terminînd cu faultul în careu asupra lui Creiniceanu în min. 88; de cîte ori în repriză a 2-a apărarea noastră nu a trecut prin momente grele pe care însă le-a rezolvat cu seninătatea și logica marilor campioni.

Da, a fost un meci greu, disputat în condiții foarte dificile, un veritabil examen pe care echipa țării noastre l-a trecut cu calificativul bine.

Despre acest lucru discută și cei doi antrenori Ploieșteanu și Ola.

Constatările pe marginea acestui joc îi vor ajuta mult în pregătirea meciului atît de important pe care echipa olimpică a țării noastre îl va susține la 3 noiembrie în compania Danemarcei.

Un lucru este clar — afirmă antrenorii — că echipa noastră are un potențial de luptă ridicat — o pregătire de voință excelentă care i-au dat posibilitatea să termine neînvinsă în deplasare trei întîlniri anul acesta în fața unor adversari foarte periculoși pe teren propriu: formațiile Turciei, Poloniei și Danemarcei.

Un alt element deosebit de important este jocul în apărare al echipei noastre — din zi în zi mai bun.

Întreaga echipă caută să găsească în timpul jocului — în mod creator, cele mai bune soluții pentru a se impune.

De pildă: repriza a 2-a a meciului cu R.D.G., întregul joc cu R.P. Polonă și prima parte a meciului cu Turcia. Sistemul de joc și așezare în teren s-au realizat pe baza posibilităților și calităților jucătorilor — renunțîndu-se la copierea mecanică a stilului de joc al altor echipe.

Acum înaintea meciului cu Danemarca jocul în atac este cel care ridică o serie de probleme conducerii tehnice a selecționatei; linia de atac nu ține prin combinații suficient de mult mingea, se ratează prea mult din poziții clare de gol, cele două extreme nu sînt judicios folosite.

Aceasta din lipsa celui de al doilea inter și a unui centru atacant mai impulsiv.

Se pare totuși că pentru posturile de extrem stînga și centru atacant au fost găsite pentru moment soluțiile: Creiniceanu și Manolache...

★

La orizont, în noapte, se zărește luminile Bucureștiului. O adevărată cale lactee cu zeci de mii de sclipiri zîmbitoare, apropiate, care ne vor îmbrățișa peste cîteva clipe în semn de bun venit... Grozav de repede au trecut cele 7 ore de zbor peste 2 mări și 4 țări.

Ne pregătim de aterizare! Călătoria și însemnările s-au încheiat!

„Există anumite înfrîngeri..."

de DAN DEȘLIU

Ne-am deprins să nu precupețim elogiile la adresa sportivilor care obțin victorii în confruntările internaționale. Lucrul este, în genere, normal. Fiecare succes al culorilor noastre ne umple fețele de lumină, ca și cum laurii izbînzii ar zvîrli reflexe pe chipul fiecăruia.

Prin contrast, înfrîngerile oferă, aproape invariabil, teren prielnic judecătorilor critice, comentariilor veziculante etc. Și totuși — n-ar trebui să fie totdeauna așa... Paradoxal dar adevărat, există triumfuri amare, purtînd în sine germenii eșecului de mîine, după cum fructul prea copt prefigurează frunza moartă. Ca un exemplu mai la îndemînă, reamintiți-vă seria meciurilor cîștigate cu 1—0, prin a doua jumătate a deceniului trecut, de către faimoasa echipă standard, care ne reprezenta, cu minime variații, în mai toate marile competiții fotbalistice, începînd de la Helsinki 1952. Acele victorii la limită asupra unor formații de valoare mijlocie — cu excepția Iugoslaviei — deveneau din ce în ce mai apăsătoare pentru cei înzestrați cu ochi și urechi, făcîndu-i să intuiască apropiata degringoladă, care, precum știm, s-a și produs.

Din fericire, consider că am astăzi temeiul să vorbesc despre o situație diametral opusă (nu în fotbal, nu vă speriați!), în legătură cu evoluția echipei noastre la campionatul european de baschet, de la Wroclaw. Jucînd în cea mai grea serie, în compania cîtorva adversari față de care nu îndrăzneam să „crîcnim", pînă mai ieri, băieții noștri au constituit o adevărată revelație, și este cert că în condițiile unor arbitraje oneste, calificarea în turneul final le-ar fi fost asigurată.

De altfel, simpla enumerare a rezultatelor din primele cinci partide ni se pare elocventă. Debut strălucit — unica noastră victorie asupra Cehoslovaciei — două înfrîngeri nemeritate, la Spania — una din primele formații continentale — și Polonia, gazda campionatului; rezultat strîns cu ași sovietici — la care cehii au pierdut miercuri la 30 de puncte diferență! — în fine, mult așteptata revanșă asupra echipei Franței, aproximativ aceiași care ne-a întrecut comod, acum un an la București.

Firește, lupta nu s-a încheiat dar indiferent de configurația ulterioară a clasamentului, progresul baschetului nostru apare absolut evident. Politica de întinerire a formației, preocuparea intensă pentru dezvoltarea tehnicii individuale, aplicarea judicioasă a schemelor tactice, în funcție de adversar — încep să-și arate roadele.

Dacă prezentarea lucrurilor într-o lumină trandafirie este, fără excepție, prematură și dăunătoare, nu-i mai puțin adevărat că înțelegerea principiului filozofic conform căruia „Există anumite înfrîngeri mai prețioase decît anumite victorii" — poate contribui din plin la mersul înainte al sportului romînesc, în toate sectoarele de activitate.

MOZAIC

● *ÎNTRE Jimmy Armsfield și clubul său Blackpool este un război continuu. Refractarul Jimmy prelinde:* „Eu sînt jucătorul cel mai puțin bine plătit al Angliei. Vreau să cîștig mulți bani și deci trebuie să mă transfer...".

● *REȚETELE primelor jocuri din campionatul Franței relatează „France Footbal" — au crescut cu o sută de milioane franci față de sezonul trecut. Nu trebuie trecut însă cu vederea faptul că aceasta se datorește și... prețului mult crescut al biletelor.*

● *FEDERAȚIA de rugbi din Țara Galilor a hotărît să limiteze vîrsta arbitrilor la 50 de ani pentru a realiza prin această măsură întinerirea corpului de arbitri.*

Maestrele emerite ale sportului Maria Alexandru și Ella Constantinescu

ne vorbesc despre actualitatea în tenisul de masă

Pe cele șapte mese instalate în sala de sub tribuna centrală a stadionului Republicii, se antrenează cu regularitate fruntașii tenisului de masă bucureștean. Aici se pregătesc cu asiduitate, zi de zi, și maestrele emerite ale sportului MARIA ALEXANDRU și ELLA CONSTANTINESCU, cele două sportive romînce care la ultima ediție a „mondialelor" de la Praga, au ocupat locurile II și III în ierarhia celor mai bune jucătoare de pe glob. Cum știam că cele două jucătoare fruntașe urmau să plece la Atena pentru a participa în aceste zile la o interesantă competiție internațională, am stat săptămîna trecută de vorbă cu ele, pentru a afla cîte ceva din preocupările și proiectele lor viitoare...

— Cum „merg" antrenamentele?

— Destul de bine, a răspuns, prima, Maria Alexandru. Ne dăm toată osteneala pentru ca paralel cu îmbunătățirea pregătirii fizice și automatizarea procedeelor tehnice cunoscute, să ne însușim și altele noi. De pildă, eu exersez de cîteva săptămîni lovitura de topspin. Noi fetele, cunoșteam pînă acum numai metodele de contracarare a topspinului nu însă și executarea lui propriuzisă. Ca ori ce lucru nou pe care trebuie să-l învețî, însușirea nu este, desigur ușoară. Dar, ineditul pe care îl presupune noul și care mărește interesul elevilor, cu ajutorul antrenorilor, cu răbdare și perseverență, sper că voi reuși. Și primele care vor putea confirma acest lucru, vor fi fără îndoială... adversarele mele din viitoarele întreceri.

— De altfel, a intervenit în discuție Ella Constantinescu, ținînd seama de obiectivul nostru cel mai important de la anul, campionatele europene, conținutul antrenamentelor noastre tehnice și tactice, a fost întrucîtva modificat. Spre deosebire de jocul continuu-atac al sportivelor japoneze și chineze, viitoarele noastre adversare de pe continent, își conduc acțiunile după sistemul oarecum clasic, defensivă-ofensivă, sau invers. Deci și noi, mai cu seamă eu, lucrez pentru o cît mai deplină coordonare, sincronizare a acțiunilor combinate. Mărirea numărului acțiunilor de atac și siguranța în cele de mijloc. Adică, tendința de a practica un joc complet, cu preocuparea permanentă de a avea mereu inițiativa, de a impune tactica dorită. Aceasta înseamnă lucru intens în timpul pregătirii pentru căpătarea unei siguranțe maxime. Și noi sportivii fruntași sîntem convinși de dezideratul că performanțele constante sînt rodul unui volum sporit de muncă metodică. Ca profesoară și antrenoare, a continuat Ella Constantinescu, caut ca și pentru cei mici să îmbunătățesc metodele de pregătire, să insuflu elevilor mei plăcere și dragoste pentru sportul lor preferat, să le măresc dorința de a deveni campioni. În acest fel, încerc ca concomitent cu antrenamentul meu ca jucătoare fruntașe, să-mi aduc și contribuția la ridicarea cadrelor tinere, pentru ca schimbul de ștafetă să se facă pe nesimțite și în folosul tenisului de masă de la noi.

În încheierea discuției noastre cu cele două sportive, Maria Alexandru a ținut să mai adauge cîteva cuvinte:

— Așa cum este cunoscut, sportivii noștri au realizat rezultate de valoare nu numai la simplu, ci și la dublu, probă care și în întîlnirile echipelor feminine are deseori un rol hotărîtor. De aceea, pregătirea noastră se axează într-o mare măsură și pe jocul de dublu. Antrenamentul de dublu ajută foarte mult și la îmbunătățirea mișcării pentru simplu, lucru ce nu trebuie neglijat. De un timp, eu fac pereche cu Ella Constantinescu și cred că peste cîtăva vreme, vom reuși să asigurăm sudura necesară. Este știut doar că partenera mea este o bună jucătoare și de dublu și o excelentă tacticiană. Ceea ce mă face să privesc cu optimism viitoarele noastre evoluții. Trebuie să continuăm însă să ne pregătim cu multă stăruință pentru a ajunge un cuplu foarte bine omogenizat. Și nu trebuie să uităm ceva deosebit de important mai ales la dublu: să atacăm mai mult. În ce privește bogatul sezon competițional care începe și care va culmina cu „europenele" de la anul, noi, membrii lotului republican, este vorba și de băieți, a precizat Maria Alexandru, vom depune toate eforturile pentru o comportare cît mai bună. Am chiar convingerea că la Campionatele europene din 1964, avem șanse la toate probele. Depinde în mare măsură de noi sportivii, pentru că avem create cele mai bune condiții.

Sîntem de acord cu cele spuse de maestra emerită a sportului Maria Alexandru și nu putem decît să urăm succes reprezentanților tenisului de masă romînesc în competițiile internaționale. Să așteptăm cu încredere evoluțiile lor.

Constantin COMARNISCHI

Cupe și iar cupe

Două chestiuni sînt la ordinea zilei în fotbalul internațional: eficiența sistemului 4-2-4 și... Cupele. Vom lăsa deocamdată specialiștilor sarcina de a dezbate spinoasa problemă a faimoasei ecuații tactice braziliene, iar noi vom încerca o scurtă incursiune în istoricul și sistemul de disputare a diferitelor Cupe.

În primul rînd trebuie să știți că în Europa se desfășoară de cîțiva ani nu mai puțin de 9 Cupe internaționale: Cupa campionilor europeni, Cupa Europei inter-țări, Cupa cupelor, Cupa orașelor tîrguri, Cupa Rappan, Cupa Europei Centrale, Cupa balcanică (nume care se mai dă turneului balcanic), Cupa Alpilor și Cupa prieteniei italo-franceze. Sigur că nu toate competițiile amintite mai sus au același răsunet, dar fiecare contribuie la realizarea unui program internațional variat, sistematic, eșalonat pe toată durata unui an. Datorită acestor cupe în fiecare zi, undeva, pe bătrînul nostru continent, se dispută unul sau două meciuri. În 1962 au avut loc peste 500 de meciuri la care au asistat circa 20 milioane de spectatori.

Dintre toate Cupele cea mai veche și totodată cea mai prestigioasă este „Cupa campionilor europeni", inițiată de ziarul parizian „l'Equipe" în 1955 și cîștigată la prima ediție de Real Madrid care va ieși victorioasă încă de patru ori la rînd. Următoarele două ediții au revenit echipei Benfica Lisabona, iar cea de a 8-a formației F. C. Milano, actuala deținătoare a trofeului.

Ediția a 9-a în curs de desfășurare a început cu cîteva surprize între care cele mai mari sînt eliminarea lui Everton și Standard Liège. O altă favorită, Ferencvaroș Budapesta riscă eliminarea dacă nu va face o performanță prodigioasă pentru a răsturna acel 4—0 cu care a pierdut în deplasare la Galatasarai Istanbul.

Campioana țării noastre, Dinamo București se află calificată în turul doi. Dinamo participă pentru a treia oară la C.C.E. și tot ea este singura echipă romînească care s-a calificat în turul 2. Iubitorii de fotbal așteaptă nerăbdători ziua de 18 octombrie cînd vor fi trase la sorți optimile de finală. Atunci vom afla cu cine va juca Dinamo. N-ar fi exclus să vedem chiar în toamna aceasta la București pe Real Madrid cu Di Stefano sau pe F. C. Milano cu brazilianul Amarildo.

„Cupa Cupelor" (participă echipele cîștigătoare ale Cupelor naționale) a ajuns la a IV-a ediție și a fost cîștigată de următoarele echipe: 1961 — Fiorentina, 1962 — Atletico Madrid, 1963 — Tottenham Hotspurs. La ediția a IV-a iau parte 29 de cluburi din 28 de țări. Petrolul Ploiești, reprezentanta noastră în această Cupă, a debutat cu un eșec, 1—4 la Istanbul cu Fenerbahce.

Sperăm totuși că miercuri, la Ploiești, petroliștii vor lupta cu ardoarea lor cunoscută pentru a-și lua revanșa. În rest nu au fost surprize mari, cu excepția victoriei la scor obținută de Hapol Nicosia asupra echipei norvegiene Gjonik.

Această cupă este denumită și „Cupa deceptiilor", deoarece se consideră că echipa care cîștigă cupa în genere e o echipă deceptionată pentru că nu a putut cîștiga și campionatul.

„Cupa orașelor tîrguri" este competiția cea mai artificială, întrucît pentru a participa nu e nevoie ca orașul reședință a unei echipe să fie locul de desfășurare al unui tîrg internațional de mostre; astfel că rămîne la latitudinea federațiilor să desemneze echipele participante. Edițiile de pînă acum au fost cîștigate de: Barcelona 1959 și 1960, Roma 1961, Valencia 1962 și 1963. După cum se vede Cupa tîrgurilor este un fel de specialitate spaniolă. La ediția a VI-a participă 34 de echipe. Noi sîntem reprezentați de Steagul Roșu Brașov, mai exact am fost reprezentați, deoarece Steagul Roșu a fost eliminat încă din primul tur de Lokomotiv Plovdiv. O surpriză, scoaterea lui Racing Paris învinsă și acasă și în deplasare de Rapid Viena.

„Cupa Rappan" poartă numele selectionerului unic al echipei Elveției. A fost pusă pe picioare pentru a da posibilitatea jucătorilor de pronosport să-și poată completa buletinele și în timpul sezonului de vară, cînd campionatele sînt întrerupte. La Cupa Rappan participă echipe din Austria, Belgia, Italia, Franța Cehoslovacia, Suedia. Pînă acum nici o echipă romînească nu a participat la această competiție.

Despre Cupa Europei inter-țări (în care se dispută mîine un meci important: U.R.S.S.-Italia) și celelalte cupe, într-unul din numerele viitoare ale revistei.

VARIETĂȚI

Raymond Kopa... scriitor

S-a publicat la timp urmările pe care le-a avut de suportat cunoscutul jucător de fotbal Raymond Kopa în urma unor declarații publice în care denunța sistemul de funcționare a tîrgului de jucători profesioniști pe care i-a asemuit cu niște sclavi. Cu ajutorul factorilor interesați „afacerea" s-a mușamalizat iar Kopa s-a ales cu un avertisment după ce a fost chemat în fața unei comisii speciale.

Recent, Kopa a anunțat că va scrie un volum de amintiri. Deși mulți dintre prieteni l-au sfătuit să renunțe la această încercare în care se anticipează că el va folosi din nou prilejul pentru a demasca dedesubturile fotbalului, Kopa nu s-a lăsat convins și a semnat contractul cu o cunoscută editură.

Cercurile sportive își exprimă convingerea că volumul lui Kopa se va bucura de un mare succes de librărie.

Mama și fiica

În sportul internațional nu mai constituie o raritate apariția pe teren a mai multor frați sau surori. Dar ca o mamă și o fiică să ia startul în aceeași probă atletică de 800 m. plat aceasta este de acum un lucru ce nu poate fi întîlnit de prea multe ori. Și totuși, la Paris, cu prilejul unui concurs atletic, la start s-au prezentat madame Becquett și mademoiselle Becquett. Între ele s-a dat o luptă dîrză pentru victorie, în cursul căreia, atît mama cît și fiica, au trecut pe rînd la conducerea plutonului. Pînă la sfîrșit victoria a revenit fiicei. Mama a declarat că va continua lupta chiar și pentru titlul de... campioană a Franței.

Cine-i vinovat?

Jim Clark, considerat drept cel mai bun conducător în întrecerile automobilistice, a sosit recent în Italia și, spre surpriza lui, a fost de urgență poftit să se prezinte în fața unei instanțe judecătorești.

Acolo, Jim Clark a aflat cu uimire că în urma unei anchete îndelungate s-a constatat ca el este principalul vinovat al unui tragic accident petrecut la Monza, în... 1961 cu prilejul celui de-al 32-lea premiu al Italiei.

După aprecierea autorităților italiene, în urma unei manevre greșite, comise de Jim Clark, s-a produs un accident grav, soldat cu moartea unui concurent german, Von Trips, și a 18 spectatori, aceștia din urmă uciși de mașina lui Trips, care părăsise pista.

Preferind să evite noi contacte cu justiția italiană și pentru a preîntîmpina orice surprize, Jim Clark a procedat în chip neobișnuit, părăsind Italia pe bordul unui avion particular aparținînd prietenului său Jak Brabham. La sosirea în Anglia, Clark a declarat că nu este vinovat de cele petrecute și că numai o manevră neașteptată a lui Trips a constituit motivul principal al accidentului.

Un „erou adevărat"

Ziarul italian „Stadio" este de părere că arbitrul argentinian de fotbal, Umberto Dellacosa este un adevărat erou. Aceasta nu numai pentru că, în timpul meciului de divizia B dintre echipele Newell's Olds Boys și San Telmo a eliminat de pe teren un jucător al echipei locale dar și pentru că arbitrul a opus rezistență unui ofițer al poliției locale care a vrut cu orice preț să aresteze (sic!) pe stoperul formației vizitatoare (probabil pentru a nu jena pe atacanții echipei locale).

Dar iată că, în timpul meciului, a venit momentul ca ofițerul de poliție să se răzbune. Cînd Dellacosa a acordat echipei San Telmo o lovitură de la 11 m., ceea ce demonstrează că el este cu adevărat un erou, publicul a invadat terenul. Arbitrul a cerut atunci poliției să evacueze pe intruși pentru a lăsa meciul să continue. Răspunsul comandantului forțelor de ordine a venit prompt: „Cine v-a obligat să dictați un penalti? Trebuia să acordați un corner...". Bine înțeles meciul a fost întrerupt!

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

ȘAH

Noi grupe din „Cupa Magazin" Ediția a IV-a

GRUPA 15-B. Zorilă Oprișan (Pitești), Sorin Segal (Buc.), G. Popescu (Buc.), Ion Moceanu (Vișeul de Sus), Alex. Grecu (Buc.), Emil Arsenie (Tg. Mureș) și Nicolae Ivănescu (Lăpușata).

GRUPA 37-A. Em. Stăniloiu (Buc.), V. Ciortan (Bosia), C. Eustațiu (Timișoara), I. Despu (Cluj), Anatolie Paris (Snagovsat), I. Bodnar (Stulpiceni), A. Mitric (Buc), V. Bugariu (Rupea) și Maria Lupiță (Lugoj).

GRUPA 38-A. V. Serdan (Romînaș), M. Cohn (Botoșani), D. G. Lupu (Dorohoi), St. Preda (Reșița), I. Turtureanu (Buc), M. Dobrogeanu (Mangalia), D. Wechselberger (Buc.), Em. Craiu (Buc.) și O. Hubler (Brașov).

GRUPA 39-A. Doina Lăzărescu, Petre Tănase, Wolf Landman, Stelian Mașek, Miron Kauffman, Dem. Hoară, Stancu Mihai, Marin Alexiu și Nicolae Alexiu — toți din București.

GRUPA 40-A. N. Rubin (Iași), Gh. Cojocaru (Galați), Const. Amariței (Ploiești), O. Onisiu (Brașov), Gr. Lesanu (Caragiale), Ov. Titescu (Rm. Vîlcea), St. Ponta (Arad), Gh. Bîrsan (Sighișoara) și Gh. Blaqă (Oradea).

Restul grupelor vor fi anunțate în numerele viitoare.

Știri șahiste

● Termenul de înscriere la cea de-a doua ediție a „Cupei satelor" la șah prin corespondență — pe echipe — s-a prelungit, la cererea unor amatori șahiști, pînă la 20 octombrie. Reamintim că dintr-o comună se pot înscrie și mai multe echipe, formate din trei jucători și o rezervă. Înscrierile se trimit pe adresa: Comisia de șah prin corespondență, Federația romînă de șah, București, str. Vasile Conta.

● La 1 decembrie va începe semifinala ediției a IV-a a campionatului republican masculin de șah prin corespondență. În afara jucătorilor calificați din sferturile de finală, la semifinale pot participa direct și jucătorii care au cel puțin categoria a II-a. Ei se pot înscrie, pînă la 15 octombrie, pe adresa Comisiei de șah prin corespondență.

● La aceeași comisie se primesc înscrieri și pentru sferturile de finală ale celei de-a IV-a ediții a campionatului republican prin corespondență (1964—1966), etapă la care iau parte jucătorii fără nici o categorie sau cu categoriile a V-a sau a IV-a. Termenul de înscriere: 25 octombrie 1963.

Cererile de înscriere la toate aceste competiții trebuie să fie însoțite de cîte un timbru de 1,75 lei pentru francarea scrisorii de răspuns, cu regulamentul de joc în tabela de concurs.

● *Primii clasați după terminarea memorialului Capablanca de la Havana: 1) Korcinoi 16,5 puncte; 2—4) Tal, Pachman și Gheller 16 puncte; 5—6) Barcza și Ivkov 15,5 puncte; 7) Darga 13 puncte; 8) Uhlman 12,5 puncte etc.*

● A încetat din viață, în vîrstă de 59 de ani, marele maestru suedez Gösta Stoltz. Stoltz e cunoscut șahiștilor noștri de la participarea sa la al III-lea campionat internațional al R. P. Romîne din 1953.

● *La al 31-lea campionat de șah al U.R.S.S. — (start: 21 noiembrie la Leningrad) vor participa 20 de concurenți. Ca invitați vor lua parte campionul mondial Tigran Petrosian, fostul campion mondial Mihail Botvinnik, campionul unional pe 1962 Viktor Korcinoi și marele maestru Paul Keres. Vor mai concura, între alții, Stein, Spasski, Bondarevski Bronstein, Suetin, Gipslis, Baghirov.*

● Ultimul număr din revista „Schach" din R. D. Germană, amintind victoria echipei noastre în meciul amical cu R. P. Ungară publică cu comentarii elogioase a doua partidă cîștigată de Gheorghiu la Portisch.

● Campionatul de șah prin corespondență al R. D. Germană ediția 1960—1963 a fost cîștigată de Rolf Schlieder din Rostock cu 14 puncte din 17 posibile. Pe locurile următoare: 2. Hanschild 13 puncte; 3 Pietzsch 11½ puncte etc.

Oricît ar părea de curios, sînt unii șahiști cărora li se pare că jocul pe tabla cu 64 de patrate, așa cum îl cunoaștem noi astăzi, nu le oferă posibilități suficiente de acțiune! De aceea, ei au început să născocească — pe baza șahului — fel de fel de jocuri originale — cu piese noi, reguli noi și chiar o tablă de joc nouă — cum e cea hexagonală de mai jos — creată cu ani în urmă de un polonez. Dar acestea, ca și șahul cu grătar, șahul cu doi regi, șahul pe două table etc. nu au reușit să găsească decît un număr mic de adepți.

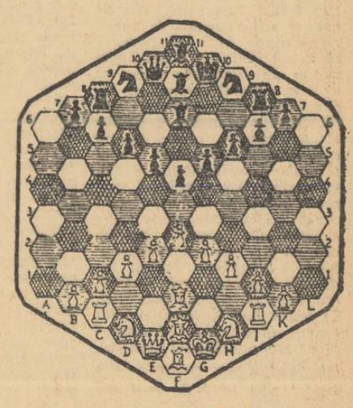

SISTEMUL RETÎ

Alb: Geller Negru: Keres
Jucată în cadrul Spartachiadei popoarelor din U.R.S.S. 1963.

1.	Cf3, d5	21.	Cg5, Te5
2.	c4, d:c4	22.	Nc4, Nd5
3.	e3, Ne6	23.	Nb2, N:c4
4.	Ca3, Cf6	24.	N:e5, Ne2
5.	C:c4, g6	25.	Td2, Dc8
6.	b3, Ng7	26.	Nb2, Nb5
7.	Nb2, 0-0	27.	h3, h6
8.	Ne2, c5	28.	Cf3, Df5
9.

MEDICUL vă sfătuieşte

Cura de fructe - crudităţi

Vara şi toamna sînt anotimpurile care, oferind o gamă bogată de fructe, legume şi zarzavaturi, permit, mai mult decît în restul anului, aplicarea uşoară a curei de fructe-crudităţi.

Este, aşadar, momentul să reamintim cîteva noţiuni necesare privind compoziţia, avantajele, dezavantajele, indicaţiile şi contraindicaţiile acestui regim.

Prin cura de fructe-crudităţi, înţelegem regimul alimentar vegetarian preparat fără ajutorul căldurii. Regimul întruneşte o serie de calităţi care-l fac mult apreciat şi folosit în anumite boli. Astfel, regimul fiind sărac în clorură de sodiu, permite aplicarea lui în acele boli care necesită regim hiposodat (insuficienţa cardiacă, unele boli de rinichi, obezitatea, hipertensiunea arterială), şi în acelaşi timp bogăţia în apă (conţine 70—90% apă — în special pepenii), îl fac utilizabil în unele litiaze renale care necesită o eliminare mare de apă prin rinichi cu scopul de spălare a căilor urinare de sărurile ce se pot depune şi forma calculi. Dieta este bogată în săruri de potasiu, ceea ce permite dezintoxicarea organismului de unele substanţe, ameliorează funcţia renală, creşte cantitatea de urină şi eliminarea substanţelor toxice. Bogăţia de săruri de calciu din fructe şi zarzavaturi, conferă alimentaţiei acţiune mineralizantă şi antidecalcifiantă, iar prin cumulul de săruri de calciu şi de potasiu se modifică reacţia urinei către alcalinitate, virare necesară în dieta litiazei renale cu uraţi. Regimul este bogat în vitamine şi fermenţi (reprezintă sursa principală de vitamină C, provitamină A, vitamină K, vitamină P — şi acoperă 20—30% din trebuinţele organismului pentru unele vitamine din grupul B). Dieta este bogată în celuloză, care, asigurînd un lest intestinal suficient, devine laxativă,. motiv pentru care este indicată în constipaţia obişnuită, dar contraindicată, fiind iritantă, în boala ulceroasă, enterita şi enterocolita acută şi cronică. În privinţa principiilor alimentare, regimul este sărac în proteine (bine venit în bolile renale cu insuficienţă renală), sărac în grăsimi (în afara alunelor şi nucilor), de unde indicaţia în prevenirea şi combaterea ateroscleroze, iar unele fructe şi legume sînt mai bogate în glucide, de unde necesitatea administrării cu cîntarul la diabetici. În privinţa caloriilor, este sărac calorigen, calitate folosită în dieta obezilor şi eventual în insuficienţa cardiacă avansată, sub formă de sucuri de fructe. Anumite fructe şi zarzavaturi (pulberea de carote, merele rase, căpşunile), conţin o serie de substanţe numite pectine, care absorb apa şi formează o masă gelatinoasă în intestin, cu mare putere de absorbţie a toxinelor, germenilor microbieni şi a unor substanţe toxice dăunătoare prezente în intestinul bolnav, exercitînd astfel o acţiune calmantă şi normalizatoare a tranzitului intestinal.

Aceste calităţi ale dietei de fructe — crudităţi, asigură organismului o acţiune de dezintoxicare şi descărcare, o acţiune antiateregenă şi de combatere a obezităţii, dacă este folosit pe o perioadă mai lungă de timp, sau, în cazul folosirii sub formă de zile izolate de contrast (în raport cu regimul din celelalte zile), o dată sau de două ori pe săptămînă în aşa zisul „regim în zig-zag", constituie un antrenament periodic al funcţiei organului bolnav, ajutînd la restabilirea mai rapidă a capacităţii sale funcţionale.

În general vorbind, nu se foloseşte dieta exclusivă de crudităţi-fructe, pe o perioadă prea lungă de timp, deoarece aparatul digestiv al omului nu este adaptat pentru o hrană pur vegetariană şi în consecinţă, această dietă se reduce fie la zile izolate de fructe-crudităţi o dată sau de două ori pe săptămînă în regimul omului sănătos sau în dieta anumitor boli, fie la regimul lacto-ovo-vegetarian, prescris în alte boli pe perioade limitate.

O zi de fructe-crudităţi, presupune folosirea exclusivă a zarzavaturilor, legumelor şi fructelor crude, bine spălate cu apă rece şi fierte cu peria pentru îndepărtarea microbilor posibili (ai dezinteriei, febrei tifoide, paraliziei infantile şi ai hepatitei epidemice), precum şi a ouălor de paraziţi (de tenie, de limbrici). Alimentele astfel spălate se taie mărunt sau se rad pe răzătoarea de sticlă (pentru a nu se oxida) şi eventual se storc, dacă dorim să preparăm sucuri de fructe sau de legume. Se prepară numai porţia pentru o singură administrare ştiind că partea rămasă poate fermenta. La salate se poate adăuga, după necesităţi şi gust, oţet, zahăr, plante aromate, vanilie, dar nu se va adăuga sare. În zilele de fructe-crudităţi este bine să se consume cît mai multe lichide sub formă de ceaiuri (ceai de muşeţel, de tei, de măceş), precum şi borş proaspăt (bogat în vitamine din grupul B). Dieta cere o dentiţie bună, pentru a asigura o masticaţie suficientă. Fructele şi zarzavaturile fiind bogate în apă şi conţinînd glucide cu moleculă mică se digeră uşor, stau puţin timp în stomac, şi nu ţin de foame, de unde necesitatea unor mese repetate (4—5 pe zi).

Dintre fructele, zarzavaturile şi legumele cel mai des folosite cităm: morcovii, ţelina, ridichiile, ceapa, prazul, varza albă, salata, mărarul, leuşteanul, pătrunjelul, ardeiul gras, castraveţii, roşiile, pepenii, merele, perele, gutuile, fructele citrice (portocale, lămîi, grape-uri), prunele, vişinile, cireşile, piersicile, caisele, strugurii, căpşunile, fragii, afinele, smeura, murele, smochinele şi curmalele.

O zi de fructe se compune spre exemplu: din 400 grame mere, 700 grame pere, 400 grame prune, alternate după dorinţa bolnavului. O zi de zeamă de fructe se poate compune din zeamă de mere 400 grame, zeamă de struguri 400 grame, zeamă de prune 400 grame. O zi de zeamă de legume, poate fi asigurată cu zeamă de pătlăgele roşii, zeamă de varză crudă şi zeamă de morcovi care să totalizeze 1.5 litri. Cura de mere presupune 1—2 kg. mere pe zi, curăţate de coajă şi de partea centrală, rase pe răzătoarea de sticlă (200—300 grame pentru o porţie), timp de 1—3 zile, cu efect bun în gastro-enterocolita acută, dezinterie, episoadele acute ale colitelor cronice. O zi de fructe-crudităţi poate fi compusă prin asocierea salatelor de legume (cu adaus de oţet sau de zeamă de lămîie şi eventual cu o linguriţă de untdelemn, fără sare), a fructelor (ca atare, ca salată sau storcite cu adaus de zahăr şi vanilie), a sucurilor de legume şi fructe şi a ceaiurilor cu lămîie şi zahăr; toate aceste alimente divizate în 4—5 mese pe zi.

Beneficiile aduse de zilele de fructe-crudităţi, sînt de luat în seamă nu numai în bolile amintite mai sus ci chiar în alimentaţia omului sănătos. Fructele şi legumele, chiar la o masă obişnuită înlătură monotonia meniului, dau un gust plăcut preparatelor culinare, măresc apetitul şi completează principiile alimentare cu bogăţia de săruri minerale, fier şi vitamine, atît de necesare bunei funcţionări a organismului, încît nu trebuie să lipsească de la masa niciunuia dintre noi.

Dr. V. LAZĂR

PĂRINŢI ŞI COPII

TATĂ „BUN"

Fiindcă era duminică, după masă toţi ai casei erau obligaţi să doarmă. Era singura zi din săptămînă cînd întreaga familie şi mai ales copiii trebuiau să respecte această regulă. Nemulţumit că-şi pierde astfel timpul, Andrei se înfăşură supărat în pătura călduroasă, făcînd un efort de voinţă ca să-şi poată ţine pleoapele închise. Ah, cum ar mai fi citit! Oare ce s-o fi întîmplat mai departe, ce-or mai fi pus la cale nebunaticii aceia de Tom şi Huck? Ce bine ar fi dacă ar mai fi şi mîine duminică! Ar citi, ar citi, fără nici o grijă. Cînd colo e luni. Dimineaţa şcoală, după amiaza lecţii, seara programul pentru copii de la televizor, pe care nu vrea să-l piardă şi pe deasupra obligaţia de a se culca devreme. Ce păcat că nu s-a inventat încă o cerneală fosforescentă cu care să fie scrise toate cărţile pentru copii. Ar putea atunci să citească şi noaptea fără ca nimeni să bănuiască ceva. Cu gîndul la ziua care venea îşi aminti brusc că nu-şi făcuse desenul la geografie! Dar nici n-avusese cum, se scuză el! Dimineaţa tata nu fusese acasă, şi mama trebăluise tot timpul la bucătărie. Iar acum toată lumea din casă s-a culcat şi diseară, nu, diseară n-o să stea nimeni să-i facă lui desenul! Şi el personal n-avea nici un chef să se apuce de aşa ceva!

Mama veni să tragă storurile şi ca de obicei se apropie şi-şi trecu degetele prin părul lui aspru cu gesturile ei atît de ştiute. Îl privea cu ochii aceia adînci şi calzi. Andrei ştia cît de mult îl iubea. Îi trecu atunci prin minte, fulgerător, un gînd.

— Îmi faci tu desenul?

— Ai un desen de făcut? se miră mama. Bine dar la ora asta îţi aduci aminte! Ce-ai făcut toată dimineaţa? Şi cum să-ţi-l fac eu! De unde pînă unde ideea asta!

— Dar nu pot, replică plîngăreţ băiatul. Nu înţelegi, nu pot!

— Ai încercat? Ce anume nu poţi face?

— N-am încercat nimic. Dar nu pot.

— De unde ştii? Poate că nu-i aşa. Iei frumos o foaie, două de hîrtie şi încerci pînă îţi iese desenul cel mai bun. Apoi îl faci pe caiet şi gata.

— Dar e greu! Cînd am să fiu şi eu ca Iurie Darie, am să pot, am să ştiu!

— N-ai să ştii dacă n-ai să încerci niciodată să desenezi singur. Tot ce nu ştii e foarte greu. Dar ca să ştii trebuie să munceşti puţin. Acum culcă-te şi diseară ai să încerci să-ţi faci singur desenul.

— Da, uşor îţi vine ţie să spui aşa. Tu ştii să desenezi!

— Eu ştiu! Eu am învăţat să desenez, replică mama. Nimeni nu se naşte învăţat. Tot ceea ce ajunge să ştie un om este cîştigat treptat prin muncă şi perseverenţă.

Andrei bătu în retragere. N-avea nici un rost să mai insiste. Mama era neînduplecată. Ştia el. Se mai întîmplase asta şi altă dată. Curios, îl iubea atît de mult şi putea să fie atît de... neînţelegătoare cu el. Din punctul ăsta de vedere tata e mai bun. El îi îndeplineşte toate dorinţele, toate... cererile. Îi îmbracă cu hîrtie albastră cărţile şi caietele, deşi ar putea s-o facă şi singur, pentru că acum este băiat mare, e doar în clasa a III-a, el îi „dregе" greşelile de pe caiet... Păcat că nu se pricepe aşa de bine şi la desen! Şi băiatul îşi alcătui în minte un plan. Are să-l roage să-i facă numai omuleţul...

„Bun" ca de obicei tata a făcut nu numai omuleţul ci întregul desen aşa cum de altfel bănuise şi băiatul. Andrei se învîrtea pe lîngă el şi sugera pretenţios: „Nu atît de albastru, că doar acolo e cer şi cerul nu e niciodată ca cerneala!

— Vezi, vezi că mi-a făcut desenul? jubila el înfruntînd încintat privirile scrutătoare ale maică-sii.

— Şi cînd ai să ajungi la facultate tot el o să-ţi facă desenele? Să te văd atunci dacă ai să te mai bucuri atît!

— Ce vorbeşti tu? Pînă la facultate mai e, interveni împăciuitor tatăl. Pînă atunci are să se înveţe să şi le facă singur.

Mulţumit că avea desenul în caiet şi încă unul bun — cum o să-l mai invidieze mîine băieţii, cum o să se uite tov. profesoară, aşa cu atenţie şi mirare: „Ia te uită cu cine avem de-a face!" — Andrei îşi strînse la repezeală ghiozdanul şi plecă să citească.

Rămaşi singuri părinţii se priviră îndelung.

— Nu procedezi deloc bine, spuse mama. Îl lipseşti de posibilitatea de a-şi educa voinţa, de a cîştiga singur ceva prin efortul lui personal, îl lipseşti de bucuria pe care ţi-o dă sentimentul unui obstacol cucerit, munca în general. În clasa I-a voiai să-l ajuţi, îţi era milă că era mic şi neştiutor. Acum e în clasa a III-a, are aproape 10 ani, deci începe să devină un băiat mare şi totuşi nu încetezi să-l socoţi mic şi neştiutor şi îl... ajuţi. Şi asta de ce? Ca să fie bine la şcoală, ca să nu primească o notă proastă. Nu el îşi pune problema aceasta, ci tu de parcă tu ai fi elev. Nu el se teme de calificative proaste ci tu. În fond faptul că nu caută să se descurce singur în chestiunile mai mult sau mai puţin dificile, că nu apelează la propriile lui forţe, că aşteaptă ca alţii să muncească în locul lui, este un calificativ rău nu pentru el, ci pentru tine, pentru ...priceperea ta pedagogică. Analizează puţin lucrurile, anticipează puţin ceea ce se va întîmpla peste ani dacă vei continua să fii tot atît de „bun" vădind în el copilul mic şi neştiutor şi ai să vezi ce o să afli!

Elisabeta PETREANU

ÎN AJUTORUL TINERELOR MAME

ALIMENTAŢIA NATURALĂ A SUGARULUI

Prin alimentaţie naturală se înţelege, de obicei, alimentaţia sugarului la sîn.

În primul an de viaţă creşterea şi dezvoltarea psihomotorie a copilului au la bază o îngrijire atentă şi o alimentaţie corespunzătoare. Alimentul cel mai bun pentru sugar rămîne laptele de mamă, deoarece conţine cantităţile necesare şi în proporţie echilibrată de glucide, lipide, proteine, vitamine, săruri, enzine şi anticorpi, necesare copilului. Acest fapt face ca sugarul hrănit la sîn să digere mai bine alimentul, să se dezvolte normal şi să fie ferit de o serie de boli molipsitoare. Pe de altă parte alăptarea dezvoltă la femeie instinctul matern şi o echilibrează hormonal şi psihic îndreptăţind un vechi dicton care aminteşte că nimic nu poate înlocui, pentru copil laptele şi inima mamei.

Sugarul nu trebuie alăptat ori cum şi oricînd ci va fi hrănit ţinînd seama de o serie de reguli foarte importante, absolut necesar a fi cunoscute de mame. Articolul de faţă intenţionează să treacă în revistă acest bagaj minim de cunoştinţe care să vină în ajutorul persoanelor interesate. Medicul pediatru stabileşte la controalele periodice făcute sugarilor, pentru fiecare caz, cantitatea de lapte, ritmul şi orele de alimentaţie la sîn, iar mamele au datoria să respecte indicaţiile medicului şi să aducă la cunoştinţa acestuia sau a sorei de ocrotire situaţiile care nu li se par normale la, copilul ce-l îngrijesc. Trebuie îndeosebi respectate orele de supt, cantitatea şi igiena alimentaţiei. În prima lună de viaţă sugarul trebuie să primească 7 supturi (6 supturi ziua şi unul noaptea), intervalul dintre supturile din timpul zilei fiind de 3—4 ore 'orele 6—9—12—15—18—21 sau 22), iar în lunile următoare pînă la vîrsta de 4—5 luni, 6 mese pe zi prin suprimarea suptului de noapte. După 5 luni sugarul primeşte cinci mese pe zi (orele 7—10—14—18 şi 22). Orele de supt nu trebuie respectate cu strictеţe şi dacă sugarul se trezeşte mai de vreme şi este flămînd se poate da masa cu 15—30 minute mai devreme. Copilul va fi întîi schimbat în scutece curate, apoi mama îşi spală bine mîinile cu apă şi săpun, îşi spală sînul, îmbracă un halat curat folosit numai în acest scop, îşi aşează peste gură şi nas o mască confecţionată din cîteva straturi de tifon, se aşează pe un scaun şi dă copilului sînul, de regulă numai un sîn la un supt. Durata suptului este de 15—20 de minute.

Corect alimentat, sugarul trebuie să crească în greutate în primul trimestru cu 25—30 grame pe zi.

În afara laptelui de mamă, este bine ca începînd din luna a 2-a să dăm sugarului sucuri de fructe (lămîi, portocale etc), sau de legume (roşii, morcovi), deoarece aduc vitaminele şi sărurile necesare bunei funcţionări a organismului. Fructele se spală bine, se taie şi se storc printr-un tifon, iar legumele după ce se spală se rad pe o răzătoare de sticlă şi se storc printr-un tifon (se pregătesc numai cantitatea necesară unei singure administrări, deoarece surplusul păstrat ar putea să fermenteze şi să producă tulburări digestive copilului). Se începe cu o fumătate de linguriţă, se creşte treptat zilnic cu o linguriţă, pînă se ajunge la 10—15 linguriţe de sucuri pe zi. Dacă apar scaune moi, se întrerupe administrarea 1—2 zile şi se reia atent cu o cantitate mai mică.

Pe măsură ce sugarul creşte, cresc şi nevoile lui calorice, şi laptele matern nu le mai poate acoperi. De aceia începînd cu luna 4—5, se diversifică alimentaţia înlocuind un supt (de preferinţă cel de la ora 10) cu un făinos cu lapte (griş cu lapte) preparat din 3—5 gr. griş ce se fierbe suficient în 100 grame lapte proaspăt cu 5 grame zahăr. Se începe cu 2—3 linguriţe pe zi, restul completînd cu sîn, şi se creşte cu 3—4 linguriţe pe zi pînă se ajunge ca întreg suptul de la ora 10 să fie înlocuit cu griş cu lapte. Nu se trece la diversificare, dacă copilul este bolnav. La vîrsta de 5—6 luni, la un interval de 3—4 săptămîni de la introducerea grişului cu lapte, se înlocuieşte în acelaşi mod un alt supt (cel de la ora 13), cu supă de zarzavat cu griş. Supa de zarzavat se prepară din cartofi, morcovi, fasole verde, ţelină, foi de spanac, care după ce au fiert, se strecoară (nu se pasează), se adaugă la lichidul obţinut sare după gust şi o jumătate linguriţă griş la suta de grame lichid, ce se fierbe suficient. Cînd copilul a ajuns să primească un prînz întreg de supă, se adaugă pireuri din legume (cartofi, morcovi, spanac, dovlecei), la care se încorporează unt şi lapte. Se începe cu o linguriţă de pireu, se creşte treptat, scăzînd concomitent din cantitatea de supă astfel încît să primească 100—150 grame supă şi 3—4 linguri de pireu. La vîrsta de 7 luni se înlocuieşte un alt supt cu fructe rase sau pasate amestecate cu biscuiţi sau cu orez fiert şi pasat dacă sugarul are tendinţă la scaune moi (exemplu: mere rase, plus biscuiţi pisaţi, plus zahăr, sau, mere rase, plus orez pasat, plus suc de lămîie, de portocale sau de morcovi plus zahăr). Se poate alterna sau completa cu amestecul de orez pasat şi brînză de vaci şi zahăr, sau brînză de vaci cu biscuiţi şi zahăr. La 8 luni se introduce (înlocuind un alt supt) iaurtul cu zahăr sau cu biscuiţi, de asemenea gălbenuşul de ou în supă sau în celelalte preparate de 2—3 ori pe săptămînă, începînd cu 1/4 apoi 1/2 pînă la un gălbenuş o dată. La 9 luni copilul va fi înţărcat prin înlocuirea ultimului supt cu lapte cu biscuiţi, griş cu lapte etc. Masa va fi administrată cu linguriţa. De două ori pe săptămînă, putem da supă de oase, iar spre un an, se indică perişoare de carne în supă, ficat tocat, creier, pîine albă în supă. La un an un copil care s-a născut cu greutate de aproximativ 3.000 gr., alimentat corect, trebuie să cîntărească 9 kgr.

Sperăm că aceste scurte îndrumări, completate la policlinică, să ajute mamelor la o corectă îngrijire a adultului de mîine.

Ştiaţi că...

...romanii erau atît de convinşi de binefacerile razelor solare asupra organismului, încît aveau un profund dispreţ pentru concetăţenii care nu aveau corpul bronzat de soare?

*

...spre sfîrşitul epocii feudale, tratamentul balnear — care ajunsese la oarecare înflorire în timpul romanilor — a fost total părăsit, datorită superstiţiilor religioase şi decăderii morale caracteristice epocii respective?

*

...reacţia balneară, care se produce adeseori în timpul băilor cu ape minerale şi care se manifestă prin unele tulburări trecătoare, nu este obligatorie şi nu constituie un indiciu asupra aprecierii eficienţei curei balneare? Se pot obţine rezultate satisfăcătoare şi cînd lipseşte astfel de reacţii.

*

...în urmă cu 40 de ani apele minerale îmbuteliate de la Borsec erau foarte apreciate în Egipt, iar că acum 63 de ani Japonia solicita importul apelor de la Singiorz?

*

...adîncimea de la care provin apele minerale termale poate fi calculată cu precizie? Începînd de la adîncimea de 14 metri, temperatura apei termale creşte cu un grad la fiecare 33 metri.

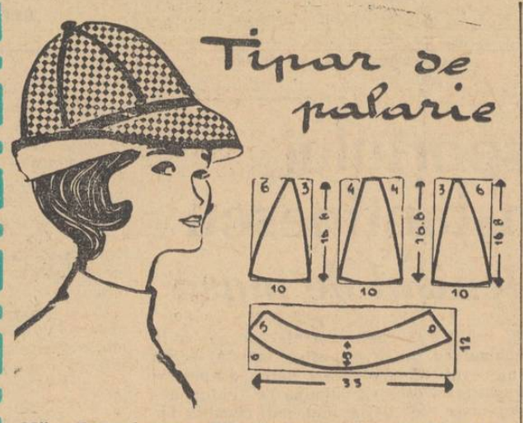

Măsurile trebuie modificate după mărimea dv. şi se poate face fie din materialul rochiei, fie din al paltonului sau pardesiului. Borul interior poate fi în culoarea fularului sau a mănuşilor.

SFATURI COSMETICE

Ingrijirea tenului toamna şi iarna

Toamna a sosit şi în curînd vor începe din nou să acţioneze factorii specifici anotimpului friguros: vîntul, umiditatea, temperatura coborîtă. etc. influenţînd nefavorabil mai ales asupra tenului uscat, deosebit de sensibil.

Dacă persoanele cu tenul gras au de suferit mai puţin din cauza acestor agenţi datorită stratului de grăsime naturală care le protejează tenul, în schimb cele cu obrazul uscat sau deshidratat sînt obligate să ia măsuri de protejare a pielii.

Acest lucru este necesar, deoarece temperatura scăzută, aerul rece, avînd acţiune vasoconstrictoare micşorează activitatea glandelor sebacee ceea ce duce la accentuarea gradului de uscăciune a tenului, atrăgînd după sine alte consecinţe ca iritarea, descuamarea şi ridarea obrazului.

Fiind foarte receptivă la iritaţiile produse de frig, vînt, ger, pielea uscată va fi protejată cu creme grase sau cu cold creme ca spre exemplu cold crema Tango, lanolina Diafane, Magnolia, Mimoza. De asemenea, se va evita pe cît posibil expunerea obrazului la variaţiile de temperatură.

Tenul gras va fi protejat cu creme uscate, ca Elida de zi, Vals de zi. Dacă obişnuim, vom aplica peste cremă un strat uşor de pudră. Seara, obrazul va fi curăţat bine şi uns cu creme grase, hrănitoare. Crema va fi aplicată printr-un masaj uşor deoarece în felul acesta se obţine şi o activare a circulaţiei sîngelui.

Vom evita, de asemenea, în această perioadă să aplicăm creme de albit conţinînd bismut şi mercur deoarece usucă pielea expunînd-o şi mai mult acţiunii dăunătoare a factorilor atmosferici.

Din cauza frigului buzele crapă, se cojesc şi singerează. Pentru a nu ajunge în această situaţie trebuie să renunţăm la obiceiul de a ne umezi buzele. De asemenea, vom folosi un ruj gras sau dacă nu obişnuim să ne fardăm vom unge buzele cu alifie de strugure.

Nasul roşu constituie un alt dezavantaj al anotimpului rece. Pentru a preveni acest neajuns vom masa zilnic nasul cu următoarea pomadă: vaselină 10 g., lanolină 3 g, borax 12 g., tinctura capsici 12 picături.

Aerul uscat din cauza caloriferului influenţează asupra funcţiei glandelor pielii provocînd uscarea tenului. De aceea se recomandă ungerea obrazului cu creme grase şi pe cît posibil se impune aerisirea repetată a locuinţei.

Cei a căror faţă este atinsă de cuperoză vor evita schimbările brusce ale temperaturii şi frigul la picioare luînd, de asemenea, măsuri de protecţie a obrazului cu creme grase şi pudră.

Unele persoane prezintă tendinţa de a face degerături la urechi, picioare sau mîini. Ele vor proteja aceste părţi pe cît posibil cu îmbrăcăminte potrivită şi caldă făcînd în acelaşi timp şi o cură de fortificare a organismului cu vitamine, bineînţeles după prescrierea medicului.

Anca BOGDAN

Anticipînd moda anului 1964

Am răspuns unei invitaţii amabile şi iată-ne la „locul de naştere" a modei anului 1964. Sîntem la Fabrica de confecţii şi tricotaje Bucureşti. Trei săli de expoziţie, 1500 de modele, realizate de creatorii acestei fabrici, ne prezintă vesmintele anului viitor. Cum ne vom îmbrăca? Credem că nu exagerăm afirmînd că întreaga gamă de îmbrăcăminte — de la articole pentru plajă şi pînă la paltoane — este absolut nouă. Se pare că, moda anului viitor este foarte radicală.

Caracteristici generale

Care sînt caracteristicile generale ale liniei modei? Aproape toate sortimentele de îmbrăcăminte se orientează spre o linie sport. Tighele late, de culori diferite, accesorii metalice (butoni în loc de nasturi etc.), echisoane — iată numai cîteva elemente de modă, prezente la numeroase modele expuse. Întreaga îmbrăcăminte va fi mai uşoară, mai suplă, urmînd o linie lejeră. Aceste caracteristici nu-i vor fi conferite numai prin croială lejeră, ci şi prin folosirea unor ţesături mai subţiri, a unor furnituri noi.

Majoritatea modelelor au fost realizate din ţesături fantezi, cu efecte date de desen. Este folosită pe larg combinaţia de culori.

Rochii bi şi tricolore

O noutate în moda pentru femei: rochiile bi şi tricolore. Confecţionate din ţesături de culori diferite, dispuse fie în dungi, fie în formă de tablă de şah, sau împărţind în părţi egale rochia, ele constituie nu numai o noutate, ci şi pitorescul modei anului viitor.

Ce elemente noi ne mai oferă moda anului 1964? Îmbrăcămintea pentru femei se remarcă printr-o linie pe talie (linia dreaptă sau uşor evazată). Sînt iar la modă rochiile din două piese, cu fusta dreaptă, taioare scurte.

Rochiile oferă multe caracteristici noi. Croite drept, sau uşor evazate în partea de jos, ele sînt realizate, mai ales, fără mînieci. Rochiile din două piese sînt înviorate de garnituri (clape, nasturi de culori contrastante, asortaţi cu diferite bordaje sau tighele). Cel mai frecvent folosite sînt bordajele şi tighelele. Bordajele sînt folosite chiar şi atunci cînd stofa este mai groasă. Ele sînt folosite, deopotrivă, la rochii, taioare şi mantouri. Tighelele, din diferite feluri şi culori de aţă, de diferite lungimi şi lăţimi, sînt folosite, mai mult, la conturarea gulerelor, buzunarelor, reverelor şi chiar a liniilor de croială.

Alte ornamentaţii folosite la îmbrăcămintea pentru femei sînt aplicaţiile şi broderiile.

Moda 1964 deschide larg porţile pentru ţesăturile din in. Rochiile, taioarele, pardesiile din in sînt de mare efect.

Taioarele sînt, în general, fantezi, avînd o linie lejeră, scurte, cu gulere şi revere, cu garnituri de clape, buzunare, bordaje.

Şi o altă noutate în îmbrăcămintea pentru femei: jacheta separată. Ea formează un ansamblu cu o fustă din altă ţesătură şi culoare.

Pardesiul pentru femei are o dublă destinaţie. El este fulgarin, iar apoi, ataşîndu-i-se o slavută de tricot, se transformă într-o îmbrăcăminte mai călduroasă.

Paltoanele şi pardesiele sînt mai scurte. Mînecile — de asemenea scurte (trei sferturi). Paltoanele şi pardesiele sînt încheiate la un rînd sau la două rînduri de nasturi. Unele au linia gen redingotă.uşor evazată în partea de jos, cu gulere şi revere înguste, iar altele, suple, au un caracter sportiv, cu diferite garnituri, clape, buzunare, tighele, bordaje etc.

Moda masculină

La cămăşile pentru bărbaţi, toate schimbările de modă se rezumau doar la forma gulerului şi a manşetelor. Iată însă că, acum, moda este mai radicală: 100 modele de cămăşi stau mărturie. O asemenea colecţie nu putea fi realizată numai prin modificarea formei. Iată cămăşi cu gulere din alte culori sau nuanţe, gulere şi manşete cu garnituri de alte culori, tighele în culori contrastante cu cea a ţesăturii şi multe alte garnituri.

De data aceasta, este greşită părerea că „pentru bărbaţi, moda este cam statică şi că oferă mai puţină variaţie". Dovada o constituie nu numai bogata colecţie de cămăşi, ci şi noile modele ale celorlalte sortimente de îmbrăcăminte. Iată, de pildă, sacoul din ţesătură în combinaţie cu tricot.

Colecţia de costume şi sacouri ne prezintă zeci şi zeci de modele, executate din lînă în amestec, tergal, bumbac (din care unele nefolosite pînă acum).

Sacourile sînt realizate la un rînd, cu unul, doi, sau trei nasturi. Ele au o formă mai lejeră în partea de sus, îngustîndu-se în partea de jos, dar păstrînd lejeritatea. Piepţii sacoului sînt mai moi, umerii urmează linia naturală a corpului, reducînd cantitatea de vată numai la strictul necesar pentru asigurarea liniei.

O altă variantă: sacou mai îngust, mai aproape de corp, uşor cambrat în talie şi evazat spre partea de jos. Această linie se deosebeşte de prima şi prin aceea că sacoul este mai îngust şi în acelaşi timp mai lung.

Reverele înguste continuă linia gulerului, care este mai degajat în partea din spate. În părţi, sau în spate, sacourile au şliţuri de diferite lungimi.

Pantalonii au o linie dreaptă de la genunchi în jos, cu şi fără manşete.

La raglan se introduce o linie lejeră. Raglanul este mult scurtat (deasupra genunchiului).

Pardesiele, demiurile şi canadienele au o linie sportivă, folosindu-se mult, la precizarea liniei, garnituri de tighele, combinaţii de tricot la gulere, nasturi fantezi, catarame, butoni, capse.

Pentru adolescenţi şi copii

Adolescenţii au fost şi ei puşi în drepturi. Ei nu vor mai fi nevoiţi să poarte acelaşi costum cu bărbaţii, avînd doar dimensiuni mai mici. Pentru adolescenţi s-a creat o bogată colecţie de îmbrăcăminte, folosindu-se, în special, ţesături fantezi, culori vii, tinereşti. La întreaga îmbrăcăminte pentru adolescenţi predomină linia sport, cu tighele, garnituri, echisoane.

Copiii au, şi ei, moda lor. În general, îmbrăcămintea lor va fi lejeră, cu un colorit viu, cu broderii, aplicaţii. Paltoanele copiilor, cu glugă, platcă, garnituri de tighele.

I. MOSCU

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Salată de rădăcinoase; risoto de rinichi; struguri.
— Supă cu găluşti de griş; rasol cu sos picant; mere în aluat.
— Cartofi sufle; ghiveci de post; eclair.
— Budincă de morcovi; cotlete de berbec — salată; pere.
— Ciorbă de perişoare; tocană de purcel — mămăliguţă; struguri.
— Salată de gulii; pirjoale de varză; şarlotă de orez cu lapte.
— Ouă în gogoşi; ragout de mînzat — sote de legume; prăjitură cu struguri.

Răspundem cititoarelor

Monica M. din Bucureşti, ne întreabă ce se poate pregăti din carne de oaie şi berbec.

RAGOUT DE OAIE

Cantităţi pentru 6 persoane: 1 kg. cotlete de oaie, o bucăţică de unt (grăsime), 4 cepe, sare, piper, 30 g. făină, 10 căţei de usturoi, 1—2 foi de dafin,cimbru, 14—15 cartofi mai mari.

Se prăjeşte carnea, apoi se adaugă ceapa tăiată felii subţiri şi după ce se sărează şi se piperează, se pudrează carnea cu făină. După ce s-a îngălbenit se toarnă puţină apă rece, se adaugă usturoiul tocat, foile de dafin, cimbrul. Se acoperă şi se fierbe. Cînd este aproape complet moale se pun cartofii. Cartofii se pot înlocui cu fasole verde, mazăre, praz etc.

GIGOU DE BERBEC CU FASOLE USCATĂ

Cantităţi pentru 6 persoane: Un gigou de berbec, sare, boia, 250 g. grăsime, o căpăţînă de usturoi, 500 g. fasole uscată, 150 g. grăsime, 3—4 cepe, un sfert dl. bulion sau roşii, o legătură pătrunjel

Se curăţă gigoul, se opăreşte, se dă puţină sare, boia, se împănează cu usturoi. Îl punem apoi într-o tavă cu grăsime încinsă. Se bagă la cuptor, la foc potrivit, cel puţin o oră şi jumătate. Spre sfîrşit adăugăm sosul de roşii.

Fasolea se fierbe în apă puţină aşa ca să scadă toată pînă este fiartă. Se adaugă sare. Separat se încinge 150 g. grăsime în care prăjim ceapa tăiată mărunt la care se pune apoi fasolea şi cîteva roşii sau puţin bulion. Se lasă să mai dea cîteva clocote. Se serveşte la masă împreună cu friptura tăiată felii subţiri.

COLŢUL CELOR MICI

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

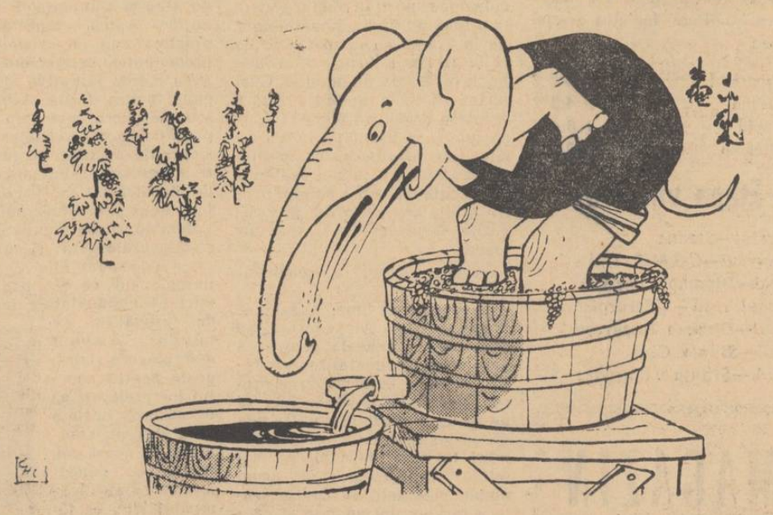

VĂ PLACE ŞAHUL?

ATUNCI DEZLEGAŢI ACESTE GHICITORI

Băsmăluţă cadrilată
Peste masă aruncată.
O veghează aplecate
Două trunţi îngîndurate.
(TABLA DE ŞAH)

Singur-singurel rămas
Înapoi nu dă un pas!
(PIONUL)

Deşi gemeni, aceşti traţi
Pe vecie sînt certaţi
Cîtă vreme vor mai fi,
Ei nu se vor întîlni
(NEBUNII)

Patru turnuri paşnice
Luptătoare vajnice
Cu crenele tără tunuri
Ştiţi, lor li se spune...
(TURNURI)

E-un adevărat soldat
Luptător ne-nfricat
Merge-ncet, iavaş-iavaş,
Dar e tare nărăvaş.
Ca de foc să te fereşti:
Sare unde nu gîndeşti!
(CALUL)

Ştefan FĂTULESCU

NELL COBAR

FILME

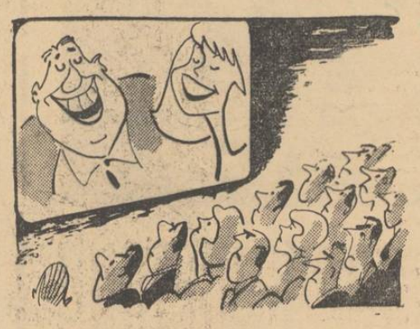

COMEDIE („Rideți cu noi")

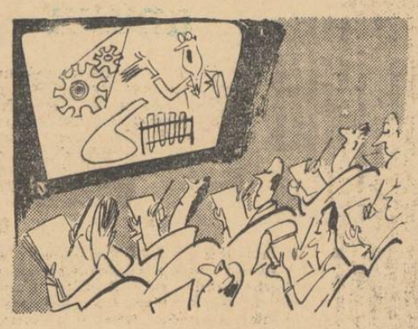

FILM DOCUMENTAR

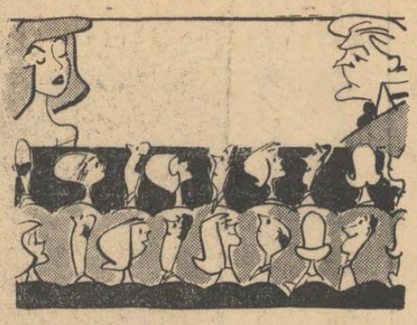

CINEMASCOP (Cu Lollobrigida și Jean Marais).

FILM PENTRU COPII (basme)

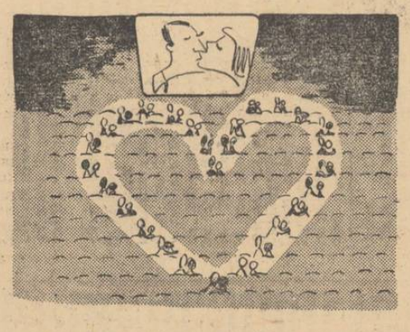

FILM DE DRAGOSTE

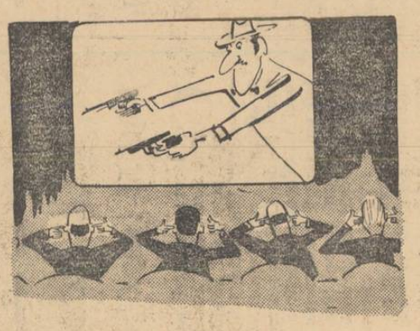

FILM POLIȚIST

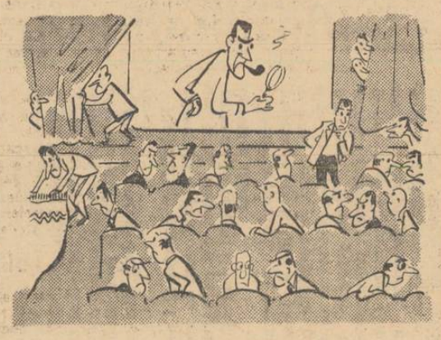

FILM DETECTIV („Unde-i vinovatul?")

E. ARNO

Fără cuvinte.

GH. CHIRIAC

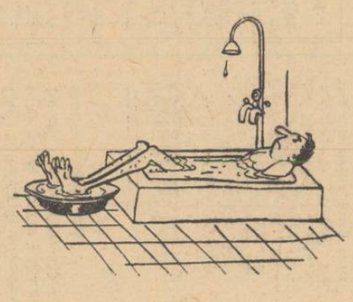

Fără cuvinte.

REBUS

CU PANA LA PĂLĂRIE

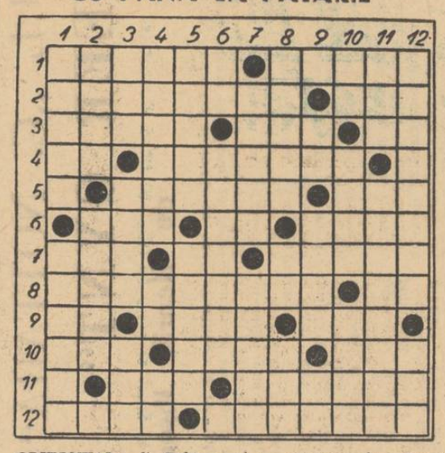

ORIZONTAL: 1) Pălărie de vară — Scriitor sovietic, autorul povestirii „Pădurea vie"; 2) Autorul versurilor „...Iar la poala lui cea verde mii de capete pletoase, / Mii de coifuri lucitoare ies din umbra-ntunecoasă..." (Scrisoarea a III-a) — Material pentru pălării de plajă; 3) Locul nașterii — Personaj din povestirea „Istoria unei pălării" de Mihail Sadoveanu — Cap de șnur!; 4) 12 luni — Pictor român, creatorul pînzelor „Fetița cu pălărie" și „Băiat cu bonetă"; 5) Pălăria... tîncilor — Scobit; 6) Acoperă capul și umerii femeilor — Pronume posesiv — Cu gust întepător (fem.); 7) Consiliul Central al Sindicatelor — Vîrf de coif! — Caracteristica cilindrului; 8) Clasic al picturii olandeze, autor printre altele al tablourilor „Omul cu casca de aur" și „Tînăr oriental cu turban" — Dinșii; 9) La melon! — Locuitori ai munților Apuseni care poartă pe cap o pălăriuță cu boruri mici — Și așa mai departe: 10) Între ochi — Căciulă... pe hîrtie — Măsură în fizică; 11) Podoabă la pălăriile femeilor (pl.) — Au fost celebre cele caudine (dativ); 12) Horia Căciulescu — Borul pălăriei (pl.).

VERTICAL: 1) Mănunchi de pene colorate servind ca podoabă la un chipiu, la un coif etc. — Scriitor englez, originar din Scoția, autorul romanului „Castelul pălărierului"; 2) Clasic al picturii noastre — creatorul gravurii în apă tare „Țăran cu căciula în mînă" — Cadru pentru „Pălăria florentină": 3) Cui cu capul turtit — „Scufița roșie" — Unchiul de peste ocean cu joben și avid de bani: 4) Eroul unui film polonez ale cărui peripeții au loc în jurul unei pălării — Consoane — Întrebare: 5) Pălărie tare de fetru cu fundul bombat și cu borurile ușor întoarse în sus — Smoc de pene întrebuințat altădată ca ornament la pălăriile femeilor sau la chipiile militare (pl.): 6) Campion — Poartă căciula degeaba (fem.): 7) Bonetă (reg.) — Personaj mitologic despre care se credea că trăiește în păduri, în munți etc.: 8) Petrecere, unde după un vechi obicei flăcăii își pun flori la pălărie — Idem — Gratie: 9) Literă cirilică — Prefix — Consoane; 10) Primele în sport! — Soția păstorului Faustulus — Pălărioare fără boruri purtate de femei; 11) Tinut în Maramureș — Personaj reprezentativ al comediei dell'arte, înfățișat cu îmbrăcăminte țărcată și pălărie cu coarne; 12) Se simt cu musca pe căciulă — 1 000, 1 000.

Prof. Mircea BARBU

FRUCTE ȘI LEGUME

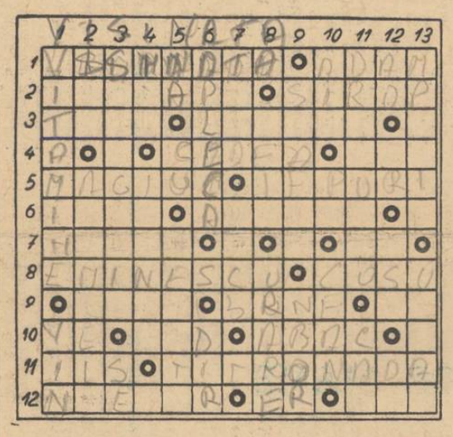

ORIZONTAL: *1) Băutură preparată din fructe — E cunoscut mai ales datorită unui măr 2) Autorul povestirii „Bostanii" — Se produce la prepararea dulceții 3) ...dintre zăpezi și portocali", reportaj de călătorie de V. Kernbach — De florile mărului 4) Suporturi pentru fructe — „Cucuruz cu fruntea-n sus", armonizat după o melodie populară de G. Dima 5) Preparat din prune — Se hrănesc mai mult cu legume și fructe 6) Fondatorul cetății care a suferit de pe urma mărului discordiei — Fruct exotic aromat 7) Povestit — Ființă 8) Autorul versurilor: Și de-a soarelui căldură / Voi fi roșie ca mărul / Mi-oi desface de-aur părul / Să-ți astup cu dînsul gura" („Floarea albastră") — N-are rădăcină, dar poartă legume și fructe 9) Floare — Calitatea multor fructe — Simburi de fructe! 10) Vere! — Livadă — Socotitor cu boabe 11) Întreprinderea industrială de stat — Băutură răcoritoare avînd la bază un fruct exotic (pl.) 12) Altă băutură, delicioasă — În verdeață! — Culoarea multor fructe și legume.*

VERTICAL: *1) Substanțe binefăcătoare pe care le conține fructele și legumele — Se bea cu plăcere și cu ...veselie 2) Riu în U.R.S.S. — Aici se găsesc multe alămuri 3) „...și vîntul", volum de versuri de Pablo Neruda — Sec! 4) Curelușă — Autoarea versurilor: „Moarteancepe cu fructele prea coapte / În prune se făcuse aproape noapte /, în gutui îngheață lumina de zi / și nu putea putrezi" (Toamna"). 5) În vișină și țelină! — Cupru — Varietate de struguri 6) Verbul crengilor încărcate cu fructe — Direcția (abr.) 7) Nou — Fruct bun pentru îngrășat 8) Stația C.F.R. de unde se bifurcă linia spre orașul Victoria — „Să trăiești / Sămbătrînești / Ca un măr / Ca un păr / Ca un fir de trandafir!" 9) A atîta, provoca — Piață de legume și fructe în Capitală 10) Varietate de mere — În mazăre și marmeladă! — A pictat „Pepeni verzi" și un „Coș cu căpșuni" 11) Leguminoasă alpină — Toamna-i încărcat cu legume și fructe 12) Înainte de amiază — De la (înv.) — Fructul oprit — Ut. 13) Plantă comestibilă cu gust acrișor, răcoritor — Recoltarea legumelor și fructelor.*

Julieta FLOREA

Centenar la Năsăud

Chiar aproape de părculețul din centrul orașului Năsăud, de după frunzișul unor copaci, își arată fața o clădire mare, cu etaj, pe fațada căreia stă scris: Școala medie „George Coșbuc". In spate, o curte foarte largă, slujește în recreații, hîrjoanei fecioriilor năsăudeni, îmbrăcați în uniforme, cu chipiele negre, cu bantă albastră. In fața intrării în aceste zile, oricine poate citi pe stratul rotund, cuvintele scrise cu litere de flori: „Centenar 1863—1963".

Zilele trecute, spre această școală și-au îndreptat pașii oameni care de mult nu mai erau școlari. Un grup de bătrîni și entuziaști foști elevi, absolvenți ai școlii cu o jumătate de secol în urmă, s-au întîlnit la sărbătorirea recentă a centenarului, aducînd în spate, parcă, greutatea amintirilor. Numărul anilor nu le-au scăzut puterile, nu le-au înourat bucuria, ei devenind, după păsirea în curtea școlii, din nou elevii de altă dată. Dar cîtă lume n-a venit aici din lungul și din latul țării? Simbăta și duminica trecută, oameni din satele raionului s-au adunat să asiste la tinereasca sărbătorire a împlinirii virstei de 100 de ani a școlii.

Încă cu mult înainte, pe scena din curte au avut lor repetiții și iar repetiții. Regizori de la Naționalul clujan, profesori de la Filarmonica „Gheorghe Dima", profesori de la școala de coregrafie din Cluj și-au pus cu toată dragostea la dispoziție priceperea lor pentru a ajuta la instruirea micilor actori, a orchestrei și a echipei de călușari, formată din elevi. În numerele programelor a figurat și un substanțial montaj din opera poetului George Coșbuc, fost elev al școlii ca și Liviu Rebreanu. Montajul se referea la viața satului din trecut, a țăranilor care sufereau jugul exploatării. Personajele erau întruchipate de fiii unor țărani liberi. Erau din acei ce umpluu trenurile în fiecare dimineață și seară, venind și plecînd din Năsăud, urcînd din gările Rebrișoara, Nepos sau Feldru.

In zilele centenarului au sosit vestiții trișcari din Leșul Ilvei, încununați cu lauri atitor concursuri artistice, au venit echipele căminelor culturale din Ilva Mare, Singeorz Băi, Nimigea, Chiuza și Salva.

In Năsăud au fost amenajate în vederea acestui eveniment mari dormitoare pentru cei veniți de departe, locuri pentru ospețe tovărășești. Întregul oraș, a cărei față se schimbă necontenit, întinerind, participa la sărbătoarea școlii cu care se mîndrește, pe drept cuvînt.

Mihai Duca, președintele comitetului executiv al sfatului popular raional, împreună cu vicepreședintele Vasile Mureșan și cu Grigore Găzdac, directorul școlii și ca ei mulți alții n-au cunoscut în acest timp odihna.

— Dorim să lăsăm o bună impresie, o caldă amintire celor care participă la centenar — a spus tov. Mihai Duca.

Și această dorință s-a realizat întrutotul.

Oaspeții au vizitat școala și au rămas plăcut impresionați de cele întîlnite în cale. Ce înseamnă, acum, la capătul celor 100 de ani de existență școala medie din Năsăud? Nimic mai simplu decît un înfloritor lăcaș de cultură, unde cei 660 de elevi primesc o educație temeinică, unde este crescut un tineret cu o solidă pregătire științifică, strîns legată de preocupările noastre, de construirii socialismului și comunismului.

De la mica și neînsemnata clădire a vechiului gimnaziu, creat prin lupta și strădaniile țăranilor din 44 sate grănicerești, s-a ajuns la un adevărat palat școlar. O notă de eleganță pune amprenta pe tot ce este aici. Și nu numai atît. Pretutindeni întîlnești o atmosferă de lucru intens. Laboratorul de fizică, de exemplu, cu mulțimea lui de aparate, îți lasă impresia unui febril centru de cercetări. La fel de bine dotat e cabinetul de științele naturii.

— Sîntem recunoscători partidului și guvernului, ne-a declarat directorul școlii — pentru condițiile excelente de învățătură care ne sînt puse la dispoziție. În anii puterii populare, spre deosebire de trecut, cînd au trebuit înfrînte greutăți și nevoi, școala noastră s-a bucurat de o deosebită atenție. Bugetul școlii a crescut de la an la an. În cifre, el se prezintă astfel: 463 000 lei în 1958, 582 000 lei în 1960, 924 000 lei în 1962 și 1 047 000 lei în 1963. În ceea ce privește bugetul internatului, și aici creșterea este mai mult decît evidentă; 36 000 lei în 1957, 96 000 lei în 1962, 107 000 lei în 1963.

Și cu asemenea condiții este ușor astăzi să se desfășoare un bun proces educativ și dacă mai adăugăm marele avantaj ce-l prezintă acordarea de manuale gratuite pentru elevii claselor elementare, atunci nu ai dori altă plăcere mai mare decît aceea de a fi elev la școala năsăudeană.

Nu de puține ori în timpul centenarului, s-a auzit pomenit cuvîntul „tradiție". La școala din Năsăud, a fost o tradiție înscrisă în actul fundamental, de „învoire", că „la acest gimnaziu are drept de a învăța orișicine, fără distincție de naționalitate și religie". E o tradiție deci, înfrățirea între cei ce fac parte din diferite naționalități. Același termen poate fi folosit și pentru a arăta că aici seriozitatea studiului a sălășluit și sălășluiește oriunde, în orice clasă, în orice sală de meditație, în orice laborator. E o tradiție ca tot sorul învățăturii să fie închinat idealurilor nobile, înalte, ale omenirii. Școala din Năsăud, cu marea majoritate a profesorilor și elevilor ei proveniți din rîndurile populației sărace a satelor din împrejurimi, a cultivat în trecut dragostea și interesul pentru cultura legată de popor, de aspirațiile lui legitime. Dovada cea mai bună ne-o fac absolvenții ei, din rîndul cărora au apărut oameni de cultură cu reputație, luptători pe tărîmul vieții sociale, purtători ai ideilor înalte de progres social ca A. P. Alexi, P. Tanco, Maxim Pop și alții. Interesant de semnalat este faptul că încă de la început, în oda inaugurală, rostită la deschiderea școlii, se arată că în locul serviciului adus războinicului zeu Marte, acest serviciu trebuie adus Minervei, zeița înțelepciunii, a științei, a culturii; „Azi strănepoții, ție — o Minervă / Tie-ți consacră brava lor junime:/ Ea va fi ție auriul templu/ În Dacia veche".

Din rîndurile absolvenților școlii au izvorît multe cadre de constructori ai socialismului. Cu înfrigurare de elev vine oricînd la această școală, președintele sfatului popular regional, Clement Rusu. Cu o seară mai înainte de sărbătorirea centenarului, scriitorul Vasile Rebreanu, fost elev al școlii, întîlnit la Cluj, nu putea să-și stăpînească emoția. Scriind în revista „Tribuna" despre școala în care a învățat, el îi dorea și de acum înainte „tinerețea munților".

E o urare care, deși laconică, este atît de complexă și de darnică, încît nu mai este nevoie a i se adăuga nici un cuvînt.

Da, tinerețea munților!

Const. SÎRBU

TURISMUL
ÎN ROMA DE ALTĂDATĂ

Călătoriile sînt vechi de cînd lumea. S-ar putea spune, fără exagerare, că în vremurile de altă dată oamenii călătoreau mai mult decît urmașii lor, care se deplasează cu mijloace motorizate. Căci oamenii, împinși de foame, se aflau pe drumuri aproape tot timpul. Ca vînător, bunăoară, omul avea nevoie de un ținut vast din care să-și agonisească hrana.

Călătoria de plăcere, în sensul modern al cuvîntului, au cunoscut-o abia popoarele cu un anumit grad de cultură, ca fenicienii, egiptenii și, în primul rînd, romanii.

Romanii bogați călătoreau destul de confortabil; fireste, pentru timpurile de atunci. Imperiul roman era străbătut în lung și în lat de șosele trainice, pe care circulau în voie trăsuri de tot felul. Rețeaua de șosele romană avea o lungime de 16.000 km. Întrucît pentru legiunile în marș se amenajau locuri de popas care puteau fi folosite și de către călătorii particulari, adăposturile de noapte pentru călătorii romani se prezentau deseori în condiții satisfăcătoare.

Vechii romani își transportau bagajele în niște lăzi țintuite, care erau împodobite de multe ori, în funcție de avutul călătorului, cu încrustații în aur și pietre prețioase. Pentru călătorii îndelungate erau întrebuințate trăsuri mari, asemenea furgoanelor folosite de legiuni. Călătoriile pe distanțe mai scurte, erau efectuate în trăsuri cu două roți. Călăria nu era prețuită în vechea Romă, romanii erau călăreți slabi și preferau fie plimbarea cu trăsura, fie mersul pe jos.

Merită menționat faptul că vechea Romă a cunoscut o ordonanță privitoare la circulație. Zgomotul trăsurilor care intrau în oraș era atît de mare, încît trăsurile aveau acces în urbe doar la anumite ore. Iar zona de interior a Romei a fost declarată zonă interzisă, așa cum se obișnuiește în zilele noastre cu vehiculele hipo, pe anumite porțiuni.

În Evul Mediu, călătoriile în Europa se desfășurau în condiții mai anevoioase decît în antichitate. Renumitele șosele romane se deterioraseră, ducii promovau o politică personală, bande de răufăcători făceau pădurile nesigure, proprietarii hanurilor erau adesea oameni de încredere ai nobilimii hrăpărețe și ai tîlharilor de drumul mare, iar cine nu putea călători cu escortă militară, nu putea fi sigur că ajunge teafăr la destinație.

MAXIME ȘI CUGETĂRI
DESPRE VORBIRE

● **Vorbirea este întotdeauna mai îndrăzneață decît fapta.**
FR. SCHILLER

● **Există oameni care vorbesc cu o clipă înainte de a gîndi.**

● **Rareori te căiești că ai vorbit puțin, deseori că ai vorbit prea mult.**
LA BRUYÈRE

● **Pe om să-l judeci mai mult după întrebări decît după răspunsuri.**
VOLTAIRE

● **Din vorbă se face fapta și din faptă vorba.**
ANTON PANN

● **Cuvîntul este umbra faptei.**
DEMOCRIT

● **Sfatul și cuvîntul bun nebăgat în seamă, multe cetăți au sfărîmat.**
DIMITRIE CANTEMIR

● **Vorbind, gîndește-te puțin și la cel ce te ascultă: în umbra tăcerii lui sînt doi ochi mari care te privesc.**

● **(Cuvîntul)** Aprinde-n inimi ură sau iubire
De moarte, de viață-i dătător,
Și neamuri poate-mpinge la pieire
Cum poate-aduce și scăparea lor.
AL. VLAHUȚĂ

● **Un om mare vorbește cumpănit și sigur.**
SENECA

● **Vorbește ca să te cunosc.**
SOCRATE

● **Vorba, ca și oamenii, nu valorează decît dacă este la locul său.**
RIVAROT

Posta redacției

K. M. — Ocna Mureșului: **Am mai publicat la rubrica noastră „Medicul vă sfătuiește" articole privind diabetul zaharat și ne propunem să revenim asupra unor aspecte ale acestei teme în lunile viitoare. În consecință, urmăriți în continuare, rubrica.**

ADRIANA ANDREESCU — Oradea: **Temperatura normală a omului este de 36 pînă la 37 gr. Sînt însă variații individuale care pot coborî și sub 36 gr. Intrarectal diferența de temperatură este deobicei de 5 linii.**

F. I. — raionul Bălcescu: **Revenim sistematic asupra temei „regimul de viață și de alimentație în ateroscleroză", dat fiind interesul larg pentru această temă. În luna iulie am publicat un asemenea articol. Totuși nu va trece mult timp și vom reveni.**

VOINEA — Ploiești: **Nu știm cum s-a constatat această sterilitate. Ar trebui, înainte de ori ce, o spermatogramă și numai după aceea se poate pune problema măsurilor care pot fi luate.**

S.T.C. — Adjud: **Desigur că este vorba de o tulburare a sistemului nervos și că ar trebui făcut mai mult decît ați făcut pînă acum. Poate ar fi necesară chiar o internare, într-un centru regional, la serviciul neurologie, așa cum vi s-a recomandat, pentru a se stabili cauzele. Aveți perfectă dreptate: trebuie să se găsească soluții.**

OVIDIU — Baia Mare: **Foarte greu de spus dacă este vorba despre o simplă emotivitate. Cel mai cuminte este ca medicul neurolog și poate specialistul endocrinolog să stabilească dacă este vorba de lipsă de calciu sau de vreo altă tulburare. De aceea, vă recomandăm să treceți peste jena despre care ne scrieți și să vă prezentați medicului.**

POPESCU I. — Poenari: **Am amînat răspunsul tocmai pentru a vă lăsa timpul să vă convingeți că nu aveți motive de temere. Constatăm însă că, în mod exagerat, ați concentrat preocuparea dv. pe o singură problemă și odihna numai odihnă nu a fost. Medicamentele nu v-ar fi de nici un folos.**

HAIDUC PETRU — Zalău: **Dacă într-adevăr este vorba de un sindrom psihic și sînt momente cînd se poate discuta normal cu pacientul, nu vedem nici un motiv pentru care nu l-ați prezenta unui serviciu de neuropsihiatrie. Altă soluție nu există.**

CARMEN — București: **Mirosul urît al gurii poate ține de foarte multe cauze: o boală a cavităților nazale, afecțiuni ale dinților, ale stomacului, colecistului, bronhiilor plămînului etc. Așa stînd lucrurile vă revine datoria de a vă prezenta medicului.**

LULUES N. K. — București: **Ideea unui tratament care să calmeze sistemul nervos este cea mai de preferat. Ar trebui să reveniți la medicul care v-a consultat și, analizînd împreună rezultatele, să vi se prescrie noi medicamente liniștitoare. Există astăzi o gamă variată de asemenea medicamente și probabil că cel puțin în problemele psihice veți beneficia.**

R. A. DULESCU — Costeni: **Problema ridicată de dv. merită un examen pe de o parte ginecologic și pe de alta neurologic. Cu răbdare se pot găsi cauzele reale ale nemulțumirii dv.**

MARINA — Buzău: **Într-adevăr ciclismul și înotul vă pot fi de folos. Acestea vă vor ajuta la o dezvoltare armonioasă. Însă nu trebuie să vă faceți iluzii prea mari. Posibilitățile de a împiedica o anumită dezvoltare sînt foarte limitate.**

VASILE NEGOESCU — București: **Este vorba de o uretrită cronică. Desigur că cel mai bun lucru ar fi dacă ați putea verifica problema care vă interesează. Dacă nu s-au găsit microbi transmiterea e puțin probabilă. Dacă revin fenomenele, repetați tratamentul.**

MICA BIBLIOTECA
MAGAZIN

„SFATURI"
de JOHANNES ROESLER

Călătoream cu trenul și aveam guturai.

— Hapciu! Hapciu! — făceam mereu, cu forța unei trompete.

La început, tovarășii mei de călătorie asistau oarecum jigniți. Cum poate cineva să strănute atît de tare — în public?! De ce nu mi-am comandat un tren special? La urma urmei, strănut printre oameni care au plătit biletul exact cît l-am plătit și eu! Unde vom ajunge, dacă toată lumea își va trăi pasiunile, nestînjenit?

Simțeam în jurul meu clocotul atmosferei ostile, dar prea puțin îmi păsa de ea. Eram cu desăvîrșire absorbit de guturaiul meu. Îmi venea să strănut și, strănutam într-una.

Peste un sfert de ceas, ostilitatea se transformase în ilaritate generală. Pasagerul din fața mea se apucase să-mi ureze, după un strănut deosebit de reușit:

— Să-ți fie de bine!

Ceva, în timbrul vocii sale, îmi poruncea să isprăvesc o dată treaba asta cu strănutatul. Din păcate însă, nu-i puteam face pe plac, așa că strănutai în continuare.

Cetățeanul îmi mai trînti un „să-ți fie de bine!", dar de data aceasta îi urmară exemplul toți ceilalți călători din compartiment. Se formă astfel un cor de toată mîndreța: eu strănutam, ei îmi urau. Mai ales unul dintre tovarășii mei de călătorie părea zelos din cale afară:

— Dacă mai strănuți o dată pînă număr zece, primești o marcă! — făcu el, plesnindu-mă peste genunchi.

— Nu prinde decît la sughițat — oftai eu.

Atunci se apucară cu toții să-mi propună leacuri împotriva strănutatului.

— Un singur leac există — zise vecinul meu. Să te viri imediat în pat.

— Abia am trecut de Egger, iar patul meu se află la München! — remarcai eu.

— Coniac, frate, coniac! — îmi propuse cel de lîngă fereastră. Ai coniac la dumneata?

— N-am — răspunsei, resemnat.

O doamnă bătrînă scoase din sacoșa împodobită cu mărgele, o bomboană și mi-o vîrî în gură.

— Suge bomboana asta pe îndelete și are să ți se-ncleiască strănutul în gîtlej.

Dar strănutul nu s-a-ncleiat. Următorul strănut îl păli drept în obraz pe domnul prietenos de pe bancheta de vizavi.

— Nu face nimic — mă consolă el, încă înainte de a-i fi putut cere scuze. Guturaiul are un singur leac: încalță-te cu ciorapi uzi!

— Timpită idee! — se amestecă domnul care tăcuse tot timpul, cu un aer de solemnă distincție.

— Într-un singur fel poți scăpa de guturai: dacă-ți strîngi nările, tare de tot, apăsîndu-le cu cele două degete arătătoare. E un remediu prompt!

Îl ascultai. Dar după încercare, strănutatul meu deveni de-a dreptul frenetic. Domnul cel distins clătina capul, cu vădită nemulțumire.

— Reține-ți respirația!

— Dimpotrivă: respiră cît mai adînc!

Toată lumea din compartiment era plină de bunăvoință. Fiecare îmi dădea un sfat, fiecare cunoștea cîte un remediu infailibil.

O singură persoană — un bărbat — se înghemuise în colțul compartimentului, ca unul pe care toată treaba asta nu-l interesa cîtuși de puțin. Era de-a dreptul bătător la ochi. Încolțit de ananghie cum eram, îl luai direct:

— Toată lumea cunoaște cîte-o doftorie împotriva guturaiului; dumneata de ce nu mă sfătuiești cu nimic?

Bărbatul zîmbi blajin, răspunzînd cu grai domol:

— Pentru că nu știu. Eu, domnule, sînt medic.

În romînește de dr. Al. CULCER

• FILATELIE • FILATELIE • FILATELIE •
Apicultura și sericicultura în mărcile poștale

Vom avea în curînd o emisiune de mărci poștale cu tema „Apicultură și sericicultură". Prilej de bucurie atît pentru filateliștii care colecționează mărci cu tema „faună" cît și pentru cei care îndrăgesc tema „floră", adică pentru mai mult de jumătate din numărul filateliștilor din lume și aproape în unanimitate tineretul.

Emisiunea are menirea să sublinieze importanța ce se acordă în țara noastră și acestei ramuri a economiei naționale, popularizînd totodată frumoasele rezultate obținute în acest domeniu.

Este cu atît mai actuală o asemenea emisiune, cu cît în acest an — în luna august — a avut loc la Praga cel de-al XIX-lea concurs internațional al apicultorilor — APIMONDIA — la care a participat și țara noastră.

Emisiunea „Apicultură și sericicultură" va cuprinde 8 valori, cu un nominal total de 6 lei. Primele trei mărci vor înfățișa aspecte din sericicultură iar ultimele cinci, aspecte din activitatea apicolă.

Marca de 10 bani va înfățișa fluturele Bombyx mori; cea de 20 bani, înfluturarea din crisalidă; de 40 bani larva fluturelui, pe o frunză de dud; de 55 bani, albina autohtonă (Apis mellifica carpatica); 60 bani polenizarea, de către albină, a pomilor fructiferi; 1,20 lei valorificarea bazei melifere din zona montană; 1,35 lei, valorificarea bazei melifere din zona inundabilă a Dunării; 1,60 lei polenizarea culturilor de floarea-soarelui.

Mărcile, cu dimensiunile 27/37,8 mm. vor fi imprimate la ofset, policrom, pe hîrtie cretată.

Machetele grafice sînt realizate de I. Drugă și N. Grant.

În completarea emisiunii vor apărea trei plicuri „prima zi" obliterate cu ștampilă specială.

În țara noastră au mai fost puse în circulație emisiuni de mărci poștale care pot fi încadrate în această temă.

În anul 1947 a apărut o marcă poștală dedicată zilei economiei; desenul, simbolic, înfățișează un stup de albine. Una din cele două valori ale emisiunii „C.E.C." din 1962 și anume marca de 55 bani, care are ca temă „Economia ta ajută economia țării", reprezintă trei celule de fagure (simbolizînd, prin desene schițate, agricultura, construcțiile) în care o albină (al cărei corp este constituit dintr-un carnet C.E.C.) își depune nectarul adunat.

Cum filateliștii, pentru a-și îmbogăți colecțiile, sînt totdeauna dispuși să lărgească tema preferată, fără să forțăm prea mult nota am putea include aici și acele emisiuni care înfățișează un element esențial în viața albinelor, și a albinăritului: florile! Asemenea emisiuni au apărut la noi multe. Amintim: Flori (1956), Flora carpatină (1957), Plante medicinale (1959), Centenarul grădinii botanice (1961) etc.

Și în filatelia mondială se cunosc destule emisiuni cu teme din apicultură și sericicultură. Vom aminti doar unele emisiuni apărute în acest an: marca bicoloră de 1 kcs pusă în circulație în R. S. Cehoslovacă, cu prilejul celui de-al XIX-lea Congres internațional al apicultorilor (marca reprezintă o albină, un stup stilizat și emblema congresului); emisiunea „Săptămîna națională a naturii" apărută în Anglia și cuprinzînd două mărci, din care prima de 3 d, reprezintă un buchet de flori și o albină; emisiunea „Ziua agriculturii" din Afganistan: 8 mărci, din care cinci uzuale și trei de poștă aeriană, purtînd diferite imagini, între care o larvă, un cocon, un fluture de mătase.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

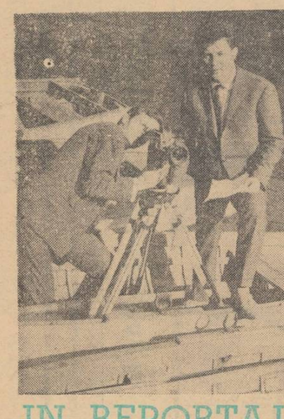

IN REPORTAJ

CU ECHIPA DE FILMARE A TELEVIZIUNII

De curînd, într-o dimineață, am întîlnit la lucru echipa de filmare, formată din regizorul Vlad Bițcă și operatorul Boris Ciobanu. Se filma prin preajma Grădinii Botanice.

— În viitoarea emisie vom parcurge traseul Cotroceni-Gara de Est, *ne spuse regizorul.* Începem deci din dealul Cotrocenilor.

— *Și în cît timp ajungeți la capătul celălalt al itinerariului stabilit ?*

— Este greu de precizat. Lucrul nostru nu depinde numai de noi. Uneori sîntem legați de... apariția soarelui, care toamna e cam capricios, alteori intervin pe parcurs anumite noutăți care ne obligă să modificăm pe loc scenariul. Uneori, se întîmplă ca o singură scenă să ne ia ore întregi. Dar dacă vreți ne puteți însoți.

Cum era să refuz o asemenea invitație ? Așa că iată-mă împreună cu echipa de filmare a televiziunii în față, sau mai bine zis înaintea primului obiectiv: Grădina Botanică. S-a și ivit primul incident... plăcut. În timp ce manevra aparatului de filmat își făcea cu constiinciozitate turul obișnuit, pe una din aleile parcului apăru ...o concurentă. Reporterul fotografic al „Agerpres-ului" fotografia modele de rochii pentru revista „Moda". Faptul nu era prevăzut în scenariu, dar se putea pierde o asemenea ocazie ? Așa că alături de florile grădinii, operatorul televiziunii a filmat și florile modei de toamnă.

— Preferăm filmările „pe viu". Să surprindem, fără a fi surprinși, ne spuse regizorul Vlad Bițcă. În momentul cînd observă că sînt filmați, oamenii își pierd naturalețea. Unii devin rigizi, alții, din contra zîmbesc „ca la fotograf".

De lucrul acesta m-am convins personal, puțin mai tîrziu, în timpul filmărilor din grădina Cișmigiu. Conform scenariului era nevoie de doi tineri îndrăgostiți. Se putea oare Cișmigiul fără îndrăgostiți ? În dimineața aceia era însă cam lipsă de așa ceva. Printre boschetele de trandafiri ca și în rotonda unde străjuiesc clasicii, tinerii discutau înfrigurați despre examenele care deabea au trecut sau despre începutul anului universitar. Într-un tîrziu, în sfîrșit, descoperiră doi tineri care se priveau cu căldură. Ascuns în frunzișul unui pom, aparatul de filmat tăcănea încet. După terminarea filmării, regizorul se apropie respectuos de tineri și, fără a le spune că au fost de acum filmați, le ceru încuviințarea de a-i... filma.

— Cum să nu, cu multă plăcere...

Din momentul acela, cînd știau că vor fi filmați, atitudinea tinerilor se schimbă complet. Voiau să pară, cel puțin, niște „Romeo și Julietta". Noroc că au fost filmați înainte, că altfel ar fi apărut pe micul ecran ceva mai reci decît marmura albă a statuilor din rotondă...

De altfel, majoritatea filmărilor au fost făcute „pe viu". Uneori obiectivul aparatului ieșea dintr-un cort de instalatori întîlnit întîmplător pe stradă, alteori din ascunzișul unui ziar, iar o dată echipa a fost nevoită să se urce pe acoperișul unui bloc. La un magazin de încălțăminte a fost filmată o cumpărătoare, care după multă chibzuială se hotărîse în sfîrșit ce pantofi să-și ia. După filmare, responsabilul magazinului spuse regizorului, prezentîndu-i o altă pereche de pantofi :

— Ar fi nimerit să fi filmați și pantofii aceștia. Sînt cel mai nou model...

Într-o secundă cumpărătoarea se răzgîndi : „Îi iau pe acestia".

În dimineața aceia, echipa de filmare a ajutat și la disciplina circulației. Cred că nici un avertisment n-ar fi putut fi mai convingător decît apariția obiectivului aparatului de filmat. În fața lui, nici un trecător n-a îndrăznit să traverseze pe roșu, sau să depășească cu un milimetru liniile de demarcație...

Dar cînd filmezi, timpul trece repede. S-a făcut tîrziu. M-am despărțit de echipa televiziunii, care după amiaza, conform orarului fixat de... soare, avea să filmeze în continuare noile blocuri din piața Gării de Est.

Mariam SANDU
Fotografii G. STINA

Noi spectacole de estradă

Deși numele lor figurează de puțin timp pe partiturile de muzică ușoară, Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu au inscris pe palmaresul lor artistic o serie de texte ale unor cîntece care se bucură de apreciereа iubitorilor genului.

I-am întîlnit pe Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu la Teatrul de estradă al regiunii București, unde făceau ultimele retușuri noului lor spectacol „Sera melodiilor", înainte de începerea repetițiilor.

— Am dedicat acest spectacol — pe care l-am scris cu Cornel Constantinescu — satelor colectivizate din regiunea București, căutînd să înregistrăm în versul cupletelor, ca și în textul cîntecelor aspecte din viața nouă, înfloritoare — ne-a spus Angel Grigoriu.

— În afară de „Sera melodiilor" ce mai aveți pe șantierul dv. artistic?

— Va intra în curînd în repetiții la Teatrul „C. Tănase", „Revista în Cosmos".

— spectacol scris în colaborare cu Cornel Constantinescu — care va prilejui spectatorilor o călătorie în Cosmos — cu escale pe diferite planete. Muzica aparține compozitorilor George Grigoriu, Temistocle Popa, Misu Iancu.

Am lucrat, cu aceeași compozitori „Elicopterul vacanței" și spectacolul într-un act „Întrecere între cercuri pionierești". Și, bineînțeles, continuăm să scriem texte de muzică ușoară, pe care le dedicăm tineretului.

S. M.

Un reușit recital teatral

Artiștii din Leningrad pe scena clujană

Cert lucru : spectatorii clujeni au avantajul, pînă acum, de a cunoaște mai bine decît alții, potențialul artiștilor leningrădeni, care ne vizitează. Din motive tehnice, primul spectacol cu „Oceanul", ce trebuia să aibă loc pe scena Națională din Cluj, nu s-a mai putut prezenta. În locul lui, talentatul colectiv a oferit un recital alcătuit din versuri și fragmente de piese, prilej din care s-au văzut și mai bine resursele bogate ale oaspeților noștri. Inconvenientele unei scene fără decor sau a lipsei de costumație au dispărut datorită măiestriei cu care s-a recitat, a dialogului antrenant purtat de personajele îmbrăcate în costumele obișnuite. De aceea o asemenea prezență în scenă a unui Repiepter, de pildă, care a declamat o întreagă scenă din Hamlet, a unor personaje din „Sfîrșitul escadrei", a Maslovei din „Invierea", a personajelor din „Barbarii" nu i-a stînjenit pe spectatori, nu i-a împiedicat să-și compună singuri atmosfera, cadrul corespunzător. E un merit al actorilor și a mult apreciatului Tovstonogov, care a alcătuit „cît ai bate din palme", un program reușit.

Recitalul nu a putut să-i prezinte pe toți actorii ce au făcut deplasarea în cele două ceasuri de spectacol. Totuși cîți au apărut pe scenă, în mare parte artiști emeriți și laureați, au demonstrat o artă de mare clasă.

În multe rînduri, pe scenă a apărut și arfistul poporului din R.S.F.S.R., Lebedev. El a demonstrat o largă gamă de posibilități, apărînd în roluri tragice, în roluri comice, în pantomimă și... în roluri de femeie. După propriile declarații făcute pe scenă, a interpretat patru roluri feminine, între care și pe cel al domnișoarei Cucu din „Steaua fără nume" a lui M. Sebastian. La Cluj, el a prezentat cu mult sarcasm o vrăjitoare și a mimat excelent întîmplările unui pescar nenorocos care pătimește o noapte pe malul lacului, cu undița, pentru ca pînă la urmă, întrînd în apă, să rămînă și fără pește și fără haine.

Recitalul care a deschis seria spectacolelor la Cluj, a constituit o expresivă uvertură pentru acest oraș cît și pentru celelalte, din țară, pe unde a trecut Teatrul Mare Dramatic de Stat din Leningrad „Maxim Gorki".

C. ȘERBAN

Vești de la Teatrul de Stat din Reșița

În deschiderea stagiunii, Teatrul de Stat din Reșița prezintă piesa „Ancheta" de Al. Voitin, în regia lui Petre Sava Băleanu. Scenografia o semnează Ovidiu Mosinschi. În actuala stagiune, la Teatrul de Stat din Reșița joacă cinci dintre prosapetii absolvenți ai Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" : Tanța Lache, Silvia Băleanu Popa, Lani Pîntea, Costin Frișcoveanu, Dumitru Epure.

NE VIZITEAZĂ

Pianista franceză Sylvie Mercier

Ne vizitează pianista franceză Sylvie Mercier. Artista a făcut studiile la conservatorul național de muzică din Paris la clasa profesorului Marcel Ciampi, unde a obținut premiul I. Apoi a fost trimisă pentru a studia la Positano (Italia) un curs special de interpretare a lui Beethoven. A studiat de asemenea sub îndrumarea celebrului șef de orchestră spaniol Ataulfo Argenta.

Sylvie Mercier a întreprins numeroase turnee : în Anglia, Scoția, Olanda, Spania, Austria, Elveția, Polonia, Iugoslavia.

În țara noastră pianista franceză își va da concursul, în zilele de 12 și 13 octombrie, în cadrul concertelor prezentate de Filarmonica din Timișoara și va susține un recital pe data de 15 octombrie, în sala Radioteleviziunii din Capitala. În program lucrări de Beethoven, Chopin, Turina, Granados, Ravel, Debussy.

Compozitorul și cîntărețul american John Sebastian

Se află într-un turneu în țara noastră artistul american John Sebastian.

Compozitor și interpret virtuos (cîntă la armonica de gură muzică simfonică) și-a cucerit o mare popularitate în orașele lumii. Armonica lui are o întindere de 4 octave. John Sebastian a dat recitaluri de armonică cu acompaniament de orchestră sau de pian în Afganistan, Anglia, Austria, Burma, Columbia, India, Iran, Israel, Japonia, Italia, Germania, Norvegia etc. În S.U.A. a concertat cu diferite orchestre simfonice, între care cu orchestra Philadelphia, sub conducerea renumitului dirijor Ormandy.

Artistul american, după recitalul de la Ploiești din ziua de 9 octombrie, va susține recitaluri la Brașov (la 15 octombrie), Arad (la 17 octombrie); va fi solistul concertului dat de Filarmonica din Oradea (la 21 octombrie). La 18 octombrie va prezenta un recital la București în Sala mică a Palatului R.P.R.

AVANCRONICA MUZICALA

„MUZICA DE-A LUNGUL VEACURILOR"

LA FILARMONICA DE STAT „GEORGE ENESCU"

Orchestra Radioteleviziunii prezintă lucrări de Brahms, S. Prokofiev și D. Bughici

La 12 octombrie, în studioul Radioteleviziunii, Filarmonica „George Enescu" deschide ciclul concertelor „Muzica de-a lungul veacurilor", menit să familiarizeze publicul cu tezaurul istoric al artei sunetelor. Alcătuirea programului parcurge o perioadă de trei veacuri, în care s-au constituit atît principalele forme dramatice — Opera, Oratoriul și Cantata — ca și cele mai importante forme instrumentale : Concertul de orchestră, Simfonia și Sonata.

Dominat de idealurile umaniste ale Renașterii, preclasicismul a pornit de la izvoarele populare ale poeziei și muzicii, pentru a promova o artă nouă, profund laică, eliberată de canoanele bisericești medievale, o artă în centrul căreia se situiază omul cu vastitatea neîngrădită a gîndurilor și sentimentelor. În concertul amintit ne vor fi prezentate trei aspecte ale preclasicismului. În fruntea unei formații corale de cameră, artistul emerit Marin Constantin va tălmăci cîteva capodopere ale polifoniei vocale, prezentînd un buchet de madrigaluri și motete din sec. 16 și 17, în care strălucesc creațiile unor mari compozitori ca G. Pierluigi Palestrina (1525—1594), Claudio Monteverdi (1567—1643), Orlando Lassus (1532—1594), Jacob Arcadelt (1510—1567) și Claude Goudimel (1528—1600). Ei au transpus în sunete versuri ale marilor poeți ai Renașterii, Petrarca, Boccaccio și Tasso.

Un al doilea aspect, acela al muzicii vocale de operă, ne va fi înfățișat de soprana Emilia Petrescu, care va cînta trei arii de H. Purcell (1659—1695), acompaniată de o mică formație orchestrală dirijată de Alexandru Șumski. În fine, cel de al treilea aspect al preclasicismului înglobează lucrări instrumentale, două concerte și o simfonie Vom asculta astfel Concertul în La major pentru vioară și orchestră de Antonio Vivaldi (1675—1741), în interpretarea tinerei violoniste Cornelia Bronzetti, Laureată a concursului național „G. Enescu", Concertul în aceeași tonalitate, pentru violoncel, clavecin și orchestră de Giuseppe Tartini (1692—1771), solist fiind artistul emerit Vladimir Orlov și Simfonia nr. 2 în Do minor, de Alessandro Scarlatti (1660—1725). Dirijorul și clavecinistul formației orchestrale va fi Alexandru Șumski. Cele trei lucrări simfonice ale programului sînt în primă audiție.

★

Concertul din 17 octombrie al orchestrei simfonice a Radioteleviziunii va fi dirijat de artistul emerit Emanoil Elenescu. În afara Simfoniei în Fa major, op. 90 (a III-a) de J. Brahms (1833—1897), o realizare de culme a simfonismului romantic, vom asculta în primă audiție „Simfonietta a II-a" de compozitorul român Dumitru Bughici. Format în anii regimului de democrație populară, compozitorul D. Bughici a studiat la conservatoarele din Iași și București, desăvîrșindu-și pregătirea profesională la cel din Leningrad. S-a afirmat ca autor de muzică simfonică, de cameră și corală. Trăsătura dominantă a creației sale constă în tendința de a continua, în sfera ideologică proprie problematicii majore a lumii contemporane, tradiția programatică a simfonismului romantic. Simpla enumerare a celor mai importante lucrări ale sale ne convinge de direcția consecventă programatică a gîndirii sale muzicale. Pe aceeași linie a programatismului se înscrie și noua sa lucrare, „Simfonietta a II-a". Terminată în anul 1962 ea este inspirată de „cuceritorii Cosmosului" și dedicată acestora. „Simfonietta a II-a", este alcătuită din trei secțiuni : Uvertura—Fantezia și Toccata care se cîntă fără întrerupere. Precedată de o introducere, Uvertura redă efortul inteligiții umane pentru a învinge marea lege a gravitației și a asigura pătrunderea omului în spațiul cosmic. Fantezia ne sugerează realizările epocale ale primilor cosmonauți. În secțiunea finală, în stilul unei Toccata, intitulată „Bucuria victoriei", muzica evită cu totul atmosfera unui optimism facil și convențional. Ea exprimă sentimentul grav al încrederii ferme în puterea rațiunii umane dar și îngrijorarea față de complexitatea problemei cosmice, abordată cu atîta curaj de oamenii de știință ai epocii noastre.

★

Piesa concertantă a programului dirijat de Emanoil Elenescu va fi în concertul nr. 3 în Do major, pentru pian și orchestră de Serghei Prokofiev (1881—1953). Solist va fi tînărul pianist clujan Gabriel Amiras. Compus în 1913 și revizuit de autor în 1923, Concertul în Do major a fost cîntat în primă audiție europeană la Paris, în anul 1924, cu autorul la pian și S. Knusevitzki la pupitrul dirijorului. De atunci, lucrarea s-a impus în repertoriul universal al pianiștilor, contribuind o reclame deosebită, putem spune clasică, a muzicii sovietice. Imbinînd o ritmică impetuoasă și incisivă cu o melodică de originală expresie lirică, integrînd în limbajul său melodic și armonic modern intonații proprii muzicii populare ruse, S. Prokofiev a dăltuit în acest Concert un stil pianistic, în egală măsură expresiv și virtuoz, ce poartă pecetea unei puternice gîndiri creatoare.

V. CRISTIAN

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„VARĂ ȘI FUM"

Cunoscută la noi îndeosebi prin „*Menajeria de sticlă*" și „*Orfeu în infern*", dramaturgia lui Tennessee Williams își lărgește cercul reprezentării ei în fața publicului pășind de pe scenă pe ecran. Eroii prezentei adaptări aparțin aceluiași mediu provincial, conservator în care prejudecățile puritane vin într-un acerb conflict cu aspirațiile omenești către fericire. O poveste de dragoste neîmplinită (între o fată bătrînă și vecinul ei prietenul ei din copilărie, proaspăt medic) servește autorului ca pretext amplei incriminări a fățetelor aceleiași mentalități burgheze pentru oglindirea căreia cuplul nu constituie decît prilejul unei alăturări de extreme.

Dificultățile adaptării cinematografice sînt evidente la Tennessee Williams care-și bizuie comunicarea de idei cu spectatorul pe replică, situațiile fiind instrumentul exclusiv al unor discuții revelatoare și, de aceea, nu este cazul să ne oprim asupra constatării că ele sînt bîntuite cu grele eforturi de către cineaști și, uneori, prin apelul comod la efecte convenționale.

Cuplul Geraldine Page — Laurence Harvey este, indiscutabil, de o admirabilă ținută expresivă, parcurgînd convingător meandrele unei evoluții psihologice paradoxale. Cu precădere însă, Geraldine Page a atins culmi de perfecțiune și sinceritate actoricească interpretînd un rol pe cît de pretențios, pe atît de ingrat.

Eugen ATANASIU

„Valsul nemuritor"

Dacă apelăm la memorie sau la părinți, aflăm că un fost numeroase filme închinate compozitorilor de valsuri, lui Johann Strauss în mod special. Nu e de mirare. Popularitatea de care se bucură valsurile, în general și, mai ales, cele ale prodigiosului făuritor de frumusețe, vienez, a asigurat întotdeauna rețeta unor asemenea filme. Cînd mai apar pe generic nume ca Fernand Gravey și Luise Rainer (arhicelebre la vremea lor), succesul filmului este augmentat, ceea ce justifică, de altfel, reluarea „Valsului nemuritor".

Nu este greu de închipuit ce cuprinde un scenariu de acest fel, o poveste plină de sentiment despre un tînăr talentat, dar neînțeles, care-și croiește cu greu drumul (autorii, ca să nu plictisească, au grijă să nu arate toate piedicile pe care le întîmpină creatorul). La un moment dat intervine o dragoste, iar cîteva frămîntări și, pînă la urmă, talentul se afirmă, urmează recunoașterea și gloria, cîntecele sale fiind intonate de tot orașul. Uneori te surprinde bunăvoința cu care este înconjurat compozitorul în a doua perioadă, în comparație cu prima, dar, ce să-i faci, așa e filmul. Chiar dacă scenariul te mai nemulțumește, tot rămîi cu ceva spre deosebire de alte filme. Rămîi cu fermecătoarea muzică, cu glumele uneori reușite, cu viziunea costumației fastuoase și a palatelor monumentale (deși se cam străvede uneori mucavaua) și, în sfîrșit, cu jocul actorilor.

Mircea ANDREI

IN REFLECTOR

În preajma premierii noului film romînesc „La vîrsta dragostei".

Să-i urăm cu cald elan :
„Vîrsta dragostei" s-ajungă
Prin prezența pe ecran
La o vîrstă... cît mai lungă.

La Teatrul de Operă și Balet se joacă „Spărgătorul de nuci".

Deci diseară cînd te duci
Să remarci (subliniez)
Că spectacolul cu nuci
E... cu miez !

Din cauza operatorului filmul „Tutunul" rulează cu întreruperi la cinematograful Colentina.

Unii chiar se indispun
După-atîta așteptare.
Spectatorii au „Tutun"
Însă nu prea au... răbdare.

D. TABACU

Premieră la teatrul de amatori

Echipa artistică de amatori a Ministerului Economiei Forestiere va prezenta zilele acestea o nouă premieră : „Omul care a văzut moartea", de Victor Eftimiu.

UN PORTRET PE SĂPTĂMÎNĂ

EVA-MARIA HAGEN

Debutul cinematografic al tinerei actrițe germane Eva Maria Hagen, a fost prilejuit de filmul „Să n-o uitați pe Traudel", realizat de regizorul Kurt Maetzig. Acest film, în care ea întepreta rolul unei adolescente, a cărei copilărie fusese grea încercată de atrocitățile războiului, s-a bucurat de o călduroasă primire din partea publicului, datorită în mare parte aportului actriței. *O explicație a succesului constă și în faptul că* Eva Maria Hagen părea parcă „anume creată" pentru acest rol, biografia ei asemănîndu-se în mare măsură cu a personajului pe care-l întruchipa pe ecran. Rămasă de timpuriu orfană de tată, care a murit pe front, Eva Maria Hagen începe să lucreze ca ucenică într-o fabrică unde participă la mișcarea de amatori.

Dorind să-și continue vocația artistică vine la Berlin și se înscrie la o școală de artă. Studentă fiind, interpretează două roluri în filmele „Să n-o uiți pe Traudel" și „Urme în noapte" ; lucrează cîtva timp la un teatru dramatic din Berlin, iar din 1960 este angajată la televiziune.

Ea continuă însă să joace pe scenă și să interpreteze roluri de film. „Numai o femeie", „Sînge alb", „Marșă pentru Catalonia", „Capriciu italian" sînt cîteva dintre cele mai cunoscute filme pe al căror generic a figurat Eva Maria Hagen. Spectatorii noștri au prilejul să o vadă din nou pe Eva Maria Hagen în filmul „Strict secret", a cărui premieră la București a avut loc de curînd, cu participarea actriței.

Într-o dimineață la Teatrul de Operetă

În pregătire, două premiere originale : „Anton Pann" de Alfred Mendelsohn și „Tîrgul de fete" de Filaret Barbu

Cît să afli „scriptic" activitatea unei zile a Teatrului de operetă este deajuns să consulți avizierul care te întîmpină la intrarea în culise. Și în dimineața aceasta el ne anunță două noutăți : pentru prima dată interpreții operetei „Anton Pann" de Alfred Mendelsohn părăsesc studiourile de repetiții și urcă pe scenă, pentru a continua să lege mai departe viața avîntată a primului folclorist român, în timp ce la pianul din studioul „N. Leonard" alt colectiv artistic va face cunoștință cu melodiile operetei „Tîrgul de fete" de Filaret Barbu. Corpul de balet a fost și el convocat pentru a pune la punct unele amănunte în vederea spectacolului de diseară „Săptul Cîntîrei".

Pe scenă, „Anton Pann" se repetă în secvențe. Actorul Toni Buiaciei în calitate de colaborator al regizorului Nicușor Constantinescu, dă indicații de mișcare unui grup de actori, printre care recunoaștem pe: N.Țăranu, George Hazgan, Marica Munteanu, Vali Niculescu, Bimbo Mărculescu, Gabriel Gheorghiu, Tiberiu Simionescu, Nelu Marinescu, P. Valentin, Paul Obogeanu, N. Cenan. La un moment dat, repetiția se întrerupe. A intrat directorul adjunct al Operetei, tov. Mihai Popescu care le arată machetele costumelor și decorurilor realizate de Nelu Lebas. Interpreții fac aprecieri și chiar completări de care conducerea este gata să țină seama.

În studio prima repetiție a operetei „Tîrgul de fete" a căpătat un aspect deosebit. Artistul emerit Ion Dacian și-a părăsit pentru moment studiul rolului titular din „Anton Pann", pentru ca, de astădată, în calitate de director de scenă, să împartă rolurile interpreților: Sili Popescu, Virginica Romanovski, Lili Dușescu, Maria Wawrinek, Anton Negoițescu, Valeria Rădulescu, N. Roman, Ludovic Spiess, Ștefan Gloda-riu și celorlalți actori, nerăbdători să cunoască personajul căruia îi vor da viață în luminile scenei. De data aceasta, Ion Dacian pe lîngă bagheta regizorală va interpreta și rolul principal, așa că vom admira adresat actorului Ion Dacian, solicitîndu-i părerea asupra rolurilor pe care le va interpreta în această stagiune.

— Teatrul nostru se va prezenta chiar în prima parte a stagiunii cu două lucrări originale care, deși ca muzică și temă sînt de factură deosebită, totuși au punct comun: ambele sînt sortite să contribuie la întărirea prestigiului operetei romînești — ne-a spus interlocutorul nostru. Deși repetițiile cu „Anton Pann" n-au început de prea mult timp totuși, atras de frumusețea liniei melodice, cunosc de pe acum întreaga partitură muzicală. Compozitorul Alfred Mendelsohn, apreciat de multă vreme de iubitorii de muzică de la noi și de peste hotare pentru valoroasele sale lucrări, a îmbogățit tezaurul operetei noastre, prin „Anton Pann", cu o serie de compoziții în care se remarcă linia melodică inedită, de excepțională inspirație. Consider rolul lui Anton Pann ca pe unul din cele mai interesante din cariera mea și mă voi strădui să-i dau pe scenă toată străluc irea cu care l-a înzestrat compozitorul.

În afară de pregătirea viitoarelor spectacole, diminețile sînt pline de preocupări pentru buna organizare a teatrului. Despre cîteva din ele ne informează, tov. Mihai Popescu:

— S-a reînființat studioul de tineret în care tinerele elemente ale operetei au posibilitatea, sub conducerea artiștilor și regizorilor de prestigiu, să-și ridice măiestria artistică. De altfel aș vrea să menționez ca una din preocupările noastre principale asigurarea a locul cuvenit a valorilor noastre artistice. În acest sens, se amenajează și va fi gata în curînd o sală de audiții. Fiecare spectacol va fi imprimat pe bandă de magnetofon, iar actorii vor putea audia a doua zi felul cum au cîntat în operetа respectivă.

...Poate că ar mai fi mult de scris în legătură cu activitatea unei dimineți la Operetă. Despre munca anonimă și rodnică a numeroaselor ateliere unde se plămădesc decorurile și costumele, despre grija electricienilor și mașiniștilor care cercetează fiecare amănunt ca să nu lipsească nimic spectacolului de diseară, despre șantierul artistic unde se făuresc spectacolele de operetă atît de îndrăgite de public.

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

TEATRUL „C. NOTTARA" : „PEER GYNT"

de Henrik Ibsen

Dacă toată lumea a lăudat, și pe bună dreptate, Teatrul Național, pentru hotărîrea de a introduce pe Ibsen în repertoriile noastre de astăzi, atunci e cazul ca această laudă să se adreseze cu oarecare precădere și Teatrului „Nottara", a cărui inițiativă, cu același obiectiv, a fost anterioară, deși premiera sa vine mai tîrziu. Aici s-a ales, cu mare temeritate, una din acele puține opere ibseniene care se impun nu prin perfecțiunea construcției, cri prin dimensiunile viziunii, nu prin profunzime egală pe toată întinderea operei. ci prin extraordinare deniveluri de piscuri și prăpăstii, nu prin unitatea acțiunii și omogenitatea materialului, ci prin variație și prin împletiri, uneori aproape silnice, de elemente eteroclite. Peer Gynt este, în același timp, poem liric și dramă epică picarească, feerie fantastică și satiră socială, meditație filosofică și basm popular. Prin toate acestea, ea ține de faza romantică a tinereții lui Ibsen, cu toate că virsta la care a fost scrisă este, mai curînd, a maturității.

Dacă inegalitățile și contrastele care caracterizează această dramă pot oricînd constitui argumentul unei sarbede critici estetice și tehnice, ele capătă o cu totul altă semnificație și intră, cu valoare de adevăr, în însuși spiritul viu al operei, dacă ne gîndim că inegalități, contraste, contradicții, umbre și lumini, caracterizează însăși dezvoltarea istorică a poporului norvegian, căutarea loculuș său sub soare și a destinului său în lume : nu altfel putea să-i apară lui Ibsen în momentul în care burghezia norvegiană își desăvîrșea, prin mijloacele adecvate, cariera capitalistinternaționalâ, în timp ce, la polul opus, țărănimea norvegiană își continua existența din ce în ce mai grea, în condiții în care bogăția tradițiilor și culturii sale folclorice reprezentau, încă, o chemare, dar nu mai reprezentau un răspuns. Peer Gynt năzuiește să fie icoana și sinteza acestor contraste, un monument sincer, dar insuficit de o infinită dragoste, al destinului poporului norvegian, al trăsăturilor sale deosebite, al sciderilor sale istorice, al destinului și perspectivelor sale. Lăsînd la o parte caracterul cu totul idealist și neștiințific al perspectivelor (simbolul „topitorului de nasturi" fiind mai curînd o concluzie, destul de pesimistă, la critica justificată a cazului individual Peer Gynt), monumentul este de o copleșitoare măreție, în ciuda anumitor neizbutiri poetice și satirice, pe care nimeni nu poate avea astăzi prostul gust de a le opune îndrăznețnei concepții și colosalei forțe de viață a operei.

Orice idee de sinteză majoră implică reprezentări dramatice cu valoare simbolică, și astfel sînt personajele deosebit de numeroase și diferite care populează marele poem feerico-fantastico-satiric-dramatic. Fidele misiunii și mesajului lor, aceste personaje nu depășesc prin nimic structura lor reprezentativă și simbolică și focurile de acea e foarte greu de observat hotarul care desparte, în ființa lor, realitatea de irealitate. De la aceasta, aproape că nu fac excepție nici Solveig, logodnica ideală, nici Aase, bătrîna mamă, amîndouă întrupări aproape simbolice ale puterii iubirii, ale purității și statorniciei morale populare. Un singur erou își depășește rolul simbolic pe care i-l conferă locul ocupat în marea sinteză a vieții poporului norvegian, și acesta este tocmai eroul principal, tocmai eroul al cărui chip trebuie să simbolizeze însăși esența poporului, — acesta este Peer Gynt. Numele său dă nume operei, dar, ca personaj simbolic, Peer Gynt introduce în operă o tematică nouă, o perspectivă filozofică atît de amplă încît depășește, ca dimensiune, pe cele mai grele din cîte își poate propune un colectiv artistic. Spectacolul realizat de colectivul Teatrului „C. Nottara" are, fără îndoială, multe lipsuri, dar are, în ansamblu o forță și o realizare *a sa*, care forțează stima și, nu rareori, o stimă chiar entuziastă. Regizorul George Rafael, conștient desigur de toate dificultățile, — de abundența de variație și de contrast ale operei —, a ales soluția realizării unei imagini de total, a cărei caracteristică principală a fost dinamismul și a cărei intenție permanentă și susținută a fost reliefarea măcar a cîtorva din ideile fundamentale și limpezi ale poemului : cum ar fi satira acerbă a afacerismului capitalist, a aventurismului dominator, a sterilității științei despărțite de viață și a cunoașterii idealiste, într-un cuvînt satira individualismului. Și în aceeași măsură, totuși la un nivel deloc scăzut, s-a înfățișat drama bătrînetii lui Peer Gynt, a întoarcerii în patrie și în sînul natal, a dicădrama eșecului. În sfîrșit, valoarea acestei realizări s-a dovedit ceva mai scăzută în prima parte a operei, masiva parte fenomenologico-folclorică, în care a lipsit prea mult poezia, atît a imaginii, a cuvîntului, cît și a atmosferei scandinave, cu aerul ei atît de încărcat, atît de dens de legende și mituri (lipsă la care a contribuit și decorul lui M. Marosin, om de obicei inspirat și original), din care a lipsit, mai ales, armonia indispensabilă decor-atmosferă-om, sfărîmată în special prin lipsa de autenticitate și de înrădăcinare organică a celui de al treilea element constitutiv. Această inegalitate a spectacolului, la care s-ar mai putea adăuga și altele, nu impune deloc o concluzie negativă, și nici măcar una foarte critică. Față de o sarcină atît de nouă și atît de dificilă, regia lui George Rafael obține o calificare mult mai înaltă decît a obținut orice anterioară realizare a sa.

Una din dificultățile regiei era, desigur, interpretarea rolului principal, și, în primul rînd, alegerea interpretului. Toate calitățile lui Cristea Avram justificau alegerea sa, deși actorul are înclinații deosebite, fie pentru teatrul clasic, fie pentru teatrul realist modern. Creația sa a fost, totuși, tot timpul interesantă, și nu rareori minunată. Dar obsesia „modernului" l-a făcut pe interpret să caute sobrietate, interiorizare și chiar psihologie, acolo unde nu e decît și avînt poetic și demonstrație patetică de idei (desigur că, aceasta este greșala, deopotrivă, a regizorului). Un actor nu are, însă, dreptul, calitățile lui Cristea Avram și el ne-a sugerat din plin că e unul din actorii care poate realiza un Peer Gynt memorabil.

În distribuția unei opere fără acțiune unitară și conflict, cu personaje de utilizare simbolică, succesivă și fără urmări, rolurile sînt foarte numeroase și de dimensiunea, în general, a unei singure apariții. Excepție fac : rolul mamei lui Peer, Aase, pe care l-a interpretat Sandina Stan, cu sinceră și autentică vibrație populară, cu multă forță și duioșie, cu mult echilibru în înălțarea emoției, ca de pildă, în faimoasa scenă a morții ; rolul fecioarei Solveig, căreia Magdalena Buzneа le-a dat o înfățișare aproape hieratică, de un puternic efect, dar discutabilă din punct de vedere al veridicității realiste. Evident că nu se pot caracteriza interpretările celorlalte aproape patruzeci de roluri de dimensiuni egale, dar toate avînd o importanță incontestabilă. Sîntem deci siliți să spunem că mai toți actorii, printre care mulți fruntași ai colectivului, au coresp uns la cel mai bun nivel dificilei sarcini de realizare a unui asamblu inozaicat, dar fără întreruperi și sparturi. Evident, unii s-au detașat, și-ar fi cu totul nedrept să nu relevăm creațiile excepționale ale lui Nelly Cutava, în cea de a doua ipostază a „Femeii în verde", cu artă a recitării și interpretării versului ; Angela Chiuaru, mai convingătoare în prima ipostază, fantastică și grotească, a „Femeii în verde", decît în rolul Anitrei, interpretat tot de ea ; G. Trestian, de o neașteptată și excelentă sobrietate stilizată în rolul regelui priculicilor ; Dan Nicolae, de un amar calm și de o inelucibilă autoritate în rolul „topitorului de nasturi" ; Mihai Herovianu, de un enigmatic și straniu comic în rolul nebunului Begriffenfeld.

În concluzie, un spectacol de mari îndrăzneli și dificultăți, cu multe ingeniozități și nu sărac în lipsuri, dar destinat să confere o notă de onoare teatrului și colectivului care l-au realizat.

Radu POPESCU

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr 315
•
Sîmbătă
19 octombrie 1963
10
•
8 pagini — 1,50 lei

TOAMNA PRIN ȚARA DE SUS

VERONICA PORUMBACU

Sub semnul înmulțirii

Într-adevăr, totul la Suceava se dezvoltă sub acest semn.

Școala aferentă Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei își extinde încă o dată pe atît clădirile albastre.

Numărul școlilor medii s-a înmulțit cu 2,6.

Numărul elevilor s-a dublat.

Numărul cadrelor didactice aproape s-a triplat.

S-a întemeiat în Suceava, pentru nevoile viitoare ale învățămîntului, un Institut pedagogic superior.

Și încă un simptom al zilelor noastre : numărul vizitatorilor monumentelor istorice s-a înmulțit și el cu 2, dacă nu chiar cu 4 față de epoca de dinainte de război. Simptom în aparență doar contradictoriu : pelerinajul laic la frescele de valoarea Renașterii atestă o sporită dragoste pentru frumos, a poporului care a creat încă cu secole înainte frumosul. Grupurile de școlari, de studenți, de turiști, care redescoperă tezaurul pictorilor moldoveni din secolul XVI și din vremea lui Petru Rareș, nu poposesc azi în preajma unor ruine sau lăcașuri lăsate în paragină. Statul democrat popular alocă, în bugetul anual, milioane pentru întreținerea și restaurarea acestor muzee de arhitectură, de pictură, a căror amplasare însăși în peisaj poate fi socotită opera unui geniu.

Am fost trei ani de-a rîndul la Voroneț. În primii doi, schelele „parcelau" fresca exterioară, pentru ca șița aurie de pe acoperiș să prelungească streașina de deasupra rozetelor, apărînd de ploaie culorile seculare. În ultimul an, scena fantastică a judecății din urmă, întreaga frescă a fațadei se desfășura amplă și miraculoasă înaintea ochilor cu strălucirea transmisă de zugravul încă nedescifrat al vremii.

Am poposit în curtea interioară a Moldoviței, înconjurată de forturi zvelte și ziduri amintind castelele de pe Loire. Exclamările ni s-au dublat la muzeu, în fața mărturiilor fotografice din trecut : ruine, dezolare a pietrelor lăsate veacuri de-a rîndul în voia soartei, după o sublimă perioadă de glorie.

Căci totul, pînă și uimirea, se desfășoară în Țara de Sus sub semnul înmulțirii.

Castor și Pollux, în ediție suceveană

Sînt doi profesori la cea mai bătrînă școală a Sucevei, care poartă numele lui Ștefan cel Mare. În clădirea fostului gimnaziu greco-oriental întemeiat în 1861, care poartă și azi amprenta construcțiilor similare din veacul trecut, a învățat și actualul director, profesorul de romînă Alexandru Obadă și dascălul de matematici și fizico-chimice, Ion Sbiera. Amîndoi, cam de un leat, în jurul a șase decenii. Amîndoi din regiune. Directorul, din satul Corlatu, Valea Moldovei ; profesorul, chiar din Sucâva, dintr-o veche familie de învățați. Bunicul după tată al lui Sbiera e autorul ediției comentate a „Codicelui voronețian", păstrat cu sfințenie în familia sa, iar bunicul după mamă, Ștefan Dracinschi, a fost primul director al școlii.

Și unul și altul au bătut mingea la oină pe dealul Zamcăi.

Și unul și altul s-au jucat de-a războiul cu turcii la poalele cetății care a înfruntat secole puhoiul semilunii.

Și unul și altul au urmat cursurile superioare, aproape simultan.

Și pe unul și pe altul i-a unit vocația didactică în clădirea de pe băncile căreia s-au ridicat amîndoi.

De 38 de ani e Ion Sbiera — cunoscător la perfecție încă din școală al limbii germane și franceze — profesor de fizică și chimie.

De decenii predă Ion Obadă limba și literatura romînă școlarilor acestui vestit centru cultural al Moldovei.

Și unul și altul se pun la curent cu ce e nou în domeniul lor. Profesorul de fizică își sporește biblioteca lunar cu reviste și cărți de specialitate, romîne, germane și franceze și participă la comunicările Filialei societății de matematică și fizică. Iar directorul își adună în tot mai neîncăpătoarele rafturi edițiile noi de clasici și noile cărți ale contemporanilor, a căror frumusețe o dezvăluie treptat elevilor săi.

Și unul și altul au bucuria să-și vadă foștii elevi deveniți ingineri, medici, profesori, juriști, cadre universitare. Mai toți profesorii de la Politehnica ieșană au făcut primele experiențe în laboratorul de fizică al dascălului Sbiera. Și unul și altul învață azi pe fiii foștilor lor școlari...

Și au acești stîlpi ai școlii, prieteni din copilărie, din tinerețe și maturitate, ceva complementar în înfățișare. Dascălul Sbiera, înalt, sever în halatul lui negru ; directorul Obadă, mărunt și iute ca argintul viu, așa cum se cere unui director, care are, dincolo de catedra sa, și

• (Continuare în pag. 3-a)

Sus : *Ruinele istoricei cetăți a Sucevei ;* jos : *vedere panoramică a Sucevei din zilele noastre*

APUSENII — UNDE BRAZII SE PREFAC ÎN SCHELE

Am primit invitația Apusenilor la Turda, cînd noaptea, după ce s-a prelins leneșă peste obrazul colțuros și stacojiu al acoperișurilor, a alunecat fără zgomot, prin Cheile Turzii, în pădure.

De la Turda spre Cîmpeni, șerpuind alături : apa, drumul și calea ferată, te duc, toate trei, spre aceleași culmi. Nu se despart la răscruci și nici nu ocolesc, altfel decît împreună, asprimile de piatră.

Uneori schimbă locul între ele, împletindu-se și trecînd pe rînd la mijloc : Arieșul, mocănița și calul.

Itinerariul este un itinerar al pietrei, al schelelor și al pădurii.

Ziduri noi s-au cățărat pînă-n vîrfuri de piatră. Case abia terminate nu mai pot fi numărate pe degete. Apusenii au școli, cămine culturale și dispensare. Apusenii au scuturat frunzele copacilor, le-au cojit trunchiurile și le-au prefăcut în schele.

Moții și-au făcut din scîndură albă rafturi pentru cărți. În fața dispensarului medical din Bistra așteaptă apusul soarelui și întoarcerea medicului din sat, o viitoare mamă.

— Ce-ai vrea, să fie : băiat sau fată ?

Femeia răspunde drept :

— Om. Asta aș vrea să fie...

★

Sat vestit pentru analfabetismul cu care se rușina în trecut, Bistra are astăzi școală cu internat, cămin cultural în care își desfășoară activitatea, printre alte formații, și un cor în care activează și bătrîni de peste 70 de ani. Bistra are și cinematograf.

Alt sat în care Apusenii au prefăcut brazii în schele este Sălciua. Aici peisajul s-a întregit numai de cîțiva ani încoace cu mai bine de 200 de case noi, cu un magazin universal, cu un dispensar medical, cinematograf, baie comunală, bibliotecă, cinci școli, dintre care una de 8 ani, construită acum doi ani.

Teofil BĂLAJ

• (Continuare în pag. 4-a)

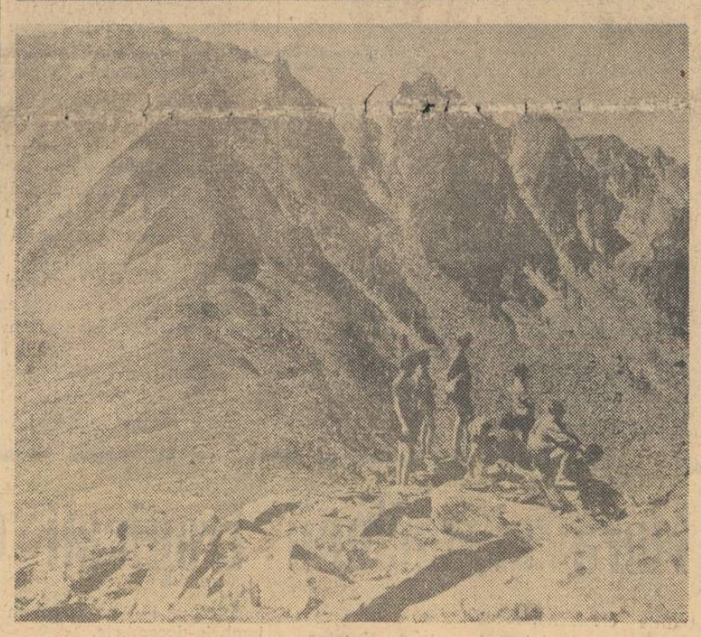

Din frumusețile turistice ale masivului Retezat : vedere din colții Pelegii spre vîrful Retezat (sus) ; vîrful Pelega (2511 m. altitudine) și colții Pelegii văzuți din șaua Pelega—Păpușa (jos).

Fotografii : N. ANGHELIDE

ORAȘUL PĂSĂRILOR

ION BOSTAN

Insulița noastră se numește Kon-Tiki. Nu de dragul unei rezonanțe exotice, ci pentru un motiv pur geometric : are aceeași suprafață pe care a avut-o celebra plută a lui Thor Heyerdhal. „Plutim" pe o întindere nesfîrșită de stufăriș și ape. Cînd bate vîntul, stufăriile se leagănă în valuri verzi ca oceanul. Pînă la cea mai apropiată așezare omenească sînt mai mulți kilometri.

Așternem aceste rînduri la lumina primelor raze ale soarelui, care pătrund prin tifonul pologului. Din depărtare se aud păsările — mii de glasuri contopite într-un vuiet continuu. Dimineața, devreme, păsările pornesc cu miile din colonie în căutarea hranei. Le văd și acum prin polog, trecînd în zbor peste tabăra noastră — țigănuși, cormorani, lopătari, stîrci de tot felul.

Zăbovim în poloage așteptînd să se mai ridice soarele. Deocamdată sîntem asediați de țînțari. Numai după ce soarele va deveni mai arzător țînțarii se vor retrage la umbra stufului.

În desișul zăloagelor

Mulți cititori au auzit desigur despre Mato Grosso... Dar despre Marchelu ? Puțini, foarte puțini. Și totuși această porțiune a deltei — e drept, relativ mică — suportă cu succes asemuirea cu cea mai adevărată junglă. Desișurile de la Marchelu, cuprinse între brațele Sulina și Sf. Gheorghe, adăpostesc una din cele mai

• (Continuare în pag. 3-a)

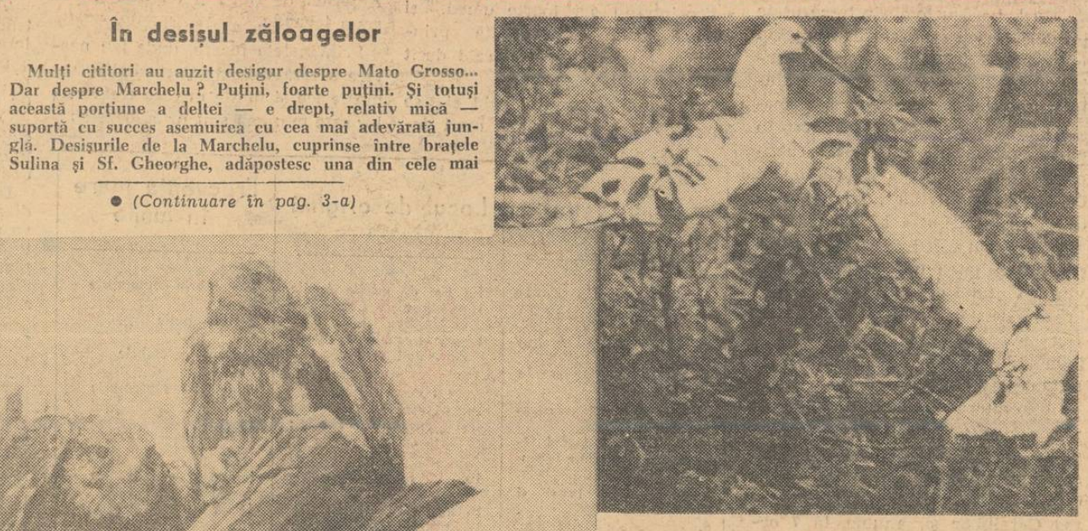

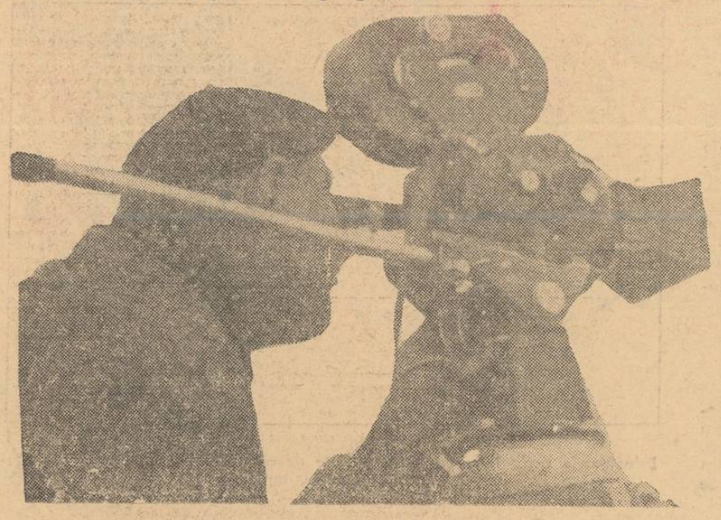

În stînga : *operatorul I. Cornea urmărind zborul pelicanilor ;* în mijloc : *trei pui de ulii, îngrijorați de agitația cineaștilor care-i imortalizează pe peliculă ;* dreapta : *lopătari, camuflați în desișurile de la Marchelu.*

Din sumar:

Vă povestim filmul
„TRAGEDIA OPTIMISTĂ"
O producție a studiourilor sovietice

•

Cronica teatrală
SPECTACOLELE TEATRULUI „MAXIM GORKI" DIN LENINGRAD
de Radu POPESCU

•

Magazin medical
VALOAREA ALIMENTARĂ A FRUCTELOR

DE PRETUTINDENI

PATRONUL unui restaurant din Londra a anunțat că este în căutarea unui cimpanzeu inteligent pentru a-i oferi postul de... barman. In legătură cu această hotărire D. Fisher, care a deschis un nou restaurant în cartierul West End, a declarat: „Dacă maimuțele și cimpanzeii au putut fi folosiți pentru a inaugura era cuceririi spațiului cosmic sau au devenit „artiști"... pentru ce nu ar putea fi și barmani?". Pînă una alta, dacă va sosi un răspuns la oferta făcută, cimpanzeul-barman va „lucra" mai întîi sub supravegherea unui barman experimentat pentru a deprinde „secretele meseriei".

●

IN CADRUL săptămînii muzicale de la Stresa (nordul Italiei) în palatul Borromeo, situat pe Isola Bella pe lacul Maggiore, au fost expuse 47 de instrumente originale realizate de marele constructor de viori Antonio Stradivarius. Așa, de pildă, sînt expuse: prima violă din 1672, viori din anii 1683, 1698, 1701, viorile cunoscute sub numele de „Cremonese" (1715) și „Paganini" (1724), un violoncel din 1690 și o harpă care se află la Conservatorul din Neapole. Unele din instrumentele expuse vor fi folosite cu prilejul celor două concerte organizate la palatul Borromeo.

●

DE CURIND la Flynndale, statul Georgia, s-a deschis un spital veterinar particular. La intrare, o firmă: „For Whites Only" (Numai pentru albi). Chiar a doua zi s-au prezentat la intrare mai mulți tineri negri ca să-și îngrijească animalele. Portarul le-a arătat grav firma „Numai pentru albi". Tinerii negri nu s-au supărat, ci, dimpotrivă, au ris bine dispuși, insistînd totuși să intre în spital pe motivul că toți pacienții cu care veniseră erau căței albi. Uluit, portarul a trebuit să accepte. Dispoziția era clară „Numai pentru albi".

●

IN VARA ACESTUI AN în R. D. Germană s-a sărbătorit... Ce anume? Deocamdată vom spune că jubileul a început în mod neobișnuit: s-au luminat ochii verzi ai semafoarelor, au răsunat sirenele locomotivelor, pe liniile de cale ferată au pornit eșaloane. Se sărbătorea aniversarea a o sută de ani de existență a clubului amatorilor de trenuri-jucării din orașul Goerlitz. Amatori de cale ferată-jucărie se numără nu numai în rîndurile copiilor. In Cehoslovacia, de pildă, există aproape în orice localitate un club al amatorilor de căi ferate miniaturale. Acești amatori nu se mulțumesc doar să cumpere trenuri-jucării ci confecționează și ei vagoane, linii, iar de-a lungul căii ferate sînt instalate diferite clădiri, pomi, obiecte confecționate tot de ei.

●

PRIMĂRIA orașului Whitby de pe coasta de nord-est a Angliei a comandat unei firme din Oslo, care se ocupă cu vînătoarea de balene, maxilare de balenă. Explicația acestei comenzi neobișnuite este că pe vremuri orașul Whitby a fost un important centru pentru vînatul balenelor și căpitanii de baleniere obișnuiau să-și împodobească porțile cu arcuri formate din maxilare de balenă. In regiune nu mai există de mult balene, dar locuitorii orașului doresc să-și reamintească pe această cale trecutul lor.

●

MUNCA pescarilor, mai ales atunci cînd marea este agitată, bîntuită de furtuni, este legată de riscuri. Valuri puternice pot mătura într-o clipă un om de pe bord și să-l ducă departe de traulerul. In asemenea cazuri se poate greu acorda ajutor. In U.R.S.S. a fost pus la punct un costum insubmersibil special destinat pescarilor. Costumul este confecționat din material impermeabil. Cînd cel care-l poartă se află în apă se declanșează un dispozitiv care umple automat cu aer întregul costum. Mînecile se încheie cu o manșetă elastică din tricotaj cauciucat. Culoarea vie, portocalie a costumului este vizibilă de la distanță, distingîndu-se printre valurile cenușii. In timpul nopții căutările sînt ușurate prin faptul că gluga costumului este înzestrată cu un mic bec alimentat de o baterie.

●

O PISICĂ care a călcat din greșeală pe un semnalizator a făcut ca circulația pe linia ferată suburbană din împrejurimile orașului sud-african Capetown să fie întreruptă timp de aproape o oră, trenurile înregistrînd mari întîrzieri. Intr-adevăr, ca urmare a acestei „isprăvi" pe tot traseul liniei ferate s-au aprins semnale de „roșu".

●

IN ORAȘUL AMERICAN Billinge este oferit spre vînzare un obelisc, înalt de peste 10 metri, ridicat în memoria celor căzuți în bătălia de la Waterloo. „Monumentul este dărăpănat, și trebuie să fie dat jos — a explicat primarul orașului. Înainte de a proceda însă astfel, poate găsim un cumpărător pentru el".

Stăpîna muntelui de beton

Betonul știe să „cînte"... Betonul „respiră".... Barajul hidrocentralei electrice de la Bratsk, acest uriaș cîntărind 11 milioane tone, adevărat munte avînd forma unei prisme de 125 m. înălțime, de aproximativ 1 km. lungime, care stăvilește fluviul năbădăios, este în permanentă mișcare, executînd parcă figuri exotice de dans, tablou cu totul neașteptat în ținutul geros al Siberiei...
Toate acestea le-am aflat de la o tînără, cu zîmbet sfios: Lena Malișeva.

Pentru a vedea barajul e nevoie ca omul să vină la Bratsk într-o dimineață însorită, să stea pe malul drept al fluviului la marginea estacadei superioare betonate. De aici se vede cea mai mare parte a barajului. Curînd, pe una din estacade își va face apariția o tînără îmbrăcată într-o scurtă vătuită, purtînd o lădiță galbenă în mîna dreaptă. In mod obișnuit, Lena vine la lucru folosind estacada inferioară și în felul acesta nu veți vedea decît o figură minusculă pierdută parcă printre coloșii de oțel. Zeci de metri sus și jos, de-a lungul pilonului sau în interiorul barajului. Calculat astfel, de cîte ori n-a escaladat Lena Montblancul?

Așadar, dacă ați avut noroc și ați văzut-o pe Lena pe drumul spre locul ei de lucru, pentru dumneavoastră începe o excursie minunată. Tînăra vă va conduce în măruntaiele tainice ale muntelui de beton, o să aveți prilejul să cunoașteți fundul mării Bratsk și să auziți betonul cîntînd.

Ne aflăm în corpul barajului de la Bratsk. Străbatem bolțile galeriilor sale. Poate că și dv., ca și mine, ați crezut că zidul puternic care înfrînge presiunea a 180 miliarde m.c. de apă, reprezintă un monolit dens de beton. In cazul acesta ați greșit. Barajul, în pofida volumului său uriaș, în pofida masivității și a monumentalității sale se prezintă ca o construcție zveltă și elegantă. El este divizat în 42 de secțiuni de sine stătătoare, largi de 22 m. fiecare. Astfel, diviziunile fac barajul mai ușor, ajută la economisirea betonului. Pentru ca apa să nu pătrundă prin aceste secțiuni ele sînt prevăzute cu un sistem de dispozitive de etanșare din alamă, beton armat sau mastic bituminos.

Lena Malișeva ne vorbește despre toate acestea, pășind de-a lungul unui șirag de becuri electrice care duc acolo unde numai ea știe.

Înaintînd timp de 20 de minute, am ajuns la mijlocul curentului de gheață al Angarei. Undeva, în grosimea tavanului galeriei se aude din ce în ce mai intens un duduit monoton, înfricoșător totodată. Înseamnă că trecem pe sub conducta de aducție. Conducta de oțel — prin ea ar putea trece un eșalon de cale ferată — prinsă pentru totdeauna în carapacea de beton, transportă deasupra noastră și prăvălește deasupra rotorului turboagregatului nu mai puțin de 240 m.c. de apă pe secundă...

Aici, într-una din cele mai de jos galerii ale barajului, aproape pe fundul fluviului, un novice va simți cu fiecare celulă a corpului său zidul de 100 m. al apei verzi a mării Bratsk. Deasupra capului său — beton, beton și iar beton. Sute, mii, milioane de metri cubi de beton. In grosimea sa de nepătruns, neînduplecată, în masivitatea sa veșnică se află zidită „gospodăria" Lenei Malișeva — două mii cinci sute de aparate care urmăresc ceas de ceas, clipă de

Corespondență specială

clipă viața bogată și atît de complexă a uriașului baraj.

— Cifre nu vă trebuie. Ele sînt necesare analizelor științifice. Dacă doriți, puteți asculta însă cîntecul betonului.

Și tînăra îmi înmînează un microfon minuscul, tocmai bun să intre în orificiul pîlniei urechii, asemănător celuia pe care l-am primit cînd am fost la Kremlin, în Sala Congreselor. Fata acordează aparatul, îl conectează la firele ce ies din zidul de beton. De acolo, din depărtări, din grosimea pietrelor se aude un firicel de sunet, subțire și melodios.

— Nu cumva ați crezut că veți auzi o voce de bas — rîde tînăra. In beton a fost zidită o coardă. Fac să treacă prin ea curentul electric și coarda sună. Atunci cînd coarda este întinsă mai mult, sunetul obținut e mai subțire. Cînd coarda este mai puțin întinsă, sunetul e mai gros. Iar felul în care este întinsă depinde de temperatura betonului. Prin urmare este un fel de termometru.

— Iar acum să vedem barajul dansînd, respirînd...

Într-o firidă mică, pe unul din ganguriile laterale, Lena a găsit un cilindru de oțel plin cu lubrifianți. Plutește acolo un flotor sferic de la care se întinde, răsucindu-se vertical, un fir metalic, subțire. Firul ajunge pînă la un orificiu din tavan și se mistuie undeva în întunericul de nepătruns, la capătul căruia se zărește totuși un petec de cer senin.

— Este un pendul — spune Lena — atîrnat în puțul care străbate de sus în jos aproape întregul baraj, lung aproximativ de 100 de metri. Măsurînd cu deosebită precizie deviația aflăm modificările poziției fundamentului în diferite puncte ale barajului. Deviațiile de la cifrele medii sînt destul de însemnate, mai ales în funcție de anotimp.

Barajul nu a fost de aceea conceput monolit. El este alcătuit din secțiuni, blocuri separate, între secții și pilon au fost lăsate orificii care se lărgesc și se îngustează. In caz contrar betonul ar crăpa. Noi urmărim și activitatea orificiilor. Aici măsurătorile sînt simple. Facem treabă și cu compasul metalic din cel mai obișnuit.

In galerii, unde am stat timp de două ore, e rece și umed. Scurta vară siberiană nu reușește să pătrundă în aceste catacombe răcite de iarna îndelungată. In multe locuri, anul întreg bruma este permanentă. Lena a cîrmit spre o galerie laterală, a deschis cu cheia ușa spre o firidă și am intrat într-o cameră mică. Aerul este încălzit de un șemineu electric. Se află aci o masă, o lampă și rîndurile frumos aliniate ale unor stechere strălucitoare, montate pe un tablou de comandă.

— V-am condus în mod intenționat prin locurile nefinisate deocamdată ca să vă puteți da seama de munca noastră. In ansamblu însă, locul nostru de muncă va arăta așa cum îl vedeți acuma. Pe asemenea panouri de comandă montate în firide amenajate special se vor afla înregistratoare ale tuturor aparatelor din baraj. In unele secțiuni tablourile de comandă au și fost instalate. In altele nu încă. Cînd barajul va fi complet terminat, pretutindeni vor fi tablouri de comandă, iar personalul nostru — 15 oameni — se va ocupa de supravegherea funcționării aparaturii de pe baraj. Toți vom avea condiții de lucru bune, comode. De urcat vom urca atunci nu pe scară, ci cu liftul.

...Scriitorul rus Pavel Bajov, are printre lucrările sale o minunată povestire „Stăpîna muntelui de cupru". In această povestire ni se vorbește despre o tînără vrăjitoare care, potrivit legendelor, trăia în adîncurile Uralului. Tînăra cunoștea toate cotloanele sale nevăzute de nimeni, le cunoștea în amănunțime, chiar și pe cele mai tăinuite. Văzînd-o pe Lena Malișeva pășind agale și cu zîmbetul sfios, ce nu o părăsește nici atunci cînd se află pe fundul Angarei, m-am gîndit la acel personaj imaginar dintr-o povestire din Ural.

S. ILIN

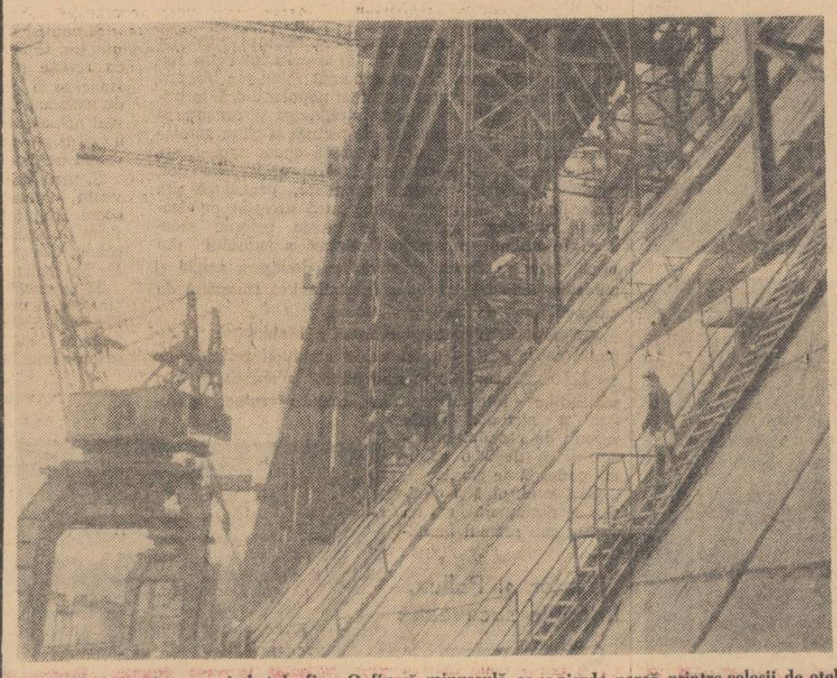

Lena Malișeva, fata cu zîmbetul sfios. O figură minusculă ce se pierde, parcă, printre coloșii de oțel

PICTURA MURALĂ ÎN LAOS

Pictura murală laoțiană datează de aproape o mie de ani. Această pictură apare îndeosebi pe zidurile templelor budiste din Laos. Acum, paralel cu tematica religioasă, se dezvoltă însă și o pictură murală laică, cu caractere laoțiene distincte.

Ca și în trecutul, mai mult sau mai puțin îndepărtat, pictura murală nu se mărginește numai la redarea unor teme pitorești, ci constituie o importantă armă de luptă a poporului laoțian împotriva împilatorilor, a dușmanilor lui dinlăuntru și din afara țării.

Iată în fotografiile de mai jos, două picturi murale laoțiene de acum patru secole, aflate pe zidurile unui templu budist, și aparținînd unei tinere țărănci din provincia Sam Nua. Fotografia din dreapta înfățișează un „animal sfînt", care participă la lupta poporului laoțian împotriva unui rege despotic — luptă în care suveranul tiran este, în cele din urmă, înfrînt de către poporul ce apără o cauză justă. Fotografia din stînga reprezintă o tînără participantă la aceeași luptă în care învingător este tot poporul.

NOTAȚII DIN ANKARA

Pe sub aripile avionului, la cîteva sute de metri în jos, se desfășoară un peisaj deosebit. Îți face impresia că un uriaș înarmat cu o forță herculiană a frămîntat în picioare pămîntul, l-a strivit în brațele-i puternice. Lutul a rămas încrețit, cu vîrfuri pleșuve și văi largi crestate de coaste adînci... Și vegetației parcă-i e teamă să prindă rădăcini în aceste locuri. Așa îți apare privit din înălțimi podișul Anatoliei, semideșert cu clima excesiv continentală, zguduit de-a lungul vremurilor de zvîrcolirile izvorîte din adînc. Și totuși, în asemenea condiții vitrege, omul s-a înrădăcinat pe aceste meleaguri, a luptat cu natura, i-a supraviețuit.

Cu degetul pe hartă urmărești drumul corăbierilor și negustorilor eleni și găsești Efesul; îl însoțești pe Homer și te afli la porțile Troiei; de Thales îți amintește Miletul; de Alexandru cel Mare îți vorbește Sardesul și chiar bătrîna cetate a Angorei către care ne îndreptăm acum. Iat-o! O zărim din depărtare. Pare un cuib de vultur pe vîrful unei coline înalte. Îi vedem zidurile-i crenelate în jurul cărora s-au purtat bătălii crîncene. Aici, hitiții au fost înfrînți de frigieni cu 1600 de ani înaintea erei noastre; pe aici au trecut oștile biruitoare ale persanului Cyrus; aici stăpîneau romanii în primii ani ai erei noastre, de aici i-au alungat selgiucizii; sub zidurile Angorei, Baiazid Fulgerul a încercat zadarnic să țină piept lui Timur-Lenk, și tot aici, cu 40 de ani în urmă, Kemal Atatürk a proclamat republica stabilind noua capitală a Turciei pe aceste locuri.

Într-un ținut sărac, cu climă aspră, uscată, la peste 800 de metri altitudine s-a născut în acești 40 de ani Ankara, oraș nou, o oază de civilizație în deșertul podiș al Anatoliei. La început n-a fost decît clădirea Medjilisului (Parlamentul) și hotelul Ankara Palas unde trăgeau deputații... Au apărut apoi ministerele și locuințele funcționarilor. Astăzi, capitala Turciei numără peste 600 de mii de locuitori.

Am sosit pe înserate aici, și una din primele călătorii prin oraș a fost spre cea mai înaltă colină din apropierea palatului prezidențial, de unde se deschide toată priveliștea capitalei Turciei. Mii, zeci de mii de lumini străluceau pînă departe în zare. Întreaga capitală nouă se află aici. Iată în mijloc un monument ce se înalță strălucitor în noapte: e mausoleul lui Kemal Atatürk, creatorul Turciei moderne. Către orizont luminile se împletesc urcînd parcă spre cer. Acolo e Ankara veche, ridicată în mii de ani pe colina străjuită de cetatea Angorei.

Am coborît agale în centrul orașului, pe străzi liniștite, neobișnuit de liniștite pentru ora la care în București abia începe forfota de seară...

A doua zi dimineață contrastul a fost izbitor. Ne-a întîmpinat o atmosferă febrilă, o lume grăbită care se îndrepta spre locurile de muncă, un asurzitor concert de claxoane, negustori ambulanți ce-și lăudau marfa în gura mare, vînzători de ziare răcnind în fugă senzaționalele titluri ale gazetelor și „dolmușuri" (taxiuri în comun) care depășeau prin stînga și prin dreapta numai să ajungă mai repede la destinație.

Am reușit să ne strecurăm prin acest furnicar și să ajungem pe colina Rasateppe unde se află mausoleul lui Kemal Atatürk. O construcție impunătoare din piatră de kayseri — o rocă dură, rezistentă și foarte aspectuoasă. Am vizitat apoi muzeul Hitit, o adevărată comoară pentru pasionații arheologiei — expresie vie a unei civilizații înfloritoare de acum 3.500 de ani, am descoperit templul lui Augustus, ridicat la începutul erei noastre în cinstea împăratului roman, am privit cea mai veche moschee a Ankarei, „Alaeddin Camii", construită în 1 178, am trecut pe lîngă fabrica de ciment, fabricile de mătase, cele de produse alimentare și pe lîngă cea mai nouă unitate industrială a capitalei Turciei: „Wuisky Ankara".

În drumul nostru prin oraș am admirat noile blocuri cu o linie suplă, modernă, nelocuite însă, am privit magazinele elegante din centrul comercial al orașului și ne-a intrigat lipsa de cumpărători.

În bazar însă (care nu are pitorescul celui din Istanbul) e o forfotă continuă în jurul negustorilor și al mărfurilor. Aici am gustat delicioasele și minusculele baclavale, am apreciat „Döner Kebabul" (carne friptă la frigare).

De aici din bazar am trecut în vechea Ankară, spre luminile acelea pe care noaptea le vedeam urcînd către cer. Spre cer, spre înălțimile colinei se înalță casele vechiului oraș. Toate se sprijină cu un perete de zidurile cetății sau ale contraforturilor. Majoritatea sînt din lemn și adăpostesc familii numeroase. O spune aceasta și puzderia de copii care se joacă în ulițele strîmte, pline de praf, lipsite de canalizare. Am întîlnit aici femei purtînd încă feregeaua (basma ce acoperă gura). Am văzut aici zeci de oameni stînd pe scaune de cafenea, privind în gol și măsurînd trecerea timpului după numărul boabelor de la mătănii pe care le rostogoleau printre degete. Acesta este aspectul vechei Ankare. Și dincolo, la cîțiva pași, noua Ankară. Două lumi apropiate ca ziua și noaptea, dar în același timp foarte îndepărtate una de cealaltă, diferite ca ziua și noaptea.

I. GHIȚULESCU

Uraganul Flora și ciclonii tropicali (I)

În cursul zilei de 4 octombrie, un uragan numit „Flora" a pustiit insulele Haiti, Hasan și Bahamas, omorînd numeroase persoane (aproape 4000), sinistrînd peste 1.000.000 de locuitori, ceea ce reprezintă o treime din populația țării, distrugînd aproape în întregime recolta și inundînd marea majoritate a rezervelor alimentare. In partea de sud a insulei Haiti, casele au fost distruse în proporție de 70 la sută. Un uragan de o asemenea violență nu s-a mai pomenit în Haiti de aproape 63 de ani. Din cauza marilor distrugeri, la 7 octombrie președintele Republicii Haiti a proclamat starea de „dezastru național".

Acest uragan, care la 4 octombrie a suflat cu o viteză de 180-200 km/oră, atingînd în rafalele maxime ale vîntului și 225 km/oră, a determinat catastrofale ploi torențiale, care au produs mari inundații și revărsări de rîuri. La 5 octombrie trece peste insulele Hasan și Bahamas ajungînd în ziua de 6 octombrie deasupra Cubei unde, timp de 48 de ore, bîntuie provinciile Oriente și Camaguey, de unde populația a fost în parte evacuată de autoritățile cubane, iar o altă parte a rămas izolată din cauza inundațiilor. Pierderile în oameni și pagubele produse în agricultură au fost imense și în Cuba deși intensitatea uraganului slăbise, viteza vîntului oscilînd între 130-140 km/oră Peste 35.000 de locuitori au fost evacuați numai din orașele inundate ca Santiago de Cuba și Victoria de las Tunas.

Observatorul național din Cuba apreciază uraganul „Flora" ca pe unul din cele mai distrugătoare din secolul al XX-lea.

Concomitent cu uraganul din Marea Caraibilor și, anume, la 7 octombrie, un ciclon se abate asupra localității Camilla din Pakistanul de Est unde sînt ucise și rănite mai multe persoane și distruse peste 1000 de case.

In noaptea de 11 octombrie, uraganul „Flora" se află în spațiul insulelor Bermude, iar la 12 octombrie intrase în largul Oceanului Atlantic în punctul situat la 37° latitudine nordică și 56° longitudine vestică.

Originea și frecvența ciclonilor tropicali

Ciclonii nu sînt altceva decît vîrtejuri de aer cu un diametru mai mare sau mai mic, care se formează, de preferință, deasupra mărilor tropicale între altitudinile de 10° și 20° nord sau sud.

Ciclonii tropicali se observă foarte rar în preajma Ecuatorului. Ei se generează de obicei la frontiera dintre calmul ecuatorial, caracterizat printr-un aer foarte umed, și zona tropicală, caracterizată printr-un aer uscat, dar mai cald decît cel ecuatorial.

In timpul sezonului cald ei se formează la latitudini mai mari decît iarna, locul lor de geneză se apropie tot mai mult de Ecuator.

Ciclonii tropicali poartă denumiri diferite, după mările deasupra cărora se formează sau pe care le frecventează. Așa, spre exemplu, în zona insulelor Antile, Marea Caraibilor, Mexico și sudul Statelor Unite ale Americii, aceste perturbații se numesc **uragane** (hurricane), în mările Chinei și insulele Japoniei se numesc **taifunuri** (typhoon), în Oceanul Pacific li se spun **tempeste**, în Oceanul Indian poartă denumirea de **cicloni**, iar în zonele tropicale ale Americii de Nord și de Sud li se spun **tornado**.

Principalele focare, unde iau naștere aceste violente perturbații atmosferice și lunile în care frecvența lor este maximă sînt următoarele:

Perturbația	Locul de origină	Frecvența mare în lunile
1. Uraganele din Antile	La Est de micile Antile	septembrie—octombrie
2. Ciclonii din Marea Arabiei	Lingă insulele Laquedive și Maldive	mai — iunie
3. Ciclonii din Golful Bengal	Lingă insulele Siciberi, Andamali și Mergui	mai — octombrie
4. Taifunii din mările Chinei	La est de Filipine	august — septembrie
5. Uraganele de pe coastele Mexicului	Între insulele Cliperton și coasta 5°—15° N;	toamna
6. Ciclonii din Sudul Oceanului Indian (ciclonii Mauriciu)	10°—12° S; 60°—90° E.	ianuarie — februarie — martie.
7. Ciclonii din Iava și Australia	In nordul Australiei 5°—12° S; 145°E la 140° V	iarna
8. Tempestele din sudul Oceanului Pacific		ianuarie — martie

In general, din Emisfera Nord ciclonii tropicali sînt frecvenți în lunile: iulie-august-septembrie, iar în Emisfera Sud în lunile ianuarie-februarie-martie. O excepție o formează Oceanul Indian unde în cursul lunilor iulie-august-septembrie, din cauza puternicului musson de sud ciclonii nu se pot forma decît foarte rar. Aici ei se formează la schimburile mussonului în lunile: aprilie-mai-iunie și octombrie-noiembrie-decembrie.

Traiectoria și viteza ciclonilor

Ciclonii tropicali, așa cum am mai arătat mai sus, urmează un traseu indicat de curenții atmosferici din altitudine. Obișnuit, ciclonii se dirijează mai întîi de la est spre vest, în lungul marelui curent marin ecuatorial, apoi ei deviază spre dreapta, pe măsură ce se apropie de partea occidentală a oceanului pe care-l parcurg. Deviind spre dreapta ciclonii sînt antrenați în circuitul anticiclonic, ce domină deasupra tropicelor, și dirijați spre poli.

Traiectoria parcursă de ciclonii tropicali este de forma unei parabole sau obișnuit numai prima ramură a parabolei. Lungimea traseului depinde de condițiile locale și în special de repartiția mărilor și a uscatului.

O condiție esențială pentru viața ciclonului este și umezeala aerului și totdeauna el se stinge cînd trece pe deasupra unui continent uscat.

Direcția vîntului de la sol nu indică niciodată drumul pe care îl va urma ciclonul, de aceea multe din taifunurile din mările Chinei se deplasează în sens opus decît cel indicat de musson, care e un vînt ce suflă numai în apropierea solului.

Viteza ciclonilor tropicali variază, în limite foarte largi, după ocean și vîrsta ciclonului. Mai întîi, viteza de deplasare e mică (2-3 km./oră), apoi crește rapid pînă la 65 km/oră. În mările Chinei și insulele Japoniei unele taifunuri se deplasează cu o viteză mult mai mare de 50-60 mile marine (93-111 km./oră). Cînd ciclonul „îmbătrînește" viteza lui de deplasare scade la 18 km/oră.

Particularități ale ciclonilor tropicali

Aceste vîrtejuri de aer au o formă eliptică, cu un diametru mijlociu de la 90 la 1800 km. Presiunea aerului scade brusc din exterior spre centrul vîrtejului unde se măsoară valori mai scăzute de 730 mm. Vînturile bat spre centrul ciclonului unde ia naștere un curent ascendent, care determină formarea unor puternice sisteme noroase. La înălțimea de 800-1000 m. deasupra ciclonului, vîntul suflă din centrul spre exteriorul ciclonului.

Viteza vîntului crește spre centrul ciclonului; ea depășește cu ușurință 30 m/secundă (108 km/oră) și nu sînt rare cazurile cînd atinge 50-60 m/secundă (180-210 km./oră). La 20 octombrie 1882, Manila a fost devastată de un taifun în cursul căruia vîntul a suflat cu 54 m/secundă, la 1 noiembrie 1889 un taifun și mai violent pustiește toată regiunea dintre Hong-Kong și Saigon. Uraganul Flora din Marea Caraibilor se înscrie în grupa celor mai distructivi cicloni, întrucît vîntul în cursul unor rafale a depășit 220 km./oră.

Aversele și ploile torențiale însoțite de descărcări electrice sînt o altă caracteristică a ciclonilor tropicali. Violența vîntului, rafalele de apă, bubuitul și săgețile fulgerelor dezlănțuie o adevărată teroare ce înfricoșează orice vietate și face imposibilă orice activitate de salvare. De aici se trage marea grozăvie a acestor uragane.

N. TOPOR

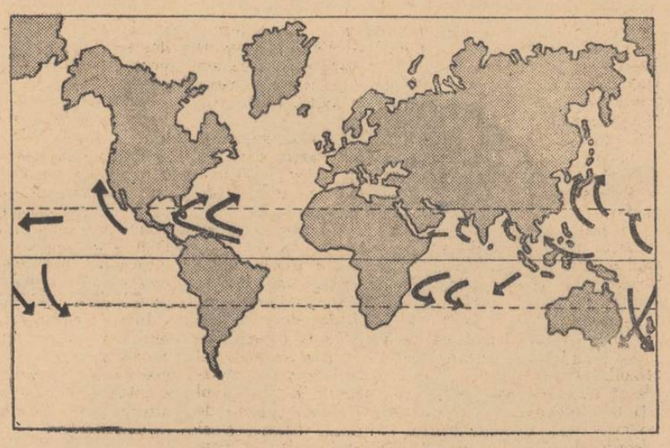

Principalele regiuni de pe glob bîntuite de ciclonii tropicali (uragane, taifunuri, tempeste, tornade).

ÎN LUNCA PRUTULUI

De aici, de pe dealul Şiviţei, lunca Prutului se înfăţişează ca un imens tablou. La dreapta, în apa liniştită a lacului Brateş, se oglindesc şiruri de sălcii pletoase şi stufărişuri înalte. Decorul este întregit de alunecarea lină a lotcilor pescăreşti, de zborul săgetat al lişiţelor şi raţelor sălbatice. Dar perspectiva cea mai cuprinzătoare în nuanţe ţi se deschide atunci cînd priveşti în faţă.

De la galbenul-alburiu al tarlalelor de porumb prin care străbat autocamioane şi căruţe vîrfuite cu ştiuleţi ca aurul şi pînă la pămîntul negru, lucitor în care se pune acum sămînţa de grîu, întîlneşti aproape toată gama culorilor.

Aceasta este lunca Prutului, mănoasă şi darnică. E făurită de mîna omului. Nu e o exagerare această afirmaţie, fiindcă prin aceste locuri cu ani în urmă, nu se puteau vedea decît nenumărate pîlcuri de stuf şi tot atîtea ochiuri de apă.

În anii noştri luminoşi, oamenii au pus stavilă şuvoiului de apă necruţător. La chemarea partidului, oamenii din satele apropiate, de la Şiviţa şi Frumuşiţa, de la Folteşti şi Măstăcani, au început să ridice un dig puternic de zeci de kilometri. În sprijinul lor au venit mii de tineri voluntari din toată ţara şi într-o singură vară, lucrarea a fost terminată. Sînt cîţiva ani de cînd Prutul, în răbufnirile lui, se loveşte înversunat şi neputincios de pavăza ridicată de puterea omului şi tot atîţia de cînd pe mii şi mii de hectare se culeg roade îmbelşugate.

La grădinarii din Şiviţa

Cu toate că în zilele de toamnă o grădină de legume nu mai oferă ochiului acea paletă multicoloră din timpul verii, totuşi aici, la Şiviţa, observi că oamenii au căutat să-şi înfrumuseţeze locul de muncă în aşa fel ca, pînă cînd cade bruma groasă, să lucreze într-o priveliştе plăcută. De-a lungul „vadurilor" ei au sădit tufe de crăiţe, „Creasta cocoşului" şi alte flori tîrzii care încadrează ca o ramă viu nuanţată, tarlalele simetrice cu legume şi zarzavaturi ce se întind pe o sută de hectare. De cînd pămîntul a fost scos de sub ape, aici la Şiviţa au deprins o îndeletnicire nouă mulţi colectivişti. Dar nu aşa la întîmplare, lăutăreşte cum se spune, au învăţat ei legumicultura, ci temeinic, după cărţi anume, participînd la cursuri, verificînd practic acolo, pe pămîntul negru şi fertil, cele însuşite. L-am cunoscut pe unul dintre ei — Vasile Condurache — un om scund, cu tîmplele sure, dar de-o energie şi o pasiune pentru legumicultură, cuceritoare. În timp ce explica de ce soiul de roşii „10 x Bizon" trebuie plantat într-un fel şi la o anumită vreme, iar „Zeelandia" cum trebuie îngrijită, răsfoieşte repede un carneţel, nu pentru a se „documenta" ci pentru a vedea de ce mai este nevoie pentru noul transport de legume ce se pregăteşte. Se îndreaptă apoi spre o tarla şi se apucă grăbit de treabă, dînd de înţeles parcă, că acum toamna nu-i timp de taclale. Aşa şi este. Ca maistru grădinar în brigada întîia, condusă de asemenea de un om energic — Ion Şoimu — tov. Condurache are în seamă nu numai pregătirea răsadurilor dar el trebuie să vegheze cum sînt ele plantate şi îngrijite, ce rod aduc. „Dar nici o grijă dinspre partea aceasta" îţi spun parcă grămezile enorme de varză şi cartofi, de ardei şi alte legume, care abia aşteaptă să fie încărcate în autocamioane şi vagoane.

Întrebat, tov. Chiriţă Horovei, preşedintele gospodăriei colective din Şiviţa, stă şi socoteşte : atîtea sute de tone de roşii, atîtea de varză, de ardei, de cartofi au luat drumul oraşelor. Cu ce mai este de recoltat se face o cifră frumoasă. Transformată cifra îţi va apare în chip plastic ca o garnitură de tren în mişcare, formată din sute de vagoane.

S-a pornit de la... nimic

Cînd priveşti şirurile de cîteva sute de metri de clădiri înălţate de-a lungul unor alei drepte, pe marginea cărora distingi stîlpi pentru lumină electrică, eşti tentat să crezi că este vorba de un oraş. Abia cînd te apropii şi citeşti pe o arcadă : „Gospodăria agricolă de stat Brateş" îţi dai seama că de fapt aici se află sediul unei puternice unităţi socialiste. Sînt clădiri pentru administraţie, ateliere mecanice, remize pentru maşini agricole, cantină, club, locuinţe pentru muncitori, toate chibzuit grupate cu un scop precis : folosirea cît mai raţională a terenului acesta atît de roditor.

Inginerul şef, tov. Nicolae Brătulescu, ca un veritabil şef de stat major, împarte, laconic şi precis, în dreapta şi stînga sarcini. Doar printre „picături" reuşeşte să-mi spună cîte ceva. Reconstitui frînturile de discuţie :

...Acum cîţiva ani locurile acestea arătau ca o mare veritabilă... După construcţia digului, iată, totul s-a schimbat. Dar n-au avut înfăţişarea de astăzi chiar de la început. Atunci erau vreo două bărăci de scînduri, întocmite în grabă. Ce mai încoace, încolo, s-a pornit de la nimic. Erau condiţii foarte grele, dar oamenii n-au dat nici un pas înapoi. Încă din primul an cînd a apărut de sub ape, pămîntul a fost obligat să dea roade. Şi aşa, an de an, unitatea s-a întărit, a devenit un model de întreprindere agricolă socialistă. N-am reţinut cifrele indicate de inginerul şef, privind producţiile din acest an, dar ea este considerabilă fiind numărată în mii şi mii de tone de grîu şi porumb, de legume, de furaje. Fiindcă am amintit de furaje şi nu întîmplător, vreau să arăt că lunca Prutului de astăzi oferă condiţii minunate şi pentru creşterea animalelor. Numai în cîţiva ani s-a ajuns să se crească aici 900 de oi, în anul viitor vor fi 2 200 vaci cu lapte, iar prin dezvoltarea îngrăşătoriilor se vor asigura 650 tone carne de porc.

Despărţindu-mă de inginerul şef, am reuşit să mai schimb cîteva cuvinte şi cu alţi oameni. Cu Vasile Drăgan, un ţăran de prin împrejurimi, ajuns acum brigadier datorită destoiniciei sale, şi cu Ion Teacă, crescător de oi fruntaş şi cu alţii care în puţine cuvinte mi-au vorbit de „comorile" ce le-au descoperit pe aceste pămînturi nefolosibile doar cu puţini ani în urmă. Aş fi vrut să-l cunosc şi pe inginerul Ilie Cocan, venit aici de pe meleagurile Transilvaniei. Mi se vorbise despre el, cu multă căldură, fiind înfăţişat nu numai ca un pasionat agronom, dar şi ca un om care a îndrăgit acest pămînt nou, de pe care se străduieşte să dezgroape „comori" tot mai mari. Cînd am întrebat de el, cineva s-a repezit în grabă să-l caute, dar nu pentru mine ! Trebuia să fie în jumătate de oră pe locul unde ateriza un avion utilitar pentru agricultură. Urma să stabilească cu pilotul terenul pe care a doua zi în zori, trebuiau împrăştiate substanţe chimice... Înserase bine de tot, aşa că m-am îndreptat spre club dar aici toate locurile erau deja ocupate : începuse programul la televizor.

L. BASSERO

(Urmare din pag. 1)

mari colonii de păsări din deltă. Mii şi mii de păsări cuibăresc aici în fiecare primăvară, găsind un refugiu sigur în zăloage şi stufării. Locul e socotit drept rezervaţie naturală şi ocrotit prin lege. De altfel, însăşi natura ocroteşte păsările ce se adună aici — o vegetaţie sălbatică şi încîlcită formează un obstacol greu de trecut.

Sîntem la „poarta" coloniei. Barca noastră cu motor nu mai poate înainta. De aici, după ce ne vom strecura printre cei doi plaurăşi — „stîlpii" porţii, care se apropie şi se depărtează după voia vîntului — ne vom continua drumul cu o lotcă mică, în care abia încap doi oameni şi aparatul de filmat.

Pornim... Nu mai există nici gîrle, nici canale, nici măcar o potecă de apă... Zăloagele formează un desiş de nepătruns, crescînd direct din apa adîncă... Ne strecurăm printre nişte sălcii cu ramuri chircite şi tari, croindu-ne drumul cu toporişca şi terpanul (un fel de seceră pentru stuf). Turburaţi din toropeala zilei, ţînţarii ne atacă cu miile. Tăunii le ţin isonul... Iar de pe ramuri, cu frunze pe jumătate devorate, ne cad pe cap şi după guler omizi păroase. Înaintăm metru după metru cu preţul unor sforţări supraomeneşti... Încep plaurii — nişte plauri putreziţi şi subţiri, peste care sîntem nevoiţi să tragem barca. Cînd piciorul ne scapă în apă prin plaurul mocirlos şi moale ca o răcitură, îl scoatem plin de lipitori. Noroc că purtăm cizme de cauciuc.

Avem oare de parcurs un drum lung ? Mai degrabă, nu. Nouă însă acest drum ce trebuie deschis spre „oraşul păsărilor" — marea colonie mixtă de la Marchelu — ne pare nesfîrşit.

Cuibul cu doi stăpîni

Căutam de mult un cuib de egretă cu ouă şi iată că însfîrşit l-am găsit. Dar în faţa lui sînt cîteva cuiburi de stîrci galbeni. Cel puţin unul din aceste cuiburi trebuie sacrificat ca să putem filma cuibul egretei. O lovitură de topor rezolvă totul — o ramură verde cade în apă şi, odată cu ea, cuibul sacrificat. Ne pare rău, dar altă soluţie nu există...

Acum ne putem retrage în capătul coridorului, tăiat prin zăloage şi, adăpostiţi după un pîlc de trestii, să aşteptăm revenirea egretei la cuib.

Începe pînda. Stăm nemişcaţi, fără să scoatem o vorbă. În cîmpul aparatului înzestrat cu teleobiectivul de 600 mm rămîne mereu cuibul cu ouă albăstrui.

Egreta întîrzie. În schimb stîrcul galben s-a reîntors şi-şi caută cuibul. Îl ştia la marginea tufişului. Acum aici n-a mai rămas decît cuibul vecinei. Stîrcul galben se zburleşte şi... se aşează pe ouă străine. Se întoarce şi egreta. Cîteva clipe stă nemişcată, nehotărîtă. Apoi îl atacă pe intrus. Zadarnic însă — stîrcul se apară şi rămîne !

Soarele ce se lasă spre asfinţit ne face să întrerupem filmarea şi observaţia atît de interesantă. Care va fi soarta cuibului cu doi stăpîni ? Cine va scoate puii, stîrcul galben sau egreta ? N-o vom afla niciodată — o filmare urgentă ne cheamă într-un alt colţ al coloniei.

Ibisul, pasărea sacră

Ţigănuşul nostru poartă un nume latinesc de toată frumuseţea : Ibis falcinellus. Rudă bună cu ibisul egiptean, ţigănuşul îi seamănă mult. Penajul său maroniu are reflexe albastre-verzui, iar ciocul încovoiat şi subţire este perfect adaptat la prinsul lipitorilor. Ţigănuşul este singura pasăre din deltă care se hrăneşte cu preferinţă cu lipitori. În anii cînd ţigănuşii erau mai puţini la număr lipitorile se înmulţeau îngrijorător.

Nu este de loc uşor să alegi cuibul cel mai potrivit pentru filmare printre numeroasele cuiburi aşezate unele lîngă altele pe aceleaşi zăloage. Ne oprim asupra unui cuib de ţigănuş în care a apărut primul pui — celelalte cuiburi sînt cu ouă. Puiul abia îşi ţine capul, iar trupul lui roz, acoperit cu puf negru, e încă umed. Mă aplec spre vizorul aparatului de filmat, în timp ce gîndul mă poartă peste milenii în vechiul Egipt. Pe malurile Nilului Ibisul era socotit drept o pasăre sacră. Imaginea lui s-a păstrat în numeroase sculpturi egiptene. O găsim şi în scrierea hieroglifică. La Muzeul „Gr. Antipa" din Bucureşti există un Ibis mumificat, care a fost găsit într-un mormînt egiptean.

Şi iată acum un pui de Ibis falcinellus care vede pentru prima oară soarele într-un desiş din delta Dunării. Razele a-tot-puternicului Ra îl orbesc... Cu gura larg deschisă puiul cere de mîncare... Cînd va creşte mare şi va veni toamna îşi va lua zborul spre sud şi poate va ajunge şi el pe malurile Nilului. Ţigănuşii sînt păsări migratoare. Cuibăresc la noi, iar toamna pleacă spre ţările calde.

Păsările şi moda

— Ai vînat egrete, moş Onofrei ?

— Cînd eram flăcău... multe...

Le-a vînat şi el, şi mulţi alţi vînători din deltă, precum şi din întreaga lume. Era într-un timp cînd femeile purtau pene de egretă la pălării şi rochii. Frumoasele păsări albe, podoaba bălţilor de pretutindeni, erau ameninţate cu dispariţia totală. Şi nici o lege de ocrotire nu le-ar fi salvat dacă nu se schimba moda.

Pentru frumuseţea şi raritatea lor egretele sînt ocrotite ca un monument al naturii. Egretele mici se întîlnesc ceva mai des, cele mari însă au devenit rare de tot.

E un adevărat noroc să întîlneşti patru egrete mari şi încă prinse în dansul dragostei. Le descoperim pe o limbă de nisip abia răsărită din apele lacului Zmeica... Se urmăresc cu salturi graţioase, jucîndu-se în lumina unei zile senine şi liniştite.

Cu motorul oprit barca noastră alunecă uşor, împinsă de ghionderul lui moş Onofrei. Operatorul I. Cornea se află dincolo de egrete, în desişul de stuf al unei insuliţe verzi. Trebuie să mai apropiem păsările de prietenul nostru. Dar cum s-o facem fără să le speriem ? Ne mişcăm încet de tot, oprindu-ne şi prefăcîndu-ne că pescuim. Experienţa ne-a arătat că stîrcii nu se sinchisesc prea mult de prezenţa pescarilor. Este suficient însă să-i priveşti mai insistent sau mai ales să-ţi îndreptăţi binoclul ca ei să-şi ia zborul scoţînd un cîrîit de alarmă.

Navigăm în zig-zag, apropiindu-ne mereu de cele patru egrete mari. Manevra reuşeşte — continuîndu-şi dansul nupţial păsările se deplasează pe nesimţite spre insulă. Acum sînt în cîmpul aparatului de filmat. Începem urmărirea — „Ţîrîitul de greiere" ce se aude dinspre insulă ne vesteşte că aparatul a fost pus în funcţiune.

Atacaţi de lipitori

Trei zile la rînd a urmărit moş Onofrei zborul unei perechi de lopătari, căutînd să stabilească exact locul în care se află cuibul lor. Apoi ghidul nostru şi-a luat terpanul, s-a urcat în mica lui luntre smolită şi a dispărut în desişul zăloagelor...

Iată-ne acum aşteptîndu-l la umbra stufului verde, în barca noastră cu motor, care a răzbit cu greu pînă la o japşă izolată de la marginea coloniei de păsări.

Soarele dogoreşte, tăunii nu ne lasă în pace, iar timpul parcă s-a oprit în loc. Va găsi oare moş Onofrei cuibul lopătarilor ? O vom afla abia atunci cînd va fi din nou aici, cu noi. Niciun strigăt de bucurie, nici un chiot spontan nu ne va vesti de la distanţă despre o eventuală reuşită...

„Să nu bodorogiţi, să nu vorbiţi tare" — sînt cuvintele pe care moş Onofrei ni le repetă mereu cînd sîntem în preajma păsărilor. Aşa dar il aşteptăm cu nerăbdare şi în deplină linişte.

Mă sprijin de marginea bărcii şi-mi întind trupul înţepenit după ore de nemişcare. Sus, pe cer s-au adunat norii cumuluşi, semănînd cu grămezi de zăpadă. Ce n-aş da eu acum pentru cîţiva fulgi de zăpadă adevărată...

O senzaţie ciudată, pe care o simt pe pielea gîtului, mă face să-mi ridic mîna şi simt sub degete zvîrcolirea unei vietăţi cu corp rece şi umed. O lipitoare ! Se urcase în barcă şi pe hainele mele fără ca cineva s-o observe.

— Ieri, cînd am stat la pîndă pe o scîndură ce se înfundase în plaurul mocirlos, m-au atacat sute de lipitori, spune I. Cornea. Se urcau pe cizme cu o repeziciune uimitoare. Le dădeam jos tot timpul.

Un foşnet întrerupe povestirea operatorului — e moş Onofrei.

— Am găsit un cuib cu trei pui...

Aşadar avem şi un cuib de lopătari. Aceste păsări devin tot mai rare. Pînă acum am găsit numai cuiburi prădate de cioara grivană. Bravo, moş Onofrei !

Ne apropiem de cuib. Puiul e tot acoperit cu puf negru, dar ciocul şi picioarele sînt roz. Ne aşezăm la pîndă. Ciocul se înroşeşte şi mai tare. Puiul se ridică în picioare, scoate un ţipăt ascuţit şi începe să-şi scuture penele. Ţipătul e auzit de ceilalţi pui din cuib, care se ridică şi ei în picioare şi încep să ţipe. Din cuiburile vecine răspund alte ţipete. Ţipetele se contopesc într-un vacarm asurzitor. Ne uităm unul la altul şi ne întrebăm : oare ce-o fi cauzînd atîta zarvă ? Nu ştim încă că în curînd vom afla răspunsul la această întrebare.

Cuibul cu pricina se află în mijlocul unui desiş de stuf, la o depărtare de 50 de metri de noi. Ne apropiem cu barca cît putem de mult şi ne pregătim aparatele de filmat. Ne aşteptăm ca părinţii să apară în curînd, aducînd mîncare puilor. Dar nu se întîmplă aşa. Ţipetele puilor se domolesc, apoi încetează cu totul. Ne uităm unul la altul şi ne întrebăm : oare ce-o fi cauzînd tăcerea ? Nu ştim încă că în curînd vom afla răspunsul la această întrebare.

*Ne aşezăm la pîndă. Ciocul se înroşeşte şi mai tare. Puiul se ridică în picioare, scoate un ţipăt ascuţit şi începe să-şi scuture penele. Ţipătul e auzit de ceilalţi pui din cuib, care se ridică şi ei în picioare şi încep să ţipe. Din cuiburile vecine răspund alte ţipete. Ţipetele se contopesc într-un vacarm asurzitor. Ne uităm unul la altul şi ne întrebăm : oare ce-o fi cauzînd atîta zarvă

AL. I. ȘTEFĂNESCU

„AL CINCILEA ANOTIMP"

Există oare al cincilea anotimp, altul decît cele stabilite de solstiții și echinocții? Se știe doar că de milenii omenirea își socotește anul împărțind calendarul doar în patru diviziuni și nicidecum în cinci. Și, totuși, omenirea are cinci asemenea anotimpuri. Se-a avut de cînd lumea, am spune. De cînd străbunul omului, ieșit din cavernă, a învățat cît de cît să gîndească, de cînd strămoșul omului, căzut în sclavie, vînut la tîrgul de vite ca sclav, a învățat să urască. De cînd, mai tîrziu, devenit proletar, muncind laolaltă pentru huzurul cîtorva, a învățat să se gîndească, să-și ceară dreptul și să tindă către cel de-al cincilea anotimp. Căci acesta este de fapt cel de-al cincilea anotimp: anotimpul împlinirilor, anotimpul cînd aspirația omului spre fericire își găsește rezolvarea, cînd omul muncii fizice sau intelectuale își găsește drumul spre o multilaterală eliberare și, luptînd, își făurește viața sa fericită.

Intitulîndu-și astfel romanul, urmărind destinele eroilor de-a lungul celor cinci anotimpuri mai puțin, din păcate, în ultimul dintre acestea), Al. I. Ștefănescu îi oferă cititorului oglinda uneia dintre cele mai frămîntate epoci prin care au trecut țara și poporul nostru și, totodată, oglinda unor contemporani ai generației de adulți. Ce înseamnă fericire, împlinire pentru eroii cărții? În ce mod o vede multimilionara Georgeta Vîlsan, bunăoară, sau frezorul Constantin Dumitrescu? Care sînt concepțiile despre fericire ale profesorului, pe vremuri apolitic, Justin Rădulescu sau ale afaceristului general Velcescu, ale popii Dumitru zis Hagiul? Fiecare în parte își are viziunea proprie asupra fericirii, împlinirii, viziune determinată desigur de mediul în care a crescut, de clasa, de pătura căreia îi aparține. Cititorul însă îi va fi recunoscător autorului tocmai pentru că, introspectînd cu măiestrie viața complexă, sufletele, gîndurile, comportarea acestor personaje diverse, aparținînd unor clase diferite, îi oferă, într-o imagine densă, imaginea societăți trecute.

PRIETENA MEA CARTEA

Romanul e pasionant. El poartă amprenta ultimelor decenii ale societății romînești, decenii mult zbuciumate, în care clasele intrate în conflict se încrîncenează într-o luptă pe viață și pe moarte. Mulți dintre cititori revăd cu emoție în filele cărții condițiile în care și-au trăit tinerețea, iar cei mai tineri o pagină de istorie contemporană, care aparține definitiv trecutului.

Drumul lui Constantin Dumitrescu de la interogatoriu și pînă la naționalizare este drumul a mii de oameni ai muncii din țara noastră, pe care partidul i-a învățat să lupte și să urce pe scara demnității umane, după cum evoluția profesorului Justin Rădulescu, intelectual solitar și fără nici o perspectivă în societatea burghezo-moșierească, unul din tinerii cărturari despre care spunea cîndva Camil Petrescu — „cu aripile ciunge și jumulite abea mai palpitau jalnic, tăvălindu-se în noroaiele unde se împotmoleau toate: și visuri, și proiecte, și energie, și demnitate, și viață", evocă evoluția, procesul de clarificare a numeroși intelectuali din țara noastră.

Legătura pseudosentimentală dintre Justin și multimilionara Vîlsan, ca și explorarea vieții acesteia, îl aduce pe cititor în lumea marilor afaceriști, în care o întreagă faună de profitori și asasini, de la industriași și bancheri, pînă la legionari, concură în a spolia, batjocori și, la nevoie, în a extermina masa celor mulți.

Clocotind de viață, reflectînd realitatea unei epoci istorice, cartea lui Al. I. Ștefănescu se citește cu mult interes. Deși am fi dorit-o fără unele scăderi, cu deosebire în finalul ei, cam expediat pe alocuri, am urmărit cu emoție și cu atenție încordată evoluția eroilor cărții, în care scriitorul ne face să retrăim și să pătrundem o parte a luptei pentru cucerirea celui de-al cincilea anotimp al poporului nostru.

Minzu RADIAN

Mofturosul **Fotografia: F. BRANDRUP**

Oameni celebri în anecdotă

Pe cînd se afla la Paris și zăcea grav bolnav Heinrich Heine a primit vizita unui prieten. Prietenul intrase tocmai atunci cînd două surori medicale îl ridicau pe bolnav, așezîndu-i pernele. La întrebarea obligatorie, deși lipsită de sens — cum o duce, Heine, chinuit de durerile ce-l încercau, răspunse:

— Minunat; precum vezi, femeile mă poartă în brațe.

★

Concertele lui Georg Friedrich Händel nu s-au bucurat, la începutul activității sale la Londra, de prea mare succes. Motiv de îngrijorare pentru prietenii compozitorului. Händel însă, era de părere că lipsa spectatorilor este de dorit, căci cu cît sala e mai puțin populată, cu atît muzica sună mai deplin.

★

Alexandr Pușkin se afla la teatru. Lîngă el stăteau doi tineri care nu conteneau să aplaude o interpretă mediocră, lipsită de talent, Aksanova. Cei doi erau intrigați că Pușkin nu dovedește entuziasm pentru actrița pe care o aplaudau. Trebuie să fie un idiot, spuse unul din ei celuilalt, nu înțelege un joc atît de divin.

— Domnilor, le-a spus poetul. M-ați făcut idiot. Aș avea dreptul să vă pălmuiesc. Dacă aș face-o, Aksanova ar putea să creadă că o aplaud. De aceea mă abțin.

★

Mark Twain a fost criticul literar al publicației „Arizona Klicker". În această calitate se afla în stal la reprezentația unui teatru ambulant cu tragedia shakespeariană „Hamlet". A doua zi, la rubrica „Cronica teatrală" a publicației, cititorii au putut citi următoarele:

...Specialiștii continuă să discute dacă „Hamlet" a fost scris de Shakespeare sau Bacon. Disputa poate să ia sfîrșit. Trebuie deschise mormintele celor doi. Autorul lui Hamlet este cel ce s-a răsucit în mormîntul său după spectacolul de aseară.

Apusenii-unde brazii se prefac în schele

(Urmare din pag. 1)

Suișul și coborîșul drumului dezvăluie asemenea adevăruri la fiecare pas. Noutăți edilitare, ca pretutindeni în țară, mereu mai multe: Secătura, Scărișoara, Avram Iancu, Arada, Lupșa...

★

Din brazi se mai fac în Apuseni, pe lîngă schele, și tulnice.

Am auzit aceste tulnice și la ele acasă, acolo, la poalele și apoi la vîrful Găinii. Le-am auzit și în Sala Palatului R.P.R. din București.

În amîndouă părțile se aud la fel de bine.

Scena nu mai este de mult prea îngustă pentru solistele venite din comuna Avram Iancu și nici sala de spectacol nu le mai stînjenește.

În 1961, în finala celui de-al VI-lea concurs al formațiilor artistice de amatori, tulnicărese din Avram Iancu au fost distinse cu premiul special al concursului. Elena Pogan este instructoarea celor douăzeci de tulnicărese, pe care le învață să viseze cu tulnicul în mînă.

Împrejurimile tresar cînd visurile sonore ale profesoarei Pogan reînvie tulburătoarele chemări din anii cînd tulnicul îndemna la luptă, nu la visare.

Cîți ani or fi trecut de atunci?

★

— Am nouăsprezece ani și mă numesc Iancu.

— Iancu și mai cum?

— Iancu n-ajunge?

— Ba da.

— Sînt student la conservator.

— Tata ce e?

— Ce-a fost și tatăl său: miner.

— De cînd există minele de la Roșia?

— De mult. Au tăiat galerii și romanii. Le amintește și Herodot. Sînt vechi și bogate.

— Îți place istoria.

— E frumoasă.

— Și ce-ți mai place?

— Multe îmi plac, dar să nu stăm în picioare... Vino la mine. E ziua mea de naștere și oamenii de la masă sînt ortaci lui tata. Mineri. Azi împlinesc 19 ani.

★

Tot ce am văzut în Țara de piatră are aceeași vîrstă cu Iancu, nouăsprezece ani. Și privirile curate, și casele noi.

Acum 19 ani și în țara moților mijea de ziuă.

Teofil BĂLAJ

NOTE DE TELESPECTATOR

Redeschiderea stagiunii muzicale a fost marcată de televiziune prin transmisia, în două emisiuni consecutive de joi, a două concerte care s-au bucurat, fără îndoială, de adeziunea deplină a publicului larg.

În primul concert, orchestra simfonică a Radioteleviziunii, sub bagheta dirijorului Iosif Conta, și corurile reunite ale Filarmonicii de Stat „George Enescu" și ale Radioului, au dat o frumoasă și avintată interpretare Simfoniei a IX-a a lui Ludwig Beethoven iar în al doilea, orchestra de studio a Radioteleviziunii, dirijată de Const. Bobescu, cu concursul prețios al artiștilor poporului Zenaida Palli și Nicolae Herlea, al artistei emerite Aria Florescu, al tenorului Cornel Stavru și al corului Radio, a prezentat o selecție de pagini orchestrale, de coruri și de arii din opera lui Giusseppe Verdi. Ambele concerte au fost precedate de cîte o prezentare explicativă, rostită de muzicologul George Bălan — inițiativă care s-a dovedit foarte potrivită și pe care am dori-o continuată și în viitoare transmisiuni din sălile de concert pe care le va programa micul ecran.

...Din nou, studioul și-a răsfățat telespectatorii sportivi, oferindu-le, în aceste zile, două transmisii de la ediția jubiliară transmisii directe de la ediția jubiliară a campionatelor internaționale de atletism ale R.P.R., reportajul complet al meciului derbi de fotbal Steaua—Dinamo și cel al meciului internațional Rapid-Beșiktaș. Prezența frecventă în program a evenimentului sportiv dă televiziunii putința să realizeze emisiuni vii, autentice, unanim apreciate, cu atît mai mult cu cît ele se desfășoară în afara programului curent. Dealtfel, cronica sportivă ocupă un loc însemnat în programele tuturor stațiilor de televiziune din lume și este de presupus că în viitor acest aspect al vieții contemporane va ocupa un loc și mai mare în preocupările studiourilor. Ce pretinde aceasta? Indiscutabil, o specializare în materie a unui grup de lucrători ai televiziunii, în măsură să redea cu fidelitate, în ce are el mai semnificativ, reportajul sportiv. Studioul București nu pare să fi ajuns încă la acest stadiu, de vreme ce regizorii, dispecerii de emisiune și operatorii nu reușesc să redea esențialul. Lucru care a reușit cu alte prilejuri, dar mai ales simbătă și duminica trecută, cînd camerele de luat vederi nu au izbutit să surprindă aspectele cele mai interesante din freamătul atît de divers al stadionului. În timp ce obiectivul stăruia asupra unor detalii nesemnificative se pierdeau momentele de pură emoție sportivă; iar crainicul divaga volubil despre cine știe ce date... istorice și statistice, ori intervieva pe Constantin Grecescu în timp ce se desfășura alergarea pe 800 m plat temei. Nu e de mirare că însuși cel intervievat nu părea de loc interesat de întrebările reporterului și-și concentra vădit întreaga atenție asupra celor ce se petreceau pe pistă (pe care spectatorii, bineînțeles, nu o vedeau).

Șt. RADU

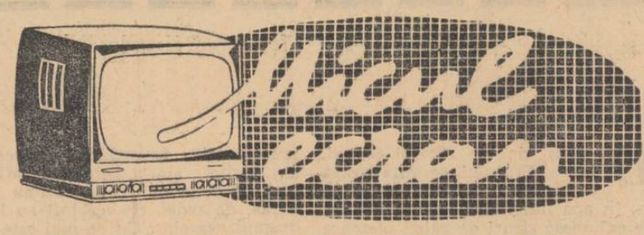

Săptămîna la televiziune

20 OCTOMBRIE

8.30 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: ● **Pisicuța.** ● **Telejurnalul pionierilor.** ● **Sport în sală.** 10.30 **REȚETA GOSPODINEI.** 11.00 **EMISIUNEA PENTRU SATE.** 18.30 **VARIETAȚI.** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. Interpretează: Irinel Liciu, N. Stroe, David Ohanezian, Gabriel Popescu, artiști emeriți, Gigi Marga, Zizi Șerban, Valeria Nancy, Horia Șerbănescu, Radu Zaharescu, Nicolae Nițescu, Lucky Marinescu, Constantin Stănescu, Ion Bogza, Nicușor Predescu, Fărîmiță Lambru, Lucy Ciobotaru, Valentina Iacovache, Ioana Topal, Vivi Popescu, Vera Ciortea, Adrian Gheorghiu, Petre Ciortea, Cicâ Matei, Nicolae Pantazi, 5 Augustin și Duo Vantino. Conducerea muzicală: Jean Ionescu. Coregrafia: Gabriel Popescu, artist emerit. Regia: Lucian Ionescu. 19.45 **Jurnalul televiziunii.** 19.45 Partea a II-a a emisiunii de varietăți. 21.00 Filmul **REGINA STAȚIEI DE BENZINĂ.** În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

21 OCTOMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru tineretul școlar: **O pagină de chimie.** 19.30 **O istorioară veselă...** 19.40 **Întîlnire pe... Siret.** 19.50 **VITRINA LITERARĂ** de Anton Iordache. 20.35 **Tinere talente.** 21.30 **TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

22 OCTOMBRIE

18.30 **UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru copii: **Mătura năzdrăvană.** 19.20 **ȘAH.** 19.35 **Transmisiune de Teatrul de stat de operetă: Opereta CÎNTĂ DRAGOSTEA.** Spectacol de selecțiuni din cele mai cunoscute operete ale compozitorilor: Schubert, Offenbach, Strauss, Zeller, Lehar, Kalman, Abraham, Dendrino, Filaret Barbu, Dunaevski, Miliutin, Lopez și alții. În distribuție: Sili Popescu, Virginica Romanovski, artiste emerite, Cella Tănăsescu-Babeș, Lucia Roic, Lili Dușescu, Dia Panaitescu, Valeria Rădulescu, Marica Munteanu, Maria Asafi, Mioara Adam, Elena Cojan, Nicolae Tăranu, Anton Negoițescu, Bimbo Mărculescu, Ludovic Spiess, Constantin Drăghici, Mircea Nemens, Mihail Petculescu, Petre Valentin, Ștefan Glodariu, Emil Popescu. Prezentarea literară de Vasile Timuș. Coregrafia: Elena Penescu-Liciu. Maestru de cor, Constantin Rădulescu, artist emerit. Direcția de scenă și scenografia: Ion Mavrodin. Conducerea muzicală: Mircea Ionescu. În pauză: **Jurnal de știință și tehnică.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

23 OCTOMBRIE

În jurul orei 15.40 transmisiune de la Londra: **Întîlnire de fotbal dintre echipele Angliei și Selecționata lumii.** În jurul orei 18.30 — transmisiune de la Sala Sporturilor Floreasca a întîlnirii de volei **dintre echipele R.P.R.—R. P. Polonă, din cadrul campionatelor europene.**

24 OCTOMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Poze hazlii pentru copii,** versuri de **Nina Cassian.** 19.30 **Calitatea, obiectiv principal al producției.** 19.50 Muzică distractivă... ...cu **Elena Simionescu, Ion Stoian, Vasile Micu.** Acompaniază o formație instrumentală condusă de **Nicu Stănescu,** artist emerit. 20.35 Statul medicului: **Virozele căilor respiratorii** de prof. dr. **Marin Voiculescu.** 20.50 **ITINERAR... PRIN GALERIA UNIVERSALĂ A MUZEULUI DE ARTĂ AL R. P. ROMÎNE.** 21.10 **DENIS DIDEROT** de prof. univ. **Valentin Lipatti.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

25 OCTOMBRIE

18.30 **UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. Elemente de circuit. Rezistențe** de ing. **Liviu Macoveanu.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Pentru tineretul școlar: In vizită la Muzeul literaturii romîne (V): 19.30 Din viața animalelor (IV). 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 Emisiune consacrată Zilei Forțelor Armate ale Republicii Populare Romîne.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

26 OCTOMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii. 19.10 Cîntați cu noi, copii! 19.45 Constructorii de utilaj petrolifer. 20.05 Romanțe.** Soliști: Adriana Codreanu, Mariana Ionescu, Dorel Liveanu. Acompaniază o formație instrumentală condusă de Ionel Banu. 20.35 **ÎN FAȚA HĂRȚII. 20.45 Actualitatea cinematografică. 21.45 Muzică ușoară...** ...cu Marina Voica, Constantin Drăghici, Trio Armonia. Acompaniază o formație instrumentală condusă de Sile Dinicu. În încheiere: **Buletin de știri, spori, buletin meteorologic.**

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

Neascultîndu-l, oamenii intrară în apă, în întîmpinarea bărcii.

Luis de Garcia, uitînd de toate, alergă spre vîrful movilei, luă torța și începu din nou să facă semnale deasupra capetelor oamenilor, ca și cînd ar grăbi salvarea.

Dar aici interveni o întîmplare, pe care n-ar fi putut s-o bănuiască nimeni.

Pescarul Abu-Taleb, întorcîndu-se noaptea tîrziu din Alger spre satul său, se despărțise chiar atunci de tovarășii săi de drum și, ca să-și scurteze calea, sări gardul, părăsind malul apei. Văzînd un om cu torța în mînă și cincisprezece umbre pe țărm, luminile roșii de pe mare și o barcă care se apropia, gîndi în sinea lui:

— „Aha, aici e un complot! Blestematii de kafiri (creștini) vor să fugă!" Cu un fluierat strident își chemă tovarășii.

O clipă mai tîrziu fluierăturile se transmiteau pe tot malul apei, toate forturile erau în alarmă, corăbiile de strajă ieșiră în larg în întîmpinarea goeletei dușmane.

Barca parcă tresări și apoi se opri.

— Mai repede! Mai repede! făceau semne bărcii prizonierii disperați.

Barca șovăi parcă un moment și apoi se întoarse. Lumina pe corabie se stinse.

Înebuniți, prizonierii năvăliră în apă și de abia ținîndu-se în picioare, izbiți de valuri, făceau semne din mîini și strigau în urma corăbiei care se depărta:

— Caballeros, înapoi, strigă Cervantes. Înapoi în peșteră, altfel sîntem pierduți!...

Aproape cu forța îi întoarse în peșteră. Alarma se liniști. Corabia reușise să fugă dar nu se mai arătă.

Cervantes, cu mare greutate, de abia în zori de zi putu să-și stringă prizonierii în peșteră.

Îi numără. Dorador lipsea.

Era întuneric. Torțele nu ardeau pentru ca oamenii să aibă aer suficient.

În întuneric se auzeau numai gemetele bolnavilor. Din toate colțurile erau îndreptate spre Miguel privirile întrebătoare, îngrozite.

— Don Miguel, n-avem nici o bucățică de pîine.

— O să ne aducă Dorador ca întotdeauna.

— Don Miguel, îl așteptăm de două zile. Niciodată nu ne-a lăsat fără pîine așa de mult!

— O să vină, n-aveți grijă!

— Cervanti, dă-mi voie să mă duc să-l caut.

— Nu se poate Isahar, o să te prindă. Culcă-te și stai liniștit, o să vină el.

Miguel însuși nu mai credea în ceea ce spunea. Dorador dispăruse în momentul cînd văzuse că încercarea lor dăduse greș. Ca un șobolan care presimte pieirea, el fugi fără să lase nici o urmă.

Dar... se putea să fie și mai rău. Oare s-a grăbit să raporteze totul pașei, ca să-și scape pielea?

Se înoptase. Dintr-un colț al peșterii se repezi în față tînărul Luis de Garcia. Se îndreptă din toată statura, dar se aplecă repede îndărăt, lovindu-se cu capul de bolta de pămînt.

— Caballeros! — strigă el. Sîntem niște fricoși dacă stăm aici și așteptăm să ne culeagă ca pe niște șoareci. Ați uitat oare că sîntem castillani, și nu niște oi? Avem arme, să încercăm să ieșim din grădină!

— Da, da, aprobară toți. Să mergem, să încercăm să scăpăm de aici.

Toți se năpustiră asupra lui Cervantes.

— Nu va pleca nici un om de aici. Asta înseamnă pieire, spuse Cervantes.

Deodată se auzi un strigăt și un glas plîngăreț tulbură orele dimineții.

— E Juan!... Am fost descoperiți, strigă de Garcia.

— Am fost descoperiți! săriră toți în picioare. Acum o să vină aici!... se apropiară cu toții de Cervantes.

— Tăcere!, spuse Miguel. Nu vă mișcați din locuri! Eu v-am adunat aici ca să vă salvez. Și eu o să răspund pentru toate. Toți o să rămîneți teferi. Numai dați-mi ascultare. Să spuneți numai adevărul: voi n-aveți nici o vină, ați fost ademeniți și aduși aici. Totul am făcut și am pregătit numai eu. Și păși spre ieșire, oprind cu mîna pe cei care se repeziră după el din peșteră.

Douăzeci de călăreți și peste patruzeci de ieniceri pedeștri se aflau în grădină. În semiceața străvezie a zorilor de zi, însuși aga, ofițerul pașei, în turbanul alb, se aplecă să intre în peșteră.

Cervantes îl opri.

— Nu intra acolo, aga. Acolo sînt oameni nevinovați. Singurul vinovat pentru toate sînt eu. Eu i-am îndemnat, i-am înșelat, i-am adunat aici în peșteră. Ia-mă pe mine!

Aga, aproape uimit, făcu un semn din mînă și opt ieniceri se aruncară asupra lui Miguel.

— Unde să-l ducem, stăpîne? întrebă servil un ienicer legîndu-i mîinile lui Miguel.

— La pașa, la El-Gezair, în curtea torturilor.

20. Interogatoriul

Cu mîinile și cu picioarele legate, înaintea locțiitorului sultanului, stătea neputincios și slab Cervantes, prizonierul spaniol.

Mai mult decît orice, pașa voia să audă din gura lui, numele vreunui negustor, care i-a ajutat cu bani pe complotiști. Echiparea unei corăbii, zicea el, nu s-a putut face fără un complice bogat.

Interogatoriul continua. Pașa însă nu i-a putut zmulge nici un nume și nici vreo aluzie.

— Sînt singur vinovat pentru toate, repetă Cervantes, cu buzele uscate. N-am avut nici un complice.

Prizonierii din peșteră nu știau ce să mai creadă: de ei, nu se atinsese nimeni, fuseseră numai duși îndărăt la închisoare. Și acum, stăteau, împreună cu alții, în poartă, priveau și așteptau noutăți.

Din bazar alergau băiețandri și aduceau vești.

Bătrînul Juan a fost spînzurat de picioare în piața bazarului. Atîrna cu capul în jos, horcăia, fața i se învinețise, își chema moartea, și după mai mult timp a și murit.

Dar pe Cervantes, instigatorul și organizatorul fugii, oare ce fel de pedeapsă îl așteaptă?

Tot orașul se interesa de mersul interogatoriului.

În trei ore se răspîndise vestea că pașa a poruncit să i se dea lui Cervantes două mii de lovituri cu nuiaua...

Două mii! Asta însemna moarte! Rar cine a suportat trei sute, — patru sute, iar după cinci sute, n-a rămas nimeni în viață.

La poarta El-Gezair stătea lumea și aștepta să-l scoată pe Cervantes.

De multe ori din aceste porți oameni erau duși direct la cimitirul europenilor, umflați, desfigurați, curgînd șiroaie de sînge de pe ei.

Pe Cervantes însă nu-l scoaseră.

Slujitorii pașei începură să șoptească că pașa a amînat hotărîrea ca să-i dea o altă pedeapsă mai groaznică.

— Îl cunosc pe Cervantes, el va muri tăcînd. Îl va omorî în chinuri, spuse Beltran de Salto.

— Cervanti a murit, el mi-a fost și tată și mamă! Cervanti a murit, el mi-a fost totul în iume!... plîngea lîngă poartă Isahar.

Dimineața pașa îl chemă la sine pe Dali-Mami, stăpînul lui Miguel.

— Ce răscumpărare ai fixat pentru acest încăpățînat castillian? întrebă pașa.

— Cinci mii de reali, răspunse speriat Dali.

— Eu l-aș putea pedepsi sau să-l iau fără să-ți plătesc vreun ban, spuse milos pașa. Dar fiindcă tu n-ai iefuit nimic în primăvara asta, nu vreau să te ruinez, Dali. Îți iau prizonierul și-ți plătesc totul.

— Allah să te răplătească, stăpîne! se bucură Dali. Crede-mă, el face banii ăștia. E primul sfetnic al amiralului Iuan d'Austria. Aș să obții pentru el șase mii sau șapte mii de reali, nu mai puțin.

— Zece mii! spuse pașa.

Dublînd răscumpărarea pentru Cervantes, pașa porunci să-l arunce în închisoarea subterană

„Ieri toți au așteptat pedeapsa lui Cervantes, instigatorul fugii cu corabia. Dar ziua a trecut și el a rămas viu" scrise în acea zi în „Memoriile sale", doctorul Antonio Soza.

21. În închisoarea subterană

Închisoarea subterană nu avea decît o ferestruică îngustă, fără geam, numai cu gratii de fier, o podea de piatră Semiîntuneric, un ulcior cu apă și cîțiva pesmeți într-un colț. Această temniță arabă, devenise pentru multă vreme încă locuința lui Cervantes.

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În romînește de I. BABIN; ilustrații: Beca RIND)

De vorbă cu Ştefan Roman
despre „europenele" la volei

Au trecut mulţi ani de la cea de a patra ediţie a campionatelor europene de volei desfăşurată la Bucureşti şi totuşi în amintirea pasionaţilor voleiului au rămas vii nenumărate momente dramatice înregistrate în timpul acestor mari întreceri. Şi acum spectatorii şi-l reamintesc pe Ştefan Roman, în partida cu echipa Uniunii Sovietice cînd, cu calmul său caracteristic, a reuşit să redreseze echipa în momentele de mare tensiune şi s-o conducă spre victoria care avea să-i asigure locul II în clasamentul general.

La cea de a 6-a ediţie care se va desfăşura anul acesta tot în ţara noastră nu vom mai avea prilejul să-l vedem pe maestrul emerit al sportului Ştefan Roman în formaţia noastră : el va fi totuşi în mijlocul jucătorilor romîni. Cu experienţa şi competenţa sa, Ştefan Roman va îndruma, în calitate de antrenor şi conducător de joc, formaţia reprezentativă masculină a ţării noastre.

Toate acestea ne-au îndemnat să ne adresăm acum, cu cîteva zile înaintea acestui mare eveniment sportiv al anului, lui **Ştefan Roman**, cu rugămintea de a ne împărtăşi din gîndurile şi speranţele sale.

Discuţia am purtat-o în sala Floreasca urmărind un meci de verificare din cadrul antrenamentelor lotului reprezentativ. Partenerul — echipa Steaua — neridicînd prea multe probleme, ne-am permis să distragem, pentru scurt timp, atenţia îndreptată spre joc a interlocutorului nostru.

— Văd că pe teren se află în momentul de faţă următorul „6" : Drăgan, Fieraru, Plocon, Derzsi, Grigorovici şi Bărbuţă. Aceasta este echipa noastră de bază ?

— Da. Ei sînt cei mai în formă jucători şi cu această formaţie vom începe întîlnirile, dacă bineînţeles vom fi scutiţi de surprize. Mă refer la inevitabile indisponibilităţi ce survin în timpul procesului de pregătire. Vă miră, poate, absenţa din formaţie a căpitanului echipei Horaţiu Nicolau ? El este uşor accidentat şi urmează un program special de antrenament. Sperăm însă ca pînă la începerea turneului final să se restabilească. Ţin să remarc că pentru fiecare post din echipă sînt pregătite rezerve a căror valoare este foarte apropiată de a titularilor.

Convorbirea ne-a fost întreruptă de arbitru care anunţa 9—0 în favoarea echipei reprezentative. Punctele fuseseră realizate în urma unor combinaţii de rară frumuseţe. Satisfacţia citită pe faţa lui Roman ne-a dat curajul de a-i pune una din întrebările la care majoritatea antrenorilor noştri ocolesc răspunsul direct.

— Participarea zilnică la antrenamentele lotului reprezentativ vă dă posibilitatea să-i apreciaţi la această dată randamentul de care este capabilă prima noastră formaţie. Faţă de valoarea atinsă, ce şanse credeţi că avem la această a 6-a ediţie a întrecerilor ?

— Nimic mai simplu. Jucînd foarte bine — la valoarea maximă a posibilităţilor tuturor celor 14 componenţi ai lotului — pe întreg parcursul campionatului, vom cuceri locul I.

— Care sînt competitorii cu cele mai mari şanse în afară de echipa noastră ?

— Cred că echipele U.R.S.S. şi R. S. Cehoslovace. Ultima oară le-am urmărit evoluînd în turneul de la Volgograd. Atunci, cehii mi s-au părut mai bine puşi la punct. Aceiaşi jucători îndemînatici, care te fac să părăseşti terenul învins fără să fi simţit că ai jucat. Sovieticii, care au trecut la primirea serviciului cu două mîini, „de jos", au evoluat mulţumitor. Trebuie să ţinem însă seama că acest turneu a avut loc cu cîteva luni înaintea „europenelor", timp în care se pot face multe.

— Ce vechi cunoştinţe vor evolua în formaţii ?

— Publicul bucureştean are posibilitatea să revadă pe faimoşii jucători Musil, Paulus, Cesnacov, Burobin, Madzolevski. Primul din ei, cehoslovacul Musil, fiind socotit mult timp printre cei mai buni 6 jucători din lume. Prezentarea celorlalţi mi se pare inutilă întrucît ei sînt prea bine cunoscuţi în arena internaţională.

Evoluţia acestor jucători, a căror valoare recunoscută pe plan internaţional le-a permis să se numere printre cei mai buni voleibalişti din lume, va da posibilitatea echipelor din care fac parte să se anunţe şi la această ediţie printre pretendentele la titlu. Un cuvînt greu de spus vor avea Ungaria şi Polonia. Dar pot surveni şi surprize...

Cîteva aplauze ale unor elevi, adresate lui Drăgan, după ce acesta făcuse un plonjon în stilul său caracteristic, şi salvase în extremis o minge trasă de Derszi, l-au îndemnat pe Ştefan Roman să ne mai adauge cîteva cuvinte :

— Îmi exprim pe această cale speranţa că publicul bucureştean îndrăgostit de această disciplină sportivă va şti şi de această dată să încurajeze în momentele grele jucătorii noştri, să-i îmbărbăteze, să-i poarte spre victorie.

Deşi n-am avut posibilitatea să cîştig ca jucător nici unul din campionatele europene la care am luat parte, aş fi fericit să ştiu că aportul meu ca îndrumător al tinerei generaţii a dat roade.

Marcel RUSESCU

Din istoria „europenelor" de volei

● LA PRIMA EDIŢIE a campionatelor europene — Roma 1948 — echipa Republicii Cehoslovace a cîştigat toate întîlnirile cu scorul de 3—0.

● ÎN 1955, la Bucureşti, în cadrul campionatelor europene echipa masculină a ţării noastre a întrecut, pentru prima oară, echipa masculină a Uniunii Sovietice. Scorul final 3—1.

● EDIŢIA DIN 1958 de la Praga a început cu o mare surpriză. Echipa R. P. Ungare a întrecut echipa ţării gazde.

● UN SINGUR MECI din istoria europenelor s-a jucat în două zile: R. P. Bulgaria — R. Cehoslovacă — 1951. În prima zi meciul s-a întrerupt la 2—2 din cauza întunericului; el a fost redisputat în întregime la sfîrşitul turneului : Scor 3—2 pentru R. Cehoslovacă.

● PENTRU CA echipa masculină a ţării noastre să ocupe locul II la campionatele europene de la Praga era necesar ca în ultima zi a întrecerilor Iugoslavia să învingă pe Ungaria, Cehoslovacia pe Uniunea Sovietică şi Romînia pe Polonia, ceea ce s-a şi întîmplat.

● EDIŢIA cu cei mai mulţi spectatori: 1955 Bucureşti. În fiecare seară 15—20.000 spectatori.

● CEL MAI BUN jucător al campionatelor europene din 1955: Roman Ştefan (Romînia).

● ...ŞI DIN 1958. Praga : Rutkosvschi (R. P. Polonă).

● CEI MAI BUNI arbitri de-a lungul europenelor: Mendel (Polonia) şi Armăşescu (Romînia).

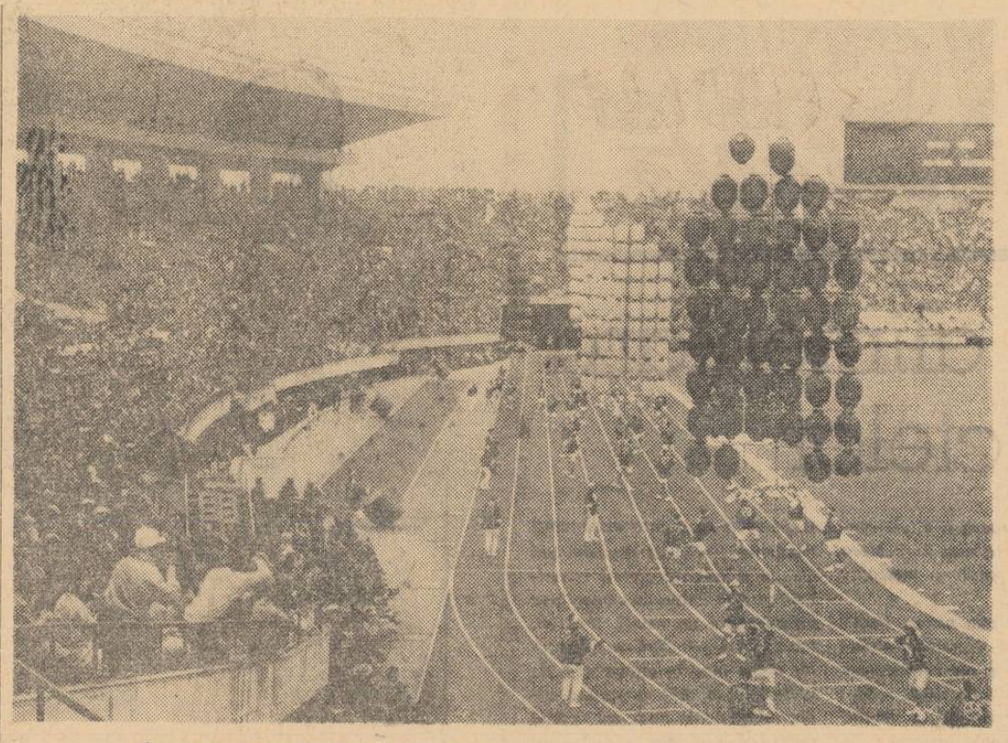

Aspect de la festivitatea de deschidere a concursului preolimpic de la Tokio

Meciul de fotbal Anglia - Selecţionata lumii

Aşadar, miercurea viitoare la ora 14,45 (ora britanică) Londra va fi teatrul de desfăşurare al unui meci de fotbal care polarizează atenţia milioanelor de iubitori ai sportului cu balonul rotund. Stadionul Wembley va fi plin pînă la refuz... Biletele pentru **meciul dintre Selecţionata lumii şi reprezentativa Angliei** au fost vîndute cu mult timp înainte, într-atît pasionează această întîlnire, care — de fapt — are un caracter simbolic şi este menită să sublinieze sărbătoarea fotbalului englez : la 23 octombrie se împlinesc 100 de ani de la înfiinţarea federaţiei engleze de fotbal. Şi în cadrul serbărilor organizate cu acest prilej, forul de la Londra a ţinut să aibă în program şi această partidă.

Meciul este unic sub această formă. Pentru prima dată Anglia întîlneşte o selecţionată a lumii. Totuşi, trebuie să subliniem că el este continuatorul unei alte întîlniri, **Anglia — Continentul european.** Şi de-a lungul anilor s-au disputat patru ediţii ale acestei întreceri, ultima avînd loc în 1958.

...După opt ani, iată-i pe fotbaliştii englezi angajaţi într-o întîlnire similară, dar mai pretenţioasă. Infruntă doar echipa lumii ! Dar, în ultima vreme şi mai ales anul acesta fotbalul englez a înregistrat un reviriment. Să fie la 23 octombrie începutul unei noi faze a acestui ciclu de jocuri ? Vom vedea.

Pentru moment să subliniem că echipele definitive nu au fost încă alcătuite şi că partida va fi condusă de arbitrul scoţian Davidson. Antrenorul Selecţionatei lumii, Riera, are bătăi de cap. Se pare că Pele nu va putea juca. De asemenea, participarea lui Maldini (Milan) este problematică.

Şi acum, să aşteptăm partida pe care vom avea prilejul s-o vedem şi noi, pe micile noastre ecrane, în retransmisie directă.

VARIETĂŢI

Un nou sistem de antrenament ?

Un cunoscut ciclist italian, Angelo Conterno, în urma unei altercaţii cu un reprezentant al poliţiei a fost arestat şi reţinut acolo cîteva zile. Pînă la sfîrşit lucrurile s-au lămurit şi Angelo Conterno a fost eliberat. A doua zi el a participat la un concurs de ciclism dotat cu cupa Bernocchi, unde a avut o comportare excepţională.

Concluziile acestei întîmplări : antrenorii italieni au promis că vor studia cu atenţie condiţiile acestui nou sistem de... antrenament !

Jucători de fotbal fără... mustăţi !

Există unele obiceiuri tradiţionale, fără să ştii de cînd şi de unde au apărut şi de ce trebuie neapărat să le respecţi.

Iată un caz care la prima vedere apare poate neverosimil : în campionatul italian de fotbal, niciun jucător nu are „voie" să poarte... mustăţi, deşi niciun regulament nu prevede această interdicţie.

Iată de ce jucătorul francez Maryan Wisnieski care a fost achiziţionat recent de clubul Sampdoria şi era posesorul unei frumoase mustăţi, s-a pomenit invitat foarte discret, dar stăruitor, să renunţe la această podoabă.

Drept care, Wisnieski ca să nu încalce această tradiţie, a fost nevoit să-şi radă mustăţile...

Jocurile Olimpice nu se vor retransmite la televiziune

Presa sportivă din întreaga lume s-a ocupat mereu de problema retransmiterii prin televiziune a întrecerilor din cadrul Jocurilor Olimpice.

Recent, Comitetul de organizare de la Tokio a publicat un comunicat prin care anunţă că s-a ajuns la concluzia că nu există posibilităţi reale de a se asigura retransmiterea manifestărilor. În schimb s-a aprobat ca şase firme japoneze să aibă exclusivitatea filmării tuturor întrecerilor iar filmele să fie expediate cu avioane reactoare în toate colţurile lumii pentru a fi prezentate la posturile de televiziune.

Marş demonstrativ

Pentru a demonstra binefacerile mersului pe jos, în această perioadă cînd oamenii folosesc din ce în ce mai mult mijloace mecanice, un număr de 131 de cetăţeni din Belgia au decis organizarea unei curse de marş între Bruxelles şi Liège (în lungime de 100 kilometri) pentru a atrage în acest fel atenţia asupra acţiunii lor.

Marşul a început sub cele mai bune auspicii : 131 participanţi plini de nerăbdare pentru a pleca în cursă, mulţi spectatori, multe manifeste distribuite, presa, fotografi ş.a.m.d.

Cineva care a avut curiozitatea să urmărească acest marş simbolic, a constatat că la Liège n-au sosit decît 58, alţi 18 erau într-un camion însoţitor unde primeau îngrijiri, iar restul dispăruseră de-a lungul drumului prin diferite localuri unde au făcut popas pentru... întremare...

MOZAIC

● CU OCAZIA Jocurilor mediteraniene, la o gală de box s-a petrecut o scenă amuzantă. La un moment dat în jurul ringului era o puternică animaţie, dar meciul programat nu începea deşi trecuse mult timp de cînd boxerii sosiseră. După o lungă aşteptare meciul a început dar între timp şi spectatorii au aflat motivul întîrzierii. Cei doi antrenori ai echipelor R.A.U. şi Maroc doreau să ocupe acelaşi... colţ de ring, care pretindeau ei, le-a adus noroc.

● MARELE fizician danez Niels Bohr a fost în tinereţe un pasionat fotbalist. Şi nu lipsit de talent, căci într-un timp echipa naţională a Danemarcei i-a încredinţat postul de portar. Uneori, în timpul jocului cînd adversarul era slab, iar la poarta naţionalei domnea acalmia, Niels Bohr mai puţin atent la jocul de cîmp îşi permitea să-şi îndrepte atenţia spre fizică. Fără a scăpa din vedere desfăşurarea jocului, el făcea calcule şi deseori pe barele porţii puteau fi găsite diferite formule pe care viitorul fizician le nota în timpul jocului.

● ÎN CURSUL unui meci de fotbal disputat în oraşul Abreschwiller, un arbitru de tuşe nemulţumit de decizia luată de arbitrul de centru privind un corner, n-a găsit alt mod de a-şi manifesta supărarea decît să-şi lovească colegul în cap cu fanionul de semnalizare. Chemat în faţa organelor judiciare, arbitrul de tuşe a fost condamnat să plătească o amendă băneaască.

● ÎN FIECARE săptămînă clubul susţinătorilor echipei franceze de fotbal, Nîmes, organizează concursuri de pronosticuri în rîndul membrilor săi. Încrederea pe care aceşti susţinători o au în echipa lor a fost demonstrată de faptul că la meciul (Nîmes — Rouen) din 1436 de răspunsuri numai 22 au indicat victoria echipei adverse (Rouen). Şi aşa s-a întîmplat...

● RECENT, cu ocazia unui meci disputat contra boxerului belgian Bob Stevens, pugilistul profesionist francez Souleymane Diallo a reuşit să obţină al 27-lea succes consecutiv — ceea ce reprezintă, fără îndoială, o performanţă puţin obişnuită.

MAGAZIN

revistă săptămînală editată de ziarul

ROMINIA LIBERA

Redacţia şi administraţia, Piaţa Scînteii, tel. 17.60.10

Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii

PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

ŞAH

Start în „Cupa Magazin"

Săptămîna care vine încep primele întreceri în cadrul celei de-a IV-a ediţii a „Cupei Magazin" la şah prin corespondenţă. Au început să fie expediate tabelele de concurs şi pe măsura primirii lor, pînă la 30 octombrie, vor începe jocul toţi participanţii. Iată acum noi grupe, urmînd ca în numărul viitor să publicăm numele ultimilor participanţi.

Grupa 41 — Stan Anton (Braşov), Petre Fugaru (Strehaia), Gh. Călin (Azga), Valer Moldovan (Frata), Vasile Soare (Biled), Nic. Georgescu (Ploieşti), Liviu Farcaş (Mediaş) Eusebie Constantinescu (Bucureşti) şi Const. Albişoru (Buc.).

Grupa 42 A — Dumitru Florescu (Lupeni), Robert Feurstein (Luduş), Nic. Chiriluş (Scăeşti), Dan Drăghici (Cluj), Ştefan Golea (Cluj), Nic. Ionescu (Dumbrăvioara), ing. Cotea Nicolae (Rm. Vîlcea), Radu Justinian (Buc). şi Aurel Vornicu (Scuteni).

Grupa 43 A — Dumitru Stör (Mangalia), Viorel Ifrim (Buc.), Sabin Ceaşcai (Buc.), Mihai Neaţu (Valea Lupului), Ivan Torceanu (Gura Maitii), Münster Reiner (Bocşa), Gh. Oprea (Buc.), Cost. Timică (Buc.) şi Nic. Andronache (Lăpuşata).

Grupa 44 A — Gelu Malanca (Puieşti), Moise Ioan (Buc.), Lazăr Eugen (Chirog), Ilie Toader (Ploieşti), Iancu Valer (Cugir), Puiu Dionisie (Cluj), Mihai Balotă (Buc.), D. Matei (Botoşani) şi I. Stoian (Bistriţa).

Premiul de frumuseţe

Alb — Olsson — **Negru — Burchall**

Distinsă cu premiul de frumuseţe la campionatul Suediei pe anul 1963.

1. e4, c5	7. f4, Db6
2. g3, e6	8. a3, Cc6
3. d4, c:d4	9. Cf3, h6
4. C:d4, cf6	10. Nh4, De3 +
5. Cc3, a6	11. De2, D:f4
6. Ng5 e6	12. Ng3, Dg4
	13. 0—0—0, e5
	14. Cd5, C:d5
	15. e:d5, Ce7

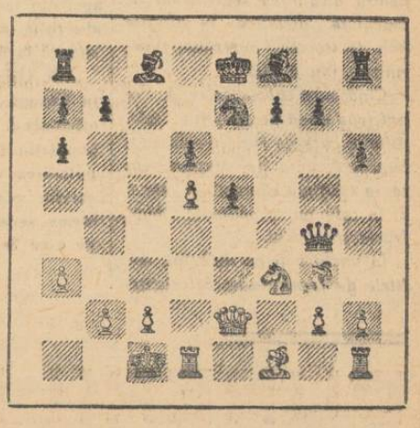

16. N:e5, de5	26. Ch4+ şi negrul cedează.
17. D:e5, f6	Negrul nu putea lua cu 21... D:d7 pentru că ar fi urmat 22. Nc4+, Rg6 23. Ne6! şi poziţia e pierdută pentru negru.
18. De3, Rf7	
19. d6, Cc6	
20. d7, N:d7	
21. T:d7+, Ne7	
22. Db3+ Rg6	
23. Nd3+, f5	
24. De6+, Nf6	
25. N:f5+!, D:f5	

Din scrisorile cititorilor

„Propunerea ca şi la jocul de şah prin corespondenţă să se acorde categorii sportive este foarte bună. Dacă în prima parte a partidei există vreun avantaj la jocul prin corespondenţă — se pot cerceta manuale — (ceea ce poate face fiecare participant şi o astfel de preocupare pentru teorie nu poate fi decît aplaudată, vom adăuga — N.R.) în restul partidei cea mai bună continuare nu poate fi dată decît de puterea de joc a participantului. Este bine ca la jocul prin corespondenţă să se acorde categorii pînă la a doua exclusiv. Şt. Maşek Bucureşti.

— *Ce-i scandalul ăsta la dv. ?*

— *E pur şi simplu o calomnie. Jucam doar o partidă de şah cu nevasta mea...*

Lupta dintre doi campioni mondiali

Negru: Tal — **Alb: Petrosian**

1. c4, Cf6	26. e:d4, D:b4
2. g3, e6	27. d5, Dd6
3. Ng2, c5	28. Ne4, Nf7
4. Cf3, d5	29. N:h7+, Rg7
5. 0-0, Cc6	30. Ne4, Dc5
6. c:d5, C:d5	31. Tb1, Nd7
7. d4, Ne7	32. Df3, Ng6
8. Cc3, 0-0	33. N:g6, R:g6
9. C:d5, e:d5	34. Dd3+, Rg7
10. d:c5, N: c5	35. Tb5, De7
11. a3, a5	36. Df5, Td6
12. Ng5, f6	37. Rg2, Dd7
13. Tc1, Na7	38. D:d7+, T:d7
14. Nf4, Ne6	39. Rf3, Te7
15. Ce1, Te8	40. Tb6, f5
16. Cd3, De7	41. d6, Td7
17. b4, a:b4	42. h4, Rf6
18. C:b4, C:b4	43. h:g5+, R:g5
19. Tc7, Dd8	44. Re3, Rf6
20. a:b4, g5	45. Rf4, Re6
21 Dd3, Te7	46. f3, Rf6
22. T:e7, D:e7	47. Tb5, Re6
23. Ne3, d4	48. T:f5, R:d6
24. N:d4, Td8	49. g4, Rc6
25. e3, N:d4	50. Tf8, b5

şi negrul cedează. În lupta dintre cei doi campioni mondiali „fostul" — Tal şi „actualul" — Petrosian, — partida s-a jucat în cadrul Spartachiadei popoarelor U.R.S.S., 1963 — Petrosian s-a dovedit, deci, mai tare.

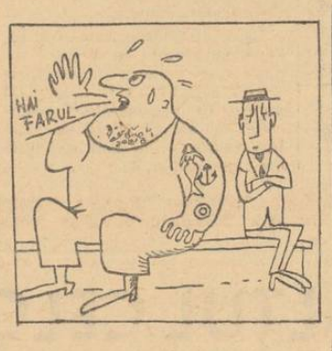

Desene de A. ANDRONIC

Atena: Concursul balcanic la tenis de masă

După o scurtă escală la Sofia, avionul a ajuns la Atena. Aci, în capitala Greciei, cea mai veche gazdă a jocurilor sportive, s-au desfăşurat întrecerile primului concurs balcanic de tenis de masă, care a reunit în jurul meselor de joc reprezentanţi ai Romîniei, Bulgariei, Iugoslaviei şi Greciei. Lotul echipelor noastre feminine şi masculine a fost întîmpinat cu căldură de forurile organizatoare, reprezentate de preşedinta federaţiei de resort greceşti.

— Cei 13 km. pe care i-am parcurs de la aeroport spre Atena, însoţind faleza de-a lungul Mediteranei, au constituit primul contact cu solul arid al Greciei, îngemănat sub razele soarelui cu albastrul curat al mării, ne spune Catrinel Folea, componentă a echipei noastre naţionale, care a evoluat la Atena.

Gazdele, ospitaliere, ne-au oferit, în decursul celor cinci zile petrecute la Atena, prilejul de a vizita unele vestigii ale civilizaţiei antice greceşti. Seara, pe Acropole, luminile proiectoarelor se adaugă luminii lunei îmbrăţişînd marmura Partenonului. În stînga se află Erchteorul, micul templu închinat Atenei şi lui Poseidon. Din grupul clasic al celor 6 cariatide care susţin platforma acestui templu, una a fost cumpărată de un lord, pentru a împodobi British Museum din Londra. Şi legenda spune, că plînsul de dor al suratelor ei a determinat pe atenieni să reconstruiască o nouă cariatidă.

Drumul pînă la Pireu, cunoscutul port grecesc, aminteşte pe cel parcurs de la aeroport la Atena : ţărmul mării fiind un însoţitor fidel. Ajunşi seara la Pireu, Atena văzută de aici, părea o potcoavă diamantină.

O altă excursie a fost cea la capul Sunion, cel mai sudic punct al Aticei, situat la 69 km. de Atena. Este o rută foarte frecventată de turiştii sosiţi în Grecia. Şi parcă aci, de pe înălţimea străjuită de templul lui Poseidon, avînd în faţă priveliştea ameţitoare a mării tălăzuite în aerul aspru, înţelegi parcă mai bine atît de caracteristica împletire a peisajului marin cu cel montan, a antichităţii cu civilizaţia modernă, în Grecia

În Grecia vin mulţi turişti şi de aceea în peisajul natural al ţării, oamenii intervin pentru a-i spori activitatea. Astfel pe drumul spre Pireu, între şosea şi mare, se înşiră unul lîngă altul, despărţite doar de nişte perdele din creton colorat, nişte mici şi intime restaurante. Proprietarii lor, îşi fac singuri reclamă, în gura mare, lăudîndu-şi specialităţile pescăreşti.

Bine înţeles că aceste excursii au constituit un cadru pitoresc şi totodată reconfortant pentru întrecerile sportive disputate în concurs. În programul tipărit cu acest prilej, fotografiile jucătorilor noştri, erau la loc de frunte.

În cele trei zile de concurs, reprezentanţii ţării noastre au cîştigat 4 titluri din cele 7 disputate, echipa feminină (Maria Alexandru, Ella Constantinescu şi Catrinel Folea), Maria Alexandru şi Adalbert Rethi, la probele de simplu şi Maria Alexandru — Ella Constantinescu, la dublu — feminin, ocupînd primul loc De altfel, sportivii romîni au fost prezenţi în toate finalele iar la probele de simplu toţi componenţii lotului au jucat în semifinale. Evoluţia sportivilor romîni a fost urmărită cu interes de spectatorii aflaţi în sala (descoperită pe o latură) de sub tribuna stadionului „Panathinikos". De altfel, tinerele componente ale echipei feminine greceşti, au învăţat multe lucruri de la cunoscutele noastre jucătoare, atît în întîlnirile directe cît şi în afara lor. De aceea pentru foarte tînăra jucătoare Lukas Stamatin, întîlnirea sa în turul I al probei de simplu cu Catrinel Folea, a însemnat mai mult decît două seturi disputate.

Acest concurs a fost un bun prilej pentru jucătorii celor patru ţări participante de a-şi verifica potenţialul în vederea altor importante concursuri ce vor urma şi pentru a stabili organizarea primei balcaniade de tenis de masă, în anul viitor, la Atena, cu care ocazie vor fi decernate, de altfel, şi primele titluri în acest sens Şi sîntem convinşi că jucătorii romîni, vor fi printre cîştigători. Pînă atunci, majoritatea jucătorilor prezenţi la Atena, se vor reîntîlni în Iugoslavia, la Liubljana, unde vor participa la începutul lunii noiembrie la un mare concurs internaţional premergător campionatelor europene de tenis de masă din anul viitor.

L. SCHLESINGER

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

MEDICUL vă sfătuieşte

Valoarea alimentară a fructelor

Introducerea fructelor în alimentaţie constituie un mare cîştig pentru sănătate. Fructele conţin numeroase substanţe necesare funcţiunilor organismului, cum sînt vitaminele, sărurile minerale de fier, calciu, magneziu şi potasiu, substanţele zaharoase, uşor digerabile, acizii organici, celuloza. Datorită conţinutului bogat în aceste substanţe, fructele sînt considerate drept alimente de o deosebită valoare nutritivă atît pentru oamenii sănătoşi, cît şi pentru suferinzi.

Consumînd cît mai des, pe lîngă alte alimente, şi fructe chiar zilnic, se uşurează funcţiunile ficatului şi ale intestinelor, contribuindu-se nu numai la asigurarea unei hrane raţionale, dar şi la eliminarea din organism a toxinelor, ca de pildă ureea şi colesterina.

Fructele sînt şi foarte diuretice, adică favorizează spălarea rinichilor, uşurînd eliminarea sărurilor în exces (acid uric, urati, fosfaţi şi oxalaţi) care, dacă se depozitează în rinichi sau ficat, determină formarea de nisip sau calculi (pietre) în aceste organe.

Fructele sînt de mare folos şi pentru alcătuirea regimurilor alimentare dietetice în diferite boli de stomac, intestine, ficat, rinichi, inimă etc.

Cînd medicul recomandă, se pot face după prescripţiile sale, diferite cure de fructe, cum sînt, bunăoară, cura de struguri, sau să se instituie săptămînal cîte o zi în care nu se consumă decît fructe proaspete.

In unele boli ca diabetul, colitele de fermentaţie, colecistitele, boala ulceroasă şi altele consumul de fructe este limitat sau chiar interzis, conform indicaţiilor medicale.

Se vor consuma numai fructe bine coapte şi proaspete, deoarece cele prea crude irită stomacul, iar cele coapte peste măsură produc fermentaţii şi deranjamente intestinale (diaree).

Fructele trebuie spălate cînd se consumă cu coaje, fiindcă pe suprafaţa lor praful şi mustele depun sumedenie de microbi şi virusuri capabili să producă îmbolnăviri de febră tifoidă, dizenterie, hepatită epidemică sau alte boli infecţioase şi contagioase. Tot prin intermediul prafului şi mustelor ca şi prin manipulări neigienice, pe coaja fructelor pot ajunge şi ouă de viermi intestinali care să determine infectarea organismului cu oxiuri, limbrici, tenie (panglică). Spălarea fructelor se va face în cîteva ape, de preferinţă la apa curentă a robinetului. Acolo unde nu există astfel de instalaţii, spălarea se va face numai cu apă din fîntîni igienice. In nici un caz nu este permisă spălarea fructelor cu apă din iuri, lacuri, bălţi sau ape de la conductele industriale, deoarece astfel de ape conţin ele însile germenii patogeni capabili să producă îmbolnăviri.

Dr. I. LEONESCU

Ştiaţi că...

...fiinţele unicelulare, animalele mici şi culturile de ţesuturi umane trimise în Cosmos la bordul sateliţilor şi navelor cosmice sovietice, îşi conservă vitalitatea, cresc şi se înmulţesc ca şi congenerele lor „terestre" ?

... experienţe recente efectuate în Europa, Africa de nord, America de sud şi S.U.A. au demonstrat că pulverizarea pe terenurile agricole a unor emulsii pe bază de petrol, duce la creşterea fertilităţii solului prin reţinerea şi împiedecarea evaporării apei din terenuri ? De asemenea, creşte temperatura solului prin absorbţia razelor solare ce favorizează obţinerea unor producţii sporite la ha. ca şi maturarea mai timpurie a cerealelor ?

...In Orientul mijlociu se practică o toxicomanie necunoscută în Europa, dată de o plantă Catha edulis, care creşte în Africa orientală ? Frunzele acestui arbust, mestecate în gură de către populaţia indigenă, determină o stare de bună dispoziţie şi o puternică excitaţie a funcţiunilor psihice şi motori. Ulterior survine o stare de deprimare. Această toxicomanie ridică probleme serioase medico-sociale determinate de consecinţele grave pe care le lasă asupra populaţiei.

Dr. St. STANCIU

DURERILE DE ŞALE

Durerile de şale cunoscute şi sub numele de dureri lombare, sînt uneori atît de intense şi persistente încît exasperează pe bolnavi. Cum e firesc, cei din iurul bolnavilor vor să contribuie cu cîte un sfat la uşurarea suferinţelor, recomandînd diferite calmante ca antinevralgice, aspirine, piramidoane, frecţii, cataplasme, ventuze, călcătura cu fierul fierbinte şi multe alte remedii cunoscute în casă.

Uneori, aceste mijloace terapeutice uşurează mult pe bolnav, alteori mai puţin sau de loc. Sînt şi cazuri în care cu cît se încearcă mai multe din aceste remedii, cu atît suferintele cresc în intensitate şi pînă nu se face apel la medic nu se obţine nici un rezultat.

Care poate fi cauza unor asemenea diferente în rezultatele obţinute ? Răspunsul este atît de simplu că parcă îl şi vedem fluturînd pe buzele celor mai mulţi dintre dv. : deosebirea între cauzele existente ale durerilor de şale.

Intr-adevăr, cauzele care determină astfel de dureri sînt destul de numeroase, după cum variate — deşi oarecum asemănătoare în aparenţă — sînt şi aspectele sub care se manifestă simptomele dureroase.

Unele dureri de şale împiedecă, deseori, într-atît mişcările corpului încît silesc pe bolnav să nu-şi mai poată îndeplini pentru un oarecare timp ocupaţiile Uneori, durerile se iradiază în membrele inferioare sau în abdomen, bazin, coloana vertebrală, umeri etc.

Intensitatea fenomenelor dureroase şi celelalte manifestări lombalgice sînt, bineînteles, în legătură cu cauzele care le declanşează şi le întreţin. Unele din aceste cauze sînt de natură osoasă, avînd sediul în coloana vertebrală şi mai ales în porţiunea ei bolnavă, cum e în cazul unor spondiloze, spondilite sau hernii de disc, traumatisme vertebrale etc. Alte cauze tin de unele afecţiuni ale organelor interne, care pot include şi durerile de şale printre celelalte simptome caracteristice bolii respective, aşa cum se întîmplă în boala ulceroasă, în litiazele renale şi biliare, în unele boli ginecologice, de plămîni, neurologice şi altele.

Inflamaţiile maselor musculare de la nivelul regiunii lombare, datorite oboselii, răcelii sau reumatismului şi care produc uneori lombagii destul de supărătoare (mialgii şi lumbago), se pot număra de asemenea printre cauzele durerilor de şale.

Oricare ar fi însă cauza unor astfel de dureri sau forma sub care acestea se manifestă, nimănui nu-i este permis să se limiteze doar la constatarea durerilor, la luarea cîtorva antinevralgice şi la resemnare. Nici un bolnav care are dureri de şale nu trebuie să spună : „Ce să-i faci ? Vechile mele dureri de şale !" : sau „Reumatismul, n-ai ce-i face !" Cu o astfel de gîndire, suferindul face o mare greşală, deoarece durerile de şale se pot vindeca în majoritatea cazurilor, mai ales dacă se tratează din timp cu ajutorul medicului. Existenţa mijloacelor moderne de investigatie pentru stabilirea cauzelor diferitelor stări de boală cît şi progresele actuale ale terapeuticii sînt o chezăşie pentru ca bolnavul să nu-şi neglijeze boala şi nici să încerce inutil diverse tratamente empirice.

Pentru prevenirea durerilor de şale, este indicat în general, să se folosească în mod raţional mijloacele uzuale de călire a organismului. In acelaşi scop, se va evita staţionarea prelungită în frig şi umezeală fără îmbrăcăminte şi încălţăminte corespunzătoare, locuirea în camere igrasioase, efectuarea de eforturi fizice fără antrenament prealabil, intoxicaţiile cronice cu diverse substanţe nocive (plumb, oxid de carbon, alcool etc.).

Dr. I. LEGIC

UN ŞIR DE GREŞELI

Salvarea a adus un om în stare gravă la Spitalul de urgenţă. Eram de faţă şi povestea lui socotesc că este plină de învăţăminte şi de aceea o redau : Cu doi ani în urmă a început să slăbească, nu mai avea poftă de mîncare, uneori avea şi dureri — la 1—2 ore după masă.

Nu de mult bolnavul s-a internat într-un spital, unde i s-a pus diagnosticul de „ulcer gastric". I s-a făcut un tratament, de pe urma căruia s-a simţit mai bine. I s-a atras atenţia, la părăsirea spitalului, că va trebui să continue tratamentul şi mai ales să respecte regimul alimentar.

Aşa a şi făcut timp de 5—6 luni, dar apoi, simţindu-se „perfect sănătos", a reluat fumatul, a început să-şi permită „cîte puţin" alcool.

Şi aşa, deodată, în cursul nopţii este cuprins de o durere vie în abdomen — asemănătoare cu lovitura unui pumnal — are greţuri, este agitat şi devine palid. În loc să fie imediat chemată Salvarea, unui vecin îi vine ideea că un purgativ ar face minuni.

Iar apoi durerile continuînd, un alt binevoitor îi dă în mare grabă un pahar cu rom.

Spre ziuă, după ce i s-a făcut o injecţie cu un calmant de către o persoană necompetentă, este chemat şi medicul de circumscripţie care, cunoscînd bolnavul, îşi dă seama de gravitatea situaţiei şi solicită imediat Salvarea pentru a-l transporta la spital. Trecuseră 8 ore de la perforaţie. Starea bolnavului era gravă şi dacă nu existau mijloacele moderne de reanimare care să permită rapid intervenţia chirurgicală, deznodămîntul ar fi fost tragic. În cele din urmă bolnavul de-sigur a fost salvat.

Dacă totuşi am relatat toate acestea este pentru că mi s-a părut semnificativ cîte greşeli grave se pot comite din necunoaştere şi neapelarea la timp la medic. În primul rînd bolnavul imediat ce s-a simţit mai bine a abandonat regimul, a început să facă abuz de tutun, de alcool, a început o viaţă dezordonată. Boala a reapărut, dar nu consultă medicul şi tîrziu apare complicaţia şi atunci se procedează exact cum n-ar trebui, agravînd boala, întîrziind măsurile salvatoare. Este timpul ca fiecare în faţa unor asemenea situaţii să apeleze la medic, singurul în măsură să hotărască asupra măsurilor ce trebuie luate.

Dr. Constantin CRISTEA

O serie de paltoane de iarnă cu gulere de blană. Căciuli din stofa paltonului cu garnituri de blană. Pălării din materialul paltoanelor şi şaluri dublate cu căptuşeala hainei care poate fi de o culoare contrastantă.
Paltoanele se fac din stofe groase sau imitaţii de blană.

Părinţi şi copii

E nevoie de alţii ?

Nică nu e încă ce s-ar putea numi, un băiat mare. Pentru el, anumite lucruri sînt încă confuze. Nu i se poate pretinde o înţelegere clară, profundă a unor probleme ce ţin de relaţiile familiare, de etica nouă în societatea noastră. Totuşi, Nică, cu înţelegerea imperfectă a celor opt ani pe care-i are, ştie bine că acasă viaţa a devenit foarte grea. În căpşorul lui se nasc adevărate dileme. Bunăoară : a văzut că unele mame îşi cearţă copiii cînd au note proaste. Ştie el cazuri de felul acesta fiindcă stă într-un bloc mare din cartierul Ţiglina-Galaţi şi are vecini mulţi şi mulţi mici prieteni. El învaţă bine, la şcoală e lăudat că-i cuminte. Cu toate astea, acasă i se vorbeşte urît, e ameninţat, bătut şi deseori gonit. Măicuţa lui pe care o iubeşte atît, nu-i prea ia apărarea iar tatăl nu uită de la o vreme să-l bată în fiecare zi. De ce ? se întreabă copilul. Dacă învăţ bine, mă bate, dacă sînt cuminte, mă bate...

E aşa greu să dezlegi problemele acestea. Mai ales cînd n-ai cu cine. Numai tanti din vecini ; tanti aceea cu păr alb şi glas blînd, mîngîietor se mai îngrijeşte de el. Cînd e bătut şi gonit din casă ca un căţeluş obraznic, la ea se duce. Tanti îl mîngîie, îi dă de mîncare, ba şi cîte o hăinuţă cînd îl vede golaş. Lui îi place acolo şi aproape că nu s-ar mai întoarce acasă. Dar i se face dor şi cu inima strînsă de frică, iar ia drumul către apartamentul lor. Ba o mai găseşte şi pe mămica plînsă şi o vede că se vaită. Nu prea ştie precis dar crede că tot din vina tatii. L-a văzut cum tipa într-o zi la ea, ba a văzut c-a ridicat şi mîna s-o lovească.

Cînd rămîne singur, iar asta se întîmplă destul de des, e mai bine. Are timp să-şi facă lecţiile şi nu-i mai e frică de bătaie. Numai că e lăsat mereu pe afară, pe scări, pe lîngă bloc şi rătăceşte aşa pînă seara, cînd vine acasă cineva. Cînd e tanti acasă, e bine. Cînd nu, trebuie să-şi găsească de joacă pînă tîrziu. Şi uneori îi e aşa foame şi aşa ruşine să ceară la alţii !

Seara ajunge şi el acasă, dar cu inima cît un purice. Dacă vine tata şi i se pare că ceva nu-i bine făcut sau se împiedică cumva de el, Nică mănîncă iar bătaie.

Necazurile lui Nică sînt cunoscute în blocul unde locuieşte. Cu tatăl lui, Constantin V. au încercat să mai stea de vorbă locatarii vecini, deputata, membrii comitetului de bloc. N-au reuşit să ajungă la vreun rezultat. Şi nici măcar să lămurească cauzele care au dus la această situaţie.

Constantin V. s-a căsătorit cu mama lui Nică acum cinci ani. Ştia că ea are un copil, dar s-a arătat bucuros să-l crească el, să-i poarte de grijă, să-i asigure ce are nevoie. La început, s-a comportat ca un tată faţă de copil. Iar familia trăia armonios. De la o vreme însă, pe Constantin V. a început să-l plictisească copilul, să găsească zeci de pretexte pentru a-l bate mereu, să-l gonească din casă fără să-l intereseze unde şi ce mănîncă, unde-şi face lecţiile, cu ce se îmbracă. Viaţa a devenit un calvar pentru copil. Mai ales că mama, care trebuia să intervină, rămînea pasivă la comportarea brutală a soţului — care e drept, se purta, uneori, şi faţă de ea în acelaşi fel — nu căuta să discute cu el, nici măcar nu purta de grijă ca Nică să poată avea o mîncare ca lumea, o hăinuţă, lucruri pentru şcoală.

Comportarea lui Constantin V. e neomenoasă şi nedemnă. El a uitat obligaţiile pe care şi le-a asumat şi chinuieşte un copil căruia îi promisese să-i ţină loc de tată. Pentru toate acestea, el va trebui să dea socoteală, fiindcă cei din jurul său n-au rămas nepăsători. Dar ea, mama lui Nică, cum de acceptă situaţia, cum de nu are grijă de copilul ei, de ce nu încearcă să-şi găsească o ocupaţie pentru a face ea faţă, dacă soţul ei nu vrea, la cheltuielile necesare întreţinerii copilului ? Cum de poate răbda traiul amărît al băiatului de a cărui comportare nu poate să se plîngă : un elev silitor şi disciplinat, un copil ascultător şi cuminte. E nevoie ca vecinii, comitetul de bloc să-i amintească de îndatoririle unei mame, e nevoie ca alţii să dea copilului dragostea de care acesta are nevoie, grija şi înţelegerea cu care trebuie crescut ?

T. STOENESCU

Tiparul practic

RĂSPUNS CITITOARELOR

La aceeaşi croială, o modificare a decolteului în faţă şi spate ne face să realizăm rochii total diferite după unul şi acelaşi tipar. Acesta este făcut pe pătrăţele cu latura de 10 cm. şi are mai multe croieli pentru mijlocul feţei sau al spatelui, după cum vrem să fie decolteul (pătrat, ascuţit etc.).

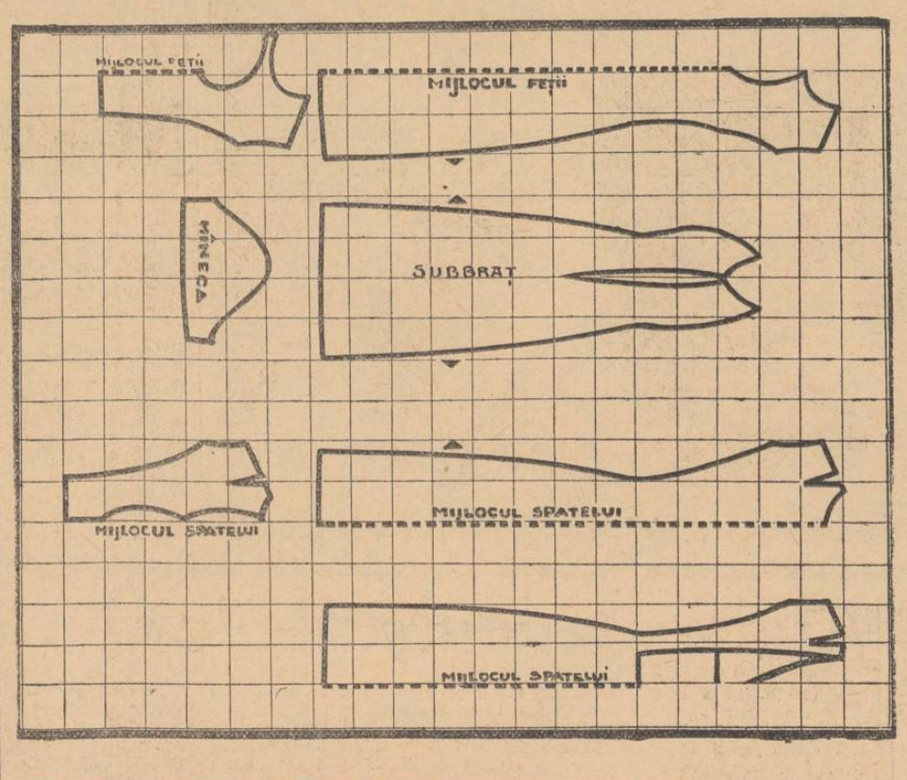

Noi modele de confecţii şi tricotaje

Care este noutatea în domeniul creaţiei în industria de confecţii şi tricotaje ?

In industria de confecţii, de pildă, au fost întrebuinţate pe scară largă ţesăturile sintetice sau în amestec, care conferă ţesăturilor un grad mai mare de neşifonabilitate şi o rezistenţă mai mare la purtare. În ce priveşte linia modei, aceasta se caracterizează prin lejeritate şi suplete. La mantouri pentru femei predomină linia redingotă sau dreaptă, pentru confecţiile cu caracter sportiv. Rochiile au fusta dreaptă sau uşor evazată iar unele sînt realizate cu corsajul bluzat.

Paltoanele bărbăteşti au lungimea care acoperă genunchii şi sînt încheiate mai ales la un rînd de nasturi.

În colecţia de confecţii a industriei uşoare sînt prezente paltoanele din blană artificială (dovezi ale progresului tehnic realizat de această industrie), ţesută sau tricotată, precum şi garniturile (foarte moderne în acest an) din aceste blănuri la paltoane şi taioare.

Impermeabilele din ţesături de bumbac cu misade demontabile din blană sau tricot în diverse desene îmbogăţesc colecţia ca şi bluzele de vînt cu garnituri din tricot sau catifea cord.

Colecţia industriei de tricotaje reflectă preocuparea care există în acest sector de a fi în pas cu cerinţele cumpărătoarelor şi de a produce articole de calitate superioară printr-o mai bună folosire a materiilor prime. În acest sens sînt folosite firele de bumbac pieptănate, firele sintetice tip lînă, firele poliamidice şi poliesterice. Tricotajele realizate din aceste fire au calităţi multiple şi se impun prin coloritul şi tuşeul atrăgător, rezistenţă la purtare şi gradul mai mare de neşifonabilitate. Tricotajele de bumbac sînt mult solicitate. Ele au însă un inconvenient: se lungesc, mai ales după spălări repetate. Pentru a reduce acest inconvenient, au fost elaborate contexturi speciale care reduc gradul de întindere al tricotajelor de bumbac. Vestele, puloverele, au o croială mai lejeră · pentru ornarea lor sînt folosite garnituri din culori contrastante care îmbunătăţesc aspectul tricotajelor.

Tricotajele din fire sintetice voluminoase sînt mult apreciate pentru contextura şi coloritul lor. Colecţia industriei cuprinde noi modele de veste şi pulovere din aceste fire, pentru femei şi bărbaţi.

La lenjeria tricotată sînt des utilizate dantelele din fire sintetice realizate pe noile maşini de tricotat dantele.

La contractările care vor începe în această lună între industrie şi comerţ, întreagă această colecţie va fi prezentată pentru ca organizaţiile comerciale să aleagă modelele cele mai reuşite, cele mai solicitate de cumpărători.

• COLŢUL CELOR MICI • COLŢUL CELOR

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

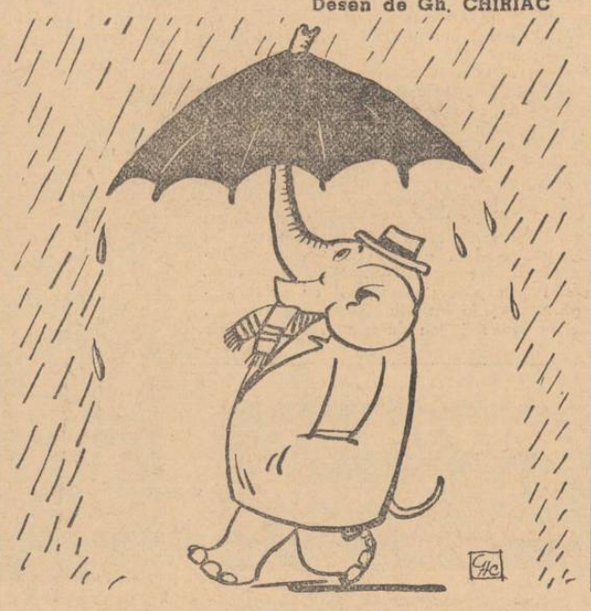

Incrucişate pentru copii

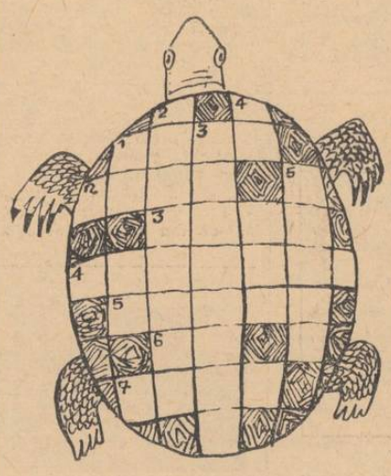

ORIZONTAL : 1) Cum e sîngele de broască. 2) În ea locuim. 3) Pleacă din gară. 4) Trăieşte în lac sau pe uscat. 5) Hrana bebeluşului. 6) Pronume. 7) Merg înapoi.

VERTICAL: 1) Soarele la egipteni — Radu Lupescu. 2) Ce fel de broască este aceasta ? 3) Invelişul ei. 4) Pronume — Răsărit. 5) Cum merge broasca testoasă ?

C. GHEORGHE

Poșta redacției

IUDITA — Oravița : Am primit scrisoarea dv. prin care ne cereți idei de mobilă pentru aranjarea aparatelor muzicale. Noi apreciem că asemenea idei interesează și pe alți cititori. De aceea, la propunerea dv. vom publica în numărul următor al revistei noastre cîteva schițe ce pot fi cu ușurință realizate. Conform acestor schițe fiecare piesă muzicală își are locul ei bine definit, fără a ocupa loc prea mult. Credem că și din punct de vedere estetic, locuința dv. va avea mult de cîștigat în acest fel.

ELENA I. : Sînteți la o vîrstă cînd ar trebui să aveți ca preocupări doar școala, cititul, sportul, excursiile. Așa-zisele probleme mari la care vă referiți nu sînt pentru dv. Nu are nici o importanță că ați procedat greșit în cazul respectiv, fiindcă nimeni nu acordă vreo importanță celor spuse de dv. Vi se pare numai. Oricum însă, este bine să nu mai procedați în acest fel și să nu faceți dintr-o joacă de copii lucruri mari. Acordați toată grija școlii. Formarea viitorului dv. este lucrul esențial, mai ales în situația pe care o aveți.

N.G. — Botoșani : Problema la care vă referiți dv. este într-adevăr neplăcută dar nu este de natură să vă producă atîtea griji. Se vede că el este un om cu caracter foarte urît și de aceea procedează astfel. În mod practic însă, nu vă poate face nimic niciunuia și de aceea nu trebuie să vă temeți. Vedeți-vă liniștit de treburile dv., continuați-vă relațiile de prietenie și înfăptuiți ceea ce ați hotărît.

TANȚA — Cîmpina ; A. T. — Bacău ; DAN — Brașov — sînt rugați să ne trimită adresele pentru a le răspunde prin poștă.

GABRIELA TEODORESCU — București : Din epigramele trimise alegem pe cea care este mai potrivită ca ton, lăsînd deoparte pe cele care folosesc tăișul unei ironii prea incisive. E vorba de epigrama în al cărei motto se spune că a apărut un disc cu poezii recitate de Tudor Arghezi : „Arghezi, fiindcă e un disc. Mă mir c-a încăput pe-un disc !"

DORIN MORARU — Craiova : Ne bucurăm că vă place, ca și celorlalți elevi din clasa a IX-a, romanul ilustrat „Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes". Firește că vom publica și alte romane.

ION ANDRONACHE — București : „Bucuria unei biruințe" e prea lungă și prea puțin consistentă. Acțiunea schiței nu este motivată, fapt ce poate nedumeri pe cititor.

A. VELESCU — București : Observațiile dv. privind programul de televiziune sînt, în mare măsură, întemeiate, iar lipsurile remediabile. Pentru ca rezultatele să fie cît mai rodnice, vom trimite Radioteleviziunii rîndurile dv. convinși că ele vor ajuta.

GIANA VASILIU — Buzău : În măsura în care vom dispune de datele necesare, vom publica și portretele artiștilor ce au deținut rolurile principale în filmul ce v-a plăcut. Urmăriți deci rubrica „Un portret pe săptămînă".

LOUISE — I.T.A.C. — București : Răspunsul dat tovarășei Giana Vasiliu din Buzău este valabil și pentru dv.

B. B. — București și M. DUMITROVICI — Giurgiu : Cîntărețului Aurelian Andreescu scrieți-i pe adresa Radioteleviziunii, care-i va transmite scrisoarea dv., cu desele prilejuri ce le are (repetiții, spectacole).

CERNAT ANGHELIU — Brașov : Sigur că vă puteți abona la ziarele raionale din altă regiune. Pentru aceasta luați legătura prin scris cu organele ce se ocupă cu difuzarea presei. În a doua problemă — nu poate fi nimic grav dacă veți consulta un specialist.

IDA ILLYES — Orașul Vulcan : Nu cunoaștem adresa acelui artist străin pe care-l simpatizați, văzîndu-i filmele.

NUȚU VICTOR — Lugoj : Semnalați organelor regionale P.T.T.R. deficiențele în difuzarea revistei „Magazin".

VIORELA POPESCU — Timișoara : Dacă veți urma electronica sau fizica nucleară, veți căpăta titlul de inginer și apoi veți putea studia mai departe. Pînă atunci însă, terminați-vă școala medie. În cadrul facultății de electronică nu se predă un curs de televiziune.

M. AMARIOAIEI — Botoșani : Ne spuneți că regretați faptul că nu ați citit de la început romanul ce-l publicăm în foiletoane — „Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes". Soluția ar fi să apelați la colecția unei biblioteci.

PAUL VASILESCU — Blaj : Nu am auzit să fi apărut televizorul cu marca de care vorbiți.

Vedere din țară : Piatra Craiului — restaurantul nou.
Fotografia : E. POPPER

MAXIME SI CUGETARI

DESPRE VIAȚĂ

● Măsurarea vieții omului este în funcție de buna ei folosire, nu de lungime.
PLUTARH

● Cine nu prețuiește viața, n-o merită.
● Viața bine folosită e lungă.
LEONARDO DA VINCI

● Viața pe care o socotim prea scurtă, e compusă din multe zile pe care le găsim prea lungi.
OCTAVE FEUILLET

● A trăi înseamnă : a învăța, a spera, a iubi, a admira, a face bine.
ERNEST RENAN

● Toate succesele mele în viață le datoresc faptului că, în toate împrejurările, am fost totdeauna înainte cu un sfert de oră.
AMIRALUL NELSON

Cu „mîine" zilele-ți adaugi ;
Cu „ieri" viața ta o scazi ;
Și ai, cu toate astea-n față
De-apururi ziua cea de azi !
EMINESCU

● O singură clipă poate transforma viața.
WIELAND

● A trăi înseamnă a lupta !
● O mare parte a vieții nu facem nimic și multă parte din cealaltă facem ceea ce nu ar trebui să facem.

● Unii trăiesc fără nici o țintă în viață ; trec prin lume ca niște fire de paie pe-un rîu ; nu merg ei, ci curentul îi duce.
SENECA

REBUS

Atletism

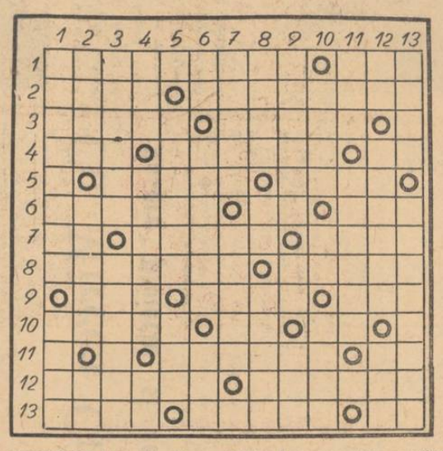

ORIZONTAL : 1) Face încălzirea — Formă geometrică 2) Campion la alergări — Campion absolut la înălțime 3) Culegător de semne — Înălțime 4) Îl găsești întotdeauna la 4 × 100 — „Record" — Consoane 5) Participă la greutate — Purtători de ștafetă 6) Elan — Notă muzicală — Numeral 7) Capătul culoarului ! — Morală — Timp bun pentru... moină 8) Au depășit pragul — Ștafetă 9) Pronume — Doi frați eroi în povestirile lui Homer — Pînză fabricată în Languedoc 10) Tură — Nota bene — Pronume posesiv 11) Încercări — Marchează timpul pe distanțe lungi 12) Deficitară la înălțime — După încălzire 13) Greutate — Zecime de secundă — Bețe !

VERTICAL : 1) Sînt în formă — Rămîne la urmă 2) Sare obstacolele cu ușurință — Petrecere cu lăutari — La începutul concursului ! 3) Alături de înălțime și lungime (pl) — Nu-i rezistă niciun obstacol 4) Se măsoară în minute — Titlu acordat unor sportivi de frunte — Sodiu 5) Încercare nereușită — Cîntăreț la vechii greci 6) În tihnă ! — Prăjina (Trans.) — Bun pentru greutăți 7) Finiș — Aleargă la... marș ! 8) Prinț arab — Final de cursă ! — Ies după încălzire 9) Aruncă încotro vezi cu ochii — Capete de silex ! — Onomatopee pentru... marș. 10) Mama lui Apollo — Notă muzicală — Intră în categoria piticilor 11) Specialist în probe cu obstacole — Campioană absolută la viteză 12) A vui — Junior — Culoare 13) Compozitor german — Atras în cursă.

St. STOIANOVICI

CU ȘI FĂRĂ

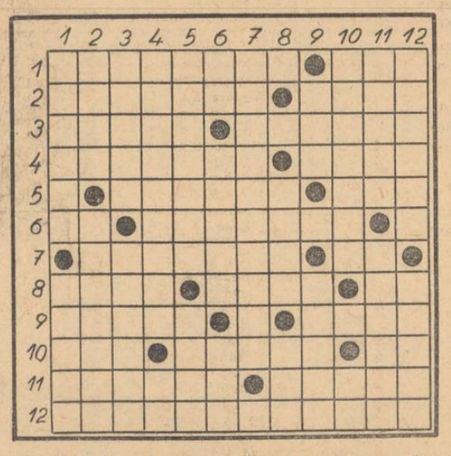

ORIZONTAL : 1) Cămile cu beduini — Fără glas 2) Cu efect — Uneori cu rimel 3) Cu încetul — Fără greș 4) Fără noimă — Cu zece picioare (pl) 5) Construcție fără acoperiș — Fără dara 6) Fără rival — Cu... amețeli 7) Cu cute (pl.) — Nu e fără ! 8) Fără coarne — Fără excepție — Cu 9) Fără grabă — În oraș cu expeditorul 10) Cu sute de ace ! — Cu gust acru, înțepător (fem.) — Avid și... fără inimă ! 11) Fără dificultate (fem.) — Brăzdată cu tractorul 12) Cu rost, cu ordine.

VERTICAL : 1) Partidă fără speranță (la șah) — Nori cu particule de gheață 2) Fără ureche muzicală — Cu țepi sau... cu greutăți (pl.) 3) Cu potrivire... la urmă — Cu lustru 4) Fără grijă (fem. pl.) — Cu șea 5) Cu mare preț — Cu putere 6) Cu vîrf — Cu ziua și luna — Cu aproximație 7) Fără să-i doară 8) Fără altceva — Dăruit 9) Cu temperaturi scăzute — Cu haz (pl.) 10) Cu supravegherea mașinilor — Extremele alfabetului 11) Fără pereche (fem. pl.) — Fără apă (fem.) 12) Fără vîrf (fem.) — Cu iod.

Nela CUCU

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

„EL ȘI EA"

Schiță umoristică de Hugo Schanowski (R.F.G)

Răsfoia în grabă ziarul.
— Astăzi n-a fost săvîrșit nici un omor, făcu el.
— Nu mai spune ?! Cu neputință, răspunse ea.
— Pe cuvîntul meu ! Nimic care să merite atenția. Sînt doar cîteva accidente, un atac, două furturi.
— Ți-a scăpat, pesemne, spuse ea, stîrnită. Ești cu capul în altă parte.
Luă ziarul și începu și ea să-l citească.
— Ai să vezi, cît ai clipi găsesc ceva interesant. Măcar un omor din gelozie.
— Succes ! răspunse el și își luă ceașca de cafea. Ea răsfoia cu nerăbdare ziarul.
— Nu s-a întîmplat încă niciodată ca ziarul să apară fără relatarea unui omor. Nu trece zi fără ca să fie săptuit vreun omor...
— De ce nu poate să treacă zi fără un omor ? întrebă el la rîndul său.
— Pentru că un mic dejun fără un omor nu mai e mic dejun, spuse ea, umezindu-și vîrful degetelor.
— Dacă în ziar nu scrie despre omoruri, înseamnă că n-au fost, obiectă el, triumfător.
— Asta nu înseamnă nimic. Omorul putea să fi fost comis după închiderea ziarului.
— Eu cred că și după aceasta nu a fost comis vreun omor, spuse el, scos din sărite.
— Pentru mine, o zi fără omoruri este o zi pierdută, obiectă ea cu mînie în glas.
— Înseamnă că poți socoti această zi ca pierdută, spuse el morocănos. Azi, ai să te lipsești de omoruri.
— Așa te-am pomenit, nu mă lași să mă bucur și eu, țipă ea.
— Ajunge, m-am săturat. Încă un cuvînt și nu mai răspund de mine.
Era ca și turbat.
— Dar ce o să se întîmple ? Nu cumva un omor ? întreabă ea, stîdător.
În clipa următoare el apucă o vază grea de pe masă și o trînti în capul nevesti-si.
Ea căzu. Înainte de a-și da sufletul, șopti :
— Ei, ce ți-am spus, a fost totuși săvîrșit un omor !

GH. CHIRIAC

TOAMNA ȘI PREOCUPĂRILE EI

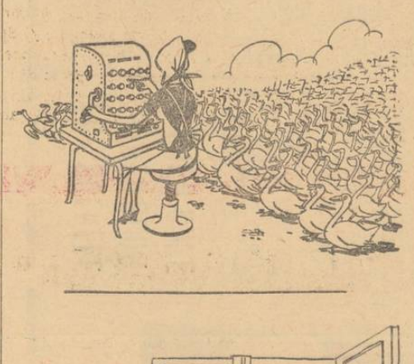

— A venit vremea să facem săpături pentru apeducte...

MATTY

— Pot să știu și eu de ce cînd a apărut „EA" în prim-planul acela din castel, se uită direct la tine ?

ȘEFUL : — Și acum, Popescule, explică-mi de ce rîzi cu atîta poftă la anecdota asta fără haz pe care ți-am povestit-o ?

FRED GHENĂDESCU

— Ați luat un pahar de Cotești, unul de Murfatlar și altul de Tîrnave.
— Da, babacii spun să studiez geologia...

Învață în timp ce dorm !

În Franța s-a pus de mai multă vreme în vînzare un aparat de tipul magnetofonului, care-i ajută pe elevi și studenți să-și însușească cunoștințele necesare. Partea originală a acestei... metode de a învăța constă în faptul că lecția sau prelegerea imprimată pe banda aparatului respectiv, se imprimă în memoria elevilor sau a studenților, în timp ce dorm. Înainte de a adormi, aceștia pornesc aparatul și-și introduc în ureche un mic difuzor legat printr-un fir de aparat. În timp ce dorm, lecția se repetă într-una fără a deranja în nici un fel somnul celui care învață. Dimineața, elevul este în stare să repete, cu surprinzătoare precizie, lecția care fusese imprimată pe bandă.

Recent, revista franceză „Science et Vie" a publicat o informație însoțită de fotografiile alăturate, din care reiese că la colegiul St-Vincent din localitatea Bergame, elevilor li se predau lecțiile după ce... aceștia cad într-un somn hipnotic. Dr. Mario Bellini, promotorul acestei experiențe, afirmă că... dormind, elevii învață mai bine și mai repede decît atunci cînd sînt treji. *„În stare de hipnoză — afirmă dr. Bellini — elevul nu se lasă distrat nici de muștele care zboară, nici de zgomotele străzii. Noi îi condiționăm în așa fel, încît totul să-i fie indiferent, cu excepția, firește, a lucrului de care vrem ca el să se intereseze".*

Trebuie menționat că, așa după cum se vede și în clișeul alăturat, dr Bellini se servește în afară de hipnoză și de magnetofoanele amintite mai sus. Pentru prima oară el a aplicat metoda sa într-o clasă cu 20 de băieți, în vîrstă de 13—15 ani, socotiți cu toții a fi mai mult sau mai puțin „întîrziați mintal". În cîteva luni, asigură el, rezultatele au fost surprinzătoare și acești băieți au ajuns la nivelul colegilor lor mai bine înzestrați.

— Este suficient — afirmă dr. Bellini — ca unor elevi în stare de hipnoză să li se citească o singură dată un poem pentru ca aceștia să-l învețe și să-l memoreze în așa fel încît să-l poată spune pe de rost doi ani mai tîrziu.

Alte afirmații ale acestui profesor original sînt și mai surprinzătoare : „Dacă în cursul unei lecții, includem o ecuație falsă într-o serie de ecuații corecte, elevii, o dată treziți, descoperă eroarea și o elimină așa cum o mașină la care se pot schimba monede, elimină o piesă falsă".

În pofida rezultatelor obținute, numeroși institutori și învățători au adus metodei Bellini o critică serioasă : hipnotizîndu-i pe elevi pentru a învăța mai repede, aceștia sînt menținuți într-o stare pasivă, anulîndu-se astfel participarea lor activă la lecții, condiție esențială a unei folosiri eficace a cunoștințelor anterioare. Adormind elevii, se pot obține, poate, excelente „dicționare", dar nu o bună pedagogie. Cea mai dimpotrivă, în metoda cea mai bună de a te trezi interesul.

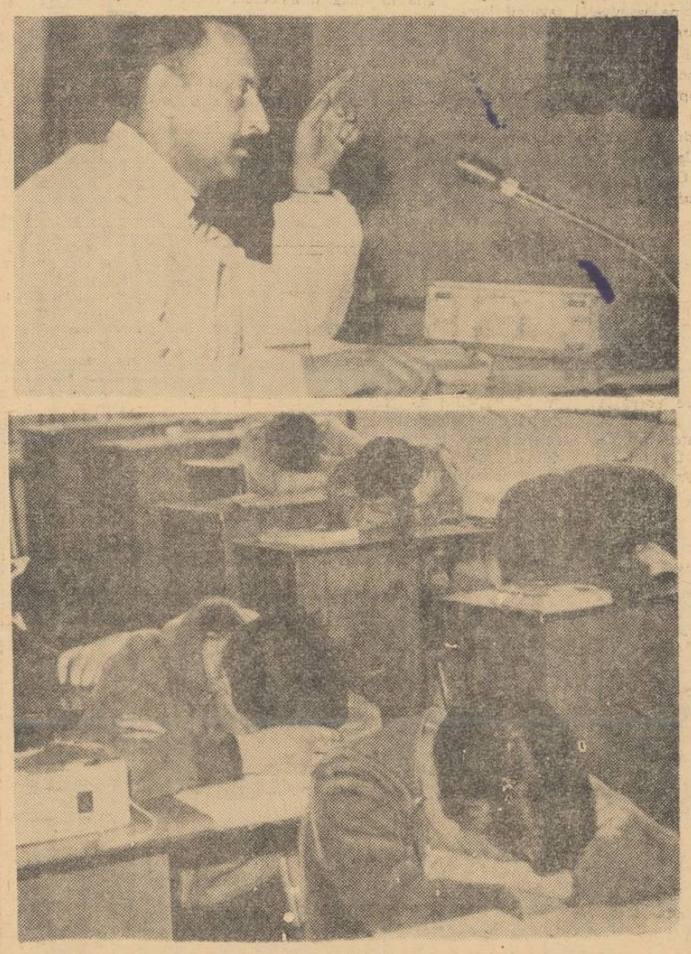

CRONICA RIMATĂ

Ploaie de octombrie

de Ștefan Tita

Pe ecranul lat al zării
Azi octombrie e vedetă.
Ploaia, culme a răbdării,
Bate-n geamuri indiscretă.

Chiar cînd plouă dimineața,
Coșuri mari ca niște burguri,
Par înveliște-n ceața
Fumegîndelor amurguri...

Ploaia foi îngălbenite,
Cad în stoluri migratorii...
Vor probabil să imite
Rîndunelele, cocorii...

Ploaia... Nu mai conținește
Ca în strofele ilustre,
Unde ploaia amintește
Așezările lacustre...

O umbrelă de mătase
Dintr-o veche recuzită
Pare cerul peste case...
Dar mătasea-i găurită...

Vagi ecouri din concediu,
Nostalgii de mandolină.
Astăzi nu mai dau asediu :
Le-am trecut la naftalină...

Dar natura ciufulită
De reci degete de toamnă
Nu este de loc mihnită !
Dimpotrivă, mă îndeamnă :

— Haide, vino sus la cramă !
Boabele troznesc ca vreascuri,
În mirosul de pastramă
Și-aci plouă, dar sub teascuri...

Pescarul „ascultător"

Adincimile mării sînt pline de zgomote biologice, dintre care, desigur, numai cele cu frecvențe mai mari de vibrații sînt perceptibile auzului omenesc.

Pescarii de pe coastele Mării Galbene și mai ales din Arhipelagul Malaez au învățat să se folosească de această „muzică submarină", unii fiind înzestrați cu un auz deosebit de fin, folosindu-se de acesta pentru pescuitul unor specii.

„Pescarul ascultător" apreciază prin ascultare atentă la o adîncime de numai 30—40 cm adîncime, zgomotele produse de concentrarea peștilor — știind multe amănunte din viața lor (dacă se hrănește, se mișcă sau se pregătește în acea clipă pentru depunerea de icre).

La repartizarea peștelui prins, pescarul „ascultător" capătă întotdeauna o porție dublă

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20 interior 1.400 Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

VĂ POVESTIM FILMUL

„TRAGEDIA OPTIMISTĂ"

O producție, pentru ecran panoramic, a studiourilor sovietice

Acolo unde marea își regăsește, lingă țărm, răgazul de o clipă al zbuciumului ei etern — un monument a fost durat pentru generațiile prezente și viitoare. Din piatra rezistentă apar dăltuite chipurile falnice ale membrilor primului detașament de marinari roșii. Ei au murit de mult, în anii de grele jertfe și victorii mărețe ai războiului civil, dar sacrificiul lor pentru Revoluție va trăi în veci.

...Pe puntea vasului „Împăratul Pavel I", ancorat la țărmul Mării Baltice, domnea anarhia. Marinarii, aflați încă sub comanda ofițerilor care sluiseră cu credință vechea Rusie, clocoteau de revoltă. Vîntul proaspăt al Revoluției le dădea pentru prima oară curaj, pât al Revoluției le dădea pentru prima oară curaj, dar încă nu știau încotro s-o apuce. Folosindu-se de lozinci demagogice, căpetenia anarhiștilor de pe vas, un fost ocnaș, le dădea îndemnuri cinice, criminale și-i teroriza pe toți cu pistolul.

Dar într-o zi, la bordul vasului a sosit un comisar roșu, trimis de către Partidul Comunist pentru a face ordine și a lumina calea marinarilor cinstiți. Acesta nu era un om impunător ci o femeie tînără, firavă. Conștiința de greutatea misiunii încredințate, ea nu s-a lăsat totuși copleșită de grosolăniile și amenințările cărora trebuia să le facă față. Un glonte tras în plin a curmat încercarea unuia de a-i pîngări demnitatea de femeie.

Dar munca perseverentă, răbdătoare, cu echipajul abea acum începea. Oamenilor trebuia să li se arate drumul cel drept, iar nu pistolul — și comisarul știa bine aceasta. Cîștigînd încrederea marinarilor, sădindu-le dragostea înflăcărată pentru ideile leniniste, determinîndu-i să devină participanți activi la făurirea primului stat al muncitorilor și țăranilor, — femeia comisar a transformat echipajul într-o unitate de voință și acțiune pusă la ordinele Revoluției. Primind botezul focului cu dușmanul înverșunat, detașamentul a plătit eroicul tribut de singe care aveа să-i aducă victoria și nemurirea.

★

Ecranizare a piesei lui Vsevolod Vișnevski, în regia lui S. Samsonov, filmul „Tragedia optimistă" a fost distins cu Premiul pentru cea mai bună evocare a unei epopei revoluționare la cel de-al XVI-lea Festival internațional al filmului de la Cannes.

Cicluri muzicale pentru elevi și studenți

Filarmonica de stat „George Enescu", organizează în săptămîna viitoare un ciclu muzical pentru elevii școlii medii nr 22 „Gh. Lazăr" pe tema „Muzica de-a lungul veacurilor". Vineri 25 octombrie, la ora 19,30 se va prezenta muzica în Italia secolelor XVII—XVIII. Își dau concursul Magda Ianculescu, Sofia Cosma, Martha Kessler, Cornelia Bronzetti și orchestra de cameră dirijată de Al. Șumski.

În același ciclu, pentru studenți, în sala mică a Palatului R.P.R își dau concursul Vladimir Orlov, Elena Andrei, Corneliu Gheorghiu, Daniel Podlovschi, Marius Rintzler și alții.

„Rev'zorul" pe discuri

Casa de discuri „Electrecord" a imprimat o nouă piesă de teatru. De data aceasta este vorba de „Revizorul" de N. V. Gogol.

Ca și celelalte discuri și acesta cuprinde o distribuție alcătuită din actorii cei mai cunoscuți și apreciați de spectatori.

Iubitorii de teatru îi vor auzi pe Alexandru Giugaru în rolul lui Anton Antonovici, primarul orașului. Revizorul, Ivan Alexandrovici Hlestakov, este interpretat de Radu Beligan. Din distribuție mai fac parte Costache Antoniu (Osip), Grigore Vasiliu-Birlic (Piotr Ivanovici Dobcinski), George Calboreanu (Artemi Filipovici Zemleanika, administratorul instituțiilor de binefacere), Nicolae Brancomir (Ivan Kuzmici, directorițele poștei), Marcel Anghelescu (Piotr Ivanovici Dobcinski), Silvia Fulda (Ana Andreeva), Eugenia Popovici (Maria Antonovna), Ion Henteu (Amos Feodorovici Leapkin-Teapkin, iudecătorul) și alții.

Adaptarea și regia aparțin lui Sică Alexandrescu.

Trebuie de remarcat că prezentarea piesei, pe care discuri, este făcută de Ion Marin Sadoveanu. În mod succint, el îl prezintă și pe autor și opera imprimată; arătînd că în piesă — „e pusă sub microscopul observației și al satirei, o picătură din imensa mocirlă socială a vieții sociale din Rusia feudalilor și a moșierimii".

După ce arată că piesa lui Gogol a ajuns la o recunoaștere universală, „Revizorul" făcînd parte din repertoriul multor teatre din lume, alături de operele marilor clasici ai literaturii dramatice, prezentatorul concheie: „Le noi „Revizorul" e de mult cunoscut și iubit. Ultima versiune a strălucit printr-o frumoasă izbîndă recunoscută a trupei românești și de marii și adevărații prețuitori sovietici".

Calitatea imprimării acestui disc se ridică la înălțimea celor mai bune înregistrări, astfel că cu satisface și pe cei mai exigenți discofili.

Frumoasa realizare a „Electrecordului" impune ca în viitor să se înscrie noi piese în planul de muncă al casei de discuri.

Trebuie de remarcat că prezentarea piesei, pe co-

Cu Mircea Crișan despre proiecte și realizări

Un cunoscut, după recenta emisiune de varietăți, prezentată de Mircea Crișan, spunea:

— Unul din farmecele acestui comic este spontaneitatea, faptul de-a putea improviza cu multă ușurință. De altfel, lucrul acesta l-am observat și a-seară în reviziune...

— La improvizația din seara aceia... am lucrat, împreună cu Al. Andi și Radu Stănescu, circa trei săptămîni, ne-a năzuit să peste cîteva zile Mircea Crișan Pentru cîteva cuvinte care uneori par spuse la întîmplare stau, împreună cu colaboratorii mei, timp îndelungat pentru a găsi forma cea mai bună de exprimare și de redare scenică.

— În cupletele dv. ați creat o serie întreagă de tipuri, în care spectatorii au intîlnit vechi cunoștințe. Ne-ar interesa dacă înainte de a le prezenta pe scenă le studiați pe „viu"?

— Pentru a înfățișa un om trecut de 50 de ani nu e de ajuns să-ți pui o perucă cu părul puțin ars. Aceste elemente exterioare pot și lipsi, dacă actorul reușește să se transpuie în caracterul personajului pe care intenționează să-l întruchipeze. Sub aparența de plutire, chiar de improvizație, caut forța interioară a tipului, acea forță care crează, o punte între artist și spectator, prin care doresc să transmit nu numai vorbele și gesturile personajului, ci și toată complexitatea lui de sentimente.

— Asta în ceea ce privește teatrul în general. Dar în privința actorului de estradă ?

— Legile estradei nu se deosebesc cu nimic de legile generale ale artei. Consider că este o mare greșală a acelor actori care joacă în special pentru estradă. Ei caută de cele mai multe ori un stil aparte și nu reușesc de cît să ingroașe, să exagereze. Pe oricare scenă ar urca, actorul trebuie să fie uman, să aibă deplină încredere în discernămîntul artistic al spectatorului. Textul spus la estrada chiar dacă e generator de veselie, trebuie să aibă un fond, iar modul de interpretare stă de multe ori pe o muchie de cuțit.

Convorbirea cu Mircea Crișan se desfășura în sala Teatrului „Țăndărică", unde interlocutorul nostru se afla în dublă calitate : de actor și de coautor al viitoarului spectacol : „Eu și materia moartă".

— Cine va fi „Eu" ? — I-am întrebat.

— Eu, adică Mircea Crișan

— Și „materia moartă"?

— O seamă de parteneri cu nume mai puțin celebre în teatru, dar foarte cunoscute în viață: un fier de călcat, un paravan, o tigae, cîteva mușe. Bineînțeles că nu vor lipsi nici o serie de păpuși, personaje ale Teatrului „Țăndărică". Acest spectacol pentru „oameni mari" cuprinde miniaturi — care vor prinde viață — sub conducerea regizorală a Margaretei Niculescu. De astă dată, împreună cu Al. Andi și Radu Stănescu, am privit în obiectivul satiric o altă categorie de tipuri și așteptăm cu deosebită emoție aprecierile spectatorilor.

— Sperăm că vă vom revedea și pe scena Teatrului „C. Tănase". În ce lucrare nouă ?

— În „Modelul" scris tot de trio-ul Al. Andi, Radu Stănescu, Mircea Crișan Este o comedie muzicală cu tema cunoașterii muncitorilor de către oamenii de artă.

Marian SANDU

Viitoare premiere

„MARIA STUART" de Schiller la Național bucureștean

Încă din stagiunea trecută au început, sub conducerea regizorului Miron Niculescu, pregătirile în vederea punerii în scenă, la Teatrul Național „I. L. Caragiale" a cunoscutei tragedii „Maria Stuart" de Schiller.

Repetițiile se află actualmente într-un stadiu avansat. Peste puțin timp vor fi gata decorurile și costumele realizate de Al. Brătășanu și Gabriela Nazarie. În această direcție s-a acordat o deosebită atenție muncii de documentare. Decorurile și costumele au fost concepute în urma unui studiu foarte serios asupra portretelor și gravurilor celor mai autentice urmărindu-se prin aceasta redarea cît mai realistă a epocii și a personajelor istorice pe care Schiller le-a creat în această tragedie. Aceeași importanță au acordat-o studiului epocii deopotrivă regia și colectivul de interpreți ai piesei. Directorul de scenă, Miron Niculescu, ne-a arătat cu privire la aceasta că : *„pornind de la vasta literatură care s-a scris pe tema tragicei morți a Mariei Stuart, regia și colectivul de interpreți se străduiesc să construiască o imagine cît mai veridică a epocii elisabetane, încercînd să contureze cu acribie cît mai exactă culorile puternice pe măsura partiturii schilleriene".*

Și aci Miron Niculescu ne spune că, de altfel, documentarea a fost punctul de plecare în realizarea spectacolului.

— Vizionarea unor filme ne-a ajutat, de asemenea, să ne apropiem de stilul Angliei secolului al XVI-lea. Dar această perseverență și minuțioasă muncă de documentare nu obligă să nu facem o reconstituire istorică ci să încercăm să aducem teatrul romantic cît mai aproape de înțelegerea spectatorului de astăzi, să i găsim sensurile istorice și politice în spirit contemporan — subliniază Miron Niculescu.

Pentru realizarea spectacolului, la un înalt nivel artistic, rolurile au fost încredințate unor forte actoricești dintre cele mai reprezentative, ale primei noastre scene. Artista poporului Aura Buzescu va interpreta rolul reginei Elisabeta, pe care l-a mai susținut cu 20 de ani în urmă tot pe scena Națională, în data aceasta aducînd trăsături noi și interesante personajului. În Maria Stuart va apărea artista emerită Irina Răchiteanu-Sirianu, în Burleigh, artistul emerit Toma Dimitriu, în Shrewsbury, artistul emerit Nicu Dimitriu. E interesant de arătat că repetă paralel artista emerită Dina Cocea și Marietta Anca în Elisabeta : artista emerită Tanti Cocea în Maria Stuart și încă multi alți artiști fruntași întregind a doua și, în parte, a treia distribuție.

Sandu NAUMESCU

NE VIZITEAZĂ...

Dansatori de la Opera de Stat din Berlin

La sfîrșitul acestei luni va prezenta spectacole în țara noastră un grup de balet de la Opera de Stat din Berlin (R. D Germană). Conducerea artistică: Elfi Zimber. În rîndul solistilor care își vor da concursul se numără Ursula Heinrich și Pedro Hebenstreit, deținători ai medaliei de aur a Festivalului de la Moscova din anul 1957. Nora Mank, Fred Schonfeld, Gherhard Petzold, precum și Claus Schultz care a întreprins în anii trecuți un turneu în țara noastră.

La pian va acompania Hans Kessner.

Orchestra „Clarion"

Orchestra de muzică de cameră „Clarion" din S.U.A. va fi de asemenea, oaspete al țării noastre.

Formația americană va da, în primele zile ale lunii noiembrie, concerte la București, Timișoara, Cluj și Brașov. Dirijorul și conducătorul orchestrei este Newel Jenkis. Soliști, între alții, Iacob Glick, Gerald Tarack, Bruce Rogers.

Orchestra „Clarion" a făcut numeroase deplasări în străinătate și recent a obținut un frumos succes în turneul întreprins în U.R.S.S.

Programul pe care îl va prezenta în țara noastră va cuprinde lucrări de Tommaso Giordani, Pietro Locatelli, Aaron Copland, Luigi Cherubini, Hall Overton etc.

„Atenție ! Revista"

Secția de estradă a Teatrului muzical din Brașov și-a deschis actuala stagiune cu reluarea spectacolului „Atenție ! Revista" — un prolog și două acte de Bogdan Căuș și Mihai Maximilian, muzica de N. Kirculescu.

Conceput pe linia unei evocări istorice a străvechii cetăți brașovene care este vizitată de un grup de turiști, spectacolul prezintă în tablouri sugestive aspecte semnificative din evoluarea orașului de la poalele Timpei. Merită subliniate secvențele scenice „Neam mutat în casă nouă", „Pasageri, fiți gata de plecare", „Atenție, se filmează", „Orașul ucenicilor" etc. Fără a neglija criticarea unor lipsuri cu specific local, în ansamblu meritul spectacolului „Atenție ! Revista" constă în evidențierea unor realități actuale din etapa desăvîrșirii construcției socialiste. Realizări ale constructorilor de tractoare și autocamioane a căror faimă a trecut de mult hotarele țării, ale colectiviștilor, viticultorilor și grădinarițelor de la Codlea, ale tehnicienilor și muncitorilor, sublinierea muncitorilor și cercetătorilor științifici brașovene, locuri de odihnă și recreere pentru oamenii muncii, au stat la baza concepției scenariului de către cei doi autori. Muzica lui N. Kirculescu a dat o notă de voioșie întregului spectacol, remarcîndu-se îndeosebi melodiile „Porumbel" și „Noi dimitri cumva aseară", interpretate cu talent de Silvia Băcilă și respectiv Sandu Grozav. S-au evidențiat pentru buna interpretare scenică actorii Lidia Marinescu, Lucy Chevalier, Winny Sibianu, Eliza Constantin, Mihai Ionescu. De asemenea, merită subliniată naturalețea expresiei plină de lirism a Ninei Dontu. Au cîntat cu mult succes Rodica Moianu, Mioara Torceanu, Nora Pinciu, Anton Alexandru, Florin Anca. O contribuție de seamă la reușita spectacolului a avut, de asemenea, coregrafia, atent interpretată de corpul de balet al estradei sub îndrumarea competentă a Adrianei Dumitrescu. Au plăcut îndeosebi Silvia Cătană, Doina Bilcu, Ion Torsz. Marioca Negrea, Smaranda Sărăteanu care s-au evidențiat în tablouri coregrafice cu tematică adecvată liniei generale a revistei.

Ion GRECEA

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Povestea pantofiorului de aur"

Opera renumitului sculptor polonez Wit Stwosz putea constitui subiectul unui documentar de circa 20 de minute, evident interesant. Regizorul Sylwester Checinski a ales însă calea filmului artistic de lung metraj, imaginînd o intrigă îndeajuns de subțire dar care, pe undeva, tinteste o semnificație majoră : strădania continuă, permanentă spre perfecțiune, spre desăvîrșire. În fabulația filmului purtătorul de cuvînt al acestei idei este micul Wawrzek, cel care, pasionat precoce pentru arta sculptării lemnului, înfruntă bătăile stăpînului, mizeriile unei meserii care nu-i place, pericolele unei vieți anemice, doar-doar își va vedea visul împlinit : acela de a fi primit ucenic în atelierul vestitului artist.

Spuneam că intriga filmului e destul de subțire. Poate că nici regizorul n-a dorit un film „serios" cu orice preț. Ca și Ian Bathory în filmul „Cei doi care au furat luna", Sylwester Checinski optează pentru o tratare deseori convențională a subiectului, impletind elemente realiste de ordin istoric cu altele de basm. Procedeul nu deranjează cu atît mai mult cu cît ideile filmului sînt clar exprimate iar jocul mientului Marek Kondrat în rolul lui Wawrzek este incintător.

I. MATEI

Carnet artistic argeșean

După reprezentarea piesei lui B. P. Hajdeu „Trei crai de la răsărit", în regia lui N. Al Toscani și a piesei „Minciuna are picioare lungi" de Eduardo de Filippo și „Hangița" de Goldoni, în prima jumătate a lunii noiembrie se va reprezenta — în premieră — piesa lui A. Cuzzani, „Centrul înaintas a murit în zori" Pe aceeași scenă vor mai vedea lumina rampei spectacolele : „Don Carlos" de Schiller, „A 12-a noapte" de Shakespeare, „Bătrînul" de Maxim Gorki.

„Punctul culminant"... este titlul unei noi piese de Gheorghe Vlad, piesa — inspirată din viața nouă a satului — va fi reprezentată pe scena piteșteană, în a doua parte a stagiunii.

„11 metri la estradă", așa se intitulează viitorul spectacol al secției de estradă a Teatrului de stat din Pitești. Autorii — Titi Bulacu și Gigi Ionescu — doi tineri actori nimuitori de la Teatrul de păpuși — împreună cu compozitorul Eugen Cerbu, au ca „punct de pornire" al spectacolului unele pretexte sportive.

Premiera acestui spectacol va avea loc după terminarea turneului de 56 zile, pe care îl prezintă secția de estradă piteșteană în întreprinde — în diferite orașe din țară — cu spectacolul „Sus revista !" O altă premieră ce va consolidi comedia muzicală „O zi minunată" de Zlobin și Seleznev, în regia lui Gigi Niculescu.

Două premiere au avut loc pînă acum și la Teatrul de păpuși din Pitești cu „Păcală" de Brîndușa Zaița-Silvestru, și „Vrăjitorul" de Gubarev. Viitoarea premieră a acestui teatru o va constitui noua piesă a lui Valentin Silvestru, intitulată „Cum au intrat Ilurieul și cobza la școala de muzică".

Artiștii amatori repetă și ei de zor La Palatul Culturii se lucrează piesa „Colecția" de Gh. Dorin, sub îndrumarea actriței Xenia Beza, de la Teatrul de Stat. O altă echipă de amatori, îndrumată de actorul Ion Focșa, repetă cunoscuta piesă a lui G. M. Zamfirescu, „Domnișoara Nastasia".

Tot artiștii amatori pitești — de astă dată soliști vocali și instrumentali — au pregătit opereta : „Sărutul Cianitei" de Miliutin.

ECOURI

● *CINEMATOGRAFIA R. D. Germane produce anual 26 de filme artistice de lung metraj, 120 de filme documentare și de știință popularizată și 52 de filme de scurt metraj cu interpreți, pentru televiziune, dintre care majoritatea au subiecte satirice din actualitate. În plus se mai produc 70 de jurnale de actualități precum și 36 filme de scurt-metraj la cererea unor instituții sau ministere*

● *MICHELE MORGAN, cunoscuta actriță franceză care ne-a vizitat în anii trecuți țara, este protagonista noului film francez „Un domn bine din toate punctele de vedere", o creație a genului de aventuri.*

● *PRINTRE noile filme indiene se numără și „Un strigăt pentru viață" înspirat de realitățile specifice ale luptei pentru progres social în această țară. Protagoniștii filmului sînt Sunil Dutt și tînăra interpretă Nirupa Roy.*

PE SCENELE OPERELOR CLUJENE

Operele clujene și-au înscris în repertoriul lor o serie de spectacole ce vor atrage în mod deosebit atenția publicului.

La Opera de Stat va vedea din nou lumina rampei „Pădurea vulturilor" de Tudor Jarda, într-o versiune muzicală și scenică nouă. De asemenea va fi prezentată „Logodna la mănăstire" de S. Prokofiev, operă pregătită în întregime încă în stagiunea trecută.

După reușitul balet „În calea trăznetului" care a cunoscut un frumos succes, se pregătește — „Întoarcerea din adîncuri" de Mihail Iora precum și „Legenda despre dragoste" de Melikov.

Se preconizează, de asemenea, punerea în scenă a încă unui balet pe muzica scrisă de compozitorul clujan Sigismund Toduță, al cărui subiect este legat de eliberarea patriei de sub jugul fascist.

Este de menționat, tot la aceeași Operă, înscrierea unor noi lucrări cum sînt „Elixirul dragostei" și „Hänsel și Gretel".

Opera maghiară de Stat pregătește „Maeștrii cîntăreți din Nürnberg" de R. Wagner, „Prințul coplit din lemn" de Bela Bartok, „Nunta în Carpați" de Paul Constantinescu.

În colaborare cu Opera română se va prezenta un balet de mare amploare.

Conferințe experimentale teatrale

În scopul continuei îmbogățiri a culturii teatrale, Teatrul Național „Vasile Alecsandri" din Iași, în organizat pentru publicul spectator un ciclu de conferințe experimentale despre istoria teatrului universal.

Expunerile vor fi însoțite de fragmente ilustrative din operele dramatice despre care se vorbește.

Prima expunere este consacrată teatrului antic.

TEATRUL ȘI MUZICA LA TIMIȘOARA

Acum, la început de stagiune, ni s-a părut oportună o vizită prin instituțiile de artă ale orașului Timișoara aflate, desigur, și ele în febra pregătirilor de noi spectacole în premieră. Și nu ne-am înșelat deloc în alegerea momentului. Mărturie este tumultul care te întîmpină la sediul ce găduiește cele trei teatre de stat — român, german, maghiar și opera.

La Teatrul de Stat român, pricina animației din aceste zile era premiera pe țară a piesei lui Sergiu Fărcășan „Sonet pentru o păpușă". În rolurile principale ale noii lucrări originale apar Gh. Leahu, artist emerit și Cătălina Buzoianu, „debutantă" pe scena timișoreană, dar, se pare, cu o bună carte de vizită... profesională. Piesa a fost pregătită sub îndrumarea regizorului Dan Nasta, iar decorurile semnate de scenograful Virgil Miloia Și tot printre lucrările în premieră mai figurează în repertoriul acestui colectiv „Egor Buliciov și alții", de Maxim Gorki, „Cîtadela sfărîmată" de H. Lovineseu etc. Am lăsat anume mai la urmă spectacolul „Richard al III-lea" de William Shakespeare deoarece se cuvenea să mai adăugăm un amănunt interesant : cu prilejul celei de a 400-a aniversări a nașterii marelui dramaturg englez, colectivul acestui teatru va organiza, timp de o săptămînă un festival în cadrul căruia va juca, alături de piesa în premieră, și „Hamlet", „Iubliniîzea scorpiei" și „Visul unei nopți de vară", aflate în repertoriu

Cu un etaj mai sus îl găsim, în mijlocul colectivului pe I. Sellner, director al Teatrului de Stat german, preocupat, de asemenea, de noile spectacole, între care se enumeră „Portretul" de Al. Voitin, în regia lui Hans Schuschnig și scenografia Mariei Bodor — „Neamurile" de Teofil Bușecan, „Chirița la Iași" de Vasile Alecsandri și altele. Se-nțelege că asidue sînt și pregătirile de la Teatrul de Stat maghiar, unde director! Emeric Krausz, ne asigură de colaborarea perfectă cu dramaturgul Ștefan Berciu în pregătirea aici, a piesei „Acuzarea apără", în premieră și explicația acestei colaborări este pe cît se poate de plauzibilă : punînd în scenă anul trecut piesa „Cîne a ucis", se pare că nici regizorul și nici interpreții nu au... ucis-o, "publicul primind-o cu interes. Apoi, aci, spectatorii vor mai vedea, în actuala stagiune „Accidentul" de Maria Földes, „Mult zgomot pentru nimic", prima piesă shakespeareană pe scena teatrului maghiar, „Ultima oră" de M. Sebastian și altele.

În repertoriul Operei de Stat sînt înscrise multe lucrări. În stagiunea curentă iubitorii acestui gen vor viziona unici premiere și cîteva reluări — „Nunta lui Figaro", „Gianni Schicchi", „Mireasa vîndută" etc. — întregul colectiv repetă intens la opera „Turandot" de Puccini, viitoarea premieră, pregătită sub conducerea muzicală a lui Lucian Iurașiu și Ioan Kecseanovici, în regia lui I. Arbore de la Opera din Cluj. Pe linia unor actiuni meritorii se înscrie, de asemenea și festivalul Verdi — din luna octombrie, în cadrul căruia se va prezenta operele „Aida", „Traviata", „Trubadurul" și „Bal mascat". Iubitorii de muzică vor afla de altfel noutăți și pe scena sălii de concert, unde colectivul filarmonicii „Banatul" va prezenta în primă audiție : Concertul pentru violoncel" de A. Vieru, „Tripticul simfonic" de Kleper, „Concerto grosso" de Vivaldi, „Simfonia bevis" de Țărănu etc., voi audia soliști cu renume cum sînt Ion Voicu, Vladimir Orlov, Kadens Wyinski (R. P. Polonă), Maria Gherogheruo (Grecia), Silvie Mercier (Franța) etc. și vor admira măiestria dirijorală a lui Mircea Cosarabă, Horst Forster (R. D. Germană) și a altor oaspeți invitați la pupitrul orchestrei bănățene... Așadar și stagiunea din Timișoara se anunță bogată în evenimente cultural-artistice constituind un sezon plin de plăcute surprize pentru publicul iubitor de spectacole bune.

Virgil LAZĂR

Teatrul Mare Dramatic „Maxim Gorki" din Leningrad :

„Barbarii" și „Oceanul"

În timp ce Teatrul bucureștean de Comedie face un turneu în Uniunea Sovietică, Teatrul „Maxim Gorki" din Leningrad vizitează cîteva din orașele țării noastre, prezentînd două spectacole. Prezența unui ansamblu teatral sovietic în țara noastră este de sigur o asemenea manifestație excepțională, atît în sine, cît și pentru calitatea și reputația acestei trupe.

De mult cunoscutul G. A. Tovstonogov, regizor și teoretician al teatrului, autor al unor spectacole ce au făcut faimă a ajuns pînă în foarte îndepărtate colțuri ale lumii, stă la conducerea artistică a trupei, și numele său, verifică prin regizarea a zeci și zeci de piese pe cele mai diferite scene sovietice, este o garanție că acest teatru se va găsi mereu pe poziția unei arte noi, folositoare culturii și maselor populare...

Desigur că era firesc ca una din cele două drame reprezentate în turneul românesc să aparțină lui Maxim Gorki, un omagiu adus marelui său patron, dar și pentru că dramaturgia gorkiană constituie una din temelinile repertoriului permanent ale teatrului leningrădean. S-a ales „Barbarii" și orice alegere fiind binevenită pentru noi, aceasta e cu deosebire binevenită, căci e vorba de o dramă cunoscută de publicul românesc, mai ales din lectură. Chiar cei ce cunosc mai puțin amănunțit opera dramatică gorkiană, își vor putea face o idee despre conținutul și problematica ei, dacă vom spune că „Barbarii" datînd în aceeași perioadă de creație cu „Copiii soarelui", dezbate ca și aceasta problema intelectualității ruse burgheze de la începutul secolului nostru. E vorba aici despre poziția ei distantă și totalmente sterilă față de popor, temă care pe Gorki l-a preocupat cu deosebire. Ingineri Cerkun și Tiganov, care, odată cu instrumentul de progres, care este calea ferată ar fi trebuit să aducă în „orașul de provincie", vîntul unei adevărat progres moral, al unei treziri a demnității și libertății, și a adevărate simpatii pentru umanitate și idealuri nobile, se dovedesc mai „barbari" decît membrii sărmanului mic-burghez din orășelul pe care îl numește cu ... superior, barbari din lipsă de morală omenească, din superioritățiu lor intelectuale li face mai periculoși decît o invazie, străini, și ravagiile pe care prezența lor le provoacă între bietele ființe „fără pretenții ale tîrgului, deși numai scuză pe acestia din urmă de adevărata, conștiința lor înapoiere, și căldură, sînt mai atroce decît se poate imagina. Moartea naivei, dar cu...

stitei Nadejda, este certificatul lor de barbarie, și dacă în piesa nu ar exista figura patetică a tînărului student, cu adevărat revoluționar, Stepan Lukin și a tinerei Katia, frematînd de dorința de a se dedica ideal, cuvîntul acestor drame ar cădea pe un orizont fără speranță. Speranță, însă, și chiar certitudine, Gorki avea, căci știa să le citească în realitatea poporului și a muncitorimii ruse, cu care sufletul său era una.

Cuplarea acestor drame, a unei epoci apuse întunecate și populate de oameni ... atît de înrîuriți de impresia de respunsul grandiorii sovietice, al oamenilor care, după ce au făcut socialismul, se avîntă spre comunism, ne-a părut nefericită. **Barbarilor.** Concepției care-l anima pe neuitatul Platonov de a-l prietenul, său Lukin, constituia în cursul unei experiențe atît de îndelungate. Pentru „Barbarii" el a adoptat soluția unei regii de atmosferă ce-a anunțat iz tradițional, în-cadru cadru categoric dar ponderat, figurativ și transmițînd totul cu forță inefabilă asupra interpretării, asupra stilului de joc care prin ritm lent, prin rarefiere și chiar printr-o oarecare lungire pesacă de rol, o excepțională virtuozitate se întrevede în posibilitățile tînărului. În „Barbarii" B. Luspekaev, interpretul lui Cerkun, are o gesticulație și o mimică atît de mănătată, atît de variată, încît parcă execută vocalize și fioriturl, dar în perfect echilibru ; V. I. Strjelcik, a realizat cu o excelentă economie un tip de autenticitate remarcabilă. Atît meschinăria somnolentă a acestei lumi mărunte, cît și explozille ei de sordidă morbiditate, au prilejuit excelente demonstrații de atmosferă. Actul I și actul III sînt culmea de afirmare a regiei. Ne-a nedumerit însă modul în care a fost conceput personajul Nadejdei, care fără a face prin aceasta și pentru aceasta vreo rezervă asupra jocului interpretei, ni s-a părut a fi cam departe de intenții lui Gorki și întins pe o meritată linie de obsesie mediocră și aproape irresponsabilă

În „Oceanul", Tovstonogov a aplicat concepția unei regii bazată pe mișcare și totodată pe accentuarea dramatismului moral obținută prin sobrietate, prin interiorizare, prin răscoliri intense a fondului de idei chiar cu prețul uneori al unui excès de declarativitate abstractă.

E firesc ca teoria regizorală a lui Tovstonogov să ducă la un primat al actorului ca factor principal de valorificare a textului, și nu știm cum să-l lăudăm pentru aceasta. Arta si tehnica actoricească a ansamblului sînt de o mare înălțime, din mijloacele actorilor nu lipsește nici unul, și cu toate că ei caută din toate puterile să nu se dezlănțuie în bucăți, a sugerat perfect stagnarea, lenevia morală, brutalitatea mocnită și grosolănia abia mascată a micii burghezii. Fiecare portret a fost desenat cu o minuție extremă și dacă „tipurile" au fost cum nu se poate mai sugestive, dinamica psihologică a fost de o autenticitate remarcabilă. Atît meschinăria somnolentă a acestei lumi mărunte, cît și explozille ei de sordidă morbiditate, au prilejuit excelente demonstrații de atmosferă. Actul I și actul III sînt culmea de afirmare a regiei. Ne-a nedumerit însă modul în care a fost conceput personajul Nadejdei, care fără a face prin aceasta și pentru aceasta vreo rezervă asupra jocului interpretei, ni s-a părut a fi cam departe de intenții lui Gorki și întins pe o meritată linie de obsesie mediocră și aproape irresponsabilă

În „Oceanul", Tovstonogov a aplicat concepția unei regii bazată pe mișcare și totodată pe accentuarea dramatismului moral obținută prin sobrietate, prin interiorizare, prin răscolări

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr 316

Sîmbătă
26 octombrie 1963

8 pagini — 1,50 lei

Cîteva ore printre ENERGETICIENI

● FRAȚII „MECAN 1" ȘI „MECAN 2" ● CUM S-A ÎMBOGĂȚIT LIGNITUL ● CEAȚA CARE ARDE ●

Inginerul Vasile Mihai Popov, membru corespondent al Academiei R.P.R. (primul din dreapta), lucrînd împreună cu alți cercetători la mașina de calcul „MECAN-2"

Prima impresie pe care ți-o lasă vizita la Institutul de energetică al Academiei R. P. R. este că ai nimerit într-o uzină. Ce-i drept — o uzină cam eterogenă: halele spațioase adăpostesc tot felul de utilaje, de la cazane cu abur pînă la motoare de automobil, încît ar fi greu să determini profilul acestei „uzine". Cunoscînd mai îndeaproape institutul îți dai seama că toată această varietate este legată cu un singur fir roșu: preocuparea colectivului de cercetători de a găsi căile de valorificare cît mai judicioasă a surselor de energie. Se fac aici studii foarte diferite: unele privesc ansamblul resurselor energetice ale țării, altele modalitatea de a obține, din diverși combustibili, randamente cît mai mari etc. Toate sînt însă legate de nevoile producției, de rezolvarea diferitelor probleme ivite în opera de industrializare a țării.

„Frații MECAN"

În primul laborator în care intrăm facem cunoștință cu doi frați: „MECAN-1", ceva mai în vîrstă, și MECAN-2", care-i foarte tînăr. „MECAN" este o prescurtare, numele lor complet sunînd astfel: „mașină electronică de calcul analogic".

Cele două mașini s-au născut și lucrează aici, în institut.

Dar înainte de a ne referi la ele, cîteva cuvinte despre creatorul lor principal: inginerul Vasile-Mihai Popov. Încă de cînd a venit la Institutul de energetică — absolvise cu puțin timp înainte facultatea — tînărul specialist, care astăzi are 34 de ani, a pornit să studieze o problemă deosebit de im-

Dan LĂZĂRESCU

● (Continuare în pag. 4-a)

Urmărind parametrii funcționali ai flăcărilor produse în focarul experimental de cuart

ALMANAHUL MAGAZIN 1964

ÎN CURÎND ÎN LIBRĂRII ȘI LA CHIOȘCURILE DE ZIARE

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

ÎN ÎMPĂRĂȚIA ȘINELOR DE FIER

Cînd întrebi pe cineva „unde te duci?" și-ți răspunde „la gară" — cele două cuvinte nu rămîn de fapt două, ci cuprind fraze întregi, cu perorații, rugăminți, enervări, duioșie etc., etc. Pentru că zgîrcitul „la gară" se traduce de fapt așa:

— Plec la Dorohoi. Am acolo niște rude pe care nu le-am mai văzut de mult. Nu știi, o fi frig pe-acolo? Eu mi-am luat balonseidul și trei pulovere, dar o fi de ajuns? Rude din partea mamei. Am pus eu oare bascul în valiză? Mă duc să nu spună că mă rup de tot de familie. Ba mai mult, le-am luat și niște cadouri — și de bine ce le-am luat am uitat fularul pentru mătușe-mea pe spătarul scaunului. E un drum lung că ți se urăște! Doar dac-oi găsi oameni simpatici în compartiment... Și nu-mi arde mie de drum acuma, cum nu-ți arde dumitale să umbli pe sîrmă! Mi-a dat mama și niște sticle de bulion pentru ei, de parcă acolo nu cresc roșii! Să vezi dacă se varsă, mi-am terminat costumul bej cu dungi albe! Și-s încărcat ca un asin de munte. Ce naiba oi face cu atîtea bagaje, nu știu! Unde mai pui că trebuie să schimb și trenul. Și-aveam acasă atîta treabă, dar vorba aia — tichia de mărgăritar! Nici n-am apucat să scot florile de pe balcon și-o să dea bruma peste ele. Uf, am uitat și de telefonul pentru schimb de locuință. Te rog mult, fă-mi tu serviciul ăsta, sună la nr.... și spune că mă întorc din provincie joi. Dac-oi putea — că ăia o să se simtă obligați să mă rețină. De fapt eu prin părțile alea am copilărit și știi, amintirile... Uite, acum mi-am adus aminte că nu mi-am luat periuța de dinți. O să-mi cumpăr din gară, dac-oi avea timp...

Rezerva e justificată: de fapt, cînd te duci la gară, nu cine vii de la gară, n-ai niciodată timp. Întotdeauna te mai despart doar 5—6 minute (dacă nu și mai puțin!) de ora sosirii sau plecării trenului, anunțată de crainica stației de amplificare: „Trenul de persoane 8 025 în direcția Buzău-Făurei-Fetești pleacă de la linia 12, peste 5 minute" sau „Trenul rapid 62 din direcția Iași, sosește în gară la linia 7"... Și atunci dintr-odată, ca împinși de același resort, sute de oameni pornesc într-acolo, se înghesuie, se îmbrîncesc, își cer scuze, aleargă, vorbesc tare, se caută, se împiedecă în bagaje, fug mai departe — mînați de același curent febril care se numește „reise fieber" sau „emoții de voiaj"...

În gară ai timp doar cînd te duci FĂRĂ treabă. Și sînt mulți cărora le place să se ducă la gară așa cum se duc la cinematograf: într-adevăr ai parte de un spectacol cel puțin la fel de interesant! Și mai cu seamă, ai răgaz să vezi gara — să o vezi în adevăratul înțeles al cuvîntului. Și în asemenea ocazii descoperi cu stupoare noian de amănunte pe care nu le-ai sesizat niciodată, deși ai venit aici de sute de ori!

Cobori din tramvai, te strecori prin furnicarul mulțimii — care aici este la orice oră la fel de compact și zgomotos — și cotești. Privirea-ți cade pe perdeaua de apă care se avîntă în aer cu străluciri de curcubeu — și te miri: niciodată

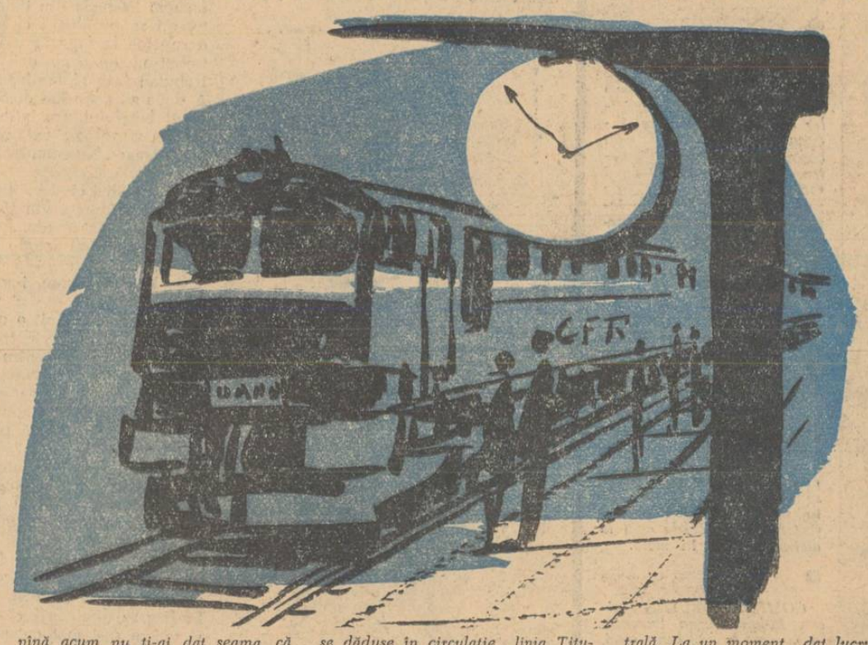

pînă acum nu ți-ai dat seama că cele trei fîntîni arteziene funcționează! Te uiți la verdețea care le înconjoară și la pomișorii care se înfrățesc alături — și te miri: niciodată n-ai văzut că sînt conifere! Ridici ochii spre cupolele aurite de soarele domol de octombrie — și te miri: niciodată n-ai observat liniile capricioase ale acoperișului! Iar clădirea imensă, cu ziduri groase și cenușii, ți se dezvăluie ca un tacit reproș... Cînd o privești de afară pare austeră, gravă și solemnă — de parcă n-ar ascunde cea mai zgomotoasă agitație și cea mai pestriță lume. Așa a fost dintotdeauna.

De fapt, de-a lungul anilor gara a suscitat numeroase discuții fie de amplasament, de denumire sau de construcție. Pe la 1884 i s-a zis „Gara Tîrgoviștei", pentru că atunci se dăduse în circulație linia Titu-Tîrgoviște, și deabea mai tîrziu a fost numită „Gara de Nord". În 1889 „Fontana Blanduziei" își informa cititorii: „Se aude că în vara viitoare vom avea o gară în mijlocul Bucureștiului. Directorul general al C.F.R. va stărui ca să obție autorizație de la ministrul lucrărilor publice". După alți cinci ani „Adevărul" anunța: „Luna viitoare se vor începe expropierile necesare în împrejurimile cazărmii Malmaison și la capătul bulevardului Elisabeta pentru construirea Gării Centrale". Într-adevăr, existau mai multe proiecte: să se înalțe Gara Centrală la capătul Căii Dorobanților, pe cheiul Gîrlei, la capătul bulevardului Pache, pe locul unde este astăzi liceul „Gh. Lazăr" sau să se transforme Gara de Nord în Gara Centrală. La un moment dat lucrurile păreau definitivate dar, păreau doar... 40 de ani mai tîrziu, prin 1934, gazetele scriau din nou cu

Pia RĂDULESCU
Desene de Beca RIND

● (Continuare în pag. 4-a)

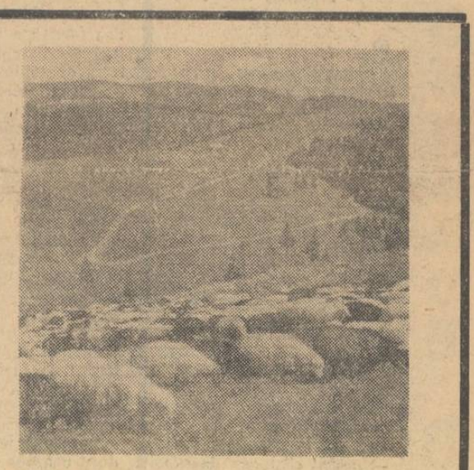

De pe Prislop, ca o panglică albă, aruncată peste culmi, în golul munților, se vede șoseaua care duce spre Moldova

LA LUMINA RACHETELOR ROȘII

De două ori a încercat batalionul să atace ferma Archid, de unde se deschide drumul către Hodod și mai departe spre cîmpia Careilor. De fiecare dată însă a fost oprit șuvoiul de foc care izbucnea de pe înălțimea pe care se afla ferma. Toată ziua artileria și aruncătoarele noastre bombardaseră poziția ocupată de hitleriști, dar cuiburile de mitralieră dușmane, de pe panta pe care se afla ferma, n-au putut fi scoase din luptă. Numai dacă s-ar fi dus cineva pînă acolo, să-i zmulgă pe fasciști din găurile fermei, ar fi putut fi lichidate cuiburile de foc...

... Începuse a se topi amurgul, cînd compania pe care o comandam, avînd în frunte plutonul sergentului major Gheorghe Ciurea, a ajuns pe un drum ocolit, prin flancul drept al batalionului, deasupra văii care ducea spre inima fermei. De acolo se deslușea spre stînga poziția batalionului, iar spre dreapta se întindea așa-numita, pe atunci, pădure Bük, care își prelungea un braț spre fermă. Tocmai acolo, la îmbinarea limbii de pădure cu ferma, trebuia să ajungă, în primul rînd, plutonul comandat de Ciurea, pentru a cădea în spatele celui mai puternic cuib de arme automate al vrăjmașului. Toată ziua urcaserăm și coboriserăm prin pădure pentru a găsi drumul cel mai bun și mai ferit de vederile și focul inamicului. Oamenii erau obosiți. Cu cît înaintau, cu atît creșteau neliniștea și nerăbdarea lor. Din fundul văii adînci și reci au început să răzbată pînă la noi șoapte, frînturi de vorbe nemțești. Împreună cu Ciurea, m-am apropiat și mai mult de marginea prăpastiei. Atunci am deslușit bine ce se petrecea jos: un pluton de nemți urca încet prin stînga noastră pe o viroagă chiar către acea parte a pădurii în care ne opriserăm și noi. Un alt pluton fascist urca pe o altă viroagă, din dreapta, tot spre pădurea „noastră".

Amîndoi am înțeles că inamicul a descoperit în timpul zilei mișcarea și, poate, și intențiile noastre. Și acum, căutînd să ne întindă o capcană, au trimis cele două plutoane să ne încercuiască.

Ion GH. PANA
Locotenent-colonel în rezervă

● (Continuare în pag. 7-a)

POARTA DINSPRE MOLDOVA

Un reportaj din Maramureș

de Virgil Dănciulescu

ÎN PAGINA A 3-A

Semnele înnoirii apar și în cele mai vechi îndeletniciri: crescătorii de vite de la gospodăria colectivă din Vișeul de jos care sînt pe Prislop cu oile și vitele au început să hrănească viteii — după noile indicații zootehnice — cu biberonul

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

IN GRĂDINA botanică Nikitsk din Crimeea crește arborele sequoia. În patria sa, America de Nord, el trăiește pînă la 4 000 de ani, atingînd o înălțime de 150 m și o grosime de 10 m. Studiind inelele anuale ale acestui arbore, oamenii de știință au stabilit tabloul modificărilor climei în trecutul nu prea îndepărtat. Se pare că ritmul creșterii este puternic influențat de condițiile meteorologice. Se studiază nu numai arborii vii, ci și busteni, pari, obiecte de lemn, așchii, rămășițe din construcții vechi și morminte. Cunoașterea condițiilor climaterice din trecut este importantă atît pentru știință cît și pentru practică. Astfel, la construirea unui baraj sau hidrocentrale trebuie să se țină seama de schimbarea cotelor apelor pe o perioadă mai îndelungată — temperatura aerului, direcția și viteza vîntului etc. Cum în trecut nu exista o rețea de stații meteorologice, informațiile culese de la arborii sequoia — adevărate cronici ale antichității, — sînt de mare ajutor.

●

PRODUCĂTORII JAPONEZI de perle au anunțat că experiențele făcute timp de șase luni asupra scoicilor de apă dulce au fost încununate de succes: s-au obținut perle cu un diametru de 5 milimetri. O nouă societate producătoare de perle care a luat ființă în Japonia intenționează să exploateze acum scoicile într-un lac situat la nord-est de Tokio și speră să obțină o producție anuală de 3 tone de perle dintre care unele vor atinge 15 mm. diametru.

●

UN CERCETĂTOR sovietic a remarcat că deasupra puțurilor de foraj pentru metan se adună adevărați nori de țînțari. Ca urmare, el propune să se creeze surse artificiale de gaz bogate în metan pentru a atrage țînțarii și a proceda apoi la distrugerea lor în masă.

●

COMPOZITORUL american Joshua Logan lucrează în prezent la realizarea unei comedii muzicale intitulate „Baker Street" (Strada Baker), care are ca temă aventurile cunoscutului detectiv Sherlock Holmes, creat de scriitorul Conan Doyle. Comedia muzicală va fi prezentată la începutul acestei stagiuni pe una dintre scenele de pe Broadway din New York.

●

STRATFORD ON AVON localitatea în care s-a născut Shakespeare, a fost vizitată anul trecut de nu mai puțin de 230 000 de turiști — dintre care 50 la sută erau veniți de peste hotare. Municipalitatea orașului a primit recent din partea unui necunoscut o donație de 150 000 lire sterline cu destinația de a se folosi suma respectivă pentru festivitățile legate de sărbătorirea a 400 de ani de la nașterea marelui Will. Donatorul — care a ținut să rămînă necunoscut — a semnat scrisoarea de donație cu pseudonimul „Shylok".

●

S-AU SCURS 14 ani de cînd și-a luat zborul „Mi-1" — primul elicopter sovietic produs în serie. Astăzi, mii de libelule de oțel, începînd cu micuțele dar agilele „Mi-1" și „Ka-15" și terminînd cu uriașele „Mi-6", brăzdează cerul Uniunii Sovietice. Elicopterele sovietice sînt exportate în numeroase țări. Ele aduc mari foloase în domeniul agriculturii, pe șantiere și pe liniile aeriene de călători. Performanțele elicopterelor s-au îmbunătățit sensibil față de prototipuri datorită noilor turbine cu gaze ușoare și puternice. Astfel, „V-2" poate transporta șapte călători în loc de trei cît transporta „Mi-1", iar „V-8" transportă 24 de călători în timp ce „Mi-4" doar 11 călători. Noile modele ating o viteză mai mare și sînt cu mult mai economice, iar siguranța de zbor este considerabil sporită.

●

MUZEUL de motociclete din Karl-Marx-Stadt (R.D.G.) a înregistrat de curînd pe cel de al 200.000-lea vizitator. Colecția muzeului deschis numai cu doi ani în urmă, păstrează peste 600 de tipuri de „mașini de mers", de la cea mai simplă, a lui F. Drais (1817) pînă la ultimele fabricații.

●

UNUL din cele mai renumite muzee de instrumente muzicale din lume se află la Poznan, în Polonia. Printre cele 600 de exponate se găsesc instrumentele cele mai diferite și rare din Africa, Asia și America de Sud. În același timp, vizitatorii găsesc aici instrumentele muzicale ale unor compozitori celebri, ca de pildă pianul lui Frederic Chopin.

●

LA 120 MILE de Nairobi, în Kenya, se află exact pe Ecuator, hotelul restaurant „Silverback" Ceea ce atrage în mod deosebit pe turiști este originalitatea construcției — unică în felul ei — care oferă vizitatorilor posibilitatea de a cumpăra băuturi la bar din partea sudică — și a trece în restaurant, pentru a le consuma — în partea nordică a emisferei !

OAMENI DE DEPARTE

DARUL PREMEI

— Nu cumpărați un colier ? Ridic privirile și mă aflu față-n față cu o mogîldeață de copil, îmbrăcat după moda femeilor ceyloneze, într-un lung **sarry**, vesmînt alcătuit dintr-o mătase pe care o cunosc și femeile de la noi sub denumirea franțuzească de „Voile Georgette". Necroită, mătasea înfășoară trupul de la gît pînă jos la călcîie. Fetița surîde, făcînd să se vadă dințișori albi și mărunți. Surîsul îi luminează întregul chip. **„Colierul"** oferit este o biată sforicică pe care se află înșirate scoici marine de diferite culori. Îl cumpăr și încerc să intru în vorbă cu ea. Fetița bagă cele cîteva rupii într-o tășcuță purtată în bandulieră și nu dă nici un răspuns la întrebările mele. Lasă capul în jos. Insist să aflu cum o cheamă. Întoarce capul, rușinată, apoi, după o clipă de reflecție, o rupe la fugă.

Mă aflam de cîteva zile în Ceylon, insula care — jucîndu-se „de-a v-ați ascunselea" cu mămica Asie, s-a pitit sub poalele sobrului triunghi indian, pentru a oferi rapsozilor, creatori de mitologie, cadrul natural al legendelor paradisiace. Aici, în Ceylon — spun exegeții bibliei — s-ar fi născut imaginea feerică a unui paradis cu copaci grațioși și șerpi ispititori la rele. Dreptatea exegeților ar indica-o faptul că, pe insula scăldată în lumina tropicală, coabitează în statornică frăție cocotieri înalți, bananieri cu coroane ca un evantai sau, dacă vreți, ca o coadă de păun, blînda dar misterioasa plantă a ceaiului, mustosul arbore al cauciucului și — printre ei sau încolăciți pe brațele lor — o vastă serie de exemplare din specia reptilelor, de la micuța șopîrlă verde, prietenă a omului pentru că e mare amatoare de țînțari, pînă la primejdioasa cobră, a cărei prezență face o plimbare prin jungla întinsă între orașe foarte puțin recomandabilă. Să adaug și amănuntul că, în inima insulei, se înalță pînă la aproape 2500 m. vestitul „Vîrf al lui Adam", care poartă acest nume în amintirea străbunului legendar ce va fi pășit pentru prima dată pe acest pămînt numărîndu-și coastele și constatînd — spre marea lui nenorocire ulterioară — că are una în minus...

Desen de Cik DAMADIAN

La toate acestea aveam prilejul să reflectez seara, cînd, așezat pe terasa luxoasă a hotelului construit pe marginea golfului Mount Lavinia, cercetam siluetele zvelte ale cocotierilor care își fac, în bătaia vîntului, veșnice complimente cu elegante înclinări reciproce, sau ridicam privirile spre zare pentru a întîlni clipitul farului din portul Colombo, străjer împunător al radei, mereu punctată de focurile de poziție ale navelor. Și, în acest peisaj feeric, puteam constata că și oamenii, la prima vedere, par elemente de pitoresc. Micuți de statură, cu talii de balerine, cu fața deschisă într-un permanent zîmbet, acești locuitori ai unei țări în care belșugul soarelui face inutilă podoaba vestimentară, se mișcă într-un fel special, fără zgomot, mulîndu-și trupurile cu felinitate.

Pe cîțiva dintre acești oameni i-am cunoscut mai bine. Cu unii m-am împrietenit chiar. Acum, cînd încerc să rechem icoanele din timpul acelei vizite, mi se profilează chipul fetiței care o rupsese la fugă în ziua cînd am întrebat-o cum o cheamă. Lucrurile nu trebuiau însă să rămînă la acel stadiu. A doua zi, coborînd din camera mea în holul hotelului, am întîlnit din nou pe micuța vînzătoare care mi-a adresat iar întrebarea: **„Nu cumpărați un colier ?"** M-am hotărît să cumpăr atîtea șiraguri de scoici pînă cînd voi izbuti să stau de vorbă cu discreta vînzătoare. Și răbdarea mea a dat roade. Într-o dimineață a binevoit să-mi acorde atenție. O chema Prema.

— Frumos nume, i-am spus. **Ție îți place ?**

Fetița a cumpănit o clipă, apoi mi-a răspuns :

— Îmi place pentru că tot așa o cheamă și pe profesoara noastră.

Am aflat că Prema este școlăriță și că, în orele libere, adună din bogăția de scoici de pe plajă pentru a alcătui șiragurile oferite spre vînzare celor de la **„Mount Lavinia Hotel".**

— Prema, îți place ciocolata ?

Zîmbetul nelipsit al fetiței a devenit parcă și mai grațios. Am fugit la mica tarabă cu dulciuri așezată în fața hotelului și am oferit fetiței un pachețel. L-a băgat în tășcuța ei de bani și iar a rupt-o la fugă. De atunci însă în fiecare dimineață cînd mă întîlnea și voiam să-i mai cumpăr un șirag de scoici se opunea :

— Nu mai trebuie, ați cumpărat prea multe. Nu sînt cine știe ce !

Într-o zi, am avut încă o dovadă că sîntem prieteni buni. În holul hotelului se aflau o sumedenie de mici prăvălioare — standuri concesionate unor negustori care asaltau pur și simplu pe vizitatori, oferindu-le **„toate bunătățile pămîntului".** Văzîndu-mă înconjurat de negustorii care mă trăgeau fiecare spre standul lui, fetița s-a așezat în fața mea și a strigat : **— E prietenul meu, să nu-l păcăliți.**

La dejun, cînd mă întorceam la hotel, descopeream că nu mai sînt singur. Prema mă aștepta, așezată cuminte pe treptele de la ușa de intrare. De cum mă zărea, se repezea la mine, mă lua de mînă fără un cuvînt și mă însoțea pînă în restaurant. Treptat, fetița a început să-mi povestească despre școala lor, despre micile ei întîmplări zilnice, despre existența de acasă. Apoi, a început să-mi pună întrebări :

— De unde vii ?

I-am povestit despre țara noastră.

— E departe Rominia ? Și la voi copiii mănîncă ciocolată ? La școală merg toți ?

Înțelegea cu ușurință tot ce-i povesteam despre țara noastră. Un singur lucru însă nu-l putea pricepe : anume cît de departe se află Romînia.

— Prema, i-am spus într-o zi, **știi că la noi copiii se uită pe hărți și văd acolo unde se află Ceylonul ?**

În aceeași seară am rămas uimit să găsesc fetița așteptîndu-mă la o oră tîrzie. Am început prin a o mustra :

— Nu te-ai culcat încă ?

Chipul trist și dezamăgit al copilului m-a făcut pe dată să mă căiesc de tonul prea aspru. Am aflat motivul pentru care fusesem așteptat. Prema istorisise la școală că, în Romînia, copiii cerceteză hărțile și învață despre Ceylon.

— Doamna a spus că și noi cînd o să fim mai mari o să învățăm despre țările Europei. Pe mine însă m-a chemat la ea acasă și ți-am adus asta...

Fetița mi-a înmînat o hîrtie făcută sul și — potrivit unui obicei la care renunțase în ultimul timp — a fugit cît o țineau picioarele. Am desfăcut atent sulul de hîrtie. Era o hartă a Romîniei desenată stîngaci. Un punct mare cu roșu avea alături cuvîntul **București.** Literele erau trase cu tuș. În paranteză, adăugat cu creionul, se mai aflau cîteva cuvinte : **„Aici locuiește prietenul meu".** Timp de cîteva zile după aceea n-am văzut-o pe Prema. Cînd am reîntîlnit-o, obrăjorul ei era roșu ca tăciunele. Am luat-o în brațe și i-am mulțumit cu toată căldura. Îmi închipuiam truda fetiței de a desena harta sub privegherea atentă a unei profesoare pe care n-o cunoșteam dar care își sfătuise eleva să dăruiască străinului venit de departe emoționantul mesaj al unei prietenii care, ca toate prieteniile adevărate, nu cunoaște fruntarii și distanțe.

— Doamna mi-a spus să te întreb cînd pleci.

— Plec mîine, dar de ce vrei să știi ?

— Pentru că trebuie neapărat să te învăț un cuvînt în limba singaleză.

— Bine, dar noi ne înțelegem perfect pe englezește.

— N-are a face, trebuie să știi cuvîntul ăsta.

— Spune-l.

— Aiuboan !

M-a pus să repet de cîteva ori cuvîntul pînă a fost mulțumită de pronunție.

— Așa, acum e bine. Să nu-l uiți !

— Promit, Prema, dar ce înseamnă ?

— Ai să afli. Nu vreau să-ți spun acum.

A doua zi de dimineață, urcînd în autocarul care trebuia să mă conducă la aeroport, am găsit fetița ca deobicei în ușa hotelului.

— Aiuboan, Prema !

— Aiuboan !

— Acuma vrei să-mi spui ce înseamnă ?

— Înseamnă „la revedere".

În dimineața alburie, autocarul a pornit pe șoseaua uetedă de-a lungul coastei. Soarele își desfășura în undele oceanului bogata lui paletă matinală. Dar eu priveam, cu capul scos pe fereastră, un trupșor cît un nod, înfășurat în lungul sarry de mătase. Un trupșor rămas împietrit pe treptele hotelului. O mînă micuță se agita în aer ca o chemare de batistă... Mîna mea răspundea, agitînd un sul de hîrtie pe care era desenată stîngaci, harta Romîniei.

— Aiuboan, la revedere.

L. SĂRĂȚEANU

Un nou episod în „misterul comorii" din Toplitzsee

„Misteriosul" lac de munte din Alpii austrieci, Toplitzsee și faimoasa sa „comoară" au făcut recent o nouă victimă. Numele ei este Alfred Egner, un tînăr vest-german în vîrstă de 14 ani, scafandru sportiv din München, cunoscut pentru performanțele sale subacvatice. El a dispărut — fără urmă — în apele lacului de munte, în împrejurări care încă n-au putut fi elucidate de autorități.

Din tot ce s-a aflat pînă acum în legătură cu dispariția tînărului, foarte puține sînt elementele care prezintă o oarecare certitudine. Se știe că Egner a sosit la Toplitzsee într-un grup în care se aflau și trei compatrioți ai săi : Georg Freiberger, din orașul bavarez Sternberg, reprezentant al unor firme de produse farmaceutice, dr. Karl Heinz Schmidt, oftalmolog din Bonn și sora acestuia din urmă, Ilona Hausmann. Se știe că Alfred Egner a ajuns cu o barcă pneumatică în larg și, îmbrăcat în costumul său special, s-a scufundat în apele lacului și că în prezent el nu mai există. De fapt, cam atît, pentru că tot restul amănuntelor, inclusiv depozițiile celor din grupul cu care tînărul a sosit la lac, sînt atît de contradictorii încît nu poate fi vorba de nici o certitudine.

Înainte de a trece însă, mai departe, e cazul să reamintim, pe scurt, cîte ceva despre antecedentele acestei noi „enigme", mai precis despre „misterul" lacului Toplitzsee și al „comorii" sale.

Toplitzsee, se află în acea regiune a Alpilor pe care căpeteniile SS-iste au ales-o ca ultimul lor refugiu, în zilele prăbușirii totale a regimului hitlerist. O dată cu ele au urcat în munți coloane de autocamioane încărcate cu lăzi și conteinere speciale în care se aflau cele mai prețioase comori ale SS-iștilor : lingouri de aur — zeci de tone — pietre prețioase, bijuterii și alte obiecte de valoare jefuite, cantități respectabile de bancnote străine (în special lire sterline), falsificate, în cadrul faimoasei „acțiuni Bernhard", cea mai mare acțiune de falsificare de bani cunoscută de istorie, cu ajutorul căreia hitleriștii sperau, pe de o parte, să iasă din încurcăturile lor financiare și pe de alta să dezorganizeze economia Angliei și a altor țări occidentale din coaliția antifascistă. Cele mai importante încărcături însă erau conteinerele ermetic închise în care se aflau documentele Direcției generale a siguranței Reichului, ale Gestapoului și ale Serviciului de Siguranță „S.D.". Între ele, cele mai prețioase erau, fără îndoială, cartotecile în care figurează nominal — și compromițător — toți cei ce s-au mișcat vreodată pe tabla de șah a Reichului hitlerist. Și tot în conteinere erau și cifrurile secrete pentru conturile de bancă din străinătate pe care au fost depuse sume imense, provenite tot din jaf.

Deoarece accesul camioanelor spre vîrfurile stîncoase ale Alpilor se dovedise, la un moment dat imposibil, s-a hotărît ca încărcătura camioanelor cu prețiosul ei conținut să fie scufundată în adîncurile lacului Toplitzsee ce se întinde pe o lungime de 2 km. și o lățime de 450 m. (adîncimea sa ajunge pe alocuri la 110 m.), înconjurat fiind de pereții stîncoși ce-l fac greu accesibil.

Timp de aproape 14 ani nu s-a mai auzit nimic despre „comoara" din fundul lacului. Dar pe măsură ce unii din S.S.-iști, inițiați în „taina" lacului, au reapărut din ascunzătorile lor, au început să circule zvonuri despre lăzile din fundul lacului și odată cu ele și diverși „turiști" suspecți în localitățile din apropiere de Toplitzsee. Mulți dintre ei au suferit... „accidente", fie în timp ce se plimbau cu barca pe luciul apei lacului, fie în timp ce escaladau pereții săi stîncoși. Așa s-a întîmplat, de pildă, cu un oarecare domn Gerken din Hamburg, venit împreună cu un anume dr. Keller și care și-a găsit moartea pe stînca Reichenstein din apropierea lacului. Nimeni nu știa însă nimic precis, pînă cînd în vara anului 1959 o expediție întreprinsă de un grup de redactori ai revistei hamburgheze „Der Stern", înarmată cu aparate speciale pentru cercetări subacvatice, a scos la iveală cîteva lăzi în care au fost găsite vrafuri de lire sterline falsificate. Doar una din lăzi a avut un alt conținut. Dar ei i s-a... pierdut repede urma. De atunci s-au mai întreprins și alte încercări de a scoate „comoara" din lac, dar despre rezultatul lor opinia publică n-a mai aflat nimic.

Unul din pereții stîncoși de pe malul lacului alpin Toplitzsee

În vremea din urmă agitația în jurul lacului Toplitzsee s-a intensificat. Diverși „turiști", „exploratori subacvatici", „asociații de cercetători" — ai naturii, ai istoriei, ai vegetației alpine — au început să dea tîrcoale lacului, iar în coloanele ziarelor din diferite țări care relatau despre toate acestea, apăreau tot mai des nume cunoscute ca cel al lui Otto Skorzeny, una din căpeteniile SS-iste, în prezent posesor al unei firme de import-export în... Spania, cel al lui Friederich Schwend, fost participant la conducerea „acțiunii Bernhard", actualmente tot negustor dar în... Peru etc. Interesul lor pentru Toplitzsee a fost pus în legătură cu apropierea termenului cînd expiră timpul în care, dacă nu sînt ridicate sumele depuse pe conturile cifrate din Elveția, ele intră în patrimoniul băncii...

În acest context, cel mai recent episod legat de Toplitzsee a atras în mod deosebit atenția opiniei publice. Dar, să ne întoarcem la el. După cum era firesc, în urma dispariției enigmatice a tînărului scafandru sportiv Alfred Egner și a plîngerii depuse de tatăl acestuia la procuratura din Graz (Austria) și München (R.F.G.), au fost arestați cei trei participanți, mai sus-amintiți, la recenta expediție pe lac. Și aici începe să se încurce ițele.

Georg Freiberger a declarat la anchetă că el singur l-a dus cu o barcă pneumatică pe tînărul Egner în largul lacului unde acesta, prins cu o coardă de nylon de barcă, s-a scufundat în lac. Cînd a vrut să-l scoată, a afirmat el, coarda s-a rupt și tînărul n-a mai apărut la suprafața apei. Freiberger susține că, împreună cu ceilalți membri ai expediției l-a căutat pe tînărul dispărut timp de șase ore.

Dr. Karl Heinz Schmidt susține, pe de altă parte, că el, tot singur, l-a dus cu barca pe Egner în larg. Cînd acesta, îmbrăcat în costumul său de cauciuc și cu două rezervoare de oxigen, a sărit în apă, i-a spus : „Peste 20 de minute trage de coarda de nylon". Acestea au fost ultimele sale cuvinte. După ce scafandrul s-a scufundat circa 20 m., bulele de aer ce indicau locul în care se află — susține Schmidt — au dispărut. Încercînd să tragă de coardă, aceasta i-a alunecat din mîini. După spusele sale, Egner a fost căutat de el și de ceilalți, timp de două ore. Tot după spusele lui Schmidt obiectivul „expediției" pe Toplitzsee a fost să... măsoare adîncimea lacului. Aceasta pentru ca să confecționeze, el, dr. Schmidt (reamintim că e medic oculist) un... utilaj special de scafandru, din însărcinarea lui Freiberger pe care îl cunoaște de circa un an.

Dar și mai interesante decît contradicțiile dintre depozițiile celor doi participanți la „expediție" ni se par unele... amănunte din biografiile lor.

Georg Freiberger în vîrstă de 49 de ani, a acționat în primii ani ai războiului, în Elveția, ca spion, în serviciul faimosului amiral hitlerist Canaris. În 1940, a fost arestat pentru spionaj în favoarea regimului hitlerist și condamnat la moarte de un tribunal militar elvețian. Ulterior pedeapsa i-a fost comutată la închisoare pe viață, iar mai tîrziu a fost eliberat.

Dr. Karl Heinz Schmidt este de asemenea o persoană cu îndeletniciri suspecte. Împreună cu sora sa, Ilona Hausmann, el posedă un atelier de monetărie în care confecționează reproduceri de monede și medalii — de preferință de aur. Ca urmare a unor „încercături" provenite din această a doua meserie, oculistul și sora lui au suferit recent o condamnare în R.F.G.

În aceste împrejurări nu e greu de înțeles de ce în jurul enigmaticei dispariții a tînărului scafandru münchenez, circulă fel de fel de versiuni dintre care nici una n-a fost încă confirmată. Ceea ce pare pînă în prezent mai mult sau mai puțin clar autorităților care cercetează cazul e că Egner n-a murit printr-un simplu accident. Una din versiuni este că o altă grupă „rivală" de căutători ai „comorii" ar fi dat, în același timp, tîrcoale lacului și unul din membrii ei l-ar fi ucis pe tînărul scafandru. În conformitate cu altă versiune, tînărul n-ar fi murit ci ar fi fost „răpit" de grupul rival de „exploratori" ai lacului. În ce privește pe tatăl lui Alfred Egner, el exclude absolut — așa cum a declarat agenției „France Presse" — posibilitatea ca fiul său să se fi înecat accidental întrucît echipamentul său era excelent, iar el era un scafandru îndemînatic și cu experiență. Bătrînul Egner și-a împărtășit agenției părerea că fiul său reușise să aducă la suprafață anumite lucruri de importanță, după care a fost suprimat de cei ce aveau interesul ca el să nu poată vorbi despre cele întîmplate.

Cercetările pentru elucidarea enigmaticei dispariții a tînărului Egner sînt în curs de desfășurare. Iar concomitent cu ele, autoritățile austriece au hotărît să întreprindă o acțiune oficială pentru descoperirea „misterioasei" „comori" din lac, acțiune la ale cărei operații — așa cum s-a anunțat la Ministerul de Interne din Viena — vor fi invitați să participe reprezentanți ai presei internaționale. Acțiunea nu este lipsită de mari riscuri, dat fiind că pe lîngă diferitele dificultăți de ordin tehnic, pe care le ridica, se presupune că „comoara" se află și sub „paza" unor mine sau proiectile, puse — la vremea lor — de cei interesați ca ea să nu încapă pe mîini „străine".

În tot cazul se poate spera că acum există șanse ca „misterul" lacului Toplitzsee să fie, în sfîrșit, dezlegat.

A. STANCIU

Navigația maritimă și ciclonii

Uraganul „Flora" și ciclonii tropicali (II)

Foarte multe nave și foarte mulți navigatori au căzut victime ale acestor cicloni tropicali: epavele corăbiilor și vapoarelor care presară fundul mărilor și oceanelor sînt o mărturie a monstruoaselor fenomene atmosferice. Navigația maritimă a elaborat de multă vreme reguli pentru evitarea acestor cicloni, precum și pentru efectuarea anumitor manevre în cazul cînd vasul e prins în interiorul unei perturbații atmosferice. In general centrul ciclonului este cel mai periculos pentru vase. Cînd într-o astfel de situație, vasul înaintînd are vînt din aceeași direcție, cu o viteză ce crește pe măsură ce barometrul scade, este o indicație sigură că nava se găsește pe traiectoria centrului ciclonului. Dacă vîntul se rotește spre stînga, e semn că vasul se află în partea stîngă a uraganului. In emisfera nord ciclonii sînt periculoși în sectorul lor drept, față de traiectoria de deplasare, pe cînd în emisfera sud, în sectorul stîng. Salvarea vasului constă în ieșirea lui din aria ciclonului și îndeosebi din jumătatea lui periculoasă. In marină este foarte cunoscută vechea regulă a celor „3 right" și „3 left":

1) right, right, right care înseamnă : dacă vîntul se rotește spre dreapta, vasul se află în partea dreaptă a ciclonului, pune prova la tribord pentru a primi vîntul din dreapta.

2) left, left, left, care înseamnă : dacă vîntul se cotește spre stînga, vasul se află în partea stîngă a ciclonului ; pune prova la bord pentru a primi vîntul din stînga.

Aceste reguli sînt valabile în ambele emisfere ale globului și ele au salvat destule vase de la naufragiu.

Geneza ciclonilor

Ciclonii, uraganele, taifunurile, tornadele etc. iau naștere deasupra anumitor regiuni geografice și în anumite epoci ale anului, cînd se creează condiții meteorologice speciale, cînd în regiunile menționate mai sus, aerul de deasupra apei oceanului se încălzește pe o anumită suprafață mult mai mult decît aerul înconjurător. El conține, datorită acestui surplus termic, o cantitate mult mai mare de vapori de apă decît masa de aer din jur și cînd în altitudine (2000-5000 m) pătrund deasupra acestui aer cald și umed, mase de aer rece și umed, se creează o mare instabilitate atmosferică. Această instabilitate se manifestă prin crearea unei mișcări turbionare care se propagă de sus în jos pînă la suprafața apei. Forța centrifugă ce se naște în acest vîrtej, reduce foarte mult presiunea aerului în centrul ciclonului; prin scăderea presiunii se mărește diferența barică dintre exterior și centrul perturbației, fenomen ce determină intensificarea vîntului.

Datorită presiunii foarte scăzute, în mijlocul ciclonului și vitezei lui mari de deplasare, aerul din încăperi nu are timp să se pună în echilibru cu cel din exterior și de aceea casele parcă explodează. In deosebi acoperișurile sînt aruncate în sus și la distanță.

Deoarece ciclonii tropicali au o arie foarte restrînsă în momentul formării și ei apar mai întîi în altitudine și apoi la sol, precum și datorită faptului că se generează pe suprafețe oceanice greu de supravegheat, prevederea lor este foarte dificilă. De aceea ei sînt anunțați mai totdeauna după ce s-au format și au pornit pe trasee. Pînă în prezent nu există mijloc de luptă împotriva lor. Regiunile anunțate de apropierea taifunului se evacuează din timp pentru evitarea unei mari mortalități.

Problema ciclonilor tropicali care constituie o adevărată calamitate pentru unele regiuni este din ce în ce mai bine studiată de meteorologie. Organizația meteorologică mondială a încurajat în mod deosebit cercetările în domeniul meteorologiei tropicale. Astfel, în 1959 s-a organizat un grup de experți în acest domeniu, care a ținut la Nairobi (Africa) un colocviu de specialitate, urmat de un al doilea în ianuarie 1962 la Tokio și de un al treilea în 1963 în Noua Zeelandă.

Actualmente există patru institute care se ocupă în principal cu ciclonii tropicali și anume :

1. National Hurricane Center — Miami — Florida.

2. Institutul de cercetări meteorologice — Japonia.

3. Secția de meteorologie a Universității din Florida.

4. Secția de meteorologie și oceanografie a Universității din Havai.

Un alt institut specializat în aceste probleme se organizează de un an de zile la **Karachi Poana** în Colorado.

Cel de al patrulea Congres meteorologic mondial, care s-a ținut la Geneva, a aprobat în ședința din 16 aprilie 1963 documentul nr. 145 prin care se acordă un mare sprijin cercetătorilor în domeniul meteorologiei tropicale.

De ce nu vin ciclonii tropicali în Europa

Europa, ca și toată zona temperată a globului terestru își are ciclonii săi numiți **„zone depresionare"** sau **„depresiuni barice"** ori **„depresiuni barometrice"**, care sînt tot niște vîrtejuri uriașe de aer ce emigrează dintr-o zonă în alta a continentului. Spre deosebire de ciclonii tropicali, cei europeni au : un diametru cu mult mai mare, de 2000-6000 km, încît pot acoperi uneori întreg continentul; au presiunea aerului mai puțin scăzută la centru (peste 735 mm), astfel că vînturile sînt moderate, nedepășind decît rar 20 m/secundă; au viteză mică de deplasare și sectorul periculos se găsește la stînga față de traiectoria de deplasare; sînt formate la suprafața solului din cel puțin două mase de aer cu proprietăți fizice diferite, nu ca ciclonul tropical care e alcătuit dintr-o singură masă aeriană.

Principalele focare unde se formează zonele ciclonice europene sînt: spațiul insulelor Islanda și bazinul central al Mării Mediterane. Zonele depresionare formate în Oceanul Atlantic de nord, aduc în țara noastră ploile din cursul anotimpului cald, iar cele din Marea Mediterană, pe cele din cursul iernii. Ciclonii tropicali formați în Marea Caraibilor sau în Golful Mexic nu ajung în Europa din cauza unui alt vîrtej uriaș care se învîrtește invers decît turbioanele ciclonice și care staționează aproape tot anul deasupra Oceanului Atlantic avînd centrul său în spațiul insulelor Azore. Acest vîrtej gigantic, de aer cald și uscat, constituie un adevărat baraj pentru perturbațiile din Golful Mexic care se dirijează spre Europa. Acest bloc de aer obligă ciclonii tropicali să-și schimbe direcția către nord unde în contact cu aerul rece de la suprafața oceanului încep treptat să se distrugă.

De asemenea, anticiclonul din insulele Azore, cînd se prelungește spre Marea Britanie schimbă direcția contraalizeului de vest obligîndu-l să sufle din sud-vest, fenomen ce duce la încălzirea aerului cuprins între 3000-9000 m. înălțime. Acest contraalizeu cald de sud distruge, în mai puțin de 48 ore, ciclonii tropicali din Oceanul Atlantic, care au pătruns în zona temperată avînd traiectoria orientată către Europa.

Această soartă îl așteaptă și pe uraganul „Flora".

Uneori se formează și deasupra Europei cicloni mai mici. Un astfel de caz s-a înregistrat în țara noastră în ziua de 5 octombrie a.c. In dimineața acelei zile o mică zonă depresionară a urcat din Bulgaria în Cîmpia Dunării unde s-a adîncit din cauza aerului cald și umed, creînd o mare diferență de presiune, vîntul atingînd 30 m/secundă (110 km/oră) Acest vîrtej a stîrnit și ridicat în altitudine mase mari de praf și fărîmături formînd o trombă și nori mari de praf care la un moment dat au fuzionat cu norii adevărați formați din picături de apă. Acest „ciclon temperat" care a traversat și Capitala a durat o jumătate de oră. Scurgerea întregului proces atmosferic a ținut în București de la ora 16 la 20 cînd a încetat și ploaia însoțită de descărcări electrice. Ajuns în zona dealurilor acest „tornado", format în lunca Dunării, s-a distrus singur.

Un fenomen meteorologic dăunător în țara noastră, determinat de zonele ciclonice formate în bazinul Mediteranei, este viscolul, dar el se formează în urma altor procese atmosferice.

In fiecare zi pe suprafața globului se găsesc cicloni sau zone depresionare, anticicloni sau maxime barice, care migrează dintr-o regiune în alta datorită pe de o parte mișcării de rotație a Pămîntului, iar pe de altă parte datorită unor procese de mecanică ale aerului, ce se nasc în diferite mase de aer. Ciclonii tropicali, care sînt foarte violenți, frecventează zona intertropicală pe cînd ciclonii polari, care sînt liniștiți și se mișcă încet, frecventează zonele temperate. Europa este scutită de furia ciclonilor tropicali, astfel că putem fi liniștiți din acest punct de vedere.

N. TOPOR

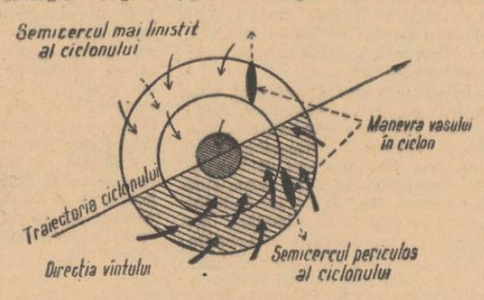

CICLON DIN EMISFERA NORD

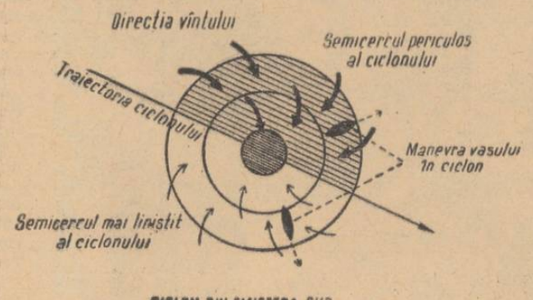

CICLON DIN EMISFERA SUD

meridiane

POARTA DINSPRE MOLDOVA

Zvon pe Ineu și alți înalți munți:
Cine știe de unde, cu turmele,
Rătăcitori ciobani cărunți
Încurcaseră sub neguri urmele...

În acea zi se-nșirau pe vechi poteci
În pisc la popasul Tătarilor,
Zbiară-n Prislop, la burcuturile reci,
Binecuvîntarea măgarilor.

Așa se duc ca-nspre Rusalim
După prorocia slovei,
Unde dorm strămoșii în țintirim
La Bistrița, în Țara Moldovei

Maramureșul e-n miazănoaptea țării, tocmai la hotar. Cetatea de cremene și pădure, veghiată de piscuri sihăstrite sub cer, ocrotește bătrîne așezări omenești rînduite de-a lungul văilor tăiate de Iza, de Vișeu și Mara: sînt sate cu case de lemn și-acoperișuri înnegrite de șindrilă, sate strînse în gospodării mici unde trăiesc, neurniți de veacuri, maramureșenii harnici și tari, vestiți lucrători de pădure, trudnici plugari, mineri destoinici și pricepuți oieri.

Cetatea, cucerită azi de avîntul țării întregi și devenită parte integrantă dintr-o regiune înfloritoare care-i poartă numele, deschide (măcar că-s largi și primitoare) puține și ferite porți spre lume: una către apus – o cale de munte peste Gutin: e drumul legendarului Pintea Viteazul, oșteanul și haiducul căzut în luptă la porțile Băii Mari; alta către răsărit, spre Moldova — e drumul șerpuit de la Prislop, drumul legendar al descălecatului Moldovei, drumul bourului alb fugărit de vînătorii lui Dragoș, al moroșenilor coborîți în țara Moldovei cu Bogdan, voevodul din Cuhea. Mai există apoi o poartă pe valea Tisei, la drumul care leagă satele maramureșene Remeți, Săpînța, Cimpulung pe Tisa și Sarasău și care, după ce trece pasul Fărgăului, duce spre țara Oașului, către Negrești.

Poarta cea mai larg deschisă, e însă cea durată în anii din urmă, în anii puterii populare; e cea care leagă pe drum de fier Vișeul de Salva. Prins în coaste de munte, repezit prin tuneluri și aruncat pe viaducte, acest drum a adus oamenilor și locurilor păstrătoare de scumpe tradiții semnul mare al înnoirii: datorită lui iernile aspre și timpurii, cu nămeți care înfundă șoselele, desprimăvărările întîrziate, cîte o dată pînă-n mai, ploile năvalnice care prăvălesc uneori dealuri întregi, nu-i mai închid pe maramureșeni în cetatea lor o jumătate de an. Lucrătorii de pădure, minerii și chiar oierii merg acum cînd poftesc cu trenul în țară și, tot cu trenul, prin poarta nouă, țara întreagă lasă să pătrundă, ca un șuvoi proaspăt, înnoirile în Maramureș.

Dintre toate porțile cetății să batem dintîi la cea mai veche, la cea cu trecutul atestat de legende: la poarta Prislopului care a legat de veacuri, în taina văgăunelor și în veghea stelelor, pe moroșeni de moldoveni. Să batem — cum îi spune Mihail Sadoveanu — *„la poarta Moldovei, de către Ardeal"*, la poarta dinspre Moldova a cetății Maramureșului.

Drumul către ea, drumul moldovenesc către Maramureș, începe de la Iacobeni, din locul unde șoseaua care vine dinspre Șuceava, peste obcina Mestecănișului, întîlnește Bistrița și se despică în două, un ram pornind devale, spre Vatra Dornei, iar celălalt, în urcuș, spre munte, spre Prislop.

Așa cum se înfățișează astăzi ochiului nostru, șoseaua de piatră pe care e umblet nepotolit, pare un oarecare drum din țară. Ca orice bun aflat în obișnuită folosință de obște, el n-are izolarea monumentelor care, încremenite în vreme, pun timpului jaloane și se împresoară de tăceri solemne. Lipsit de sprijinul mărturiilor gîndul se întoarce aici anevoie în vreme, vislind din greu pe unda evocării, pe marea cea neagră a umbrelor fără întoarcere. Din slova cărții doar mai saltă amintirea bărbaților cu bărbi stufoase, cu plete lăsate pe umeri, care au încercat tăria drumurilor în umbletul cailor. Din slova cărților răsar și Dragoș și Bogdan și tot din pagini vechi, tristul și prădalnicul șir de călăreți tătari mînați pe aici, către Maramureș, la mijlocul veacului al XIII-lea de Subotai Bohadîr, apriga lor căpetenie. Nici colți de piatră rămași din ziduri de mănăstire sau cetate, nici chipuri zugrăvite, nici alte semne nu-i pomenesc. Veacurile au purtat fără hodină pulberea drumului pe care au trecut, așa cum fără urme, dînsa știe de cînd, Bistrița și-a măcinat nahlapii. Calea Prislopului a rămas ca o matcă prin care cîndva a trecut, tumultuoasă, istoria, o matcă tăiată în timp și care azi întîlnită deșteaptă fapte pentru vecie stinse... Evocările ce însoțesc calea de piatră spre Prislop drept e de aceea să crească la Cîrlibaba unde, pe-un gurgui de cremene, la care ajungi în greu suiș pe o scară, citești pe un obelisc de piatră albă, inscripția străjuită de-un cap de bour: *„La anul 1359 voevodul Bogdan descalecă din Maramureș și ocupă Moldova, așezînd prima lui stăpînire în această comună Cîrlibaba.*

Este evocarea celei mai adevărate treceri peste munte; evocarea trecerii oamenilor, a păstorilor maramureșeni; evocarea mișcării necurmate sub boldul nevoii, a oamenilor celor mulți și simpli stăpîni din veacul veacurilor peste munte, paznici fără de chei la poarta Maramureșului dinspre Moldova.

Drumul spre Prislop, calea de piatră pe care gonesc dinspre Maramureș și spre Maramureș fără contenire automobilele, se înfățișează ca o șosea de mare trafic. Camioane grele coboară cu bușteni la remorcă dublînd drumul lemnului cunoscut pe aici, înainte vreme numai și numai în evantaiele plutelor săltate pe spinarea Bistriței. Cursele dese de autobuze, care au înlocuit în mare măsură, pentru mișcarea localnicilor, căruțele și caii adaugă, la rîndul lor, un element nou, contemporan, străvechiului drum. Nu-i însă numai aceasta. S-ar mai putea adăuga automobilele care la ceasurile schimbului duc și aduc, la exploatările miniere de la Iacobeni, minerii pe care îndată-i recunoști după ținuta lor gravă, după căștile de metal și lămpașele pe care fiecare le poartă.

Însoțind cu credință Bistrița, drumul trece prin sate de munte, unde casele cu acoperiș înalt și balconaș la geamul mansardei, cele mai multe cople-șite de flori, dau așezărilor, cuprinse de altfel, un aer de prospețime și mai ales certitudinea unei strașnice priceperi gospodărești. Folosirea stăruitoare a motivelor decorative geometrice ca niște broderii negre pe zidul neted nu uniformizează nicicum fața satelor. Ciocănești, de pildă, — prima comună după Iacobeni — are datorită lor o personalitate asemeni celeia pe care o capătă satele din părțile Cîmpulungului duminica, cînd bărbații și femeile poartă, nu fără o anume fală, peste cămașa albă helge, bundă înflorată cu margini late de blană de jder.

Ca un ecou dus către munte de meșterii zidari, dantele negre împodobesc fațadele și-n alte sate: la Botuș, la Țibău, pentru ca apoi, tot urcînd, să se stingă, în locul lor făcîndu-și loc, în construcția caselor de lemn, a acoperișurilor drănițate, a fînarelor acoperite, influența sobrietății așezărilor de peste munte, din Maramureș. Se simt la Cîrlibaba, pe la Rotunda și-n cele cîteva căsuțe care întocmesc așezarea de la Șesuri.

Prefacerea fundamentală la care asiști în timpul drumului n-o suferă însă chipul satelor, ci Bistrița. Bistrița cea iute și năvalnică, Bistrița cumplită din strunga de piatră vînătă a Toancelor, Bistrița atît de falnică la Broșteni și la Barnar, imensă în marele ei zăgaz de la Bicaz, aici se împuținează treptat pînă ce își pierde între stînci făptura devenind cu nimic deosebită de-a unui firav pîrîiaș de munte. De-ar fi s-o asemeni cu-n om, Bistrița trăiește în lungul drumului de la Iacobeni către Prislop o absurdă reversibilitate: de la vigoarea maturității depline ea capătă, o dată cu numele de Bistrița aurie, laurii unei tinereți luminoase, se lasă o vreme frămîntată de unele incertitudini de adolescență pentru a deveni în cele din urmă copil, și-apoi prunc. Din cînd în cînd, voind parcă și astfel să marcheze etapele involuției oamenii au construit, aproape la fiecare treaptă a metamorfozei, haiturile și lacuri de acumulare pentru a aduna forțele trebuincioase la soroacele pornirii plutelor spre Dorna.

Cînd Bistrița se pierde printre stînci și nu mai este, după ce din drum s-a desfăcut către stînga calea spre Înău și spre lacul Lala, șoseaua începe a șerpui scurt, în urcușuri pieptișe, prin codru des de brad. Aerul e tare, plin de mireasmă, pătruns de răceala înălțimii.

De la o vreme, după cîteva ocoale la marginea rîpelor, goluri de munte dau semnele dintîi că-i aproape culmea Prislopului, poarta Maramureșului dinspre Moldova...

Dintre piscuri, unde plutesc slobode pe cer țancurile sure, coborî ca să urmezi calea pînă la marginea golului de munte iar de aici pornind te afunzi iarăși în negurile unui codru de brad. O imensă orgă vegetală veghează mută șerpuirea drumului, deasupra doar, în despicătura cetinii întunecate, filfiind ca o năframă albastră de mătase, cerul.

Te aștepți aici, ca și la urcușul dinspre partea moldovenească, să se ivească din sihla de brazi fiarele pădurii: un cerb cu craca deasă însoțit de ciute, asemenea celui pe care odată l-ai auzit chiar din marginea șoselei boncăluind pe aproape de Cîrlibaba; din rîpi, de prin tufele de smeură aștepți să se țească mormăind greoi vreun urs asemenea celuia despre care ți-au povestit ciobanii de pe Prislop că dă tîrcoale stînelor și-i fugărit noapte de noapte de dulăii cu ragile de fier. Dar nici o vietate nu răsare și tăcerea grea, încremenită, e cînd și cînd sfîșiată de-un piuit de pasăre sau de huruitul monoton al unui motor de mașină pus, în plin urcuș, la grea încercare.

Cadența serpentinelor se curmă la loc deschis în marginea unei superbe văi țărmuite de culmi înalte: e Gura-Fîntînii, loc de adunare a cîtorva pîraie de munte, pe care poți prea bine s-o socoți „gura de rai" a Mioriței, înflorită într-un surîs sub privighetorea nouroasă a Pietrosului. În lărgime, scăldate în soare și dezmierdate de aerul tare pogorît din înălțimi, se ridică aici, durate din piatră fumurie, alături de cîteva case sumețite pe ponoare, cabana și hotelul turistic care alcătuiesc ceea ce se numește în mod curent „complexul turistic de la Borșa", cel căutat și prețuit de multă lume pentru superba sa așezare.

După ce trece, ca într-o scurtă desfătare prin Gura Fîntînii, drumul prinde iarăși a se strecura în munte, printre stîncării și vegetație silhue, pînă ce, în dreptul Borșei, iese iarăși la lumină între dealuri uriașe care urcă, golașe, spre munții împăduriți. Șoseaua se strecoară în văi, căutînd albia și unda vineție a Vișeului. De sus, din înălțimi, par a o saluta, cocoțate ici, colo pe cîte o creastă, căsuțe negre. De la una la alta, peste văi și dealuri, sînt kilometri; poate zece, poate și mai mulți. Așa au fost durate din vremuri vechi, bucata de pămînt și de fineață izolîndu-i pe oameni în munte, prin poieni și culmi ca pe niște robinsonice ostroave.

O casă pe-un țanc, departe, departe ți se spune că-i din Borșa; o alta, pe alt deal, mai departe, tot din Borșa, o a treia sus, sus, pitită sub codri după niște steiuri, e tot din Borșa. Din Borșa sînt toate, risipite, pulverizate, în toată valea imensă. Sînt din Borșa — unul dintre cele mai mari sate ale țării și cel mai mare sat maramureșean, sînt toate din Borșa drept care, mai în glumă mai în serios, oamenii zic că numai agent încasator nu-i bine să fii aici.

La Borșa poți socoti c-ai intrat în Maramureș: ți-o confirmă casele de lemn cu tîrnață — cu cerdac cioplit sprijinit pe coloane — ți-o arată portul oamenilor, ți-o mărturisesc, primăvara, livezile în floare și toamna pomii încărcați de mere roșii, sîngerii; ți-o spune graiul.

Ți-o spune, de te întîmpli aici într-o duminică, petrecerea care cuprinde întregul sat. Sînt pe uliți oamenii cu sutele, în pîlcuri. Mai toți poartă haine de oraș, dar nu renunță să-și pună, peste cămașă, în chip de podoabă, pieptar înflorat; încălțămintea și la bărbați și la femei e din cea mai bună. Sala de la cămin e plină, filmul pasionează, radioul, (de mult un bun la îndemînă, de pe cînd s-a radioficat satul și borșenii puneau difuzoarele în fereastră ca „să se mărească") dă zvon de cîntec. Din restaurante se-aude larmă, rîs și voie bună. (Maramureșenii nu se sfiesc de loc la ceasurile petrecerii să închine un pahar).

Privind această imagine a Borșei în zi de sărbătoare înțelegi lesne vorba pe care maramureșenii ți-o spun despre „țara" lor: **„umblă tare banul"** în Maramureș — ceea ce înseamnă că oamenii au bani. **„Umblă tare banul"** în Maramureș pentru că lucrul la pădure — în butini — cum spun ei — plugăritul, mineritul și munca la vite — îndeletniciri de căpetenie aici — capătă plată bună.

De adevărul vorbei cu „banul care umblă tare" poți să te convingi îndată într-o așezare din imediata apropiere a Borșei. Ca să ajungi aici n-ai decît cîțiva kilometri de făcut, pe valea Cislei — un afluent al Vișeului. Așa ajungi la Baia Borșa — un sat aproape complet părăsit în urmă cu cincisprezece ani — care azi, în urma redeschiderii exploatărilor miniere, devine, pe zi ce trece, un orășel înfloritor, un centru minier cu 12.000 de locuitori, a cărui faimă crește. S-au clădit aici blocuri cu zeci de apartamente, s-a înălțat un admirabil palat cultural, s-au iluminat (cu lămpi cu vapori de mercur, firește) străzi, s-au clădit școli, s-a dezvoltat rețeaua sanitară. Vînzările la magazine și la restaurant depășesc cu regularitate toate planurile, indiferent dacă e vorba de produse alimentare, textile, industriale, indiferent dacă e vorba de produse ieftine sau din cele mai scumpe. Minerii cîștigă bine. Se vede în casele lor, se vede în îmbrăcămintea lor, se vede în chipul înfloritor al Băii-Borșa unde puterea populară, punînd în valoare bogățiile locului, a dat strălucire nouă și adevărată unei vechi îndeletniciri maramureșene — mineritul.

În urmă cu trei-patru decenii, despre Maramureșul care se zbătea în cea mai cumplită mizerie, se vărsau tone de cernealâ dar pînă la urmă în locul celor de trebuință, amăriții localnici primeau, în chip de consolare, ...certificatul de „păstrători de tradiții". Era cea mai lesnicioasă, cea mai cinică eschivare de la rostirea adevărului. Maramureșenii sînt subnutriți? „Așa sînt ei" — răspundea careva, candid. Sînt prost îmbrăcați? „Apără tradiția". Se prăbușesc casele de vechime? „Sînt casele lor, tradiționale"... În numele „tradiționalismului" se scriau impresii pitorești, presărate cu ofuri și suspine, și-n tot Maramureșul era o singură baie la 160 000 de locuitori!

Minciuna s-a spulberat. „Tradiționaliștii" maramureșeni azi știu rostul binefacerilor progresului. La Borșa — ca și-n atîtea alte sate maramureșene femeile nasc sub îngrijirea medicului, la casa de naștere, sănătatea le-o îngrijesc medicii, copiii merg la școli și învață, casele noi cu ferestre largi, luminoase, construite din cărămidă, acoperite cu țiglă, rid vesele în soare. Oamenii mănîncă și se îmbracă mereu mai bine.

Sînt semnele de viață nouă care se vădesc în traiul de fiecare zi ca și în noile metode de lucru, în noile mașini și utilaje care fac mai ușoară și mai spornică munca în butini, în mine, pe ogoare sau la creșterea animalelor.

De la Borșa — întîia așezare cunoscută celui ce intră în Maramureș prin poarta Prislopului — unda Vișeului e largă. Ea te conduce de la un capăt la altul al ținutului, pînă la Sighet.

Poți s-o însoțești pe șosea sau pe calea ferată, străbătînd satele maramureșene înșirate pe valea Vișeului ca mărgelele pe-o ață, unul după altul, fiecare legănat în legende și ridicat în bucuria vieții noi, socialiste.

Afli aici case bătrînești de cîte două veacuri, biserici înalte și zvelte ca brazii, cioplite în lemn din temelii pînă-n virful săgeții. În aceste sate Miron Costin în drum spre Polonia a văzut în anul 1673 hrisoave vechi de la voevozii de demult. A văzut mărturiile unor vremi de glorie care împleteau istoria acestei părți de țară cu cea a Moldovei.

După trei veacuri și noi găsim în Maramureș, alături de aceste vechi semne, mărturii de vitejie, fapte dintr-un trecut nu prea îndepărtat. Le găsim la Moisei, satul vecin Borșei, unde un monument cinstește memoria celor douăzeci și nouă de maramureșeni uciși de fasciști, pentru că au vrut să-și apere după puterea lor demnitatea de om călcată în picioare. Fapta lor se împletește cu lupta întregului popor pentru libertate, pentru o viață mai bună, pentru socialism.

Cu veacuri în urmă — spune legenda — fugărind un bour alb, maramureșenii au trecut prin poarta Prislopului întemeind Moldova. În epoca noastră — faptele o spun — fugărind înapoierea, în vechiul Maramureș își face loc lumina, întemeind biruitoare, vremurile noi, socialiste.

Virgil DĂNCIULESCU
Fotografii: Prof. V. ORZA

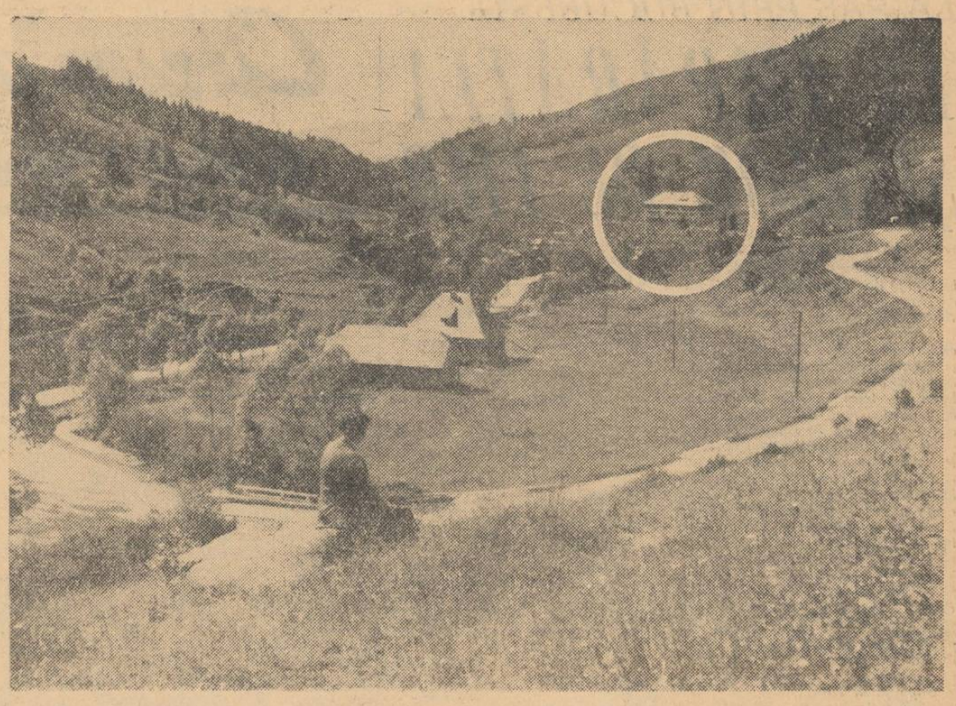

Priveliște maramureșană: Gura Fîntînii, locul unde se înalță hotelul și cabana turistică (Fotografia de jos înfățișează cabana încercuită în fotografia de ansamblu)

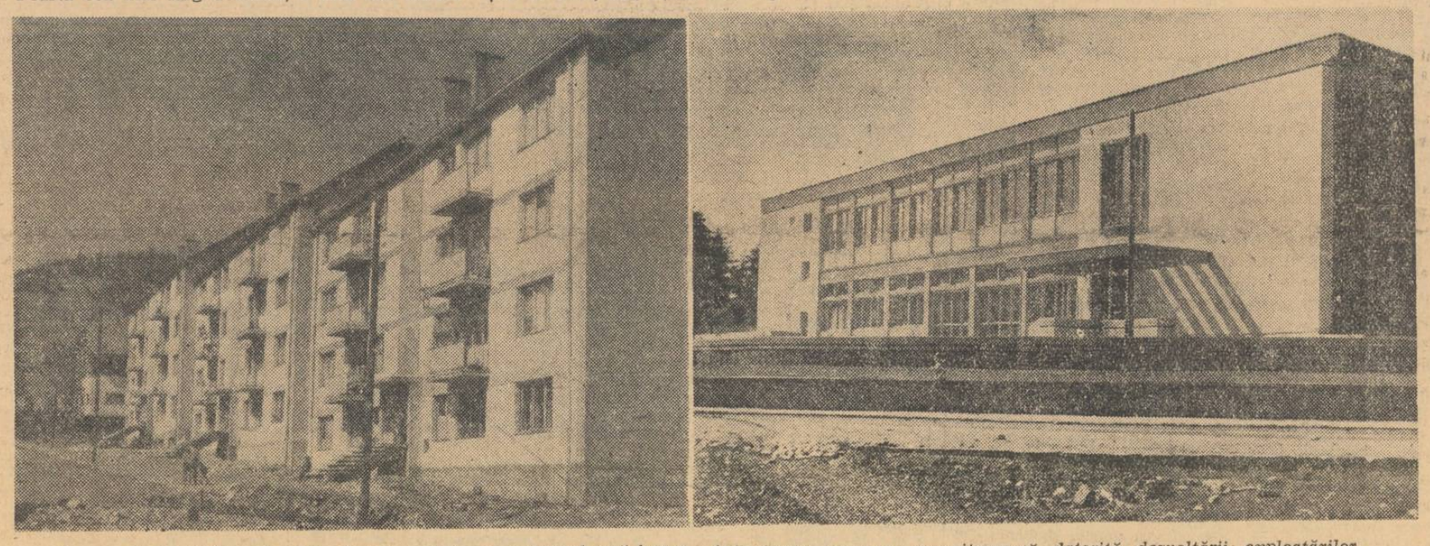

Semne ale înnoirilor din Baia Borșa, satul care se transformă într-o înfloritoare așezare muncitorească datorită dezvoltării exploatărilor miniere. În stînga: fațada citorva blocuri noi, de locuințe (s-au construit pînă în prezent 11, iar încă patru urmează să fie date în acest an în folosință); în dreapta: casa de cultură, un adevărat palat care cuprinde o sală de cinematograf cu 600 de locuri, sală de conferințe, sală de dans, club, bibliotecă

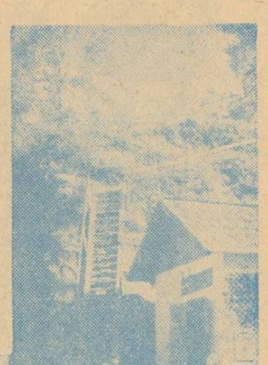

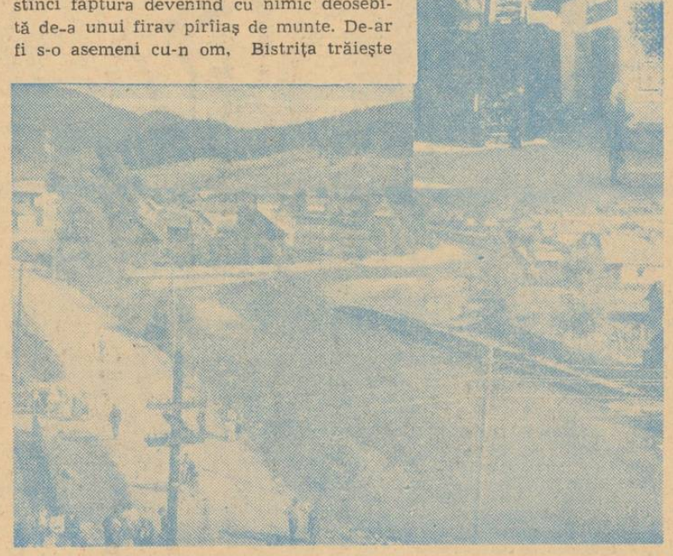

Din înălțimea stîncii pe care se vede monumentul de pomenire a trecerii lui Bogdan prin Cîrlibaba, Bistrița apare largă privirilor răsfățindu-și luminoasă undele aurii

O limpede oglindă între munți reflectă cerul albastru: e lacul de acumulare de la Șesuri, care adună apele trebuincioase plutelor în drumul pe care-l au de străbătut spre Vatra Dornei

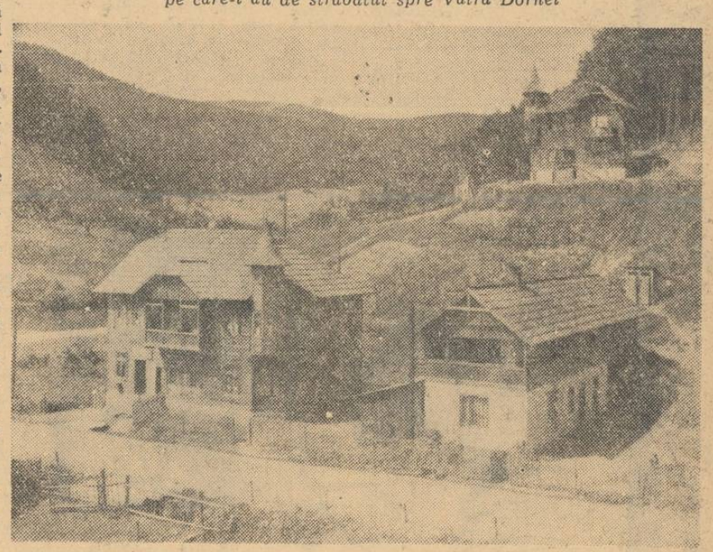

De aici, de la Iacobeni, șoseaua care vine dinspre Suceava se desface în două ramuri: la dreapta duce drumul spre Vatra Dornei, la stînga cel către Prislop, spre Maramureș

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

ÎN ÎMPĂRĂȚIA ȘINELOR DE FIER

(Urmare din pag. 1)

însistență despre sistematizarea Gării de Nord, publicînd proiecte, desene, ilustrații și... păreri.

Cei mai vîrstnici și-aduc poate aminte cum arăta Gara de Nord și împrejurimile ei la începutul acestui secol: bulevardul Dinicu Golescu era tăiat de liniile de tren care duceau spre Atelierele Gării; acestea se aflau pe locul actualului palat al Ministerului Transporturilor. Acolo unde este astăzi Muzeul C.F.R. — în curtea căruia se află locomotiva „Călugăreni", reminiscență a primei noastre linii ferate București — Giurgiu — era depozitul de lemne pentru muncitorii ceferiști. Iar dincolo, pe strada Atelierului staționau șiruri de trăsuri, mai mult sau mai puțin somptuoase, care-și așteptau „mușteriii...".

Dacă trăsurile dăruiau un anume pitoresc gării bucureștene în primele decenii ale acestui veac, taxiurile moderne dărute confortul, eleganța și rapiditatea anului 1963. În gară, pe culoarele aerate, pardosite cu dale. Pe dreapta și pe stînga îți oferă serviciile lor casele de bilete, cabinele telefonice, ghișeele de vize, întreruperi, informații, abonamente, casele internaționale și... aparatul cu bilete pe peron. Contra 0,50 lei depășești acest Rubicon ceferist și pătrunzi în hala enormă, peste care sticla și fierul se împletesc într-o dantelărie fină și complicată.

Pentru că ai venit doar în plimbare, privești absent panourile rotative cu mersul trenurilor și oamenii care urmăresc cu degetul pe hîrtie, bolborosind grăbiți — „așa fac și eu probabil", te autocritici cu simțul umorului — și mergi mai departe. Treci pe la „Telefoane", te uiți la „Drogherie" și răsfoiești o carte la „Librăria noastră". Deasupra acestor mici clădiri, descoperi un șir de panouri multicolore în care se înghesuie reclame: cosmeticele „Mariana" cu articolele de pescuit, discurile „Electrecord" cu mașina de spălat rufe „Alba Lux", acordeonul „Timiș" cu pasta de dinți „Clorofila", ieleurile delicioase cu pălărîile flașuate... Dar acest capricios amestec nu te deranjează pentru că face parte din acel decor pestriț, tipic gării. Te abați într-o doară pe la biroul de repartizări în hoteluri și afli că nu-s locuri — „bine că n-am nevoie!" — și apoi intri la biroul de informații ca să asculți răspunsurile funcționarului care știe tot: cît are întîrziere Timișoara, cum ajungi la Vințu Mare, unde schimbi pentru Rădăuți, la cît pleacă personalul de Arad.. Nu consultă niciodată nimic, spune totul pe dinafară și nu greșește niciodată. Pleci înciudat pe el, pentru că tu uiți de trei zile să-ți cumperi cremă de ghete!

Intri pe peron și, cum n-ai ce face, numeri liniile: sînt 16. Pe urmă vezi că nu merita osteneala, liniile fiind gata numerotate prin tăbliță speciale. Pe peron lume, lume, lume: pe bănci, în picioare, pe valize, cu flori, cu copii, cu saci, cu nervi...

— Hai frate mai repede că pierdem trenul!

— Vezi ce faci cu adeverința, să mi-o trimiți prin poștă.

— Nu-l lăsa pe Radu să stea la fereastră!

— Cînd vii să-mi trimiți telegramă.

— Să-i spui că mi-e dor de ea...

— Saltă sacul pe umeri, așa!

— Vezi să nu pierzi biletele de decont.

— Să nu mănînci sarmale, c-o să-ți fie rău pe -acolo.

— Fii cuminte și ascult-o pe tușa!

Deodată, parcă ametițită de atîtea dialoguri, locomotiva dă semnalul de încetare a larmei și totul se înecă în vocea ei, cadențată, greoaie și sonoră. Iar muzicalitatea gării înregistrează fidel sunetele arcușului care se plimbă pe șinele de fier, mai slab, din ce în ce mai slab...

A plecat un tren din gară.

Cei rămași se întorc de pe peroane, puțin obosiți, puțin triști. Pornesc spre ieșire și, pentru că veniseră CU treabă, nu observă nici florăria care de altfel e închisă, nici biroul „pentru tratarea călătorilor în neregulă", nici serviciul de obiecte găsite, nici restaurantul, chioșcurile sau biroul de bagaje. Ei au treabă. Dar tu...

Te întorci și te uiți la încăperile „Mamei și copilului", la frizerie, la biroul vămii și biroul de schimb al Băncii de Stat. Și vezi deasupra lor alte reclame. Tot de feleuri și pălării? Nu: „Nu strănutați fără batistă, păstrați curățenie, spălați fructele, urmați cursurile sanitare" și alte sfaturi, care se întind pe lungimi de zeci de metri.

Pe peroanele lungi nu s-a schimbat nimic, totu-i la fel ca acum zece minute, ca acum o oră. Ba nu: din fund se vede un punct negru, care înaintează devenind din ce în ce mai mare, atît de mare încît te dai doi pași mai în spate pentru asigurarea propriei securități. Și cînd el s-a liniștit, începe vacarmul celor care coboară din el:

— Cum a fost, ai umblat mult?

— Frate-tu se simte bine acum?

— Te-am așteptat la fiecare tren!

— De ce n-ai scris trei luni?

— Mi-a fost tare greu fără tine...

— De ce n-ai telegrafiat să-ți trimit bani?

Șuvoiul se scurge, zgomotos și clocotitor, de parcă ore în șir a așteptat exact această clipă pentru descătușare. Toți vorbesc deodată, toți se agită, toți se înghesuie pînă cînd... amuțesc. Te uiți surprins în spate: peronul e gol, ești singur. Doar un C.F.R.-ist cu platforma doldora de pachete te claxonează, (el are voie!) nerăbdător să-i eliberezi trecerea.

A venit un tren în gară...

Pia RĂDULESCU

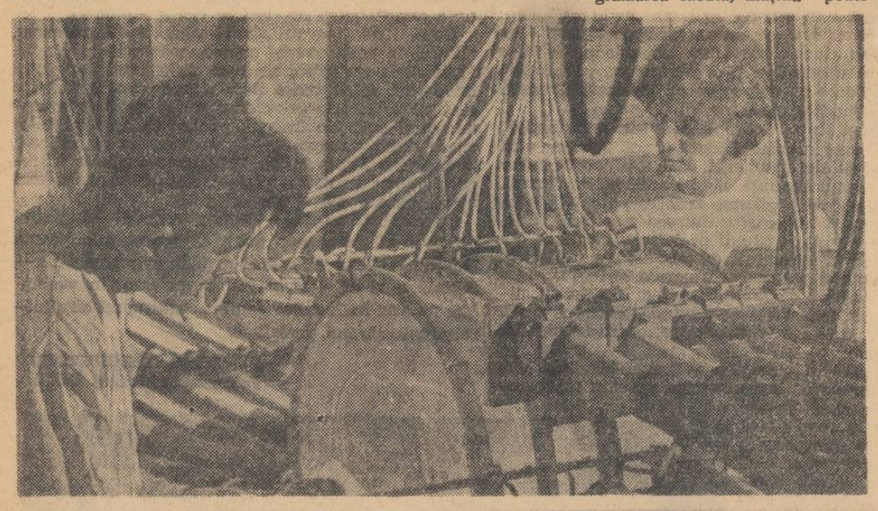

Cîteva ore printre energeticieni

(Urmare din pag. 1)

portantă: stabilirea sistemelor automate neliniare. Despre ce era vorba? Se știe că atunci cînd se încearcă construirea unui sistem automat cît mai perfect, la un moment dat apar regiuni total nedorite, care fac întreaga instalație de nefolosit. Ing. Popov — împreună cu alți colaboratori — a reușit să rezolve această importantă problemă. Lucrarea sa a fost distinsă cu Premiul de Stat pe 1962. Pentru rezultatele științifice importante pe care le-a realizat Academia R.P.R. l-a ales în rîndul membrilor corespondenți.

Prima verificare practică a criteriilor descoperite de ing. Popov au constituit-o tocmai unele sisteme ale mașinilor electronice amintite. Primul tip este o mașină liniară, care rezolvă ecuații diferențiale obișnuite, liniare, cu coeficienți constanți. Mașina nu numai că este realizată după un proiect original românesc, dar aproape toate piesele ce o compun sînt fabricate în țară. „MECAN-1" rezolvă ecuații cu 24 de necunoscute, permițînd un studiu adînc al fiecărei probleme ce i se pune.

„Creierul" lui e format din 32 de sertărașe, care se numesc amplificatoare raționale. Cu ajutorul lui „MECAN-1" s-au abordat o serie întreagă de probleme noi. Printre acestea se numără cercetările referitoare la reglajul automat al puterii și frecvenței în sistemul energetic național. De asemenea, s-au studiat posibilitățile de reglaj rapid ale generatoarelor în centrale.

Pe parcurs apăreau însă probleme tot mai ample, cărora nici „MECAN-1" nu le mai putea face față. S-a ivit deci necesitatea unei mașini de calcul analogică și mai complexă, care să permită, între altele, să se ia în considerare și o serie de factori noi. Ea a și fost construită tot în cadrul Institutului de energetică. La realizarea componentelor noului „MECAN" au contribuit din plin, alături de atelierele institutului, uzinele „Electronica" și Întreprinderea de material didactic „MECAN 2" are un „creier" de trei ori mai mare și, prin urmare, este mult mai „destoinic" ca fratele său, căci rezolvă ecuații (de data aceasta neliniare) pînă la 60 de necunoscute. O dată programarea făcută, mașina poate lucra pe baza unui sistem automat — deci fără intervenția omului — la rezolvarea concomitentă a mai multor calcule din cadrul unei probleme complexe. De pildă, în timp ce o parte a mașinii efectuează un calcul, o altă parte a ei se ocupă de un calcul auxiliar. Ulterior, pe baza rezultatelor obținute „MECAN-2" continuă rezolvarea problemei.

Cum s-a „îmbogățit" lignitul

Lăsîndu-i pe „frații MECAN" să-și continuie liniștiți calculele, am vizitat apoi laboratorul unde se studiază combustibilii solizi. Inginerul Nicolae Pănoiu, pe care l-am întîlnit aici, ne-a arătat un injector, în care ardea o flacără vie. Era, evident, un model redus al unui cazan.

— Ce părere aveți — ne-a întrebat el, — cu ce combustibil arde?

— Cred că cu păcură...

— Greșiți. E cărbune. Și anume lignit.

— Cum asta, parcă e un combustibil lichid...

— Așa pare, datorită pulverizării la care e supus lignitul. Știți, în familia cărbunilor acesta e considerat ca un fel de... „rudă săracă". Față de huilă, de pildă, „tolba" lui conține incomparabil mai puține calorii. Colectivul nostru însă și-a pus sarcina să „îmbogățească" lignitul.

— Cum?

— O să vă arăt imediat.

Și ne-a condus în fața unui alt tip de cazan.

— Știți de ce nu e agreat lignitul? Nu numai pentru că are mai puține calorii, dar și pentru faptul că, arzînd, produce o mare cantitate de cenușă. Acesta se topește la temperaturi relativ nu prea mari (1 000°), formează plăci, astupă grătarul de ardere, ceea ce coboară serios randamentul cazanelor. Dar dacă grătarele, ele însîle, se opun formării zgurei?

De la această idee pornind, cercetătorii au creat un cazan de tip industrial cu debit de 10—15 tone de abur pe oră, care rezolvă problema. În acest scop, ei au imaginat un grătar care e format dintr-o serie de bare, care se mișcă între ele tot timpul, ceea ce duce la un grad mare de răscolire a cenușei, care nu se mai depune. În afară de aceasta, cercetătorii de la institut au imaginat în focarul cazanului un sistem de bolți care duce la intensificarea schimbului de căldură. Astfel, în aceste cazane — complet mecanizate — lignitul dă aproape același randament ca și huila.

Inginerul Pănoiu ne-a condus apoi din nou la primul model de cazan. Am remarcat că aici nu mai există grătarul.

— E adevărat, — ne-a spus el. Cazanul acesta are o capacitate mai mare, deci ar fi necesitat grătare enorme. În acest fel de agregate se folosesc cărbuni pulverizați și tocmai de aceea lignitul era ocolit. În institutul nostru însă a fost pusă la punct schema unei mori, care poate pulveriza și acest tip de combustibil.

Moara e, într-adevăr, o construcție originală. Ea macină cărbunele cu ajutorul unor palete asemănătoare celor de avion. De aici — pulberea cea fină, care arde de parcă ar fi păcură.

„Ceața" care arde

— Știți care sînt cei mai mari consumatori de combustibil de la noi din țară?

Întrebarea ne-o punea unul din inginerii, pe care l-am întîlnit într-un grup de cercetători din alt laborator.

— Desigur termocentralele.

— E drept, dar alături de ele stau... rafinăriile. Ce-i drept, ele au o particularitate: sursa termică nu e concentrată într-un singur loc, ca la centrale, ci e dispersată în numeroase arzătoare mai mici. Uitați-vă, ca acesta!

Și ni se arată un agregat care împrăștie o ceață densă de combustibil, care ardea violent.

— Dați-mi voie să vi-l prezint: „Arzătorul CPM-250 kg pe oră".

— Adică?

— „Arzătorul combinat cu pulverizare mixtă ce consumă 250 kg combustibil pe oră".

Iată cum a apărut el: În general arzătoarele folosite la rafinării proiectează un fel de „ceață" compusă din combustibilul pulverizat cu ajutorul aburului. E simplu, dar costisitor. Din cauza aburului. Unde mai pui că în combustibilul folosit se găsește sulf, iar vaporii de apă măresc acțiunea corosivă a acestuia asupra metalului instalației. Cercetătorii cu care stăm de vorbă și-au pus problema înlocuirii aburului cu alt agent de pulverizare. Dar care să fie acesta?

Colectivul care a conceput noul arzător, după cercetări îndelungate, a găsit o cale nouă, combinînd pulverizarea mecanică cu cea produsă de aerul de joasă presiune. Ne-am interesat cum funcționează agregatul.

— Vedeți această pompă? — ne spune unul din cercetători. Ea presează puternic combustibilul, care trece printr-un orificiu. Picăturile obținute sînt însă destul de... voluminoase și atunci intervine aerul comprimat la o presiune nu prea mare și fărîmă picăturile, care intră în injector sub forma acestei ceți. De aici și un avantaj în plus: se obține un bun amestec între aer și combustibil, fapt care are o mare importanță în desfășurarea arderilor.

— Și aburul ce fusese folosit la pulverizarea combustibilului?

— El e economisit, capătă acum alte folosințe.

★

Am cunoscut aici doar cîteva din cercetările întreprinse la Institutul de energetică din București, menite să-l facă pe om să folosească cu și mai multă eficiență resursele energetice ale țării. Sînt probleme deosebit de importante nu numai pentru dezvoltarea acestui domeniu al științei, ci — în primul rînd — pentru aplicațiile actuale ce le au în diferite sectoare ale industriei noastre.

Dan LĂZĂRESCU
Fotografii: Lică IOSIF

Săptămîna la televiziune

27 OCTOMBRIE

8.50. Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar:** ● **Telejurnalul pionierilor.** ● **CARTEA CU APOLODOR de Gellu Naum.** ● **Dans și cîntec.** Cîntece și dansuri în execuția unor pionieri sovietici. **10.30 RETEȚA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins: ● **Din calendarul săptămînii.** ● **Noutăți din agricultură:** Jurnal agricol realizat de Studioul cinematografic „Al. Sahia". ● Din experiența unei gospodării agricole de stat fruntașă (I). ● **De la un meridian la altul.** ● Carnetul îngrijitorului de animale. Cum pot fi prevenite unele îmbolnăviri la animale. ● **Noutăți în librării.** ● **Muzică populară românească.** Cîntă o formație instrumentală dirijată de Moise Belmustață. Soliști: Ana Cosprundan, Ștefania Ivan, Lazăr Grețcu. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10. CÎNTECUL YMEI SUMAC. 19.30 Mari opere literare în creația lui Giuseppe Verdi,** de Ada Brumaru. În distribuție: Zenaida Pally, Petre Ștefănescu-Goangă, artiști ai poporului, Lucia Stănescu, David Ohanezian, Toma Dimitriu, artiști emeriți, Eva Pătrășcanu, Ladislau Konya, Cornel Fineteanu, Valentin Loghin, Constantin Rautchi, Emil Luptac, Marian Hudac. Regia: Carmen Dobrescu. **20.45 TELEMAGAZIN. 21.45 Hocus-focus.** O parodie muzicală realizată de televiziunea belgiană. În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

28 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru pionieri și școlari: ● Să ne construim singuri... o mică stațiune meteorologică (I). ● Vreau să știu tot. **19.35 Filmul artistic francez MARILE FAMILII. 21.05 Artiști amatori în studio.** Soliști din grupul vocal-folcloric al Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei și orchestra de mandoline a sindicatului Poștei Centrale. **21.35 TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

29 OCTOMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. EXECUTAREA BETOANELOR MONOLITE, de ing. **Dumitru State,** de la Institutul de cercetări în construcții și economia construcțiilor. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Știți să desenați, copii?** „Povestea celor 7 ani" de **Octav Pancu-Iași.** ● **STICLETELE.** Ecranizare după o povestire de Mihail Sadoveanu. **19.35 Emisiune de știință.** Medalion: **Prof. dr. Gh. Marinescu,** cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la naștere, de dr. **Nicolae Vasilescu. Literatură științifică. Jurnal de știință și tehnică. 19.55 DRUMEȚIND PRIN BUCUREȘTI.** Itinerariul cuprinde marile bulevarde ale Capitalei: „Din Cotroceni la Gara de Est...". **20.20 TEATRUL, ARTĂ REALISTĂ (VIII). Teatrul spaniol,** de Ion Marin Sadoveanu. Se vor reprezenta fragmente din: **JUDECĂTORUL DE DIVORȚURI de Cervantes.** Interpretează: Gr. Vasilu-Birlic, artist al poporului, Marcel Anghelescu, artist emerit, Valeria Gagialov, Ileana Gorea, Valeria Nancy-Birlic, Dem. Rădulescu, Petre Popa, Marian Hudac, A. Stanbuliu. **FATA CU ULCIORUL** de **Lope de Vega.** Interpretează: Coca Andronescu, Ion Dichiseanu, Ileana Iordache, Ion Punea, Rodica Tutuianu, Mihai Fotino, Dem. Rădulescu. **DOAMNA NEVĂZUTĂ** de **Calderon de la Barca.** Interpretează: Septimiu Sever, artist emerit, Carmen Stănescu, Elena Ioachim, Lucia Mureșan, Damian Crișmaru, Ștefan Bănică. Decorul: Lucu Andreescu. Regia: Lidia Ionescu. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

31 OCTOMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar. Excursie prin peșteri. **19.35 PE DRUMUL STRĂBUNILOR.** Aspecte din viața păsărilor migratoare. **20.30 Transmisiune de la Institutul de fizică atomică al Academiei R.P.R.** (II). Modul de producere al radioizotopilor. **20.50** Transmisiune din studioul de concerte al Radioteleviziunii: Concertul în Do major pentru orgă și orchestră de Ioseph Haydn; Divertisment nr. 17 în Re major de Mozart — interpretează orchestra de studio a Radioteleviziunii. Dirijor Ludovic Baci. Solist Helmuth Plattner. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

1 NOIEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. SEMICONDUCTOARELE — DIODE de ing. **Nicolae Luncescu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar:** În vizită la Muzeul literaturii române (VI). Documente legate de viața și opera lui I. L. Caragiale. **19.35 Moment coreografic. 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 Marea dé Azov. 21.20 Muzică populară românească.** Cîntă o formație instrumentală condusă de Florian Economu. Soliști: Ana Balaci, Maria Păunescu, Petre Săbădeanu. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

2 NOIEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: Caietul cu desene. **19.35 Filmul artistic sovietic OAMENI DE AFACERI.** O ecranizare după trei nuvele ale scriitorului american O'Henry. **21.00 În fața hărții. 21.10 HARPAGON ȘI CEILALȚI...** de **V. Moglescu.** Montaj literar. **21.55 Muzică ușoară** cu Gigi Marga și Nicolae Nițescu. În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Privite și considerate în ansamblul lor, programele televiziunii se omogenizează, devin, indiscutabil, mai armonioase, mai atrăgătoare. Aceasta se datorește, pe de o parte, tematicii lor mult mai cuprinzătoare, ca și muncii migăloase de amănunt, ceea ce asigură emisiunilor fond și ținută, precum și un grad sporit de spectaculozitate.

În ultima săptămînă am putut urmări pe micul ecran emisiuni interesante pentru toate categoriile de telespectatori. Să începem — și nu din întîmplare — cu emisiunile pentru cei mici, care ni se par cele mai izbutite. „În recreație cu Silvia Chicoș" prilejuiește regizorului o adevărată biruință în arta conducerii jocului unui grup de copii care evoluează cu mult simț al veridicului, al autenticității. De bună seamă, în compania unei artiste atît de talentate ca Silvia Chicoș (strălucită în aceste roluri de copii, în care ea însăși pare că se joacă) sarcina micilor interpreți a fost în bună măsură ușurată. Probabil că o mai mare atenție la definitivarea textelor — în care răzbat uneori expresii și chiar idei nefirești în rostirea acestor mici actori — ar da și mai mult valoare emisiunilor.

Din nou interesantă „Vitrina literară", în care redactorul ei a prezentat cîteva cărți apărute recent. Ideea de a pune în contact pe viitorii cititori cu principalii eroi ai romanului „Colegii", prin rularea cîtorva secvențe din filmul cu același titlu și cu aceeași bază de scenariu, a fost binevenită. Bine puse la punct scenarizările — adevărate spectacole teatrale — care au așezat pe telespectatori în atmosfera altor lucrări literare apărute. „Vitrina literară", așa cum am mai observat în aceste note, ar trebui totuși să-și găsească un cadru mai cuprinzător și forme de expresie mai variate.

O emisiune interesantă a fost realizată luni seara, cu concursul studenților din anul V al Conservatorului bucureștean. „Tinere talente", într-adevăr, viitorii cîntăreți ai teatrelor noastre muzicale, care au prezentat cu acest prilej fragmente din opere în montare și costumație de spectacol și cu acompaniament orchestral corespunzător. Telespectatorii au putut aprecia nu numai calitățile vocale ale interpreților, ci și jocul lor de scenă, realist și sigur. Elemente tinere au apărut și într-o emisiune de muzică ușoară, în care alături de cîntăreți cu experiență, ca Luminița Cosmin și Norocel Dumitriu, au evoluat Maria Dumitreasa, Silvia Velicu și Doina Hoadrea. Aci, lucrul de amănunt a lăsat însă de dorit, interpreții fiind îndrumați spre poze și atitudini lipsite de naturalețe. Discutabil deasemenea și repertoriul ales, după cum neplăcută a fost folosirea unor texte în limbi străine, atunci cînd nu este bine stăpînită limba respectivă. În această greșeală au căzut, deopotrivă, și cei doi cîntăreți profesioniști ai spectacolului.

Și în această săptămînă un bogat program de emisiuni sportive, prilejuite în special de desfășurarea în țara noastră a campionatelor europene de volei. În retransmisiile de miercuri și joi din sala Floreasca, un mare progres în munca operatorilor și a regizorilor de emisie: toată atenția îndreptată asupra desfășurării fazelor și pentru cuprinderea în obiectiv a întregului spațiu de joc, ceea ce a dat telespectatorului posibilitatea să se simtă ca în sală — și chiar mai bine.

Să elogiem așadar, televiziunea pentru prilejurile de satisfacție tot mai numeroase pe care le oferă iubitorilor de sport.

ȘI. RADU

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

Construită din bolovani de piatră neregulată, ea era așezată pe una din terasele muntelui, pe care se afla însuși Algerul. Dincolo de pereți erau ripe abrupte, încît pașa socotea că nu mai este necesară straja într-un asemenea loc. Nimeni n-ar fi riscat să se cațere pe o pantă atît de verticală.

Sprintenele picioare și mîini ale lui Isahar găsiră însă de ce să se agațe pe panta abruptă și în curînd prizonierul închisorii subterane putu să intre în relații cu restul prizonierilor pașei

Peste trei zile, el avu o bucată de hîrtie venețiană, o pană, iar peste șase zile, Ibrahim, prietenul, încercatul maur se îndreptă cu scrisoarea lui Miguel prin pustiul algerian, spre apus, la Oran.

Scrisoarea era adresată comandantului cetății Oran, cu rugămintea de a se trimite călăuze și strajă militară în ajutorul fugarilor spanioli.

Miguel aștepta liniștit în colțul său, numărînd licăririle răsăritului și apusului soarelui, pe perete.

Peste zece zile, însă, spre gratiile ferestruicii se cățără Isahar. De abia putea vorbi, fața lui neagră era vînătă de groază.

Ibrahim fusese prins după două zile de drum către Oran și fusese adus la pașa în Alger, în curtea torturilor. I se răsuciseră mîinile și picioarele, îi aprinseseră păcură în palme, îl biciuiseră pe burtă și pe piept, însă maurul nu scoase nici un cuvînt. Plictisindu-se de torturat, pașa porunci să-l pună în țeapă.

Planul eșuase. Se spulberase încă una din speranțele sale. Ce mai rămînea de făcut?

Pentru prizonierii închisorii comune mai existau cîteva nădejdi După o lună-două de purtare bună, lanțul greu era schimbat cu unul mai ușor sau scos complet, și pentru cîțiva aspri puși în mîna paznicului, puteai ieși în stradă, în taverna vecină, a creștinilor, în bazar. Pentru prizonierii închisorii subterane nu exista însă nici o nădejde. Nici chiar atunci cînd se luau vîslași pentru galere, nu se deschideau ușile grele ale subteranelor.

Spre sfîrșitul iernii însă, în Alger, se răspîndi zvonul că regele Filip al Spaniei se pregătește de război împotriva cuibului corsarilor.

Pașa Hassan se înfricoșă și începu să adune pe toți prizonierii în port, la muncă, să construiască baricade.

Adunase cîteva mii de oameni din închisorile sale și ale altora.

În această situație s-au deschis chiar și porțile subteranelor și așa ieși și Cervantes la lumină.

Prizonierii erau sculați la cinci dimineața și mînați cu nuiele în port. Aici cărau pietroaie mari, făceau baricade, săpau șanțuri.

La prînz li se împărțea orez putred și aveau voie să se odihnească o jumătate de ceas la umbră. Apoi iar la muncă pînă ce apăreau stelele pe cer.

Pe Cervantes îl cunoșteau toți. Îl numeau „eroul peșterii". La el veneau să-și povestească necazurile și să ceară sfaturi.

Aici, în port, Miguel a avut posibilitatea să cunoască prizonieri din toate închisorile.

22. Marele complot

Vara era pe sfîrșite și pentru fiecare prizonier devenise limpede că războiul lui Filip nu avea să aibă loc.

Pregătirile intense de război, concentrările de trupe spre țărmurile de sud — toate acestea se făceau pentru război, însă nu împotriva turcilor ci împotriva Portugaliei vecine. Falsul svon fusese lansat anume. Lui Filip îi plăcea să-și șteargă urmele.

Prizonierii erau în disperare. Atunci doctorul Soza descoperi un nou plan. Printre vizitatorii închisorii lui Ali-Kaur, Soza observă pe un om dezrobit (eliberat din sclavie).

Dezrobitul Jirón, sau Abd-El-Rahman, cum îl numeau musulmanii, se răscumpărase de mult din prizonierat, însă n-a plecat acasă. Înaintea îmbarcării pentru Spania, Jirón primise veste de acasă că toată familia lui, toate rudele, într-o lună de zile, muriseră de o groaznică epidemie de ciumă. Astfel a rămas în Alger, făcea comerț cu smochine și-și agonisise o mică avere. Însă la bătrînețe începuse să-l chinuie dorul de patrie. Era gata să-și dea toată averea ca să ajute fuga compatrioților săi spanioli.

Un asemenea om era de neprețuit pentru complotiști. Abd-El-Rahman era prieten cu toți corsarii și era chiar protejatul pașei.

Soza îl chemă pe Cervantes și-i comunică planul ce-l făcuse.

Jirón va merge la pașa Hassan și-i va spune că s-a săturat să tîrguiască cu smochinele uscate și că vrea să-și încerce norocul într-o afacere mai mare. Jirón va cere învoirea pașei să-și construiască o corabie pentru iafurile piratерești.

Pașa îi va da învoire. Jirón, va strînge provizii, vîslași, comandanți și va ieși în larg. Pe mare toți vîslașii ca unul vor părăsi vîslele, vor lega pe comandanți și vor îndrepta corabia spre țărmurile Spaniei.

— Nu, nu e bine, spuse Miguel, corabia poate salva 200 de oameni nu mai mult.

— Neastîmpăratule, oare asta-i puțin?, se miră doctorul Soza.

— Puțin! spuse Cervantes. Dar restul? O mie cinci sute de prizonieri?... Să le dăm iluzia libertății, și să salvăm numai două sute de oameni?

Soza tăcu.

— Există altă posibilitate, Cervantes. Să ieșim pe corabia lui Jerón, să ajungem în Spania, acolo să adunăm oameni și bani, să echipăm trei-patru corăbii înarmate, să ne întoarcem aici și să provocăm răscoala pe tot țărmul.

Soza tăcu, deabia clătinînd din cap.

— Credeți Don Antonio că este imposibil? Dar răscoala celor șapte sute de oameni la Sarhal? A celor nouă mii la Mostaganem?

Este posibil sau imposibil?, întrebă încă o dată Cervantes, pierzînd răbdarea.

— Este posibil, spuse doctorul Soza, încet, foarte încet. Numai că pentru aceasta este nevoie de îndrăzneală, de multă îndrăzneală. Și prudență, multă prudență. Și pînă atunci pașa trebuie să-i dea învoire pentru plecare

Pe pașa din Alger îl chema Hassan. Capul îi era îmbrobodit într-un turban alb ca zăpada, îi crescuse o barbă mare ca unui arab. Însă de sub turban priveau doi ochi albaștri, europeni; după față și după deprinderi era ușor să-i ghicești originea lui din neamul marinarilor venețieni.

Jirón stătea smerit în fața lui în genunchi, ținîndu-și mîinile la piept, după obiceiul musulmanilor.

— Vrei să-ți încerci norocul la bătrînețe, Abd-El-Rahman? spuse binevoitor pașa. Vrei să cauți pradă pe mare? Încearcă.

Să-mi aduci pradă bogată, nu ca Giafar sau ca Maltrapolio, continuă pașa. Giafar, astă primăvară, a adus cinci baloturi de orez umed și zece capre, iar Maltrapolio și mai rău: un butoi cu oțet și trei prizonieri pe jumătate morți.

— Allah să mă ocrotească, și mai jos se aplecă Jiron, ascunzîndu-și rîsul în barbă. Și încă o rugăminte mai am la stăpînul meu: învoirea ca să iau vîslași dintre prizonierii corsarilor.

— Poți să iei de unde vrei, și din închisorile mele, spuse prietenos pașa. Însă în cazul acesta mie îmi revine partea a patra, și nu a cincia, din toată prada.

— Allah să te răsplătească, stăpîne! se înclină Jiron, retrăgîndu-se spre ușă. Capetele dușmanilor tăi să cadă la picioarele calului tău!...

23. Comisarul sfintei Inchiziții

Dezrobitul Jirón angaja două sute de prizonieri și începu să construiască în port o nouă mare galeră.

— Abd El-Rahman s-a gîndit să se facă pirat la bătrînețe, rideau algerienii. Să-l ajute Alah!

Pentru fiecare prizonier Jiron plătea proprietarului său cinci blanco pe zi. Modestul capital al lui Jiron în curînd se înzecise. El merse atunci la doi negustori bogați, prieteni de ai lui — spanioli Exarco și Torres — și le împărtăși planul său de fugă.

— Două sute de oameni merg cu mine, le explică Jirón. Dintre ei, peste patruzeci sînt oameni din neam mare și bogați. În patrie o să vă restituie toate datoriile și cu procente.

Argumentul a fost convingător negustorii își deschiseră lăzile la dispoziția lui Jirón.

Niciodată munca nu avusese atîta spor în portul algerian.

Chiar în martie următor galera a și fost lansată pe apă.

Frigurile care-l chinuiseră însă pe Miguel cîteva luni, acum ajunseseră la culme, iar monahii se vîrau printre prizonieri. Chiar și pe țărmul african dominicanii urmăreau pe liber cugetători și pe eretici. În fiecare zi putea cineva să se trădeze. Cervantes își ținea dinții încleștați toată ziua, numai noaptea sărea și se asculta pe sine în delir. Pentru el putea garanta, dar cum să garantezi pentru o taină care era încredințată la cîteva sute de oameni?

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În românește de I. BABIN; ilustrații: Becu RIND)

ATLETISMUL ROMÎNESC — LA SFÎRŞIT DE SEZON

de DAN DEŞLIU

După două-trei ediții anodine, în care cîteva performanțe mai răsărite stăvileau cu greu spectrul anonimatului, Internaționalele de atletism și-au regăsit panașul anilor de glorie, cînd fuseseră denumite, pe bună dreptate, „micile campionate europene".

La concurența cu ingenioasa repetiție olimpică de la Tokio, care le-a privat de multe adeziuni răsunătoare, tradiționalele întreceri au reunit la start peste 300 de atleți și atlete din douăzeci de țări. În cadrul celor două zile, tabela recordurilor competiției a suferit nu mai puțin decît unsprezece ameliorări, în timp ce alte două recorduri au fost egalate. După cum s-a mai arătat, în numeroase probe rezultatele de la București au fost superioare celor înregistrate concomitent pe stadionul olimpic din capitala Japoniei.

O contribuție importantă la reușita ediției jubiliare au adus-o atleții oaspeți, în frunte cu delegația R.D. Germane. Cu o pregătire tehnică ireproșabilă, dublată de o mare putere de luptă, coechipierii lui Hermann și Raepke s-au dovedit în plină ascensiune, adjudecîndu-și 15 din cele 33 de titluri puse în joc, precum și numeroase alte locuri fruntașe. Comportări remarcabile au avut, de asemenea, sportivii din Franța, Olanda, Cehoslovacia, Austria, Belgia, Anglia, Cuba, Ungaria, R. F. Germană, Norvegia ș.a. Participanții de peste hotare au apreciat călduros buna organizare a campionatelor, obiectivitatea și competența oficialilor, entuziasmul publicului, ambianța orașului-gazdă, exprimîndu-și dorința de a se reîntîlni, în împrejurări similare, pe frumosul stadion din Dealul Spirii.

Referitor la evoluția lotului nostru, ni se pare că ar fi cazul, acum, la sfîrșit de sezon, să o privim în contextul celorlalte file din calendarul atletic 1963. În acest sens, Internaționalele au confirmat, în primul rînd, situația nesatisfăcătoare în probele feminine, subliniind că slaba comportare de la Sofia nu a fost un simplu accident.

La sprint (100, 200, 4X100) și la 80 m garduri, timpurile înregistrate de Petrescu, Rădulescu, Budan, Luță se situează sub nivelul mediocrității, pe plan internațional. La 400 și 800 m, în urma Floricăi Grecescu se întinde, ca să zicem așa, un gol istoric... Firavă speranță, Viorica Gabor pare încă insuficient ajutată să progreseze, deși calitățile nu-i lipsesc.

La rîndul lor, atleții au făcut o veritabilă demonstrație a inconsecvenței cu care ne-au deprins de la o vreme, precum și al acelui nu mai puțin clasic dezechilibru între compartimente — ca să mă exprim în limbaj fotbalistic. Oricum, se remarcă de la bun început că, de unde pînă mai ieri fetele dețineau supremația pe tabloul victoriilor — de astădată balanța înclină categoric în favoarea băieților: patru din cele cinci locuri I în campionate, plus două noi recorduri, la 5 000 m plat și la prăjină.

Fără îndoială, performerul nr. 1 este Andrei Barabaș. Coborînd sub 13'50", talentatul alergător a intrat în rîndul celor mai buni din lume pe 5 km. Un progres de ordinul a zece secunde i-ar autoriza să țintească spre podiumul premianților la Tokio, în octombrie viitor.

Multe nădejdi îndreptățește tînărul Gh. Zamfirescu, cîștigătorul cursei de 200 m. Adevărat, 21,4 este încă o cifră „cuminte" față de certa valoare mondială, care începe de la 21 secunde în jos... Credem că perseverența și calitățile naturale, îmbinate cu o pregătire judicioasă, îl vor ajuta pe Zamfirescu să nu se oprească la succesul repurtat.

La săritura cu prăjina, pe lîngă recordul lui Savin, ne-au bucurat evoluțiile lui Astafei și Cristescu — acesta din urmă un junior cu frumoase perspective. Aici se impune însă o paranteză. Știm că atleții noștri sînt abia în faza de acomodare cu fiberglasul; prin prizma acestei situații, recentele rezultate pot fi considerate satisfăcătoare. Cum rămîne, totuși, cu baremurile care indică 4,50 m drept normă pentru titlul de maestru al sportului ?! Acum cincișase ani, mai treacă-meargă...

Bizare fluctuații de formă manifestă specialiștii saltului peste stachetă fără ajutorul prăjinii. După un debut strălucit, au urmat penibilele căderi din meciul Balcani—Scandinavia, din campionatul republican, din cadrul Jocurilor Balcanice. În fine, în ceasul al doisprezecelea, Spiridon și Porumb par a-și fi adus aminte cum se ajunge în preajma lui 2,10 m — în timp ce Ducu luptă încă din greu cu festele pe care i le joacă... memoria.

Notabile — rezultatele lui Bizim — mai constant decît în alți ani — Caramihai, o autentică revelație în dificila probă de 3 000 m obstacole, și Jurcă — excelent la lungime și dimpotrivă la 400 m. garduri, în pofida tuturor așteptărilor. În ce-l privește pe acesta din urmă, am impresia că s-a transformat într-un soi de joker: îl vedem concurînd ba la sprint, ba la garduri, ba la lungime. Nu m-aș mira să-l zăresc primăvara viitoare în cercul de aruncare a discului. De fapt, în avatarurile acestui valoros atlet se disting numeroase premize ale unui decatlonist de prim rang. Ce spun oare antrenorii ?

Valoros, în sfîrșit, recordul de ultimă oră al lui C. Drăgulescu la ciocan: 65,55 — cifră care se cere însă neapărat confirmată de performanțe ulterioare.

Cu calificativul „anemică" trebuie consemnată prezența unor oameni de la care avem dreptul să cerem incomparabil mai mult: Nicolae Macovei (ce-nseamnă 14,8 pe 110 m garduri ? — E drept că mai recent a realizat un timp mai bun: 14,3) Șerban Ciochină (se zice că n-ar fi fost în plenitudinea mijloacelor — unică explicație pentru dezolantul 15,54 la triplu), Ovidiu Lupu (ce anacronic acest 30'23" în proba celor 24 de ture !) și chiar cuplul Tudoraşcu—Stamatescu, nu atît pentru 10,6 și, respectiv 10,7 pe suta de metri, cît pentru acele 42 secunde la 4X100, hăt departe de nivelul acceptabil, la ora de față.

Absolut de neînțeles comportările la Calnicov și Popovschi, ambii cu posibilități în jurul a 7,50—7,60 m la lungime și care, de astă dată abia au trecut, tiriș-grăpiș, limita celor 7 m. La disc, la greutate, la 400 și la 4X100 metri lucrurile stau ca de obicei — adică prost. Între noi fie vorba, ăsta pare să tulbure prea puțin pe cei care poartă (mai bine zis, ar trebui să poarte) răspunderea, în cadrul cluburilor și al federației de resort... Tot astfel, nimeni nu poate da nici cea mai vagă explicație despre modul cum „s-a stîrpit" peste noapte semifondul de la noi din țară ! În ultimii 15 ani, la 800 și la 1 500 m, culorile noastre au fost apărate cu brio, atît în competiții interne, cît și în mari concursuri internaționale: Balcaniade, Campionate europene, Jocuri Olimpice. Acum, dacă Vamoș este indisponibil, încetăm, pur și simplu, să existăm ! Mihaly și Beregszaszi merg în pas de promenadă, despre Blotiu nu se mai știe nimic, Tatu și Buiachi dau impresia unor triste improvizații. Iar în tribună, cei care nu și-au pierdut încă memoria oftează adînc, gîndindu-se la vremea cînd un pedagog de talia lui Hires cizela valori ca Vamoș, soții Grecescu, Barabaș etc.

Am încercat să formulez mai sus cîteva considerații sumare asupra unor aspecte din atletismul romînesc, în lumina recentelor rezultate. Nu pot încheia totuși rîndurile de față, fără a-mi exprima dezacordul cu o anumită stare de lucruri ce pare să dăinuie, nu de azi de ieri, printre membrii loturilor republicane. Este vorba de atitudini ca acelea semnalate deunăzi în presă de către maestrul sportului Victor Firea: subestimarea pregătirii pentru concursuri importante, dispreț față de hotărîrile clubului sau Federației — totul culminînd cu neprezentarea la o competiție de amploarea „Internaționalelor". De fapt, nu-i pentru prima oară că luăm cunoștință de asemenea manifestări, generate, cel mai adesea, de relațiile nesănătoase între unii atleți și conducerile tehnice. Este cert că racile de soiul acestora pot fi înlăturate. Avem toate condițiile ca să realizăm pasul înainte, de la succese sporadice la ascensiunea generală, care să ne asigure un loc de onoare printre corifeii atletismului continental.

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ ÎN INTERVIURI ŞI DECLARAŢII

Cinci echipe în luptă pentru titlu

A cincea ediție a campionatelor europene de volei, găzduită de țara noastră, se află în plină desfășurare. Primele impresii despre această competiție ni le-a împărtășit cunoscutul jucător polonez Rutkovski.

— *Ce părere aveți despre campionat ?*

— Consider că este cea mai puternică ediție a europenelor. După părerea mea, cel puțin cinci echipe luptă pentru titlu: Romînia, U.R.S.S., R.S. Cehoslovacă, R.P. Ungară și R.S.F. Iugoslavia.

— *Ce impresie v-a făcut echipa noastră ?*

— Echipa masculină a Romîniei se află într-o formă foarte bună și dacă va reuși să mențină ritmul cu care a început turneul, nu va scăpa prilejul să-și înscrie în palmares titlul de campioană europeană.

— *Ce jucători romîni v-au plăcut mai mult ?*

— Toți cei șase jucători de bază, care au evoluat în partida cu reprezentativa noastră. În mod cu totul deosebit l-am remarcat pe Drăgan, asta poate și pentru faptul că multe din mingile trase de mine și pe care le consideram puncte sigure, au întîlnit mîna omniprezentului Drăgan.

— *Despre echipa dv. ce ne puteți spune ?*

— Desigur, impresia lăsată în jocul susținut cu echipa Romîniei n-a fost dintre cele mai bune. Promitem însă că în turneul final vom încerca — și sînt sigur că vom reuși — să ne reabilităm și să participăm astfel la lupta pentru ocuparea unui loc fruntaș. Ar fi în aceasta o confirmare a unei vechi tradiții, potrivit căreia echipa noastră nu reușește să înregistreze în competițiile de mare amploare rezultate pe măsură valorii individuale a jucătorilor.

Repetiție generală

Mîine, la București, se întîlnesc echipele olimpice de fotbal ale țării noastre și R.P.F. Iugoslavia. Am solicitat părerea antrenorului federal **Angelo Niculescu**, în legătură cu acest eveniment. Iată ce ne-a declarat:

— Pentru noi întîlnirea de mîine, organizată la cererea federației iugoslave, constituie o repetiție generală în vederea partidei oficiale pe care o susținem duminica viitoare cu Danemarca, în cadrul preliminariilor olimpice. Sînt convins că vom avea posibilitatea să verificăm potențialul echipei noastre, deoarece întîlnim un adversar valoros, reprezentant al unui fotbal care se bucură de un bun prestigiu pe plan mondial. În echipa iugoslaviei vor juca cinci din jucătorii care au făcut parte din reprezentativa recent învingătoare a echipei Ungariei, cu 2—0.

Echipa noastră s-a pregătit intens și credem că va reuși să obțină un rezultat favorabil. Vom prezenta următoarea formație: Datcu, Popa, Nunweiller III, Ivan, Petru Emil, Koszka, Pîrcălab, Constantin, Dridea sau Manolache, Tîrcovnicu, Creiniceanu. **Aceasta este formația pe care intenționăm să o prezentăm și în meciul cu Danemarca. Aceasta, bine înțeles dacă cei notați mai sus vor corespunde.**

Actualitate pugilistică

Iubitorii boxului urmăresc de cîteva zile reuniunile finale ale campionatelor republicane individuale, programate pe ringul de la stadionul Republicii. Pe marginea acestui eveniment, al cărui ultim act se va consuma mîine dimineață, am purtat o scurtă discuție cu **Marcu Spacov**, unul dintre antrenorii echipei „Steaua".

— Ce elemente tinere v-au impresionat în mod deosebit ?

— În primul rînd Mircescu, de la categoria mijlocie-mică. Printre învinșii săi se află Mot și Virgil Badea, ambii din lotul olimpic. Alături de el s-a mai impus Covaci, la categoria semimijlocie. Atît unul, cît și celălalt, practică un box tehnic, combativ, anunțîndu-se ca elemente de perspectivă ale boxului romînesc.

— În posesia cui credeți că vor intra titlurile de campioni în acest an ?

— Pronosticul meu, în ordinea categoriilor, este următorul: Davidescu, Puiu Nicolae, Moldoveanu, Băloiu, Mihalik, Niculescu, Olteanu, Monea, Mihai Nicolau și Mihai Ghiorghioni.

„Pîrcălab — o extremă de talie europeană"

„France Footbal", revistă de mare circulație internațională, scrie elogios despre jucătorul romîn Ion Pîrcălab, căruia îi publică și fotografia. Jacques Tilleur, unul din reporterii revistei, prezent la meciul susținut de Dinamo cu Motor Jena, remarcă: „După Hamrin, Moulijn și Wisniewski, Pîrcălab poate să devină o extremă temută de toți aparătorii. Fără să fie prea robust, tînărul fotbalist romîn este indiscutabil un mare talent. El posedă un vast repertoriu de driblinguri și un ascuțit simț al porții".

A crezut că a fluierat arbitrul...

Duminică, în ultimele secunde de joc ale partidei Petrolul-Steaua, arbitrul a dictat „penalty" în favoarea echipei militare: Marin Marcel a prins în mîini o minge centrată de Tătaru de pe partea stîngă a terenului.

Iată ce ne-a relatat jucătorul ploieștean în legătură cu acea:

„Erau ultimele momente ale meciului. În clipa cînd s-a executat centrarea, mi-am aruncat ochii la ceasul stadionului și am văzut că timpul de joc s-a consumat. În același moment, un spectator aflat în tribună a fluierat, cu un fluier asemănător la sunet cu cel folosit de arbitrul Al. Toth. Am crezut că arbitrul a fluierat sfîrșitul meciului și atunci am prins mingea în mîini. Norocul lui Constantin, care a transformat lovitura de la 11 metri, adăugînd încă un gol celor 8 pe care le avea în fruntea clasamentului golgeterilor".

Emisiunile sportive la radio și televiziune

Cititorul nostru PETRE CÎRSTEA, din București, str. Mîntuleasa, ne scrie următoarele:

„Vă rugăm să consemnați în revista dv. satisfacția pe care ne-o prilejuiește atenția cu care Radioteleviziunea noastră pune la îndemîna iubitorilor sportului o informare operativă asupra celor mai interesante evenimente sportive. Felul cum este reflectat în ultimul timp campionatul categoriei A la posturile noastre de radio, printr-un reportaj vivace, merită toată lauda. Prezentă la cele mai multe dintre manifestările sportive interne, Radioteleviziunea nu ignoră nici evenimentele de peste hotare. În această privință, retransmisia prin televiziune a meciului de fotbal Anglia — Selecționata lumii este concludentă. Redactorii Radioteleviziunii aduc astfel o însemnată contribuție la popularizarea culturii fizice și sportului".

Publicînd această apreciere a cititorului nostru, vom adăuga că o împărtășim întrutotul.

571 participanți la „Cupa Magazin" ediția a IV-a !

Publicăm mai jos ultimele grupe cu participanții la „Cupa Magazin" ediția a IV-a. La turneele de tipul B, — cu șahiști care au cel puțin categoria a III-a, iau parte 112 jucători împărțiți în 16 grupe. La turneele de tipul A — cu jucători fără categorii sau cu categoriile a V-a sau a IV-a s-au înscris 459 jucători împărțiți în 51 grupe. AȘADAR, LA A IV-A EDIȚIE A CONCURSULUI POPULAR DE ȘAH PRIN CORESPONDENȚĂ IAU PARTE 571 JUCĂTORI, CEL MAI MARE NUMĂR DE PARTICIPANȚI LA VREUN CONCURS DE ȘAH PRIN CORESPONDENȚĂ ORGANIZAT ÎN ȚARA NOASTRĂ.

Turneele vor începe în jurul datei de 1 noiembrie 1963. Pînă atunci urmează să fie trimise tuturor participanților regulamentele de joc și tabelele de concurs cu adresele partenerilor și cu indicația în care partidă joacă fiecare cu albele și în care au negrele.

Iată acum ultimele grupe:

GRUPA 45-A. Ion Ștefănescu (Flămînda), Petre Antonescu (Buc.), Horia Plesa (Iași), Gh. Raber (Buc.), Dumitru Ripeanu (Tega), Dan Romaniuc (Buc.), Nelu Weinberg (Onești), Ion Bancu (Nichisemi), și Gh. Cozmeniuc (Mișlănți).

GRUPA 46-A. Ioan Trif (Frata), Șerban Veteleanu (Pucioasa), Petre Păcuraru (Ploiești), Const. Apostol (Sihlea), Vasile Iriciuc (Buc.), Adorjani Zoltan (Berghia), Traian Budurcă (Bîrlad), Alex. Angelescu (Buc.) și Beju Iulian (Buc.).

GRUPA 47-A. Gh. Popescu (Constanța), Ioan Ilie (Brăila), George Mihăilescu (Hunedoara), Valentin Enescu (M. Kogălniceanu), Gh. Strănutu (Gura Haitii), Dumitru Mănescu (Buc.), Krampol Paul (Buc.), Nica Constantin (Roman) și Vissa Horia (Bușteni).

GRUPA 48-A. Pătru Const. (Hunedoara), Eugen Coman (Suceava), Tudorel Glükman (Buc.), Nic. Teodorescu (Buc.), Valer Borșa (Bistrița), George Ștefu (M. Kogălniceanu), Alexe Virgil (Buc.), Wechsberger Rudolf (Buc.), și Atanasiu Adrian (Tîrgoviște).

GRUPA 49-A. Stan Gh. (Valea Voievozilor), Mircea Cotocea (Buc.), Alexe Mirelu (Buc.), Ioan Stamate (Hunedoara), Gh. Matei (Lehliu), Anton Mănescu (Brăila), Ioan Bujanca (Reșița), Andrei Rădulescu (Buc.), și Ștefan Ungureanu (Iași).

GRUPA 50-A. Dan Gheorghiu (Constanța), Nicolae Papuc (Cudalbi), Marius Lăzărescu (Buc.), Aurel Cheorma (Criț), Gh. Chirea (Saligny), Leontin Pasa (Cluj), Const. Ciocan (Buc.), Const. Iordăchescu (Buc.), și Eugeniu Popovici (Buc).

GRUPA 51-A. Gh. Georgescu (Ștefănești), Ioniță Teodor (Brașov), Valeriu Iliescu (Buc.), Dan Babic (Brașov), Marin Loltan (Rachitova), Gh. Miron (Buc.), Const. Georgescu (Buc.), Petruș Mangiurea (Brăila) și Pastor Francisc (Ciacova).

GRUPA 16—B. Ioan Cristescu (Buc.), Paraschiva Bozdoghine (Sibiu), Mihai Mazilu (Lăpușnata), Horia Babeș (Buc.), Nitz Iuliu (Gherla), Ștefan Mondic (Reghin) și Vasile Munteanu (Găureni).

S-a terminat finala primei ediții a campionatului republican prin corespondență

După cum ne comunică arbitrul finalei primei ediții a campionatului republican individual de șah prin corespondență, Liviu Ghionea, întrecerea a luat sfîrșit la 15 septembrie 1963. Pa baza partidelor încheiate pînă la această dată, clasamentul — provizoriu — este următorul: 1) M. Suta (Oradea) 7½ puncte din 9 posibile; 2 Adolf Pichler (Lugoj) 5½ (8) p.; 3. Natan Kimmel (București) 5 (8) puncte; 4) Anton Aurel (Iași) 4½ (6) puncte; 5) Vlad Constantin (Constanța) 4½ (8) puncte; 6) Constantin Mihăescu (Sinaia) 4 (6) puncte; Constantin Ștefaniu (București) 2 (5) puncte 8) Constantin Drăgușanu (București) 1½ (4) puncte; 9) Romeo Iliescu (București) 1 (5) puncte; 10) Lazări Iosif (Petroșani) 1 (6) puncte; 11) Gr. Sigmireanu (Brașov) 1 (7) puncte; 12) Mihai Chereta (Oradea) ½ (5) puncte.

Clasamentul urmează însă să fie definitivat abea după ce partidele neterminate — trimise spre analiză unui grup de maeștri ai sportului și candidați maeștri — vor fi adjudecate de aceștia.

P. S. După cum ne comunică Comisia de șah prin corespondență din cadrul Federației romîne de șah, partidele neterminate au fost deja adjudecate. Rezultatele hotărîte de arbitri au fost trimise concurenților pentru eventuale consultații, urmînd să fie curînd omologate.

A intrat în cursă

● *Despre primul campion mondial de șah Steinitz se povestesc multe întîmplări hazlii. Iată una din ele (relatată de marele maestru austriac Rudolf Spielmann).*

Steinitz juca într-un rînd o serie de partide cu un jucător foarte slab căruia i-a dat înainte o tură. Alături de adversarul lui stătea un jucător mult mai tare decît acesta, prieten cu el. Steinitz observă că acest spectator face semne adversarului său îndrumîndu-l pe tăcute. Dar lui Steinitz nu-i scapă faptul că prietenul adversarului său îl îndruma prin limbajul gesturilor, în momentele critice călcîndu-l pe picior. Deaceea Steinitz se gîndi să le facă o festă. Mută astfel o piesă a sa încît adversarul să fie ispitit s-o ia, și-i făcu semn cu piciorul. Partenerul de joc luă piesa și... intră în cursă, pierzînd partida !

Deschiderea englezească

Alb — Petrosian
Negru — Korcinoi

Jucată în cadrul Spartachiadei popoarelor din U.R.S.S. 1963.

1. c4, e5
2. Cf3, Cf6
3. g3, b6
4. Ng2, Nb7
5. 0—0, g6
6. e3, Dc8
7. b3, Ng7
8. Nb2, 0—0
9. Cc1, Td8
10. Tc1, d5
11. C:d5, C:d5
12. N:g7, C:e3
13. f:e3, R:g7
14. d4, f6
15. d5, Dc7
16. De2, Cd7
17. Db2, Ce5
18. C:e5, D:e5
19. D:e5, f:e5
20. Nh3, Tf8
21. Ne6, Tad8
22. Rg2, Tf6
23. T:f6, e:f6
24. g4, Ne8
25. N:e8, T:e8
26. Rf3, f5
27. g:f5, g:f5
28. e4, Rf6
29. Tg1, f4
30. h4, h6
31. h5, Rf7
32. Tg6, Tg8
33. d6, Th8
34. Rg4, Tf8
35. T:h6, f3
36. Rg5, Re8

și albul se recunoaște învins, ne mai putînd împiedica transformarea în damă a pionului negru f.

MOZAIC

● *JUCĂTORUL Millet de la un club de rugbi din Montpellier a fost suspendat pe două etape. Motivul ? Supărat pe arbitrul meciului lor cu Roanne, care n-a vrut să le acorde o încercare, Millet n-a găsit altă modalitate de a se răzbuna pe arbitrul De Souza decît printr-un... placaj care a necesitat scoaterea de pe teren a conducătorului meciului.*

● *PREȘEDINTELE secției de natație a clubului Racing Club, Foucher-Créteau, a ținut neapărat să fie primul care să inaugureze noul bazin al clubului. În ziua inaugurării a venit disdedimineață și s-a grăbit să se arunce... în bazin. Din nefericire bazinul nu era umplut complet astfel că președintele a fost... primul care a primit îngrijiri în urma gravelor contuziuni căpătate.*

● *CU OCAZIA organizării unei ștafete care traversa orașul Portsmouth, cunoscutul atlet britanic Martin Hyman a fost eroul unei întîmplări puțin obișnuite. Echipa lui era în avantaj iar el era ultimul schimb. Cînd colegul său a sosit pentru a-i preda bățul de ștafetă l-a găsit pe Hyman complet îmbrăcat, pentru că ploua torențial. Pînă ce Hyman s-a dezechipat, adversarii i-au luat-o înainte, astfel că el a sosit pe ultimul loc...*

● *SULIȚAȘUL polonez Ianusz Sidlo a sărbătorit recent o aniversare. În ultimii doi ani el a reușit remarcabila performanță de a arunca sulița de 50 de ori peste 80 metri !*

● *„UN BOXER care abandonează boxul, cu sau fără titlu, pe deplin sănătos, cu renumele neîntinat și cu cîțiva dolari puși la o parte, este un om fericit". Un fragment din declarația lui Joe Louis la aflarea știrii că Floyd Patterson vrea să-și facă reintrarea.*

● *ATLETUL polonez Kryszowiak, care a fost campion european la 5 000 m și 10.000 m. și campion olimpic și recordmen mondial la 3 000 m. obstacole, a hotărît să se retragă din activitatea competițională.*

● *LASZLO PAP a trimis secretariatului federației europene de box o scrisoare însoțită de un certificat prin care solicită, din motive de sănătate, amînarea pentru data de 9 decembrie a meciului său pentru titlul european cu spaniolul Luis Foledo. Forul de specialitate urmează să se pronunțe.*

● *REPREZENTANTUL boxerului Sonny Liston a declarat că actualul campion mondial la toate categoriile nu-și va mai pune anul acesta titlul în joc. Totuși, unele ziare străine continuă să anunțe că Liston va boxa în decembrie cu un boxer care s-a afirmat în ultimul timp, Ernie Roy Terrell.*

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17 60.10
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

VARIETĂŢI

Real Madrid: forță și slăbiciune...

În decurs de patru zile, scrie comentătorul, M. Varelă, Real a jucat două meciuri care au arătat forța și slăbiciunile sale.

Contra lui Rangers, echipa madrilenă a fost strălucitoare, practicînd un fotbal excepțional. Gento a zburdat cu mingea, parcă lipită de picior, Di Stefano a demonstrat că certificatul său de naștere n-are nici o importanță cînd vrea să-și arate talentul, Evaristo a pus în valoare simțul practic al fotbalului brazilian. Stoperul Santamaria a rămas același „stîlp" de neclintit al apărării. După cîteva zile, în campionat, Real se înfățișa (0—1) față de echipa clasată pe locul 9 și recent promovată în prima categorie. Era a doua înfrîngere în sezonul de toamnă. Di Stefano și Evaristo au jucat șters, fără aplomb. Gento n-a mai făcut cursele sale fulminante. Doar Muller și Zoco au acționat cu folos la centrul terenului.

Care este adevăratul Real Madrid ? Cel din meciul cu Glasgow sau cel din campionat ? Este și unul și altul căci aceiași jucători au disputat cele două meciuri. Doar adversarul s-a schimbat. Glasgow era o echipă resemnată, căci știindu-se învinsă acasă, nu mai spera să facă nimic în deplasare. Scoțienii, cunoscuți ca jucători duri, bătăioși, au fost foarte „fair play", uitîndu-se parcă mirați, ca niște copii, la jongleriile spaniolilor. În schimb echipa Espanol din Barcelona s-a angajat într-o bătălie aspră, practicînd un marcaj nemilos: om la om (Real practică marcajul în zonă), cu contraatacuri puternice și o circulație rapidă a balonului. Făcînd o paranteză trebuie arătat că Real Madrid joacă în sistemul 4—2—4 pe care îl aplică într-o manieră foarte strictă. La noi — spunea mijlocașul Muller (jucător francez provenit de la Reims) rolurile sînt definite foarte precis. De pildă, eu nu am voie să mă angajez pe partea dreaptă pentru a solicita balonul, pentru că am indicația clară să nu-mi depășesc niciodată înaintașii.

Or, echipa Espanol a distrus dispozitivul tactic, anihilînd în primul rînd cele două vîrfuri de atac și apoi fortînd apărarea să bată mereu în retragere.

Dar Real Madrid, această echipă cu mulți jucători trecuți de prima tinerețe, ține foarte mult la prestigiul său internațional. De aceea în marile competiții cum este și Cupa campionilor europeni pe care a cîștigat-o de 5 ori, Real se regăsește întotdeauna și deseori joacă chiar la nivelul atins în epoca sa de glorie.

Sfaturile lui Herrera

Helenio Herrera, antrenorul echipei Internazionale-Milano, a fost întrebat de un ziarist francez cum trebuie să joace echipa Franței în meciul retur cu R.P. Bulgaria (care se desfășoară mîine n.n.). Antrenorul italian, care a văzut la Milano formația bulgară, a dat următorul răspuns:

„În primul rînd, să nu subestimați echipa bulgară. Jocul ei, fără a fi prea spectaculos, este eficace, realist. Jucați cît mai repede și faceți să lucreze mult extremele. Încercați să ocupați solid mijlocul terenului, fiți atenți la contraatacurile lansate de Diev și Kolev, care sînt foarte periculoși".

Amarildo contra Pele

Înaintea meciului A. C. Milano—F. C. Santos, contînd pentru cupa internațională, Amarildo, proaspăta achiziție milaneză, a declarat: „O să-l fac să plîngă pe marele Pele".

Și chiar dacă Pele n-a plîns (dimpotrivă, el și-a confirmat celebritatea, marcînd două goluri), Amarildo a cîștigat prima manșă a duelului.

„Eu sînt prieten cu Pele, îl stimez mult, dar... trebuie să-mi iau multe revanșe. În Brazilia amîndoi purtam nr. 10 și eram rivali. El mi-a barat mulți ani drumul spre echipa națională. Nu-mi rămînea altceva decît să aștept, cri nu aceasta este calitatea mea principală".

Pele a rămas uluit citind în ziarele italiene această declarație. El n-a dat nici un răspuns, dar probabil că așteaptă cu nerăbdare revanșa cu Milano, la 13 decembrie, de data aceasta în „birlogul" lui Santos.

10 sau 11 categorii ?

Pentru a evita întîlniri disproporționate sub raportul greutății, Federația europeană de box profesionist a decis ca de la 1 octombrie 1963 numărul categoriilor să fie de 10 în loc de 8 cîte erau pînă acum.

Pe de altă parte, la Congresul mondial al asociațiilor profesioniste de box, care a avut loc la Mexico, s-a hotărît ca de la 1 august 1963 numărul categoriilor să fie de... 11, cu alte limite de greutăți, publicîndu-se totodată și campionii mondiali respectivi.

Delimitarea în acest fel a categoriilor pe criterii personale și contradictorii a produs, evident, încurcături care au adîncit și mai mult și au scos din nou în relief puternicele contradicții care stăruie în rîndul forurilor sportive care răspund de activitatea boxului profesionist, contradicții care s-au mai semnalat și în alte privințe.

Un prim conflict caracteristic s-a și produs cu ocazia disputării campionatului mondial la Roma, între deținătorul titlului la categoria mijlocie-mică, americanul Ralph Dumas și șalangerul său, italianul Mazzinghi. Primul s-a prezentat conform limitelor fixate de W.B.A. la 69,853 kg în vreme ce ultimul pretindea că are dreptul, conform categoriilor recunoscute de I.B.U., să se prezinte la 71 kg. După discuții și tratative care păreau fără sfîrșit, Mazzinghi a fost silit să se prezinte la 69,853 kg pe motiv că decizia W.B.A. datează de la 1 august și că Dumas este campion mondial al acestei asociații.

În asemenea împrejurări este lesne de prevăzut că vor urma noi discuții și incidente cînd se vor mai întîlni boxeri europeni cu cei din alte continente.

Ziarele sportive din diferite țări comentînd această situație, au subliniat faptul că unii conducători ai respectivelor asociații au luat public atitudine susținînd fiecare punctul său de vedere și că nu se întrevăd perspectivele unei rezolvări rapide a situației.

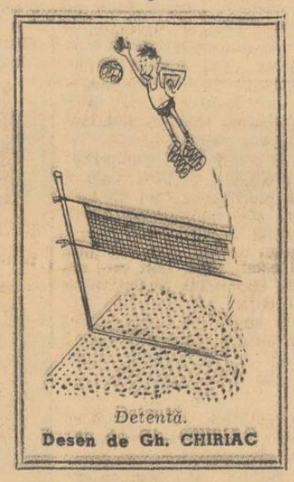

Detentă.
Desen de Gh. CHIRIAC

Dinamismul tinereții...

Odată cu sărbătorirea centenarului existenței sale, Federația engleză de fotbal pare că trece la unele reforme.

Cu puțin timp în urmă, au avut loc alegeri pentru desemnarea noului președinte al Federației. Lupta electorală s-a dat între doi principali candidați, Joe Mears și Teddy Eden. Spre surprinderea generală, a fost ales împotriva tradiției — cel mai tînăr dintre ei, Joe Mears, care numără doar... 58 de primăveri. Dar n-a lipsit mult — 8 voturi — ca noul președinte să fie Teddy Eden, în vîrstă de 85 de ani.

Joe Mears a declarat după alegere că intenționează să impulsioneze fotbalul englez spre fruntea ierarhiei mondiale, în care scop îl va orienta spre legături mai strînse cu fotbalul european. De altfel, principalul obiectiv pe care și-l propune noul președinte este ca echipa Angliei că cîștige viitoarea Cupă mondială, care după cum se știe se va disputa în insulele britanice în vara anului 1966.

Cupa Europei la atletism

Prinde din ce în ce mai mult teren ideea organizării unei Cupe a Europei la atletism, competiție care ar urma să angajeze într-o interesantă întrecere reprezentativele atletice ale țărilor europene. După cum consemnează cotidianul sportiv francez „L'Equipe", sînt 90 la sută șanse ca această competiție să debuteze în anul 1965. Din datele cunoscute, Cupa Europei la atletism va fi deschisă tuturor federațiilor naționale din Europa. Un turneu preliminar va desemna cele 18 echipe care — împărțite în trei serii a cîte 6 — vor susține turneele finale. Competiția n-ar urma să ocupe decît două sfîrșituri de săptămînă. Echipele vor fi alcătuite din cîte un singur reprezentant pentru fiecare probă în parte (probele vor fi cele olimpice). Primele două echipe clasate în fiecare grupă vor susține turneul final.

E probabil ca în primăvara anului 1964 să înceapă înscrierile la această nouă competiție de mare anvergură.

„Plătim tributul unei greșeli mai vechi"

Vizitatorul ocazional va întîlni zilnic, la bazinul Floreasca, o animație deosebită, amplificată în această săptămînă de cei 600 de copii care au părăsit strandul Tineretului și „s-au mutat" la bazinul acoperit, unde își continuă antrenamentul. Aici l-am întîlnit, zilele trecute, pe Alexandru Szatmari, antrenorul de natație la școala sportivă de elevi nr. 2, cu care am avut o scurtă convorbire.

— *S-a afirmat, în repetate rînduri, că natația noastră este mult rămasă în urmă. Ce părere aveți în legătură cu acest lucru ?*

— Într-adevăr, natația noastră nu se află în momentul de față la un nivel prea ridicat. Rămînerea în urmă apare evidentă, dacă comparăm rezultatele ce se obțin la noi cu cele realizate de o serie întreagă de înotători pe plan internațional.

— *Care este cauza, după părerea dv. ?*

— În prezent, noi plătim tributul unei greșeli mai vechi și anume insuficienta muncă desfășurată în rîndurile copiilor. Forul de specialitate și noi, antrenorii, nu ne-am ocupat în suficientă măsură de pregătirea copiilor în anii 1957—1959 și de aici a apărut, în acest moment, rămînerea în urmă a natației. Se știe că natația este o disciplină care cere o pregătire îndelungată, ce trebuie începută din fragedă copilărie, de la vîrsta de 6—7 ani. Pînă la vîrsta de 12—13 ani, copiii trebuie să se obișnuiască cu mediul de activitate, respectiv apa, să învețe procedeele diferitelor stiluri de înot. Abea de la această vîrstă se poate trece la antrenamente planificate, la dirijarea sportivului spre perfecționarea și însușirea unui anumit stil, potrivit calităților sale.

— *Ce preocupări există în momentul de față ?*

— Prin grija federației de natație, în momentul de față se acordă o atenție sporită muncii cu copiii. De mai mulți ani la strandul Tineretului și la bazinul Floreasca se organizează cursuri de inițiere pentru copii, iar din rîndul acestora se selecționează elementele talentate, de perspectivă. În prezent, la bazinul Floreasca avem în pregătire 600 de copii între 6 și 14 ani. S-au selecționat, dintre aceștia, 20 de copii care urmează un program special de antrenamente și am convingerea că cel puțin 10 din ei vor face parte din lotul pentru Olimpiada din anul 1968. Noi însă nu ne vom limita la aceștia și vom lărgi continuu lotul prin organizarea cu regularitate a unor concursuri de selecție. Am convingerea că, în acest fel, natația noastră va ajunge să se numere printre disciplinele fruntașe, mai ales că avem la dispoziție condiții foarte bune de antrenament.

Constantin despre meciul Anglia-Selecționata lumii

Punctul de atracție al amatorilor de fotbal din lume l-a constituit în această săptămînă meciul dintre echipa Angliei și Selecționata lumii, desfășurat miercuri la Londra în fața a peste 100.000 de spectatori. În afara martorilor oculari, desfășurarea meciului a putut fi urmărită de telespectatorii din multe țări, printre care și țara noastră. După consumarea acestui eveniment, jucătorul *Constantin* ne-a făcut următoarea declarație:

„Jocul, cu toate că nu s-a ridicat la nivelul așteptărilor, a plăcut totuși datorită unor faze deosebit de reușite, create mai ales de jucătorii englezi. Selecționata lumii, lipsită de omogenitate, a trăit prin acțiunile individuale ale marilor celebrități care au alcătuit-o. Aceștia au arătat o mare îndemînare în dirijarea balonului, în executarea driblingurilor, în folosirea fentei pentru dezarticularea adversarului. Mi-au plăcut mai mult Iașin (cred că el nu primea golurile dacă nu era înlocuit în repriza secundă), Law, Schnellinger și Gento.

Englezii au dorit victoria mai m

MEDICUL vă sfătuieşte

Dieta în ciroza hepatică

Diagnosticul de ciroză hepatică se stabileşte de medic, şi defineşte existenţa unui proces de scleroză a ficatului cauzată de diverşi factori (abuz de alcool, virusul hepatitei epidemice, carenţă alimentară, în special proteică etc.).

În timpul spitalizării, necesară în cele mai multe cazuri, se hotărăşte regimul alimentar, pe care bolnavul trebuie să-l urmeze o perioadă lungă de timp la domiciliu.

Articolul de faţă intenţionează să amintească cititorilor interesaţi unele indicaţii generale, dar importante, în dietetica cirozei, necesare întocmirii unui regim alimentar cît mai corect, cu corectivul individualizării, ce cade în sarcina medicului curant.

Deoarece în ciroză există o scădere a sintezei de proteine, regimul trebuie să fie în primul rînd bogat proteic (aproximativ 2 gr. pe kg. corp), vizînd în special proteinele cu mare valoare biologică din carne (de vită sau pasăre pregătită ca rasol, friptură la grătar, chiftele la grătar sau perişoare fierte), din lapte şi derivate (brînză de vaci, caş, urdă), din ou şi din peşte. Laptele poate fi îmbogăţit cu praf de lapte 10 gr. la sută. Brînza de vaci, adevărat aliment-medicament prin conţinutul mare de metionină din cazeină şi prin bogăţia în proteine cu mare valoare biologică, se administrează desodată în cantitate de 200—500 gr. pe zi. Pentru a se desoda se prepară astfel: se fierbe un litru de lapte, se lasă să se răcească, apoi se adaugă oţet cu lingura prin picurare, ce se amestecă în tot laptele, producînd coagularea acestuia, se lasă să se scurgă pe o sită acoperită cu tifon, după care se stinge şi se atîrnă la un robinet de apă sub un jet continuu în vederea îndepărtării sodiului din lapte. Deoarece brînza de vaci desodată administrată zilnic în cantitatea amintită, este mai greu acceptată de bolnavi, va fi folosită în diverse preparate din care citäm: roşii umplute cu brînză de vaci, pateuri dietetice din cartofi cu brînză de vaci, omletă de albuş cu brînză de vaci, mămăliguţă fără sare cu brînză de vaci, cartofi umpluţi cu brînză de vaci şi sos alb dietetic, dovlecei umpluţi cu brînză de vaci, sufleuri de brînză de vaci cu morcovi sau cu dovlecei, budincă de macaroane cu brînză de vaci şi sos de roşii dietetic, ruladă de cartofi cu brînză de vaci, coltunaşi, papanaşi, tarte, gelatine cu brînză de vaci.

În cazul apariţiei de tulburări nervoase, icter, stare de somnolenţă sau hemoragii digestive, se reduce regimul hiperproteic prin interzicerea completă a cărnii şi permiterea numai a laptelui sau a produselor lactate (lapte zaharat cu adaus de praf de lapte, supe de lapte cu făină de cereale, brînză de vaci) şi a sucurilor de fructe zaharate, asigurîndu-se o raţie glucidică suficient de mare.

Grăsimile, în regimul obişnuit pentru ciroză, sînt furnizate de lapte natural neecremat, untdelemn, unt proaspăt, brînză albă şi din conţinutul în grăsime al cărnii, totalizînd aproximativ 100 gr. Modul lor de preparare va evita prăjeala sub formă de sosuri sau rîntaşuri, va permite însă administrarea acestora în stare cît mai naturală.

Glucidele vor fi luate în special din pîine albă, din făinoase, mămăligă, cartofi, orez, miere, dulciuri (dulceaţă, siropuri, gem, zahăr), fructe, legume şi zarzavaturi proaspete (pireuri, soteuri sau chiar crude).

Glucidele şi grăsimile vor trebui să acopere cea mai mare parte din calorii, ştiind că bolnavul de ciroză are nevoie de aproximativ 3000 calorii pe zi. Sînt interzise alcoolul sub orice formă, alimentele conservate (conţin multă sare şi sînt dăunătoare celulei hepatice) sub formă de carne sau peşte, afumăturile, mezelurile, brînza telemea, caşcavalul, murăturile, varza murată, muştarul, leguminoasele ca fasolea, mazărea, lintea, bobul precum şi castanele care favorizează fermentaţiile intestinale, grăsimile bogate în sare sau în acizi graşi saturaţi, fie cele animale ca slănina, untura, untul sărat, fie cele de origine vegetală, ca margarina sărată.

Regimul va trebui să fie sărac în sare (să conţină aproximativ 1 gr. clorură de sodiu) mai ales la cei cu edeme şi lichide în abdomen sau pleură, deoarece în ciroze există tendinţa la reţenţie de sare. În acest scop se interzice sarea la masă, se scoate sarea de la preparatul alimentelor, se foloseşte pîinea fără sare şi în cazurile avansate brînza desodată, se interzic alimentele bogate în sare mai sus amintite şi medicamentele care conţin sodiu (bicarbonat, sulfat de sodiu, salicilat de sodiu, etc.), iar în unele cazuri se reduce cantitatea de carne în favoarea produselor lactate desodate sau se introduc zile izolate de cruditäţi şi fructe. Regimul va fi mai puţin desodat în cazul folosirii medicamentelor diuretice (care măresc cantitatea de urină şi eliminarea clorurii de sodiu) sau în cazul scăderii marcate a poftei de mîncare, apariţia vărsăturilor şi a tulburărilor nervoase (somnolenţă, oboseală, tulburarea cunoştinţei).

Aportul în vitamine va fi asigurat prin fructe, în special citrice, care aduc vitamina C (cîrotiul trebuie să mănînce o lămîie pe zi) prin droidia de bere 1—3 linguriţe pe zi care aduce vitamine din grupul B, prin lapte şi produsele lactate care aduc vitaminele A, D, şi PP

Dieta trebuie respectată timp îndelungat şi remaniată de medic în cadrul dispensarizării, de la etapă la etapă, în funcţie de evoluţia bolii

Dăm mai jos un exemplu de regim pentru ciroză, uşor de aplicat (după prof. I. Pavel).

Dimineaţa: cafea cu lapte. 100 gr brînză de vaci desodată, cu mărar, o roşie, miere.

Ora 10: iaurt 250 gr.

Ora 11: chisel de vişine sau suc de portocale.

Prînz: roşii umplute cu brînză de vaci, ruladă de cartofi cu carne, salată de varză albă, cremă de amidon vanilată.

Ora 17: gelatină de iaurt.

Seara: un ochi rominesc, tăieţei cu carne cu sos de roşii dietetic, papanaşi fierţi.

Pentru toată ziua pîine fără sare 250 gr., o lămîie, brînză de vaci desodată 300—500 gr.

Dr. V. LAZĂR

O IDEE PENTRU CAMERA DE BAIE

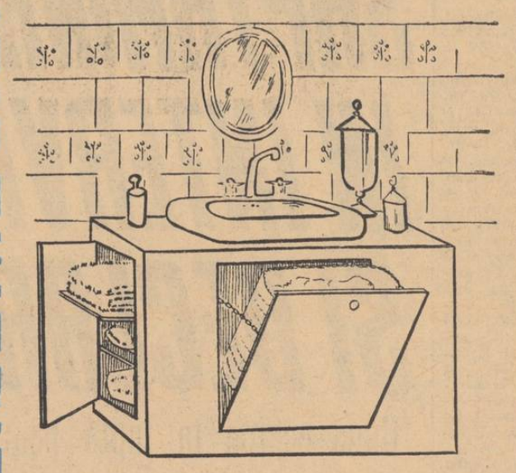

Dacă baia este mare, fapt frecvent în locuinţele vechi, se poate monta un dulap în jurul lavaboului, servind totodată drept masă de toaletă.

În tăblia din faţă se montează un coş pentru rufele purtate iar într-o parte un dulăpior pentru articole de baie: cearceaf, prosop, perii etc.

RĂSPUNS CITITORILOR

MARIANA G din Iaşi ne cere idei şi schiţe despre adăugirea unui guleraş la un palton mai vechi. În cele trei schiţe arătăm cîteva combinaţii de tricotaje care sînt foarte la modă.

SFATURI COSMETICE

● Curăţirea zilnică a obrazului este regula cea mai importantă pentru a menţine pielea suplă şi catifelată;

● Aplicarea măştilor cosmetice stimulează circulaţia sîngelui, regenerează ţesuturile, închide porii, atenuează ridurile;

● Masajul în jurul ochilor trebuie efectuat cu delicateţă, această regiune fiind foarte sensibilă;

● Evitaţi apariţia ridurilor „laba gîştei" dacă în fiecare seară, veţi executa tamponări uşoare cu o cremă hrănitoare.

● Masca de iaurt aplicată pe un ten gras este un excelent remediu pentru reîmprospătarea pielii;

● Dacă aţi depăşit vîrsta de 30 de ani veţi hrăni pielea, chiar dacă este grasă, cu o cremă hrănitoare;

● Laptele de castraveţi constituie un excelent remediu pentru întreţinerea unui ten deshidratat;

● Pielea atinsă de acnee nu trebuie masată şi nici unsă cu creme grase. Se va evita de asemenea fondul de ten;

● Apa este aceea care dă ţesuturilor obrazului suplete şi prospeţime. În cazul tenului deshidratat se recomandă creme şi loţiuni adecvate;

● Ridurile fine pot fi estompate prin folosirea cremelor regeneratoare pe bază de lăptişor de matcă sau placentă care stimulează vitalitatea pielii şi permit regenerarea ţesuturilor;

● Pielea cu porii dilataţi trebuie tamponată în fiecare seară cu o loţiune uşor astringentă;

● Procedeul de a stoarce punctele negre cu unghiile, constituie un pericol de infecţie şi faţa poate rămîne cu cicatrici inestetice;

● Cearcănele se datoresc în majoritatea cazurilor lipsei de somn, oboselii etc. Respectaţi deci, orele de somn şi odihnă.

Anca BOGDAN

TRICOTAJE DE SEZON

Industria de tricotaje se străduieşte să ţină pasul cu cerinţele cumpărătorilor în ce priveşte calitatea şi varietatea modelelor. În acest an, în producţia tricotajelor sînt des utilizate fibrele sintetice voluminoase (p. n. a), care dau produselor un aspect atrăgător şi o rezistenţă mărită la purtare.

Colectivul fabricii de tricotaje „Unitatea" din Sighet utilizează cu mult succes firele sintetice voluminoase. Modelele realizate de acest colectiv sînt mult solicitate de cumpărători.

Fotografiile noastre vă prezintă cîteva din modelele fabricii, realizate pentru sezonul răcoros al acestui an, (din fire p. n. a.) pentru femei şi bărbaţi. Se remarcă jacheta avînd contextura care imită tricotul pentru femei, lucrat cu andrele cît şi vesta pentru bărbaţi, practică şi adecvată pentru toate anotimpurile.

La cererea cititoarelor mai dăm cîteva modele de demiuri care sînt foarte folositoare pentru perioadele de tranziţie. Cum se vede, la toate aceste modele umerii sînt foarte căzuţi, cusătura mînecii se face jos de tot iar gulerele — cu sau fără blană — sînt rotunde. Nasturi, mari şi rari iar croiala dreaptă sau evazată. Culoarea cea mai la modă este cea care aduce cu a coniacului, a frunzei ruginite...

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Conopidă cu pesmet; gulaş de mînzat cu găluşte; compot.
— Cremă de cartofi; varză cu carne; fructe.
— Macaroane cu sos de roşii; mîncare de ţelină fără carne; cremă de cacao.
— Ciorbă de perişoare; gutui cu carne; clătite cu nuci.
— Colţunaşi cu brînză de vaci; tocăniţă de rinichi; compot de cireşe.
— Sufle de caşcaval; mîncare de cartofi; lapte de pasăre.
— Supă de găină cu tăiţei; pasăre cu smîntînă; indiane.

SALATĂ DE CARTOFI CU MAIONEZĂ

Cantităţi pentru 6 persoane: 500 g. cartofi, puţină sare. Sos de maioneză făcut dintr-un ou, 1 dl. untdelemn, o jumătate linguriţă de muştar, o jumătate linguriţă smîntînă, o legătură de mărar şi 1 pătrunjel, o lămîie sau un sfert dl. oţet, în care am muiat puţin tarhon. Se fierb cartofii, se curăţă calzi, se taie felii subţiri, se amestecă cu sosul de maioneză în care am pus multă verdeaţă şi mai ales tarhon.

SALATĂ DANEZĂ

Cantităţi pentru 6 persoane: 3 mere, 2 gulii, 4 cartofi, 2 ţeline, o ceapă, 2 castraveţi acri, sare, piper, o legătură verdeaţă, 1 dl. maioneză. Se taie merele crude felii, guliile crude juliene, cartofii fierţi cuburi, ţelina fiartă tăiată felii rotunde, ceapa rasă, castraveţii rondele, sare, piper, verdeaţă. Se amestecă totul, deasupra se toarnă maioneza bine bătută.

SALATĂ DE VARZĂ ALBĂ

Se taie varza juliene, cît mai subţire, se dă sare şi se lasă să stea astfel un ceas. După aceea se stoarce, se pune deasupra untdelemn, piper şi la sfîrşit oţet.

SALATĂ DE SFECLĂ CU HREAN

Cantităţi pentru 6 persoane: o sfeclă mare, un hrean potrivit, o jumătate dl. oţet, sare. Se coace sau se fierbe sfecla, după care se curăţă, se taie felii rotunde, se aşează în salatieră. Hreanul se curăţă, se rade pe răzătoare şi se amestecă cu oţetul diluat în puţină apă. Totul se toarnă peste sfeclă. În loc de sos de hrean se poate servi şi cu sos de usturoi.

SALATĂ DE LINTE

Lintea se fierbe bine, se scurge de apă, se presară cu sare, piper, untdelemn, oţet, cînd este încă caldă. Se garniseşte cu sfeclă tăiată iuliene.

SALATĂ DE FASOLE USCATĂ

Cantităţi pentru 6 persoane: 250 g. fasole fiartă, 2 cepe, sare, piper, o jumătate dl. oţet, un sfert dl. untdelemn, un cătel de usturoi, verdeaţă, 25 măsline, 2 ouă fierte tari.

Aşezăm fasolea fiartă în salatieră, o amestecăm cu ceapa tăiată felii subţiri. Deasupra se pun măslinele, felii de ouă tari şi peste ele verdeaţă tăiată mărunt. Separat se face sosul din untdelemn, oţet, sare, piper şi usturoi tocat mărunt. Se toarnă deasupra.

NOUTĂŢI MEDICALE

ÎNREGISTRAREA VIBRAŢIILOR INTRACRANIENE. Aşa cum se relatează în revista franceză „Annales de radiologie", un grup de cercetători în frunte cu J.J. Barcia, Goyanes şi alţii a pus la punct o metodă de explorare a circulaţiei cerebrale prin care se poate înregistra infrasunetele care se produc în interiorul craniului. Metoda constă în aplicarea pe suprafaţa craniului a unui microfon conectat cu un electroencefalograf cu şase canale. Înregistrarea obişnuită a fost denumită palencefalogramă. Grafica vibraţiilor intracraniene permite diagnosticarea unor stări morbide cum ar fi procesele congestive intracraniene, alterările în dinamica şi funcţionalitatea vaselor sanguine, stările de psihoză.

NOU SISTEM RADIOGRAFIC. În S.U.A. se experimentează o metodă prin care introducîndu-se în stomac, vezică sau alt organ cavitar un balon de cauciuc cu o emulsie fotografică, se poate obţine o imagine fidelă a organului respectiv şi să se determine cu precizie sediul eventualelor tumori. În acest scop, după introducerea balonului, acesta se umflă cu aer. După puţin timp acesta se dezumflă şi e scos din organul bolnav, după care se umflă din nou în camera obscură, unde se developează ca orice clişeu fotografic.

VACCIN PENTAVALENT. În Anglia se prepară în prezent un polivaccin care reuneşte vaccinul variolei, difteriei, tetanului, poliomelitei şi febrei tifoide.

ANIHILAREA EFECTULUI NICOTINEI. Experienţe de date recente presupun că rezerpina ar fi cea mai eficace substanţă pentru contracararea efectului nicotinei. Viitorul ne va arăta dacă aceste experimentări vor fi de natură să bucure într-adevăr pe fumători şi să-i ferească de bolile datorite tutunului.

PLANCTONUL CA FACTOR DE TRATAMENT. Cercul de studii şi cercetări de oceanografie medicală a pus în evidenţă proprietăţile antibiotice ale planctonului. Utilizarea extractului de plancton sub formă de badijonaje, spălături, pulverizare şi aerosoli dă rezultate remarcabile în rinofaringite catarale, sinuzite şi diverse alte afecţiuni ale căilor respiratorii superioare.

CONIFERELE ÎN MEDICINĂ. Experienţe recente au arătat că clorofilina de sodiu, extrasă din acele de brad sau pin, influenţează favorabil tratamentul bolii ulceroase, al hipertensiunii arteriale şi al leucopeniei.

PETROLUL STIMULEAZĂ FUNCŢIILE ORGANISMULUI. În R.S.S. Azerbaidjană, savantul D. Husecinov a reuşit să extragă din petrol o substanţă care stimulează procesele fundamentale din organism, cum ar fi de exemplu schimburile nutritive ale ţesuturilor, arderile şi producerea de energie, creşterea, reproducerea. Noua substanţă a fost denumită „N.R.V." şi se pare că ar avea în acelaşi timp şi o acţiune distrugătoare asupra tumorilor cavernoase.

DR. I. LEGIC

INTERESANT ŞI UTIL DE ŞTIUT

● *DURERILE de tip anginos localizate la piept, la un bolnav în repaus pot fi uneori uşurate în cîteva minute prin masarea părţilor laterale ale gîtului, în apropierea unghiului maxilarului inferior.*

● *PROFESORUL PROKOP din R.D.G. a realizat o nouă tehnică pentru determinarea grupelor sanguine, pe baza unei analize a lacrimilor. Metoda utilizată constă în introducerea cîtorva picături de sînge din grupa A în sacul conjuctival al unui ochi şi a altor cîteva picături de sînge din grupa B la celălalt ochi. Interpretarea proceselor de aglutinare orientează pe medicul oftalmolog asupra conduitei în operaţiile de transplantare a corneei.*

● *RECENT s-a reuşit să se extragă din iută un nou medicament cardiotonic asemănător ca acţiune cu strofantina, dar de o eficacitate mult mai rapidă. Pentru extragerea unui gram din noul medicament, numit Olitorizidă, este necesar un kilogram de grăunţe de iută.*

● *UNII STOMATOLOGI australieni pretind că, în urma unor studii îndelungate, cariile dentare s-ar datora, în majoritatea cazurilor stărilor de nelinişte şi grijilor prea multe.*

● *DUPĂ unele date recente ale Institutului de Ştiinţă din Moscova, albumina îndeplineşte un rol foarte important în organism, emiţînd şi receptionînd ordinele creierului. Prin aceste funcţii, albumina contribuie la transmiterea către muschi a impulsurilor nervoase. Aşa dar, pe lîngă alte funcţii, albumina ia parte şi la determinarea mişcărilor corpului.*

● *PRIN asamblarea unui termometru special la acul cu care se face punctia rahidiană, s-a reuşit să se măsoare temperatura lichidului celalorahidian înainte de puncţie. Noua descoperire, care aparţine unor oameni de ştiinţă din R. P Ungară, va contribui la uşurarea precizării diagnosticului în unele boli neurologice.*

● *ÎN U.R.S.S. s-a elaborat de curînd o metodă de înlocuire totală a articulaţiei şoldului cu o proteză metalică. Folosirea unor astfel de articulaţii permite efectuarea majorităţii mişcărilor realizate de articulaţiile cocsofemurale normale.*

• COLŢUL CELOR MICI • COLŢUL CELOR MICI •

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

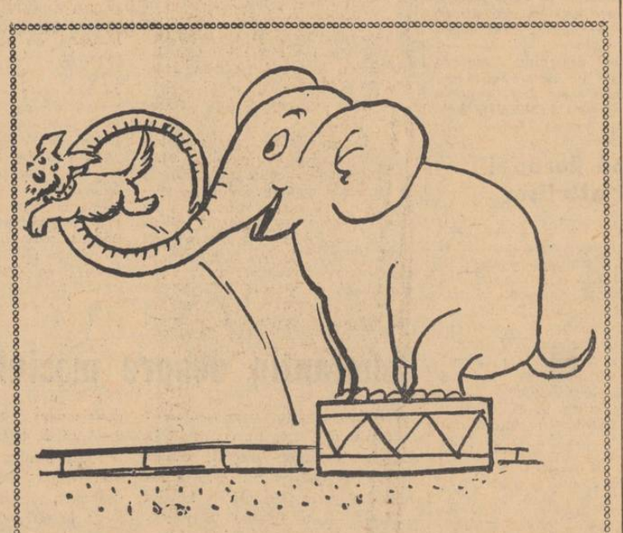

ZOICA E GOSPODINĂ

Azi e duminică. Zoica
La grădiniţă n-a plecat,
Stă şi ajută pe mămica
Să facă peste tot curat.
E bucuroasă că munceşte,
Că poate ţi de ajutor
Şi-n timp ce mama ei găteşte
Zoica măturã de zor.
A măturat bine prin casă,
A scos gunoiul de sub pat,
A ridicat faţa de masă
Şi pe sub masă-a măturat.
Iar treaba cînd şi-o isprăveşte
O strigă tare pe mămica:
„Mămico, vino de priveşte
Ce gospodină e Zoica".

F. ION

GHICITORI

SUNETELE

Doctorului Aumădoare
Ce ii spune Nicu oare?
(A—A—A—A)

Cine poate ca să-mi spună
Cum locomotiva sună?
(U—U—U)

Cum zici „da" numai din git
Ceea ce-i foarte urît
(Î—Î—Î)

Unei fete cînd e mică
Ce ii vine greu să zică?
(R—R—R)

Vîntul tot mereu hai hui
Ştiţi ce spune-n limba lui?
(V—V—V)

Cu ce literă vom cere
Să se facă-n jur tăcere?
(S—S—S)

Ştefan FĂTULESCU

TOAMNA

Toamna e de roade plină.
Din livadă, din grădină,
Oamenii încep s-adune
Mere, pere, nuci şi prune
Iar de prin bogate vii,
Struguri copţi şi aurii.

Vîntul tot mai tare bate;
Frunze galbene, uscate,
O pornesc o clipă-n zbor
Apoi cad pe jos, covor.

Au rămas copacii goi.
Îşi vor face haine noi
Primăvara viitoare
Cînd va fi iar cald şi soare.

MUSAFIRUL NEPOFTIT

Într-o zi de primăvară
A ieşit Cotcot afară
Dînd de veste că în zori
A scos zece

Păsările din ogradă
Au venit, toate să-i vadă,
Însă cei mai bucuroşi
Se-arătară doi

Şi-au pornit în grabă mare
Să adune de mîncare.
Au pus masa în tărînă
Şi-au scos
apă din

Iar cînd masa a fost gata,
O chemară pe Moţata,
Pe Roşcata din vecini
Şi încă două
trei

Iată vine după ele
Cu şiraguri de mărgele
Şi moţ roşu de mărgean
Alt prieten; un

Cu codiţe-mbîrligate
Şi cu pene colorate
Legănîndu-se greoi
Vin la masă doi

Apoi unul cîte unul
Vin · gîscanul şi păunul,
Bibilica, rata, mielul,
Ba la urmă şi

Au chemat şi lăutari
Patru greieri, trei bondari,
Un mierloi, un cintezoi,
Cinci broscuţe şi-un

Gaiţa trecînd în zbor
Şi văzînd ospăţu lor
S-a dus iute în zăvoi
Să-l anunţe pe

Iar vulpoiul n-a mai stat;
A pornit degrabă-n sat
După puii lui Cotcot
Şi se tot lingea pe

Păsările l-au zărit
Şi de spaimă au amuţit
Dar cocoşul cel isteţ
Le-a spus: „Fuga la

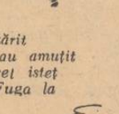

Însă cîinele Azor
Curajosul păzitor
Care se afla-n ogradă
Pe vulpoi l-a prins de

Veselia s-a întins,
Hora mare s-a încins
Şi în fruntea tuturor
Cine-i? Cîinele

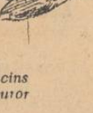

Florin IORDĂCHESCU

MATTY

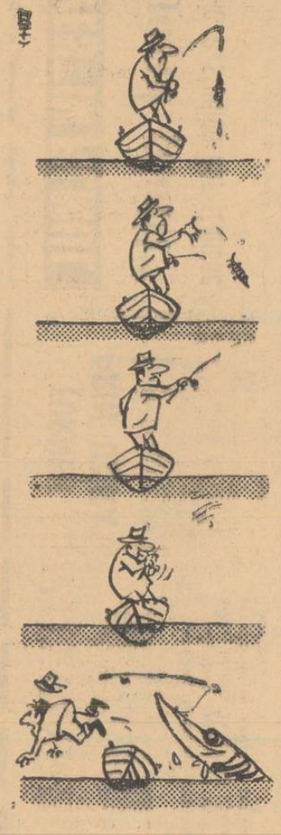

Sub și supradimensionată!

AL. CLENCIU

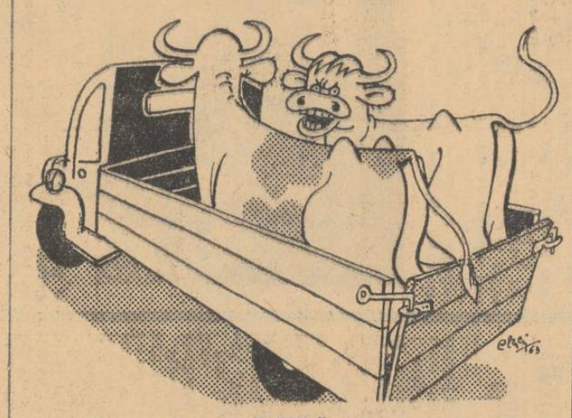

FABULĂ

— Uită-te, boule, unde calci, că mi-ai stricat copita!
— Dacă nu-ți place, ia mașină mică...

E. ARNO

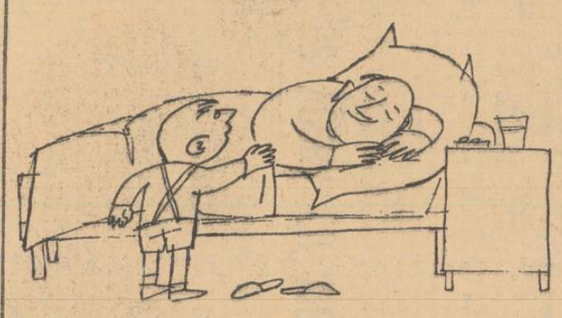

— Tăticule, scoală-te că trebuie să iei somniferul!

A. ANDRONIC

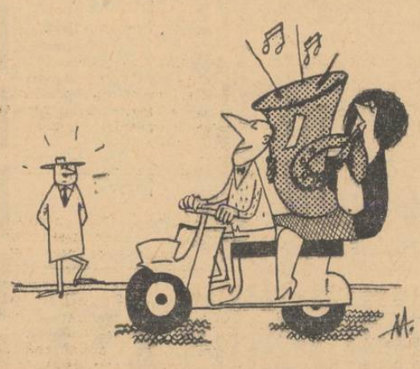

Cînd claxonatul e interzis

V. TIMOC

— Credeți-mă, Vasile al dv. dă în brînci la ore suplimentare...

Igiena corporală de-a lungul veacurilor

Felurite și nespus de curioase sînt sfaturile cu privire la igiena corporală de-a lungul veacurilor. Dintre toate, însă, părerile cu privire la „curățenia corpului", adoptate chiar în trecutul apropiat de țări civilizate, provoacă uimire. Nu mai departe, așa-numitul „Cod al manierelor elegante" — apărut în anul 1872 — avertiza lumea să se ferească de a se spăla cu apă, lucrul acesta, citățm: „nefiind sănătos". Se recomanda, în schimb, folosirea parfumurilor de toate felurile, ceea ce constituia, poate, și un mijloc de reclamă pentru desfacerea acestor produse. În sfîrșit codul arăta că nu e rău de a spăla mîinile o dată pe zi — fața însă, numai o dată pe săptămînă.

Vestitul student în teologie, Seume, care în anul 1780 trebuia să susțină un examen în fața consistoriului din Lipsca, a fost respins ca suspect și puțin credincios bisericii, întrucît se aflase, între timp, că el obișnuia să se spele des.

Ludovic al XIV-lea — regele Soare — mărturisea că s-a îmbăiat numai în tinerețe... Mai tîrziu, cînd se scula dimineața își ștergea numai un pic fața cu alcool sau apă de colonie, turna pe vîrful degetelor cîteva picături de parfum și toaleta era gata. De altfel și marele poet german Goethe, care se scăldase în tinerețea sa, a considerat mai tîrziu, ca o curată nebunie, scăldatul în ape curgătoare.

Faptul de a ține unghiile curate și de a spăla dinții, era privit cu dispreț și socotit ca o deosebită cochetărie. Charlotte a lui Schiller, văzînd o dată pe un student curățîndu-și unghiile, a notat următoarele în jurnalul ei: „Studentul F... își curăță unghiile! Cred că ar putea găsi imitatori în rîndul cucoanelor..."

REBUS

Melodii... Melodii...

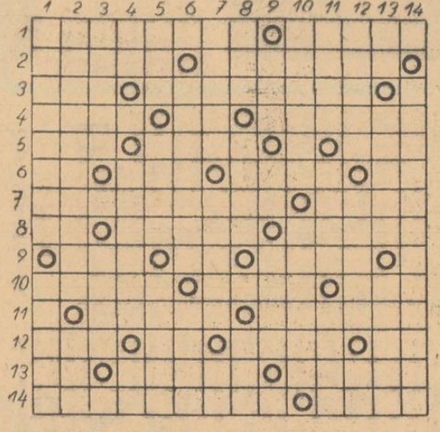

ORIZONTAL: 1). Numele unei interprete și al unui interpret de muzică ușoară, mult apreciați de spectatori și telespectatori — O mie în cîntecul lui Mălineanu, două într-o melodie de Elly Roman 2). Izvor de melodii... — A compus cîntecele: „Într-o lună pe fereastră", „Bătrînul muzicant", „Marea" 3) Oraș african. — Cunoscut cîntăreț de muzică ușoară 4). Nuanțează vocea... — Mișu Iancu, pe portativ... — Personaj viclean dintr-o comedie de Molière 5) Afluent al Irtișului — De la Săvinești (Temistocle Popa), Rești eană (Mișu Iancu) sau... cu ochii ca marea (Vasile Veselovski) — Orășel german 6) Începe serenada... — O interpretă de muzică ușoară (Sorina) — În ritm cha-cha, mambo, vals, tango — Gelu Solomonescu 7) Cîntă în revistele de la Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (2 cuv.) — Venit (od) 8) Din rebus! — Îndreptare — „Trei garoafe" (Elly Roman), „Lalele" (Temistocle Popa), „Micșunica" (Noru Demetriad) 9) Aici — Antren, în final! — Culoare 10) În fiecare an — Riu în Spania — ... și unul în țara lui Yves Montand 11) „Așa-mi bate...", de Ion Vasilescu — „De cîte ori mi-aduc...", melodie de dans de Vasile Veselovski 12) Detaliu... dintr-un „Spic de grîu" — Pronume — Senzație — Într-un disc! 13) Din surle! — Decor pentru „Hai la Dunăre pescar" de N. Kirculescu și „Cîntecul Deltei" de Elly Roman (pl) — Pornire în cursă 14) Autorul cîntecelor „Aș vrea iar anii tinereții" și „O melodie dintr-o mie" — „Spre soare" de George Grigoriu, „Zorile" de Temistocle Popa.

VERTICAL: 1) Motiv de inspirație pentru polca lui George Grigoriu, aflată în repertoriul Margaretei Pîslaru — Mănunchi de amintiri... și melodii 2) „Ilustrate", „Orașul meu natal", „Un cîntec de dragoste", „Toată lumea", aparțin acestui compozitor (2 cuv.) — Căutați-o în program! 3) A iubi, la superlativ — Bun pentru... „Turturelele" lui Temistocle Popa 4) În regie! — Alt cîntăreț de muzică ușoară — Buni! 5) „...ș-așa", cîntec de H. Mălineanu — A săvîrși — Port 6) Degajate — Oglinzile ei l-au inspirat pe Eugen Teger 7). Cult (fig) — Cîntăreț de muzică ușoară — Comparativ 8) Întreprindere bucureșteană — Asigurări de Stat — Gingaș 9) Lac în Olanda — Se inaugurează... cu muzică și dans — Nou, în opereta lui Ciprian Porumbescu 10) „În București iubit" este una din melodiile sale — București, în cîntecul lui Radu Șerban 11) A produce — Prenumele celui care a compus cîntecele „Cine te-a supărat inimioară", „E primăvară-n viața mea" și „Sînt îndrăgostit" — Întreprinderea regională de transporturi auto 12) A lua loc — Autorul melodiilor „În tot ce e frumos pe lume" și „Mica balerină" — Suprafață 13) Puțină rumbă... — Măsură agrară (tr.) — Iviri 14) Una din creațiile de succes ale compozitorului Temistocle Popa (2 cuv.).

Ion PASCAL

E toamnă iar...

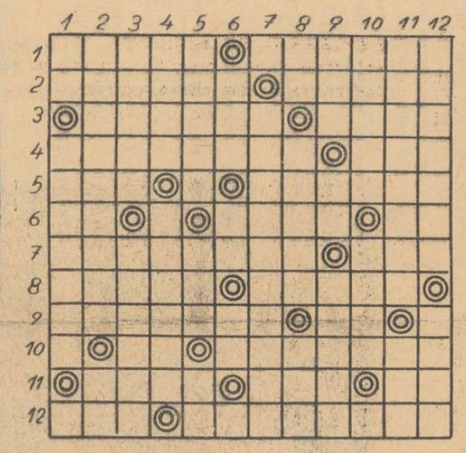

ORIZONTAL: 1) Fabrica de... must! — Accesoriu vestimentar luat din nou la purtare, o dată cu sosirea vremii reci 2) Obiectul ochirilor și subiectul povestirilor autumnale... exagerate — Strînsul grînelor și poamelor 3) Plouați numai la figurat — E pregătit din toamnă pentru recolta viitoare 4) Gustărică de sezon — 125 ocale de porumb sau grîu 5) A dușmăni — Recipiente pentru provizii de brînză, varză etc. 6) Poftim: vine iarna! — Sosesc încărcate cu roadele muncii — Cal 7) Perlele dulci ale viilor — Sforicică 8) Coboară toamna cu turmele la șes — Produs autumnal... amețitor 9) Verbul naturii... la primăvară — Sfîrșit de Brumar! 10) Și la Paris! — În toamna vieții (pl) 11) Mediu actual pentru gogoșari și castraveți — Vînt slab! — Se umple cu must sau vin 12) Expoziție naturală de struguri — Atelier mult solicitat la venirea toamnei.

VERTICAL: 1) Nuci... pe jumătate — „Toamna se numără bobocii"... și ei cam tot așa 2) Lucrări efectuate la unele clădiri, mai ales în acest anotimp (sing) — Ovine 3) Cam... murați — Mere tomnatice 4) Băutură specifică sezonului — Pătlăgele puse la saramură 5) La un an o dată! — Sol bemol, într-o notație veche — Tub... gol! 6) Diminutiv feminin — Adunare la cules! — Toma Bucur 7) Distribuirea veniturilor în gospodăria colectivă 8) Înțeapă! — Culoarea codrului, toamna — Păstrez 9) Toamna îi culegem rodul — Pronume din septembrie! — Urmașa toamnei. 10) Drumuri sătești — Castraveți puși la murat 11) Tarină însămînțată, pentru rodul anului viitor — Vinuri produse chiar în aceasta toamnă 12) Vreme schimbată... nefavorabil — Se micșorează, la sosirea toamnei.

Oct. BRUMARU

DREPTATE INDIANĂ

Povestire de Ricardo Jaimes Freyre *)

Stînd în picioare lîngă foc, călătorii dădeau pe gît ultima dușcă de vin. Adierea rece a zorilor făcea să le tremure ușor bozurile înguste ale pălăriilor de fetru. Jarul pălea în lumina alburie a aurorii și, pe fundalul umbrelor, se conturau stîlpii greoi de lut care susțineau acoperișul de paie și trestie.

Doi cai priponiți de un inel de fier ce ieșea din perete, așteptau cu capul plecat, mestecînd anevoie smocuri de iarbă. Alături, un indian tînăr, chincit pe vine, ținînd într-o mînă o tașcă plină de porumb, își zvîrlea pe rînd în gură boabele gălbui.

Cînd călătorii făceau ultimele pregătiri de plecare, alți doi indieni se iviră în uriașul portal rustic. Desfăcură unul din ivărele groase încrustate în pereți, care opreau trecerea, și intrară în curtea spațioasă.

Înfățișarea lor era umilă și jalnică, dar și mai umile și jalnice arătau pieptarele zdrențuite, cămășile din pînză grosolană întredeschise la piept, legăturile de piele, noduroase, ale sandalelor, căciulile de lînă cenușie ale căror laturi le căzeau peste urechi și se împreunau sub bărbie.

Se apropiară încet de călători, care și săriseră pe cai, în timp ce călăuza indiană își potrivea tașca la cingătoare și stringea zdravăn curelele sandalelor în jurul picioarelor.

Călătorii erau în floarea tinereții — unul fiind foarte alb la obraz, cu o privire rece și aspră; celălalt, scund, oacheș, vesel la chip.

— Senor — murmură unul dintre indieni. Călătorul alb se întoarse spre el.

— A, tu ești — ce-i cu tine, Tomás?

— Senor... lăsați-mi calul.

— Iar începi, idiotule? Vrei cumva să umblu pe jos? Ți-am dat în schimb calul meu. Să-ți ajungă!

— Dar calul tău e mort.

— Fără îndoială că e mort; dar numai din pricină că l-am gonit cincisprezece ceasuri în șir. A fost un cal strașnic! Al tău nu face nici doi bani; uite cum îi tremură oasele, îi ies coastele prin piele. Crezi că o s-o ducă multe ceasuri?

— Eu mi-am vîndut turma de lame ca să cumpăr calul, pentru sărbătoarea sfîntului Juan... Și pe urmă, senor, mi-ai ars choza (coliba)...

— Desigur, fiindcă ai venit să mă sicîi cu văicărelile tale. Ți-am zvîrlit cu un tăciune în cap, ca să te cari și ți-ai dat fața la o parte, iar tăciunele căzu peste paie. Nu-s eu de vină. Trebuia să-mi primești cu respect tăciunele. Și tu ce vrei, Pedro? întrebă, apropiindu-se de călălalt indian.

— Vin să te implor, senor, să nu-mi răpești pămîntul. E al meu. Eu l-am semănat.

— Treaba asta te privește pe tine, Cordóva — spuse tînărul caballero, îndreptîndu-se spre însoțitorul lui.

— Nu, hotărît că nu mă privește. Eu am îndeplinit doar ce-am fost însărcinat. Tu, Pedro Quispe, nu ești stăpînul acestui pămînt. Unde-ți sînt titlurile? Adică, ce hîrtii ai ca să dovedești?

— Nu am hîrtii, senor. Nici tatăl meu nu avea așa ceva, iar tatăl tatălui meu nu știa nici el de hîrtii. Totuși, nimeni n-a vrut să ne înstrăineze pămîntul. Tu vrei să-l dai altcuiva. Dar eu nu ți-am făcut niciun rău.

— Ai pe undeva ascunsă vreo pungă cu pesos? Dacă-mi dai o pungă plină, îți las pămîntul.

Fetro aruncă o privire neliniștită spre Cordóva.

— Eu n-am niciun gologan pe suflet și n-aș putea niciodată să adun atîta bănet.

— Atunci nu mai avem nimic de vorbit. Lasă-mă în pace și șterge-o.

— Bine, plătește-mi măcar ce-mi datorezi.

— Tii, n-o să mai isprăvim niciodată! Mă crezi atît de netot ca să-ți plătesc o oaie și cîteva găini prăpădite? Poate-ți închipuiai că o să murim de foame pe coclaurii voștri?

Călătorul alb, care-ncepea să-și piardă răbdarea, exclamă:

— Dacă o să-i ascultăm așa pe ăștia doi idioți, rămînem aici pe veci...

Piscul muntelui, pe a cărui coastă se afla rusticul han, începu să strălucească, săgetat de primele raze ale soarelui. Întinderea îngustă se lumina încet și pustietatea stearpă a peisajului, împresurat de munți negricioși, se detașa sub cerul albastru pe care se fugăreau nori plumburii.

Cordóva făcu un semn călăuzei și cei doi călăreți se urniră în urma lui, pe sub portal.

Pedro Quispe se repezi spre ei, ținînd frîul unuia din cai. Un bici pleznit peste față îl sili să se dea îndărăt. Atunci cei doi indieni ieșiră din ogradă, alergînd zoriți spre o colină apropiată, călcînd cu pasul sigur și rapid al căprioarelor și, ajungînd pe culme, își rotiră privirea în jur.

În ripe și defileuri se gălbeneau pășunile proaspăt cosite. Turme de capre și lamie alergau peste țancuri sau dispăreau printre scobiturile stîncilor; ici și colo un firicel de fum vestea o colibă sau un popas de indieni pribegi.

Pedro Quispe duse la buze cornul de scoică atîrnat, scoțînd din el un sunet grav și prelung. Se opri o clipă și apoi urmă, cu note stridente și repezi.

★

Călătorii începură să suie costișa muntelui; călăuza, cu pas ferm și sigur, mergea nepăsător, rontăindu-și boabele de porumb. Cînd răsună acel soi de bucium străvechi indianul se opri, privi înspăimîntat spre cei doi călăreți și o luă la goană cît îl țineau picioarele, pe o potecă săpată în stîncă. Peste puțin, pierea în depărtare.

Cordóva exclamă:

— Alvarez, nemernicii ăia ne iau călăuza.

Alvarez își opri calul și privi neliniștit jur-împrejur.

— Călăuza... Și ce nevoie aveam de el? Mă tem de ceva mai rău.

Bucitmul acela aymara răsuna mai departe și, pe înaltul stîncii, silueta lui Pedro Quispe se desena pe fondul alburiu, pe roșia goliciune a piscurilor.

Părea că pe la răspîntii și luminișuri trecea o chemare; pe sub largile corturi de pînză ale sălașurilor nomade, prin pașiști; pe la ușile colibelor și pe culmea munților, se zăreau apărînd și dispărînd rapid siluete omenești.

Se opreau o clipă, își îndreptau privirile spre înălțimea pe care Pedro Quispe scotea semnale necontenite din cornul său, și apoi o porneau cu grijă printre stînci.

Alvarez și Cordóva urcau din greu muntele, caii lor gîfîiau pe cărarea ce șerpuia printre țancuri, iar cei doi călăreți se lăsau purtați în tăcere, cufundați într-o mare neliniște.

Deodată, un bolovan uriaș se desprinse din piscul munților, trecu cu un vuiet uriaș pe lîngă ei — apoi altul... și altul.

Alvarez își cravașă calul, gonindu-l spre scăpare, lipit de zidul muntelui. Cordóva îl urmă numaidecît, dar steiurile curgeau mai departe. Părea că întreaga cordilieră își sfîrtecă măruntaiele. Caii, lansați ca o vijelie, săltau peste stînci, își rezemau copitele în chip miraculos de ieșiturile de piatră și se legănau în văzduh, la o înălțime uluitoare.

În scurtă vreme, un șir de indieni stătea ca o cunună de-a lungul crestei muntelui. Călăreții hăituiți se năpustiră atunci către strimta trecătoare care șerpuia la picioarele lor, scăldată de un fir de apă ce curgea domol și cristalin.

Adîncurile se populau de stranii armonii; sunetul răgușit și amenințător al buciumului țîșnea de pretutindeni și, la capătul defileului, în geana limpede ce se deschidea între doi munți, se ridică brusc o ceată de oameni.

În clipa aceea o piatră uriașă izbi în plin calul lui Alvarez; animalul se clătină o clipă, apoi căzu, rostogolindu-se pe panta muntelui. Pistolul îi zbură și căzu în fundul genunei. Cordóva sări de pe cal și începu să se tîrască spre locul unde zăcea grupul prăfos alcătuit de cal și călăreț.

Indienii începură să coboare de pe piscuri; ieșeau unul cîte unul din scobituri și de după coturile potecii, înaintînd cu băgare de seamă ca să nu fie primiți cu gloanțe; oprindu-se la fiecare pas, cu privirea ațintită cercetător spre fundul ripei. Cînd ajunseră pe malul riului, îi zăriră pe cei doi călăreți. Întins pe jos, Alvarez zăcea nemișcat. Alături, în picioare, însoțitorul său, cu brațele încrucișate, stăpînit de o disperare neputincioasă, urmărea cu privirea fixă coborîrea lentă a indienilor.

★

După amiaza murea cînd cei doi călători care-i călcaseră în picioare pe indieni își dădură, în sfîrșit ultima suflare. Apoi jurară cu toții, bărbați și femei, să păstreze taină deplină.

Cînd rămășițele însîngerate dispărură și fură șterse ultimele urme ale scenei care se desfășurase pe înălțimele sterpe ale podișului, împlinind dreptatea indiană, uriașa noapte învălui singurătatea munților.

*) Dramaturg, romancier, autor de eseuri, profund cunoscător al trecutului și tradițiilor indiene — îndeosebi ai indienilor Aymara, care au precedat cultura imperiului centralizat și autocrat al Incașilor — Freyre este considerat drept unul din cei mai buni nuveliști ai Americii Latine.

În romînește de Eugen B. MARIAN

LA LUMINA RACHETELOR ROȘII

(Urmare din pag. 1)

Deasupra punctului cel mai înalt al fermei a început să clipească palid un colț singerînd de lună. Pe cer, scînteiau rece cîteva stele. Înserarea era destul de limpede.

Pe Ciurea l-am surprins cînd și-a scos ceasul de buzunar, s-a uitat la el apropiindu-l mult de ochi, apoi l-a dus la ureche și l-a ascultat încordat...

„...Bietul tata, atît mai am de la el", mi s-a adresat șoptit. Apoi a strîns ceasul în căușul palmei cum ai cuprinde un pui de vrabie înghețat pe care vrei să-l ocrotești. L-a ținut o clipă așa, apoi l-a vîrît binișor în buzunarul dinăuntrul vestonului, în partea stîngă, ca să bată mai departe lîngă inima lui...

Toată compania aflase despre ce era vorba. Asupra tuturor apăsa greu o teamă nedeslușită. Desigur că toți se întrebau ce era de făcut.

La o comandă, șoptită din gură în gură, compania s-a așezat în formă de potcoavă, la marginea pădurii și a prăpastiei, gata să deschidă focul. Clipele păreau ore... Eu încercam cu înfrigurare să găsesc cel mai bun răspuns la întrebarea care mă frămînta. Am schimbat cîteva păreri cu Ciurea.

— Domnule căpitan, a spus el, cred că trebuie să acționăm cu îndrăzneală, să-l luăm pe dușman prin surprindere. Să ne dăm drumul ușurel în valea asta care duce spre fermă, pentru că și așa hitleriștii au părăsit-o. Cred că n-are de ce să ne fie frică.

— Și-apoi, ajunși în vale, îl completai eu, vom merge cîteva sute de metri către fermă, după care vom urca pe înălțimea din partea cealaltă. De acolo vom putea ataca din spate cuiburile de foc...

— Da, da... Pe mine vă rog să mă trimiteți înainte că-i aranjez eu, ceru Ciurea.

S-a apropiat atunci de mine și sergentul Grigore Lupu. El comanda atunci plutonul 2. A luat și el cunoștință de planul nostru.

— Tu vei rămîne aici, sus, pînă cînd coboară celelalte două plutoane. Apoi, cu tot plutonul tău, tragi cîteva salve în dreapta, cîteva în stînga și, după aceea, cobori cît mai repede cu oamenii în fundul văii.

— Am înțeles, mi-a șoptit Lupu. O să-i încurcăm strașnic... Cred că pînă să-și dea seama cine trage, vor ajunge să se bată între ei, iar noi, pe vale ne vom retrage nestingheriți...

Eram satisfăcuți. Planul acțiunii noastre de luptă se contura cu claritate.

În acel moment, o adiere ușoară ne-a adus în urechi foșnete de crengi și zgomote de pași. Toți am ciulit urechile. Inimile și-au întețit bătăile. Răsuflările deveniseră întretăiate. Nu ne mai vorbeam, căutam să deslușim în întunericul ce se îndesea în pădure, strălucirile ochilor. Am auzit după aceea frînturi de vorbe... Se apropiau hitleriștii...

Plutonul lui Ciurea și-a dat primul drumul către fundul văii, iar, după el, și plutonul 3. Unii pe o rînă, alții de-a berbeleacul se lăsau pe rînd la vale unde șerpuia un pîrîu rece. Eram doar în luna lui octombrie, către sfîrșitul ei. De-abia jos ne-am dat seama cît de juliți eram în coate, la genunchi, cu obrajii îngerați de zgîrieturi...

N-am apucat bine să ne depărtăm de-a lungul văii, cînd sus, la marginea pădurii, mai multe răpăieli însoțite de fulgerări au făcut să hăuie prelung codrii și văile. Cel de-al treilea pluton a pornit apoi și el după noi. În urma lui, pădurea a început să clocotească de pîrîituri de pușți, de rafale de arme automate, de bufnituri de grenade. Pe bolta întunecată pilpîiau, ca niște fulgere, luminile împușcăturilor dușmanilor care începuseră să tragă unii în alții. Stratagema noastră reușise.

Am ordonat ca toată compania, pluton după pluton, să urmeze după plutonul lui Ciurea. Înaintam cît mai lipiți de peretele înălțimii din dreapta, prin apa riului, urmînd ca după cîteva sute de metri să urcăm pe coasta din stînga pentru a ocoli ferma. Aveam armele încărcate, gata de tragere și grenadele la îndemînă. N-am făcut nici o sută de pași cînd din pădurea din dreapta, de sus, de pe marginea văii, puțin mai spre nord de unde plecasem noi, am zărit coborînd în fugă, niște mogîldețe.

— Foc! strigă Ciurea.

Plutonul lui dezlănțui o ploaie de gloanțe. Se auzirà strigăte speriate. Celelalte două plutoane dinapoi n-au slobozit însă nici un glonte, ca să nu se demaște toată compania. Erau însă gata să intervină în orice clipă.

Hitleriștii strigau să nu tragem, crezîndu-ne de-ai lor. Era unul din plutoanele de fasciști care înspăimîntați de schimbul de focuri cu confrații lor, alergau acum besmetici — unii prin pădure către fermă, alții prăvălindu-se spre valea unde ne aflam noi. Inamicul era complet derutat. Compania înainta cu vigoare pe vale, a trecut apoi pe coasta cealaltă și a început să urce pe stînga fermei. Între timp, dușmanii care fugeau, au ajuns la fermă, răspîndind și acolo panica.

Pe măsură ce înaintam, am început să zărim locul cel mai înalt din fermă, de unde, în timpul zilei izbucnise focul nimicitor al armelor automate și al unui tun antiaerian de 20 mm., care ne dăduse multă bătaie de cap. Fără să vorbească, fără să tragă un foc, oamenii lui Ciurea, mai mult aplecați și apoi tîrîș, se apropiau de șanțurile dușmane. Restul companiei supraveghea valea și terenul dinapoia și din stînga plutonului comandat de Ciurea. Pe la dreapta noastră, continuau să intre în fermă grupuri răzlețe de hitleriști înspăimîntați.

În fața mea și a lui Ciurea, se profila, la lumina alburie a lunii, țeava subțire a tunului antiaerian inamic.

— Cu ăsta au tras toată ziua de-au oprit atacul batalionului, îmi șopti Ciurea la ureche, încercînd să acopere vacarmul de la fermă.

Ne-am reluat înaintarea tîrîș, și, deodată, într-un iureș de nestăvilit, plutonul lui Ciurea a intrat primul în transee. Celelalte două plutoane au asaltat și ele — unul pe dreapta, altul pe stînga, — încercuind rezistențele din centrul fermei...

— Unde-i pistolul de rachete, Ciurea? — am strigat încîndat.

— Aici! pleacă imediat...

...Toată compania și-a aruncat privirile în sus, spre picurii de foc ai rachetei roșii care se stingeau în întuneric...

În inimile tuturor clocotea o mare bucurie! Ordinul fusese îndeplinit! Batalionul putea porni la atac...

Ion GH. PANĂ
Locotenent-colonel în rezervă

Poșta redacției

A. POICHIN — București: **Vă mulțumim pentru elogiile aduse revistei. Nu putem fi însă de acord cu aprecierea că pagina a treia abundă în reportaje. În fond, revista noastră este o revistă de reportaj. În privința actorului preferat, vă confirmăm ceea ce vi s-a spus.**

PAULA D. — Nehoiu. **Este adevărat că aerul rășinos al pădurilor de brad conține substanțe fitoncide, care acționează favorabil asupra sănătății omului. Ne întrebați apoi care plante mai conțin substanțe fitoncide. Acestea sînt: ustUroiul și ceapa, care cresc la noi și mușțarul și măslinul care cresc în țările calde.**

ELISABETA N.: **Trebuie să știți că multe lucruri folositoare de genul celor care vă interesează pe dv. se pot învăța la „Sfatul gospodinei". Mai ales pentru dv. care sînteți tînără și nu aveți prea multe cunoștințe, urmarea unor asemenea cursuri este cît se poate de bine venită. Adresați-vă comisiei de femei din cartierul dv. Tot prin comisia de femei vă veți putea procura și o serie de broșuri folositoare pe aceeași temă, editate de Consiliul Național al Femeilor.**

IONICA D. și TUDOSE TOADER — Galați: **Ori de cîte ori veți avea de făcut observații în legătură cu revista noastră, acestea vor fi primite cu multă plăcere. Așteptăm.**

ELENA NĂSTASE — București: **Dacă dv. spuneți că poezia ce ne-ați trimis-o „nu e bună", noi ce mai avem de spus? Vă dăm dreptate. Remedii? Citiți mai multe versuri și priviți apoi, cu ochi de critic, încercările literare: e remediul cel mai bun pentru a cîștiga în proporție de sută la sută.**

C. NICOLAU — Sinaia: **Pentru a vă putea răspunde la întrebări fie prin scrisoare, fie la rubrica „Poșta redacției", trebuie ca atunci cînd scrieți să fiți explicit, pentru a ști despre ce este vorba. Iată pentru ce vă rugăm să reveniți. Am luat cunoștință de semnalarea dv. și vom lua măsuri în consecință.**

PETRE ANTONESCU — Sibiu: **În Editura științifică a apărut o lucrare intitulată: „Pe urmele atlanților". E tocmai ceea ce vă preocupă. Materialele literare pe care doriți să le trimiteți unei edituri trebuie bătute la mașină. Drumul unui roman pînă la cititor trece obligatoriu pe la editură. Altfel nu e posibil.**

ANA GREC — București: **V-am citit cu interes schița sau povestirea (nu știu cum s-o intitulăm). În „Și totuși e adevărat" am văzut că aveți multă sensibilitate, că reușiți să redați o anumită atmosferă, cu alte cuvinte că știți să vă transpuneți în diferite situații, ceea ce, firește, este un lucru de primă necesitate pentru cel ce vrea să scrie. Din păcate, subiectul ales este nepotrivit. Ca atare, este nepublicabil articolul ce ni l-ați trimis. Vrem să ne folosim de acest prilej, însă, pentru a vă îndemna să încercați a scrie mai mult pe temele actualității, pe ceea ce cunoașteți din cele întîlnite în viață. Știm că deocamdată sînteți în clasa a IX-a a școlii medii. Aveți în față un cîmp larg deschis. Vă sfătuim să vă cultivați talentul.**

MARIANA ERHAN — Ploiești: **Nu cunoaștem asemenea adrese. Părerea noastră este că mai repede și mai bine învățați limba franceză studiind temeinic la școală și conversînd cu colegele și cu profesoara.**

NICOLAE C. MARIN și GHEORGHE VĂDUVA — Turnu Severin: **Am primit și finalul reportajului intitulat „File de excursie". Cu părere de rău trebuie să vă spun că materialul nu este publicabil, deoarece el se axează mai mult pe descrieri de natură, pe alocuri stîngace, și pe relatarea unor fapte din trecutul îndepărtat. Cît privește actualitatea, ea este lăsată pe planul al... șaptelea, așa încît nu poți avea o imagine reală a locurilor vizitate.**

GEORGIANA — P. Neamț: **Vă mulțumim pentru bunele aprecieri la adresa revistei. În nr. 304 din 9 august 1963 am publicat nu numai lista cîștigătorilor și valoarea obiectelor cîștigate la concursul sportiv, ci și o fotografie a participanților la tragerea la sorți.**

CORINA R. — București: **Explicația numelui „Șeitanoglu" la care ați ajuns, este cea bună, fapt pentru care nu mai este nevoie să revenim. Problemele de istorie ce vă interesează, le găsiți tratate în recentul Tratat de istorie a Romîniei.**

TĂRANU ALEXANDRU — București, str. Olimpului: **Gimnastica la care vă referiți poate fi practicată la orice vîrstă. Ea constă din mișcări care înlesnesc inspirația profundă și golirea plămînului de aer. Citeodată se poate folosi un spirometru, în care să se sufle sistematic (fără a încerca să obținem performanțe).**

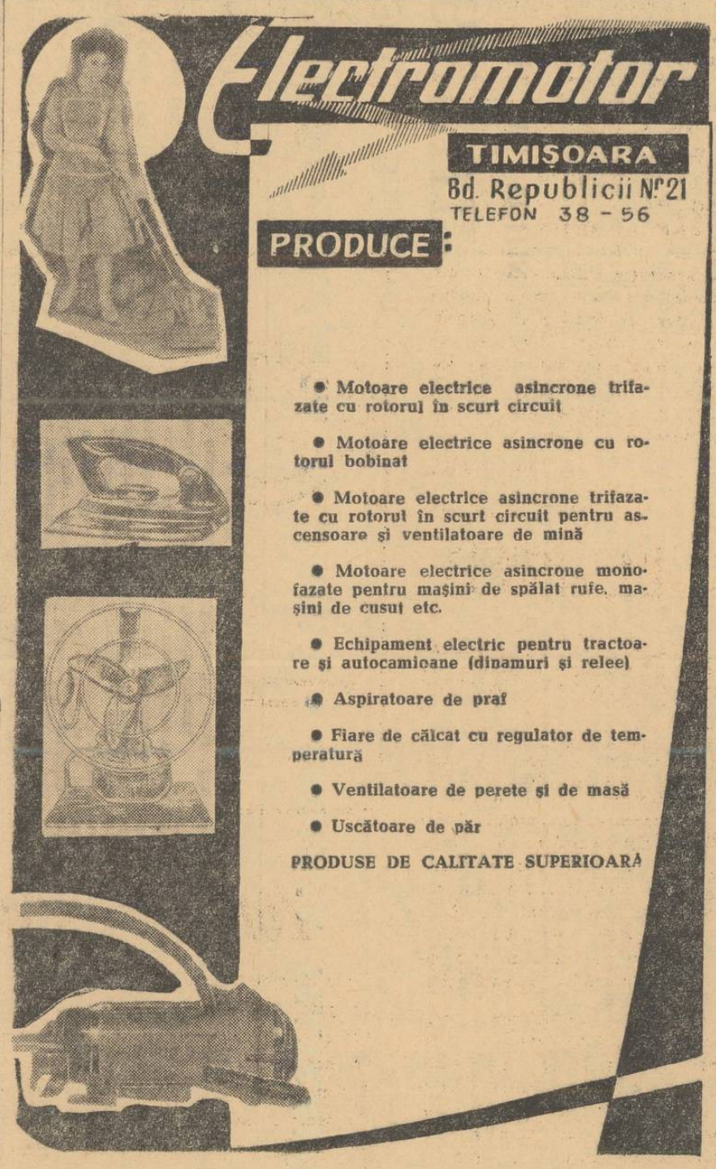

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

VA POVESTIM FILMUL

„Ucigaşul plătit"

O producţie a studiourilor italiene

Posesor al unei fabuloase averi, Riccardo se lansează în speculaţii de bursă. Neavînd însă abilitatea necesară unor asemenea combinaţii financiare, el se ruinează ajungînd să apeleze la tot felul de creditori. Printre aceştia se numără şi Burlando, mizantrop şi avar, care vine să aminteaască lui Riccardo data categorică a scadenţei. La rugăminţile de păsuire ale acestuia din urmă, Burlando nu vrea să-i sugereze o cale criminală de a-şi procura banii datoraţi, ucigîndu-şi, eventual, o mătuşă bogată pentru a o moşteni.

Riccardo, presat de teama unor consecinţe grave dacă nu va înapoia banii în timpul stabilit, se hotărăşte să ia în consideraţie ideea unui asasinat dar nu al mătuşii ci chiar al lui Burlando. Pentru aceasta are însă nevoie de un ucigaş. Profitînd de faptul că, în societatea în care trăieşte, există mulţi oameni pe care mizeria şi nesiguranţa zilei de mîine îi determină să accepte orice numai pentru a se salva, Riccardo apelează la fostul său subaltern, mecanicul Torelli.

Torelli, care abea ieşise de la închisoare după ispăşirea unei pedepse pentru sustragere de bani — furt pe care-l comisese pentru a se putea căsători cu femeia pe care o iubea — refuză însă propunerea lui Riccardo cînd află de la acesta ce serviciu trebuia să-i facă în schimbul banilor. Dar Riccardo nu renunţă. El îi aminteşte pe Torelli că-l va deferi justiţiei dacă nu-i îndeplineşte serviciul cerut în schimbul banilor primiţi pe care, deocamdată, Torelli nu-i poate înapoia. Supărări-

le conjugale ale lui Torelli, datorită lipsurilor în care se zbate, ameninţă să-l facă pe Riccardo să-şi pună capăt zilelor. Şi, astfel, în cursul unei discuţii, împreună cu soţia lui, pleacă din Roma — pentru a nu trezi bănuiala unei complicităţi cu asasinul — actul criminal este înfăptuit. Se anunţă că Burlando a murit într-un accident.

Reîntors la Roma pentru a participa la ingroparea lui Burlando, Riccardo primeşte vizita lui Torelli pen-

tru a-şi primi restul de bani. Chinuit de remuşcări, Torelli nu poate suporta gîndul de a fi ucis un om. Iniţial, el doreşte să plece în alt oraş — la Palermo sau Neapole — ca să uite şi să-şi refacă viaţa, dar brusc ia o hotărîre decisivă şi pleacă grăbit din biroul lui Riccardo. Inspăimîntat de un eventual denunţ, Riccardo se grăbeşte să şteargă orice urme ale complicităţii sale la crimă.

TURNEU PRIN UZINĂ

În urmă cu cîtva timp, la uzinele „Grivita roşie" au început să activeze — pe lîngă brigada artistică de agitaţie principală — şi cîteva brigăzi de secţie.

Printre ele se numără şi brigada de la Secţia cazangerie. După ce şi-a dat cu succes primul spectacol în secţie, brigada a trecut la pregătirea celui de al doilea spectacol, axat pe o singură problemă, disciplina în muncă.

Brigada a hotărît să dea o mînă de ajutor şi secţiilor care încă nu au formaţii artistice proprii. Aşa s-a născut ideea „turneului prin uzină".

Primul popas a avut loc sîmbătă trecută la otelărie.

Prin momentele „Sportivii", „Visul unui modelier", „Concurs fulger", „Puşcă şi... puşcă", etc., „cazangiii" au dat un spectacol bazat exclusiv pe specificul muncii secţiei vizitate.

„Otelarii" au primit cu deosebită căldură vizita. Drept urmare, brigada de la cazangerie şi-a promis ca, paralel cu spectacolele în propria secţie, să-şi continue „turneul prin uzină" vizitînd şi alte secţii.

Bloc-notes teatral ieşan

● Sărbătorirea a 400 de ani de la nasterea lui W. Shakespeare va fi marcată prin prezentarea a două piese. Astfel, se va relua Richard al III-lea, spectacol montat în studio, anul trecut. Cea de a doua piesă este comedia „A 12-a noapte".

● Tot în cursul acestei stagiuni va fi montată „Prima întîlnire" de Tatiana Sîtina în regia lui Ion Lascăr, artist emerit.

Noi spectacole la Sibiu

După recenta premieră cu „Reteta fericirii" de Aurel Baranga, Teatrul de Stat din Sibiu pregăteşte concomitent alte două spectacole : „Dracul uitat" de Drda, în regia Arianei Cuner (cu Costel Rădulescu, artist emerit, Angela Costache, Ioan Besoiu, Angela Albani, în rolurile principale şi „Punctul culminant" de Gh. Vlad în regia lui Iamandi Şerban. Pe scena sibiană se repetă de asemenea viitorul matineu poetic consacrat lui G. Coşbuc.

VIITOARE PpremiereE

NĂZBÎTIILE LUI ŢĂNDĂRICĂ

— Gata, începem imprimarea ! ...Sîntem cumva în vreunul din studiourile Radioteleviziunii C Nu ! Ne aflăm în sala Teatrului „Ţăndărică" unde regizorul Nicolae Massim conduce pregătirile în vederea realizării unei noi premiere, cu piesa „Năzbîtiile lui Ţăndărică".

...Magnetofonul a intrat în funcţiune şi artiştii cunoscuţi intră şi ei... cu vocile. Se aude glasul artistei emerite Silvia Chicoş, cel cu care... vorbeşte Ţăndărică. Dar iată personaje noi în noul spectacol : Pinocchio (păpuşa cuminte) căruia îi dă glas actriţa Coca Andronescu ; Mustăcioasul şi cătelul Cici (membrii echipajului lui Ţăndărică în expediţia spre Cosmos), pentru care... vorbesc Constantin Rautchi şi Mariana Oprescu. Dar mai există un personaj interesant în piesa „Năzbîtiile lui Ţăndărică" : păpuşarul. În atelierul lui se construieşte păpuşile care vor apărea în spectacol. Cine e păpuşarul ? Aşchiuţă ; adică Justin Grad, creatorul lui Aschiuţă.

Ţăndărică face tot felul de năzbîtii. El vrea să ajungă în Cosmos, să zboare cu membrii echipajului său, fără însă să studieze, să înveţe. O să se convingă pînă în cele din urmă că în felul acesta nu e posibil.

Partea muzicală e interpretată de orchestra Cinematografiei condusă de Paul Popescu. Muzica a fost compusă de Liviu Glodeanu. Decorurile şi costumele au fost realizate de Ştefan Hablivschi.

La începutul lunii viitoare Ţăndărică îşi dă întîlnire, la premieră, cu prietenii săi. O premieră prin care cu toţii se străduiesc să obţină un cît mai mare succes.

Autorul piesei este regizorul Nicolae Massim.

Sandu NAUMESCU

DE VORBĂ CU VIOLONISTUL SANDU ALBU

Pe agenda muzicală a săptămînii viitoare figurează, printre alte manifestări, recitalul de vioară al unuia dintre violoniştii noştri cu cea mai îndelungată carieră artistică : Sandu Albu. Interpret cu resurse largi, Sandu Albu, reîntors în ţară în 1960, după o îndelungată absenţă, a prezentat în ultimii patru ani recitaluri atît pentru publicul bucureştean cît şi pentru publicul din ţară, susţinînd concerte cu filarmonicile din Cluj, Braşov, Galaţi, Craiova, Satu Mare. Un nou recital — care va avea loc în Sala Dalles, luni 4 noiembrie — prilejuieşte iubitorilor de muzică o nouă întîlnire cu violonistul, iar navăluiala — de actualitate, de retrospectivă şi de anticipări :

— Ce lucrări v-ati ales pentru acest recital ?

— Am cumpănit mult pînă să stabilesc programul. astfel ca el să cuprindă lucrări interesante care să ofere spectatorilor o varietate mai mare. Iar mie o gamă interpretativă mai largă. Aşturi de concertul de Mozart şi suita de Bach, am ales un poem de Chausson, o suită de Mihail Jora, trei dansuri de Filip Lazăr şi „Tango op. 6 nr. 3" de Fernandez Arbos. Acesta din urmă, ca şi „Cadenţele" pe care le voi improviza pe teme de Mozart, constituie prime auditii. De asemenea, voi cînta o baladă de Enescu, care mi-e dragă asa cum mi-a fost şi autorul ei...

— Mi se pare că l-ati cunoscut bine pe Enescu.

— Am fost mai întîi elev, apoi colaborator al lui. Am cîntat de multe ori împreună şi ne-a legat o sinceră admiraţie. L-am cunoscut prin 1923 cred. Mai tîrziu ne-am reîntîlnit pe scenele internaţionale şi în 1932 am concertat împreună la New York, apoi la Bucureşti. După doi ani am cîntat în primă auditie Sonata lui — a 3-a în stil romînesc op. 25 — înaintea lui Menuhin. Păstrez şi astăzi rîndurile pe care Enescu mi le-a scris zece ani mai tîrziu.

— Ati cîntat si sub bagheta lui ?

— Nu numai atît. Cînd am împlinit 25 de ani de activitate artistică, s-a oferit în semn de preţuire, să dirijeze concertul pe care-l dădeam cu Filarmonica din Bucureşti. Bucuria pe care mi-o dăruia Enescu completa astfel bucuria celor 25 de ani de muncă artistică. De atunci însă au mai trecut 25...

— Vă desfăsurati muncă si pe tărîm pedagogic ?

— Fără îndoială. Sînt profesor la Institutul pedagogic de trei ani din Bucureşti şi munca la catedră îmi dă mari satisfacţii, mai cu seamă că am multe elemente talentate.

— Ce ne puteţi spune în calitate de compozitor ?

— Că lucrez. Am scris în ultima vreme un cvartet de viori şi lieduri pe versuri de Eminescu, Arghezi. Beniuc şi St. O. Iosif. De altfel, intentionez să fac un ciclu mai lung pe versurile lui Iosif..

— Tot la capitolul „intenţii" ?

— Un recital pentru vioară şi pian de compozitori romîni, pe care-l voi da în iarna asta, iar pentru primăvară un recital Enescu reunind toate sonatele lui.

P. RĂDUŢ

PĂPUŞI ÎNDRĂZNEŢE

Au devenit binecunoscuta preocuparea Teatrului de Păpuşi din Cluj pentru a aduce copiilor, tineretului şi chiar adulţilor momente de bună dispoziţie. Programul ce-l anunţă pentru stagiunea în curs este destul de promiţător, iar directorul teatrului, V. Dan, are toate motivele să fie în permanentă agitaţie între cele două săli de spectacole şi ateliere.

— În această toamnă aţi început stagiunea cu un număr apreciabil de piese. Ce veţi mai face pentru iubitorii teatrului de păpuşi ?

— Plănuim multe lucruri, a spus tov. V. Dan. În atentia noastră stau piesele care, prin mesajul lor, urmăresc să contribuie la buna educare a copiilor şi tineretului. În acest scop, am organizat o consfătuire de lucru cu scriitorii clujeni. Lor li s-a cerut să-şi aducă aportul la îmbogăţirea repertoriului cu lucrări noi. Se preconizează, de asemenea, o consfătuire cu cadrele pedagogice cu experienţă, cu specialisti în psihologie, artişti plastici, compozitori.

— Ce vom vedea ?

— Mai întîi, aş dori să amintesc de două aniversări : Shakespeare şi mult îndrăgitii de copii, fraţii Grimm.

Din opera dramatică shakespeariană vom alcătui, pentru adulţi, un program de selecţiuni care să ilustreze vastitatea, umanismul, profunzimea ei. Din Grimm pregătim „Genuşăreasa", preluînd de Al. Căprariu, pentru secţia maghiară.

Încercăm, de asemenea, să-i familiarizăm şi mai bine pe cei mici cu muzica. Ne-am propus să organizăm un spectacol intitulat „Marii compozitori, pentru copiii mici". Concertul-spectacol va face o interesantă incursiune începînd de la preclasici şi ajungînd pînă la moderni.

Reprezentarea satiricei piese „Inimi sfărîmate" de Bajor Andor ne îndeamnă să continuăm a mai oferi asemenea producţii, spectatorilor, încadrate într-un ciclu special, oglindind actualitatea din ţară şi de peste hotare.

Ne preocupă crearea unui program de satiră şi umor. Programele de pantomimă ne dau ghes să ne lucrăm, după cum şi cele organizate în studio.

— Pregătiţi pare-se şi un program Arghezi.

— Întocmai. Sîntem în faza selectării acelor poezii care, dramatizate, să dea copiilor o imagine cît mai complexă despre opera poetului. Desigur, nu e uşoară această treabă.

— Ce alte noutăţi ne mai puteţi comunica ?

— Una de natură tehnică. La piesa „Prinţesa broasca" de Nina Ghermet, încercăm să creăm decoruri din plexiglas transparent, astfel ca imaginile să apară în stilul picturilor pe sticlă. La această piesă vom folosi, deopotrivă şi păpuşi şi siluete.

C. ŞERBAN

Un portret pe săptămînă

Liselotte Pulver

Născută la Berna, la 11 octombrie 1929, într-o familie de oameni nevoiaşi, viitoarea actriţă profesează în adolescenţă o seamă de indeletniciri modeste, printre care şi aceea de coafeză, ceea ce a avut darul să ofere din belşug gazetarilor, dornici de senzational, materialul necesar confecţionării unei biografii publicitare.

În 1950, în timp ce mai era încă studentă la conservator, debutează în teatru şi în film („Vintul din sud" — regia R.Hansen) apărînd pînă acum în peste treizeci de pelicule germane, franceze, engleze... În „Jucătorul" lui Claude Autant Lara, juca alături de Gerard Philipe.

Tot atît de bogat este şi repertoriul său dramatic. De la Julieta lui Shakespeare şi Luiza din „Intrigă şi iubire" de Schiller, pînă la roluri principale din piesele lui Brecht şi Miller („Opera de trei parale" şi „Moartea unui comis voiajor") Liselotte Pulver a parcurs un drum în măsură să-i amplifice şi să-i adîncească diapazonul interpretativ.

Actriţa a fost pe rînd paj, amazoană, aristocrată şi chiar... regină, aşa cum am văzut-o de curînd în filmul „Lafayette", în care interpreta rolul Mariei Antoaneta.

Dar cele mai dragi îi sînt rolurile de comedie, care-i oferă posibilitatea să interpreteze fete simple, în admirabilele sale creaţii din filmele lui Kurt Hoffmann, „Hanul din Spessart" şi „Fantomele din Spessart".

„Luceafărul" pe scena orădeană

Cea de a treia piesă din „Trilogia Moldovei" a lui Barbu Delavrancea — „Luceafărul" — este lucrată în prezent de artiştii Teatrului de Stat din Oradea. Dintre piese, aceasta a fost mai puţin reprezentată, întrucît nu atinge valoarea predecesoarelor. Nu înseamnă însă că „Luceafărul" este lipsită de calităţi dramatice. Or, tocmai acest lucru au căutat să-l demonstreze artiştii orădeni punînd în scenă piesa, în regia lui Ion Deloreanu. După cum se arată în caietul-program, scos sub îngrijirea secretarului literar Stelian Vasilescu, colectivul ce interpretează piesa lui Delavrancea s-a preocupat „pro Luceafărul", argumentînd că piesa are bogate sensuri, un conflict puternic.

Este remarcabilă străduinţa depusă pentru valorificarea acestei piese, cu mai redusă circulaţie, din patrimoniul nostru dramatic.

Prezentarea „Luceafărului" a fost făcută într-un caiet-program cu caracter mai mult istoric, lăsînd parcă impresia unei justificări. El cuprinde prea multă istoriografie şi prea puţine elemente despre montare, despre interpreţi. O remarcă bună : în distribuţie, pe lîngă o seamă de actori cu bogată activitate scenică este şi debutanta. Vivi Popescu, în rolul Genunea.

OAŞPEŢI AI SCENEI NOASTRE

BALERINA SOVIETICĂ NINEL KURGAPKINA

Amatorii de balet din Capitală au văzut-o pe artista emerită NINEL KURGAPKINA, primă balerină a Teatrului Academic de Operă şi Balet „Kirov" din Leningrad, evoluînd în baletul „Giselle", împreună cu partenerul ei U. Kuznetov, pe scena Teatrului de Operă şi Balet al R.P.R.

Pe Ninel Kurgapkina am cunoscut-o cu patru ani în urmă, cînd baletul leningrădean ne-a vizitat, prezentînd o serie de spectacole.

Absolventă a şcolii de coregrafie din Leningrad,în 1947, este şi revelaţia promoţiei, fapt pentru care este angajată imediat la Teatrul Academic de Operă şi Balet „Kirov" din Leningrad.

În scurt timp se situează pe un loc frunţaş în baletul leningrădean. Anul 1953 îi aduce premiul I şi titlul de laureată a Festivalului tineretului de la Viena.

Creîndu-şi o personalitate bine conturată, N. Kurgapkina este invitată să danseze în străinătate împreună cu cei mai reprezentativi balerini sovietici.

Se bucură de mari succese în Franţa, Norvegia, Iugoslavia, R. P. Romînă, precum şi în India, Birmania, Japonia etc.

Meritele ei sînt răsplătite prin conferirea, în 1957, a titului de artistă emerită a R.S.F.S.R.

Protagonistă a multor balete clasice şi contemporane, străluceşte de fiecare dată prin interpretarea unor roluri ca : Odette-Odille din „Lacul lebedelor" precum şi „Pas de trois" din acelaşi balet, Mirta din „Giselle", Paraşa din baletul „Călăreţul de aramă" — balet cu care şi-a început actualul turneu la Opera din Iaşi, — Galia din baletul „Cîmpuri natale".

Am fost bucuroşi să o vedem pe balerina sovietică, să o aplaudăm cu căldură.

Ştefan IONESCU

balerin la Teatrul de Operă şi Balet al R.P.R.

kovi. Primirea a fost călduroasă, iar impresiile culese sînt pu-ternice.

— Cum v-ati petrecut timpul liber ?

— Într-un mod foarte variat. M-am plimbat cu metroul, l-am văzut pe prinţul Mi-kin în comedia polonezã „Doamne şi husari", am văzut celeştile de aur şi de basm ale Kremlinului, am păşit emoţionată pe puntea Aurorii, - am zburat cu racheta pe Neva.

— Care e cea mai frumoasă amintire ?

— Aplauzele, scandările trisilabice „Spa-si-bo" (multumesc) şi uralele dăruite „Comedieri", mai ales în Leningrad, în ultimele zile, cînd trupa noastră s-a întrecut pe sine.

Sandu MARIAN

BUCUREŞTI-MOSCOVA-LENINGRAD

Printre actorii care s-au întors de curînd din turneul în U.R.S.S. este şi Ioana Demian, cea mai tînără actriţă a Teatrului de Comedie. Ne-am adresat ei pentru-i cîteva întrebări :

— Cum v-au primit moscoviţii ?

— Ca pe nişte vechi cunoştinţe. Ne-a bucurat mult cînd am auzit pe artistul poporului Zavadski spunînd că Radu Beligan a dăruit patriei lui Gogol pe unul din cei mai iubiţi Hlesta-

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„TAXIUL MORŢII"

Îl reîntîlnim pe regizorul Jan Batory într-o producţie aparţinînd genului atît de apreciat de public : filmul poliţist. Creatorii nu şi-au propus obiective prea înalte şi, de aceea, în limitele genului, filmul este plăcut, antrenant. Firele conflictului se întretes cu abilitate şi se dezleagă destul de tîrziu pentru a menţine treaza atenţia spectatorului. Ceea ce contribuie de asemenea la reuşită este şi umorul care punctează actiunea, de la umorul discret, de situaţii minore, la umorul puternic, suculent. Scena finală provoacă astfel hohote de rîs : este vorba de momentul cînd un nou escroc încearcă să fugă departe de mîna severă a justiţiei. Individul este într-o stare de euforie care-l împiedică să-şi dea seama că, de fapt, mîna ce i s-a aşezat „ocrotitoare" pe umeri este exact cea de care se fereа.

Impresionează, de asemenea, jocul plin de subtilitate al actriţei care interpretează rolul unei criminale travestite în cîntăreaţă de bar. Rînd pe rînd, ea trăieşte cu intensitate fazele palpitante ale acţiunii, descriindu-le printr-o mimică sobră, printr-o interiorizată emoţie. O replică plină de demnitate şi oferă actorul care aduce pe ecran chipul şoferului ce ajută la demascarea bandei de tîlhari, făurind chipul unui om simplu, curajos, cinstit, cu umor. Iată un film care nu dezamăgeste pe amatorii de aventuri pasionante şi pline de tîlc.

N. BULGĂRE

„TREI PLUS DOUĂ"

Ecranizînd piesa lui Serghei Mihalkov, „Sălbaticii" — lucrată în stagiunile trecute şi pe scenele bucureştene — regizorul H. Oganesian a adăugat vercei textului ingenioase rezolvări cinematografice. A rezultat o comedie agreabilă, spirituală, punctată cu numeroase momente de umor savuros, cu deosebire în prima parte a filmului, cînd creme cele două tabere — a fetelor şi a băieţilor — se află în conflict. Cînd dragostea pune stăpînire pe patru din cei cinci protagonişti, ritmul devine mai puţin alert, replicile îşi mai înmoale ironia iar pe undeva se apelează şi la o lacrimă siniguratică şi, evident, de scurtă durată...

Beneficiind de ajutorul unui operator care ştie să valorifice pe ecran lat frumuseţile unui colţ sălbatec de litoral, a unui compozitor care a găsit cîteva melodii antrenante — mai puţin cea din final — şi mai ales, prezentînd o garnitură de tineri actori din rîndul cărora se detaşează încîntătoarea Natalia Fateeca, filmul regizorului Oganesian reprezintă o veritabilă sursă de voie bună şi optimism.

I. DELEANU

„ELECTRA"

Concepută ca o parte a unei trilogii cinematografice în curs de realizare — care urmează să mai includă „Ifigenia în Aulida" şi „Oreste" — drama „Electra", serisă cu peste patru secole înaintea erei noastre, a căpătat o străluciţă întruchipare pe ecran, în regia lui Mihael Kakoiani. Refuzînd academismul interpretării scenice şi declamaţia teatrală, cineastul grec a plasat evocarea tragicului destin al copiilor lui Agamemnon în decorul frust al naturii — eterna scenă a vieţii. Corul antic este reprezentat prin multimea femeilor îmbrăcate în negru care intruchipează astfel suferinţele poporului (procedeu favorit lui Kakoiani din precedentul său film „Fata în negru"), iar vibraţia universal-umană a caracterelor este localizată prin folosirea unor elemente de tradiţie caracteristice vieţii şi folclorului grecesc.

Indiscutabil, acest film este o veritabilă operă cinematografică capabilă să comunice, cu mijloace proprii celei mai tinere arte, durabilele sensuri umaniste ale dramaturgiei lui Euripide. Jocul artistei Irina Papa, de o stăpînită pasiune şi o pătrunzătoare tristete, imaginea, cultivînd paleta clasică a clar-obscurului, orecum şi pista sonoră, de o maiestoasă gravitate, fixitate, fidelită inatea apreciere pe care a dobîndit-o filmul la Festivalul de la Cannes cît şi la cel de la Acapulco, anul trecut.

Sorin ROIBU

ECOURI

● *PENTRU PRIMA OARĂ, cei mai reputaţi comici ai ecranului francez — Fernandel şi Bourvil — vor juca împreună într-o spumoasă comedie intitulată „Bucătăria cu unt". Acesta este totodată cel de al 130-lea film în care joacă Fernandel.*

● *ALAIN RESNAIS, unul dintre cei mai înzestraţi cineaşti ai „noului val" francez, prezintă pe ecranele pariziene ultimul său film : „Muriel". Titlul filmului este numele tinerei fete pe care unul dintre eroi a văzut-o fortuneşă pînă la moarte pe cremea dezmăţului colonialist în Algeria.*

● *LUIS BUNUEL, cunoscutul regizor spaniol precătesteă realizarea unui film intitulat „Jurnalul unei cameriste", după romanul lui Octave Mirbeau. În rolul titular : Jeanne Moreau.*

● *JEAN GABIN, şi-a anunţat hotărîrea de a părăsi cinematograful la sfîrşitul anului viitor, din motive de sănătate. Luna aceasta el va turna în filmul „Domnule" în regia lui Jean Paul le Chanois, în care va interpreta rolul unui om care devine camerist din dragoste.*

● *ANNIE GIRARDOT, interpreta din „Rocco şi fraţii săi" va fi protagonista filmului „Cealaltă femeie", ecranizarea unui roman de Maria Luisa Linares în regia lui Francois Villiers.*

● *LUIS BERLANGA, cineastul spaniol care a realizat filmul „Bun venit domnule Marshall", este creatorul filmului „Călăul", o nouă satiră în actualitate, inspirată de astădată de un incident autentic petrecut cu prilejul unei execuţii la Valencia.*

● CRONICA TEATRALĂ ● CRONICA TEATRALĂ ● CRONICA TEATRALĂ ●

Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra"

„PORTRETUL"

de AL. VOITIN

Nu începe vorbă că, la ora actuală, Al. Voitin se dovedeşte un harnic dramaturg, şi că el a atins, considerînd numai perioada care s-a scurs de cînd a debutat în dramaturgie, cel mai înalt indice de productivitate : ceva mai mult decît o dramă pe fiecare stagiune, dat fiind că de la ultima sa premieră „Ancheta", au trecut abia cîteva luni.

În acelaşi timp, Voitin este un dramaturg ce prezintă un variat material dramatic : el a început cu o dramă istorică în versuri, practicînd deci o specie dramatică pe care, la sfîrşitul deceniului al şaselea, al secolului al XIX-lea, nimeni nu se aştepta să mai vadă resuscitînd şi dînd astfel o dovadă deosebit de îndrăzneaţă şi de originală că realismul-socialist poate cuprinde, şi cuprinde, tot şi că el nu îngustează nici cu o iotă cîmpul cel mai întins al experienţelor literare. De la această dramă istorică în versuri, „Judecata focului", pînă la trilogia „Oamenii înving", distanţa e mare, iar continuitatea nu poate fi demonstrată decît pe linia cea mai subţire, a ideilor foarte generale. S-ar putea, totuşi, vorbi în comunitatea viziunilor larg istorice, dar e mai bine să vorbim de originalitatea cu care autorul s-a afirmat şi aici, transmiţînd în dramă, cu o egală îndrăzneală, structura romanului ciclic, intemeiată pe urmărirea unui anumit destin de destine, în timp îndelungat.

Unde, însă, distanţa între operele lui Voitin apare şi mai mare, este de la ori-care din cele precedente pînă la cea din urmă, *Portretul*. Aci ne găsim din nou în faţa unei specii şi a unui stil dramatic cu totul diferit. Într-adevăr, *Portretul* este o dramă cu numai trei personaje, fapt destul de neuzitat în dramaturgie, care implică, din partea dramaturgului mare capacitate a concentrării, a tensiunii, a dinamicii, şi îi lasă riscul stagnării, al lipsei de acţiune. al lîncezelii discursive şi al dialogului interminabil, cu prea puţină fortă de viată. De aceea, cu toate că drame în trei personaje s-au scris, scriitorii privesc cu o îndreptăţită prudenţă această formulă dificilă. Voitin a avut totuşi curajul să abordeze acest dificil tip dramatic, care pune la grea încercare capacităţile literar-tehnice ale scriitorului.

Este însă adevărat şi faptul că formula dramei în trei a fost în mare măsură compromisă prin contînutul care, cu predilecţie i s-a dat. Drama în trei a fost cu deosebire afectionată de autorii bulevardieri, „bulevardul" fiind specia dramatică a unora dintre cele mai grave decadente a teatrului burghez. Universul acestui teatru şi al respectivei dramaturgii, a fost alcovul, care, în dimensiunile sale meschine, poate reflecta şi el un fragment de realitate şi un ciob de viată. Descompunerea adîncă, de esentă, a burgheziei s-a reflectat cum nu se poate mai minunat, deşi fragmentar, în această viciere murdară a societăţii, care a făcut ca viata familiei burgheze să introducă în desfăsurarea ei cuvenită, cu un fel de corolar, adulterul.

Voitin a avut temeritatea de a relua însăşi tematica triunghiului conjugal. Numai că, dacă personajele sînt aceleaşi, *oamenii sînt altii*. Aci, nu mai avem a face cu paraziţii sociali şi desfrînaţii morali, nici cu o cănicioe înfiripată din combinaţiile intereselor, nici cu un prieten din accesul lume şi spită. Avem a face cu oameni a căror existentă liberă este fructul muncii pasionate şi setoase de ideal, cu o căsnicie pe care nimic altceva n-o putea înfiripa şi menţine în afară de dragostea sinceră şi profundă a celor doi soţi — actorul Grigore şi profesoara Lucia şi cu un prieten — pictorul Pavel — care nu pîndeşte căsnicia prietenilor săi pentru a o completa cu un nou şi hîdos adaos. Avem deci de-a face cu oameni ai zilelor noastre, educaţi în morala socialistă şi încadraţi în sănătatea morală a societăţii socialiste, şi interesul spectatorului e foarte mare de a vedea cum vor reactiona aceşti oameni şi cum va functiona resortul lor moral, atunci cînd se va produce o situaţie echivocă şi periculoasă. Căci o asemenea situaţie se produce, oamenii zilelor noastre nefiind scutiţi de erori, de confuzii şi de lipsuri : diferenţa, faţă de oamenii zilelor de ieri, e că ştiu să le rezolve într-un mod care nu păteazâ demnitatea lor omenească. Într-un mod care nu vicieză institutiile şi nu murdăreste sentimentele. În împrejurarea în care actorul Grigore, aminintat de o gravă maladie (mult mai gravă prin profesia sa, căci e vorba de pierderea memoriei), se lăsa tîrît de o suferintă de egoistă, sotia sa Lucia, femeie profund onestă, iubitoare şi devotată sotului său, se poate lăsa tîrîtă în confuzia unui sentiment ce pare a fi iubire pentru prietenul ambilor, Pavel, iar acesta, mişcat de dezorientarea şi singurătatea femeii, se poate lăsa ispitit de glasul iubirii pe care o simte pentru ea. Oamenii au însă o frînă morală, care le interzice pornirile usuratice, şi la un serios examen al situaţiei, atît femeia cît şi prietenul îşi dau seama, nu atît de adevărata lor datorie, ci de adevăratul lor sentiment: femeia îşi iubeşte sotul, iar prietenul îşi pretuieşte prietenii, mai presus de o înclinaţie care nu găseşte un ecou profund. Încît adevărata dramă se naste de fapt între sotie şi sot, nu din lipsă de iubire, ci din lipsă de adevărată răspundere a iubirii. Această căsnicie, întemeiată pe dragoste, va dăinui şi mai solidă pe viitor, căci şi-a adăugat şi temelia unei responsabilităţi reciproce, a neîncetatului şi mutualului sprijin moral reciproc. Drama Luciei nu se sfîrşeste ca drama Norei lui Ibsen, deoarece Grigore nu este un Helmer, deoarece morala noastră sterge urmele mentalităţii vechi, înlocuind-o cu o morală nouă, a căsătoriei ca şi a iubirii, morală răspîndită şi a libertăţii ca şi a răspunderii.

Trei acte, dintr-un asemenea subiect şi cu o asemenea acţiune, nu sînt usor de realizat, şi o tensiune dramatică reală cu aceste trei personaje constituie o sarcină foarte delicată. Dar Voitin a rezolvat principalul acestor dificultăţi, şi se poate spune că *Portretul* are dinamică şi tensiune, chiar dacă cu anumite momente de scădere, are o portretistică vie şi mai ales în privinţa personajului feminin, şi o spontană şi firească desfăsurare a sentimentelor, care exclude căderea în tirada moralizatoare şi în fabula didactică. Piesa are nerv şi nu avem nici o clipă senzaţia demonstraţiei abstracte, şi chiar dacă replica ar putea fi pe alocuri mai încărcată de idei, după cum ar putea fi, uneori, mai puţin banală, desfăşurarea dialogului e vie, e spontană şi asigură o liberă şi limpede circulaţie a ideilor.

Spectacolul este cu totul corespunzător. Sarcina regizorului Vlad Mugur era, în primul rînd, de a realiza dinamica dramatică a unui text a cărui actiune se este mai ales de ordin moral. Regizorul a dus-o la bun sfîrşit realizînd un spectacol viu, ritmat, dinamic şi limpede, şi poate că trebuie să-i trecem cu vederea faptul că aceasta a izbutit, uneori, numai cu pretul unei accentuări comice care nu e tutdeauna în estе mai ales de ordin moral. Regizorul a dus-o la bun sfîrşit realizînd un spectacol viu, ritmat, dinamic şi limpede, şi poate că trebuie să-i trecem cu vederea faptul că aceasta a izbutit, uneori, numai cu pretul unei accentuări comice care nu e tutdeauna în acord cu atmosfera şi cu tonalitatea dramei. Mugur a lucrat inteligent şi fin şi în privinţa caracterizării personajelor, fapt care s-a văzut mai ales în persoana Luciei şi a pictorului Pavel, mai puţin în persoana lui Grigore, căruia i-a revenit să poarte accentul comic, adeseori superflu.

Interpretarea a fost excelentă, prin interpretarea rolului principal al piesei, rolul Luciei, pentru care nu ezit a-i acorda Ileanei Predescu calificativul unei creatii excepţionale. Interpreta a întruchipat pe această femeie bună, cinstită, pură şi generoasă, cu bogăţie de nuanţe, echilibrată într-o cromatică de mare precizie, echilibru şi armonie, care, fără a dăuna proportiile unei drame, în definitiv obişnuite, a sugerat un fond de adîncime şi de gravitate. Cu toate că mijloacele efecte explozive nu le-a provocat jocul său, ea a fost, prin discreţia emoţiei frematătoare, adevărata sursă şi vibratie a întregului spectacol. În rolul lui Grigore, sotul, Octavian Cotescu, de curînd intrat în orbita comicului, a izbutit o creaţie de mare haz, în care însă fundamentul justificabil al unei ironii la adresa propriului său personaj, în momentul în care acesta se scufundă într-o lamentaţie egoistă, nu fără umbre de caricatură profesional (reamintesc că Grigore este actor). Cotescu l-a lipsit însă, pe eroul său, de dramă, ceea ce e evident se răsfrînge asupra dramatismului întregii construcţii. În rolul pictorului Pavel, l-am văzut pe Lazăr Vrabie, cam stîngaci, cam rigid la început, apoi, însă, din ce în ce mai natural, mai cald, de o sobrietate cum nu se poate mai inspirată.

Radu POPESCU

1964

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

ÎN PAGINA A 8-A
FESTIVALUL FILMULUI SOVIETIC

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr. 317 • 12 Sîmbătă 2 noiembrie 1963 • 8 pagini — 1.50 lei

KIEV TBILISI MOSCOVA

de OCTAV LIVEZEANU

Podul Novo-Arbatsk (în prim plan) și hotelul „Ucraina" (în planul doi) din Moscova.

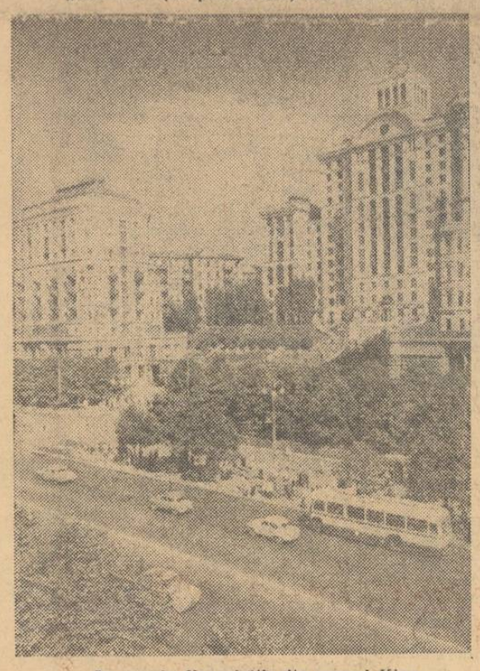

Pe strada Kreșciatik din orașul Kiev.

Piața Kalinin din Kiev.

Legăturile de prietenie dintre popoarele romîn și sovietic, frecventele călătorii, au prilejuit vizitarea unor orașe și ținuturi, chiar în repetate rînduri. Uneori — cum este cazul meu — văd a doua și a treia oară unele localități și vorbind despre ele, fără să cauți cuvintele și expresiile care să ateste schimbarea, îți dai seama că acestea vin de la sine și întotdeauna vorbești despre cele văzute înainte ca despre lucruri noi.

Și lucrul este firesc. Pentru că vizitele se succed totuși în timp și în ritmul în care curge viața și transformările, nu numai în Uniunea Sovietică, dar în întreaga lume socialistă, schimbările îți înfățișează întotdeauna noul.

Deseori ni se întîmplă și nouă, aici, în București, să nimerim după cîteva luni într-un cartier al Capitalei și să ni se pară că am intrat în alt oraș. Dacă-ți duci activitatea într-un singur sector al orașului, iei cunoștință cel mult de schimbările sectorului, dar rămîi mult în urmă față de realizările generale, desfășurate în ritmuri superioare, în celelalte sectoare. Așa și cu vizitele, și cu impresiile din Uniunea Sovietică.

Am avut cinstea să fac parte din delegația A.R.L.U.S.-ului care a vizitat Uniunea Sovietică la invitația Asociației de prietenie sovieto-romîne, cu ocazia sărbătoririi zilei de 23 August în Uniunea Sovietică. Vizita s-a desfășurat între 19 și 30 august și a cuprins Kievul, Moscova și Gruzia.

Kievul nu-l văzusem pînă acum. Știam tragicele întîmplări, distrugerile sălbatice făcute de hitleriști. Cunoșteam eroismul partizanilor ucrainieni, avîntul cu care poporul sovietic a luptat împotriva cotropitorilor. Și auzisem despre renașterea — după război — a acestui străvechi oraș. Dar una este să auzi și alta să vezi. Nu fuseseră suficiente — în fața realității pe care o întîlneam eu nemijlocit — nici povestirile cele mai exacte ale prietenilor mei care vizitaseră orașul înaintea mea.

Kievul este al treilea oraș al Uniunii, după Moscova și Leningrad. Este bogat în monumente, ca și celelalte două, este situat pe Nipru, într-o poziție pitorească, deosebită de aceea a Leningradului pe Neva, dar cu nimic mai prejos.

Necesitatea reconstruirii, după război, a dat o linie modernă orașului, îmbogățindu-l cu clădiri impunătoare, de gust, redînd vechiul Kresciatik într-o formă admirabilă. Armonia perfectă dintre stilul clădirilor, atrăgător și vesel și viața care freamătă jos, pe bulevarde, între a-

• (Continuare în pag. 2-a)

LINIORII

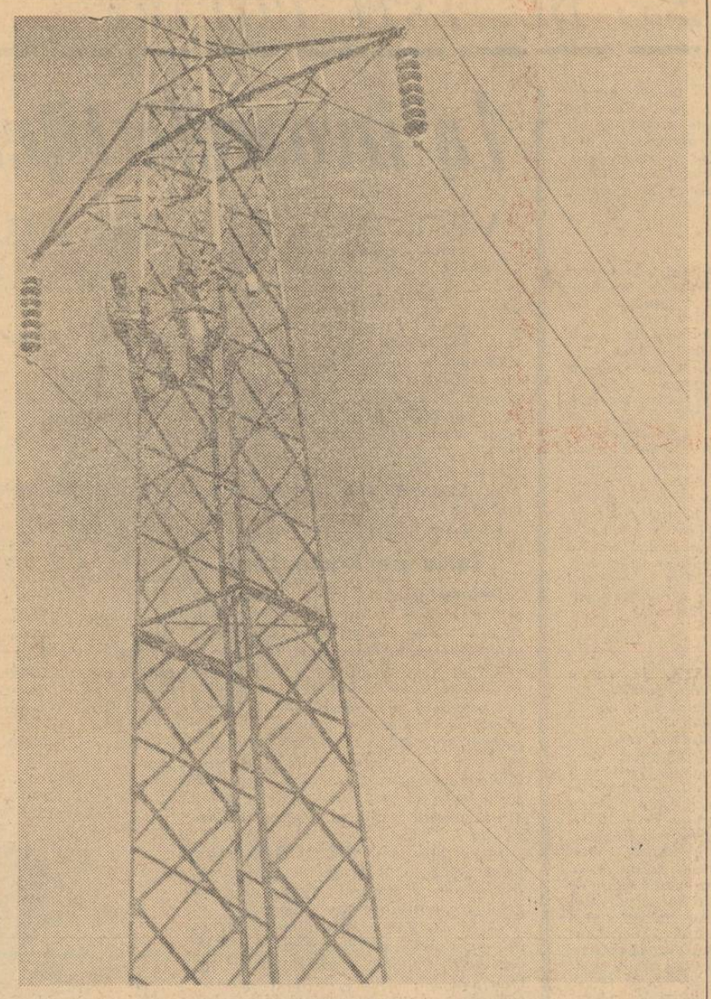

La început au fost proiectanții. Lungi ore de studii le-au petrecut aplecați asupra hărților sau făcînd măsurători „pe viu", cărînd prin desișuri încîlcite o complicată aparatură. Pe hîrtii de calc au apărut în cele din urmă, linii drepte și frînte închipuind viitorul traseu. Mai tîrziu, pe urmele proiectanților, au venit constructorii.

*

Drezina ne hurducă nemilos, gonind, printr-o pădure ruginie de fagi și de stejari. Sirina, o apă tulbure și îngustă cît s-o treci dintr-un pas, oglindește într-o imagine neclară, înălțimile împădurite ale împrejurimilor. Strînsă între pereții de stîncă, valea, asemeni unui tunel întunecos, umed, se lasă arareori sărutată de razele soarelui.

Cu atît mai neobișnuită, pentru noi, înfofoliți în pardesie, ne-a apărut ținuta în care ne-a întîmpinat inginerul Mihai Coșeru. Îmbrăcat într-o simplă salopetă părea să nu simtă umezeala rece a acelei după-amieze de octombrie. După numai zece minute de popas am înțeles rezistența sau poate ignorarea de către tînărul inginer a vremii reci.

Șantierul oferea o panoramă impresionantă. Valea brusc lărgită pe direcția est-vest era închisă la extremități de două culmi cu pante repezi.

Prin pădurea care acoperea versanții fuseseră tăiate două fîșii, largi cam de 10 m., dispuse simetric, față-n față. Din vîrful unei culmi spre cealaltă, șerpuind prin fundul văii atîrna un cablu gros de oțel. Pe toată lungimea lui, cam din două în două sute de metri, oameni înarmați cu topoare și rîngi așteptau. La comanda inginerului, tractorul, instalat în preajma liniei ferate,

I. DELEANU

• (Continuare în pag. 3-a)

CĂLĂTORIE SPRE CENTRUL INIMII

Chirurgia inimii! Două cuvinte care te înfioară și-ți stîrnesc, în același timp, cea mai profundă admirație!

Să pătrunzi cu bisturiul în acest viu și gingaș organ omenesc părea un lucru de neîndrăznit. Și totuși, oamenii, chirurgii, au îndrăznit.

*

Așezat într-un cadru pitoresc spitalul clinic din Fundeni te impresionează prin măiestria construcției iar mai tîrziu prin aparatura cu care a fost înzestrat, prin străduința, spiritul de abnegație cu care muncesc oamenii de aici.

Străbatem curtea largă cu alei înmiresmate de florile toamnei. Și florile parcă merg odată cu noi. Le întîlnim în holurile largi, prin coridoarele luminoase, în sălile strălucind de curățenie.

Cu pași ușori, neauziți, de pîslă, medicii trec de la un salon la altul, peste tot e nevoie de ajutorul lor și clipele de răgaz sînt puține.

Ana CRISTEA

• (Continuare în pag. 3-a)

Prin învelișul fin al țesuturilor, bisturiul își face loc spre centrul inimii...

ÎN CURÎND LA LIBRĂRII ȘI LA CHIOȘCURILE DE ZIARE

ALMANAHUL „MAGAZIN" 1964

In vizită la Universitatea populară

Colectivul de conducere al Universității populare din București

La început de drum

Ce fel de universitate poate fi aceea unde n-ai emoția admiterii și nici a examenelor? Este o întrebare legitimă, la care vom răspunde pe îndelete.

Universitatea populară București a intrat în al doilea an de existență. În 1962 a fost frecventată de circa 4000 de persoane ,care au urmărit 12 cursuri distincte. În prezent numărul auditorilor s-a dublat iar cel al disciplinelor de studiu atinge 20. Pe cît se vede, progresul este cert și explicabil.

Academicianul prof. Tudor Vianu, în prospectul la actuala programă analitică a Universității populare, subliniază, în calitatea sa de director al ei, necesitatea unui acord cît mai armonios între cerințele multiple ale contemporaneității socialiste și capacitatea de răspuns a individului pe plan psihic, moral, profesional.

H. ZALIS

• (Continuare în pag. 3-a)

Din sumar:

UN GEOLOG POVESTEȘTE...

MĂRTURII DESPRE REBREANU

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ

ÎN INTERVIURI ȘI DECLARAȚII

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

NUMELE primei cosmonaute din lume — Valentina Tereşkova — a fost dat recent unui diamant de 51,6 carate, găsit în taiga Iakuţiei. Diamantul are o formă ovală şi atinge în diametru 1½ cm.

●

PRECUM se ştie, prototipul doctorului Faust — eroul nemuritoarei tragedii a lui Goethe — l-a constituit un personaj central din unele vechi legende germane. Într-una din ele este descris următorul episod: „Faust îşi desface larg poalele pelerinei şi se înalţă în văzduh purtat parcă de aripi nevăzute". Goethe cunoştea acest episod pe care era hotărît să-l folosească în tragedia sa. Tocmai atunci el aflase şi despre zborul aerostatului fraţilor Montgolfier şi, într-una din ciornele tragediei, Goethe arată că Faust se avîntă spre înălţimi după ce în prealabil a umflat cu aer încălzit faldurile pelerinei sale.

●

PE COASTA de vest a Peninsulei New Scotland din Canada pescarii nu-şi aruncă năvodul în mare. Ei îl întind pe nişte pari înalţi bătuţi adînc în pămînt de-a lungul litoralului strimtorii Fandy. Fluxul oceanului atinge în acest loc o înălţime de 10 m. şi apa pătrunde pe o distanţă de cîţiva kilometri în adîncul peninsulei. Pescarii profită de acest lucru. După reflux, peştii aduşi de apă şi prinşi în năvod sînt „pescuiţi" cu ajutorul unei scări. Oricît de simplă ar părea această metodă de pescuit, ea necesită multă iscusinţă deoarece trebuie să se calculeze exact momentul fluxului următor, orice greşeală putînd avea urmări serioase.

●

FERMIERUL Arthur Watts din Noua Zeelandă a descoperit, şi pune în aplicare, o metodă ingenioasă prin care asigură ouăle pe care le exportă în Anglia cojii... incasabile. El sparge ouăle şi le aşează în săculeţe de material plastic, care cuprind cîte 3 duzini. Săculeţele se închid ermetic şi ouăle astfel ambalate sînt solidificate prin congelare.

●

SPECIALIŞTII laboratorului de cercetări în ceasornicărie din Neuchâtel (Elveţia) au pus la punct un ceasornic atomic cu tablium (Tl 205) care are precizia de ordinul unei milionimi de secundă, pe zi. Ceasornicele asemănătoare, produse pînă în prezent, nu depăşeau o precizie de a suta mia parte din secundă, în 24 de ore. Cercetătorii speră să realizeze un ceasornic cu precizia de a zece milioana parte din secundă pe zi, ceea ce ar da întîma abatere de o secundă la circa 30.000 de ani.

●

DIETETICIENII japonezi de la Academia de medicină din Tokio au reuşit să producă brînză pe bază de... peşte. Acest nou aliment, realizat cu colaborarea specialiştilor de la pescăriile din Kyoto şi Pusan, pare să fie foarte nutritiv.

●

ÎNCĂ DIN 1959, o porţiune de 10 km de şosea, în fiurul oraşului Glasgow (Scoţia) a fost amenajată cu dispozitive de încălzire. Ca rezultat, această porţiune nu este niciodată acoperită cu polei. După afirmaţiile specialiştilor scoţieni, sistemul este pus la punct şi urmează să fie extins. El constă într-o reţea de fire electrice, comparabilă celei din pernele electrice, care este încorporată în stratul de asfalt al şoselei.

●

CERCETĂTORII sovietici, în colaborare cu tehnicieni ai inspecţiei rutiere din Leningrad, au conceput şi au experimentat un aparat electric — „REIS-2" destinat să prindă în „flagrant delict" pe conducătorii auto care nu respectă viteza legală. Funcţionarea aparatului se bazează pe „efectul Doppler". Aparatul se compune dintr-o antenă radar de înaltă frecvenţă, un ansamblu de joasă frecvenţă şi un dispozitiv automat pentru fotografiat. Aparatul se fixează pe un stîlp sau un arbore de la marginea şoselei şi se reglează pentru viteza maximă admisă. Orice automobil care depăşeşte această viteză, este fotografiat instantaneu.

●

UN OM DE ŞTIINŢĂ din R.D.G., profesorul Strum din Wuppertal — Barmen a ajuns, în urma cercetărilor sale, la concluzia că obezitatea s-ar datora unei dereglări a creierului. Prin experienţe făcute asupra ciinilor el a constatat că distrugerea parţială sau simpla excitare a celui de al treilea ventricul al creierului, legat de hipofiză, provoacă la aceşti ciini dereglarea simţului măsurii în alimentaţie. „Centrul foamei" fiind atins, ciinii nu se mai pot sătura. Mîncînd într-una, ei îşi dublează greutatea în circa două luni. Pe de altă parte dacă sînt atinse regiunile mai profunde ale creierului controlate de scoarţa cerebrală, se produce fenomenul invers: ciinii refuză să mai mănînce şi slăbesc repede. După părerea profesorului Strum, unele forme ale obezităţii la om se explică prin funcţionarea defectuoasă a metabolismului acestor centri ai creierului.

La izvoarele ţiţeiului din Siberia

CORESPONDENŢĂ SPECIALĂ PENTRU „MAGAZIN"

Nesfîrşitele întinderi ale Siberiei! Din Ural şi pînă la lanţul de munţi de lîngă cumpăna apelor Oceanului Pacific, de la ţărmul mărilor polare şi pînă la deşerturile Kazahstanului — iată limitele pămînturilor siberiene. Păduri pe suprafeţe imense, ape, riuri şi fluvii bogate în ape, subsolul conţinînd minereuri de fier şi huilă, aur şi diamante... Bogăţii pe care omul sovietic le-a pus în slujba poporului. Doar ţiţeiul — aurul negru atît de necesar pentru dezvoltarea economiei naţionale a Siberiei lipsea... Acum însă Siberia se numără printre ţinuturile producătoare de ţiţei ale Uniunii Sovietice.

Cum s-a întîmplat aceasta?

Turle pe harta ţării

În oraşul Tiumen, într-o clădire nouă şi frumoasă de pe Prospectul Republicii se află sediul Direcţiei de cercetări şi exploatări geologice a unei regiuni a cărei suprafaţă depăşeşte 1.300.000 km. p. Aici se simte ritmul încordat al vieţii. Telefonul sună necontenit, pe masă se adună radiograme, vezi puzderie de oameni aplecaţi deasupra hărţilor-scheme, alţii zoresc spre automobilul sau avionul ce-i aşteaptă... Aici se naşte strategia şi tactica luptei dificile şi îndîrjite pentru stăpînirea bogăţiilor subsolului.

În ce direcţie se desfăşoară lovitura principală? — îl întreb pe Alexandr Bistrîki — locţiitorul şefului direcţiei geologice teritoriale din Tiumen.

— În ce direcţie? În direcţia ţiţeiului — răspunde el scurt şi mă invită în faţa hărţii regiunii. Harta regiunii Tiumen este împestriţată de numeroase efigii de piramide cu vîrful în sus, ce amintesc existenţa, în locurile respective, a sondelor petroliere.

— Acum zece ani pe harta Siberiei nu puteau fi văzute semnele convenţionale — piramidele care vorbesc despre existenţa ţiţeiului. Iar acum priviţi cîte asemenea semne au apărut. Nu numai pe harta Tiumenului dar şi pe hărţile altor regiuni siberiene. Ţelul nostru este ca pe harta Siberiei să apară tot mai multe turle. Ne aflăm de fapt la izvoarele ţiţeiului din Siberia.

Prevederile savantului s-au adeverit

De numele academicianului Ivan Gubkin este legat începutul lucrărilor de prospecţiune, de explorare pe teritoriul Siberiei. Sînt trei decenii de cînd Gubkin a vorbit despre existenţa unor zăcăminte petroliere într-o serie de regiuni din Siberia.

În anii de după război, lucrările de prospecţiuni s-au efectuat pe scară largă. Ele s-au desfăşurat în condiţii naturale geologice grele şi complexe iar iniţial rezultatele erau departe de a fi mulţumitoare. Pe teritoriul regiunii Tiumen primele sonde datează din 1952. Iar în 1953 s-a obţinut prima erupţie de gaze. Debitul era de aproximativ un milion metri cubi în 24 de ore. Rezultatul prospecţiunilor a îndreptăţit orice optimism. De vreme ce există gaz va fi şi ţiţei. Prevederile savantului se adeveriseră. În 1959, în bazinul fluviului Konda, prima sondă industrială a dat ţiţei. În afară de regiunea Tiumen unde au şi fost descoperite rezerve importante de ţiţei şi gaze, prospecţiuni încununate de succes se efectuează şi în alte regiuni ale Siberiei de răsărit şi de apus — în regiunile Tomsk şi Irkutsk, în ţinutul Krasnoiarsk şi în Iakuţia. Însă reportajul nostru se mărgineşte doar la Tiumen.

„Noul Baku" şi conturul său

Înfruntînd obstacole din cele mai grele — cursuri de apă vijelioase, mlaştini şi mocirle, desişuri ce păreau de netrecut, exploratorii îşi continuă drumul pe traseul stabilit. Ei efectuează cercetări seismice, electromagnetice, explorări electrice. Pentru a determina poziţia straturilor petrolifere, în unele cazuri se foloseşte metoda exploziilor seismice. Departe, în taiga, răsună ecoul acestor explozii paşnice. Geologii le numesc în glumă „recunoaşterea înaintea luptei".

Detaşamentul numeros de prospectori din Tiumen, condus de Iuri Erve, Erou al Muncii Socialiste, care a lucrat în trecut la Baku, a descoperit pînă în prezent zece zăcăminte de ţiţei şi 18 zăcăminte de gaze.

Şeful secţiei de geologie a Direcţiei, Sofia Belkina, desfăşoară în faţa noastră o amplă hartă-schemă la care aproape că nu se uită în timp ce ne vorbeşte. Ea ţine minte pe de rost denumirea a numeroase localităţi, nenumărate cifre.

— Potrivit datelor de care dispunem, pe teritoriul Siberiei, în afară de zăcămintele de la Berezovo, Tazovo şi Oh-

Instalaţii de foraj transportate cu elicopterul

teurievsk, mai există şi alte locuri în regiune, care merită întreaga atenţie a prospectorilor şi care îndreptăţesc cele mai bune speranţe.

— A adus anul acesta descoperiri importante?

— Da, anul 1963 ne-a adus valoroase descoperiri. În vara acestui an au fost descoperite două zăcăminte — unul de gaz în raionul Berezovo şi unul de ţiţei, unde de pe acum debitul este de peste 300 tone în 24 de ore...

În întreaga regiune Tiumen sînt prospectate aproximativ patruzeci de terenuri unde pare să se găsească ţiţei şi gaz. Geologii şi sondorii cercetează cu grijă noile zăcăminte descoperite precum şi cele descoperite anterior. Se profilează tot mai limpede contururile unui nou şi bogat raion petrolifer al Tării Sovietice numit de pe acum „noul Baku".

Ţiţeiul se lasă cucerit de cei curajoşi şi perseverenţi

Anatoli Storojev — geolog şef al expediţiei Şaim — este un om nu prea înalt dar bine legat. Are vreo treizeci de ani. Cînd vorbeşte despre el este zgîrcit la vorbă, s-a născut la Ufa, cu opt ani în urmă a terminat Institutul de mine de la Sverdlovsk, iar de atunci lucrează în regiunea Tiumen. Cam atît. Cînd vine vorba despre munca îndrăgită, Anatoli se însufleţeşte, se transformă într-un excelent povestitor. Ţiţeiul se lasă cucerit de cei curajoşi şi perseverenţi. Din expediţia de la Şaim fac parte aproximativ 800 de oameni. Cei mai mulţi dintre ei sînt îndrăgostiţi de profesiunea lor. Condiţiile în care se lucrează sînt grele — taigaua seculară, mlaştinile, gerurile năpraznice, vînturile viforoase. Faptele de eroism sînt aproape la ordinea zilei. Iată două din ele: Era o zi de iarnă cu un ger de crăpau pietrele. Un tractor al grupului de explorări tehnice pornise peste o mlaştină în vederea unor lucrări. Pe neaşteptate gheaţa s-a rupt sub greutatea maşinii, oamenii s-au scufundat în apa rece ca gheaţa. Pînă la urmă s-au salvat şi cu ajutorul maşinilor au scos tractorul şi utilajele. Întregul grup a sosit la locul de destinaţie în timpul prevăzut. În primăvara acestui an, apele provenite din topirea zăpezii au înundat sonda nr. 101, care avea o poziţie din cele mai dificile. Pe o parte apa curgătoare, pe altă parte mlaştinile. Apa ameninţa să zguduie din temelii întăriturile turlei. Ore în şir, fără o clipă de răgaz au lucrat toţi exploratorii în frunte cu inginerul Sapojnikov şi cu maistrul sondor Urusov, Erou al Muncii Socialiste. S-au făcut lucrări de întărîtură. „Bătălia" a durat zile în şir dar pînă la urmă stihia apelor a fost înfrîntă. Au învins oamenii, a învins curajul şi neînfricarea, a învins înalta conştiinţă a omului sovietic...

O experienţă reuşită

Prospectorii au la dispoziţie mijloace tehnice variate — utilaje de săpat, tractoare, instrumente de precizie, automobile şi elicoptere, ceea ce le ajută la desfăşurarea muncii de prospectare a terenurilor petrolifere. Însă pînă în prezent problema strămutării mijloacelor tehnice de foraj de la un loc la altul, în condiţiile lipsei de drumuri, era o problemă din cele mai dificile. Transportul era posibil numai în perioada de iarnă, cînd mlaştinile sînt înghetate.

Recent, din iniţiativa geologilor din Tiumen a fost realizată o maşină-unealtă de foraj de construcţie originală. Ea cîntăreşte 150 de tone şi poate fi demontată în 25 părţi componente uşor transportabile cu elicopterul sau cu avionul.

— Zilele trecute am făcut primele experienţe în ce priveşte mutarea utilajelor de foraj, în primul rînd a turlelor — povesteşte inginerul şef Nicolai Morozov. O turlă de 40 de metri a fost demontată în opt părţi şi mutată în patru transporturi. Am folosit în acest scop elicopterul sovietic M.I.-6 care va deveni, fără îndoială, un ajutor de preţ în munca petroliştilor. Experienţa în transportarea utilajelor grele de foraj pe distanţe de zeci de kilometri, poate fi considerată o experienţă reuşită.

Ţiţeiul şi chimia

Ţiţeiul din Tiumen creează condiţii din cele mai favorabile pentru organizarea unui mare complex petrochimic în Siberia de vest. Petrolul şi gazele vor deveni sursa de combustibil şi de materii prime pentru întreprinderile „marei chimii". A început construcţia unei conducte de gaz pentru întreprinderile industriale din Ural. Întreprinderile de industrie chimică din Omsk, Tomsk, Novosibirsk, din Krasnoiarsk şi Altai vor obţine combustibil ieftin. Se prevede organizarea unei rafinării de petrol în cuprinsul regiunii Tiumen.

Astfel au dispărut petele albe de pe harta petrolieră a Siberiei de vest. În 1966 va începe exploatarea industrială a ţiţeiului din Tiumen. Ne aflăm în prezent la izvoarele sale şi nu este departe ziua cînd vom vedea fluviul îmbelşugat de ţiţei ascultînd de voinţa omului şi curgînd spre centrele industriale din Ural şi Siberia.

Mark TATARINOV

Meridiane

Kiev - Tbilisi - Moscova

(Urmare din pag. 1)

ceste clădiri, fac din centrul Kievului unul din punctele cele mai atrăgătoare ale Europei.

Dezvoltarea impetuoasă a oraşului, înspre toate marginile lui, îmbogăţite cu uzine şi fabrici noi, a făcut necesară studierea şi rezolvarea problemei circulaţiei. Aşa s-a născut metroul Kievului, care şi el este al treilea metrou orăşenesc din Uniune. Construit deocamdată numai pe jumătatea lungimii proiectate, străbătînd în linie dreaptă oraşul, pe diametru, de la un capăt la altul, realizează adevărate opere de artă în construcţia staţiilor sale.

La capătul a aproape 2 000 de km., spre sud, m-am întîlnit după opt ani, cu străvechiul oraş Tbilisi şi cu Gruzia. Deja în 1955, cînd le vizitasem prima oară, erau în al 38-lea an după revoluţie. Tbilisi era un oraş în plină înflorire, cu construcţii noi, impunătoare, un oraş care se dezvoltă în linişte, după mult prea frămîntata sa existenţă, pradă a cuceririlor şi distrugerilor. Atunci, alături de ceea ce exista ni se indica ceea ce avea să fie: o universitate nouă, cartiere noi de locuinţe, parcuri. Toate aceste prevederi erau acum realizate dar şi depăşite. Nu erau cele mai recente realizări. Nici nu erau desemnate ca atare. Fuseseră cîndva, în 1958, 1961 şi ele noi. Acum prinseseră patina vremii. Digul pe malul rîului care străbate oraşul, drumul tăiat într-un deal, care leagă oraşul vechi de un cartier nou, un adevărat nou Tbilisi, monumentele şi edificiile ridicate în ultimii ani, sînt suficiente ca să producă impresii puternice unui revizitator al oraşului.

De altfel Gruzia întreagă, pitorească, minunat aşezată, beneficiind de un climat dulce, este o grădină permanentă, de la citricele şi florile din Batumi pînă la viile şi livezile din Tinendal.

Ne-am simţit bine, ca între prieteni. Şi nu odată a venit în discuţia curentă, vorba despre legăturile vechi ale Gruziei cu Ţara Românească, despre Antim Ivireanul care a trimis prima tipografie în Gruzia cu lucrători tipografi români şi care sînt slăviţi pentru serviciul adus patriei gruzine, despre traducerile, în româneşte, ale operelor lui Rustaveli de către Victor Kernbach, despre traducerea în gruzină a lui Eminescu, de către poetul Abahidze şi multe altele.

Şi în sfîrşit Moscova. Parcă nu e aşa de mult de cînd mai fusesem aici. Vreo doi ani şi jumătate. Şi parcă sînt secole, judecînd după întîmplări. Atunci încă nu zburase Gagarin în Cosmos, iar acum mai stăruiau ecouri despre Valentina Tereşkova şi Valeri Bikovski.

Atunci drumul de la Vnukovo la Moscova, adică de la aeroport în oraş măsura într-adevăr 40 de km. Acum parcă se scurtase. Cu cît? N-aş putea să spun. Dar răspunsul cel mai bun l-ar putea da şirul nesfîrşit de blocuri de locuinţe, cartierele întregi, care au împins limita Moscovei, cu mulţi kilometri, în afară, înspre aerogara de la Vnukovo.

A apărut şi inelul Moscovei, drumul de centură, iscusit trasat, admirabil realizat, care te poartă prin serpentine şi pasaje de nivel, scurtînd şi înfrumuseţînd în acelaşi timp drumul dintr-o parte în alta a oraşului.

Piaţa Victoriei din Moscova. În centrul pieţei se află obeliscul înălţat în memoria ostaşilor Armatei Sovietice şi a partizanilor căzuţi în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei

Moscova creşte şi se înfrumuseţează dintr-o zi în alta. Iar viaţa palpită în toate straturile subpămîntene, pămîntene, aeriene, atmosferice şi cosmice.

Este greu de spus — cel puţin pentru mine — dacă aceste concentrate aspecte ale vizitei noastre în U.R.S.S. pot constitui adevărate impresii de călătorie.

Ceea ce pot să garantez, este că ele au produs întregii noastre delegaţii un puternic sentiment al măreţiei construcţiei comuniste, o încîntare a spiritului, o mîndrie de om liber, izvorîtă din conştiinţa apartenenţei la lumea socialistă, o profundă bucurie a sufletului, sensibil la toate dovezile de prietenie sinceră şi deschisă, pe care oamenii sovietici ne-au arătat-o la tot pasul.

Octav LIVEZEANU

O ÎNTÎMPLARE DIN RIOM

Poliţia din oraşul Riom, departamentul Puy-de Dôme din Franţa, era în alarmă de cîteva săptămîni. Într-unul din cartierele oraşului se comiteau furturi aproape în fiecare noapte. Cartierul era cel în care se afla şi închisoarea oraşului.

La început, acest fapt nu a atras atenţia poliţiştilor, mai tîrziu însă, le-a dat de gîndit. Să fie, oare, vreunul din puşcăriaşi care iese, în cursul nopţii, din închisoare ca să-şi continue meseria? Ideea era absurdă; care dintre ei, o dată scăpat de după gratii, s-ar întoarce, de bună voie în dosul lor?

Totuşi gîndul că autorul furturilor e cineva din închisoare, nu voia să părăsească mintea anchetatorilor. Într-un moment ei au dat şi de nişte urme. Ele duceau, într-adevăr, spre închisoare.

Mare le-a fost surpriza cînd au descoperit pe hoţ în persoana... gardianului şef al închisorii, dl. Pierrolo, propus chiar la decorare cu „Medalia penitenciarelor". În locuinţa sa au fost găsite corpuri delicte: o serie de obiecte furate de pe un şantier din vecinătatea închisorii, obiecte pe care gardianul şef n-avusese încă timpul să le valorifice.

Ceea ce n-a lămurit încă poliţia din Riom este dacă „îndeletnicirea auxiliară" a lui Pierrolo se datoreşte contactului său îndelungat cu „specialiştii" în meserie sau pasiunii sale pentru mecanică (de predilecţie montarea şi demontarea broaştelor) pe care o practica în timpul său liber.

Dar cum acest lucru n-are, în fond, prea mare importanţă, gardianul şef a fost condus înapoi la... locul său de muncă. Dar sub escortă şi... în dosul gratiilor.

Un „maestru" al cuielor...

În oraşul Düsseldorf, un anume Günther Uecker, (33 de ani), se pretinde a fi.. „artist plastic".

Fiind un om foarte „inventiv" Uecker a abandonat, încă în urmă cu şase ani, pictura în ulei, considerînd-o ca ceva... învechit şi.., demodat. Şi, astfel, renunţînd la pensule, culori şi pînză el preferă să-şi exprime „talentul"

cu ajutorul ciocanului, cuielor de metal şi tablei de lemn. Cu ciocanul, Uecker bate cuiele în tabla de scîndură într-o anumită... ordine, pentru „a scoate" după cum afirmă „maestrul" — „efecte de lumini şi umbre".

În cei şase ani de „creaţie artistică", el a folosit în total... peste 50.000 de cuie la ciocănirea „tablourilor" sale. El bate zilnic cel puţin 150 de cuie. Trebuie să recunoaştem că aceasta e o performanţă.., nu însă artistică.

OAMENI DE DEPARTE

„Adversarul" din tren

Trenul internaţional îşi şerpuieşte elegant garnitura prin serpentinele Tirolului. Piscurile căruntе ale Alpilor îmbracă, peste albul imaculat al zăpezilor, nuanţele diafane ale albastrului pe care amurgul, vechi pictor iubitor de culori „pastelizate", le oferă cu generoasă dărnicie.

După ce a străbătut de la Viena spre Linz fertila cîmpie austriacă, trenul s-a îndreptat spre Salzburg printre coline, de-a lungul rîului Salzach unde elemeni de mişcare în peisajul încremenit parcă în multimilenară odihnă. Apoi, continuîndu-şi drumul spre vestul Austriei, expresul a întîlnit furioasa apă a Innului pătrunzînd adînc în paradisul tirolez al schiorilor şi alpiniştilor şi făcînd popas la Innsbruck, cetatea care şi-a alcătuit din meterezele naturale ale munţilor fortificaţii inexpugnabile şi care oferă vizitatorilor dubla înfăţişare de aşezare universitară şi de harnic tîrg al cherestelei, al ţesăturilor, al pielăriei. La reluarea drumului, călătorii s-au instalat cu toţii la ferestrele vagoanelor, pentru a nu pierde nimic din frumuseţea gravă a defileurilor, prin care trenul se strecoară cu agilitate.

Privelişteа de feerie se estompează treptat, pe măsură ce întunericul nopţii îşi întinde tot mai temeinic mantia. Pe culoarul vagonului, trece un groom care ne poftеşte la cină, în restaurant. Într-adevăr, e timpul. Trenul va pătrunde curînd în lungul tunel Arlberg, după care vom fi la Feldkirch, frontiera dintre Austria şi micul Lichtenstein. Între Feldkirch şi Buchs, prima staţie elveţiană, străbătînd Lichtensteinul, unde nu se face nici o oprire, vom avea de-a face cu echipele de vameşi, vom da paşapoartele la viză, astfel încît nu va mai fi vreme pentru cinat.

Intru în vagonul restaurant şi călăuzit de elegantul „maître" în smoking alb, mă opresc în dreptul unei mese de două persoane. Domnul care ocupase deja unul din cele două locuri, răspunde cu o invitaţie politicoasă la întrebarea dacă celălalt loc e liber. Mă înclin spre el şi mă recomand. Îmi întinde mîna: doctor Paul-Maurice N. din Lyon.

— Sînt încîntat să vă cunosc domnule doctor, îi spun în franţuzeşte.

Interlocutorul meu zîmbeşte, bucuros că poate schimba un cuvînt în limba sa. Conversaţia se încheagă fără multe formalităţi. Se interesează din ce ţară sînt şi-mi spune:

— Rominii sînt oameni inteligenţi. Am avut doi colegi romîni la facultatea de medicină din Montpellier, unde am învăţat. Îmi amintesc bine de ei. Erau studioşi, spirituali, buni colegi...

— N-aţi avut niciodată prilejul să vizitaţi Rominia?

— Nu, şi regret mult. Mi s-a spus că e o ţară bogată şi frumoasă, cu un popor ospitalier... Aş fi dorit să cunosc cîte ceva din ce se face la dumneavoastră în domeniul medicinii. Am citit în nişte tipărituri de specialitate că aţi obţinut rezultate frumoase. Procentul mortalităţii infantile a scăzut enorm, staţi foarte bine în materie de acţiuni preventive pe scară largă.

— Toate astea sînt exacte. Din păcate priceperea mea în materie e atît de mică încît nu vă pot da amănunte. Lucrurile se explică însă foarte lesne în lumina transformărilor generale care se produc în Rominia de după război. E o acţiune de ridicare sistematică a nivelului de trai. Această acţiune se reflectă şi în domeniul medical şi sanitar...

— Domnule, strigă doctorul indignat, parcă aţi fi cumnatul meu, profesorul de liceu din Lyon, care mă vizitează aproape în fiecare seară acasă şi-mi umple capul cu politică. Eu îi spun că politica nu mă interesează, dar el îi dă înainte...

— E dreptul dumneavoastră să alegeţi ce vă interesează. Eu nu vreau să discutăm cu orice preţ politică. Dar, fiindcă am onoarea să discut cu un om de ştiinţă, am crezut necesar să explic cauzele unor realizări, pe care dumneavoastră le-aţi relevat...

Desen de Cik DAMADIAN

Dacă nu mă înşel, oamenii de ştiinţă nu cred în minuni...

— Dacă vă spun că semănaţi cu cumnatul meu! Şi el mi-ar fi dat acelaşi răspuns. Mai rămîne să-mi faceţi o prelegere despre necesitatea coexistenţei paşnice, ca să nu mai fie nici o deosebire între dumneavoastră şi cumnatul meu.

— În primul rînd, din cele ce spuneţi despre domnul profesor, ajung la concluzia că asemănarea cu el mă cinsteşte. În al doilea rînd, nu văd de ce vă supără ideea de coexistenţă paşnică.

— Oh, „mă supără" e un cuvînt prea slab. „Coexistenţa paşnică" e o expresie pe care nu vreau s-o aud.

— Preferaţi cuvîntul „război"?

— Pentru nimic în lume! Eu am fost în război! Am luptat în Alsacia, am fost prizonier în Germania... Mulţumesc! Dacă „războiul" ar fi o persoană fizică, aş încălca cele mai elementare percepte de etică medicală şi i-aş servi o doză zdravănă de cianură de potasiu. N-avem nevoie de război nici noi, nici generaţiile următoare.

— Domnule doctor, dacă aşa stau lucrurile, am impresia că nu sîntem deloc în dezacord. E totuşi ceva ce nu înţeleg...

— Anume?

— Dacă, vă ridicaţi împotriva războiului, dar în acelaşi timp refuzaţi „coexistenţa paşnică" aş dori să ştiu: care e, după părerea dumneavoastră, alternativa războiului?

— Ah stimate domn, dar e foarte simplu. Refuz „coexistenţa paşnică" şi pe dumneavoastră, care o susţineţi v-aş strînge de gît... A propos, nu serviţi puţin „Camembert"? E delicios!

— Nu, mulţumesc, dar continuaţi, vă rog!

— Aşadar, în loc de „coexistenţă paşnică" iată ce aş propune eu: să se pornească de la constatarea realităţilor. Or, care e realitatea? Anume că pe lume există ţări socialiste şi ţări capitaliste. Ce au ele de făcut? Să se bată? E absurd! Mai bine să-şi intensifice cooperarea. Fără amestec în treburile interne. În definitiv pe glob ţările au economii complimentare. Pot stabili schimburi comerciale profitabile pentru toată lumea. Pe urmă trebuie asigurată o mai bună colaborare între specialişti. Poftim. Pe mine mă preocupă de mult cum să organizez în circumscripţia mea sanitară depistarea cazurilor de boală în formă incipientă. Ştiţi, dacă acţionezi la timp, în indiferent ce boală, succesul e asigurat. Aş vrea, de asemenea, să introduc sistemul de prevenire a bolilor. Or, în astfel de direcţii medicii voştri au o bogată experienţă. Aş prelua-o şi eu bucuros. La rîndul lor, medicii romîni pot afla la noi multe lucruri interesante. Pe scurt, cred că trebuie stabilite contacte între specialişti, contacte între oameni. Asta e esenţial. Să se cunoască oamenii. Se vor stima mai mult şi pericolele de conflict vor scădea... Mai e şi chestiunea armelor. E îngrozitor să te gîndeşti cît se cheltuieşte pentru ele. Cît bine ar face banii aştia în construcţii de locuinţe sau spitale, de teatre sau muzee, de şcoli...

— Domnule doctor, aveţi perfectă dreptate!

— Ei vezi, te-am convins pînă şi pe dumneata, adeptul coexistenţei paşnice.

— Vă rog să nu vă supăraţi, dar eram convins dinainte...

— Cum aşa?

— Foarte simplu. Pentru că toţ ce spuneţi reprezintă aspecte ale „coexistenţei paşnice".

— Sînteţi sigur?

— Absolut sigur!

— Domnule, dacă aşa este, atunci o să caut să citesc cîte ceva despre „coexistenţa paşnică".

— Asta e o idee excelentă. O să vă convingeţi că, deşi speriat de două cuvinte, dumneavoastră eraţi de mult pentru ideea pe care ele o reprezintă...

Cina s-a terminat. Plătim chelnerului şi ne ridicăm în picioare.

— La revedere „adversarul" meu!, spune doctorul.

— Călătorie bună, domnule doctor, sînt încîntat că v-am cunoscut.

— Mai ales că am discutat şi nu ne-am luat de păr...

— Adică am... „coexistat paşnic".

— E nemaipomenit cît semănaţi cu cumnatul meu! Şi el o ţine aşa într-una.

L. SARĂŢEANU

UN GEOLOG POVESTEȘTE...

Cînd l-am cunoscut, la miez de săptămînă, geologul Ene Constantin se gîndea la... fotbal.

— Pasiune veche ?

— Foarte veche. Și mai ales constantă. Dacă ai ști dumneata că îmi duc televizorul după mine prin toate coclaurile pe unde mă poartă meseria...

Revine.

— Nu-i chiar așa. Exagerez și eu. Chiar în taberele din munți pe unde nu calcă decît picior de sălbăticiune, nu-l duc. Dar oricît de „nomad" aș fi, oricît aș umbla zile întregi cu cortul în spate, „statul major" tot într-un sat mi-l instalez. Și cum atîtea sate sînt azi electrificate, nu-i o problemă cu televizorul.

Ene Constantin e un bărbat cu puțin sub patruzeci de ani. Vîntul, soarele, ploaia i-au asprit pielea feței, i-au încrețit-o. Părul des, refractor pieptănului, îi este de un negru dens ca și sprîncenele stufoase care protejează doi ochi vii, mijiți. De doisprezece ani face meseria de geolog, îi place, dar vara, cînd ia concediu, pleacă numai la mare...

— Meseria noastră — explică el — se aseamănă deseori cu cea a alpinistului. Din primăvară și pînă toamna tîrziu cu rucsacurile în spinare — și cîte lucruri pot încăpea în sacul unui geolog ! — urcăm potecile munților, ne afundăm în hățișuri, rătăcim printre stînci, escaladăm ziduri de piatră. Cînd pornim în expediție, înarmați cu toate cele necesare, ne luăm rămas bun pentru multe zile de la confort și odihnă comodă. În preajma unei ape ne instalăm cortul și bucătăria ambulantă, despachetăm și, a doua zi, odată cu zorile ne răspîndim pe traseele stabilite din vreme. Ne întoarcem seara, cu sacii plini de probe. Sînt zile bogate în recoltă cînd, la întoarcere, sacii cîntăresc între 15-20 de kg.

— Asemănam munca geologilor cu cea a alpiniștilor. Comparația stă în picioare poate numai sub latura efortului fizic. Pentru că, din punct de vedere al satisfacțiilor sufletești... Aproape că nu avem ochi pentru frumusețea peisajului. Geologul urcă poteca, stă de vorbă cu omul de alături dar cu privirea tot în pămînt, iscoditor. Cînd a găsit o piatră, se apleacă, îi cercetează duritatea, o ciocănește, ia temperatura solului din sînul căruia a dislocat-o, măsoară altitudinea, administrează rocei un prim „tratament" cu acid clorhidric, o pune în sac și continuă drumul cu aceleași preocupări.

— Și nimic nu tulbură aceste preocupări ?

Interlocutorul meu zîmbește.

— Ai întîlnit dumneata drumeți prin munți cărora să nu li se fi întîmplat nimic ? Măcar o furtună, o întîlnire cu urși sau lupi ? Eu n-am să uit niciodată o furtună care m-a prins în munții Leaotei. Mi-am zis atunci că dacă scap din strînsoarea fulgerelor și a trăznetelor, ating suta de ani. Dar era un spectacol... Într-alt an, pe valea Bîrnarului am întîlnit o ciută cu piciorul rupt. Eram cîțiva bărbați, am scos din fețele pe care le purtăm totdeauna cu noi în saci și pentru o jumătate de oră am cumulat funcția de medici veterinari. De întîlniri, noaptea cu lupii, să nu mai vorbim. Mai periculoase întîlniri le-am avut mai de curînd cu viperele și scorpionii. Păstram în raniță ser antiviperin, dar întîmplarea a făcut ca atunci cînd unul din noi, Ciucă Ioan, să fie mușcat de un astfel de scorpion, să fi terminat medicamentul. Eram departe de vreo așezare omenească și abea după două ore am putut să-l ducem la spital. Intre timp, rănitului îi paralizase brațul din umăr și noi eram tare speriați. Bineînțeles că omul a fost salvat — ca întotdeauna în împrejurări de acestea — dar cîte emoții...

Ene Constantin își iubește meseria. Orice comparație ar face, ele înclină întotdeauna în favoarea profesiunii sale.

Dan CRISTEA

(Urmare din pag. 1)

a început să tragă. Cablul a început să se întindă, să se înalțe în încercarea, impusă de tehnica omului, de a stabili o punte aeriană între cele două cote. La posturile lor, adăpostiți, oamenii vegheau, într-o încordată tăcere, la deplina eliberare a cablului din captivitatea periculoasă a rădăcinilor, a trunchiurilor de copaci doborîte, a lianelor.

În timp ce cablul își făcea loc, încetîncet, spre înălțimi, pe unul din versanți, cu o înclinare de 42°, Javlea Pompiliu rînduia munca echipei sale la asamblarea unui stîlp. Dacă ar fi să însemnăm pe o hartă a țării locurile pe unde a umblat, n-ar mai fi loc pentru „pete albe".

— De 13 ani lucrez la ridicarea stîlpilor de înaltă tensiune dar asemenea dificultăți ca aici, n-am mai întîlnit. Am montat stîlpi peste pasul Vulcan, la peste 1 300 m. altitudine. La vremea respectivă mi s-a părut șantierul cel mai greu. M-am înșelat. În meseria noastră nu înălțimile ne sperie.

— Totuși, nu mai sînteți tînăr, tovarășe Javlea.

— Sînt. Am doar 38 de ani. Mai pot să mă cațăr nu numai pe stîlpi, dar și pe munți. Dar parcă ăștia-s munți ? Abia 8—900 m. înălțime. Tractorul din vale l-am adus aici cu trenulețul forestier. Credeam că se rupe platforma sub greutatea zecilor de tone. Dar mai sus n-am putut să-l tragem. Unde să-l tragi pe pantele astea ? Uite, acum instalăm cablul acesta. Ai aflat ce-i cu el, nu ? Un funicular. De cînd lucrez la liniile de înaltă tensiune n-am folosit niciodată funicularul. Aici a fost neapărat nevoie. Altfel, n-avem cum să transportăm betonul pentru fundații. Dar subansamblurile stîlpului acesta cum crezi că le-am cărat pînă aici ? Cu sania. Șaizeci și patru de subansamble, o mie două sute de șuruburi, și asta doar pentru un stîlp. Dar în sectorul acesta sînt șase stîlpi. Ia să facem o înmulțire...

Comunistul Javlea rîde iar reporterul se gîndește neliniștit unde poate găsi prin coclaurile acestea o mașină de calculat eforturile...

LINIORII

Dacă Javlea are în spate experiența a treisprezece ani de lucru, inginerul Coșeru — e drept încă tînăr, n-are decît douăzeci și șapte de ani — e abia la al treilea șantier. După propria-i mărturisire — făcută cu zîmbetul pe buze — primul șantier Bicaz-Fîntînele, a fost cel mai ușor.

— Toată atenția mi-o concentram asupra celor ce se petreceau în jurul meu. Învățam tipurile de stîlpi, luam cunoștință cu modul de organizare a șantierului, mă familiarizam cu procesul tehnologic.

— Au prins bine învățămintele !

— Da și nu. Pentru că, în anul următor, lucrînd pentru prima oară ca șef de lot, în timp de iarnă, am fost pus în fața unor condiții total deosebite de cele întîlnite pe primul șantier. Și cînd, după terminarea lucrărilor, gîndeam că am experiență, am venit aici...

În urmă cu foarte mulți ani, un inginer petrolist, cu un stagiu îndelungat în producție îmi spunea că în fața unei sonde, atît proaspătul absolvent cît și cel îmbătrînit în meserie este un descoperitor, într-atît de puțin identice sînt situațiile ce se cer rezolvate. La vîrsta începuturilor, inginerul Coșeru anticipează experiența și maturitatea bătrînului și, necunoscutului pentru el, confrate...

Dialog la stîlpul 297

Plec la drum, peste dealuri, cu inginerul Iosif Sebeșanu, șeful lotului cinci. De două ori grijuliu, însoțitorul meu îmi dă la plecare o scurtă de blană — contra vînturilor, amarnice pe aceste meleaguri — și o nuia lungă, mlădioasă — bună contra cîinilor și... viperelor.

Urmăm firul unui drum proaspăt tăiat, care mai păstrează adînc întipărite, semne de șenile.

— Pe aici a trecut tractorul. Dar drumul noi l-am făcut. Zeci de săpători au lucrat cîteva săptămîni în șir pentru ca autocamioanele și tractoarele să poată ajunge la vreme cu materialele la cotele stabilite. Acum, în sectorul nostru, linia e terminată. Vopsim stîlpii și trecem la recepție. Dar la început...

Urcăm domol panta unui deal în vîrful căruia se profilează silueta unui stîlp. Cățărați la o înălțime de 30 de m., Nicolae Blehuiu și Gheorghe Ochea n-au timp să scruteze zările. Sau sînt prea obișnuiți. Fac parte dintr-o echipă de conductori și din 1958 și respectiv 1961 petrec unsprezece luni pe an legînd circuite electrice. S-au familiarizat cu peisajele înălțimilor, cu poezia contemplării. Nu vorbesc despre ea. Amănunte despre munca lor ? Altfel de amănunte ? Desigur, își amintesc...

— Lucram la linia de 400 Halmeu-Ludus, linie grea, prima de acest gen din țară...

— Dificultăți tehnice ?

— Nu, gerul...

Tăcere.

— Și aici ?

— Traseul. Vedeți, de la stîlpul vecin la al nostru linia traversează o rîpă. Am dus cablurile pe umăr prin vale deoarece tractorul nu putea coborî.

Se gîndesc o clipă și revin.

— Și totuși, au fost lucrări mai grele : Oțelul Roșu-Reșița. Cățărați pe stîlpi dublam circuitul și alături, în dreapta sau în stînga noastră unicul circuit existent se afla sub tensiune. Nu puteam întrerupe circuitul. Rămîneau în întunericul întreprinderile, orașele, satele... Noi eram pe stîlpi și responsabilul cu securitatea noastră la picioarele stîlpului, cu ochii ațintiți asupra noastră, atent la fiecare gest, la fiecare intenție. Poate atunci, mai mult ca oricînd, am simțit ce înseamnă meseria de linior...

I-am lăsat pe cei doi să ia masa și împreună cu inginerul Iosif Sebeșanu am pornit mai departe. Pășeam măturînd praful înaintea noastră cu ajutorul nuielei, bucurîndu-ne de ultimele raze de soare ale apusului. Șirul svelt al stîlpilor porniți parcă în întîmpinarea orizontului ne însoțea drumul...

I. DELEANU

Majoritatea cursurilor se vor deschide spre jumătatea lunii noiembrie. Pînă atunci Secretariatul universității continuă intens înscrierile

A căzut prima zăpadă la munte. Puiul de cerb e uimit : n-a mai văzut în toată viața lui, ceva atît de pufos și rece. Pentru acest căprior, natura nu mai oferă surprize : e băiat mare cu oarecare experiență. Mistrețul însă devine tare melancolic chiar și numai la apropierea zăpezii care va acoperi curînd delicatesa lui preferată, jirul

Fotografiile : Ștefan PETRESCU

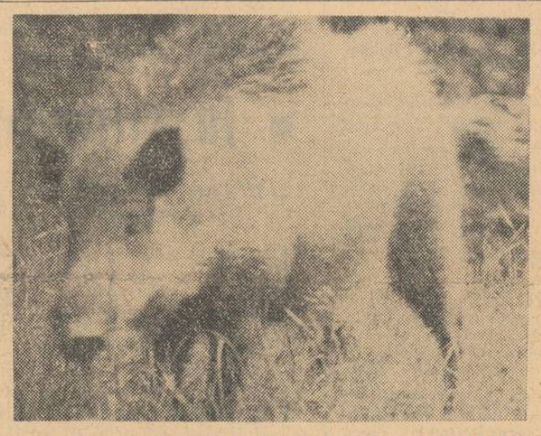

ÎN VIZITĂ LA UNIVERSITATEA POPULARĂ

(Urmare din pag. 1)

Este o mare satisfacție să poți lichida goluri în cunoștințe sau să ți le îmbogățești, în condiții atît de optime, ca cele pe care instituția amintită le oferă oamenilor muncii, scutindu-i de dificultăți materiale sau documentare.

Pe vremuri, noțiunea de universitate era asociată, printr-o formulă de contrast menită să o separe de păturile largi ale populației, cu ideea de elită, de castă.

Revoluția culturală a redat universitatea de Stat celor îndreptățiți să se bucure de ea. Și paralel cu aceasta a creat pe lîngă institute și facultăți și această formă de învățămînt popular pentru masa largă de oameni ai muncii din producție.

Un drum ascendent

Este suficient să te abați pe la secretariatul Universității populare pentru a face constatări edificatoare. Sute de oameni de toate vîrstele și de toate profesiile intră și ies din sălile de înscriere, completează cereri, solicită lămuriri, așteaptă precizări. Pe fețele lor citesc o nobilă nerăbdare, înfrigurare și entuziasm.

Aici l-am întîlnit și pe tovarășul Gheorghe Canja, directorul de studii al Universității. Discuția cu el mi-a dat prilejul să trec în revistă ce s-a obținut pînă în prezent și mă inițiez asupra obiectivelor ce urmează să fie realizate pe viitor.

— Am aflat că unele cursuri își măresc durata. Din ce cauză ?

— Un prim țel al nostru, spune interlocutorul, este să obținem o temeinică aprofundare a materiei. Ca atare am acordat unor materii, care înainte se studiau doar într-un an, o predare de doi ani. Așa stau lucrurile cu cîteva discipline umaniste, cum sînt „Istoria patriei noastre", „Literatura universală" și cel intitulat „Tehnica secolului XX". Acest curs s-a desfășurat anul trecut contopit cu cel de Fizică și cu cel de Chimie sub titulatura „Cuceriri științifice ale veacului nostru". Faptul că le-am despărțit înseamnă că în loc de 30 de lecții vor fi predate într-un an 90, cîte 30 de expuneri și probe practice de fiecare curs. Este, cred, limpede că se asigură față de anul precedent nu numai o durată de școlarizare mai mare ci și cursuri noi, profilate după criterii receptive la delimitările și exigențele specializării pe discipline.

— Amploarea muncii de predare implică și o lărgire a experienței pedagogice ?

La întrebarea mea intervine în convorbire și tovarășul Curuz, consultant științific al Universității.

— Desigur. Asta ne-a determinat să invităm pentru expuneri de lecții și consultații cadre competente din principalele centre universitare.

— Alte noutăți?

— Cu timpul se prevede transformarea Universității populare din București într-un centru metodic pe țară, îmi răspunde tov. Canja.

Ca principiu de lucru nu s-a mers pe linia reluării tematicii vechi. Repetarea acesteia a fost admisă numai în măsura în care practica a confirmat eficacitatea ei. S-a pus accent pe relevarea contribuțiilor românești în fiecare domeniu de preocupări — tehnic, cultural, artistic. Lecțiile practice, cu scopul de a înlesni înțelegerea dinăuntru a procesului creator vor colora în chip particular expunerile la catedra de cinematografie, după cum cele de astronomie, fizică etc. vor poposi în laboratoare, observatoare, întreprinderi sau platouri de filmare.

Un cuvînt despre conferențiari. Sînt aleși — cum era și de așteptat — dintre cei mai buni specialiști, cadre universitare cu experiență și reputație, academicieni.

Foi mari și albe se desfac ca niște plianturi. Sînt invitat să parcurg lungi liste de nume desenate în patrate și dreptunghiuri, legate între ele cu linii și săgeți.

Alte amănunte

Curiozitatea care m-a împins să cunosc ținuta predării, m-a dus mai departe. Vroiam să aflu cine sînt „studenții".

Grigore Diaconu, maistru berar la fabrica de bere „Rahova" este nu numai „boboc" la universitate, dar și primul meu interlocutor.

— V-am citit cererea de înscriere la „Istoria diplomației". Vă mărturisesc că m-a surprins alegerea pe care ați făcut-o. Scontez prin atacul meu frontal fie o desmințire categorică, fie mărturisiri complete...

Dar, stupoare ! Tovarășul Diaconu îmi rezervă o surpriză.

— N-am ce vă face dacă vă lăsați pradă prejudecăților. E adevărat, opt ore pe zi supraveghez și ajut la fabricarea berei, însă în rest, de cînd mă știu, am avut ochiul deschis și urechea atentă la ce se petrece în viața popoarelor, în arena internațională.

— Deși lucrez ca jurist-consult — îmi spune tov. Ligia Gherghițescu, funcționară la M.S.P.S. — încă din liceu m-a atras viața, felul de a fi al populației de pe glob. Cursul de istorie universală sper să răspundă dorinței mele de cunoaștere, cît mai documentat și mai captivant.

Cu tipograful Florea Georgescu mă întreții despre cursul „Tehnica secolului XX".

— Nu încape discuție că poligrafia ține și ea pasul vremii. Este loc întotdeauna de raționalizări, de îmbunătățiri tehnologice. Caut să-mi lărgesc pregătirea pentru ca profesional să fac față sarcinilor de serviciu cît mai mulțumitor.

Un răspuns numai oarecum înrudit, mi-a furnizat și colegul său de curs, tov. Marcel Costiner, muncitor electronist la I.R.M.E.

— Pe cînd am fost și eu tînăr, — îmi spune el, — te loveai dracă vroiai să înveți, numai de uși închise. Iată acu', la bătrînețe, încă nu e prea tîrziu să dobîndesc ceea ce regimul burghez mi-a refuzat. Acesta e motivul pentru care, la 52 de ani, devin elev.

La Ministerul Industriei Alimentare îl caut pe Oprea V. Traian. Este arbitru delegat în chestiuni de contencios și litigii.

— De ce v-ați înscris la „Astronomie" ?

— Fiindcă-mi place să știu ce se întîmplă dincolo de planeta noastră. Dealtfel nu-i o pasiune nouă. Durează de multișor. Cam de vreo 35 de ani.

În fine, l-am găsit și pe Petre Tănase. Este șeful secției de ergoterapie de la Spitalul nr. 9. S-a înscris la Pedagogie-psihologie.

— Am de lucrat cu oameni care sînt ajutați să-și recapete încrederea în ei înșiși. La ergoterapie, muncile în care sînt antrenați le dau certitudinea utilității. Ca să știu cum să procedez mai bine, cum să le grăbesc mersul spre vindecare, am ales această muncă în care voi lucra sîrguincios. În chestiune de calificare nu e loc de aproximații...

Mă despart de tovarășul Tănase urîndu-i succes, cum le dorim tuturor cursanților Universității populare, aflați acum la început de drum.

H. ZALIS

Călătorie în centrul inimii

(Urmare din pag. 1)

Mărturisim că în fața acestei activități intense sîntem puțin descumpăniți.

— Ziarist ? Asta înseamnă interviu — pun „diagnosticul" primii medici cu care facem cunoștință.

Interviul înseamnă timp și timpul aici e foarte prețios. Convenim totuși cu tov. doctor Marian Ionescu — din secția chirurgie cardio-vasculară a clinicii — să ne răspundă la cîteva întrebări „printre picături". Și fiindcă tînărul medic a făcut parte din delegația noastră, condusă de prof. dr. Voinea Marinescu, la recentul Congres al Societății Internaționale de chirurgie cardio-vasculară care s-a ținut la Roma, firește prima întrebare se referă la problemele actuale ale chirurgiei bolilor de inimă.

— După ultimele statistici mondiale — ne informează tov. doctor Marian Ionescu — în lume se nasc, în 24 de ore, cca. 2 000 de copii cu boli congenitale de inimă. Dacă se adaogă acestei cifre numărul celor cu boli dobîndite, se înțelege ușor importanța uriașă pe care o are tratarea bolilor de inimă.

Sîntem nevoiți să ne întrerupem (și nu va fi singura dată). Așa cum am convenit la început, ne folosim numai de clipele libere ale interlocutorului nostru. Doctorul Marian Ionescu formează un număr de telefon, ascultă răspunsul de la celălalt capăt al firului. Cere relații suplimentare despre starea bolnavilor operați cu o zi în urmă. Răspunsurile îl mulțumesc. Chipul lui e liniștit, așează receptorul în furcă și e gata să reluăm discuția.

— Vă rugăm să ne spuneți cîteva din preocupările actuale, pe plan mondial, ale chirurgilor din domeniul cardio-vascular.

— În centrele mari chirurgicale din întreaga lume se abordează actualmente bolile înnăscute ale inimii și vaselor precum și cele dobîndite ca urmare a reumatismului acut. Operațiile chirurgicale ale bolnavilor cu maladii congenitale ale cordului se realizează, în imensa majoritate, cu ajutorul aparatului inimă-plămîn artificial, așa-zisul aparat de circulație extracorporală. (Este un aparat mecanic și electric care poate suplini funcțiile inimii și ale plămînilor pe o durată de cîteva ore, timp suficient pentru repararea chirurgicală a bolilor foarte complicate de cord). În 1958 se lucra cu acest aparat în numai cîteva centre din lume (aproximativ 10) iar în prezent metoda a devenit de utilizare mai largă (100 de centre).

— Sîntem desigur în asentimentul cititorilor noștri rugîndu-vă să ne spuneți cîteva cuvinte despre făuritorii aparatului respectiv.

— Primul care a construit un aparat de circulație artificială (anul 1929) a fost Briuconenko, iar în 1930 Terebinschi dovedește experimental posibilitatea realizării chirurgiei pe inimă deschisă cu ajutorul inimii artificiale. John Gibbon, lucrînd între 1937—1953 reușește să pună la punct un aparat inimă-plămîn artificial pentru utilizarea în clinică și a practicat cu succes prima operație.

Ca ultime achiziții ale tehnicii chirurgicale sînt de menționat plastiile valvulare și protezele valvulare. Prima reprezintă operații plastice ale valvelor inimii. Cea de-a doua constă în înlocuirea completă a valvelor cardiace bolnave cu un fel de supape artificiale, confecționate din oțeluri superioare și materiale plastice.

Oțel și materiale plastice plantate cu succes în corpul viu omenesc ! Notînd aceste date nu ne putem opri observația :

— După cum se vede chirurgia a pătruns cu îndrăzneală în teritoriul altădată socotit „tabu".

— Da, s-au obținut succese importante în această ramură nouă a chirurgiei. Și ceea ce ne bucură e că țara noastră are realizări de seamă în această privință. Chirurgia inimii și-a vaselor a început la noi în 1953 și a progresat rapid, în ritm cu evoluția acestei specialități, în centrele mari ale lumii.

Ne îngăduim să facem o paranteză. La Congresul Societății Internaționale de chirurgie cardio-vasculară — de un interes deosebit s-au bucurat lucrările originale prezentate de tovarășul prof. doctor Voinea Marinescu — privind comportamentul rinichiului în timpul operațiilor pe inima deschisă, în circulația extracorporală și studii asupra funcției renale în circulația extracorporală și hipotermia profundă.

Mai menționăm că pînă în prezent, la clinica din Fundeni s-au efectuat peste 1 400 de operații pe inimă utilizînd procedeele și metodele cele mai moderne. Citățm : hipotermia moderată, circulația extracorporală, hipotermia profundă, procedee de care am amintit vorbind despre succesele chirurgiei mondiale. De relevat că toate aceste tehnici chirurgicale de mare complexitate și de o finețe deosebită de execuție, care pun organismul într-o stare deosebită au fost experimentate mai întîi pe animale — tot aici, la Fundeni, în laboratorul de Organe Artificiale al Clinicii Chirurgicale — și numai după o verificare minuțioasă, îndelungată, au fost introduse în sala de operație.

Închidem paranteza și ne adresăm din nou doctorului Marian Ionescu :

— Am dori să știm dacă spitalul unde se efectuează astfel de operații ?

— Prin grija Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale în țara noastră au fost create încă patru centre de chirurgie cardio-vasculară: la Cluj, Tg. Mureș, Iași și la Timișoara. Acestea au fost dotate cu aparatura necesară. Medicii din centrele respective s-au specializat în clinica noastră, iar o echipă de specialiști din Fundeni a mers la fața locului pentru a-i ajuta să efectueze primele operații.

Sîntem nevoiți să curmăm din nou firul discuției. De astă dată se pare pentru un timp mai îndelungat. În curînd doctorul Marian Ionescu va intra „în operație". Pînă atunci avem totuși o compensație : ne îngăduie să-l întovărășim.

Cunoaștem astfel noi aspecte și noi realizări ale colectivului de medici din Fundeni. Trecem prin laboratoare înzestrate cu aparate complicate care stabilesc diagnosticul bolnavului în vederea operației.

Din explorările care se practică în mod curent pentru precizarea diagnosticului bolilor de inimă face parte și cateterismul cardiac. Ne vom opri cîteva clipe în sala respectivă. După ce ne-am obișnuit cu întunericul începem să distingem aparatele, masa de cateterism pe care e așezat bolnavul, legat prin cabluri electrice cu aparatura de control și înregistrare. Prin vena unui braț a fost introdusă o sondă lungă din material plastic pînă la cavitățile inimii. Prin ea se fac măsurători privind presiunea și oxigenarea sîngelui din inimă. Pe ecranele catodice trasee luminoase traduc fenomenele ce se produc în interiorul inimii.

Cu ajutorul datelor înregistrate în timpul cateterismului, cu cele clinice, radiologice și alte probe de laborator se stabilește diagnosticul și indicația de operabilitate (în ce moment evolutiv, cu ce metodă, cu ce tehnică).

...Clipe de tensiune și încordare. Echipa condusă de tovarășul profesor doctor Voinea Marinescu operează. Bolnavul, un copil de 16 ani, a fost dinainte pregătit, adică trecut prin toate etapele pre-operatorii.

Medicii au intrat în faza operatorie. Au deschis calea de pătrundere spre inimă și vasele mari. În cîmpul lor vizual au intrat acum zonele cele mai puțin explorate ale corpului omenesc. În deschizătura toracelui a apărut inima : vie, caldă, fremătătoare și totuși... bolnavă... Profesorul mînuiește bisturiul cu grijă și siguranță. O tăietură fină secționează învelișul ei, pericardul. Pulsațiile inimii se văd mai accentuate. Se trece la canularea sistemului venos prin introducerea unor tuburi în auricolul drept. Sîngele este scos din circuitul normal și trecut în aparatul cord-pulmon artificial. Se produce oprirea cordului. Dedesubtul stratului de gheață — care coboară temperatura pînă la plus 8 grade celsius — inima a încetat să mai bată.

Rămîi uimit în fața acestei realizări, poate cea mai senzațională, a medicinii... Deși au trecut aproape trei ore, mîinile profesorului lucrează cu aceeași siguranță și calm. Ele fac tăietura necesară în inima oprită. Orificiul anormal dintre ventricolele inimii este închis prin coaserea unui petec din plastic. Un tub aspirator absoarbe apa — provenită din topirea gheței — și sîngele ce se prelinge și împiedică vederea. Fețele medicilor se destind treptat. Operația se apropie de sfîrșit. Inima începe să palpite din nou. Aparatul cord-plămîn artificial și-a terminat misiunea. Sondele care îl leagă de inima, acum vie, a pacientului, sînt înlăturate. Unul din cei 2 000 de copii — născuți în 24 de ore — cu malformații congenitale ale inimii, despre care vorbesc statisticile mondiale, a fost salvat. Operația a durat patru ore încheiate...

Ne întoarcem în saloane. Cîțiva bolnavi operați cu o zi în urmă își iau dejunul. Privindu-i nici nu-ți vine să crezi că vreme de cîteva ore inima lor și-a încetat bătăile. Huzinschi Marian a fost operat cu patru luni în urmă. În aceeași ședință operatorie i-au fost corectate mai multe anomalii ale inimii și ale arterei aorte, o stenoză a ventricolului stîng imediat sub valvele aortice și un defect de dezvoltare, al peretelui ventricolului stîng. A venit la spital pentru control. Ne întîmpină cu un surîs sfios în colțul buzelor în vreme ce privirile-i strălucesc de o veselie plină de neastîmpăr. Vindecarea, după cîte sîntem informați, decurge normal ca și la ceilalți bolnavi operați mai recent.

Și pentru că vizita noastră la spitalul clinic Fundeni, precum și interviul solicitat se apropie de sfîrșit, l-am rugat pe tov. Marian Ionescu să ne vorbească ceva despre proiectele de viitor ale colectivului de la Fundeni.

— Așa cum am arătat la început, pe plan mondial numărul bolnavilor operați pentru protezarea valvulară este foarte mic — am putea spune de ordinul zecilor. La noi în țară s-au făcut toate pregătirile de ordin experimental, de aparatură și materiale pentru a se trece în curînd — mai concret, peste cîteva săptămîni — la substituirea valvelor cu proteze artificiale. Un alt proiect, care va fi tradus în viață în primăvara sau vara anului viitor este utilizarea tancurilor de hiperpresiune în tratamentul sindromelor de ischemie și cianoză. Ele vor fi instalate în incinta spitalului. Pentru cei mai puțin inițiați trebuie să arăt că această instalație se prezintă ca un cilindru de oțel de dimensiunile unei camere spațioase, în interiorul căruia se va monta o sală de operație pentru efectuarea intervențiilor chirurgicale la bolnavii suferinzi de maladia albastră.

Acest cheson de suprapresiune — asemănător, ca principiu, chesoanelor cu care se coboară la mare adîncime sub apă pentru explorarea fundului mării — va servi și la tratamentul intoxicațiilor acute cu oxid de carbon, al infecțiilor cu germeni anaerobi și al infarcte-lor viscerale (mortificarea unor țesuturi prin întreruperea fluxului sanguin).

Încă o noutate legată de perspectivele de viitor : s-au făcut pregătirile pentru începerea tratamentului chirurgical al cardiopatiilor la sugari și copii mici (sub trei ani).

★

I-am mulțumit tov. doctor Marian Ionescu pentru atenția acordată și am plecat de la spitalul clinic Fundeni cu o impresie covîrșitoare de uluire și admirație.

Omenirea trăiește, fără îndoială, epoca marilor ei explorări în universul mare și mic.

Ana CRISTEA

La deschiderea cursurilor de cinematografie, în pauză, Liviu Ciulei se întreține cu un grup de cursanți

NOTE DE TELESPECTATOR

E adevărat — cu greu te poți despărți, în ultimul timp, de micul ecran și de viața pe care o reflectă. Programele sînt atrăgătoare, închegate. Redacția studioului București a ajuns la o etapă a activității sale în care emisiunile pe viu, relatarea „în direct", ocupă o parte însemnată din orele de emisie. Noutatea și actualitatea sînt oaspeți permanenți ai programelor, deseori în afara programării obișnuite, ceea ce nu deranjează, tocmai datorită justificatei lor prezențe. Este tot mai largă contribuția carelor de reportaje, echipele de redactori și tehnicieni ai studioului se află tot mai mult pe teren și, odată cu ei, masele de telespectatori. Aceasta asigură programelor mai multă legătură cu viața noastră intensă și bogată, reprezintă o ancoră sigură în cotidian, în actualitate. Ca și noi, probabil că cei mai mulți dintre telespectatori nu întorc butonul de întrerupere a aparatului, pînă la ultimul semnal.

Un sector rămîne însă, în aceste condiții, nu îndestul de acoperit: sectorul informării telespectatorului asupra evenimentelor interne și externe ale zilei.

Buletinul de știri transmis la închiderea fiecăreia dintre emisiunile sale cuprinde, mai rar, unele știri interne și, de regulă, cele mai importante telegrame externe furnizate de agențiile internaționale de presă. Uneori, telegramele sînt ilustrate de secvențe filmate (care sînt și rămîn interesante doar la prima lor proiectare și devin inutile cînd sînt reluate și în zilele următoare, cum se întîmplă adeseaa). În condițiile în care micul ecran rămîne, pentru o categorie de cetățeni, singura posibilitate de a se informa — pînă la apariția ziarelor — asupra actualității interne și externe, este de datoria redacției studioului să caute și să găsească posibilitățile pentru o informare mai largă a abonaților săi. Telespectatorul trebuie să aibă în fiecare seară certitudinea că va asculta, la sfîrșitul emisiunii, un jurnal de informații din toate sectoarele, știri politice și economice curente, știri din țară și de peste hotare, informații cultural-artistice, știri și rezultate sportive. Mărirea spațiului acordat unicului său buletin de știri, îmbogățirea buletinului, folosind pentru aceasta mijloace specifice televiziunii, ar fi deosebit de binevenite și de bine primite de telespectatori.

Nu ne îndoim că acest aspect al muncii sale, va sta, dacă nu stă încă, pe primul plan al preocupărilor redacției studioului București, în această etapă cînd atîtea alte probleme de bază au fost rezolvate cu succes.

...Nu am vrea să punem punct însemnărilor noastre din această săptămînă fără a relevа, pe de o parte, consecvența și fidelitatea cu care micul ecran a reflectat toate etapele maratonului victorios parcurs de echipa masculină de volei a R.P.R. în cadrul campionatelor europene, iar pe de altă parte valoarea educativă și spectaculară a noului capitol din emisiunea „Teatrul — artă realistă", în care Ion Marin Sadoveanu și un grup de actori fruntași ai scenelor noastre, au prezentat teatrul spaniol și pe trei din marii lui creatori: Cervantes, Lope de Vega și Calderon de la Barca.

Șt. RADU

Săptămîna la televiziune

3 NOIEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiune pentru copii și tineretul școlar: ● **Telejurnalul pionierilor.** ● **Micii naturaliști.** ● **Poșta copiilor. 10.00 Reportaj de pe crucișătorul „Aurora". TRANSMISIUNE DE LA LENINGRAD. 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 Emisiunea pentru sate.** Din cuprins: ● **La ordinea zilei: grăbirea lucrărilor agricole de toamnă.** ● **Telejurnalul satelor.** ● **Din experiența gospodăriilor agricole de stat fruntașe** (II). ● Noutăți științifice în sprijinul specialiștilor din agricultură. ● De la un meridian la altul. ● **Oameni și locuri.** ● **Muzică populară românească.** Cîntă o formație instrumentală condusă de Traian Tîrcolea. Soliști: Ștefania Rareș, Lili Creangă, Simion Pop. **18.00 VARIETĂȚI.** Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii. Își dau concursul: Ionel Budișteanu, artist al poporului, Magda Ianculescu, Nicu Stănescu, artiști emeriți, Toma Caragiu, Margareta Pîslaru, Elena Dacian, Lucia Ciobotaru, Ion Buzea, Constantin Drăghici, Nicușor Predescu, Ieana Iacobescu, Maria Butaciu, Ana Piuaru, Minodora Nemeș, Neli Constantinescu; Arcadie Donos, trioul vocal-instrumental: Alexandru Grozavu, Mihai Ionescu, Puiu Stoica (de la Teatrul muzical din Brașov), P. Constantinescu, Petre Ciortea, Gică Matei, Dumitru Bivolaru, Ioana Balasan, Vera Ciortea, Valentina Iacovache, Vivi Popescu, Nicolae Pantazi, Gheorghe Constantinescu, Ovidiu Stoica, Lidia Dumitrescu, Ecaterina Dumitrescu, Trio Pocluda, Alexandru Crețu, Gheorghe Dumitru, Petre Dumitru, Eugen Dumitrescu și alții. Conducerea muzicală: Sile Dinicu. Coregrafia: Gabriel Popescu, artist emerit. Regia: Sorin Grigorescu. **19.00 Jurnalul televiziunii.** 19.15 Partea a II-a a emisiunii de varietăți **20.30 TELEMAGAZIN. 21.20 COMICI VESTIȚI A ECRANULUI** (III): Buster Keaton (Malec) În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

4 NOIEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru pionieri și școlari: Construiți-vă singuri o mică stațiune meteorologică (II). **19.30 Construcția de utilaje în pas cu tehnica modernă.** Cîteva dintre cele mai noi realizări ale colectivului Uzinelor „23 August" din București. **19.45 ALBUM LIRIC.** Versuri închinate dragostei. O reîntîlnire cu creația poeților Goethe, Mickiewicz, Baudelaire, Kaputikian, Pușkin, Verlaine, Poe, Eminescu, Arghezi. **20.00 Revista spectacolelor. 20.40 Muzică preclasică.** Corul de cameră dirijat de Marin Constantin, artist emerit și o formație instrumentală condusă de Alexandru Șumski. Soliști: Emilia Petrescu și Cornelia Bronzeti. **21.30 TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

5 NOIEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE: ELEMENTE PREFABRICATE DIN BETON ARMAT, de ing. **Gabriel Fuduescu,** director general în Ministerul Industriei Construcțiilor. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10** Pentru copii: **Ce este filatelia? 19.30** Emisiune de teatru: **„PRIETENA MEA, PIX" de V. Em. Galan.** În interpretarea colectivului Teatrului de Comedie. Distribuția: Mastacan (Ștefan Ciubotărașu, artist emerit); Mihaela Pix (Vasilica Tastaman); Paul (Valentin Plătăreanu); Andrei Savu (Iurie Darie); Silvia (Liliana Țicău); Daniela (Rozalia Avram); Sofia (Nineta Gusti, artistă emerită); Pătrățică (Costel Constantinescu); Șoimu (Gh. Crișmaru); Cujbă (Nicolae Turcu); Carol (Lumitru Chesa); Tînăra pereche din bibliotecă (Iarina Demian și Marius Rolea). Decoruri și costume: I. Popescu-Udrițe. Direcția de scenă: Radu Penciulescu. În pauze: — **Emisiune de știință:** Marea va trăi. — **ȘAH.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

7 NOIEMBRIE

În jurul orei 9.00 transmisiune de la Moscova a parăzii militare și sportive cu prilejul Zilei de 7 Noiembrie. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru pionieri și școlari: **Vă povestim despre Lenin. 19.25 Mărturii ale lui Octombrie.** Montaj literar închinat Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, alcătuit din versuri ale poeților Vladimir Maiakovski, Alberto Hidalgo, Rafael Alberti, Nazim Hikmet, Evghenii Vinokurov, Mihai Beniuc, Ion Horea. **19.45 Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii:** Suita cimpenească „Ogoare înfrățite" de Gheorghe Dumitrescu (primă audiție); Concertul pentru pian nr. 5 în Mi bemol major de Ludwig van Beethoven; Oratoriul patetic de Gheorghi Sviridov. Interpretează orchestra simfonică și corul Radioteleviziunii. Dirijor: **Carol Litvin.** Soliști: **Maria Fotino, David Ohanesian,** artiști emeriți, **Maria Săndulescu.** În pauză: — **Desenele lui Pușkin.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

8 NOIEMBRIE

Ora 17.00 Aspecte de la Campionatele internaționale de gimnastică ale Republicii Populare Romîne. 18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE: CONDENSATOARE-CAPACITANȚĂ, de inginer **Mircea Bubulac. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 În vizită la Muzeul literaturii române** (VII): Documente despre viața și activitatea lui Ion Slavici și George Cosbuc. **19.35 Poiana urșilor. 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 Campionatele europene de volei** — reportaj filmat. **21.15 Muzică ușoară,** înregistrată pe peliculă. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

9 NOIEMBRIE

Ora 17.00 Aspecte de la Campionatele internaționale de gimnastică ale Republicii Populare Romîne. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Emisiune pentru copii: **Filmul „Trei pinguini". 19.20 ÎN FAȚA HĂRȚII. 19.30** Ecranizare după **„OAMENI SĂRMANI" de Dostoievski.** Interpretează: Leopoldina Bălănuță și Constantin Rauțki. Decoruri Vasile Rotaru. Adaptarea și regia: Ion Barna. **20.40** Filmul artistic **„TU EȘTI MINUNATĂ"** cu Caterina Valente. **22.15 Muzică ușoară instrumentală** cu **Jean Ionescu, Jancy Korossy, Teodor Codău, Ileana Pitea, Nicolae Dumitrescu, Valentina Țopa și alții.** În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

William Hoffman: „O lume fără eroism"

Dacă ar fi să-l întîlnim, în acest ceas de seară, și dacă am reuși să-l smulgem tăcerii în care s-a cufundat, eroul cărții ne-ar vorbi poate cam în felul următor: Hello! Sînt Shelby, Tyree Jefferson Shelby și sînt foarte obosit. Am condus-o acasă pe Cotton, cu care cred că m-am lămurit și acum nu știu ce să fac. Mama-i plecată la un bridge, tata și el undeva în oraș iar eu sînt singur în casă, singur cu cei 21 de ani ai mei și cu gîndul la Moody, la Kemper, la Petras, la căpitanul Coger și la preot. Singur mai ales în fața lui Cotton. Am aprins toate luminile din casa noastră, începînd de la subsol și pînă la etajul II doar, doar să nu mă simt atît de singur, dar pare-se că n-ajută. Sînt obosit și aș vrea să... știu și eu ce-aș vrea? Nu vreau nimic. Să fiu lăsat în pace asta vreau. Să se ducă dracului toți! Să mă lase în pace! Dac-aș fi rămas în spital... ah ce bine era în curtea spitalului, la soare... Și ce-i dacă-i spital de nebuni? Eu nu-s nebun. Nu, nu-s nebun. Dac-aș avea puterea le-aș explica. Și mamei ca să mă înțeleagă de ce nu mă mai încîntă casa copilăriei mele și de ce mă rănește răsfățul cu care mă înconjoară. *Înainte*, i-aș spune, casa mi se părea impunătoare dar acum văd că e o casă obișnuită care într-o bună zi va fi părăsită și se va nărui, da, se va nărui... I-aș explica atunci poate și tatii de ce mă plictisesc propunerile lui de a mă înscrie la universitate, de a merge la vînătoare. *Înainte*, aș fi vrut s-o fac, mi-ar fi plăcut să lucrăm împreună și mai tîrziu să-i moștenesc clientela dar acum... acum, sînt obosit și nu mai vreau să mă fac avocat sau orice altceva, nu mai vreau să fiu nimic pentru că nu mai pot crede în tot ceea ce trebuie să crezi ca să fii avocat sau mai știu eu ce. Dacă n-aș fi atît de obosit...

Dacă n-aș fi atît de obosit — se miră toți, căci zic ei, mă odihnesc doar de o lună de zile, dar ce pricep ei — le-aș fi strigat azi în față acolo, lîngă piscină, la familia Caver, la petrecere: — Nu mă mai priviți așa de ciudat. Da, am fost internat în spital, într-un spital de zdruncinați; dar sînt mai teafăr decît voi toți, de o mie de ori mai teafăr! Aș fi vrut să le-o spun dar m-ar fi privit într-adevăr ca pe un nebun dacă ar fi știut ce-mi trece prin gînd: „Cînd mă uit la voi sau la oricine vă văd intestinele și nu pot uita de loc cît de vrednici de milă sînteți de fapt și voi, și eu, și cît de ușor putem fi făcuți praf și pulbere". Numai lui Cotton am avut putere să-i spun cîte ceva. Are picioare atît de frumoase, bronzate, silueta atît de zveltă, mîna caldă și puternică, părul la fel de blond ca *înainte*, e atît de ispititoare încît la un moment dat m-a cuprins dorința s-o iubesc, să-i mîngîi părul și s-o fac să creadă că totul se poate îndrepta, că totul va fi posibil. Dar mi-am dat seama în clipa aceea că tocmai acest lucru nu trebuie să-l fac. Pentru ea mai ales. O ascultam cum îmi vorbește de dragoste, de vara *dinaintea* plecării, vorbea de înot, de dans, îmi amintea cît ne bronzasem atunci la mare și eu mi-am amintit de Blizzard, cum îi bățiocorise, în cort, chipul. I-am răspuns doar că e greu să faci aceleași lucruri din nou dar n-a prea înțeles. Și atunci nu m-am mai putut reține și i-am spus în trei cuvinte tot. — Puțin îmi pasă de tot ce-ai făcut, a bolborosit ea înspăimîntată. Nu te las. Dacă tu vrei, rămîn lîngă tine. Mă iubește deci încă, m-am gîndit și de aceea trebuie s-o mint. Și-am mințit-o. Pentru ea.

Dacă n-aș fi atît de obosit poate m-aș mai gîndi la viitor, poate că mi-aș mai reveni puțin... ceea ce am fost, acum doi-trei ani nu voi mai putea fi niciodată. Dar mi-e lehamite de toți și de toate. Mă uit la stele și mi-amintesc de Moody, stins sub prelată cu sticla goală în mînă, cu cele cîteva scrisori, alături de cartea de poezii și un vechi manuscris mucegăit în raniță. Mă uit la stele și-l văd pe Silver, acolo pe pod, și pe Kemper și pe Putney și pe Coger. Și pe doctorii care-și făceau treaba în silă pentru că-i așteptă clientela particulară, acolo în America și infirmierele cu care petreceau. Și pe Runcer tăvălindu-ne în noroi și preotul gol în fața fetei, și pe Petras, cel mai mare escroc al Americii mele, și pe Blizzard-bestia. Și miile de muribunzi pe care i-am cărat cu mîinile mele și milioanele de sticle de wisky, golite, și hambarul acela îndesat cu prizonieri arzînd ca o faclă, și afacerile, și hoțiile, și neomenia fără de margini. Pentru că vedeți bine, eu am fost în război...

Dacă n-aș fi obosit... Dacă n-aș fi obosit aș striga în fața lumii întregi: „Eu, Tyree J. Shelby, am plecat la 18 ani voluntar într-un război în care am vrut să lupt, nici eu nu știu bine de ce. Am găsit însă acolo banda din Kentucki și restul, tot restul, o lume fără eroism. O lume despre care am impresia că nu știe ce vrea. M-am prăbușit și nu mai am putere să mă ridic. Cine să fie vinovatul?"

★

Răspunsul la întrebarea lui Shelby îl găsește cititorul în cartea lui Hoffman, una din puținele cărți realiste despre război, apărute în S.U.A. O mențione specială se cuvine acordată tălmăcirii realizate de Radu Lupan, atent la nuanțe, redînd cu fidelitate subtilitățile de limbaj ale unor eroi dificili.

Minzu RADIAN

Mărturii despre Rebreanu

de Fanny Liviu Rebreanu

Importanța neîndoielnică a unei asemenea cărți decurge din mărturiile inedite asupra celui mai mare romancier romîn, pe care le conține și pe care nimeni altcineva nu ni le-ar fi putut împărtăși Sau, cum spune autoarea într-un cuvînt înainte: „În cea mai mare parte, cele povestite în paginile ce urmează sînt crîmpeie din viața sa — gînduri, imagini, întîmplări cu profund răsunet în existența scriitorului. E vorba deci de „o seamă de fapte și gînduri de-ale lui", de momente autentice ce contribuie la o mai bună cunoaștere a lui Liviu Rebreanu.

Să spunem de la început că Fanny Rebreanu acordă o foarte redusă importanță activității publice a soțului ei ca director al „Teatrului Național" sau al unor publicații literare, relațiilor sale cu scriitorii etc., interesul său conturîndu-se aproape exclusiv asupra elaborării și realizării operei. De altfel, reiese din carte, afecțiunea sa. S-a manifestat cu tenacitate, în aceeași direcție în timpul vieții lor comune, depunînd o energie deosebită pentru a ușura scriitorului realizarea înaltei sale misiuni literare.

Cel dintîi capitol, „Întîlnirea noastră", evocă întîmplările datorită cărora tînăra absolventă a Conservatorului l-a cunoscut pe debutantul Liviu Rebreanu, sosit recent de peste munți, întîlnirile lor de la terasa Otetelesanu, în prezența binevoitoare a lui Emil Girleanu, reproduce prima scrisoare de dragoste a viitorului romancier și încheie cu căsătoria.

Următoarele patru capitole refac copilăria și adolescența scriitorului, pînă în momentul în care s-au cunoscut, folosind în acest scop atît povestirile lui Rebreanu, cît și ale mamei sale, Ludovica, născută Dinganu, precum și mărturii ale unor prieteni din tinerețe ai lui Rebreanu. Sînt, desigur, pagini de care orice cercetător viitor al operei marelui scriitor, va ține seama. Capitolele următoare descriu cronologic viața lui Liviu Rebreanu, insistînd, spuneam, asupra efortului creator. Atrag atenția, îndeosebi, partea privitoare la drama trăită de scriitor în timpul primului război mondial și aceea privitoare la elaborarea și redactarea romanelor „Ion", „Pădurea spînzuraților" (relațiile cu fratele Emil), și „Răscoala" — capodopere ale romanului românesc. De altfel, în treacăt fie spus, critica noastră nu are dreptul să reducă opera lui Rebreanu la aceste trei — e drept, cele mai realizate — romane căci, fără a mai menționa nuvelele — dintre care multe, excelente — trebuie să recunoaștem că, dincolo de anume limite, „Ciuleandra" și „Adam și Eva" își au locul lor important în dezvoltarea romanului românesc.

Din paginile ei se desprinde imaginea unui mare muncitor care a depus, în clădirea monumentalei sale opere, un efort de o impresionantă tenacitate. Lectura cărții lui Fanny Rebreanu e de natură să spulbere imaginea scriitorului-boem, ce mai persistă în ochii multora.

„Rebreanu scria numai noaptea, — ne spune autoarea — atunci cînd liniștea deplină se lăsa asupra căminului. Nu i-ar fi fost plăcut să fie privit de nimeni în timpul scrisului (...) Cred că nu există om care să spună că l-a privit pe Rebreanu scriind noaptea". Scria noapte de noapte, între opt seara și patru dimineața iar uneori, de exemplu, în perioada redactării „Răscoalei", lucra și ziua aproape douăsprezece ore. Cine știe ce tensiune presupune munca de creație nu poate rămîne decît impresionat în fața unui asemenea efort. Opera lui Liviu Rebreanu, ca și a lui Mihail Sadoveanu, confirmă adevărul că numai talentul și inspirația nu sînt suficiente, că munca susținută e un factor hotărîtor și în domeniul literaturii. Fanny Rebreanu a înțeles acest lucru și i-a dat scriitorului tot sprijinul, lucru pentru care îi sîntem recunoscători.

Din cartea aceasta aflăm, între altele, că Liviu Rebreanu a ținut un jurnal, din care ni se dau și cîteva (din păcate foarte puține) extrase. La sfîrșitul anului 1931 în perioada în care se elabora „Răscoala", marele scriitor nota în legătură cu lectura unei cărți parcurse: „O simt și eu lumea nouă. Vine. Nu e gata. E încă în aer sau în mărunțaiele pămîntului. Se pregătește. Poate să sosească mîine (...) Lumea noastră, cea în care ne-am născut noi, cei de azi, se duce iremediabil. Și auzi parcă trosnind crăpăturile amenințătoare de prăbușire (...) Poate că lumea nouă se pregătește chiar în Rusia..." Și, mai departe: „Omul poate... va stăpîni tot... va circula printre astre, într-adevăr, nemuritor... Pentru ce omul (...) n-ar ajunge să fi rezolvat marile taine ale vieții și morții?" Sînt rînduri ce luminează atitudinea scriitorului în epoca de elaborare a „Răscoalei".

Fanny Rebreanu a considerat că este de datoria sa ca să ne comunice toate acele fapte, gînduri și împrejurări din viața marelui scriitor, pe care doar ea le știe, le-fusese martoră de o viață — și pentru aceasta se cade să-i mulțumim. Cartea ei întregește imaginea unui artist stăpînit de pasiunea artei sale, a unui om care i-a iubit pe cei, pe atunci, exploatați, scriind despre ei și pentru ei, cu o mare modestie, cu o mare putere de muncă și cu un mare talent.

Paul GEORGESCU

• În vitrinele librăriilor • În vitrinele librăriilor •

„Istoria arhitecturii în Romînia"

Editura Academiei R.P.R. a publicat primul volum din „Istoria arhitecturii în Romînia" de Grigore Ionescu, volum care pornește de la orînduirea comunei primitive și merge pînă la sfîrșitul veacului al XVI-lea.

Grigore Ionescu demonstrează, cu o bogată argumentație de fapte, că poporul romîn a creat o arhitectură originală ce are calitatea și dreptul de a fi așezată alături de cele mai remarcabile realizări ale culturii mondiale.

Organizarea materialului s-a făcut ținîndu-se seamă de condițiile social-economice în care s-a dezvoltat arhitectura noastră, de perioadele istorice care și-au pus pecetea și în ceea ce privește modul de a construi.

Desigur că despre arhitectură pe teritoriul Romîniei în vremurile vechi nu se poate vorbi prea mult. Istoria nu a beneficiat din plin de mărturii, totuși acelea care există pot conduce la concluzii întemeiate care stabilesc modul de trai al oamenilor ce au locuit pămîntul țării noastre încă din paleolitic.

Partea căreia i se dă extindere este cea referitoare la epoca feudalismului dezvoltat, în condițiile luptei pentru centralizarea statului. Epoca respectivă cunoaște o adevărată înflorire a arhitecturii, stimulată de dezvoltarea forțelor de producție. Acum încep a apare cetăți, case domnești și boierești, mănăstiri și biserici. La construirea lor este folosită experiența meșteșugarilor autohtoni precum și contribuția altora, străini. În compoziția globală a construcțiilor însă se afirmă cu forță, specificul local.

În cele peste 500 de pagini, autorul descrie numeroase asemenea adevărate opere de artă arhitectonică, folosind fotografii și planuri, astfel ca cititorul să poată înțelege cît mai bine această bogată experiență.

Lucrarea scrisă de Grigore Ionescu interesează un număr mare de cititori. Ea nu are un caracter de strictă specialitate și ca atare nu-i este îngustată baza accesibilității sale.

Ceahlăul și lacul de la Bicaz

Un colectiv de patru autori (Sanda Nicolau, Virgil Simpliceanu, Demetru Popescu și Gheorghe Iacomi) a redactat un ghid turistic privitor la Ceahlău și la noile sale peisaje create o dată cu construirea hidrocentralei de la Bicaz. De curînd, a apărut cea de a doua ediție, revăzută, ceea ce constituie un indiciu că lucrarea a fost bine primită.

Cu toate că se recomandă drept „ghid turistic", lucrarea se prezintă ca un reportaj de mai mari dimensiuni, întrerupt de părți de natură pur documentară. Abia aici funcția de ghid intră în atribuțiile ei.

Caracterul practic al cărții este subliniat nu numai de datele ce le conține (denumiri, distanțe, marcaje) ci și de grafică. Excursionistul care vrea să o folosească are la îndemînă indicatoare kilometrice, hărți, planșe și fotografii ce îl ajută la recunoașterea obiectivelor pe care le întîlnește pe parcurs.

Autorii au avut buna idee de a se ocupa totodată și de prezentarea cabanelor, de descrierea potecilor, grupate pe versante precum și de menționarea traseelor tehnice alpine.

Această lucrare, apărută în Editura Uniunii de Cultură Fizică și Sport, constituie un sprijin pentru cei ce călătoresc prin aceste locuri pitorești.

Const. SÎRBU

ROMANUL ILUSTRAT

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

Cercul fețelor bisericești se lărgea. Miguel privea în ochii fiecăruia: nu cumva a scăpat vreun cuvînt, careva?

Toată echiparea fusese gata, corabia smolită, funiile verificate. Se adusese apa dulce, baloturi cu orez și pezmeți, butoaie cu oțet și ulei de măsline. Ghebosul, monstruosul marabu, vrăjitorul musulman se rugă spre apus, făcu vrăji pe apă și pe sîngele berbecului, prezicînd un vînt prielnic și o pradă bogată. Se fixase și ziua plecării în dimineața de cincisprezece aprilie.

În zece aprilie, Cervantes dădea ultimile instrucțiuni prizonierilor de încredere adunați din toate curțile.

Apoi se răspîndiră cu toții. Numai un prizonier mai tînăr, un cioban din Malaga, căzut nu de mult în mîinile piraților, Gabriel Carines, nu plecă.

Stătea, se codea și se uita tulburat la Cervantes, parcă voia să-i spună ceva, dar nu se hotărîse, încă.

— Ce s-a întîmplat, Gabriel? îl întrebă Miguel, presimțind nenorocirea. Vrei să-mi spui ceva?

— Da... se codi Gabriel. Vroiam... Eu ieri m-am spovedit și a trebuit...

— Te-ai spovedit, Gabriel? îl privi atent Cervantes. Cui?

— Nu știu nici eu... Don Miguel. M-am dus ieri la biserica noastră San-Pedro să caut un preot. O să plec la drum lung m-am gîndit și Dumnezeu știe ce poate să se întîmple pe mare. Trebuie să mă spovedesc și să obțin iertarea păcatelor. Lîngă biserică veni spre mine un monah dominican, și mă întrebă pe cine caut. „Pe canonicul Francisco, i-am spus eu. Plec într-un drum primejdios și trebuie să mă spovedesc înainte de plecare". „Dar unde pleci, m-a întrebat el, și de ce drumul e primejdios?". Eu m-am pierdut, iar el îmi spuse: „Părintele Francisco lipsește, dar și eu sînt servul lui Dumnezeu ca și dînsul și pot să te dezleg de păcate". Apoi monahul mă trase spre biserică și întrebă de toate.

— Și tu i-ai spus totul? întrebă Cervantes pălind.

— A trebuit să spun totul Don Miguel, răspunse aproape plîngînd, Gabriel.

— Și numele? I-ai spus și numele?

— Numai al dv. și acela fără să vreau... Doar el n-o să spună nimănui, Don Miguel, e taina spovedaniei...

— Ce-ai făcut, ah, ce-ai făcut Gabriel? se prinse cu mîinile de cap Cervantes. Dar numele lui și-a spus?

— Da, Don Miguel, mi-a spus că-l cheamă Blanco de la Paz. Pe jumătate mort, Miguel veni în aceeași zi la doctorul Soza.

— Poate că nu e pierdut totul, spuse Soza. După ce-l ascultă pe Miguel. S-ar putea ca Blanco să nu ne trădeze.

Încă multă vreme se sfătuiră într-un colț al curții, iar seara, Cervantes se duse pe la toate închisorile cu noi dispoziții.

Toată masa prizonierilor trebuia să știe că nimic nu s-a schimbat. Plecarea nu s-a amînat și toate pregătirile continuă. Numai cîte unui prizonier de încredere, din fiecare închisoare, șefului de grupă, Cervantes îi dezvălui nenorocirea care se abătuse asupra complotului lor. Ei trebuiau să fie pregătiți ca în ultima noapte, după un semnal convențional, să amîne plecarea.

În acea zi și în cele următoare, Cervantes aștepta cu înfrigurare poruncile pașei pentru torturi, interogatorii...

Pașa însă își ducea viața obișnuită. Oare într-adevăr nu știa nimic?

24. *Jocul de-a șoarecele și pisica*

Trecuse ziua de douăsprezece aprilie — pașa însă nu arăta nici un semn de neliniște. Veni și seara de patrusprezece. Gabriel se duse noaptea tîrziu în port, cercetînd și ulițele învecinate.

— Peste tot e liniște, spuse Gabriel lui Cervantes. În port se află numai straja obișnuită, în cazărmi toată lumea doarme, nu se face nici o pregătire.

— O să merg eu, în noaptea asta, încăodată, spuse Cervantes.

Cînd orașul adormi, Miguel ieși în stradă.

La o cotitură cît pe aci erau să-l trîntească jos. Cîteva umbre, fără zgomot trecură pe lîngă el, apoi se ascunseră după un colț. Cervantes se lipi de perete, încremenind.

După o clipă trecură iar cîțiva ieniceri, pășind cu atenție pe lîngă el.

La intervale egale se scurseră astfel pe lîngă Cervantes pe ulița îngustă a Kazbei cinci sau șase grupe de soldați.

Miguel se ridică și porni mai departe ca să ajungă în port. Deodată i se păru că aude în clădirea arsenalului niște zgomote. Se apropie și ascultă.

Poarta joasă a arsenalului se deschidea și se închidea; prin ea, aplecîndu-se, intrau, în liniște, cîte trei și patru oameni.

În timp de jumătate de ceas, intrară, sub ochii lui Cervantes, peste cincizeci de oameni.

Era clar: Blanco i-a trădat pe prizonieri.

Planul pașei era simplu. Ca să nu sperie pe complotiști, a simulat că nu știe nimic, însă noaptea concentra armată în port. Arsenalul se găsea nu departe de locul unde stătea galera lui Jirón. Pașa voia să lase pe prizonieri să se adune pe corabie, iar în momentul

plecării să-i atace. Atunci toți instigatorii principali vor fi în mîna lui.

În aceiași noapte, în toate închisorile Algerului, prizonierii care vegheau, auziră de trei ori țipătul bufniței și răspunseră printr-un fluierat domol convențional.

Astfel plecarea corabiei se amînase. Pașa își va desface ghiarele ca să dea lovitura, dar va pune laba pe un loc pustiu.

Cutreierînd toate închisorile, Cervantes se întorcea spre cea a lui proprie, dar încetini pașii și se opri.

Cînd pașa va afla că planul său a eșuat, în primul rînd se va arunca asupra acelora dintre complotiști ale căror nume îi sînt cunoscute.

Miguel se așeză lîngă peretele unei case. El a mai fost odată la interogatoriu la pașă. N-o să mai poată rezista și a doua oară.

Așa își petrecu toată noaptea, lîngă zidul acelei locuințe străine. Dimineața se sculă și porni, nici el nu știa unde.

Hoinări pînă la amiază, nici nu observă cînd ajunse în cartierul de apus al bogătașilor, mai liniștit decît altele.

Căsuțele erau albe, închise, cu cîte o tufă de aloe în dreptul fiecărei uși. Fără ferestre și numai cu cîte un ochi cu zăbrele în pereți albi, priveau spre stradă.

Miguel se opri deodată amintindu-și de ceva. Chiar în acest cartier locuiește Onufrio Exarco, unul dintre cei doi negustori bogați, care a luat parte la complot, ajutîndu-l cu bani pe Jirón.

Miguel își dădu seama că obosise peste puteri și-i era foame.

Intră la negustor. Acesta stătea liniștit în pragul casei sale și-și făcea niște socoteli cu cărbune pe piatră.

— N-ați auzit încă nimic, Don Onufrio? se opri în fața lui Cervantes.

— Nimic, dar ce s-a întîmplat? se sperie negustorul.

— Ne-au trădat pașei, planul nostru a eșuat, spuse Cervantes. Eu am fugit din închisoarea mea.

Cervantes pășì mai aproape de negustor. Dar acesta se sculă, se dădu îndărăt și-i baricadă intrarea în casă.

— Și tu ai mai venit aici, vrei să mă pierzi? vorbi de abia, cu buzele uscate. Pleacă, pleacă de aici, mai repede!

Cervantes se dădu înapoi și vru să se întoarcă și să plece, dar negustorul alergă pentru o clipă în casă, apoi ieși cu o pungă mare în mîini.

— Ia, ia, asta-i pentru tine: îi vîrî punga în mînă lui Miguel. Aici sînt bani, mulți bani. Du-i răscumpărare pentru tine, îndoită, întreită, îmbarcă-te pe prima corabie și pleacă. Dacă rămîi aici, o să te prindă și o să te tortureze; tu ai să ne divulgi pe mine și pe Torres și atunci noi sîntem pierduți. Du-te mai repede, poate că monahii răscumpărători [1]) te vor ascunde; cu atîția bani ei nu te vor alunga...

— Nu, spuse Cervantes. E prea tîrziu. La monahi nu mă duc. Ei m-au vîndut odată.

— Ia-i,ia-i, îi bagă în mîini aurul, neascultîndu-i răspunsul. Du-te la pirați, la Maltrapilio; el s-a ruinat astă primăvară și-l urăște pe pașa; el o să te ia pe corabia lui și o să te ducă de aici.

— Nu, spuse Cervantes și clătină din cap.

Cîteva clipe mai tîrziu el mergea pe ulița întortochiată, în sus, spre alt cartier al Algerului.

Picioarele nu-l mai țineau de oboseală și capul îi vîjîia.

Mergea spre orașul de sus, în cartierul meseriașilor, spoitorilor, cizmarilor, croitorilor.

Aici avea un prieten, Diego Castellano. Acesta fusese înainte prizonierul lui Dali Mami. Se răscumpărase de vreo doi ani, dar nu plecase în Spania. Se îmbogățise aici, se însurase cu Aișa, o frumoasă arăboaică, deschisese un atelier de cizmărie în cartierul musulmanilor, și cosea vesel cizme, și stînd în fața ușii prăvăliei sale fredona cîntece andaluziene amestecate cu cele arabe.

[1]) Ordinul monahilor care se ocupa cu răscumpărarea creștinilor.

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În romînește de L. BABIN; ilustrații: Beca RIND)

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ ÎN INTERVIURI ŞI DECLARAŢII

„Echipa de argint" nu se dă bătută dinainte

La Copenhaga, ca şi la Bucureşti, meciul de mîine este aşteptat cu emoţie şi speranţe. De rezultatul acestui joc depinde, în fond, calificarea mai departe în preliminariile turneului olimpic, posibilitatea de a obţine mult visatele bilete pentru Tokio.

Prima partidă, după cum se ştie, a fost cîştigată de olimpicii romîni cu 3—2. Înfrîngerea suferită de Danemarca pe teren propriu a produs, cum era şi firesc, o mare decepţie la Copenhaga. Jucătorii „echipei de argint" (N.R.: aşa mai este numită echipa daneză pentru locul II obţinut în Olimpiada de la Roma) se împacă destul de greu cu gîndul că vor fi eliminaţi din competiţia care, cu trei ani în urmă, le-a adus atîtea satisfacţii. Acest lucru ni-l confirmă şi antrenorul Petersen, care ne-a făcut următoarea declaraţie: „Ştiu că meciul de la Bucureşti este foarte greu. Echipa romînă pleacă cu un gol avans şi are prima şansă. Totuşi noi nu ne putem da bătuţi dinainte. Echipa noastră şi-a ameliorat jocul, este mai puternică decît cea cu care a pierdut în iunie la Copenhaga. Recent am făcut un joc foarte bun: 2—2 cu Suedia, care eliminase, după cum ştiţi, Iugoslavia din Cupa Europei. Dealtfel şi noi ne-am calificat mai departe în această Cupă. Meciul de miercuri de la Tirana ne-a interesat însă mai puţin, fiindcă învinsesem acasă cu 4—0 şi eram oarecum asiguraţi. Pentru noi, pentru publicul nostru, jocul de la Bucureşti este totul. Dorim să facem o partidă mare în capitala Romîniei. Avem o înaintare excelentă. Alături de golgeterul echipelor naţionale din Europa din 1962, un alt jucător de argint va fi John Danielsen, pe care nu l-am putut folosi în primăvară. Jucătorii noştri speră să realizeze ceea ce a realizat echipa romînă la Copenhaga şi apoi să ne întîlnim în al treilea meci, la Viena, oraş pe care federaţia noastră îl va propune în cazul unui joc de baraj. Ambiţiile jucătorilor noştri par desigur îndrăzneţe. Ei vor încerca totuşi".

Iată o declaraţie plină de optimism şi poate nu cu totul nejustificată. Jucătorilor romîni le stă însă în putinţă s-o desmintă categoric, marcînd cît mai multe goluri în poarta daneză, pentru a confirma succesul de la Copenhaga şi a păşi mai departe în turneul care le poate deschide porţile spre Olimpiada de la Tokio.

23 de ani pe terenul de volei

Boris Ghiuderov, căpitanul echipei de volei a R. P. Bulgaria, este considerat cel mai vîrstnic participant la actuala ediţie a campionatelor europene de volei, găzduită de ţara noastră. Am discutat cu el după înfrîngerea suferită de echipa sa în partida cu Ungaria. Deşi afectat de înfrîngerea suferită, el a răspuns cu amabilitate la întrebările noastre.

— *Ce vîrstă aveţi?*

— 38 de ani.

— *De la ce vîrstă jucaţi volei?*

— La vîrsta de 15 ani am păşit prima oară pe un teren de volei.

— *Aveţi, deci, o activitate de 23 de ani.*

— Da, şi intenţionez să nu mă opresc aici, în ciuda vîrstei pe care o am. Eu consider că în sport vîrsta nu contează prea mult, cu condiţia ca în decursul carierei să te pregăteşti cu seriozitate, să te dedici cu pasiune sportului pe care ţi l-ai ales.

— *La cîte ediţii ale campionatelor europene aţi participat?*

— La toate, cu excepţia ediţiei din anul 1948, cînd echipa noastră nu a fost prezentă.

— *Ce părere aveţi de actuala ediţie?*

— Marea majoritate a partidelor s-au situat la un bun nivel tehnic şi spectacular, mărturisind progresul înregistrat de această disciplină pe plan internaţional.

„Cu crosa în mînă mă pregătesc pentru viitorul sezon... de tenis"

Ion Ţiriac este bine cunoscut amatorilor de sport. De nenumărate ori campion republican la tenis de cîmp, Ion Ţiriac, a reuşit o serie de bune performanţe şi pe plan internaţional, care i-au adus aprecierile specialiştilor. Acum, sezonul de tenis s-a încheiat însă Ţiriac, perseverent ca întotdeauna, a început pregătirile pentru viitorul sezon, pe.. luciul gheţei de la patinoarul artificial. L-am întîlnit după partida susţinută de selecţionata de tineret a Capitalei cu echipa suedeză Färjestads Baliklub, partidă în care a evoluat şi Ţiriac.

— Aţi început pregătirile pentru sezonul de hochei?

— *Nu, am început pregătirile pentru viitorul sezon de... tenis, sezon în care mă aşteaptă meciuri foarte grele.*

— Şi această pregătire o faceţi cu crosa în mînă?

— *Da, şi asta nu trebuie să mire pe nimeni. Experienţa mi-a arătat că în anul în care iarna mă ocup cu seriozitate de hochei pe gheaţă, debutul în viitorul sezon de tenis este mult mai bun. De altfel, după părerea mea, între hochei şi tenis de cîmp există multă afinitate. Poziţia în teren a jucătorului de tenis şi de hochei pe gheaţă, ca şi lovitura cu racheta şi crosa, sînt aproape asemănătoare. În plus, cu ajutorul hocheiului, capăt o bună rezistenţă pentru partidele de tenis.*

— Pe timpul iernii renunţaţi definitiv la tenis?

— *În nici un caz. Ar fi, de altfel, o mare eroare. Voi face şi în timpul iernii antrenamente specifice jocului de tenis şi voi susţine partide amicale pe teren acoperit. Tenisul rămîne pentru mine principala preocupare.*

Organizarea a fost perfectă

Atleţii şi conducătorii echipei italiene, care au participat la campionatele internaţionale de atletism ale R. P Romîne s-au reîntors în Italia.

Cu acest prilej, unul dintre participanţii la această competiţie, Nanda Ferrucci, a făcut o declaraţie ziarului „La Gazzeta dello Sport". După ce-a făcut o apreciere privind unele rezultate înregistrate de atleţii italieni, Nanda Ferrucci a spus:

— *Am fost foarte bine cazaţi, iar primirea a fost deosebit de cordială. Organizarea competiţiei a fost perfectă, iar publicul a participat în număr mare".*

Şedinţă tehnică la Wembley

Cu două zile înaintea meciului epocal de la Londra, toţi cei din echipa lumii se aflau adunaţi la ultimul antrenament, convocat de antrenorul chilian Riera. Tot atunci a avut loc şi o şedinţă pentru stabilirea tacticii de joc şi a altor detalii. Fiecare vorbea pe limba lui, numai Riera, în speranţa că va fi înţeles, amesteca puţin toate limbile. Iată o parte din conversaţie, înregistrată pe loc de un ziarist indiscret şi publicată în revista „France Fotbal".

RIERA: — My chers muchachos. La squadra of world spielen selon la tactique quatre — duecetire. C'est the best tactica. D'accord?

DI STEFANO: — Si.

MASOPOUST: — Tak.

SOSKICI: — Dobre.

BAXTER: — Yes, Sir.

SCHNELLINGER: — Jawohl, mein Herr.

De aici înainte continuăm replicile în limba romînă.

IAŞIN: — Da, dar ce limbă vom vorbi pe teren?

RIERA: — Foarte important în timpul jocului!

BAXTER: — Toată lumea vorbeşte englezeşte.

IAŞIN (glumeţ): — Mai ales adversarii noştri de miercuri.

RIERA: — Just. Noi însă îi vom păcăli pe englezi. Fiecare linie va vorbi într-o limbă diferită. Ah, ce tactică admirabilă! Portarul va vorbi ruseşte, cei patru fundaşi nemţeşte, mijlocaşii ceha şi înaintaşii spaniola. Cu tactica am terminat. Să vedem acum cine va trage loviturile de la 11 m.?

Toţi se reped şi spun: Eu!

RIERA: — Perfect, atunci Pele va fi cel care va trage.

GENTO (revoltat): — Bine, dar Pele nici nu se află aici. El refuză să joace.

RIERA: — Poate îl înduplecăm. Ştiu că se află în trecere prin Paris şi îl voi chema chiar acum la telefon. Alo, Paris? Vă rog cu Pele. Alo! Pele!

PELE: — Da. Eu sînt, marele Pele!

RIERA: — Pele, micuţul meu Pele! Nu vrei să tragi miercuri penalty-urile la Wembley?

PELE: — Ce primă se dă la meciul ăsta?

RIERA: — Nicio primă.

PELE: — Atunci eu nu pot să trag penaltyurile. Îmi pare rău. Cei trei impresari, cei cinci manageri, cele nouă secretare ale mele, toţi sînt de acord că aşa nu se poate juca fotbal.

RIERA: — Bine, dar este o mare onoare să fii selecţionat în această echipă. Asta face cît toate primele. Kopa a spus că el ar merge pe jos de la Reims la Londra pentru a juca alături de Iaşin şi de Di Stefano.

PELE (răspunde în franţuzeşte): — Kopa, grand marcheur, mais Pele grand fotbalist (Kopa e mare mărşăluitor, dar Pele mare fotbalist).

Una din nenumăratele faze spectaculoase ale campionatelor europene de volei

FĂRĂ „VICE"!

de DAN DEŞLIU

Astăseară, în sala Floreasca, se încheie cea de a şasea ediţie a campionatului european de volei.

Deşi anticipările sînt indeobşte hazardate, de astă dată posibilitatea vreunei surprize pare exclusă: echipa masculină a ţării noastre nu mai poate pierde titlul de lideră a bătrînului continent. De altfel, cred că era timpul, după două succese... pe trei sferturi (Bucureşti 1955 şi Praga 1958) să renunţăm la măgulitorul dar inutilul prefix „vice" — devenind, pur şi simplu, campionii Europei. Fără să subestimăm valoarea adversarilor şi dificultăţile „traseului", putem afirma că drumul spre înalta performanţă — pe care, între noi fie vorba, o scontau mai toţi comentatorii de specialitate — a fost mai puţin „accidentat" decît presupuneam. Explicaţia trebuie căutată, în primul rînd, în forma impecabilă a reprezentanţilor noştri, pregătiţi şi conduşi spre victorie de mîini sigure de maeştri.

Sorţii au decis ca primele întîlniri din turneul final să le susţinem în compania unora dintre principalii contracandidaţi: Iugoslavia, U.R.S.S., Ungaria şi Cehoslovacia. Adjudecîndu-şi toate cele patru partide, cu impresionantul setaveraj 12—3, echipa R. P. Romîne a rezolvat, practic, cu trei etape înainte de sfîrşit, problema locului I! La clarificarea situaţiei au contribuit, de asemenea, surprinzătorul eşec al formaţiei bulgare în faţa celei maghiare, victoria polonezilor asupra cehilor, precum şi dîrza rezistenţă întîmpinată de teamul sovietic în meciurile cu Iugoslavia şi Bulgaria, pe care le-a cîştigat la limită.

Pentru noi, aşa cum era de aşteptat, cele mai dificile hopuri s-au dovedit a fi partidele cu campionii lumii şi cu foştii deţinători ai titlului european. Atît selecţionata Uniunii Sovietice, cît şi aceea a Cehoslovaciei, au impresionat prin pregătire tehnică, printr-o concepţie tactică bine controlată, prin maturitate şi experienţă. Dar, în ciuda acestor calităţi, ei nu au dat dovadă de forţa de luptă — calităţi proprii, dealtminteri, şi formaţiei gazdă. În aceste condiţii, „argumentul" suprem al învingătorilor a fost, dacă nu mă înşel, omogenitatea lotului prezentat, faptul că secunzii s-au ridicat, cel mai adesea, la nivelul titularilor. Într-adevăr, alături de Nicolau, Drăgan, Plocon, Fieraru, Derzei, Chezan, — tineri ca Grigorovici, Szocz, Coste, Schreiber, Ganciu şi alţii, au adus un aport considerabil la obţinerea frumoaselor rezultate, convingîndu-ne încă odată că putem privi cu încredere viitorul. În ambele meciuri-cheie, resursele de energie de pe banca rezervelor s-au dovedit hotărîtoare (setul V cu U.R.S.S., seturile III şi IV cu Cehoslovacia). Antrenorii şi conducătorii lotului, tovarăşii N. Sotir şi Şt. Roman, merită calde felicitări pentru politica sănătoasă, de promovare a noilor talente, pentru calmul şi luciditatea de care au dat dovadă în momentele de cumpănă. Ce-i drept, asemenea momente n-au abundat. Cu excepţia şerilor de duminică şi marţi, băieţii noştri şi-au impus jocul de o manieră autoritară, în faţa unor formaţii cu palmaresuri remarcabile — Polonia, Iugoslavia, Ungaria — la care n-au cedat niciun set.

Conform unui dicton... cam învechit, nu se cuvine să-i judecăm pe învingători. Totuşi, este cazul să arătăm că în evoluţia echipei au existat anumite scăderi greu de justificat. Nu mă refer la erori săvîrşite sub imperiul tensiunii extreme; nu voi reproşa nici serviciile în fileu sau în aut, de la jumătatea setului III cu U.R.S.S., nici bîlbîielile copilăreşti din finalul partidei cu Cehoslovacia (compensate din plin de acţiuni magistrale) considerînd că asemenea „rateuri" sînt consecinţa inerentă a suprasolicitării nervoase. După mine, adevăratul „călcîi al lui Ahile" trebuie căutat în acele destinderi — aş zice, automate — care apar în jocul echipei noastre după perioadele de vîrf. De remarcat că adversarii cu experienţă ne-au reperat de acum această deficienţă psihică şi o speculează cu promptitudine. În meciul cu formaţia sovietică am fost dominaţi destul de clar după fiecare set cîştigat şi foarte adesea, o suită de acţiuni admirabile era urmată de o degringoladă alarmantă. Aşa am pierdut cel de-al patrulea set cu U.R.S.S., în care izbutisem să remontăm de la 8—13 la 13—13; aşa am permis aceluiaşi adversar să facă cinci puncte la rînd, în setul decisiv, cînd conduceam cu 9—0; aşa am ajuns să fim conduşi de cehi, cu 6—1 în setul IV. Relaxări de acest gen ne-au costat nu odată — şi ne pot costa şi pe viitor — foarte scump. Amintiţi-vă, între altele, setul V cu S.U.A., la Paris, în 1957, sau tristul deznodămînt al meciului cu Bulgaria la „mondialele" de la Moscova.

Aceste rezerve critice şi altele asemenea, nu vor şi nici nu ar putea — să umbrească întrucîtva strălucita victorie a culorilor noastre. Obiectiile au în vedere, în primul rînd, necesitatea dezvoltării şi consolidării succeselor obţinute. Mi se pare întru totul posibil ca, prin înlăturarea unor deficienţe tactice, prin perfecţionarea măiestriei în execuţie şi, îndeosebi, prin însuşirea anumitor elemente surpriză în tehnica atacului, echipa romînă să realizeze performanţe şi mai valoroase, cu obiectiv principal Tokio 1964.

După cum se vede, vom fi prezenţi la marea competiţie, atît în turneul masculin cît şi în acel rezervat formaţiilor feminine. Aceasta, ca urmare a frumoaselor rezultate obţinute de reprezentantele ţării noastre, la Constanţa. Să nu uităm însă, că pentru medaliile olimpice se va da o luptă îndîrjită, între adversari de forţe apropiate. Vor învinge, probabil, cei care vor şti să amplifice calităţile şi să elimine lipsurile, în aşa fel încît toamna viitoare să-i găsească la un nivel mult superior celui de azi.

Băieţii şi fetele au cuvîntul!

V. MARIUŢAN: „Nu mă aşteptam să mi se dea decizia de învingător"

Cinci ani consecutiv Vasile Mariuţan a îmbrăcat tricoul de campion la categoria grea în urma unor victorii indiscutabile. Zilele trecute el a cucerit titlul pentru a şasea oară dar de astă dată au existat păreri contradictorii pe marginea victoriei sale, considerîndu-se ca nereală decizia dată de arbitri. În legătură cu aceasta am avut o scurtă discuţie chiar cu Vasile Mariuţan.

— **Ce părere aveţi de decizia dictată de arbitri în întîlnirea pe care aţi susţinut-o cu Ghiorghioni?**

— Sincer vă spun nu mă aşteptam ca arbitrii să mă declare învingător. Este adevărat că în primele două reprize am avut un mic avantaj dar superioritatea dovedită de Ghiorghioni în ultimul rund i-ar fi dat dreptul la victorie. Arbitrii m-au preferat însă pe mine dar pentru aceasta eu nu am nici o vină.

— **V-am urmărit evoluţia din acest meci şi am avut impresia că de astă dată aţi fost mai puţin sigur ca de obicei atît în acţiunile de atac cît şi în cele de defensivă. Ce explicaţie ne puteţi da?**

— La meciul cu Ghiorghioni m-am prezentat în ring cu o stare gripală. Cu cîteva minute înaintea meciului mi-am pus termometrul şi aveam 39 de grade. Nu am spus nimănui fiindu-mi teamă că am să fiu oprit să urc în ring. Aceasta a fost cauza pentru care activitatea mea din ultima repriză a fost lipsită de claritate. În plus am fost afectat de înfrîngerea suferită prin K.O. de fratele meu cu numai cîteva minute înainte de a păşi eu în ring.

Un arbitru de volei... despre fotbaliştii de la Real Madrid

Este vorba de **Jose Luis Alonso Valcarce**, profesor de educaţie fizică la colegiul San Viator din Madrid şi, în acelaşi timp, arbitru de volei. Este de asemenea un pasionat al fotbalului şi un frecvent spectator al meciurilor şi chiar al antrenamentelor echipei Real Madrid, care — cum se ştie — este viitorul adversar al lui Dinamo Bucureşti în optimile „Cupei campionilor europeni".

Unde l-am întîlnit pe interlocutorul nostru? La Bucureşti, în calitate de arbitru de volei. El a luat parte la cursul de arbitri internaţionali organizat în Capitala ţării noastre cu prilejul campionatelor europene de volei, de către Federaţia internaţională.

În discuţia pe care am avut-o cu I. L. A. Valcarce, acesta ne-a vorbit în cuvinte frumoase despre organizarea cursului de arbitri şi mai ales despre organizarea campionatelor europene de volei, subliniind nivelul tehnic ridicat al acestei ediţii, datorită valorii echipelor participante.

Era însă prea proaspătă ştirea care anunţa meciul Dinamo Bucureşti — Real Madrid pentru ca interlocutorul nostru să nu folosească prilejul de a ne vorbi şi despre vizita la Bucureşti a campioanei Spaniei. Aşa încît, n-am vrut să scăpăm această ocazie şi ...

— **Sînteţi de mult suporter al acestei echipe?**

— Bineînţeles şi n-am scăpat nici un meci jucat de Real pe teren propriu, mai ales pe cele internaţionale. **De altfel, Real Madrid este cea mai apreciată echipă din ţara noastră, iar fiecare joc este urmărit de zeci de mii de spectatori. Vă spun absolut obiectiv că chiar la Barcelona sau Bilbao, Real are mai mulţi simpatizanţi decît echipele locale, care se situează printre cele mai bune.**

— **Ne puteţi face o prezentare a cîtorva jucători?**

— Desigur. Mai întîi, un amănunt de interes, cred: marea majoritate a jucătorilor de la Real sînt internaţionali. A. sau B. Portarii **Vicente** şi **Araquistain**, fundaşii **Casado** şi **Marquitos**, mijlocaşii **Santamaria** şi **Pachin**, înaintaşii **Amancio, Di Stefano, Gento, Ruiz, Mateos** şi **Tejada** au îmbrăcat de nenumărate ori tricourile echipei naţionale.

Dintre aceştia, marile valori sînt **Di Stefano, Gento** şi **Santamaria.** Di Stefano este „creierul" echipei: neobosit, acoperă tot terenul, dar nu face un singur pas fără folos pentru echipă. Ioc de cap excelent, deşi are o talie medie, creator şi realizator prin excelenţă (şi nu-i vîrf de atac!), un strateg desăvîrşit — iată pe scurt calităţile acestui fotbalist de 37 de ani. Stoperul **Santamaria** este uruguayan, de origină spaniolă, a jucat la Naţional din Montevideo şi în echipa Uruguayului, cu care s-a afirmat la campionatul mondial din 1954. Iar pe Gento îl cunoaşteţi din meciul cu Spania şi, mai recent, de pe ecranele televizoarelor, în Selecţionata lumii, pe care am urmărit-o şi eu, la Bucureşti, ca orice pasionat al fotbalului. Îl cunoaşteţi şi pe **Vicente**, care a apărat poarta echipei Spaniei la Bucureşti. În lot mai sînt şi alţi jucători valoroşi ca **Isidro, Miera, Felo, Vidal, Muller** (un fost internaţional francez), **Canario.** Lotul primei echipe cuprinde 25 de jucători.

— **Ne-aţi spus că urmăriţi şi antrenamentele echipei. Ce puteţi să ne spuneţi despre ele?**

— Real Madrid face 3-4 antrenamente pe săptămînă, de obicei dimineaţa. Antrenamentul începe cu pregătirea fizică, apoi antrenorul Munoz se ocupă cu multă seriozitate şi exigenţă de fiecare jucător şi compartiment în parte. Pregătirea fizică şi lucrul cu balonul durează circa două ore. Apoi, lotul se împarte în două echipe, care joacă la două porţi pe teren redus.

— **Care a fost, după dv., cel mai bun meci al echipei Real?**

— Răspund fără ezitare: meciul cu Partizan Belgrad, susţinut la Madrid şi cîştigat cu 4-0, în „Cupa campionilor europeni", pe care nici Di Stefano nu-l uită cu uşurinţă, pentru că el a fost atunci cel mai bun de pe teren.

— **Şi acum, o ultimă întrebare, pe care credem că o bănuiţi: cum vedeţi meciul Real-Dinamo Bucureşti?**

— N-am văzut jucînd pe Dinamo, dar am auzit multe lucruri bune despre această echipă şi, în primul rînd, că are o bună pregătire fizică. În plus, nici Real nu este o echipă invincibilă. Aşa că... meciul nu-l jucat dinainte.

BREVIAR OLIMPIC

Se poate spune că am intrat în anul olimpic, de vreme ce pînă la deschiderea jocurilor de la Tokio au rămas mai puţin de 12 luni. Efervescenţa creată în rîndurile sportivilor de apropierea acestui eveniment capital al sportului, este evidentă în toată lumea, dar mai ales în Japonia, gazda Olimpiadei 1964. Numeroşi ziarişti din Europa au luat contact cu febra olimpică de la Tokio, recent, cu prilejul desfăşurării zilelor preolimpice. Iată, bunăoară, rezumate, însemnările trimisului special al ziarului parizian „L'Equipe", Robert Pariente. El a fost în primul rînd surprins de marile lucrări de amenajare şi renovare care se efectuează în capitala Japoniei. În momentul de faţă se desăvîrşesc construcţii noi, autostrăzi, linii de metro. Japonezii folosesc prilejul jocurilor olimpice nu numai pentru înzestrarea capitalei lor cu instalaţii sportive şi turistice moderne ci privesc mai departe şi asigură condiţii pentru ca Tokio — astăzi un oraş cu 10 300 000 locuitori — să poată face faţă sporului de populaţie prevăzut pentru anul 1970: 13 milioane de locuitori.

Caracteristic pentru atmosfera preolimpică din Japonia, este faptul că 10 milioane de oameni solicită bilete de intrare la stadion (75 000 de locuri) la ceremonia inaugurală a Olimpiadei. Comitetul de organizare n-a găsit altă soluţie, pentru a nu indispune pe solicitanţi, decît aceea de a încropi un soi de loterie: biletele de intrare vor fi distribuite prin tragere la sorţi. Restul amatorilor se va mulţumi să urmărească jocurile la televizor.

Performanţe uluitoare în perspectivă

Specialiştii consideră că viitoarele jocuri olimpice vor înregistra performanţe uluitoare, mai ales la atletism şi nataţie. Se crede că olimpiada 1964 sau chiar concursurile premergătoare din vara viitoare, vor aduce coborîrea recordului la 100 m plat sub 10 secunde, săritura la prăjină peste 5,50 metri, iar din duelul Brumel—Anthony Sneazwell, un nou record mondial la săritura în înălţime, căci recenta performanţă a australianului de 21 de ani (2,20 metri la concursul preolimpic de zilele trecute) va fi probabil confirmată de cifre superioare în lunile următoare.

Inima sportivului, televizată în plin efort

Atenţia sportivilor, a ziariştilor şi mai ales a medicilor specialişti aflaţi la Tokio, a fost atrasă de experienţele efectuate cu un aparat japonez prevăzut cu un sistem telemetric-registrator, care marchează parametrii fiziologici şi cu deosebire electrocardiograma unui atlet aflat în plin efort. Atletul care aleargă pe pistă are asupra lui, într-un buzunar al tricoului, un aparat de dimensiunile unui pachet de ţigarete. Este un aparat emiţător pînă la o distanţă de 1 000 metri care transmite reacţiile inimei sportivului unui receptor de televiziune special, controlat de medici. Testele realizate par să fie foarte concludente pentru observarea stării fizice a sportivilor în efort.

22 discipline în 1964 — 18 în 1968

În timp ce la Tokio se desfăşura săptămîna preolimpică, în Europa, la Baden-Baden, se întrunea Comitetul olimpic internaţional (C. I. O.) care avea să desemneze oraşul Mexico drept gazda Olimpiadei 1968 şi să ia alte hotărîri. Între acestea, micşorarea disciplinelor olimpice de la 22, cîte vor fi la Tokio, în 1964, la 18 pentru Mexico. Discuţiile şi votul care au precedat această hotărîre nu sînt lipsite de interes şi semnificaţie. Astfel, este interesant de arătat că a lipsit foarte puţin pentru ca două sporturi atît de populare ca fotbalul şi ciclismul să nu mai figureze la olimpiadă. Preşedintele C.I.O., Avery Brundage, a susţinut că la aceste discipline granita dintre amatorism şi profesionism este prea vagă pentru ca să se poată asigura o delimitare. Intervenţiile hotărîte ale unor membri ai C.I.O. (Andreanov-U.R.S.S., von Frenckell — Finlanda, Siperco — Rominia, A. Mayer —Elveţia, Negri — Italia, François Pietri — Franţa), care au arătat că un sport ca fotbalul, cu zeci şi zeci de milioane de practicanţi în toată lumea, nu poate fi exclus de la jocurile olimpice, au putut influenţa abea în ultimă instanţă hotărîrea celor peste 60 de membri ai C.I.O.

La vot cele 22 discipline olimpice au obţinut următoarele sufragii: *Atletismul şi nataţia* — unanimitate; *luptele* — 1 vot contra; *gimnastica* — 2 voturi contra; *halterele* — 3 voturi contra; *scrima* şi *sporturile hipice* — 4 voturi contra; *canotajul, boxul, tirul* — 5 voturi contra; *pentatlonul modern* — 6 voturi contra; *polo pe apă, yachting,* — 12 voturi contra; *hochei* — 14 voturi contra; *baschet, caiac-canoe, ciclism, fotbal* — 16 voturi contra; *volei* — 25 voturi contra; *tir cu arcul* — 32 voturi contra; *handbal* — 33 voturi contra; *judo* — 37 voturi contra. Aşadar, la Mexico, voleiul, tirul cu arcul, handbalul şi judo nu vor figura în programul jocurilor olimpice.

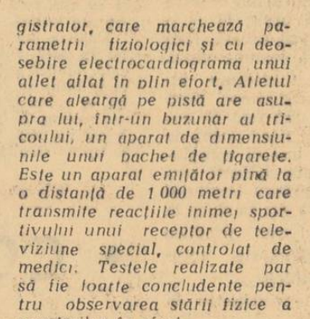

A. SNEAZWELL

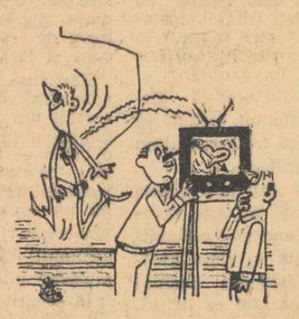

SAH

O partidă a campioanei mondiale

Alb — Gresser (S.U.A.)
Negru — Nona Gaprinasvili (U.R.S.S.)

1. e4,c6	15. Te1,Na6
2. Cf3,g6	16. Cdb2,Tfe8
3. d4,Ng7	17. Ch2,b3
4. Cc3,d6	18. a:b3,c:b3
5. Ne3,b5	19. Nd3,N:d3
6. Nd3,Cd7	20. D:d3,Ce4
7. Dd2, Cb6	21. C:e4,D:e4
8. De2,Cf6	22. D:e4,T:e4
9. h3,o-o	23. f3,a4
10. o-o,Dc7	24. Ta1,a3 !
11. Tad1, b4	25. T:a3,T:a3
12. Cb1,c5	26. b:a3,T:c3
13. c3,c4	27. Te1,
14. Nc2,a5	

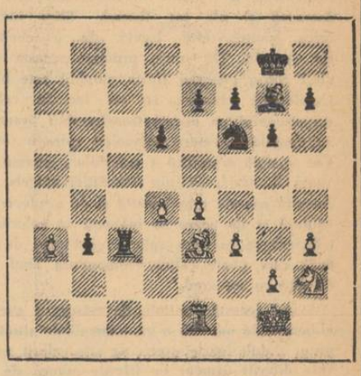

27...C:e4 ! !	29. Nf2,C:f 1
28. Cf1,Cg3	30. Rf1,b2

şi albul cedează. Evident, nu merge 28.f:e4 deoarece urmează 28...T:e3 ! 29.T:e3,N:d4 şi turnul alb fiind legat nu mai poate părăsi diagonala, transformarea în damă a pionului b fiind inevitabilă.

ALB — LAZĂR IOSIF (PETROŞENI).
NEGRU — PICHELER ADOLF (LUGOJ).

jucată în cadrul finalei primului campionat republican de şah prin corespondenţă 1962—1963

1. e4, e6	20. Tg2, T:h4
2. d4, d5	21. Dg5, Re8
3. Ce3, Nb4	22. Df6, Te4
4. e5, c5	23. Tg8+, Rd7
5. a3, N:c3	24. Tb1, h6
6. b:c3, Ce7	25. d:c5, D:f2
7. Dg4, Rf8	26. T:d8+, T:d8
8. Nd3, Da5	27. D:f7+, Re6
9. Nd2, Da4	28. D:e6+, Rc7
10. Rd1, Cbc6	29. c:b6+, a:b6
11. Cf3, Nd7	30. Cd3, Dg1+
12. h4, h5	31. Ne1, Ce3+
13. Df4, Cd8	32. Re1, Ce4
14. g4, Te8	33. Df7+, Td7
15. Tg1, Nb5	34. Df2, Te1+
16. N:b5, D:b5	35. D:e1, Tg7
17. g:h5, T:h5	36. e6, Dh2
18. T:g7, Df1+	37. e7, Tg1
19. Ce1, Cf5	

şi albul se recunoaşte învins. O partidă grea, în care lupta s-a dus pe toate frînturile, ambii jucători fiind în poziţii diferite, pe muchie de cuţit.

Pentru participanţii la „Cupa Magazin"

Din motive tehnice, data de începere a „Cupei Magazin" — ediţia a IV-a — s-a amînat la 15 noiembrie 1963.

Din scrisorile cititorilor

Problemistica şi... muzica uşoară

Un cititor al revistei noastre, participant şi totodată arbitru la turneele noastre de şah prin corespondenţă — Mihai Petrescu din Bucureşti — şi-a exprimat simpatia pentru muzica uşoară într-un mod original. El a compus două probleme de şah, propunîndu-şi ca aşezarea figurilor să iniţiaţieze, în fiecare diagramă, cîte o iniţială a cîntăreţilor preferaţi. După cum se poate probabil bănui după iniţiale, cei doi cîntăreţi preferaţi sînt Pîslaru (Margareta) şi Drăghici (Constantin), cărora autorul le dedică problemele pe care le-a trimis revistei noastre şi pe care le publicăm mai jos.

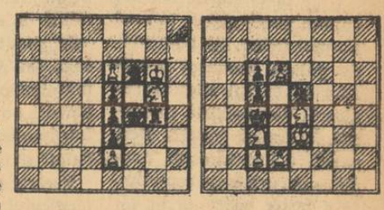

Mat ajutor în 2 mutări.

În problemele cu mat ajutor — care fac parte din aşa numitul gen teeric al problemisticii şahiste — albul şi negrul colaborează în darea matului, prima mutare aparţinînd negrului. În problema din stînga soluţia este următoarea: 1.Tg3,e7 2.Cg4 (dezleagă calul alb) Ce6 mat. Soluţia problemei din dreapta: 1.Cd3,d7 2Cb4, Cd6 mat.

Şah... delăsării

„La Hunedoara — ne scrie cititorul nostru Florea Popescu — şahiştii sînt, dar şah nu este (pentru că nu există suficientă organizare şi interes din partea celor cărora le incumbă aceasta). Pentru sportul minţii nu se face aproape nimic... Nu de mult au avut loc la Petroşeni sferturile de finală ale campionatului R.P.R. şi participanţii au fost siliţi să joace mai multe partide într-o zi. O partidă decisivă s-a jucat la ora... 1 noaptea. Mulţi tineri ar dori să joace şah la Hunedoara dar nu-s create condiţii corespunzătoare", cu aceste sesizări, asemănătoare celor trimise şi de alţi cititori hunedoreni, dăm şah... delăsării organizatorilor şahişti din Hunedoara.

Ei sînt acum la „mutare"...

Secretul reporterului

● *Participanţii la turneul candidaţilor din 1953 (la Zurich) erau din cale afară de miraţi de comportarea unui fotoreporter. Înarmat cu puzderie de aparate ce le purta asupra sa, fotoreporterul îşi făcea mereu de lucru sub mesele de joc la care se disputau partidele. Enigma a fost dezlegată ulterior. O revistă a publicat un fotoreportaj de la turneu intitulat: „Ce fac picioarele cînd capul se gîndeşte...*

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

MEDICUL vă sfătuieşte

HRANA ŞI ENERGIA

Omul execută zi de zi o muncă uriaşă. În 24 de ore, inima trimite în tot corpul 7 000 de litri de sînge, rinichii filtrează aproape 100 litri apă, muşchii execută o intensă activitate mecanică, ficatul produce tot timpul o serie de substanţe noi necesare organismului şi descompune altele vătămătoare. Milioanele de celule nervoase ale creierului lucrează şi ele tot timpul. Ştim însă că orice muncă este legată de o cheltuială de energie. De unde provine această energie? Sursa energiei (forţa omului) este hrana. Combinaţii chimice ce au loc în celulele organismului cu ocazia transformării hranei în substanţele necesare reînnoirii corpului, vieţii, dau energia mecanică a muşchilor, energia nervoasă în nervi, energia circulaţiei sîngelui etc. Această energie este însoţită şi de producere de căldură şi de aceea se măsoară în calorii, înţelegîndu-se printr-o calorie cantitatea de căldură care poate ridica temperatura unui litru de apă cu un grad.

Avînd această unitate de măsură a energiei eliberate de om într-o zi, oamenii de ştiinţă au putut stabili foarte precis de cîte calorii au nevoie diferiţi oameni în diferite munci, de cîte calorii au nevoie copiii faţă de adulţi etc. S-a constatat apoi cîte calorii produc diversele substanţe nutritive şi astfel au apărut tabele de raţii alimentare, ştiinţific alcătuite după care se stabilesc meniurile în cantine, internate, cazărmi etc. Ţelul este ca valoarea calorică a hranei să corespundă cheltuielilor energetice din organism care variază în funcţie de felul muncii, condiţiile de muncă, de vîrstă, climă şi chiar de anotimp.

Gospodinele cunosc se vede acest lucru căci în consistenţa meselor ce se pregătesc în diferite case se constată de cele mai multe ori o constituire judicioasă. Mesele muncitorilor cu muncă grea sînt pe drept cuvînt mai consistente, mai bogate în calorii. Dacă pentru un funcţionar, de aproximativ 70 kgr. necesitatea de calorii este în medie 2.200 — 2.400 calorii, la un intelectual cu o muncă mintală importantă este de 3.000 calorii, la un zugrav, tîmplar, metalurgist este de 3.500 calorii, la un mecanizator agricol de 4.000 calorii, iar la un miner (care desfăşoară o muncă fizică grea) se urcă la 4.000—5.000 calorii.

Sursa acestor calorii fiind hrana s-a calculat că un gram de proteine ca şi un gram de substanţe zaharoase produce în organism cam 4 calorii. Un gram de grăsimi produce 9 calorii.

Ce se întîmplă dacă timp îndelungat cheltuielile de energie ale omului depăşesc valoarea calorică a hranei? În acest caz hrana nu poate asigura înlocuirea completă a substanţelor distruse în organism, începe consumul rezervelor, greutatea corpului scade, capacitatea de muncă şi de viaţă slăbeşte, rezistenţa faţă de boli de asemenea.

Nu e bine nici cînd valoarea calorică a hranei este mai mare decît cheltuielile energetice din organism. Organismul începe să depună tot mai mult „rezerve" sub formă de grăsime, omul creşte în greutate peste măsură, activitatea inimii şi a vaselor de sînge se îngreuiază, apar diferite boli şi tulburări ale ficatului şi celorlalte organe.

O alimentaţie normală, care să acopere nevoile organismului şi să asigure condiţii favorabile pentru activitatea tuturor organelor va fi numai aceia în care valoarea calorică a hranei corespunde cheltuielilor energetice din organism.

Fiindcă nevoile organismului nu sînt însă numai de ordin energetic ci şi de autoreînoire, de creştere şi dezvoltare, hrana trebuie să fie variată, nu numai completă, sub aspectul caloriilor. Aceasta este atît de important încît face ca medicii să nu prescrie niciodată o dietă pe un timp prea îndelungat, pentru a nu lipsi bolnavul de unele substanţe nutritive necesare organismului. Astfel după un timp de dietă bolnavul este trecut în mod obligatoriu la o alimentaţie raţională, completă.

O bună folosire a hranei depinde însă în mare măsură de calitatea digestiei şi asimilaţiei, care la rîndul lor depind de felul în care este preparată şi pregătită masa.

Dr. V. IVANOV

moda

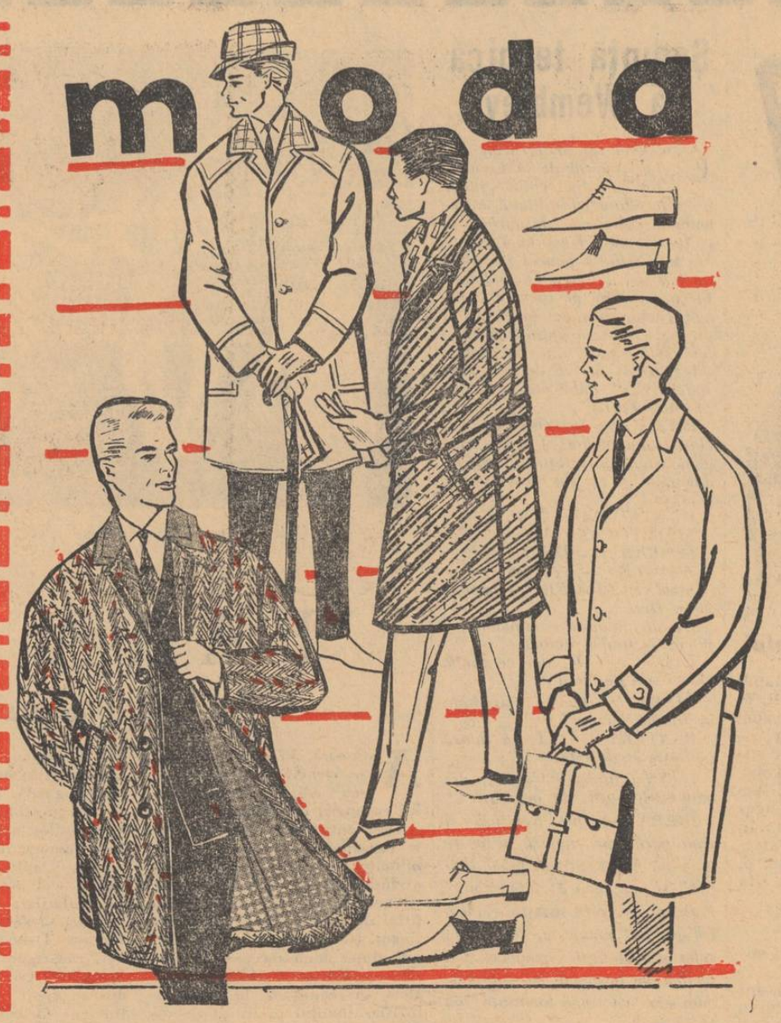

Demiul bărbătesc nu s-a schimbat mult. Este tot relativ scurt, croiala este tot cea raglan sau cît mai apropiată iar materialele şi culorile preferate sînt aceleaşi. Nouă, şi la modă, este dublura care nu se mai face dintr-un material fin, subţire, obişnuit, ci din stofă, ierseu sau imitaţie de blană; din acest material se face şi gulerul sau reverul, însă — bineînţeles — numai la cele sport sau de toată ziua...

Desene de Tanţi PFENNINGS

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Conopidă cu sos alb; şniţel cu cartofi prăjiţi-gogoşari; fructe.

— Supă falsă cu găluşti de griş; ruladă de carne-salată; compot.

— Tăieţei cu varză; praz cu măsline; pesmeţi cu caimac.

— Ciorbă de potroace; ciulama de pui; cremă de zahăr ars.

— Salată de ţelină; iofca cu brînză; compot de vişine.

— Supă de carne cu găluşti de ficat; rasol cu sos de hrean-legume asortate; sufle de cafea.

OREZUL RIZI-BIZI

Cantităţi pentru 6 persoane: 200 g. orez, 150 g. unt, 500 g zeamă de carne; 5 g. pesmet, 50 g. jambon, 50 g. parmezan, 100 g. mazăre sote. Se fierbe orezul cu zeama de carne iar după aceia se unge o formă cu grăsime şi se tapetează cu pesmet. În ea se pune, alternativ, un rînd de jambon tăiat mărunt, unul de orez, unul de parmezan şi altul de mazăre sote. Se repetă pînă se umple forma. Se ţine la cuptor 5—10 minute.

RISOTO ITALIAN

Cantităţi: 200 g. orez, o ceapă rasă, 150 g. unt, 750 g. zeamă de carne, 150 g. parmezan ras. Se încinge 100 g. unt în care punem ceapa şi orezul să se rumenească puţin. Peste ele turnăm zeama de carne şi lăsăm să fiarbă înăbuşit 20—25 de minute, pînă scade complet. După aceia amestecăm orezul cu parmezanul ras şi restul de unt. Înainte de a-l servi îl pudrăm cu parmezan.

OREZ CU LEGUME

Preparăm un risoto, ca cel de sus, cu care umplem o formă rotundă cu gaură la mijloc. Forma trebuie în prealabil să fie unsă şi tapetată cu pesmet. Lăsăm să stea orezul în formă 15 minute după care îl răsturnăm pe un platou. Umplem mijlocul formei cu legume sote, ca de exemplu: mazăre, fasolică sau ciuperci. Cînd servim la masă stropim orezul cu unt topit.

OREZ CU FICAT

Cantităţi: 200 g. orez, 100 g. grăsime, o ceapă rasă, o ţelină tăiată mărunt, 500 g. ficat, sare, zeamă de carne. Încingem grăsimea în care punem ceapa, orezul, ţelina ca să se rumenească puţin. Deasupra turnăm zeama de carne şi lăsăm să fiarbă. Cînd a scăzut complet punem în orez ficatul tăiat felii subţiri şi pe care l-am prăjit înainte în grăsime. Se amestecă totul. Se serveşte imediat.

OREZ PANE

Cantităţi: 200 g. orez, 1 litru lapte, puţină sare, 2—3 ouă, 5 linguri de brînză rasă, pesmet, grăsime. Se fierbe orezul în lapte cu o seară înainte de a-l prepara. Cînd este rece adăugăm gălbenuşurile de ou, brînza rasă şi jumătate din albuşurile bătute. A doua zi tăiem felii groase de orez, le tăvălim prin albuş bătut spumă şi pesmet. Se prăjesc în grăsime încinsă. Se serveşte imediat.

Practic

Petele chimice se pot scoate precum urmează:

Petele de acid de pe orice ţesătură se pot scoate dacă se acţionează foarte repede, întrucît acizii tari distrug ţesătura. Se spală imediat pata cu amoniac şi se presară carbonat de sodiu (sodă de rufe fin pulverizată). Acizii slabi se tratează cu o soluţie de apă şi amoniac, apoi cu carbonat de sodiu şi cu o soluţie caldă de sulfat de sodiu.

Petele de alcool (parfum) se îmbibă cu cîteva picături de tricloretilenă. Dacă pata persistă, se tratează cu apă curată, apoi cu apă oxigenată 12%.

Petele de tinctură de iod de pe orice ţesătură se tratează cu alcool (spirt) alb de 90 grade, apoi se tamponează uşor cu o cîrpă îmbibată în bisulfit de sodiu.

Petele de pîrlit (cu fierul de călcat) de pe lînă şi mătase albă se scot prin spălare cu apă şi săpun: se clăteşte şi se perie bine locul, după care se îmbibă cu apă oxigenată 12%. Se usucă la aer şi soare. Se reia de mai multe ori dacă este necesar. Se calcă apoi pata cu o cîrpă udată în apă oxigenată 12%. Petele de pîrlit de pe ţesăturile colorate de lînă, mătase, bumbac se scot procedînd întocmai ca pentru ţesături albe. La sfîrşit se scoate clătind locul cu apă cu puţin oţet. Ţesătura se usucă la umbră.

Petele de noroi de pe orice ţesătură indiferent de culoare se scot prin spălare cu apă şi săpun şi clătire în apă cu oţet. Se mai poate atinge pata cu o cîrpă îmbibată cu neofalină sau tricloretilenă. Petele de noroi de pe ţesăturile în culori deschise, care mai persistă după ce s-a procedat ca mai sus, se pudrează uşor cu bisulfit de sodiu. Se lasă cîteva ore şi se clăteşte cu apă curată.

Petele de cerneală obişnuită se decapează cu acid formic pur, se clătesc cu apă caldă, apoi se spală cu apă şi săpun. Dacă ţesătura este de nylon, relon sau orice altă fibră sintetică, **nu se va utiliza acidul formic.** Se va trata pata cu o soluţie de bisulfit de sodiu, apoi cu apă şi săpun.

Incontinenţa de urină la copil

Incontinenţa de urină a copilului constituie o problemă de extremă importanţă, atît pentru dezvoltarea fizică şi psihică a copilului, cît şi pentru familie, care are de înfruntat o infirmitate ce incomodează şi care realmente este dificil de remediat.

În observaţiile curente se constată că deobicei copilul ajunge la specialist după ce a urmat un tratament, fără succes, combinate cu măsuri de reprimare asupra copilului, certuri, restricţii, umiliri, care au influenţe negative asupra lui.

Aşa că în acest rînduri intenţia este de a înfăţişa cîteva noţiuni despre această boală şi anume forma de incontinenţă de urină întîlnită mai des, incontinenţa esenţială sau enurezia şi atitudinea pe care urmează s-o avem în faţa acestei maladii. Este vorba de pierderea pe uretră, involuntară şi inconştientă, a urinei care se găseşte în vezica urinară, pierdere care survine mai des noaptea.

Pînă la vîrsta de doi ani copilul poate pierde în mod normal urina, apoi intervine voinţa, numărul urinărilor în cursul zilei se reglează, dar persistă pierderea în cursul nopţii. Deci există o incontinenţă normală de urină a copilului, care poate continua în tot timpul vîrstei tinere, însă copilul poate rămîne curat un oarecare timp şi apoi să reapară incontinenţa. Aceasta survine fie fără cauză apreciabilă, fie în urma diverselor cauze ce provoacă o perturbare în sistemul nervos cum ar fi: traumatismele, o boală acută, o spaimă, chiar o dentiţie dificilă.

Pentru a preciza forma de incontinenţă şi a adopta o atitudine terapeutică, trebuie să avem în vedere următoarele:

Constituţia psiho-nervoasă a copilului. Vom constata adesea că suferindul este un copil timid, rezervat, tăcut, închis, puţin întîrziat din punct de vedere şcolar, avînd somnul greoi, sau din contră un copil agitat, iritabil, instabil, pornit spre mînie, în conflict cu părinţii sau fraţii.

Numai din această distincţie a tipului, trebuie să deducem că tratamentul nu poate fi uniform.

Trebuie ştiut dacă această incontinenţă nu este favorizată de anomalii congenitale situate în sfera genitală, sau boli din regiuni mai îndepărtate ca oxiuri, hernia, polipi rectali, vegetaţiile adenoide, dinţi crenelaţi şi rău implantaţi.

Pentru precizarea diagnosticului, după examenul amănunţit al tuturor organelor, este necesar să se facă anumite investigaţii şi manevre de pură specialitate urologică.

Tratamentul incontinenţei de urină presupune atît suprimarea cauzei incontinenţei, cît şi educarea sau reeducarea funcţiunii vezicii urinare, la care se adaugă şi alte mijloace medicamentoase, psihice, dietetice etc. Dacă suprimarea cauzelor incontinenţei priveşte pe specialist, reeducarea vezicală necesită un plan stabilit în detaliu, trezind copilul din somn la intervale riguros limitate, încît să creem un veritabil reflex condiţionat.

Dietetica are destulă importanţă şi constă în restricţia băuturilor între mese, după orele 17 şi o masă de seară uscată, fără supă şi fără legume verzi.

Este însă totdeauna inadmisibilă atitudinea dură a celor din jur faţă de copil, deoarece fiind vorba de o boală — uneori complexă — reprimarea dură, certarea şi umilirea copilului nu numai că nu va duce la vindecare ci vor produce copilului adevărate traumatisme psihice.

În cazurile rezistente la măsurile blînde cu caracter educativ, părinţii sînt datori să consulte un medic specialist.

Dr. Gh. MIHĂILESCU

SFATURI COSMETICE

Iarna constituie un pericol pentru persoanele a căror faţă prezintă afecţiunea denumită cuperoză. Această afecţiune constă în dilataţia vaselor mici capilare datorită unei stagnări a sîngelui în aceste vase, epiderma apărînd brăzdată de vene care o colorează în violaceu. În general ea îşi face apariţia la persoanele care au depăşit vîrsta de 40 ani şi se localizează în special pe pomeţi şi aripile nasului.

A neglija această afecţiune constituie o greşeală deoarece, o dată instalată, cuperoza nu dispare, ci dimpotrivă, cu trecerea anilor ea se accentuiază. Simplele îngrijiri cu creme şi loţiuni nu sînt suficiente. De la primele semne trebuie să consultăm medicul dermatolog care este singurul în măsură să pună diagnosticul dacă este vorba de o adevărată cuperoză sau de o roşeaţă datorită emoţiilor, unei defectuoase circulaţii a sîngelui, tulburări în funcţionarea tubului digestiv sau menopauzei, ori pur şi simplu unei hipersensibilităţi a pielii care nu suportă nici un fel de preparat cosmetic.

Dacă afecţiunea a apărut, pentru a preîntîmpina întinderea ei este bine să ţinem seama de cîteva reguli generale care au mare importanţă în remedierea acestei afecţiuni. Astfel, pentru a evita variaţiile de temperatură se recomandă ca înainte de a ieşi de la căldură la frig sau invers să facem o acomodare. De asemenea nu vom ieşi niciodată fără a ne proteja obrazul cu creme protectoare şi pudră.

Curăţirea obrazului trebuie făcută cu o cremă sau un lapte de demachiat evitînd săpunul, apa rece sau caldă. Vom renunţa de asemenea la duşurile alternative de cald, rece preferind apa la temperatura camerei căreia îi vom adăuga puţin bicarbonat de sodiu pentru a o înmuia. Se vor evita şi soluţiile alcoolice astringente. Dimineaţa şi seara vom aplica comprese cu ceai de muşeţel sau ceai de tei în care am adăugat 1% extract de hamamelis. Seara vom unge faţa cu o cremă conţinînd tinctura de hamamelis 25 de picături, tinctura de hidrastis 25 de picături, ichtiol 1,50 g, oxid de zinc 5 g., lanolină 10 g., vaselină 10 g., apă 5 g.

Regimul alimentar joacă un rol deosebit în tratamentul cuperozei. Se vor înlătura din alimentaţie băuturile alcoolice, sosurile, mezelurile, condimentele, conservele, grăsimile, făinoasele. Se va prefera o alimentaţie uşoară cu legume, fructe, alimente proaspete etc.

O cuperoză învechită poate fi tratată prin aplicări de zăpadă carbonică sau prin electrocoagulare, tratamente care nu se pot efectua decît de medic în serviciile de specialitate.

Anca BOGDAN

INTREŢINEREA VESMINTELOR

CRAVATELE. Petele de pe cravate se scot prin spălare cu neofalină. Cravata de mătase se calcă cu o cîrpă uscată şi cu fierul de călcat. Este bine ca o cravată să nu fie purtată zi de zi. Nodul de la cravată nu se strînge prea tare iar atunci cînd nu este folosită, cravata se păstrează în dulap, suspendată pe o sfoară.

FULARUL. Dacă fularul este de mătase se spală cu apă şi săpun şi se clăteşte cu apă rece cu puţin oţet. Fularul pătat nu se calcă niciodată.

BLANA. În caz de ploaie, blana se scutură şi se usucă departe de o sursă de căldură. Blănurile nu se păstrează nici la loc umed nici la căldură. Este bine să fie departe de sobă, calorifer sau orice altă sursă de căldură. De asemenea, blana se fereşte de soare care, în caz că blana este vopsită, o decolorează. Blana se ţine suspendată pe un umeraş cu capetele bine rotunjite pentru a nu o deforma şi se păstrează într-o husă de culoare închisă.

Dublura unei haine de blană nu se calcă niciodată cu fierul cald, întrucît pielea se scorojeşte şi blana se strică. Blănurile nu se pulverizează cu colonie sau parfum. În lunile de vară se feresc de molii introducînd în dulap un săculeţ cu naftalină.

PARDESIE

Pentru sezonul de toamnă dăm cîteva modele de pardesie. În general linia este dreaptă sau puţin evazată.

1) Dăm un model sport, potrivit pentru o stofă uni sau, eventual, un balon căptuşit. Caracterul tineresc modern este evidenţiat de tighelele ce marchează buzunarele, reverul mic, cordonul.

2) Un pardesiu mai elegant dintr-o stofă pepit. Garnitură de blană la guler şi manşete şi la borul pălăriei confecţionată din aceeaşi stofă.

3) Pardesiu drept, cu revere puţin mai mari şi cu gaică la spate. Poate fi confecţionat dintr-o stofă groasă uni, eventual din imitaţie de piele.

4) La fel de tineresc este şi acest pardesiu la două rînduri, cu mîneca puţin mai jos de umăr şi buzunare cu colţ.

Desene de Raia SOLOMONICA

• COLŢUL CELOR MICI • COLŢUL CELOR MICI •

Să învăţăm să numărăm!

Să-nvăţăm să numărăm!
Spune-mi repede, ceaunul
Cîte funduri are?...
(UNUL)

Boulenii cei greoi
Cîte cîţi se-njugă?
(DOI)

Tricicleta lui Andrei
Cîte roate are?...
(TREI)

Fluturaşul cel plăpînd
Aripi cîte-o ţi avînd?
(PATRU)

În mănuşă sau ciorap
Cîte degete încap?
(CINCI)

Ştefan FĂTULESCU

Covoraşul

Am la pat un covoraş
Cu un miel, un iepuraş
Şi-un căluţ cu frîu şi-o şa;
L-a ţesut mămica mea.

Din perete l-am desprins,
Pe frînghie l-am întins
Ca să-l scutur frumuşel
Să scot tot praful din el.

După ce l-am scuturat
Iar l-am agăţat la pat.

F. IOAN

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh. CHIRIAC

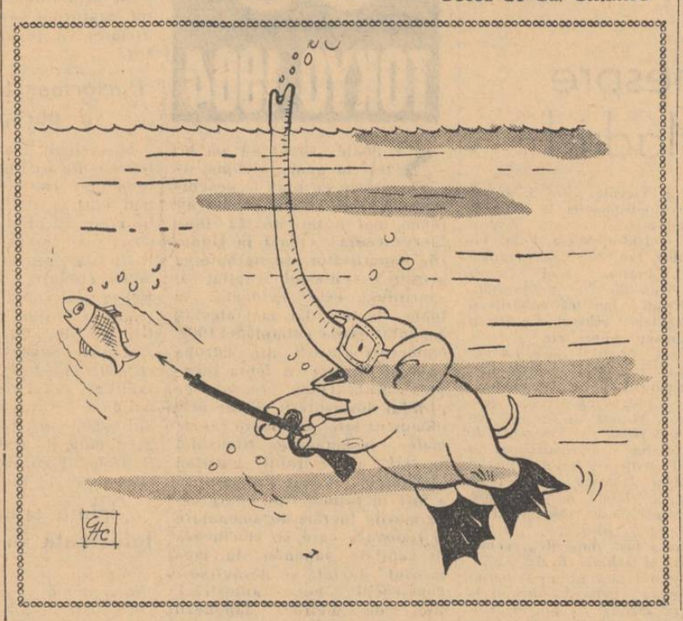

GHICITORI

Peste dealuri şi vîlcele
Peste-abis, poieni, genune
Duce-ntr-una cîte cele:
Minereu, buşteni, cărbune...
(FUNICULARUL)

Nu-i tufan, nici bălărie:
Frunze are zeci, chiar sute
La o margine cusute
Şi-i făcută din hîrtie.
(CARTEA)

Ştiu o fată mîndră tare
Faţa-ntoarce tot spre soare
Şi-i zîmbeşte ca o... floare
Cu petale gălbioare.
(FLOAREA SOARELUI)

Ochii lui — mărgele
Labe — mititele
Alergînd după mîncare
Rontăie ce prinde-n cale
Mîţa îl pîndeşte
Omul nu-l iubeşte
Ori unde s-ar duce
Pagube aduce.
(ŞOARECELE)

Ion BECHERU

Cine?

— Cine-mi dă un ou în dar?
Strigă mama din cerdac.
Iar găina din cuibar
Îi răspunde: „Cot-codac!"

— Lapte bun pentru smîntînă,
Cine-mi poate da? „Mu! Mu!"
— Tu îmi dai, văcuţă? Tu?
Mulţumesc! Cine-mi dă lînă?

Şi oiţa îi răspunde:
— „Be-he-he"!... E rostul meu.
Haide, vino de mă tunde
Chiar şi lapte-ţi pot da eu.

— Dar untură şi şunci bune
Cine? Cine o să-mi dea?
— „Guiţ-guiţ"! purcelul spune,
De la mine vei avea.
— „Miau"! s-aude de sub masă.
Eu te scap de şoricei.
— Şi eu paznic sînt la casă
Latră „Ham-ham-ham"!

Grivei.

Florin IORDĂCHESCU

O prejudecată periculoasă

Nu recomandăm nimănui să-şi însuşească concepţia lui Malcom Wilebur — poliţist din oraşelul englez Ashby — privitoare la atitudinea ce trebuie să o avem faţă de bolile contagioase, oricît de uşoare ar fi ele. Şi aceasta nu din cauza păţaniei lui, nici hazlie, nici interesantă, ci fiindcă nu e deloc practică şi nici justificată din punct de vedere ştiinţific.

Mai există părinţi care socotesc — ca şi sus pomenitul poliţist — că e mai convenabil să facă cineva o boală contagioasă mai uşoară „cît e mic" ca să evite contractarea ei la o vîrstă mai înaintată. În realitate nu „e bine" pentru nimeni să facă vreo boală transmisibilă cu ideea de-ai „prinde bine" acest lucru pentru mai tîrziu. Niciodată nu trebuie neglijate măsurile de prevenire şi apărare împotriva oricăror boli transmisibile, fie ele chiar şi „uşoare"! Aceasta fiindcă niciodată nu se poate şti ce complicaţii pot surveni într-un organism debilitat, cuprins de oreion spre exemplu, sau pe cîţi alţii o să-i contamineze respectivul „bolnav de bună voie."

M. Wilebur însă a urmat îndemnul propriei sale concepţii, în acest domeniu şi, ca urmare — considerînd că în felul acesta îi face un deosebit serviciu fiicei sale — a trimis-o să se joace cu o fetiţă din vecini, bolnavă de oreion, cu scopul precis de a se îmbolnăvi acum cît e mică, pentru a se imuniza pentru mai tîrziu, cînd va fi mare. Dar ca o ironie a sorţii, după cele două săptămîni reglementare de incubaţie, fetiţa lui a rămas, ca şi pînă atunci, adică bine şi sănătoasă. Dar, spre necazul lui şi hazul vecinilor, el — înţeleptul tată — la vîrsta lui a făcut oreion, bine-înţeles, adus în casă de fetiţă.

Morala (cu adaptare specială pentru bolile transmisibile): păzeşte-te de a face azi, ce poţi să nu faci mîine.

Actualităţi medicale

● *IN FRANŢA s-a pus la punct un aparat pentru supravegherea medicală a bolnavilor gravi, format dintr-un sistem electronic care măsoară şi înregistrează deodată din 2 în 2 minute temperatura, ritmul respirator, pulsul şi tensiunea arterială la 12 bolnavi.*

Aparatele de înregistrare sînt fixate la ureche pentru tensiunea arterială şi puls, la colţul gurii pentru temperatură, în faţa gurii pentru respiraţie. Datele sînt înscrise automat, fiecare traseu cu altă culoare şi înregistrările se fac în faţa unei asistente care le poate citi departe de patul bolnavilor.

Acest aparat poate fi astfel reglat încît un oarecare număr de variaţii ale înregistrărilor care ar necesita intervenţia imediată a unui cadru medical pe lîngă bolnavul respectiv — să declanşeze un semnal audio-vizual.

Pe banda de înregistrare străluceşte o lumină verde atît timp cît funcţiile organismului rămîn în limite normale: lumina devine roşie (şi se poate însoţi de sonerie) dacă datele înregistrate devin alarmante.

● *O MÎNĂ ARTIFICIALĂ a fost creată de cercetătorii sovietici. Această mînă se supune voinţei. Ea este egală în greutate cu organul natural şi are un amplificator electronic, o celulă memorizatoare, un micro motor şi ambreiajul său, totul acoperit cu „piele" de polivinil.*

Energia este furnizată de biocurenţii generaţi de impulsurile voinţei şi influxului nervos.

Poșta redacției

NINA — Bacău : **Musculatura picioarelor se poate dezvolta armonios prin gimnastică susținută, ciclism, înot, turism. Toate acestea trebuie însă practicate cu perseverență, pentru a se putea ajunge la rezultate.**

IOAN OLARU — Brașov : **La 27 de ani de obicei asemenea fenomene sînt trecătoare. Aceasta cu atît mai mult cu cît obiceiul de care ne scrieți, nu poate avea nici o legătură cu fenomenele observate. Deci, în primul rînd, încredere în posibilitatea lichidării fenomenelor observate. La policlinica teritorială de care aparțineți, medicul endocrinolog vă va putea ajuta.**

GEORGESCU — apicultor — București : **Am publicat la rubrica „Medicul vă sfătuiește" cîteva articole care tratau despre importanța polenului adus de albine. Într-adevăr, este vorba de un conținut de vitamine din întregul grup B și nu numai grupul B ci și A. Toate acestea îl fac util în îmbunătățirea proceselor de respirație. Fără a avea o acțiune bacterială, întărește organismul în lupta împotriva infecției. Ca orice cură cu miere el poate contribui la fortificarea organismului.**

CONTANTINESCU CRISTINA — Turda : **Nu este adevărat că gimnastica făcută seara îngrașă și nici nu puteți încrimina gimnastica făcută pentru îngrășarea disproporționată de care vă plîngeți. Sîntem de acord cu propunerea dv. de a relua rubrica noastră în legătură cu exercițiile de gimnastică.**

UN OM FERICIT — Moldova Nouă : **Scrisoarea dv nu a fost destul de clară. Dacă am înțeles bine, singura problemă era legată de tratamentul modern al epilepsiei. S-au obținut în această privință rezultate spectaculoase. Așa stînd lucrurile, serviciile de specialitate (neurologie) din Timișoara vă pot ajuta. Asistența medicală este, în condițiile noastre, ușor acordată și nu ridică probleme pe care se pare că le-ați abordat în unul din aliniatele scrisorii dv.**

LAURA CRISTESCU — București : **Este vorba de serviciul de chirurgie reparatorie din str. Arh. Mincu 5 unde puteți obține lămuririle necesare.**

SAID — Medgidia : **Nu vă înțelegem. Despre ce sentiment de rușine poate fi vorba în cazul dv ? Aveți coșuri pe față, care nu cedează. Dar la medicul dermatolog nu vreți să vă duceți. Cum credeți că s-ar putea face un tratament dacă nu pe baza unui examen clinic ? Dacă într-adevăr faptul vă supără, atunci trebuie să treceți cu hotărîre peste reticențele pe care le aveți și să vă prezentați cît mai repede la medicul dermatolog din policlinica teritorială de care aparțineți.**

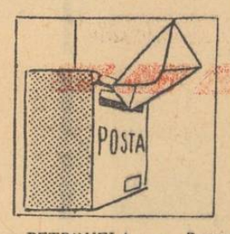

PETRONELA — București : **Desigur că recomandarea medicului dv. de a pune cîteva picături de Penicilină este foarte bună și se poate încerca cîteva zile. Veți obține, probabil, rezultate.**

CASANDRA — Brașov : **De fapt ați găsit singură soluția și, dacă aveți posibilitatea, realizați-o. Dar trebuie să vă mărturisim că lucrurile, din punct de vedere medical, nu par așa de grave cum vă apar dumneavoastră. Mai important este că nu sînteți mulțumit și că vreți să puneți capăt situației actuale.**

MIANITTA — Cîmpulung : **Se pot face intervenții care să rezolve situația în care vă aflați**

V. NICOLAESCU — București : **Despre parcul Herăstrău s-a scris mult. Rîndurile dv. nu adaugă nimic original, din păcate, celor scrise anterior. E o descriere lipsită de consistență. Pentru viitor, vă recomandăm să abandonați acest procedeu.**

M. AMĂRIOAREI — Botoșani : **Noi nu vom publica în volum romanul nostru ilustrat „Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes". Pentru a cunoaște ceea ce s-a publicat mai înainte, consultați o colecție, la biblioteca raională.**

A. ALBULEȚ — București : **Rubrica de maxime și cugetări ce o publicăm în revistă cuprinde cîteva gînduri ale unor oameni celebri.**

ION STANCIU — Brăila : **Sînt prea puține și firave amintirile despre regretata cîntăreață Maria Tănase, pentru a fi publicate ca articole.**

TINEREȚE ȘI GRAȚIE. — Imagine de la Școala de coregrafie din Capitală, care pregătește balerini pentru baletele de operă, operetă și estradă : studiul mișcărilor la oglindă

DIN OBICEIURILE POPOARELOR

● ÎN POLINEZIA există un vechi obicei, potrivit căruia, în urma încheierii unei prietenii deosebite, amicii respectivi își schimbă numele, alegîndu-și fiecare un nume nou, care să placă, bineînțeles, celuilalt amic.

● PAPUAȘII au obiceiul să-l lase singur pe oaspete în timpul mesei. Stăpînul casei nu mănîncă niciodată de față cu oaspetele, mărginindu-se doar să-l servească, iar ceilalți membri ai familiei se întorc cu spatele sau se retrag pentru un timp.

● ÎN INSULELE din Melanezia, fiecărui oaspete i se oferă un blid mare de lemn, plin cu mîncare. Cantitatea oferită este de obicei atît de mare, încît un singur om nu poate consuma la o masă decît o cincime din porție. La plecare, mîncarea rămasă este împachetată în frunze proaspete de bananier, pachetul fiind înmînat oaspetelui cu cuvintele : *„pentru drum"*, *„pentru copii"* sau *„pentru mai tîrziu"*.

● PENTRU a indica tribul căruia îi aparțin, beciuanii folosesc, în vorbirea curentă, cuvîntul „bina", care înseamnă „a dansa". Dacă vrei, de pildă, să afli din ce trib face parte un indigen, îl întrebi : „Ce dansezi ?". Explicația este că, pe vremuri, dansul făcea parte din ritualul religios.

● ÎN GENERAL, băștinașii din Africa nu se iau la tîrîntă. Certurile lor se rezumă numai la discuții și jurăminte interminabile, care în cele din urmă se încheie prin rîsete generale.

● ÎN CASELE japoneze nu există mobilă. Podeaua de lemn a întregii locuințe, cu excepția bucătăriei, este acoperită cu rogojini de pai sau de trestie de dimensiuni precise : 180 x 90 cm., care cu timpul a devenit o unitate unanim adoptată pentru măsurarea suprafeței locuinței. Tot în casele japoneze, nu există sobe. Iarna, pentru încălzit, se folosesc niște fărașe din lut sau din fier, în care se arde mangal-hibati. Mîncarea este gătită pe sobe speciale sau plite de fontă, care sînt așezate într-un colț al bucătăriei.

● IARNA, și în general pe vreme rece, kașmirii se încălzesc cu kangarul (kangri). Kangarul este o oală de lut de mărimea unui cap de om, acoperită cu o împletitură de nuiele, în care se pun cărbuni care ard mocnit. În timpul iernii, oamenii obișnuiesc adesea să poarte kangarul sub haină, luîndu-l cu ei cînd ies din casă.

MAXIME ȘI CUGETĂRI

DESPRE TIMP

● *Nu ești născut pentru glorie dacă nu știi prețui timpul.*
VAUVENARGUES

● *Timpul este un mare meșter care aranjează bine lucruri multe.*
P. CORNEILLE

● *Nu risipiți timpul, căci timpul este stofa din care e făcută viața.*
B. FRANKLIN

Orice oră din timpul pierdut în tinerețe e o pricină de nemulțumire în viitor.
NAPOLEON

A pierde timpul este o adevărată sinucidere.
YOUNG

Pierderea vremii bune este maica și sămînța vremii rele.
D. CANTEMIR

Timpul este destul de lung pentru cine știe să profite de el ; cine muncește și cine gîndește îi extinde limita. Poți trăi mult fără să vegetezi îndelung.
VOLTAIRE

CURCUBEU GEOGRAFIC

Pe orice hartă veți găsi denumiri geografice care indică culori sau nuanțe de culori. Există, de pildă, Marea Albă și Marea Neagră, există „Capul Verde în Extremul Orient, Marea Roșie, Golful „Marea Albastră" din bazinul Mării Caspice. Prin urmare, există cîteva denumiri, deși nu atît de multe.

Nu sînt atît de multe, pentru că, deseori, cunoscînd numirile geografice străine, nici nu bănuim semnificația lor. Iată, de pildă, Mont Blanc, tradus în românește înseamnă, după cum e lesne de înțeles, „Muntele Alb", deci tot un nume care indică o culoare. De altfel, Marea Albă nu este singura mare albă, căci Marea Baltică își trage denumirea din cuvîntul letono-lituanian balt, care înseamnă alb.

Cînd privim o hartă a lumii, fără a cunoaște limbi străine, nu ne dăm seama că anumite denumiri geografice indică culorile. Un lingvist își dă însă seama imediat de curcubeul geografic pe care îl alcătuiesc culorile ce indică denumirile geografice. În U.R.S.S., de pildă, există cîteva orașe, fluvii, localități — cele mai multe în Asia — ale căror denumiri includ cuvîntul kizil sau kîz. În multe limbi turcice kizil înseamnă de fapt roșu. În America și în Anglia găsim multe denumiri care includ cuvîntul „Red": Red River, Red Loch, Redhling. Red înseamnă în engleză roșu, deci avem Fluviul roșu, Stîncile Roșii, Strîmtoarea Roșie. În Franța găsim rouge, din nou cu semnificația de roșu. Rouge Mont, sau Monteuil Rouge.

În limba chineză roșu se spune hun, galben huan. Pe harta Chinei găsim numeroase denumiri care au în componența lor aceste cuvinte.

Vă interesează cumva rozul sau albastrul ? Vă amintim de fluviul Blau în Germania (blau = albastru), de fluviul Ian-tzî-ian în China, de pîriul Dioc-Ceai în Turcia, care înseamnă „Fluviul Albastru". „Côte d'Azur", are o denumire ușor de înțeles.

Cel care cercetează mai atent referirile la culori ale unor noțiuni geografice, își va pune întrebarea de ce culorile alb, roșu și negru se întîlnesc mai des decît celelalte. Bineînțeles, există și denumiri coloristice mai cenușii. Capul Gris-Nez (Capul Sur) în Franța, Boz-Cul (Lacul Cenușiu) în Turcia. Unii geografi, și mai cu seamă lingviști, sînt de părere că studiind numele de culori ce se întîlnesc pe hărțile geografice, concluzia ce se impune este următoarea : Popoarele lumii trăiesc, răspîndite pe diferite meleaguri, vorbesc limbi diferite, însă ele văd, gîndesc și simt la fel. De aceea, negrilor sau europenilor, ruților sau francezilor, românilor sau bulgarilor, elementele geografice identice le trezesc în minte noțiuni identice sau asemănătoare. Iată o explicație logică a numirilor geografice de acest gen.

ȘTIAȚI CĂ...

...în unele orașe din Europa, în timpul verii străzile sînt stropite cu apă de mare ? Aceasta pentru că apa de mare se evaporă mai greu și întîrzie procesul de putrefacție a substanțelor organice.

...pentru a vedea în ce fel reacționează păsările la diferite culori, un ornitolog american a amplasat în mai multe locuri 98 de cuiburi vopsite în diferite culori ? De cel mai mare succes s-au bucurat cuiburile roșii și verzi. Cele albe au rămas aproape întotdeauna neocupate.

...proprietarul unui magazin de sticlărie și porțelanuri din S.U.A. a vrut să verifice în practică proverbul care vorbește despre „elefantul într-un magazin de porțelanuri" ? A închiriat de la grădina zoologică din localitate un elefant, pe care l-a adus în magazinul său. În trei ore elefantul n-a spart nici un obiect. În schimb mulțimea de gură-cască venită să vadă elefantul în acțiune, a spart obiecte în valoare de cîteva sute de dolari.

...s-a calculat că o dactilografă parcurge cu degetele în decursul unei zile de lucru, o distanță de aproximativ 20 de kilometri ?

...legislația norvegiană prevede că pentru fiecare arbore tăiat sau deteriorat, vinovatul trebuie să planteze trei puieți de același soi ?

...colțurile uriașe ale hipopotamului dau „un fildeș de calitate superioară fildeșului de elefant" ?

...statistica americană a calculat că din numărul accidentelor de automobil înregistrate în S.U.A. în cursul anului 1962, 2,7 la sută au avut loc pe timp de ceață, 3,5 la sută în condițiile înzăpezirii, 8,9 la sută pe timp de ploaie și 84,9 la sută pe timp frumos, senin ?

GH. CHIRIAC

Despre geantă

NELL COBAR

Instantanee de toamnă

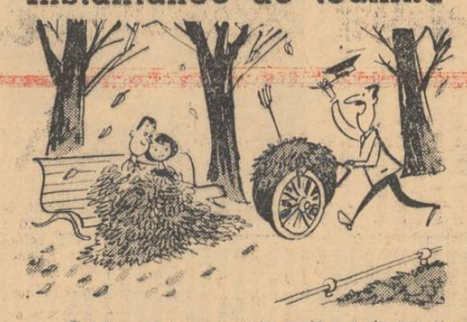

Grădinarul sentimental : — *Nu vă deranjați ; am să trec mai tîrziu să ridic frunzele de pe banca asta..*

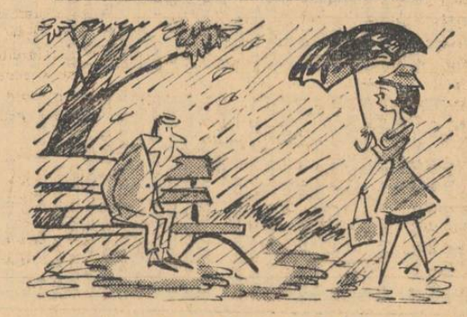

— *Și ce, dacă am întîrziat 20 de minute trebuie să-mi faci o mutră așa plouată ?...*

— *Ce faci, dragă ?*
— *Probez cum îmi vine cu umbrela cea nouă pe ploaie...*

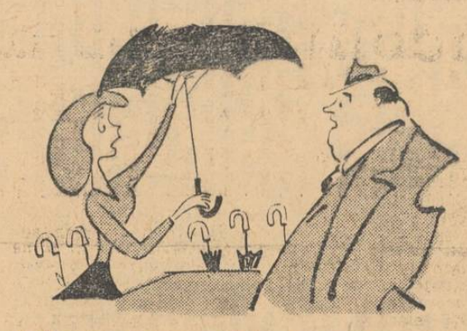

— *Vă rog, un număr mai mare n-aveți ?*

Inovațiile lui : băncile cu caloriferi

FRED GHENĂDESCU

— *Lenuțo, să nu-mi mai dai iepure seara — îl simt greu la stomac !...*

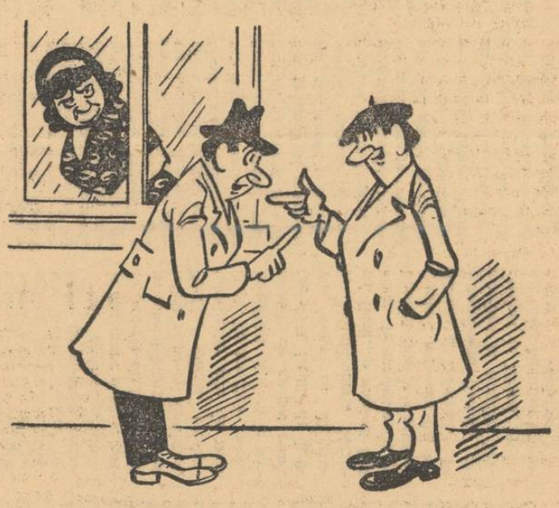

— *Fotbalul este un sport care dezvoltă spiritul de echipă și curajul.*
— *Văd ! Trebuie să dați dovadă de mare curaj... de cîte ori vă întoarceți de la meci.*

Catrene

UNUI ÎNDRĂGOSTIT DE EL

De cînd s-a îndrăgit pe el
Pe nimenea nu mai iubește
Și fericit, așa trăiește
Se mulțumește cu... nițel !

UNUI VORBĂREȚ

Să nu bată apa-n piuă
I-am spus cînd a fost să-nceapă
Și atunci pînă la ziuă
El a bătut piua-n apă !

UNEI „MODESTE"

În ce prinzește modestia
Are păreri fundamentale
Și-ți spune-n dată teoria
— Sînt mai modestă dintre toate !

I. D. COSTEA

CQLABOREAZĂ CITITORII

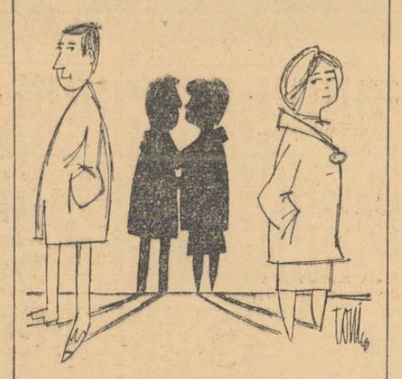

— *Ia te uită! Ce barbă mi-a crescut!...*
Desen de Mircea TOIA

Desen de Avram ANTON

REBUS

PĂSĂRI

ORIZONTAL : 1) Ca o curcă plouată—Mateiaș Giscarul 2) Dau vrabia din mînă pentru cioara de pe gard — Autorul „Pescărușului" 3) Pronume — Ca un cocoș (fem.) — Cață ! 4) Poet contemporan, autorul fabulei „Vrăbiuța și pisica" — „Somnoroase păsărele" pe versurile lui Eminescu — Subdiviziune monetară 5) A stringe — Fără grabă 6) Textilă pentru păsărele — Locul unde păsările de curte își depun ouăle 7) Pictor român, autorul tabloului „Vînat" care înfățișează niște lăzani — A murdări 8) Din nou — Dramaturg nordic, autorul piesei „Rața sălbatecă" 9) Nichel — Mișcare involuntară — Pronume — La cocoș ! 10) Dar — Neted — Indicală de cucul din perete 11) Domiciliul pupezei lui Creangă — Pintenați... cu creastă 12) Pasăre de munte care se hrănește cu insecte și alune — Spaima păsărilor.

VERTICAL : 1) Personaj din piesa „Gaițele" de Al. Kiriițescu — Pană de gîscă., evoluată 2) „Zboară păsări călătoare" de Blanter. — Se leagă la piciorul porumbeilor călători 3) Acut ! — Găina.. din Apuseni (pl.) — Strîmb (mold.) 4) „Mitrea Cocor" de M. Sadoveanu — Mac... pe iaț ! 5) A se ivi — Un... păun celebru (pl.) — Calciu 6) Pui de om — Unde scurte — Decolorant 7) A scris tabulele „Cocostîrcul și vulpea" și „Vulturul și albina" — Pană... de despicat 8) Strigătul corbului — A scris „Stepa vulturilor" 9) Omăt — Notă muzicală — Pronume — Cap cu șurub ! 10) Exclamație — Păsări,.. într-un picior — Dialect francez 11) Vînează vrăbii și șoareci — Manifestare a stimei 12) Coadă de păun.., artificială — Curcani în regiunea București (pl.).

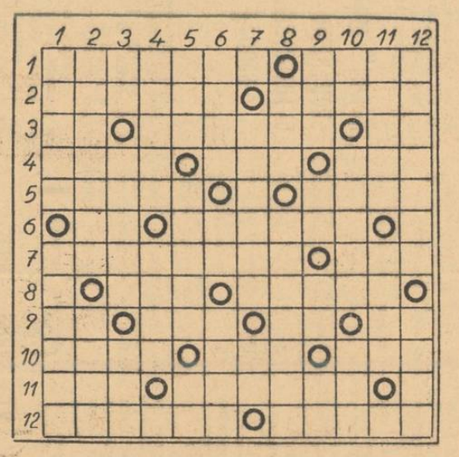

Liviu BĂTRÎNU

Redacția : Piața Scînteii. Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

FESTIVALUL FILMULUI SOVIETIC

VĂ POVESTIM FILMUL

„PRINTRE OAMENI BUNI"

O producție a studiourilor sovietice

Pentru colectivista Mihailina Iasen, al cărei fiu a căzut pe fronturile războiului, mica Natașa constituie marea ei mîngîiere. Este adevărat că nu-i decît fiica ei adoptivă — a găsit-o tot în acei ani grei — dar Natașa nu știe aceasta și o iubește ca pe propria ei mamă.

Într-o zi însă, Natașa vine de la școală cu o întrebare nepreväzută: un coleg de clasă i-a spus că a fost culeasă de pe drumuri. Cu o glumă, Mihailina înlătură umbra de îndoială de pe chipul drag. Totuși, ea își dă seama că în vreme ce dragostea ei își află o fericită împlinire, mama Natașei o așteaptă, poate, undeva cu durere în suflet. Mihailina își intensifică eforturi de a o descoperi pe mama Natașei, dar de pretutindeni nu primește nici o confirmare a speranțelor ei de a o regăsi...

...Pe malul Volgăi, la o policlinică, lucrează doctorița Olga Dmitrievna, care în anul 1941, după ce soțul ei, comandant de grăniceri a murit eroic, a fost deportată de fasciști. De atunci, de cînd Natașa avea numai unși ani, nu mai știe nimic de ietița ei.

Între timp însă, alte întîmplări vin să tulbure viața Natașei: „Tu nu ai mamă !" îi spune o colegă iar Natașa reacționează dîndu-i o palmă.

Dar pentru această comportare nedemnă de o pionieră, organizația o sancționează. Întristată și singură, Natașa se gîndește cu durere că nu are nici părinți și nici prieteni. Într-o clipă de deznădejde ea fuge la podul din vale, unde Mihailina o găsește udă leoarcă.

Natașa s-a îmbolnăvit de pneumonie. Cu aceeași dragoste dintotdeauna, Mihailina o îngrijește. Dar cea mai mare grijă a ei este acum aceea de a o găsi neapărat și cît mai repede pe mama Natașei.

...Și iată că, într-o bună zi, Natașa, îmbrăcată de sărbătoare, împreună cu colegii și dascălii ei, merge la gară să-și întîmpine mama. Regăsirea lor este tot atît de emoționantă ca și ispita colhoznicei Mihailina care, cu sufletul ei mare și bun, de om sovietic, i-a călăuzit primii pași în viața acestui copil smuls din sînul familiei în condițiile vitrege create de război.

I. MATEI

„Mi-am cumpărat un tată"

Marele merit al filmului revine în primul rînd scenariului, datorat lui V. Dolghi. Abordînd o tematică cu interesante implicații psihologice, dar pretabilă unei tratări dulceege, lals sentimentală, scenaristul a evitat cu inteligență și bun gust accentele melodramatice, atît de păgubitoare artei (să ne amintim de siroposul „Omul cu pantaloni scurți"), relatîndu-ne o poveste simplă, cu fine nuanțări, emoționantă în semnificațiile ei esențiale. Drama micuțului Dima, pornit într-o lungă călătorie prin marele oraș pentru a-și cumpăra un tată este urmărită — cu o pricepere cunoscătoare a psihologiei copilului — de la scara experienței, a puterii de înțelegere a vîrstei. În relațiile cu oamenii mari, micul Dima, (excelent interpretat de Aliosa Zagorschi), manifestă într-o fermecătoare împletire, duioșie și naivitate, umor și istefime, ceea ce, conferă personajului o deplină autenticitate.

Regizorul Ilia Frez a găsit cîteva modalități regizorale admirabile pentru a sublinia „punctul de vedere" al copilului, descoperitrile pe care le înregistrează în lunga și temerara sa aventură micuțul Dima. Cu deosebire reușite sînt secvențele care-l întîlnește pe Dima amestecat în vălmășagul străzilor, lulnd cunoștință cu pulsul cotidian al orașului.

I. MATEI

Intîlnire cu trei cineaști sovietici

În fiecare an, în zilele Festivalului filmului sovietic, primim în mijlocul nostru vizita unor oaspeți dragi — interpreți ai filmelor care urmează să fie prezentate în premieră publicului cinefil. Ne bucurăm de a fi cunoscut cu prilejul actualului festival pe VLADIMIR MONAHOV, operatorul filmului „Tragedia optimistă", premiat anul acesta la Cannes, pe VSEVOLOD SANAEV, artist emerit al R.S.F.S.R., interpretul marinarului răgușit din același film, precum și pe tînăra artistă ALEXANDRA ZAVIALOVA, pe care am apreciat-o în filmele „Oameni pe pod", „Dragostea lui Aliosa" și „Pîine și trandafiri". Cei trei oameni de artă sovietici fac parte din trei generații de creatori care știau pus talentul și măiestria în slujba unei arte profund omenești, legată indisolubil de tradițiile leniniste ale Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

VSEVOLOD SANAEV, care și-a început cariera cinematografică în urmă cu un sfert de veac are la activul său peste 30 de roluri pe ecran. Primul său film a fost „Volga-Volga" (1936) iar dintre cele pe care le cunoaștem în ultimii ani amintim „*Cinci zile și cinci nopți*", „*Povestiri despre Lenin*", „*Primul eșalon*", „*Patru inimi*" și „*Ultima primăcară*". Amintindu-și drumul său în cinematografie, Vsevolod Sanaev mi-a poate reține o reflecție :

— Toată viața am jucat numai roluri pozitive. În majoritatea lor muncitori, colhoznici... Cînd am mai îmbătrînit, mi s-au încredințat roluri de directori, activiști...

— Marinarul răgușit este deci primul rol negativ ?

— Într-adevăr, el a fost o surpriză. Și nu numai pentru mine. Soția mea — și ea artistă — cu care mă sfătuiesc de 25 de ani, n-a fost de acord să joc un rol negativ, ca de altfel nici fiica mea. Atît ei cît și cunoscuții mei apropiați consideran că un astfel de rol nu este nimerit pentru mine care eram binecunoscut ca interpret de personaje pozitive. Niciodată nu jucasem un astfel de personaj și, deci, nu aveam experiență. Împreună cu regizorul însă, mi-am stabilit mai întîi trăsăturile exterioare ale rolului. Visnevski însuși îi dădea o precizare personajului încă din piesă : era sifilitic, deci un om irascibil pe care totul îl enervează. Mai era însă și o altă problemă: avea vocea răgușită. Am căutat numeroase variante pentru a-mi găsi registrul potrivit și, abea cînd am reușit să verific public că... mi-am „pierdut" vocea am fost convins că găsisem totul cel adevărat. Dacă rolul a fost bine interpretat ? În această privință primii care s-au pronunțat au fost soția și prietenii mei care, deși mă cunoșteau ca un om de treabă, mă priveau după acest rol cu oarecare... îndoială. Ca să mă... reabilitez, joc acum rolul unui maior de miliție în filmul „*S-a întîmplat la miliție*" în care este vorba despre un tînăr ce-și caută tatăl pierdut pe timpul războiului.

Operatorul VLADIMIR MONAHOV, născut în 1922, deținătorul cîtorva premii internaționale precum și al premiului „Lenin" împreună cu Serghei Bondarciuk pentru filmul „Soarta unui om", ne vorbește despre amploarea muncii de ecranizare a piesei lui Visnevski :

— Nu ne-am putut limita la platou ci a trebuit să filmăm în plină natură, în trei locuri diferite : la Sevastopol, Odesa și Dnepropetrovsk. Filmul a fost realizat în cursul verii și toamnei anului trecut.

Aș vrea să remare că munca noastră a fost mult ușurată de faptul că mulți spectatori sovietici au văzut piesa și, de aceea, pretutindeni am fost întîmpinați și sprijiniți nu numai cu amabilitate dar și în cunoștință de cauză.

Cea mai tînără membră a delegației, ALEXANDRA ZAVIALOVA, absolventă a Institutului de teatru din Leningrad, ne mărturisește că absența ei de pe ecran o bucată de vreme se datorează faptului că... s-a căsătorit și acum, cînd are o fetiță, și-a reluat activitatea cinematografică. Așadar, după întreruperea care a urmat filmului „Zile de lucru și zile de odihnă" realizează în prezent rolul Natașei din transpunerea cinematografică a romanului „*De unul singur*" de Nicolae Virta.

— Este un rol interesant — ne spune Zavialova pentru că Natașa trăiește o puternică tragedie interioară. Îmi place în genere orice rol, cu condiția să fie cît mai complex. Consider că pentru o actriță este foarte interesantă soarta femeii privită din cele mai diferite unghiuri...

Oaspeților, care abea își încep vizita în țara noastră, le urăm bun venit și le dorim o cunoștință cît mai trainică cu arta și publicul nostru.

Eugen ATANASIU

„Tragedia optimistă"

Regizorul Samson Samsonov nu și-a luat de loc o sarcină ușoară. Să ecranizezi o piesă de valoarea „Tragediei optimiste" a lui Vsevolod Vișnevski, o piesă pe baza căreia s-au făurit spectacole teatrale de mare răsunet, este un act temerar. Dar faptul că gloria, cum se spune, îi iubește pe cei îndrăzneți și-a găsit o nouă confirmare în succesul obținut de filmul lui Samsonov. Ceea ce a reușit cu prisosință regizorul este conferirea unei noi dimensiuni faptelor povestite de Vișnevski în piesa lui. Nu este vorba de o simplă modificare de formă: scoaterea acțiunii dintre pereții scenei și plantarea ei în exteroarele mai mult sau mai puțin naturale. Este ceva cu totul altceva. E acel suflu deosebit, acea dinamică fierbinte, obținute de gesturile mărunte ca și de marile desfășurări de mase și care îl antrenează pe spectator, îl fac să uite că se află în fața unei pînze albe, îl înconjoară și-l transformă într-un participant activ la momentele de mare dramatism ca și la scenele de duioșie și intimitate. Operatorul Vladimir Monahov și-a dovedit din nou măiestria ; filmarea panoramică reușește să dea la iveală acel fir minunat care leagă reacțiile unui ins de mulțimea în marș, care unește șuvoaiele existențelor individuale într-o mare și unică, de neînfrînt, voință revoluționară.

Dacă ar fi să se judece numai după intensitatea trăirii rolurilor, în acest film s-ar desprinde cu totul granița dintre figuranți și protagoniști, pînă într-atîta se dovedește de sensibil la ideile mari ale filmului fiecare din cei care trec prin fața obiectivului. Totuși, cei cărora însuși Vișnevski le-a încredințat sarcina de a fi elementele motoare ale acțiunii, se remarcă în film și prin interpretarea de forță a actorilor respectivi. Impresionează profund evoluția dată de Viaceslav Tihonov lui Alexei, zguduitoare sînt aparițiile lui Boris Andreiev în rolul căpeteniei anarhiștilor. Margarita Volodina a adus multă curățenie și tărie morală personajului femeii-comisar, construind rolul în afara modalităților obișnuite pînă acum.

Grija pentru amănunt ca și preocuparea pentru valorificarea plastică a scenelor de ansamblu (vezi momentul atacului aparițiia anarhiștilor, baia în mare, moartea comisarului) își pun o pecete de înaltă calitate asupra întregului film. Pe bună dreptate a fost premiată „Tragedia optimistă" a lui Samsonov ca fiind o excepțională evocare cinematografică a unei epopei revoluționare.

B. DUMITRESCU

„PRIMUL REPORTAJ"

Povestirea lui S. Antonov oferă temeiul unui sondaj psihologic în actualitate, cu mijloacele artei ecranului. Eroul acțiunii nu este — așa cum s-ar crede — un ziarist începător ci un șofer fruntaș de la o exploatare forestieră din taiga. Sosirea redactorului de la Moscova, dornic să relateze succesele lui Hromov, este numai fermentul unor situații dramatice care dau la iveală adevăratul chip al unor personaje. Astfel, dincolo de aparența unui om principial, directorul Kopilov se dovedește a fi un element dizolvant și meschin, care-l instigat pe Hromov să obțină — în strînsă complicitate cu el — o falsă reputație, pe căi necinstite. Prin rîndurl Hromov, pradă propriilor sale defecte de caracter alunecă în situația de impostor și profită cităva vreme de ea, trecînd chiar peste sentimentele curate ale Arinei, care însă nu poate tolera mocirla unor tranzacții veroase. Cea mai valoroasă parte a filmului o constituie în acest sens, episodul horăritor, cînd confruntat cu propria-i conștiință, sub amenințarea unei morți groaznice în plin viscol — Hromov înțelege greșelile comise și, cu tot riscul de a se afla adevărul, luptă să-l salveze de la înghet pe ziaristul Sirotkin.

Regizorul Vengherov știe să creeze admirabil o atmosferă și să dea relief portretului moral al eroilor în vreme ce operatorul Maraidjan înfățișează dramatismul peisajului dezlănțuit al taigăi în mijlocul căruia eroii sînt chemați să tragă învățăminte hotărîtoare. G. Iumatov (Hromov), A. Demianenko (Sirotkin), Tamara Siomina (Arina) și A. Papanov (Akim „Kopilov) cultivă un joc de acuratețe și sensibilă pătrundere psihologică.

Sorin ROIBU

Un portret pe săptămînă
Alexandr Demianenko

În urmă cu cîțiva ani, la examenul de admitere la Institutul de Teatru din Moscova, un tînăr candidat îi uimea pe examinatori interpretînd consecutiv fragmente din rolurile lui Sceaslivțev și Nesceaslivțev. Oricine cunoaște piesa „Pădurea" a lui Ostrovski, își dă seama cît de puțin asemănătoare sînt aceste roluri, unul de comedie, celălalt de dramă și cîte probleme de interpretare ridică ele în fața oricărui artist. Proaspătul absolvent de școală medie nu era altul decît Alexandr Demianenko, cel ce avea să devină în curînd unul din cei mai populari tineri actori sovietici de film, tocmai pentru capacitatea lui de a interpreta roluri diverse cu mijloace care în aparență frizează comportarea cea mai firească a omului ; capacitatea de a sugera dramatismul profund, patetismul înălțător, folosind mimica spontană, nestînjenită, gestul firesc, vocea calmă.

Debutul în cinematografie are loc sub auspiciile talentaților regizori Alov și Naumov, în filmul „Mai tare ca moartea", în care Demianenko interpreta rolul unui comsomolist din primii ani de după revoluție. Urmează rolul sublocotenentului Ivlev din „Pace noului venit", una din marile sale realizări și o seamă de alte apariții pe generic altor numeroase pelicule, cunoscute publicului din țara noastră.

În aceste zile spectatorii noștri îl pot revedea pe Alexandr Demianenko în trei filme : comedia „Cain al XVIII-lea", „Primul reportaj" și „Bate toba", ultimele lui figurînd în cadrul festivalului filmului sovietic.

Fotografia noastră îl înfățișează pe violonistul Ion Voicu la Londra, alături de dirijorul Anatolie Fistoulari, cu care a cîntat Concertul de Ceaikovski, împreună cu Filarmonica londoneză

Un campionat muzical

Deocamdată repetițiile se desfășoară lîngă pian. Regizorul n-a intrat încă în acțiune. Este rîndul compozitorului Emanuel Ionescu să inițieze pe cîntăreți în interpretarea melodiilor. Recunoaștem printre ei pe Luigi Ionescu, Sonia Cruceru, Gianl Spinelli. Și deoarece pînă și cupletele sînt... în notă își încearcă glasul și comicii Tanți Grigoriu și Al. Giovani.

Pentru a afla amănunte în legătură cu spectacolul în pregătire, ne adresăm, într-o pauză, lui Emanuel Ionescu.

— Este vorba de un spectacol de estradă, ne spune interlocutorul nostru, intitulat : „Campioana mea, muzica !", scris de Val. Cebotenco. El are la bază o idee originală, în care pe motivul unei competiții de muzică și voie bună se vor lansa o serie de melodii originale.

— Muzica spectacolului este scrisă numai de dv. ?

— Nu. În afară de mine au mai colaborat compozitorii H. Mălineanu și Noru Demetriad. Avînd la bază motive din folclor, sperăm că melodiile noastre nu vor rămîne numai pe scenă, ci își vor lua zborul mai departe spre inimile iubitorilor acestui gen de muzică.

— În afară de muzica dv. din acest spectacol, ce noutăți mai aveți pe șantierul dv. de creație ?

— În prezent lucrez comedia muzicală „N-aduce ceasul, ce-aduce anul". Acțiunea acestei piese ilustrează, în suita unor situații pline de umor, ideea că locatarii unui bloc nu sînt doar niște vecini pe care i-a alăturat viața sub același acoperiș, ci că, ei alcătuiesc un colectiv unit, care reacționează potrivit principiilor noastre socialiste.

S. M.

„Pe plaiuri ardelene"

Orchestra de muzică populară a Filarmonicii de Stat din Cluj se află într-un turneu prin orașele țării, prezentînd concertul „Pe plaiuri ardelene". Dirijorul formației este Ilie Tetrade. În cadrul programului își dă concursul artista emerită Ioana Radu. În rîndul soliștilor se numără de asemenea Felician Fărcașu, Ana Pop, Maria Peter, Dumitru Șopan, Dorel Merticaru, Iulia Szabo etc. Momentele vesele sînt susținute de Zeno Turdeanu.

15 ani de activitate

Teatrul de stat din Bacău a împlinit zilele acestea 15 ani de activitate. Bilanțul încheiat cu acest prilej este deosebit de rodnic. De-a lungul celor 15 stagiuni, colectivul artistic al acestei instituții a prezentat în fața oamenilor de muncă ai orașe și sate 5 010 spectacole, cuprinzînd 111 titluri de piese clasice și contemporane, care au fost vizionate de peste 1.642.000 de spectatori.

Printre acțiunile întreprinse în această perioadă se numără organizarea de stagiuni permanente pe șantiere și în centrele muncitorești din regiune, precum și a unei stagiuni permanente pentru sate. Numărul deplasărilor la sate, efectuate numai în ultimii 5 ani, se ridică la peste 800.

O altă inițiativă valoroasă promovată în ultimii ani o constituie invitarea la spectacolele date la sediul teatrului a colectivelor din diferite sate ale regiunii.

Cu prilejul sărbătoririi celor 15 ani de activitate, colectivul Teatrului de stat din Bacău a prezentat în premieră drama istorică „Vlaicu Vodă" de Al. Davila. Spectacolul, care s-a bucurat de o frumoasă reușită, a fost pus în scenă de regizorul Ion Olteanu, artist emerit, scenografia fiind semnată de Ștefan Georgescu.

Tot cu această ocazie, în holul teatrului a fost deschisă o expoziție în care sînt înfățișate realizările obținute de colectivul acestei instituții.

Proces cinematografic pe marginea filmului „Codin"

În fața elevilor de la complexul școlar din Birlad s-a desfășurat un proces cinematografic pe marginea filmului „Codin", la care și-au dat concursul actori ai Teatrului de Stat „Victor Ion Popa" din localitate.

Asistența a urmărit cu viu interes dezbaterea unor probleme de creație, regie și interpretare.

BREVIAR

DIN NOU „AVARUL"

În liniștea absolută a sălii goale a Naționalului ușor al turnantei îl dezvăluie pe Harpagon îndreptîndu-se alarmat către comoara sa : este finalul actului al II-lea din celebra comedie a lui Molière „Acarul". Gongul nu bătuse pentru a anunța începutul actului, după cum nici acum nu se va aprinde lumina în sală. Eroul lui Molière mai poartă încă haine contemporane de stradă, ascultă atent indicațiile regizorului Al. Finți. Machiorul nu a transformat cunoscuta față a lui Grigore Vasiliu Birlic în cea desfigurată de acariție a lui Harpagon

Ne aflăm deci la o repetiție. Alături de interpretul rolului titular, în decorurile lui Mihai Țofan, sugerate deocamdată doar de cîteva elemente, s-au perindat înaintea ochilor noștri Eva Pătrășcanu și Ileana Iordache, Virgil Popovici, Victor Moldovan, Damian Crișmaru, Dem. Rădulescu, Matei Alexandru, Al. Hasnaș și ceilalți actori care ne întorceau în urmă cu cîteva veacuri doar cu mijloacele strict actoricești, deocamdată fără ajutorul grimei și al costumului. Repetiile aflate într-un stadiu înaintat pe scena sălii Studio a Teatrului Național „I. L. Caragiale", ne-au permis să întrezărim viitorul spectacol. Regia n-a urmărit să evidențieze latura strict comică a textului care poartă iscălitura de traducător a maestrului Tudor Arghezi. Axîndu-se pe ideea forței de zumanizante a banului, devenit scop în sine, el va sublinia posibilitățile de tragi-comedie ale talentului lui Grigore Vasiliu Birlic și ale întregului colectiv actoricesc ce-l va încînta pentru a oferi publicului bucureștean un „Acar" nu numai într-o nouă versiune scenică, dar și într-o nouă viziune.

Radu RUPEA

„Ocolul pămîntului în 80 de zile"

Astă-seară, Teatrul pentru tineret și copii prezintă în premieră pe tară „Ocolul pămîntului în 80 de zile", comedie satirică de Pavel Kohout, după Jules Verne.

Un punct original îl constituie desigur faptul că nouă actori (Arcadie Donos, Dinu Ianculescu, Felix Caroly, Jean Iorin, Const. Dinescu, Gh. Angheluță, Val. Lefescu, Ion Anghel, Marin Moraru) vor interpreta în acest spectacol 73 de roluri, ceea ce constituie desigur un record în această materie. Deoarece montarea necesită și o importantă parte coregrafică s-a apelat la o serie de dansatori ai Teatrului de Operă și Balet.

Direcția de scenă a spectacolului aparține regizorului Radu Penciulescu. Decorurile și costumele sînt realizate de Adriana Leonescu.

Primul tur de manivelă

La acest sfîrșit de săptămînă, în comuna Purcăreni din regiunea Brașov, echipa de cineaști condusă de regizorul Liviu Ciulei, având ca operator pe Ovidiu Gologan, da primul tur de manivelă la noul film romînesc „Pădurea spînzuraților". ecranizare a romanului cu același titlu de Liviu Rebreanu. În distribuție : Șerban Cantacuzino (rolul titular), Ștefan Ciubotărașu, Ana Szeles, G. Kovacs, Liviu Ciulei și alții.

SCURT POPAS LA TEATRUL DE STAT DIN SIBIU

În centrul Sibiului panouri mari invită publicul la spectacolele teatrului din localitate. E mai mult — ca să spunem așa — o invitație onorifică deoarece casele de bilete sînt foarte solicitate iar interogația „n-aveți un bilet în plus ?" este frecventă în fiecare seară.

În holul teatrului, am întîlnit o veche cunoștință de pe scena Teatrului Național „I. L. Caragiale", actorul Șerban Iamandi, actualmente director al Teatrului din Sibiu. Discuția s-a înfiripat pe loc avînd ca subiect — cum este lesne de înțeles — stagiunea sibiană.

— Stagiunea am deschis-o — ne-a spus tov. Șerban Iamandi — cu piesa „Rețeta fericirii" de Aurel Baranga. Totodată am reluat din stagiunea trecută „Taina" de Horia Stancu, „Orfeu în infern" de Tennessee Wiliams și spectacolul de miniaturi „7 păcate". În același timp teatrul nostru organizează recitaluri de poezie, dedicate marilor noștri poeți, care se bucură de o mare atenție din partea publicului sibian. Bunăoară, recitalul de poezie „Mihai Eminescu" pe lîngă faptul că a oferit actorilor noștri posibilitatea de a exprima farmecul versului eminescian, ne-a prilejuit încă un contact entuziast cu publicul.

— Ce premiere aveți în pregătire ?

— Sîntem într-un stadiu foarte avansat cu repetițiile noii lucrări originale a tînărului dramaturg Gheorghe Vlad, intitulată „Punctul culminant". Spectacol cu premiera în luna noiembrie să avem premiera. În stagiunea trecută am lucrat cealaltă piesă a lui, „Îndrăznește", care s-a bucurat de o bună primire. Într-un anumit fel „Punctul culminant" este o continuare a primei sale piese și, sper, — prin felul în care o vom pune în scenă — va vorbesc și în calitate de regizor al noului spectacol — să ne prezentăm cît de cît la un... punct culminant.

— Ca să nu punem punct răspunsului ei mai degrabă virgulă, vă rugăm să ne vorbiți și despre celelalte piese.

— O altă premieră apropiată este „Despot Vodă" de Vasile Alecsandri, în regia lui Louis Veachis. Totodată, secția de limbă germană a teatrului nostru pregătește piesele „O fată de lumă" de Aurel Sorin și „Cinele grădinarului" de Lope de Vega. Nu uităm, firește, nici turneele pe care le vom întreprinde în lunile ce urmează în orașele și satele din raionul nostru.

O soțerie ne-a vestit că peste cîteva zile va începe spectacolul „Orfeu în infern". Cum directorul teatrului, Șerban Iamandi este și regizorul spectacolului, ne-am luat rămas bun pe grabă, urmărindu-l mai departe însă de data aceasta din... stal.

D. T.

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

Teatrul Muncitoresc C. F. R.:
„Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită"
de Bertold Brecht

Publicul nostru, căruia i s-au oferit, în ultimii ani, multe prilejuri de a-l cunoaște pe Brecht apreciază la acesta pasiunea ideilor, concepția asupra problematicii, argumentația combativă și polemică. Acestea sînt trăsăturile generale ale operei lui Bertold Brecht, și sînt mai ales ale satirei care ne înfățișează ascensiunea uluitoare a unui Keeler (ucigaș plătit) și a bandei sale, de la tîlharia sordidă clandestină, pînă la banditismul, asasinatul și teroarea oficială, cu sprijinul legii și în atmosfera ovațiilor de solemnitate publică. Aceasta este ascensiunea uluitoare a lui Adolf Hitler și a bandei sale de criminali naziști.

Nu rareori în opera sa, Brecht a prelucrat basme, motive folclorice, legende, și chiar opere literare culte, pentru a le da o argumentație realistă, pentru a servi contemporaneității o soluție la problemele sale proprii. De data aceasta, Brecht a prelucrat realitatea istorică în termenii fanteziei, pentru a scoate cît mai puternic în relief valoarea ei de generalitate. Hitler a devenit Arturo Ui, pentru a ne arăta că fascismul nu e o problemă germană, ci, cel mult o ilustrație și o lecție germană. Hitler a devenit Arturo Ui pentru a ne dovedi că oriunde, în capitalism și burghezie, el poate întrepo o ascensiune pe a cărui cea mai de jos treaptă, crima clandestină devine crimă de stat, iar victima individuală devine victimă colectivă, la proporțiile unui popor întreg, a tuturor popoarelor. Dacă... dacă ascensiunea lui Arturo Ui nu e oprită la timp.

Acest „dacă" cuprinde în sine problema centrală a dramei. Cu toate că în acțiunea ei etică și în conflictul ei direct, rolul maselor apare aproape figurativ, aceasta nu este nici o omisiune, în analiza ideologică a fenomenului de care nu Brecht s-ar fi făcut vinovat la modul acesta simplist. Autorul a vrut ca masele să nu apară oarecum pasive prin întîndere, în fața valului de teroare gangsterească, după cum a vrut în același timp, ca ele să-și arate repulsia profundă și inadeterența totală fată de grosolana demagogie sub care încearcă să se ascundă bestialitatea hitleristă ca și interesele antipopulare ale trusturilor. El a arătat că sila și ostilitatea tăcută a omului cinstit nu sînt suficiente pentru a opri ascensiunea lui Arturo Ui. Este indispensabilă dezaprobarea colectivă a actelor sale, este indispensabilă lupta de masă împotriva ticălosului. Brecht a scris și a strigat „Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită", în anul 1941, cînd aventura hitleristă declanșase războiul, cînd se angaja în agresiunea anti-sovietică, aventură în care avea să-și fringă gîtul. S-ar fi zis că, în acel moment, nu se mai putea face nimic. Dar dacă Hitler ar fi fost doborît în 1941 cîte incalculabile jertfe n-ar fi fost scutite ! Deci, nu e niciodată prea tîrziu, și ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită chiar cînd crima pare să-și fi atins apogeul. Dar e bine ca masele, popoarele, singurele capabile să stăvilească, să înțeleagă că soarta lor stă în mîna lor.

Acesta e tîlcul cel mai adînc și ultim al satirei despre Arturo Ui. Incolo, totul este admirabilă fanteziе brechtiană, radiografiere la os și la esență a tipologiei hitleriste, yunkeriste și monopoliste.

E un mare merit al Teatrului Muncitoresc C.F.R. de a fi făcut cunoscută publicului bucureștean această operă de frunte a dramaturgiei brechtiene, iar spectacolul realizat — cu participarea entuziastă a aproape întregului colectiv artistic — este de un merit egal. Ne-am obișnuit a spune, ba chiar a crede că autorul unui spectacol este regizorul, și dacă acesta este adevărul, n-am să-i precupețesc lui Horea Popescu o prea bine meritată laudă. Cu toate că de o dinamică inegală, cu pulsații foarte diferite, spectacolul are, în ansamblu, forța marilor construcții, care se impun prin masivitatea și elanul întregului. Mergînd în deplin acord în concepțiile generale ale lui Brecht, care a declarat că scopul supreme al teatrului este cel educativ, și nu s-a ferit nicidată, ca orice om conșecvent cu principiile sale, nici chiar de riscul unui oarecare didactieism, Horea Popescu a însoțit desfășurarea dramei cu filme documentare ale epocii hitleriste și cu un prețios comentariu istoric vorbit. Astfel, publicul înțelege cu mult mai ușor care este planul simbolic al parabolei epice, iar regizorul, cu un instinct foarte pătrunzător, a înțeles că această reprezentație istorică cinematografică, nu numai că nu va apărea exterioară, dar va introduce un element foarte dramatic în desfășurarea organică a piesei. Nu sînt, în general, simpatizant al acestor auxiliare, dar recunosc că în cazul de față această soluție s-a justificat prin rezultate excelente. Oricîte merite i-aș recunoaște regizorului, nu pot să i-l atribui pe acela al scenografiei, căci acesta e, fără îndoială, meritul lui Jules Perahim, foarte inspirat în decorurile simple, sugestive, grandioase la cel mai pur mod satiric pe care el le-a pus la dispoziția acestei aluzii istorice. Fantezia rece a lui Perahim a servit cum nu se poate mai bine fantezia rece, inteligentă și sarcastică a lui Brecht, cu nitrogen de soluții neașteptate, memorabile.

Distribuția cuprinde peste 50 de pers naje, însoțite de și mai multi figuranți, ce se găsesc nu rareori în scenă în același timp.

Evident, desi regretabil, nu poate fi vorba de menționarea tuturor rolurilor și interpreților respectivi. În rolul lui Arturo Ui-Hitler, l-am așteptat cu mult mai nerăbdare pe Ștefan Mihăilescu-Brăila. Aici a fost vorba de comedia caricaturală, grotească, arzătoare la maximum, și nu se poate contesta că, fără a atinge nivelul interpretării celuilalt mare rol brechtian, Puntila, creatia excelentului actor este de mare clasă. Ea are însă multe inegalități, și dacă la momentele de apogeu comic (de pildă, lecțiile de dicțiune, scena cu Dogsborough-Hindenburg, discursul final), se prezintă fără cusur, în momente de obșnuită curgere a acțiunii, prezintă momente de monotonie și lîncezeală. Pe Roma-Roehn (fostul comandant al trupelor S.A., asasinat de Hitler), l-a jucat Colea Răutu cu binecunoscuta sa sobrietate, foarte potrivită pentru tipul acestui criminal intravestit și cu o mască aluziv-simbolică de cel mai bun efect. În rolul lui Girolo-Goebbels, Corado Negreanu a realizat foarte sugestiv chipul respingător al ministrului fost șef al propagandei hitleriste. Ion Pogonat, în rolul lui Giri-Goering, s-a bazat prea mult pe fizicul său în caturare unei asemănări superficiale și nenuantate. Dogsborough-Hindenburg a fost interpretat cu simple, dar convingătoare mijloace de Aurel Chițescu în timp ce Iulian Necșulescu în Clark-von Papen a compromat obișnuitele sale mijloace de lirism și pasiune continută în favoarea unui personaj nu din cele mai subtile și variat. În rolul prostituatei Daisy, Ileana Codarcea a pus un colorit simplu și țipător, bine adecvat personajului, în timp ce Gratiela Albini a fost prea lipsită de intentii în rolul văduvei Dullfet-Dollfuss. Marga Angelescu a susținut numai cu vocea și dictiunea, alfiudu-se mai tot timpul în întuneric, sarcina comentatorului în grea luptă cu fondul sonor al spectacolului și cu admirabila muzică de scenă. Mai trebuie neapărat citați Traian Dănceanu, Cornel Vulpe, Costel Gheorghiu și Ion Vîlcu.

Radu POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr. 318
•
Sîmbătă
9 noiembrie 1963
•
8 pagini — 1,50 lei

VITRINE 1964

Mamaia, minunata stațiune de pe litoral — pe drept cuvînt denumită perla Mării Negre — s-a dovedit în acest an, mai mult ca oricînd, o gazdă deosebit de mărinimoasă. Sub soarele torid al verii, nisipul auriu al falezei, splendidele hoteluri, marile restaurante au cunoscut animația miilor de vilegiaturiști romîni și străini. Mai tîrziu, spre sfîrșitul sezonului, stațiunea s-a dăruit cu generozitate muzicii, reunind — într-o primă și fructuoasă întrecere — pe cei mai buni compozitori și interpreți de muzică ușoară.

Iar acum, cînd marea a îmbrăcat culoarea cenușie a zilelor de toamnă, cînd orga valurilor răsună mai puternic sub suflul lui Eol, Mamaia găzduiește un nou eveniment. În marile și elegantele săli ale hotelurilor și restaurantelor „Perla", „Select", „Sirena", „Flora" și „Doina", și-au dat întîlnire peste 2 000 de reprezentanți ai industriei și comerțului, pentru a-și spune cuvîntul și a hotărî asupra articolelor vestimentare și de încălțăminte, a produselor de uz casnic, electrice, muzicale, sportive etc., pe care fiecare dintre noi le vom putea întîlni — în prima jumătate a anului viitor — în vitrinele magazinelor. Iată, așa dar, un minunat prilej de a arunca o privire în marea vitrină a anului 1964, pentru a vă informa asupra noutăților și surprizelor plăcute oferite cumpărătorilor.

Moda — fantezie și bun gust

Primele exponate — care ne reținprivirile — sînt acelea de la parterul hotelului „Perla", în mai multe vitrine. Aici expun creatorii de confecții.

Manechine și suporturi speciale etalează întreaga gamă a modei viitorului an, care se distinge prin fantezie și bun gust. Nici nu știi unde să te oprești mai întîi, deoarece exponatele sînt numeroase: peste 2000. Dacă ținem seama de faptul că majoritatea modelelor din această bogată colecție sînt noi, ne putem forma o imagine mai completă asupra strădaniei depuse de creatorii din fabricile noastre de confecții — fabrica de confecții și tricotaje și I.I.S. Arta Modei din București, fabrica „Mondiala" din Satu Mare, F. C. Bega — Timișoara, F. C. Arad și altele — pentru nou, originalitate, eleganță.

Noi articole de încălțăminte și marochinărie (sus), aspect din timpul contractărilor (jos)

Să începem cu garderoba feminină. Rochiile de vară se disting prin varietatea țesăturilor din care sînt confecționate: țesături din fire fine, satinate. La concepereaconfecțiilor pentru femei — și în special a confecțiilor de după amiază — s-au ales lenajuri de culoare deschisă, utilizîndu-se combinațiile de culori.

O notă distinctă fac raglanele din țesături de balon, ornamentate cu garnituri din tighele, dintr-o altă culoare decît cea a materialului textil respectiv. Pentru impermeabilele din relon sînt caracteristice coleretele gen pelerină. Paltoanele sînt confecționate din țesături fantezi, prevăzute cu garnituri din diferite blănuri artificiale. La acestea se adaugă și mantourile elegante, confecționate din lupon spicat.

Față de sezoanele precedente, de astă dată moda masculină este mai pregnant și mai multilateral oglindită în colecțiile de confecții prezentate la

Cleopatra RĂDULESCU
și Mircea SCRIPCA

• *(Continuare în pag. 6-a)*

Ce știm despre Cosmobiologie?

de D. Buican
candidat în științe biologice

Zările clasice s-au spart. Orizontul nu se mai sprijină ca odinioară pe cîrfurile stîncilor sau ale arborilor ori pe întinsurile stepei și pe valul, încărcat de pești și aștri, al „eternelor ape". Odată cu țîșnirea impetuoasă a navelor cosmice, din „leagănul" umanității — care este Pămîntul, omul ajunge „ca luceafărul" să vadă:

„Un cer de stele dedesubt
De-asupra-un cer de stele"

Dacă viteza cu care se circulă în Cosmos s-ar apropia, sau ar atinge chiar, viteza luminii, s-ar adeveri și partea a doua a catrenului eminescian și anume într-adevăr ar:

„Părea un fulger ne-ntrerupt
Rătăcitor prin ele".

Din preistoria cosmobiologiei

Utopia lui Giordano Bruno, „ereticul" ars pe rug de inchiziție, se adeverește. El a anticipat genial posibilitatea existenței unei multitudini de lumi ca ființe vii, în universul infinit.

Mult mai tîrziu, în secolul trecut, au apărut unele păreri științifice care susțineau că viața terestră își are obîrșia în Cosmos. Versiunea cea mai răspîndită a teoriei extraterestre a vieții îi revine savantului Svante Arrhenius. El susținea că presiunea radiației luminii care străbate spațiul cosmic ar putea transporta germeni ai vieții din corpurile cerești, în care aceasta ar exista, pe cele încă sterile, fecundîndu-le în acest chip.

Sînt unele ipoteze moderne care consideră că nu numai sporii au circulat, în preistoria biologică, de pe un corp ceresc pe altul, ci că înșiși oamenii altor planete aflate într-un stadiu înaintat de civilizație, ar fi vizitat pămîntul în calitate de cosmonauți. Părerea aceasta se bizuie numai pe presupuneri și pe unele vestigii interesante, și încă inexplicabile, ale antichității. Cunoștințele astronomice excepționale ale popoarelor vechi, mai ales ale celor egiptene, precum și unele construcții antice, arată un grad de civilizație foarte înaintat, care ar putea fi, după unii, explicat prin astfel de incursiuni cosmice.

Omul modern în Cosmos

Era cosmică, inaugurată de sputnicii și cosmonauticii sovietici, are drept fruct o nouă știință — cosmobiologia aflată la încrucișarea mai multor domenii: biologie, fizică, chimie, astronomie etc.

Cosmobiologia se referă deopotrivă la viața în Cosmos a organismelor terestre, ca și la viața existentă în afara Pămîntului. Deocamdată s-au acumulat date certe asupra comportării organismelor vii în condiții extraterestre. De o însemnătate deosebită a fost lansarea rachetelor cu animale și apoi cu oameni la bord.

• (Continuare în pag. 3-a)

UNDE-I HANDALUL?

S-a urcat în tren undeva pe la Leordina și a coborît tocmai la Moisei, la vremea cînd razele soarelui spală întunecimea nopții și albesc totul în jur. Își pusese în gînd ca de aici, de la Moisei, să nu mai ia autobuzul, ci să meargă pe jos, socotind că pînă la apusul marelui astru va ajunge, într-un fel, în vîrful muntelui, acolo sus, la pășunile alpine unde de atîția ani la rînd își găseau sălaș și hrană turmele de oi.

Mergea agale ca omul obișnuit să străbată pe jos distanțe mari. Era un țăran vîrstnic dintr-un sat îngropat în depresiunea maramureșană. Drumul pe care pornise îl cunoștea destul de bine pentru că, în viața lui, îl străbătuse de multe ori. Știa că din Moisei trebuie să meargă tot înainte, avînd drept călăuză Pietrosul, al cărui vîrf înalt de peste două mii și trei sute de metri, se profila în dreapta, spintecînd semeț spuma albă a norilor. Prima așezare pe care se aștepta s-o întîlnească în cale era Borșa, de unde, cotind la stînga, pe valea Cislei și ținînd drumeagul care-i însoțește cursul va da neapărat de ținta călătoriei sale: Baia Borșa. Aici, în apropierea centrului minier — a „Handalului", cum îi spun localnicii — trebuia să se afle, pe undeva și știna.

Omul nu mai fusese prin aceste locuri din 1945. Iar acum, cînd țăranul străbătea din nou vechiul drum, nu contenea să se minuneze de toate schimbările întîlnite în cale. Chiar în Moisei, la ieșirea din gară, era să se lovească, nas în nas, de o înjghebare industrială pe care n-o mai văzuse altădată: centrul de prelucrare a fructelor de pădure. Smeura și afinele, murele și măceșele, ciupercile și poamele pădurețe, tot ceea ce dădea codrul pe de-a gata, era cules și ales de mîna omului, preparat și transformat pe gustul și nevoile cumpărătorilor. La Borșa, acolo unde știa că se află din vechime o cazarmă, a întîlnit în locul ei un sanatoriu unde-și refac sănătatea oamenii cu plămînii mai slabi. Casele noi din sate, căminele culturale, dispensarele medicale, clădirile

Vasile INOAN

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Francisc Cotoz, secretarul Comitetului de partid al exploatării, stînd de vorbă cu șeful de echipă de la mina Emeric, Vasile Ștefan Timiș și cu mecanicii Ion Joreanu Timiș, Ion Sandor, Vasile Mihali

ÎN CURÎND
LA LIBRĂRII ȘI LA CHIOȘCURILE DE ZIARE
ALMANAHUL „MAGAZIN" 1964

În împărăția dealurilor și a viilor

De la Crasna intri în împărăția dealurilor. Șoseaua și linia ferată își fac cu greu loc printre înălțimi, șerpuind capricioase și legănîndu-se sus și jos ca într-un imens tobogan. Ținutul Hușilor își vestește apariția prin viile întinse care împînzesc multe dintre dealuri. Multe, dar nu toate. Căci unele înălțimi îți apar încă golașe, sterpe, neprimitoare. Timpul și mai ales nepăsarea le-au zmuls treptat prețiosul înveliș fertil descoperind ceea ce specialiștii numesc „roca-mumă". Iar aceasta e o mumă vitregă care nu permite nici unei plante să se aciuieze la sînul ei.

Despre lupta oamenilor pentru a îmblînzi această neospitalieră rocă, despre eforturile lor pentru a transforma dealurile sterpe în vii, livezi și pășuni roditoare este vorba în rîndurile ce urmează.

Mai periculos decît filoxera

La sfîrșitul secolului trecut viile de pe dealurile Hușilor, ca și celelalte din țară, au suferit crunt de pe urma invaziei filoxerei. Din miile de hectare ale podgoriei s-a ales praful și pulberea. Oamenii le-au cîrpit apoi cum au putut, în special prin cultivarea hibrizilor producă-

Paul MARIAN
și M. BERAM
Fotografia: Nicu VASILE

• *(Continuare în pag. 4-a)*

In Cișmigiu

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

Pînă mai ieri era altfel...

Pînă mai ieri Cișmigiul te primea pictat în nuanțe pastelate și culori vii, contopite într-un amestec policrom de parcă toate paletele din lume s-ar fi răsturnat din greșală aici, derutînd și încîntînd privirea. Azi s-a fixat la cîteva: galbenul lămîiei, roșul ruginei și verdele vestit.

Pînă mai ieri Cișmigiul te primea plin de mișcare și zgomot — înfiorat de strigătele fericite ale copiilor care se dădeau în scrînciob, atent la amintirile depănate molcom de pensionari, îngrijorat de scîncetele din cărucioarele cu coviltir roz sau bleu, preocupat de șoaptele viitorilor studenți care învățau la anatomie.

Pînă mai ieri Cișmigiul te primea cu o politicoasă indiferență — avea prea mulți oaspeți ca să se poată ocupa de fiecare.

Pînă mai ieri era altfel... și deodată, Cișmigiul și-a schimbat înfățișarea, veșmintele, obiceiurile, culorile, oamenii, zgomotul, tot! Această metamorfoză are întotdeauna același efect: aduce un pic de tristețe. Așa se întîmplă în fiecare an, de 116 ani de cînd trăiește bătrînul Cișmigiu.

La începutul veacului trecut grădina aceasta — atît de frumoasă și atît de iubită de bucureșteni — nu era decît o mlaștină acoperită de papură și invadată de insecte. I se spunea „Lacul lui Dura neguțătorul". Malurile mlăștinoase ale Dîmboviței se întindeau departe, de la zidurile mănăstirii Sărindari (unde se află azi Casa Centrală a Armatei) pînă la locurile de pe străzile Gutemberg și Schitu Măgureanu, pierzîndu-se apoi în pădurea Cotrocenilor. Despărțită cîndva prin tăierea Podului de pămînt (Calea Plevnei), partea dinspre Cheiul Gîrlei a rămas cu numele de „Giafer", iar cea dinspre oraș cu numele de „Cișmedji". După obiceiurile vremii, ambele denumiri erau turcești — una însemnînd „dumbravă", cealaltă „șipot de izvoare" (prin acele locuri aflîndu-și izvorul mai multe vine de apă). După alte versiuni, balta și-a căpătat acest nume după ce Nicolae Mavrogheni a încredințat întreținerea unor cișmele breslei cișmigiilor, conduși de un Mare Cișmegiu care locuia prin preajma bălții.

Cert este că secarea bălții și transformarea ei în grădină se datorează domnitorului Gheorghe Bibescu, care a adus din Austria pe priceputul grădinar Mayer pentru rostuirea pajiștilor și din Franța pe Marsillon pentru lucrul fîntînilor. Mai tîrziu olandezul Rebhuhn, „horticultor peisagist" a sporit și el frumusețea Cișmigiului, acesta transformîndu-se într-o grădină care era comparată de străini cu cele mai frumoase din lume: „Parcul Cișmigiu întrece tot ce-ar putea oferi Germania... Nu recunosc alt oraș, afară de Paris, pe care să-l pot compara în această privință cu Bucureștiul" — declara F. Lassale în 1857 în notele lui de călătorie.

Tocmai datorită frumuseții lui, Cișmigiul a găzduit ani de-a rîndul toate serbările Bucureștiului de altădată și toate curiozitățile lui: „Cremo, renumitul echilibrist american va trece pe o sîrmă lacul cu și fără cumpănă" — informa „Universul" în 1886, — „În Cișmigiu s-au întîlnit mai mulți bicicliști care au pornit la Gara de Nord să primească pe niște șampioni străini cu lampioane venețiene" — scria „Timpul" în 1897 — „Celebra Leona Darie va da încă o reprezentație de ascensiune simbătă în „Cișmigiu" — anunța „Fontana Blanduziei" în 1889... Rezultatul curselor de velocipede, alergările în sac, teatrul de maimuțe, zborul unei „miss" cu aerostatul-balon — toate distracțiile care dăruiau emoții bunicelor noastre și satisfacții de mare aventură bunicilor noștri au fost găzduite de bătrînul Cișmigiu.

Duminica, domnișoare cu umbreluță și domni cu monoclu se amestecau printre șomeri și oameni amăriți ca să asculte muzica militară a regimen-

Pia RĂDULESCU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

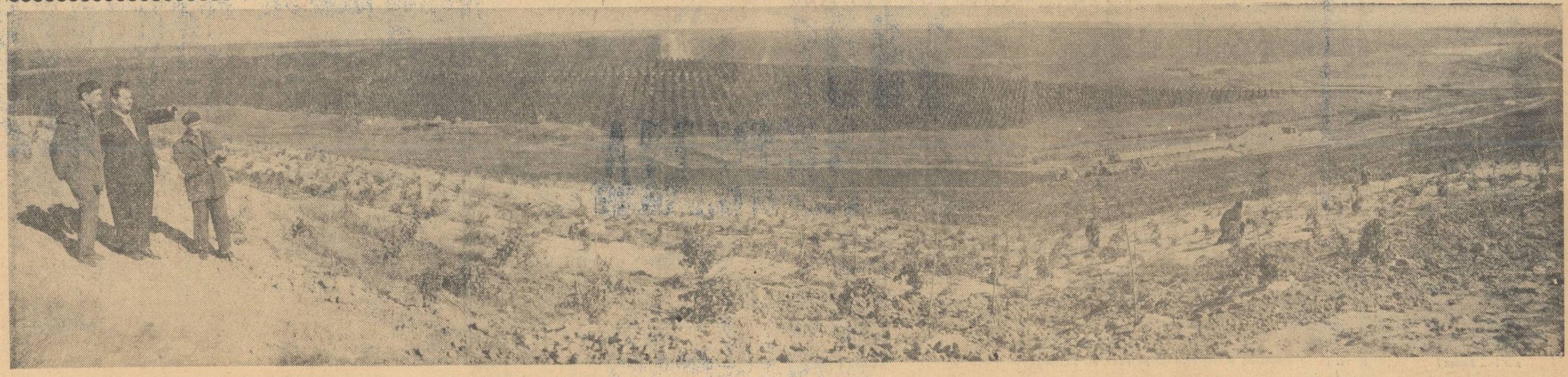

DE PRETUTINDENI

LIZZY IZDOL din Iohannesburg (R.S.A.) deține un record mondial original. Ea a vizionat în decursul vieții 9.464 de filme și a petrecut în întunericul sălilor de cinematograf 26.660 de ore. Recordmana este în vîrstă de 77 de ani.

●

LOCALITATEA balneară Cannes din Franța este lăudată în termenii următori într-unul din prospecte: „Dacă aflîndu-vă la Cannes ați văzut dimineața picături de apă pe flori și frunze, nu vă speriați. Nu sînt picături de ploaie ci de rouă. La Cannes clima e minunată, nu plouă mai niciodată. Vreți o dovadă grăitoare în acest sens? Aflați că ultimul magazin de umbrele a fost închis încă acum doi ani. Patronul s-a mutat la Nissa".

●

UNEORI este foarte greu sau chiar imposibil să fii tată și totodată... primar. Lucru de care s-a convins domnul Albert Riquier, primarul localității Beuvry. Fiica sa care n-a atins încă majoratul (21 de ani în Franța) urma să se căsătorească cu tînărul Florin Souffet — fiul locțiitorului său. Fiind vorba de o minoră, chiar fiica lui, primarul nu avea voie să-i acorde dispensă de vîrstă. Nici locțiitorul său nu putea să-i țină locul în acest caz căci nici fiul lui nu este major. Urmează ca să fie desemnat de către Consiliul municipal un ofițer al stării civile care va primi atît consimțămîntul părinților cît și cel al tinerilor căsătoriți.

●

BĂTRÎNUL milionar Waserheal din Long Island — proprietarul unui mare magazin universal era în acea zi fericit ca niciodată. Nepoata sa, Fernande, împlinea 17 ani și el organiză în cinstea „evenimentului" un mare bal. Mîncărurile și vinurile servite, distracțiile oferite, surprizele, toate au încîntat pe tinerii musafiri ai Fernandei invitați în casa (cu 40 de camere) închiriată special în acest scop. Totuși în zori, musafirii începuseră să se plictisească. Pentru a înviora atmosfera cineva propuse dărîmarea casei. Propunerea a fost primită și casa a fost pur și simplu făcută bucăți, bucăți ce au fost aruncate în apele oceanului apropiat. Casa, mobila, covoarele, vesela, totul, totul a fost distrus și dat pradă valurilor. La intervenția poliției, sesizată de vecinii care s-au plîns de scandalul zgomotos Fernande ripostă cu cel mai firesc aer de nevinovăție: „De ce vă alarmați? Bunicul o să plătească totul...

●

MAI BINE de 150 de ani s-a considerat că „boul de mare" (Uranoscopus scaber), specie de mamifere descrisă de Steller în sec. al XVIII-lea, a dispărut cu desăvîrșire. Cu totul întîmplător echipajul unei baleniere sovietice a descoperit recent în apropiere de capul Navarin (Kamceatka) un grup de șase exemplare din această specie. Boul de mare seamănă cu morsa și foca, dar este mult mai mare. Pielea lui este de culoare întunecată, capul nu prea mare, cu buza despicată. Aceste vietățuitoare marine nu au gît, lungimea lor atingînd 6—8 metri.

●

MUZEUL de instrumente muzicale din Markneukirchen este binecunoscut în R.D. Germană și peste hotare. În sălile muzeului sînt expuse 1400 instrumente muzicale, dintre care unele datînd încă din epoca bronzului. Atenția vizitatorilor este atrasă în mod deosebit de două viori, avînd fiecare lungimea de 45 mm., care alături de un violoncel de 9 cm se numără printre cele mai mici instrumente muzicale din lume. Tot aici poate fi văzut un instrument cu coarde folosit în urmă cu 700 de ani de interpreții de muzică populară.

●

MARE a fost uimirea clienților unui bar situat în apropierea plajei din Palm Beach (Florida) cînd pe ușă au intrat cîteva zeci de... broaște țestoase. Încălzindu-se pe nisip la razele soarelui, aceste animale, în loc să se îndrepte spre mare, au luat o direcție cu totul opusă și, după ce au travetsat o șosea, au invadat pur și simplu barul.

●

ÎN TIMP ce zbura deasupra munților Kirghiziei, un avion monomotor, AN-2 a fost atacat de doi condori giganți. Una din păsări a lovit cu putere aripa aparatului al cărui pilot a trebuit să facă diferite manevre pentru a evita ciocnirea cu a doua. Pilotul a efectuat apoi o aterizare forțată pentru repararea avariilor provocate de cele două păsări.

●

CONCURSUL de pescuit desfășurat în orașul englez Folkestone a fost cîștigat de un francez, d-l Marcel Auscher. Pe fericitul campion l-au apucat însă amețelile cînd a aflat că premiul cuvenit era o călătorie de trei zile în... Franța!

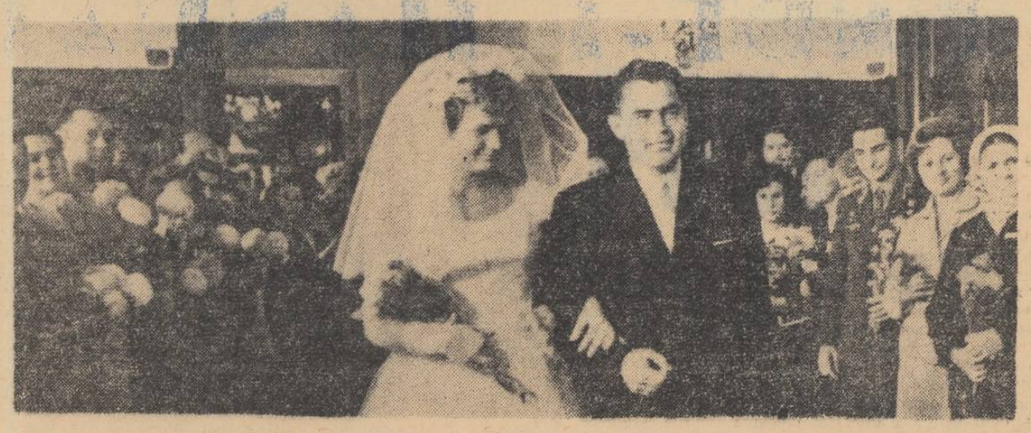

NIKOLAEV-TEREȘKOVA
PRIMA FAMILIE DE COSMONAUȚI

La Palatul căsătoriilor de la Moscova a avut loc zilele trecute un eveniment deosebit — oficierea căsătoriei cosmonauților Valentina Tereșkova și Andrian Nikolaev. Fotografia noastră înfățișează un aspect de la celebrarea căsătoriei

Cu vasul „Litva" în apele Mediteranei

Călătoria cu vasul „Litva" în bazinul Mediteranei, prilejuită de recenta întîlnire mondială a ziariștilor, ne-a oferit posibilitatea de a cunoaște unele din grandioasele vestigii ale civilizației antice și numeroase aspecte ale contrastelor vieții contemporane a popoarelor din această zonă.

Vechiul Bizanț

Vasul înainta de-a curmezișul Mării Negre. Drumul maritim care leagă Constanța de Istanbul dezvăluie o privelițe de un pitoresc deosebit. La început, pămîntul se depărta pe nesimțite pînă cînd dispărea, apoi pe măsură ce vasul înainta reapărea cu povîrnișurile sale verzi, cu livezi și stînci negre. Ne apropiem de țărmul turcesc. Mărginit de construcții, Bosforul seamănă cu o stradă podită cu apă. Prin fața noastră defilează clădiri și stînci care tremură răsturnate în apă. În port, multe vase și bărci cu motor ce forfotesc printre ele.

Ajunși la Istunbul, schimbăm vasul cu autobuzele Oficiului de turism din localitate.

Începînd încă din port, ghidul, un tînăr foarte comunicativ prezintă cadrul general al Istanbulului. Ridicat pe malurile european și asiatic ale Bosforului, Istanbulul, vechiul Bizanț, și ulterior capitala imperiului otoman, posedă numeroase monumente istorice și opere de artă. Mașinile se opresc în apropierea moscheii albastre, pe locul vechiului hipodrom bizantin. Aici se înalță zvelte trei coloane: obeliscul lui Teodosie, un bloc monolit de granit de 30 tone, coloana lui Constantin și coloana de formă șerpuită care pe vremuri, ne explică ghidul, avea în vîrf trei capete de balaur „sfărîmate" de fostul patriarh al Bizantudui. Capul de aur, spune el cu mîndrie, se află la British Museum din Londra.

Traversăm strada și intrăm în moscheea albastră a Sultanului Ahmed. Se spune că este singura moschee cu 6 minarete. În interior, pereții sînt tapisați cu plăcuțe de mozaic albastru. Lumina pătrunde difuz prin orificiile mici ale ferestrelor, formînd un joc feeric de culori și lumină, o ambianță fermecătoare. La mijloc, un imens policandru agățat de o cupolă cu un diametru de aproape 30 m, suspendată pe 4 coloane masive de marmură.

Unul din cele mai vechi monumente bizantine este Biserica Sf. Sofia, pe care Ataturk, după proclamarea Republicii a declarat-o muzeu. A fost construită în decurs de cinci ani, pe timpul lui Justinian. La zidirea ei au fost folosite cele mai prețioase materiale aduse din întreaga împărăție. Intrăm înăuntru, după ce ne scoatem pantofii și încălțăm papuci. Amestecul de mozaicuri în motive bizantine, coloanele de marmură în verde și roșu, incrustațiile de pe pereți creează un decor de un colorit uimitor.

La vechiul palat al sultanilor, astăzi Muzeul Serai, s-au încheiat investigațiile noastre în trecutul îndepărtat al imperiului otoman. Această instituție o întîlnim în multe descrieri ale cronicarilor noștri sub numele de Înalta poartă Cu sute de ani în urmă, în curtea imensă și prin încăperile palatului se agita imensa armată de slujitori ai sultanilor. Acum, în muzeu, se află doar suita de figuri ale sultanilor și mahomeților imortalizate pe pînză, multe obiecte de porțelan și bijuterii.

Ne îndreptăm către bazar, în drum străbatem bulevarde și străzi înguste, întortocheate.

Istanbulul prezintă un tablou, tipic oriental, cu aspecte foarte diverse: vile somptuoase și case vechi, limuzine și oameni cărînd pe cap pachete și coșuri. Pe străzi și prin cafenele mulți bărbați, în special tineri, cu preocupări de ocazie. Aceste imagini fugare ne fac să înțelegem parcă mai bine cită nevoie are poporul turc de pace pentru a-și făuri o industrie națională care să ofere de lucru.

Bazarul este adăpostit sub un acoperiș imens. Pe cele circa 200 de străzele, de sub acoperiș, sînt înșirate, una lîngă alta, prăvăliile și tarabele negustorilor ambulanți. Din loc în loc, pe străzile orașului se găsesc mici bazaruri cu marfa expusă pe tarabe, în aer liber. Negustorii, într-o continuă fierbere, duc „o luptă aprigă" cu clienții: „lupta" sfîrșește atunci cînd fiecare este convins că l-a înșelat pe celălalt.

Seara, înconjurate de mii de lumini, monumentele orașului îți poartă închipuirea într-un trecut îndepărtat, la tumultoasa istorie a imperiului otoman.

La poalele Acropolei

La Pireu am ajuns tîrziu. Soarele dogorea puternic. Pireul este unit cu Atena printr-o autostradă largă, cu o fîșie de gazon verde pe mijloc, pe margini sînt săditi oleandri.

Atena se prezintă mîndră de trecutul său glorios. Acropole, de pe un deal domină cu autoritata-i nemuritoare împrejurimile.

După ce străbatem orașul suim o alee abruptă, străjuită de chiparoși și cactuși. O adevărată minune a arhitecturii. Au trecut mii de ani de zile de cînd a fost zidit, dar nicăieri nu s-a izbutit să se ridice o construcție mai înălțătoare. Totul aici este de o frumusețe pură, de o perfecțiune impunătoare. În ansamblul de monumente de pe Acropole, Pantheonul, templul zeiței Atena, este considerat ca unul din cele mai măreț monumente ale lumii. Are 50 de coloane din marmură, a cîte 72 tone fiecare. În ciuda greutății, pare extrem de ușor, parcă plutește La poalele Acropolei, este situat vechiul teatru antic. Aici se desfășoară de obicei festivaluri muzicale internaționale. Anul trecut atenienii au aplaudat măiestria artei interpretative a Filarmonicei de Stat „George Enescu" și pe dirijorul ei, maestrul George Georgescu.

Acropole dă Atenei contemporane farmec și măreție. El este un puternic punct de atracție pentru turiști.

Pe străzile Panepistindau și Stadion, sînt concentrate marile magazine, formînd un vast și sobru centru comercial. Cartierul din jurul Palatului regal

NOTE DE CALATORIE

are aspectul unei stațiuni de odihnă cu vile și arbori ornamentali. Locuitorii Atenei sînt foarte comunicativi, amabili cu străinii, oricînd gata să le vină în ajutor cu o informație, cu o recomandare. Un bătrîn negustor de articole tricotate, cînd a aflat că sîntem romîni și-a chemat soția. Au început să vorbească cu multă simpatie despre Romînia, unde au trăit cu mulți ani în urmă. Vorbeau romînește și se completau unul pe altul. A fost spontană și mișcătoare această manifestare de prietenie.

Seara ne-am întors pe vas. Multe vapoare, unele încarcă sau descarcă, altele așteaptă blocate, comenzi. Peisajul de zi al Pireului, cu negustorii de bureți de mare și fulare, cu trotuarele pe care restaurante își întind ziua mesele, este înlocuit cu altul, de noapte, cu baruri și cu marinari chefli, cu lupta nocturnă între oamenii patronilor pentru atragerea clienților.

De pe vas se văd coloanele Pantheonului, luminate de reflectoare, privind în jos din înălțimile Acropolei, nemișcate și măreț.

Pompei — o mărturie a vechii civilizații

Ne apropiem de țărmul italian. În zare se conturează conul vulcanului Stromboli din insulele Lipare, dispare, apoi insula Capri, în relief stîncos, mai închis decît culoarea mării, presărat cu vile albe. Trecem strîmtoarea Messina, care desparte Sicilia de restul Italiei. În față ne apare un imens semicerc de coline însorite, acoperite de construcții și străzi pline de forfotă, palate în stil baroc, iar în depărtare tronează cu autoritate Vezuviul.

Văzut de pe puntea vasului, din port, Neapole apare ca un imens ecran panoramic pe care soarele aruncă o lumină puternică, pură, reflectată în mii de culori de vegetația orașului, de coloritul clădirilor și al străzilor. Privit din interior, pe străzi, printre oameni, Neapole este un oraș comercial.

Părăsim Neapoli pentru a vizita Pompeiul. Drumul pe care-l străbatem în autocare, are marginile dantelate cu grădini de smochini și portocali și cu aglomerări pietrificate de lavă. Înconjurăm conul Vezuviului și ajungem în Pompei. Dezgropat în urma unor vaste săpături arheologice, de sub cenușa și lava cu care Vezuviul l-a acoperit cu 2000 de ani în urmă, orașul este o mărturie impresionantă a civilizației la care ajunseseră străbunii italienilor.

Străzile drepte și paralele, intretăiate perpendicular de altele, casele aliniate, edificiile comunale printre care baia de aburi, piața, prăvăliile, tribunalul, atestă artă și măreție. Totul ne insuflă convingerea că Pompeiul a fost clădit după un plan urbanistic și a fost conceput dinainte Nimic din această așezare nu distonează, totul apare ca o imensă grădină cu pomi sădiți în rînduri riguros trasate.

Călătoria la Pompei ne-a dat posibilitatea să vedem și periferiile orașului Neapoli. Multe case dărăpănate, străzile înguste cu ușile locuințelor deschise și cu rufe întinse pe frînghii direct în stradă.

Aici s-a încheiat călătoria pe țărmul european. Vasul traversează Mediterana cu direcția Alger.

Gh. SECUIU

ULTIMII PRIMITIVI DIN HAUT-XINGU

Oamenii pădurii

Situat între pădurea ecuatorială și platoul brazilian, bazinul Haut-Xingu a rămas izolat, timp îndelungat, de restul lumii contemporane.

Potrivit unor date statistice numărul indienilor era, la sfîrșitul secolului trecut, de circa 2.000 de locuitori. În zilele noastre însă, numărul băștinașilor din Haut-Xingu este de numai 500 de oameni. Diminuarea numărului populației din această parte a lumii, se datorește în special bolilor care au pătruns aici și care au dus la o creștere considerabilă a mortalității. Nici natura nu e prea favorabilă băștinașilor, motivul constituindu-l schimbările naturale din cele două sezoane; unul secetos și celălalt ploios.

În păduri nu există căi de acces. Datorită inexistenței drumurilor călătoriile se fac numai pe apă, ca singurul mijloc de transport. Pe cursul acestor ape, băștinașii se deplasează cu ajutorul unor construcții proprii: ambarcațiuni ușoare, făcute din coajă de copac. Ele sînt folosite, fie pentru transportul peștelui sau pe plantații, fie pentru participarea la unele serbări date de un trib vecin.

Cea mai mare parte a vieții, indienii din Haut-Xingu și-o petrec pe apă și pe plajele de nisip. Condițiile igienice în colibele locuite de ei sînt destul de precare, datorită construcției; acestea, în ciuda faptului că sînt mari ca spațiu, sînt luminate obscur și lipsite de aerisire.

În lipsa unui medic, băștinașii se folosesc de vrăjitori (un fel de vraci-doctor). Curioasă este „metoda" pe care aceștia o folosesc în meseria lor. De exemplu, dacă un localnic s-a îmbolnăvit, el este dat în grija vrăjitorului care, cu ajutorul buzelor extrage — chipurile — din corp un „animal", a cărui prezență în trup e atribuită unui spirit rău.

Un singur acoperiș pentru toți

Satul ultimilor primitivi se compune din mai multe colibe mari, comune, dispuse împrejur de un spațiu circular rezervat jocului și dansului.

Fiecare locuință adăpostește membrii unei singure familii înrudite, reprezentată printr-un fel de consiliu al comunității și avînd în frunte un om virstnic, care datorită experienței sale apără, cînd apar nemulțumiri, interesele grupului său.

În centrul colibei, acoperită cu frunze de palmier și prevăzută cu două intrări joase, se găsesc camere, accesibile femeilor. În părțile laterale ale colibei, suspendate la mijloc între două grinzi și perete, se găsesc hamace folosite drept paturi, așezate după o ordine precisă. În cazul cînd există o pereche, soț-soție, hamacele sînt așezate unul deasupra celuilalt. Soția ocupă, de obicei, hamacul cel mai apropiat de sol. Aceasta pentru că ea are misiunea de a întreține focul pe timpul nopții și de a se ocupa de copilul, care doarme în hamacul său.

Dacă preparatul hranei se face, adesea, în interiorul colibei, în rest, cea mai mare parte a activității femeii se desfășoară în afara ei. Și, femeile preferă acest loc natural, mai luminos și cu aer curat, pentru că ele își pot vedea mai bine de preocupările lor cotidiene: prepararea manioculuși și torsul bumbacului. Bumbacul, cultivat de către indienii din Haut-Xingu, este întrebuințat numai la confecționarea hamacelor și centurilor folosite de bărbați în momentul luptei sau dansului.

Cînd bărbații nu se duc în pădure sau la pescuit, au obiceiul să se întrunească în piața satului. Aici ei se angajează în lungi discuții asupra pescuitului înfăptuit sau cel viitor.

Mortalitatea infantilă este extrem de ridicată și potrivit obiceiului, noii născuți, diformi, sînt omoriți.

La vîrsta cînd copilul nu mai depinde de mama sa, el se alătură băieților și fetelor tribului, și tot jucîndu-se cu aceștia el vine, de fapt, în contact cu adevăratele realități ale vieții indiene.

Băieții învață din fragedă copilărie să tragă cu arcul și să mînuiască vîslele. Fetele ajută mamelor la gospodărie și se ocupă de frații și surorile mai mici.

Pescari minunați

Bărbații obișnuiesc să meargă aproape în toate zilele la prins pește, fie singuri, fie în mici grupuri. De cele mai multe ori, ei merg însă în grup dat fiind că și belșugul de pește prins e mai mare. Această unire este și mai necesară cînd e vorba de pregătirea unei mari serbări și cînd sînt preparate suficiente mîncăruri, care să satisfacă „apetiturile" numeroșilor invitați, veniți din triburile vecine.

În asemenea ocazii toți bărbații tribului se adună într-un loc special bogat în pește. Aici ei se stabilesc într-o tabără temporară, iar barajele de plase pentru prins pește sînt așezate într-un heleșteu nu prea adînc. Pentru a prinde pește din belșug, băștinașii folosesc o metodă „ingenioasă" și anume: micile heleșteie sînt otrăvite cu liane care în contact cu apa degajează o substanță dăunătoare pentru pești.

Stînd în picioare în ambarcațiuni sau în apă, pescarii trag încontinuu cu arcul sau prind cu mîna pești amețiți de substanța nocivă, degajată de liane. Pești prinși sînt așezați pe mal și înșirați pe niște vergele de lemn pentru a fi afumați.

După această operație colectivă, „prada" este transportată spre sat în panere mari, împletite de bărbați și purtate de femei. De altfel, dacă peștele a fost afumat în vederea unei petreceri, el este și fiert în vase de pămînt ars, după care e servit sub formă de pastă întinsă pe turta de manioc.

Dacă vînatul nu joacă în aceste regiuni, relativ sărace pentru vînătoare, un rol prea mare, în schimb, peștele, furnizat în permanență de apele bogate, este de o importanță vitală pentru hrana indienilor din Haut-Xingu.

Încă din fragedă copilărie, partea bărbătească învață să pescuiască cu arcul și să se hrănească cu pești pe care-i prind pe malurile apelor.

Singurele arme ale băștinașilor sînt arcurile și niște săgeți lungi, din trestie, înzestrate la cap cu un punct din os. Dînd dovadă de o îndemînare surprinzătoare în mînuirea lor, ei le poartă în toate deplasările pe care le fac. Noaptea, purtătorul acestor arme le pune la îndemînă pentru orice eventualitate. În general, indienii trăiesc între ei în pace, însă se întîmplă uneori ca triburile vecine să întreprindă incursiuni războinice cu scopul de a răpi femei sau fete.

Piinea cotidiană

Maniocul este piinea cotidiană pentru un mare număr de triburi indiene. De prepararea ei se ocupă femeile. Însoțite de fete, ele se duc zilnic să zmulgă și apoi să transporte grelele rădăcini, purtîndu-le pe cap, pînă în sat.

Stînd în apropierea colibei, ele încep să le curețe cu ajutorul unei cochilii de scoică și să le răzuiască pe o scîndură cu țepi de pin. Manjocul este apoi stropit cu apă, întins afară pentru uscare, de mai multe ori, și în cele din urmă eliberat de sucul său extrem de dăunător. După ce este întărită la soare, pasta de manioc este pisată într-o piuă de lemn și după aceea cernută, înainte de a putea fi folosită ca făină. Turtele de manioc sînt așezate pe o bucată de argilă încălzită, pentru a fi coapte. În timpul coacerii femeile le întorc cu ajutorul unor lopeți de lemn. Turtele coapte sînt apoi păstrate în panere.

Maniocul și peștele, elemente esențiale pentru hrana acestor primitivi, sînt completate cu diferite soiuri de fructe (cum ar fi nucile sălbatice pe care femeile și copiii le adună din pădure). O altă hrană, temporară, o constituie și mierea de albine. Interesant este și de data aceasta felul cum și-o însușesc. Procedeul este următorul: urmărind cu ochii zborul albinelor spre locul stupilor, bărbații sau băieții tineri, descoperă în acest fel ascunzătoarea stupilor. Protejați de mînia albinelor cu ajutorul unei perdele de fum gros, ei se urcă în copaci, sau doboară stupii, cu scopul de a lua mierea. Dar indienii nu sînt prevăzători și pentru lunile de secetă. Ei își string hrana pe măsura nevoilor lor zilnice sau și-o pregătesc în vederea unor serbări, fără însă să se gîndească și la provizii.

I. CONSTANTIN

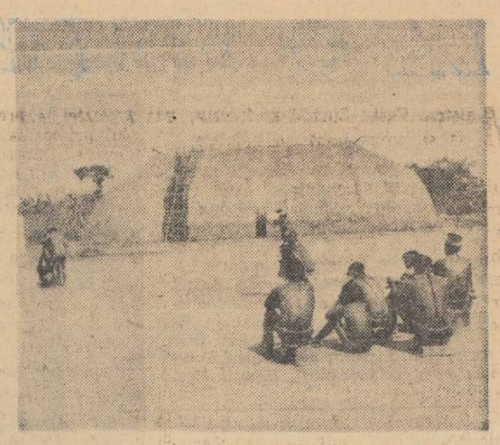

Una din colibele băștinașilor din Haut-Xingu

CANALUL MÎNECII: Tunelul a fost preferat podului

De curînd, în Anglia și Franța a fost dat publicității raportul experților, însărcinați să studieze proiectele unei legături fixe de traversare a Canalului Mînecii. Evenimentul a stîrnit un interes considerabil. Guvernul britanic a difuzat o Carte albă specială consacrată raportului iar ministrul francez al lucrărilor publice, Marc Jacquet, a invitat, în aceeași zi, pe ziariștii acreditați la departamentul său, pentru a le face cunoscut textul oficial. Pe această cale, s-a aflat că comisia mixtă de specialiști englezi și francezi, constituită în urmă cu doi ani, s-a declarat în favoarea proiectului de tunel pe sub Canalul Mînecii. Disputa pod-tunel a luat astfel sfîrșit, cel puțin oficial, cu victoria proiectului tunel. Dacă proiectul — avizat de comisia mixtă de experți — va fi aprobat la Londra și Paris și se va ajunge la aranjamente corespunzătoare, atunci în anul 1970 construcția tunelului de sub strîmtoare ar putea fi terminată și Anglia — cum remarca revista „Paris-Match" — nu va mai fi o insulă, căpătînd o legătură stabilă cu bătrînul continent...

Traversarea strîmtorii... călare

Proiectul unui tunel pe sub Canalul Mînecii datează de mai multe veacuri. Traversînd cu bărcile sau corăbiile apele, adeseori bătute de furtuni puternice, pasagerii se gîndeau cu jind la posibilitatea unei călătorii mai comode. La începutul veacului trecut — 1 802 — între Napoleon și premierul britanic, Fox, s-a purtat o corespondență diplomatică în legătură cu o propunere franceză prezentată în acest sens. Imaginea unui drum săpat sub „La Manche", pe care l-ar putea străbate călare în patru ore, la lumina lămpilor de petrol, pentru a ajunge pe pămînturile mîndrului Albion, nu se putea să nu-l captiveze pe ambițiosul general care avea să devină împărat... Istoricii menționează — între alte proiecte — și pe acela al inginerului de Gamon, prezentat în 1856. Soluția pe care o prezenta el era cît se poate de originală: prevedea construirea unui fel de submarin pe roți, de construcție specială, care să se deplaseze pe șine montate pe fundul apei... Spre sfîrșitul secolului, s-a făcut chiar o încercare concretă de săpare a tunelului. Lucrările au început de pe malul francez, au continuat cu istovitoare eforturi și sacrificii aproape doi kilometri și, apoi, s-a oprit. Greutățile, tot mai mari, erau de nebiruit...

După cel de al doilea război mondial, ideea unei construcții care să permită traversarea „pe uscat" a apelor Mînecii a cucerit tot mai mult teren. Din punct de vedere tehnic, o construcție hidrotehnică de amploarea unui tunel, lung de cîțiva zeci de kilometri, devenise mai la îndemînă și, oricît de interesantă se prezintă călătoria de o oră și jumătate cu feribotul peste strîmtoare, (pe vreme rea traversarea poate dura însă și peste 7 ore!), un voiaj submarin mai rapid și mai sigur, era, desigur, de preferat!

În Anglia, vechea societate „The Channel Tunnel Company" — constituită încă la sfîrșitul secolului trecut — a început să fie mai activă și președintele ei, bancherul Leo d'Erlanger, a intrat în strînsă legătură cu animatorii francezi ai ideii unui tunel între Anglia și Franța. În iulie 1957 a fost constituit în mod oficial „The Channel Tunnel of Study Group" — C.T.S.C. — (grupul de studiu al tunelului de sub Canalul Mînecii), cu participarea unor societății anglo-franceze, care au investit peste 5 milioane de franci noi pentru lucrările de cercetare și proiectare a construcției. La 20 aprilie 1960, C.T.S.C. a prezentat guvernelor Angliei și Franței propunerea de a se construi un canal sub strîmtoare, prevăzut cu linii de cale ferată, construcția urmînd să fie executată de o societate creată pe bază de acțiuni.

Apar adepții podului

Înainte ca acestei propuneri să i se dea un răspuns, C.T.S.C. — sau „grupul tunel", cum i se mai spune — s-a văzut în fața unei concurențe neprevăzute și de temut. În decembrie 1960 a fost creată la Paris „Société d'étude du pont sur la Manche" (S.E.P.M.), care a propus ca legătura fixă de traversare a Canalului Mînecii să fie realizată sub forma unui pod! Podul proiectat era prevăzut să aibă o lungime de 32.2 km și o lățime de 36 m, urmînd să fie străbătut, de două linii de cale ferată, o autostradă cu circulație în ambele sensuri și drumuri pentru biciclete și motociclete. Pentru susținerea podului se prevăzuse crearea a două insule artificiale pe parcursul strîmtorii. În timp ce proiectul tunelului evalua cheltuielile la 2.5 miliarde franci noi, construcția podului ar fi urmat să se ridice la 4.6 miliarde franci.

În august 1961, guvernul francez a anunțat că dorește să discute cu Anglia „eventuala construcție a unei instalații fixe de-a latul Canalului". În noiembrie 1961, un reprezentant al guvernului britanic a dus tratative la Paris, ajungînd la concluzia că „canalele de comunicație între Anglia și Continent trebuie să fie îmbunătățite" A fost creată o comisie de 12 experți francezi și englezi care a început să examineze cele două proiecte, cărora li s-au adăugat ulterior — în lunile mai 1962 și mai 1963 — două noi proiecte. Unul, prevăzînd un alt tip de tunel cu două linii de cale ferată, iar altul, propunînd un tunel cu două linii de cale ferată și două autostrăzi.

Ce prevede proiectul tunelului

După cum s-a arătat la început, comisia experților care s-a întîlnit în mai multe rînduri, între noiembrie 1961 și iunie 1963, a acordat preferință, în raportul înaintat guvernelor francez și englez, proiectului de tunel simplu, ca fiind mai sigur și mai economic. Tunelul — lung de 52 km — este prevăzut să aibă trei artere — de fapt trei tunele separate: cele de la margine (de cîte 6,5 m) pentru căi ferate electrice (locomotivele cu aburi ar ridica probleme dificile în ceea ce privește ventilația) iar cel din mijloc — 3,5 m — pentru serviciul de întreținere. Circulația trenurilor urmează să se facă în ambele sensuri, cu viteză pînă la 140 km pe oră, permițînd o legătură între Franța și Anglia în 40—45 minute. Automobilele ar urma să treacă prin tunel, transportate pe platforme speciale de cale ferată — din aceeași necesitate de a nu vicia atmosfera cu gazele de eșapament greu de evacuat din cauza dificultăților de ventilație.

Din cei 52 km ai tunelului peste două treimi ar urma să fie construite sub apă. Stația terminus din Franța ar urma să fie la Sangatte, cea din Anglia — la Westenhanger. Trenurile cu platforme pentru automobile sînt prevăzute să circule la intervale de 5—30 minute, cu o capacitate maximă de 3 000 vehicule pe oră Trecerea unei mașini de pe un mal pe celălalt, inclusiv încărcatul și descărcatul, este prevăzut să dureze 65 de minute.

În comentariile de presă care au însoțit dezbaterea proiectelor s-a subliniat, în repetate rînduri, că propunerile prezentate oglindesc o concurență acută care are loc între diverse mari societăți „Paris-Match" a scris despre „marea bătălie a Canalului Mînecii" iar „Constelation" a publicat un articol intitulat „Puternicii lumii se sfîșie pentru la Manche. Pod sau tunel?"

După cum reiese din relatările presei, în soluția podului sînt interesate mai ales societățile care au legătură cu căile ferate — atît cele din Anglia cît și cele din Franța — fiind evidentă lărgirea sferei de activitate a transportului feroviar pe care o implică soluția-tunel.

„Societatea pentru studierea podului" polarizează cercurile interesate în siderurgie (s-a apreciat că podul ar necesita 800 000 tone construcții de oțel), în construcții de mașini și în transporturi auto. În afară de societăți britanice și franceze, la cel de al treilea proiect au participat și companiile americane „Hyperion Constructors' „Kaiser Engineers and Constructors" și „Ellicott Machine Comparation".

Pentru moment, disputa tunel-pod s-a încheiat. Pînă la urmă a fost preferat tunelul. Evoluția viitoare a evenimentelor va arăta dacă acesta va rămîne victorios pînă la sfîrșit, și dacă — și cînd — va începe să fie transformat din proiect în realitate.

U. VĂLUREANU

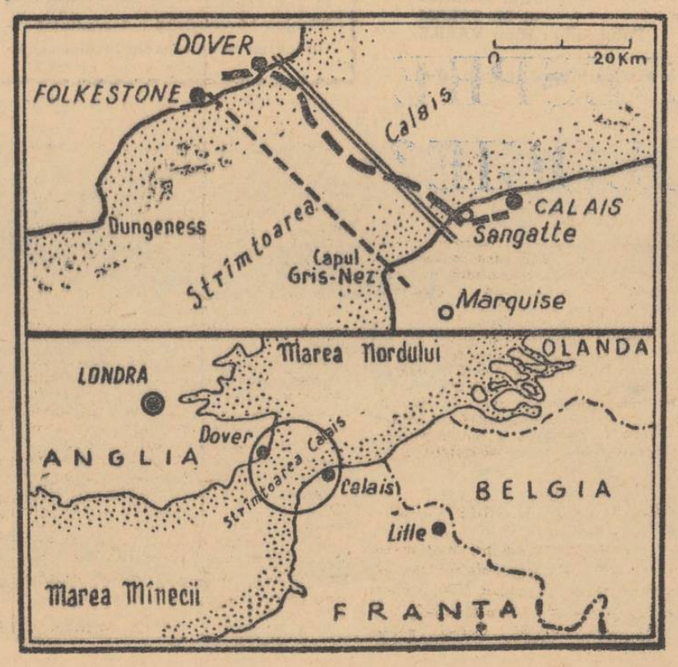

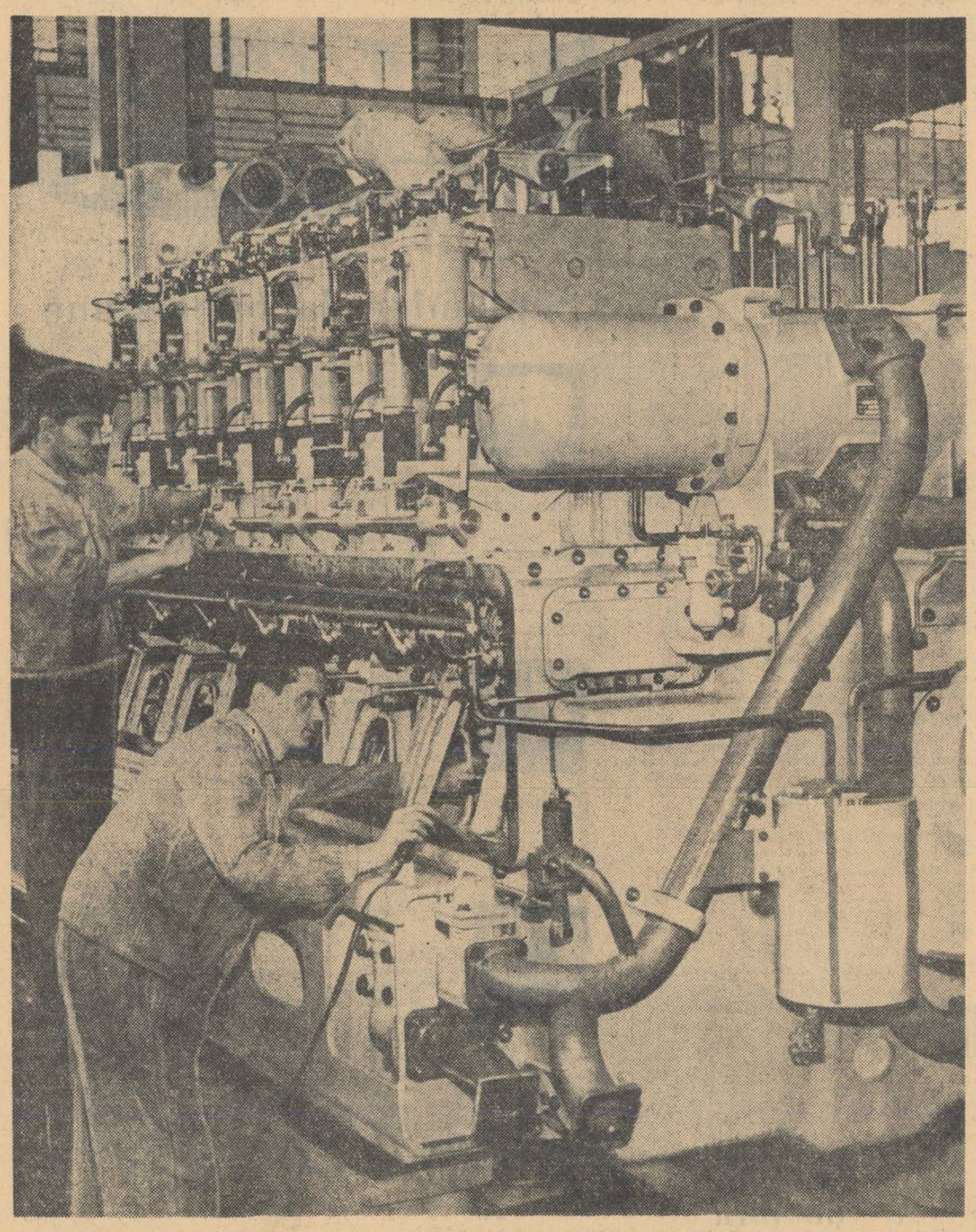

Încă un motor Diesel electric a ajuns în faza de montaj

INSEMNĂRI LA O EDIȚIE JUBILIARĂ

Maistrul Petru Curuță ar fi vrut să se pregătească pe îndelete pentru articolul ce ia fost solicitat la ziarul de perete al secției. Timp nu a avut însă prea mult la dispoziție căci era vorba de o ediție jubiliară. Da, o ediție jubiliară a ziarului de perete dedicată unui important succes al constructorilor reșițeni de mașini: realizarea celui de al 100-lea motor de 2.300 C.P. destinat locomotivelor Diesel — electrice romînești.

Cînd s-a așezat la masă să scrie articolul, Petru Curuță și-a dat seama că de fapt trebuie să înfățișeze munca unui întreg colectiv care cu abnegație și pricepere și-a însușit în scurt timp fabricația unui produs de înaltă tehnicitate, reușind ca lună de lună să perfecționeze tehnologia de fabricație a puternicelor motoare. Toate fapte trăite de el, de toți ceilalți constructori reșițeni de motoare, emoții și bucurii legate de fiecare progres înfăptuit în cea mai nouă și modernă secție a marii uzine constructoare de mașini de pe malul Bîrzavei.

Ce să pună mai întîi pe hîrtie, căror fapte să le acorde prioritate, despre care constructori să vorbească că ou deosebire? Greu de spus cînd fiecare dintre zilele scurse între primul și cel de al 100-lea motor a însemnat încă un pas înainte pe drumul perfecționării fabricației, cînd de succesele repurtate este legată munca întregii secții. La o producție unde precizia se măsoară cu sutimea și miimea de milimetru, unde anumite piese se execută în condiții de climatizare tocmai pentru menținerea preciziei la prelucrare, desigur că rolul primordial îl au procedeele tehnologice. Din acest motiv maistrul Petru Curuță s-a referit mai întîi la acest domeniu în care rezultatele nu au întîrziat să se vadă, unde preocuparea continuă cu perseverență. Călirea cu curenți de înaltă frecvență, controlul defectoscopic cu ultrasunete și raze ultra violete, superfinisarea suprafețelor prin vibronetezire sînt numai cîteva din procedeele moderne aplicate în ultima vreme de către constructorii reșițeni de motoare. Lor li s-au adăugat metode pentru reducerea duratei de montaj, organizarea unor linii tehnologice pentru reperele cu mare volum de muncă, înzestrarea secției cu agregate de mare randament și dispozitive de înaltă precizie.

Și maistrul Curuță știe bine că atît noile procedee tehnologice, cît și mașinile moderne date în funcțiune, sînt astăzi stăpînite de oameni de o înaltă calificare, care s-au specializat cu sîrguință în problemele cheie ale fabricației de motoare. În rîndul lor sînt constructori de mașini cu o vastă experiență care au constituit de fapt nucleul cu care s-a pornit la drum pe vremea cînd hala aceasta cu aspect de laborator se construia încă. Pe bună dreptate ing. Tiberiu Micușca, șefii de echipă Gh. Radu și Francisc Koch, maiștrii Andrei Darida și A. Moldovan se mîndresc că participă la construcția motoarelor pentru locomotivele Diesel-electrice încă de la agregatul ce poartă numărul 1. Și tînărul ing. Ion Tudora își măsoară vîrsta după numărul motoarelor. La nr. 1 era inginer stagiar, proaspăt absolvent al facultății de mecanică din Timișoara; pînă la nr. 36 a lucrat la montaj; iar acum, la motorul nr. 100, este șef adjunct de secție. Să nu uităm nici faptul că media de vîrstă în secția aceasta unde se făuresc puternicele motoare este numai de 24 de ani. Este rezultatul intrării în producție a unor serii de tineri muncitori absolvenți ai școlii profesionale din Reșița. Buni mai întîi la învățătură, strungarii Anton Catanici, Mihai Cordoș, Ioan Pufan, rectificatorul Ioan Roi și mulți alții, se dovedesc acum a fi muncitori pricepuți și cu multă tragere de inimă.

Cînd articolul maistrului Petru Curuță intitulat „Aniversarea" era „paginat" în ediția jubiliară a ziarului de perete, motorului cu nr. 100 i se făceau ultimele legături pe standul de probă. La pupitrul de comandă, tehnicianul Andrei Traian, care a executat și probele primului motor, anunța începerea încercărilor.

Cel de al 100-lea motor Diesel-electric care a avut un ciclu tehnologic cu 100 zile mai redus decît primele agregate de acest fel, reprezintă numai o etapă pe drumul înzestrării căilor noastre ferate cu mijloace moderne de tracțiune, obiectiv important la care își dau concursul peste 90 de întreprinderi din țară. Și pentru ca despre succesele dobîndite pînă acum să ne putem aminti peste ani, o placă metalică prinsă la intrarea în secție, fixează data cînd la Reșița a fost realizat motorul ce poartă numărul 100.

Tudor GHEORGHIU

UNDE-I HANDALUL?

(Urmare din pag. 1)

prăvăliilor, toate — toate-l făceau să se minuneze, descoperind că nu numai în satul lui, ci și în alte părți, lumea se înnoiește. Cînd să ajungă la Handal, maramureșanul n-a rămas numai uimit, ci de-a dreptul descumpănit: știa bine că aici în vale era vatra Băii Borșa care nici măcar nu era comună de sine stătătoare ci ia colo, un sat de băieși care mergeau să găsească de lucru cale de sute de kilometri: la Baia Mare, la Vatra Dornei, ba chiar și pînă în celălalt capăt de țară, în Valea Jiului, pe la Petroșeni și Lupeni. Multe case aveau bătute în ferestre și uși scînduri prinse de-a curmezișul, semn că stăpînii lor s-au dus departe, în căutarea lucrului.

Căutînd să descopere tabloul vechi al Handalului, așa cum îl ținea el minte, maramureșanul nu mai știa ce să creadă: oare a greșit el cumva drumul și a nimerit în altă parte, ori vreo putere fermecată a transformat, peste noapte, tot Handalul așa cum se petrec lucrurile numai în basme?

Străzi noi cu blocuri lungi și înalte au luat locul ulițelor și caselor țărănești. Magazinele textile și alimentare, restaurantul și grădina de vară, școlile și dispensarul medical, cinematograful și alte multe clădiri noi, ca și forfota și veselia străzilor, îl făceau pe om să creadă că, într-adevăr, a greșit adresa. „Nu, ăsta nu-i Handalul! — își zicea călătorul. Ăsta-i oraș mare. Are și electrică peste tot, ba aici, în centru, un adevărat palat cum se întîlnește numai la oraș".

În ziua în care maramureșanul căuta Handalul, Ion Cotoz Meșteru, cobora aceeași vale a Secului. La cei șaizeci și unu de ani ai săi, minerul continua să rămînă același om neastîmpărat din tinerețe, de mai că nu-ți venea a crede că prin venele trupului său nu curge sînge, ci argint viu.

Era vesel nevoie mare. Cererea lui de a i se amîna scoaterea la pensie a fost aprobată și omul continua să lucreze mai departe ca maistru la una din minele Exploatării Baia Borșa. Astăzi, a fost din nou la lucru, a muncit cu aceeași poftă ca și înainte, a glumit în tot timpul șutului cu ortacii săi și, încheindu-și cu succes treburile zilei, se întorcea acasă bine dispus.

Vizitase o mină a cărei existență îi amintea de eforturile pe care le-a depus conducerea de astăzi a țării pentru a da de lucru minerilor maramureșeni și a le schimba în bine rîndul vieții. La cererile pe care le-au făcut ei de a se redeschide minele de la Borșa, distruse de fasciști în retragere, a fost trimis de la București un profesor geolog, Socolescu. Meșteru l-a însoțit în căutările sale de săptămîni și luni de zile.

Cînd și-a terminat treburile, profesorul s-a întors la București, iar după un timp a venit înapoi cu o comisie mai mare. Și, de astădată, călăuza prin munți a comisiei a fost tot Meșteru. Și-și amintește cu plăcere că la despărțire, Socolescu i s-a adresat prietenește, spunîndu-i:

— Ei, de acuma înainte o să înflorească Baia Borșa.

Astea s-au petrecut prin 1948. Dar vorbele profesorului s-au adeverit. Cîțiva ani de-a rîndul s-au făcut lucrările pregătitoare în vederea deschiderii minelor de la Baia Borșa. Băieșii au fost aduși acasă prin transfer. Încetul cu încetul au început să se ridice pentru ei cele trebuincioase traiului. În 1949, la Baia Borșa s-a construit primul cinematograf, în 1951-1952 s-a ridicat un dispensar medical, în 1953 clădirea exploatării miniere, blocul alimentar și cantina. An de an au apărut blocuri de locuințe pentru familiști și burlaci, iar din 1961, edificiile social-economice se înscriu pe harta localității într-un ritm și mai intens. Anul acesta s-a terminat construcția unui club modern, unic pe regiune și al treilea pe țară, care în afară de alte încăperi pentru activități cultural-educative dispune de o sală de spectacole de șase sute de locuri și o instalație de cinematograf pentru film lat și stereofonic.

D-apoi minele cum s-au dezvoltat! Meșteru își amintește exact de fiecare lucru nou care le-a schimbat în bine viața. În 1955 a intrat în producție mina Toroioaga, iar trei ani mai tîrziu a început să producă mina Burloaia. În ultimii cinci ani, capacitatea de prelucrare a minereului s-a dublat, iar producția exploatării miniere Baia Borșa a crescut de opt ori.

Și parcă nu mai departe decît ieri au urcat cu propriile lor forțe compresoarele și vagonetele sus la cota 1 400.

Și el, Ion Cotoz Meșteru, a împins la compresor, alături de Toader, care acum este la pensie. Astăzi, deasupra drumului pe care urca în 1951 compresorul, se înalță mîndră linia funicularului modern, făcută pentru a transporta oamenii sus la Toroioaga.

Gîndind la toate acestea, Ion Cotoz Meșteru a străbătut pe neobservate o bună parte din valea Secului. Atent să nu cadă în apă, nu prea s-a uitat împrejur și cînd și-a ridicat ochii tare s-a minunat văzînd pe un străin de ținuturile Borșei care ba mergea, ba se oprea și-și întorcea nedumerit privirile în toate părțile de parcă ar fi pierdut ceva.

— Noroc bun bade, îi dă bineț Cotoz cînd se apropie de străin.

— Ziua bună dumitale, om de omenie, îi răspunde celălalt — maramureșanul pornit în căutarea Handalului.

O clipă se uită unul la altul scrutător, dorind fiecare să citească gîndurile celuilalt. Și cum tăcerea devenise apăsătoare, Meșteru, zice:

— De unde vii bade și ce cauți cu atîta înverșunare? Ori ești cumva vreun păcurar care și-a pierdut oile?

— Vin de departe fîrtate, răspunde străinul. Păcurar nu sînt, oi n-am pierdut, dar ceva tot cat io și nu-i modru să aflu de parcă ar hi intrat în pămînt. Iaca Handalul Borșii îl cat și nu mai dau de el. Cînd am fost ultima dată pe aici, Handalul era jos în vale, dar amu n-am întîlnit acolo decît un oraș și-s la cumpănă de n-am greșit cumva drumul...

La vorbele acestea, Meșteru izbucnește-n rîs de se întreabă străinul ce bai l-o fi apucat pe acest băieș care părea întreg la minte. Cotoz rîdea cu lacrimi, iar cînd, însfîrșit, s-a oprit, l-a luat pe străin după umeri și i-a vorbit așa:

— Zici, dumneata bade, că te omori să cați Baia Borșa și nu dai de ea? Apoi orașul pe care l-ai întîlnit în vale e chiar Handalul pe care nu-l afli...

De data aceasta a izbucnit în rîs străinul, minunîndu-se nu atît de pățania lui, cît de iureșul năpraznic în care se schimbă astăzi fața locurilor...

Francisc Cotoz, secretarul comitetului de partid al Exploatării și cu care Ion Cotoz Meșteru este neam numai prin nume avusese cu o seară înainte, pînă tîrziu în noapte, o ședință de producție. Cînd a ajuns acasă, Francisc cel mic, de numai nouă ani și surioara lui, Maria, de unsprezece ani, dormeau duși. Doar soția lui, Maria, îl aștepta cu mîncarea pusă pe masă.

— Iar tîrziu bărbate, i-a spus nevasta cu o undă de reproș în glas. Cînd va veni odată vremea să stați și voi, bărbații, mai mult pe acasă?

— La pensie nevastă, la pensie.

— Ai zis și tu ceva ca să nu taci. Doar nu-l vezi pe tatăl tău că a trecut de șaptezeci de ani și tot la mină își face veacul de parcă fără el ar sta lucrurile pe loc?...

Au mîncat împreună, dar cînd să se scoale de la masă, nici gînd să se culce. Francisc se uită rugător la nevastă:

— Marie dragă, fii bună și mai dă-mi un pic plicul ăla cu fotografii.

Soția își cunoaște bărbatul bine. Pasiunea lui pentru documente, pentru „istoria Băii Borșa" cum zice el, i-a intrat de mult în sînge. Puținele clipe de răgaz de care dispune le consacră strîngerii unor documente care să vadă lumina tiparului într-o monografie a Băii Borșa. Înțelegătoare, îi dă plicul, face ordine pe masă și Francisc se cufundă în treaba lui.

Două din cele 11 blocuri de locuințe ridicate în ultimii ani la Baia Borșa

Alege fotografiile bucată cu bucată, și uitîndu-se la ele își dă seama și mai mult de valoarea pe care o prezintă fiecare.

Cotoz păstrează ca pe un obiect scump poza bătrînului miner Cristo Barani. Este fotografiat împreună cu unul din copiii săi, Alexandru. Pentru că bătrînul a fost unul din organizatorii grevei, în 1920 a fost pedepsit cu douăzeci și cinci de lovituri la spate. Bătrînul este mort de mult, dar feciorul său trăiește, lucrează tot la Borșa și a ajuns unul din cei mai buni maiștri mineri. Iată o altă poză veche. Ea reprezintă pe Gheorghe Nicoran, alt miner care a fost pedepsit cu douăzeci și cinci de lovituri la spate.

Prin mîna lui Francisc Cotoz trec și alte poze. Acesta este Ion Roman, primul secretar al celulei de partid din Baia Borșa. Acel Ion Roman care în poemul lui Deșliu „Minerii din Maramureș" semna astfel scrisoarea trimisă tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej:

„...Se iscălește Roman, vechi pietrar, aici, la Toroioaga, secretar".

S-a dus dintre cei vii și Roman. Locul lui îl ține astăzi el, Francisc Cotoz, vechi miner.

Gîndind la răspunderile mari ce-i revin, Francisc Cotoz pune la loc plicul cu documente, hotărînd să continue această muncă a doua zi. Dimineața, după ce-și termină treburile la sediu, se duce la exploatări. Aproape de mina Emeric, se întîlnește cu celălalt Cotoz, cu Meșteru. Cum îl vede, acesta-i povestește întîlnirea cu țăranul care nu găsea Handalul.

Întîmplarea îi amuză pe amîndoi și-i face să cadă pe gînduri. Într-adevăr. Handalul nu mai există. În locul lui a apărut noul orășel Baia Borșa.

Dar cîte alte lucruri n-au dispărut în Maramureș ca, de altfel, în toată țara, iar locul lor a fost luat de construcțiile biruitoare ale socialismului!...

Vasile INOAN

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

(Urmare din pag 1)

tului 21 dirijat de Hübsch, sau muzica corală condusă de Costescu. „La orele 8, punctual, intră muzica în grădină, se așează pînă la 8 și jumătate cînd cîntă marșul, se odihnește pînă la 9 și apoi cîntă un vals; La 9 și jumătate o polcă și la 10 punct cîntă marșul de plecare. Nu e așa că publicul nostru ascultă muzică din abundență?" — întreba „Rominia muzicală" în 1920

Dar în afară de aceste distracții — care costau bani de altfel, pentru că și odihna pe bancă era taxată, mai erau și faimoasele serbări din Cișmigiu. Prin 1860—1866, la acestea participa și domnitorul Alexandru Ioan Cuza cu Elena-Doamna. Serbările erau foarte variate ca mobil: pentru fondul coloniilor școlare, pentru înălțarea Ateneului, pentru Societatea presei, pentru întreținerea grădinii și construirea cascadelor, pentru instrucțiunea militară a elevilor școlilor primare din Capitală, pentru inundații din țară... Iată cum arăta o astfel de serbare, relatată în scrierile vremii: „Cel mai frumos din toate era fără îndoială, originalul chioșc al doamnelor Eufrosina Ghica, general Lahovary și Lili Bălăceanu. Cu totul acoperit de papură și verdeață, te credeai în lumea basmelor, unde zînele plictisite de palaturile lor veneau să se ascundă sub o colibă țărănească. Cu gentilețea lor cunoscută, doamnele împărțeau tuturor țigarete și flori. Pe dreapta, chioșcul loteriei, unde doamnele Arion, Mandrea, Mincu, Georgescu și Cociu te îndemnau să-ți încerci norocul, norocul acela de care bieții inundați fuseseră atît de lipsiți. Fără să vrei te apropiai de gentilele vînzătoare, fiind mulțumit chiar atunci cînd pierdeai, de norocul de a le fi văzut". Vorba aceia: așa un noroc... n-aveau bieții oameni case, dar aveau vînzătoare gentile din înalta societate. Se puteau considera fericiți.

Tot aici se țineau și serbările muncitorești de 1 Mai, cînd veneau lucrătorii din toate periferiile Capitalei ca să sărbătorească împreună ziua lor, în decorul pitoresc al grădinii. Cu salată de lăptuci și pelin de mai, petrecerea începea cînd nu se luminase încă bine de ziuă și ținea pînă noaptea tîrziu. „Vineri 1 Mai (1870) Cișmigiul fu frecventat de la 5 ore dimineața. Lume de toată mîna și toți roindu-se neîncetat" — rezuma ziarul „Informații Bucureștene". Și-ți aduci aminte că despre aceste serbări a scris și I. L. Caragiale într-un articol publicat în primăvara lui 1893 în „Moftul Romîn". Cu gînd de omagiu, îți îndrepți pașii spre rotonda scriitorilor.

Mergi pe aleea asfaltată — deabia în 1957 s-a asfaltat Cișmigiul — și privești brațele pomilor care-ți fac acoperămînt viu deasupra capului, depărtîndu-se apoi într-un tunel lung de foc și ruginâ. Înainte de a coti spre stînga, te oprești o clipă să privești esplanada care se deschide din bulevard și se dezvăluie pînă sus, la grotele din Schitu Măgureanu. Doar cu cîteva săptămîni în urmă, ea reprezenta o adevărată demonstrație de meșteșug horticol și simț artistic. Gingășia grădinarului se împletea cu fantezia decoratorului și desfăta ochiul printr-o neasemuită frumusețe.

Pășești, printr-una din acele intrări cu arcade de verdeață, în aleea circulară cu bănci fără spătar și liniște multă. Busturile dăltuite în piatră evocă trecătorului chipuri ale celor mai de seamă scriitori din literatura noastră clasică: Bălcescu, Alecsandri, Eminescu, Coșbuc, Caragiale, Creangă, Vlahuță, Odobescu, Hașdeu, St. O. Iosif... Cu aproape 60 de ani în urmă, cam prin aceleași locuri găzduise Cișmigiul serbarea populară închinată comemorării a 25 de ani de la moartea lui Eminescu. Conferențiase Gala Galaction și, printre alții, făcuseră lecturi Beldiceanu și Minulescu.

Dar poate că nu toți din cei care trec azi pe aleea scriitorilor, încetinind pasul pentru a zăbovi în fața statuilor, știu că o parte din acei cărora Cișmigiul le cinstește memoria, au scris despre... Cișmigiu. Fiind o adevărată personalitate în viața Bucureștiului, bătrîna grădină a constituit și o bogată sursă de inspirație în artă. Au scris despre ea Caragiale, Anghel, Iosif, Ranetti, Topîrceanu, Macedonschi, a pictat-o Aman, i-au închinat romane Minulescu și Teodorescu-Braniște, i s-au scris valsuri, tangouri și foxuri, a fost prezentă în reviste și cuplete. Cea dintîi revistă teatrală din București, „Cer cuvîntul" (sau „Ambițul coanei Frosa", în care a jucat și Matei Milo) aducea pe scenă atmosfera Cișmigiului într-un cuplet umoristic:

„Ce petrecere frumoasă
E în Cișmigiu pe lac
Barca mică și voioasă
Te conduce după plac.
Ici și colo cîte-un pește
Tot de dragoste vorbește
Iar brotacii toți în cor
Declar broaștelor amor:
Oac! oac! oac!
Tiri-tiri-tam!"

De altfel și Milo interpretase prin 1865 o cantonetă, „Plăcintarul de la poarta Cișmigiului" în care, spuneau cronicarii, „a jucat cu vervă tinerească". Poate, din vechea tradiție, cele mai bune plăcinte din Bucureștiul de azi sînt tot la... poarta Cișmigiului, în magazinul ce poartă numele de „Spicul"?

În același Cișmigiu, la restaurantul cu teatrul ținut de Lukianoff, avea să debuteze mai tîrziu — angajat cu „doi lei pe seară și masă pe toată ziua" — și actorul Vladimir Maximilian:

Greu de imaginat, dar Cișmigiul a avut și... ziarele lui! În primul rînd „Cișmegiul", jurnalul editat cu prilejul Expoziției cooperatorilor din 1894, apoi „Vocea Cișmigiului" cu pretenții de mare ziar popular și, în fine „Buletinul Cișmigiului" în care N. Orășanu satiriza moravurile vremii.

Prin mii de fibre, Cișmigiul este înrădăcinat în istoria Bucureștiului, așa cum este înrădăcinat în viața fiecăruia dintre noi. Căci nu cred să existe bucureștean care să nu fie legat prin amintiri — mai vechi sau mai recente — de bătrîna grădină din inima orașului, primul plîns de dragoste la hrubă, discurile latinești scandate pe aleia trandafirilor, zilele de vară pe lacul mic...

„Te-așteptdiseară-n Cișmigiu"... — te trezești deodată fredonînd cu reminiscențele adolescenței. Dar te reculegi repede: nu mai cadrează cu vîrsta și nici cu decorul: nu poți să aștepți... fie și pentru faptul că e noiembrie și-i frig! În fața ta, doi bătrînei vorbesc tare, poate prea tare:

— Ai văzut perechea aia de pe bancă? Erau acolo și acum două ore, cînd am plecat noi spre piață.

— Care, frate?

— Aia, dragă, aia! Da tu niciodată nu observi nimic! Ce-or fi găsind ăștia să-și tot spună două ore în șir, zău că nu înțeleg! Așa am fost și noi? Tu ce zici?

— M'de! Trebuia să fi luat și niște ardei...

Da, în afară de îndrăgostiți — ei au întotdeauna aceeași constanță și același ritual — în noiembrie lumea nu mai VINE în Cișmigiu, ci TRECE prin Cișmigiu. Îi obligă toamna...

Pia RĂDULESCU

CE ȘTIM DESPRE COSMOBIOLOGIE?

(Urmare din pag. 1)

Un aport substanțial a fost adus de aplicarea metodelor biotelemetrice în cosmobiologie. Acestea sînt un ansamblu de metode radiotehnice, utilizate pentru transmiterea directă, de la bordul navelor cosmice, a reacțiilor funcționale ale organismelor vii. În cazul zborului cosmonauților sovietici, biotelemetria a permis urmărirea permanentă de pe pămînt a unor numeroși indici fiziologi ca: biocurenții creierului (electroencefalograma), ai mușchilor inimii (electrocardiograma), mișcările respiratorii, temperatura, pulsul etc.

Organismele vii pot fi influențate în cursul zborurilor cosmice de doi factori principali: acțiunea vătămătoare a radiațiilor cosmice și starea de imponderabilitate. În afară de aceasta, omul mai întîmpină și alte greutăți printre care și dificultatea psihologică a însingurării cosmice. Zborurile cosmonauților de pînă acum au arătat că organismele pot înfrînge cu succes efectele nefavorabile întîlnite.

Imponderabilitatea nu pare să tulbure activitatea normală și nici coordonarea activității nervoase superioare a oamenilor. Totuși, spre a se asigura condiții cît mai asemănătoare cu cele de pe pămînt, în prezent se studiază posibilitatea creării unui cîmp gravitațional artificial pe navă, care să contracareze efectele stării de imponderabilitate.

Razele cosmice, care au viteză de deplasare uriașă — aproape egală cu viteza luminii (300.000 km. pe secundă) — periclitează uneori zborurile.

În jurul Pămîntului se găsesc trei zone de radiații cosmice, în care intensitatea razelor este mult superioară mediului înconjurător.

În afara brîielor de radiații menționate, în spațiul cosmic liber fluxul de raze este în medie de două particule pe cm²/sec. față de cîteva zeci de mii de particule pe cm²/sec., cîte se află în zona din interiorul inelelor de raze cosmice menționate.

Datele despre repartiția inegală a radiațiilor cosmice sînt utilizate pentru protecția cosmonauților de la bordul navelor.

Problema cea mai complicată, în cazul zborurilor de durată, rămîne asigurarea hranei. Este practic imposibil să se creeze rezerve suficiente de alimente, apă și oxigen pentru zboruri cosmice de lungă durată. De aceea, este necesar ca în nava cosmică să se asigure un microcircuit biologic al materiei. Astfel, apa consumată și eliminată de om se acumulează în rezervoare speciale unde, după o prealabilă purificare chimică, se obține apă la fel de bună ca și la început.

Oxigenul necesar respirației, ca și o parte din hrană, vor fi obținute în cadrul microcircuitului biologic folosind probabil alga Chorella care își menține funcțiile vitale în timpul zborului cosmic, putînd constitui un rezervor viu de hrană pentru om și o sursă de primenire a aerului necesar cosmonauților, pe care-l îmbogățește cu oxigen.

Zborul cosmic îndepărtat

O însemnătate specială pe calea pregătirii zborurilor îndepărtate ale ființelor vii, a avut-o lansarea, în august 1960, a navei sovietice supranumită „Arca lui Noe", care găzduia cîini, șobolani, șoareci, muște, plante superioare, microbi nepatogeni, alge microscopice de apă și chiar semințele unor plante agricole ca: mazărea, ceapa și altele.

Alți pași hotărîtori pe calea zborului în Cosmos au fost făcuți de primii cosmonauți.

Dacă omul va putea ajunge pe alte planete unde, eventual, va putea întîlni viață, nu același lucru se poate spune în legătură cu atingerea stelelor îndepărtate.

Omul se va putea ridica spre stele, dar nu va putea păși niciodată pe ele. Temperaturile excepționat de ridicate, de zeci de milioane de grade, existente pe unele stele, sau chiar de numai 6 000 de grade (ca cea de pe Soarele nostru) ar arde nava cosmică.

Dacă pe stelele luminoase temperatura reprezintă un obstacol de netrecut pentru cosmonauți, există și pericolul stelelor întunecate. „Stelele negre" sînt stele stinse, moarte, reci, cu volum relativ mic, dar cu o densitate extraordinară. De exemplu, o stea de mărimea Pămîntului ar avea înmagazinată o masă de milioane de ori mai mare decît masa globului nostru terestru. De aici, rezultă o forță de atracție fantastică: un om care, pe Pămînt, ar cîntări 50 de kilograme, pe o astfel de stea, ar avea o greutate de 500 000 de tone. Stele de acest tip pot prezenta, în anumite cazuri pericole grave pentru cosmonauți.

D. BUICAN

Vizitînd muzeul memorial „Prof. dr. Gh. Marinescu"

Pașii ne poartă prin încăperile modeste ale casei în care a trăit — timp de aproape trei decenii — marele savant de renume mondial, prof. dr. Gh. Marinescu. Fiecare colț amintește personalitatea eminentului om de știință, a celui care a întemeiat școala românească de neurologie și a purtat, departe peste hotare e țării, prestigiul adevăratei noastre culturi. Privim exponatele sobrei locuințe-muzeu memorial și imaginile succinte care se perindă — fotografii, manuscrise, lucrări, scrisori sau obiecte — ne poartă în urmă cu zeci de ani, reconstituind cu migală și autenticitate aspectele cele mai însemnate ale drumului luminos străbătut de cel care a fost prof. dr. Gh. Marinescu.

Începutul: o copilărie grea. O fotografie peste care anii au așternut patina aproape a unui secol îl înfățișează — la vîrsta de 9 ani — alături de mama sa, Orian din tragedă copilărie, izbutește cu greu să învețe. Îl atrage știința și nici un sacrificiu nu i se pare prea mare pentru a păși pe căile ei.

1882: la vîrsta de 19 ani se înscrie la facultatea de medicină și la fosta școală de poduri și șosele. Peste un an se decide să se consacre medicinei și succesele sale strălucite îl impun atenției celor mai marcante personalități științifice din acele vremuri. Un tablou al pictorului francez Montchablon îl înfățișează — intern fiind — alături de profesorii V. Babeș, Gh. Asachi, N. Calinderu, C. Buicliu, Al. Suțu.

Este atras de studiul neurologiei și ilustrul savant Victor Babeș îl sprijină pentru a putea pleca în Franța, la specializare, la clinica profesorului Charcot. La Paris, la Salpetrière, cunoaște pe marii neurologi ai timpului, care-l apreciază, luîndu-l colaborator în cercetările lor personale. Fotografiile expuse prezintă savanți din acele timpuri: Charcot, Babinski, Roux, Pasteur.

Alte documente vorbesc despre revenirea sa în țară după ce, timp de opt ani, cutreierase marile centre științifice europene, creîndu-și treptat reputația de eminent om de știință. I se oferă conducerea spitalului de la Pantelimon — azil al bolnavilor incurabili, situat la 12 km. distanță de Capitală. La 1 mai 1897 ia ființă aici primul serviciu de neurologie, în condiții precare, iar în toamna aceluiași an ține lecția de deschidere a cursului de neurologie în amfiteatrul spitalului Colțea.

Nenumăratele lucrări expuse îmbrățișează activitatea științifică prodigioasă a marelui savant. Autor a peste 1.000 de lucrări științifice — prof. dr. Gh. Marinescu și-a închinat întreaga viață cauzei apărării sănătății poporului.

Exponatele ni-l înfățișează lucrînd, după anul 1919, la spitalul Colentina. Într-un laborator slab utilat, cu mijloace rudimentare, Gheorghe Marinescu continuă să-și creeze opera științifică nemuritoare. Oficialitățile burghezo-moșierești nu vedeau cu ochi buni activitatea marelui savant, adept al teoriilor lui Pavlov, a cărui concepție materialistă și orientare evoluționistă făceau notă discordantă cu obscurantismul răspîndit de clasele exploatatoare. Aceasta și explică tergiversarea construirii clinicii de neurologie de la Colentina, timp de peste două decenii.

Reputația prof. dr. Gh. Marinescu trecuse de mult timp hotarele țării. Apreciat ca unul dintre întemeietorii neurologiei moderne, creatorul școlii românești de neurologie era invitat să participe la numeroase congrese și conferințe internaționale, era solicitat să țină lecții sau demonstrații în alte țări.

Muzeul memorial scoate în evidență însă nu numai latura științifică a activității marelui savant, ci și pe cea socială. Patriot convins, prof. dr. Gh. Marinescu a dezvăluit rădăcinile social-economice ale unor boli care măcinau sănătatea maselor populare și prin aceasta a îndîrjit mai mult împotriva sa cercurile dominante ale vremii. Subliniind că știința și rasismul se exclud reciproc, el arăta că: „Savanții care proclamă superioritatea unui tip antropologic destinat să guverneze celelalte rase și lumea întreagă, depășesc limitele științei și adevărului". Și, poate nimic nu sintetizează într-un chip mai desăvîrșit conținutul întregii vieți a marelui savant decît un citat dintr-o conferință ținută în ultimul an al vieții sale: „Viața este un mare dar al naturii. Adevărata fericire a vieții însă, este să știi să faci bine pentru țară și poporul tău".

I. ADRIAN

Prietena mea, cartea

V. AXIONOV: „COLEGII"

— „Începem Max?"

— Începem.

O clipă, tuspatru ridică capetele schimbînd între ei o privire. Cu buzele strînse, fețele lor erau ca niște măști impasibile. Fiecare primise parcă fringhia aruncată din mînă în mînă și se legase zdravăn cu ea. Erau ca niște alpiniști strînși uniți de aceeași coardă.

Karpov execută incizia. Cavitatea abdominală era plină de sînge. Tăișul cuțitului retezase ramificația unei artere mari și perforase stomacul. Karpov se uită la Maximov:

— Pricepi?

Maximov, tăcut, dădu din cap.

— Ce-i? întrebă Makar Ivanovici.

Dașa veni și ea mai aproape, aspră, încordată.

— A trecut la doi centimetri de artera din dreapta — lămuri Karpov. Ligatura!

„Poate tocmai faptul că a zăcut în zăpadă l-a salvat — se gîndi Maximov. I s-au contractat vasele de frig. L-a salvat? O fi cu adevărat salvat? E cu putință oare să-l smulgem pe Saska morții? Tine-te, cavalerule! Încă nu exiști, încă lipsești dintre noi; dar trupul trăiește, prietenii stau în jurul tău și vei exista din nou!"

Maximov îi privea degetele lungi, agile — cel mai perfect instrument — umblînd pe rană. Urmărea fiecare mișcare. Iată-l pe Vladka Karpov, chirurgul, salvîndu-și prietenul! Iată-l pe Karpov cel adevărat! Iată-l și pe el, Alexei Maximov cel adevărat! Aceștia sîntem noi medicii, prieteni adevărați"

Din momentul în care cei trei eroi și-au început peregrinările și pînă-n ceasul operației la care asistăm n-a trecut nici măcar un an. În pagini totul se rezumă la ceva mai mult de două sute de pagini. Două sute de pagini scrise parcă în joacă. Un autor tînăr, schițează în fața noastră niște eroi tineri, în mijlocul unei societăți aflate și ea într-o exuberantă tinerețe.

Urmărind drumul, gîndurile, acțiunile tinerilor, începînd din momentul repartizării lor la absolvirea Institutului de medicină și pînă la finalul dramatic, valoarea prozei lui Axionov constă tocmai în faptul că, pătrunzînd în universul moral al eroilor săi, găsește și calea de comunicare cea mai adecvată. Vladka, Vladislav Karpov e băiat bun, știe să cînte la chitară și fetele sînt „moarte" după el cînd o face pe grozavul. Fire aparent ușuratică, băiat vesel, frumos, ai impresia că trece în goană prin viață, hohotind de plăcere. Doar puțini îi cunosc cele două mari pasiuni: chirurgia și Vera; Lioșka e ursuz și răstit. Greu să ai de-a face cu verbul lui batjocoritor. Visează să cutreiere lumea în lung și în lat, în calitate de medic de navă și... o iubește el și pe Vera, care însă se va căsători între timp pentru a juca apoi la două nunți. Sașka, Alexandr Zelenin, membru al unei familii de medici, consideră că profesia lui de medic este cea mai utilă și cu orizonturile cele mai largi din lume. Nici nu-și poate închipui că se poate trăi în altă parte decît în Leningradul natal cu Neva, Ermitajul, Balșoi Prospektul și clinicile sale. Temperamente, caractere diferite și după cum se vede uneori opuse, eroii noștri, a căror trăsătură unică comună este tinerețea și cinstea comunistă, fac în paginile cărții primii pași pe tărîmul profesiei dar și al muncii pentru societate. Contactul cu ei ne prilejuiește o incursiune în diferite medii ale societății sovietice și ni-i dezvăluie pe tineri ca și pe interlocutorii lor, muncitori, colhoznici, intelectuali, în toată complexitatea lor. Vor învăța multe de la viață și mai ales un adevăr elementar și anume că rostul omului e să trăiască în societate și pentru ea, că ziua trebuie să fie zi completă și nicidecum să scazi din ea cele 6 sau 8 ore de lucru și să te simți om doar după ce iscălești condica la plecarea de la serviciu.

Alergînd în întîmpinarea fericirii, fără să se abată din drum, fără să mai aștepte, ei, tinerii noștri eroi, străbat vertiginos calea spre înțelegerea acestui mare adevăr găsind lîngă ei și, adeseori în ei — așa cum se exprimă unul dintre oamenii cu care vin în contact — trăsăturile comunismului, simplu și cald, în care omul, eliberat de grija zilei de mîine se înalță odată cu societatea.

Minzu RADIAN

IN IMPĂRĂȚIA DEALURILOR ȘI A VIILOR

(Urmare din pag. 1)

tori direcți. Podgoriile omogene de odinioară s-au transformat în adevărate mozaicuri ampelografice, cultivate cu zeci și zeci de soiuri diferite.

Producția viilor a scăzut catastrofal, iar calitatea vinurilor s-a depreciat foarte mult.

Mai rea decît filoxera s-a dovedit însă mărunțirea viilor în mici fîșii de teren, care erau prășite făcîndu-se hogoșuri „din deal în vale". Micii producători nu știau și nici nu vroiau să privească dincolo de palma lor de pămînt, iar șanțurile săpate cu sapa pentru a delimita răzoarele se transformau curînd în ravene, ducînd la vale tot pămîntul roditor. În mai puțin de o generație dealuri cîndva darnice deveniseră sterpe, neproductive. Astfel s-a ajuns ca din cele 113 000 hectare de teren arabil, cîte există în rajonul Huși, circa 32 000 să fie supuse eroziunii iar cam 1 000 să fie complet erodate.

Aceasta era moștenirea grea pe care a lăsat-o nepăsarea trecutelor orînduiri.

La început au fost... Tîrziii

În urmă cu cîțiva ani, numele Tîrziilor, comună de prin părțile Hușilor, a devenit cunoscut în toată țara. După ce au ales calea muncii înfrățite, calea unirii ogoarelor, tîrzienii și-au îndreptat privirile spre terenurile neproductive din creasta dealurilor. Cele 240 hectare de pămînt sterp apăsau mult sufletele oamenilor. Și-au dat seama că acum, cînd începuseră să muncească laolaltă, a venit vremea să pornească la treabă pentru a reînvia vechea fertilitate a înălțimilor.

Începînd din 1958 a început transformarea organizată a dealurilor moarte din Tîrzii. Cu fiecare primăvară, cu fiecare toamnă ce a trecut de atunci, alte terenuri și-au schimbat înfățișarea. Cei din satele megieșe priveau cu admirație terasele de la Tîrzii acoperite cu viță nobilă, ce începuse să se cațere pe pante, pomii tineri cocoțați pe înălțimi.

Oamenii vedeau, le plăcea treaba aceasta gospodărească și simțeau că tare ai fi bine s-o repete în așezările lor. În toamna lui '61, la inițiativa sfatului popular regional Iași, s-au strîns colectiviști din multe gospodării ieșene ca să învețe din experiența tîrzienilor. Rodul acestei consfătuiri a fost elaborarea unui plan complex de combatere a eroziunii solului.

Inginerul Dumitru Stanciu, președintele consiliului agricol raional Huși, ne mărturisea deunăzi că faima Tîrziilor e pe cale să fie întrecută de alte comune.

— S-a întîmplat ceea ce se petrece adesea și în alte domenii, ne-a spus dînsul: elevii încep să-și întreacă profesorii. Cei din Tîrzii au făcut în continuare treabă de nadeide. Dar parcă și mai bine au chibzuit lucrurile în ultimii ani cei din Stănilești, din Crețești, din Rădulenești. De fapt avem de-a face cu un fel de întrecere al cărui regulament nu l-a scris nimeni și la care toți participanții sînt cîștigători

Podgoria cea mare

O imensă căldare naturală, așa arată așezarea Hușilor. În fundul căldării sînt casele oamenilor, iar împrejur, într-un cerc aproape perfect, dealurile care îi formează pereții: Dobrina, Cotoi, Recea, Galbena. Nici că se putea o așezare mai prielnică pentru o podgorie.

De la Ion Neamțu, inginerul șef al gospodăriei de stat Huși, am aflat o mulțime de amănunte interesante în legătură cu eforturile ce se depun pentru a transforma dealurile moarte în vii roditoare.

Am vizitat împreună sera gospodăriei. Nu este o seră obișnuită, așa cum am întîlnit în numeroase locuri și unde se cultivă roșii dolofane sau alte legume. Sera din Huși adăpostește material săditor, de ajuns pentru circa 400 ha de vie anual. De aici își procură materialul pentru noile plantații numeroase gospodării de stat și colective din raion.

La S.M.T. Huși s-a constituit o brigadă de combatere a eroziunii, dotată cu tractoare grele, cu pluguri puternice pentru desfundarea coastelor, cu gredere pentru nivelări.

Din zecile și zecile de soiuri de struguri ce au început să se cultive aici în perioada post-filoxerică, specialiștii au ales cîteva, cu cel mai bun randament. Dintre cele românești s-au oprit la Zghihara de Huși, care dă o producție record (22—25 000 kg/ha), la Feteasca dulceagă, cultivată pe plaiul Pleșu, la Băbească Neagră, la Busuioaca de Bohatir. La acest din urmă soi merită să ne oprim puțin, deoarece, din păcate, este puțin cunoscut. Numele i se trage de la Bohatir, sat situat în preajma Hușului. Acest vechi soi românesc, din păcate acum foarte puțin cultivat, are caracteristici care îl recomandă ca unul dintre cele mai prețioase: o culoare ruginie, fosforescentă, o aromă puternică și plăcută, o mare tărie. Viticultorii hușeni se străduiesc acum să extindă sînțitor suprafața cultivată cu acest soi care va spori, cu siguranță, faima vinurilor românești.

Podgoria hușeană înregistrează an după an sporuri de suprafață, sporuri de producție. Față de 170 ha. vie cultivate în 1959, astăzi podgoria măsoară cca 600 ha. de vii tinere și pe rod. Iar producțiile la hectar cresc și ele în același ritm. de la 4 600 kg. în 1959 la 10 300 kg. în 1963, cu o creștere uniformă anuală de 1 200—1 500 kg. Cum? Printr-un variat complex de măsuri schimbarea sistemului de tăiere, a orientării rîndurilor pe curbe de nivel, prin aplicarea arăturilor de toamnă și a îngrășămintelor chimice și naturale, prin aplicarea mecii mecanizări, prin atitea și atitea mijloace pe care știința agricolă le pune la dispoziția oamenilor.

Paul MARIAN și M. BERAM

IN VITRINELE LIBRARIILOR

„Sfaturi pentru utilizarea magnetofonului"

Colecția atît de urmărită de cititori — „Radio și televiziune", scoasă de Editura tehnică s-a îmbogățit cu o nouă lucrare. E vorba de broșura lui Mircea Popescu despre magnetofon. Publicarea ei răspunde unei recunoscute necesități: neîncetat crește numărul posesorilor de astfel de aparate.

Sfaturile ce se dau în această lucrare țin seama că ele trebuie să fie clare, pe înțeles, să se adreseze unei mase largi de cititori, unii neinițiați în tainele acusticei, electricității și magnetismului.

Autorul reușește să facă o descriere amănunțită a aparatului, să explice care sînt factorii ce determină calitatea unui magnetofon și a unei înregistrări. Cititorul face cunoștință cu o seamă de metode, în speță complicate, cum sînt: mixajul, înregistrările trucate, fonotecarea înregistrărilor.

Un capitol aparte este rezervat redării benzilor înregistrate cu ajutorul difuzoarelor, a unei redări fidele. Între realizările pe această linie electroacustică, se înscriu: redarea spațială, pseudostereofonia, ambiofonia și altele. M. Popescu oferă cititorului, soluții practice pentru o bună redare amplificată, referindu-se la o mare gamă de magnetofoane, astfel încît de sfaturi să beneficieze toți posesorii de aparate, oricît de diferite.

În încheierea acestei interesante lucrări, ce nu trebuie să lipsească din mîna niciunui amator magnetofonist, se dau cîteva utile sfaturi privind întreținerea magnetofonului și înlăturarea unor deranjamente mai ușoare precum și asupra efectuării a diverse construcții și modificări utile.

Medicul de țară

George Ulieru

Cititorului romîn îi este bine cunoscut medicul de țară George Ulieru. El asociază numelui său, demascatoarele „însemnări" în care arăta completa nepăsare manifestată de regimul burghezo-moșieresc pentru sănătatea celor mulți. Desigur, Ulieru a mai scris și alte lucruri. Ne referim la unele broșuri („Puterea nerușinată", „Lacul Techirghiol" și altele), la unele bune tălmăciri din Rabindranath Tagore, Turgheniev, Cehov, la culegeri de cugetări și reflecții ale unor oameni de seamă ca Montaigne, Rousseau, Goethe, Puskin, Hugo, Tolstoi, Ibsen, Whitman, Anatole France, Romain Rolland și alții. Ulieru și-a încercat cu succes condeiul și în scrierea unor argumentate articole publicate în reviste și ziare.

Totuși personalitatea sa nu era cunoscută în amănunțime. Despre Ulieru-omul nu s-a scris încă suficient. În această privință, o contribuție importantă și-a asumat-o unul din cunoscuții săi, Gh. Petrovici, care ne oferă o lucrare publicată în Editura medicală.

Desigur el nu are pretenția că a spus totul despre Ulieru. Cu sinceritate și sîrguință, Gh. Petrovici a prezentat o monografie utilă, din care cititorul va cunoaște mai bine pe acel medic de țară care scriind „însemnările" a suferit odată cu oamenii în mijlocul cărora a trăit și muncit.

Broșura e totodată un omagiu adus medicului-scriitor, apărător al celor exploatați, el însuși un exploatat.

Const. SÎRBU

Săptămîna la televiziune

10 NOIEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 **EMISIUNEA PENTRU COPII ȘI TINERETUL ȘCOLAR:** ● **Telejurnalul pionierilor.** ● **Ora veseliei.** Secvențe din filmele: „Vizita", „Baronul Münchaussen", „Povestiri vesele", „Stan și Bran". ● Să ne cunoaștem patria: **DRUMUL MUREȘULUI.** Imagini filmate. 10.30 **REȚETA GOSPODINEI.** 11.00 Emisiunea pentru sate. 17.00 **Aspecte de la campionatele internaționale de gimnastică ale Republicii Populare Romîne.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **Album de romanțe...** ...cu Adriana Codreanu, Mariana Ionescu și Dorel Livianu. Acompaniază o formație instrumentală condusă de Ionel Banu. 19.45 Filmul **ESTRADĂ, ESTRADĂ.** 21.20 Muzică distractivă. În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

11 NOIEMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru școlari: **„Laboratorul" lui Așchiuță.** 19.35 **Filmul: O PLIMBARE PRIN GRĂDINA ZOOLOGICĂ.** 20.00 Transmisiune din Studioul de concerte al Radioteleviziunii: **Recital instrumental** susținut de violonistul **Constantin Bobescu,** artist emerit și organistul **Helmuth Plattner.** În program: Sonata în re major de Haendel; Sonata în sol minor „Trilul diavolului de Tartini; Preludiu și fugă de Bach. 20.50 **Harpagon și ceilalți...** de **V. Moglescu.** 21.35 **TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

12 NOIEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Știți să desenați, copii? I **„Vă place să plîngeți?"** povestire **de Octav Pancu-Iași.** 19.30 Emisiune de teatru: **HAGI TUDOSE** de **Barbu Ștefănescu-Delavrancea.** Interpretează colectivul Teatrului Național din Craiova. Rolul lui Hagi Tudose va fi jucat de artistul emerit **Ovidiu Rocoș.** În restul distribuției vor apare: Matache Profirel (Manu Nedeianu, artist emerit); Jenică Păunescu (Andrei Bursaci); Culai (Victor Fuiorea); Gusi (Ilie Cernea); întîiul epitrop (Virgil Bădescu); al doilea epitrop (Emil Bozdogescu); Popa Roșca (Costică Ionescu); un cerșetor (Petre Iliescu-Anatin); un circiumar (Pavel Cîșu); un pastramagiu (Barbu Marcovescu); un bragagiu (Claudiu Moldovan); Gherghina Profirel (Madeleine Nedeianu); Fifica Profirel (Georgeta Luchian); Leana (Josefina Stoia); Ghioala (Florica Nicolescu). Scenografia: V. Penișoară-Stegaru. Regia: Georgeta Tomescu. În pauză: Emisiunea de știință: **Noutăți despre forma celulei** de **dr. Emil Popescu.** În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

14 NOIEMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **În mijlocul cravatelor roșii.** Filmul: **NAICA.** 19.45 **Transmisiune de la Institutul de Fizică Atomică al Academiei Republicii Populare Romîne (III): CICLOTRONUL.** 20.05 Filmul documentar **Cîntecul YMEI SUMAC.** 20.25 **Drumeții prin București.** 21.00 **La orizont... opereta.** ...Așa se intitulează emisiunea noastră de selecțiuni din operete la care își vor da concursul: Vali Niculescu, Constanța Cîmpeanu, Valeria Rădulescu, Cleopatra Melidoneanu, Mircea Nemens, Constantin Drăghici, Ludovic Spiess, Toni Buiacici, Bimbo Mărculescu. 21.45 Poșta televiziunii. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

15 NOIEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE **INDUCTANȚA-REACTANȚA-IMPEDANȚA,** de ing. **Livin Macoveanu.** 19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 Pentru tineretul școlar: **În vizită la Muzeul literaturii române** (VIII): Documente despre viața și opera scriitorilor **Alexandru Vlahuță** și **Barbu Ștefănescu-Delavrancea.** 19.35 **Cronica discului de George Bălan.** 20.00 **SĂPTĂMÎNA.** 21.00 **Știți cum se creează o sculptură?** 21.10 **Muzică populară românească.** Cîntă o formație instrumentală condusă de Ionel Budișteanu, artist al poporului. Soliști: Nicolae Băluță, Damian Luca, artiști emeriți, Aurelia Fătu-Rădulțu, Ana Piuaru, Ileana Constantinescu, Ion Bogza. În încheiere: **Buletin de știri, buletin meteorologic.**

16 NOIEMBRIE

19.00 **Jurnalul televiziunii.** 19.10 **ZINA MĂRII.** adaptare după **H. Ch. Andersen** de **Andrei Brădeanu,** 20.10 **ÎN FAȚA HĂRȚII.** 20.20 **ÎNTRAREA CIINILOR STRICT OPRITĂ** de **JEAN BART (Eugeniu Botez)** și **BASTONUL** de **MARCEL AYMÉE** Dramatizări de **Eva Dragomir.** În distribuție: Victor Rebengiuc, Jana Gora, Mircea Anghelescu, Tudorel Popa, Vasile Lucian, Dem Savu, Ion Ulmeni, Cicerone Ionescu, Zoe Stanca-Anghel, Mircea Balaban, Gheorghe Șubovici, Mănel Svedu. Regia: Letiția Popa. 21.20 **Actualitatea cinematografică.** 22.00 **Muzică ușoară instrumentală** în interpretarea unei formații condusă de **Sile Vișan.** În încheiere: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.**

ROMANUL ILUSTRAT

Extraordinarele aventuri ale soldatului Cervantes

Pe Miguel îl înțelese dintr-un cuvînt, neinteresîndu-se de altceva, îl conduse în atelierul său. De aici, o ușă mică dădea într-o magazie întunecoasă. Numai jos, pe pămînt, se vedea o fîșie luminoasă care pătrundea din afară printr-o răsuflătoare.

Aici, în mirosul iute de piei de capre și boi, Cervantes zăcu mai mult de o săptămînă. Peretele exterior al magaziei dădea spre stradă, și, stînd pe grămada de piei în dreptul răsuflătoarei, Cervantes auzea glasurile și zgomotele agitatului cartier arab.

A noua zi Cervantes auzi un strigăt pe stradă, care-i înghețâ tot sîngele în corp.

„Poate că mi s-a părut?" gîndi el.

Glasul tăcu, cel care striga merse mai departe. Dar strigătul se repeta.

— Ascultați, ascultați, ascultați!, se auzi glasul monoton al vestitorului algerian. Cervantes, prizonierul ciung al pașei a evadat din închisoare!... Cel care-l va ascunde va fi osîndit la moarte!... Cine-l va aduce pașei va primi, drept răsplată, o mie de reali! Ascultați cu toții!... O mie de reali răsplată!...

Și Diego asculta. După aceea intră în magazie.

— Asta nu înseamnă nimic, spuse el. Stai liniștit, aici nu te va găsi nimeni.

— Nu, protestează Cervantes, tu poți să plătești cu viața, Diego. Nu vreau să răspunzi pentru faptele altora.

Peste un ceas el păși în jos, pe stradă, spre bazar. Diego îi dădu o mantie veche și o pălărie cu boruri mari — îmbrăcăminte a unui dezrobit.

Mergea încet privind cu ezitare pe toți cei întîlniți în cale.

Cîinii roșii, vagabonzi, beau apa din șanțuri și se gudurau pe lîngă el. O leproasă fără voal zăcea cu fața la pămînt și flecărea. Un băiat turc bătea cu sandalele pe un bătrîn evreu pentru că nu se descălțase cînd a trecut pe lîngă giamie.

Astfel, Algerul își ducea viața sa obișnuită, fără să se gîndească la prizonieri.

Cervantes se așeză să se odihnească pe o bancă mare de piatră. Și ceva mai tîrziu se așezară acolo, cu spatele spre el, doi turci. Cervantes nu le vedea fețele însă auzea bine ce vorbeau.

— Eh, Ali, mîine o să avem mult de lucru, începu unul.

— De ce, întrebă leneș celălalt.

— Pentru mîine pașa a hotărît interogatoriul tuturor prizonierilor din închisoarea Leului. Acolo a fost descoperit complotul, însă instigatorul principal a fugit și pașa vrea să afle de la prizonieri numele celorlalți complotiști. Îi va interoga pînă ce-i va afla. Dacă nu-i descoperă îi va spînzura din zece în zece.

Cervantes se repezi de pe banca de piatră, căzu și se rostogoli pe jos. Turcii întoarseră capetele. Cel care ședea cu spatele spre ei, omul în mantie, se sculă repede și porni în direcția palatului pașei Hassan.

25. Dîrzul spaniol

Pașa ședea pe un tron jos, din perne și covoare. Alături de el, pe divanuri, cu picioarele strînse, ședeau sfetnicii și apropiații săi.

Slujitorii, ienicerii și chiar oamenii de rînd se înghesuiau în jur, care cum puteau.

Spînzurătoarea, strînsă nu de mult, stătea în apropiere.

Era pentru prima dată cînd pașa permise tuturor să intre în curtea acoperită a palatului său. Și aceasta, pentru că voia să organizeze o sărbătoare din interogatoriul-duel, în care va învinge, desigur, numai el.

Cervantes Saavedra, îmbrăcat în zdrențele prizonierului, ferecat în lanțuri, stătea înaintea sa.

— Tu singur, de bună voie, ai venit să vorbești cu mine, ciungule? începu pașa.

— Da, răspunse Cervantes.

— Și ești gata să răspunzi la toate întrebările mele?

— Da.

— Bine. Spune-mi cine este instigatorul principal al complotului.

— Eu singur.

— Tu singur ai îndemnat pe toți, și ai făcut rost de bani pentru construirea corăbiei?

— Eu singur.

— Ciungule, tu ai venit aici să-ți bați joc de mine?

— Pașa făcu un semn și slujitorul negru coborî de pe stinghia spînzurătoarei fringhia cu lațul în capăt. Ahmet, paznicul personal al pașei, sări și puse lațul după gîtul lui Cervantes.

— Așa ai să fii mai vorbăreț, zise liniștit pașa. Să începem de la capăt: tu singur ai organizat acest complot diavolesc? Tu ai vrut să-mi furi prizonierii și corăbiile mele? Tu ai vrut să răzvrătești tot orașul împotriva mea? N-ai avut complici?

— N-am avut.

— Trageți fringhia!

Negrul trase capătul de fringhie de care ținea și lațul se strînse cu putere în jurul gîtului lui Miguel.

— Ei, spune-mi care au fost complicii tăi?

Cervantes clătină din cap că nu erau alții.

— Vorbești? sau peste o clipă ai să te bălăbănești acolo, sus! Pașa arătă spre stinghia spînzurătorii.

Cervantes tăcu.

— Trage mai tare fringhia!

Lațul se strînse mai tare și sîngele se urcă spre ochii și tîmplele lui Cervantes. Făcu un pas îndărăt și se clătină, de-abia ținîndu-și echilibrul. I se păruse că pămîntul îi fugise de sub picioare. Mai făcu un pas, își desfăcu picioarele și se înțepeni pe ele, puternic, în pămînt.

— O să spui? întrebă din nou pașa.

Cervantes clătină din cap.

— Strînge fringhia mai tare...

Mulțimea tresări. Ochii lui Miguel se umplură cu sînge.

— Acum o să vorbească, strigă bucuros Ahmet.

Cervantes, într-adevăr, părea că vrea să vorbească.

— Slăbiți fringhia!, se grăbi pașa. Vorbește, ciungule!... O să-ți dau tot ce o să-mi ceri. Vorbește, ai avut complici?

— Da, am avut, răsufla Cervantes.

— Desfaceți-i lațul! Vino mai aproape! Spune-i pe nume, cîți au fost?

Cervantes, tăcu o clipă, clătinîndu-se.

— Patru, rosti el.

Mulțimea încremeni.

— Luis de Garcia... începu Cervantes.

— Tomas Solano, Alonso de Navarra, Rafael de Rapita.

Mulțimea murmură.

Acestea erau numele cunoscuților și bogaților prizonieri care exact, cu trei săptămîni în urmă, s-au răscumpărat și au plecat pe o corabie spaniolă.

Pașa se întunecă de furie.

— Puneți-l sub streang și strîngeți fringhia, făcu el un semn cu mîna, către slujitorii spînzurătorii.

Lațul se strînse din nou, oprindu-i lui Miguel răsuflarea în gît.

— Altceva mai spui?

— Nu.

Negrul trase și mai tare capătul fringhiei.

— Nimic?

— Nimic.

Negrul de-abia se ținu să nu-i tragă cu fringhia în sus.

— Mai mult nimic?

Cervantes, tăcînd, arăta cu mîna spre gura închisă, spre gîtul strîns, clătinînd din cap negativ (că n-are nimic de spus).

Fringhia se strînse și mai tare în jurul gîtului. Cercuri de foc se învîrtiră în ochii lui Cervantes.

Tăcea.

Pașa se tulbură. I-ar fi fost de-ajuns să facă un semn cu mîna ca acest neastîmpărat spaniol să se bălăbănească în aer. Dar mulțimea tăcea, reținută, înfiorată, și pașa se tulbură. Nu înțelegea această tăcere.

Așa trecură cîteva secunde.

— Luați-l de aici!, spuse în sfîrșit pașa, ridicîndu-se de pe tron. Nu vreau să-l mai ascult și nici să-l mai văd vreodată. Duceți-l și aruncați-l în groapa cu șerpi.

Mulțimea se dădu înlături, îndepărtîndu-se speriată din fața celuia pe care-l duceau, de-a lungul curții. Cervantes de-abia păși, gîrbovit, nu vedea nimic în jur, privea în fața lui cu ochii orbi.

Toată bărbăția lui și toată dîrzenia castilianului, călită în cei patru ani de prizonierat, le lăsase în acest interogatoriu. Ieșea din curtea pașei gîrbovit, împleticindu-se, tremurînd ca un copil.

(Va urma)

E. VIGODSKAIA

(În romînește de L. BABIN; ilustrații: Beca RIND)

Campionatul categoriei A LA FOTBAL în CIFRE ȘI DATE

Azi și mîine

Dinamo București — Petrolul (se dispută azi)
Știința Cluj — Crișul
Steaua — Farul
C.S.M.S. — Steagul roșu
Știința Timișoara — Rapid
Dinamo Pitești — U.T.A.
Siderurgistul — Progresul

CLASAMENTUL GENERAL

1.	Petrolul	8	4	3	1	15: 5	11
2.	Dinamo Buc.	8	5	1	2	24:10	11
3.	Progresul	8	4	3	1	19:15	11
4.	Steaua	8	5	0	3	25:15	10
5.	Farul	8	5	0	3	13:13	10
6.	Steagul roșu	8	4	1	3	15:10	9
7.	C.S.M.S.	8	4	0	4	16:15	8
8.	U.T.A.	8	3	2	3	9:10	8
9.	Rapid	8	3	2	3	14:18	8
10.	Siderurgistul	8	3	1	4	8:15	7
11.	Crișul	8	2	3	3	7:16	7
12.	Din. Pitești	8	3	0	5	8:14	6
13.	St. Timișoara	8	2	0	6	9:16	4
14.	Știința Cluj	8	1	0	7	5:15	2

CLASAMENTUL ACASĂ

1.	Farul	5	5	0	0	12: 2	10
2.	C.S.M.S.	4	4	0	0	10: 3	8
3.	Dinamo Buc.	5	4	0	1	19: 7	8
4.	Petrolul	4	3	1	0	8: 3	7
5.	U.T.A.	4	3	1	0	7: 3	7
6.	Crișul	5	2	3	0	6: 3	7
7.	Progresul	4	3	1	0	13: 8	7
8.	Steaua	3	3	0	0	15: 4	6
9.	Dinamo Pit.	4	3	0	1	4: 5	6
10.	Steagul roșu	4	2	1	1	12: 3	5
11.	Siderurgistul	4	2	1	1	6: 3	5
12.	Știința Tim.	3	2	0	1	6: 3	4
13.	Rapid	4	2	0	2	8:11	4
14.	Știința Cluj	3	1	0	2	2: 2	2

CLASAMENTUL ÎN DEPLASARE

1.	Petrolul	4	1	2	1	7: 2	4
2.	Steaua	5	2	0	3	10:11	4
3.	Rapid	4	1	2	1	6: 7	4
4.	Progresul	4	1	2	1	6: 7	4
5.	Steagul Roșu	4	2	0	2	3: 7	4
6.	Dinamo Buc.	3	1	1	1	5: 3	3
7.	Siderurgistul	4	1	0	3	2:12	2
8.	U.T.A.	4	0	1	3	2: 5	1
9	C.S.M.S.	4	0	0	4	6:12	0
10.	Dinamo Pitești	4	0	0	4	4: 9	0
11.	Știința Cluj	5	0	0	5	3:13	0
12.	Știința Tim.	5	0	0	5	3:16	0
13.	Crișul	3	0	0	3	2:13	0
14.	Farul	3	0	0	3	1: 9	0

GOLGETERII

1. **Constantin** (Steaua), **Frățilă** (Dinamo București) 9 goluri.
2. Dridea I (Petrolul) 6 goluri.
3. Voinea (Steaua), Pavlovici (Steaua), Tîrlea (U.T.A.), Ion Ionescu (Rapid), Voica (C.S.M.S. Iași), cîte 5 goluri.
4. Unguroiu (Dinamo București), Milea (C.S.M.S. Iași), Năftănăilă (Steagul roșu), Voinea (Progresul), Stoicescu (Progresul), Petru Emil (Dinamo București), Moldoveanu (Petrolul), Donciu (Crișul), cîte 4 goluri.
5. Tîrcovnicu (Dinamo București), Surdan (Știința Timișoara), Dumitriu II (Rapid), D. Popescu (Progresul), Mateianu (Progresul), Seredai (Steagul roșu), Dinulescu (Farul), Vornicu (C.S.M.S. Iași), cîte 3 goluri.
6. Floruț (U.T.A.), Szabo (Știința Cluj), Lovin (Dinamo Pitești), Negrea (Siderurgistul), Zgardan (Siderurgistul), Ciosescu (Știința Timișoara), Solomon (Crișul), Necula (Steagul roșu), Selimesi (Steagul roșu), Iuhaz (Petrolul), Matei (C.S.M.S. Iași), Turcan (Dinamo Pitești), Oaidă (Progresul), Adam (Știința Cluj), Dragu (Farul), Militaru (Siderurgistul), Hașoti (Steagul roșu), Kraus (Rapid), Mafteuță (Progresul), Pircălab (Dinamo București), Ologu (Farul), Raksi (Steaua), cîte 2 goluri.

Etapa viitoare

Petrolul — Dinamo Pitești
U.T.A. — Dinamo București
Rapid — Siderurgistul
Știința Timișoara — C.S.M.S.
Farul — Crișul
Știința Cluj — Steaua
Progresul — Steagul roșu

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17 60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14 00

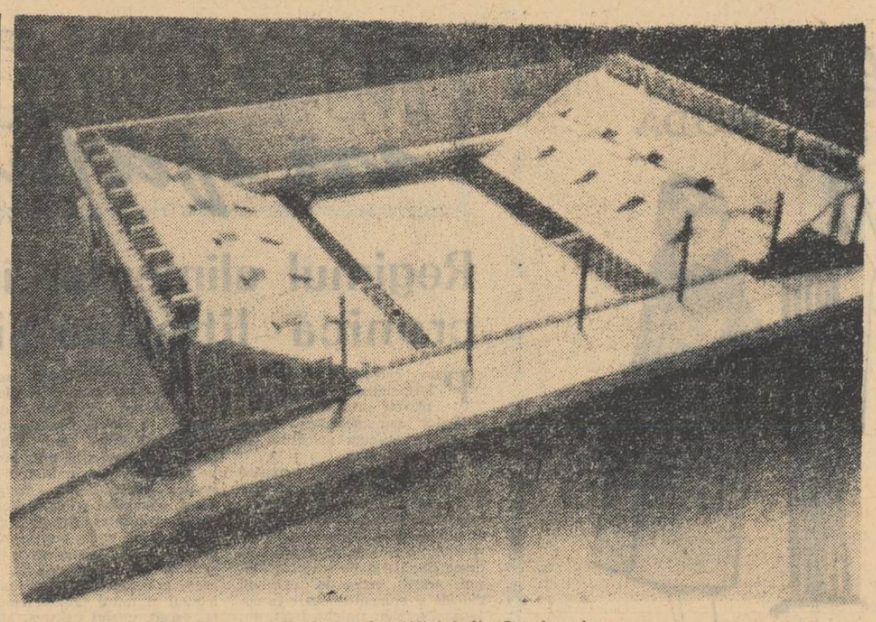

Patinoarul artificial din Innsbruck

„OLIMPIADA ALBĂ"

Doar trei luni ne mai despart de ziua în care, la Innsbruck, în inima Tirolului austriac, se va aprinde prima din cele două flăcări olimpice ale anului 1964. Atunci, în ultimele zile ale lui ianuarie viitor, pe un podium de lemn cu o suprafață de aproape 2 000 de metri pătrați, instalat la capătul pistei de aterizare a trambulinei de sărituri de la Bergisel, participanții la cea de a IX-a ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă, vor asculta acordurile solemne ale Imnului olimpic, după care semnalul trompetelor va vesti începerea acestei mari întreceri sportive internaționale.

Este lesne de înțeles că, dat fiind răgazul scurt de timp care a mai rămas pînă cînd va începe disputa mult visaților lauri olimpici, în momentul de față pregătirile celor ce aspiră să se suie pe podiumul învingătorilor sînt într-o fază avansată. Și dacă unii din principalii protagoniști ai „olimpiadei albe" sînt în prezent mai mult cu ochii pe cronometre, alții își îndreaptă privirile (și, bineînțeles, principalele preocupări) spre pîrtiile care nu s-au acoperit încă de nea, spre pistele de gheață brăzdate acum de țevi sau spre alte instalații a căror „toaletă" și ultimă verificare se face în aceste zile. Care este stadiul acestor pregătiri și ce noutăți se anunță din Innsbruck? Iată întrebări firești pentru amatorii sporturilor de iarnă.

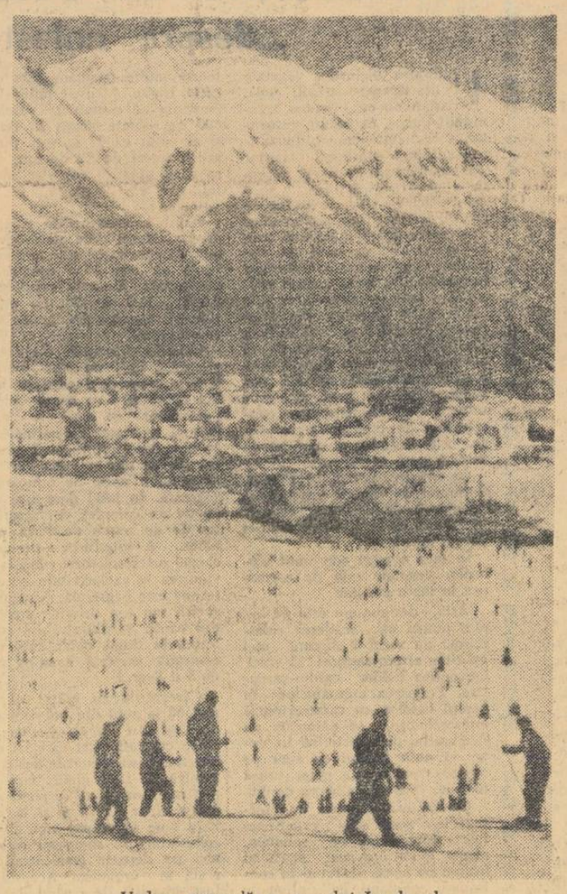

Vedere generală a orașului Innsbruck

Innsbruck — orașul podurilor

Atît de legate sînt istoria și tradiția acestui oraș de poduri încît în primul moment nici nu știi ce este mai semnificativ în această direcție. Însăși numele acestui oraș, străjuit de culmile înzăpezite ale Alpilor, înseamnă, în traducere, „Podul Innului". Răscruce a unor străvechi drumuri comerciale care legau mănoasele cîmpii ale Lombardiei sau porturile însoritei Mediterane cu nordul Europei și care asigurau transportul mărfurilor levantine spre apusul continentului nostru, Innsbruckul s-a dezvoltat pe malurile Innului, acolo unde acest rîu își lărgește albia în căușul de la poalele vîrfurilor Hafelekar și Patscherkofel. Transformîndu-se din vechea așezare Veldidena, cunoscută încă cu 1 500 de ani î.e.n., ca un post ce asigura paza drumului ce traversa trecătoarea Brenner, Innsbruckul a crescut pe ambele maluri ale riului, peste care au început să se construiască cu timpul diferite poduri. Fiecare cu istoria și valoarea sa artistică, podurile au însemnat un element primordial în viața orașului, asigurînd unitatea sa. Astăzi alături de poduri celebre ca Peter-Brünnl, Martinsbühel, Völserbühel, Grabenbach, Gurglbach și altele, în ghidul orașului se înscrie însă și podul Olimpic — construcție modernă, care va asigura participanților la Jocurile Olimpice o legătură rapidă între satul olimpic și centrul Lizum, unde vor avea loc probele de slalom bărbați și femei, slalom uriaș bărbați și femei și coborîre femei.

Și aceasta nu este totul. Emblema celei de a IX-a ediții a Jocurilor Olimpice cuprinde, ca element principal, un... pod. Este simbolul orașului, și mai mult decît atît, așa după cum a declarat prof. Arthur Zelger, cel care a conceput emblema, podul cuprins în acest desen are și semnificația unei trainice legături între toate popoarele, în spiritul idealurilor olimpice.

Preocupări...

Desigur că nu stă, în intenția noastră să întocmim o amplă expunere cu privire la lucrările care au fost necesare pentru organizarea Jocurilor Olimpice de iarnă. Își imaginează oricine că a trebuit să fie construit un sat olimpic (opt blocuri cu cîte 10 și 12 etaje), că s-a amenajat un centru de presă, în sfîrșit, că s-au luat măsuri, în general cunoscute și obișnuite în asemenea cazuri.

Interesant este faptul că deși Innsbruckul se bucură de o mare reputație ca oraș al sporturilor de iarnă, în apropierea căruia firește că pîrtiile de schi nu lipsesc, totuși a fost necesară deplasarea a 1 441 500 metri cubi de pămînt pentru amenajarea pîrtiilor. Numai în regiunea Lizum, acolo unde se vor desfășura majoritatea probelor alpine a fost necesară excavarea a 834 500 metri cubi de pămînt, efectuîndu-se peste 1 600 de ore de lucru pentru amenajarea locurilor de concurs.

Aceste lucrări au însemnat un efort serios pentru organizatori, care se străduiesc să asigure acestei mari competiții internaționale o desfășurare dintre cele mai bune. Un exemplu concludent în această privință îl constituie și modul în care comisia de organizare s-a preocupat de rezolvarea problemei pîrtiilor de bob și săniuțe. După cum se știe înghețarea artificială a unor astfel de pîrtii este extrem de dificilă și costisitoare, fiind, de altfel, interzisă de regulament. Dar probele de bob și săniuțe nu se pot desfășura dacă pîrtia nu este înghețată. Deci rămîne o singură soluție: înghețarea naturală. Aceasta însă cu condiția ca... timpul să fie de acord și să „împingă" mercurul termometrelor sub zero grade. Pentru a evita neplăcerile cauzate de o eventuală „încăpățînare" a mercurului, organizatorii au luat măsuri de iluminare a pîrtiilor, pentru ca lucrările de amenajare a acestor pîrtii construite din elemente prefabricate de beton să se poată desfășura și noaptea, cînd se presupune că temperatura este mai scăzută.

Satul olimpic este gata să-și primească oaspeții

Construit pe malul Innului, în partea de est a orașului, satul olimpic este compus dintr-un grup de blocuri mari, cu o linie arhitectonică suplă și modernă, care contrastează puternic cu vechile clădiri ale Innsbruckului, patinate de ani.

La dispoziția sportivilor vor fi puse 4 din cele 8 blocuri cu cîte 12 etaje care alcătuiesc satul olimpic ce se întinde pe o suprafață de 56 470 metri pătrați. Participanții la Jocurile Olimpice vor locui cîte 2 sau 4 în fiecare cameră, blocurile avînd amenajate la parter restaurante, dotate cu mobilier modern și cu... bucătari specialiști în meniuri internaționale. De asemenea, la etajul al XII-lea al fiecărui bloc există o sală de lectură și o sală de spectacole, în care vor rula zilnic filme. Satul olimpic are în plus o sală de cultură și odihnă, dispensar medical, un centru de poștă.

Legătura dintre satul olimpic și locurile de concurs va fi asigurată de 250 de microbuze (8 locuri) și de 100 de autocare, care vor face ca distanța de 4 km pînă în centrul orașului Innsbruck să pară mai mică!

„Avalanșa" de... ziariști

Printre veștile care sosesc în aceste zile de la Innsbruck, una se referă și la reprezentanții presei și ai radioteleviziunii, Comitetul de organizare precizînd că în această direcție au fost bătute toate recordurile.

În primul rînd, se anunță o masivă participare de ziariști. Cu toate că C.I.O. a stabilit la 400 cifra maximă a locurilor rezervate celor ce vor comenta desfășurarea Jocurilor Olimpice, totuși date fiind cererile sosite pînă în prezent la Innsbruck, Comitetul de organizare va asigura condiții de lucru pentru 900 de ziariști, radio și telecomentatori, fotoreporteri și operatori de film.

Acestora le vor fi puse la dispoziție 177 de posturi telefonice, 63 de instalații telex și 35 de instalații pentru transmiterea imaginilor prin telefoto. Centrul de presă de la Innsbruck va funcționa la Institutul de chimie al Universității din acest oraș, existînd — în plus — și o anexă a acestuia pe platoul de la Seefeld, unde vor avea loc probele de fond și biatlon, precum și alte birouri de poștă (9 la Innsbruck, 1 la Igls, 1 la Seefeld și 1 la Axams).

Și pentru că tot a venit vorba despre birourile de poștă, sîntem în măsură să anunțăm filateliștilor o veste bună: seria de timbre editată cu prilejul Jocurilor Olimpice de iarnă este gata. Ea se compune din mai multe valori, fiecare reprezentînd o probă din cadrul Jocurilor Olimpice: slalom (valoarea 1 șiling), biatlon (1,20 șilingi), sărituri de la trambulină (1,50), patinaj artistic (1,80), hochei pe gheață (2,20) etc. În total seria este compusă din 7 valori, executate după schițele graficianului austriac E. Pilch. O emisiune de timbre închinată I. O. de iarnă va fi editată și la noi în țară. Această emisiune cuprinde 6 valori, fiecare reprezentînd cîte o probă: slalom, hochei, biatlon, bob, patinaj, sărituri.

Jocurile Olimpice debutează cu meciuri de hochei pe gheață!

De fapt la începutul articolului nostru am comis, în mod voit, bineînțeles, o mică inexactitate. Înainte ca trompeții să vestească începerea Jocurilor Olimpice o parte din sportivi au și luat... startul. Este vorba de jucătorii de hochei pe gheață, care în ziua de 28 ianuarie 1964, deci cu 24 de ore înainte de inaugurarea festivă a acestei mari și tradiționale competiții sportive, vor disputa jocurile de calificare. Cu cîteva zile în urmă a fost stabilit și programul acestor jocuri, care arată astfel: ora 9: Cehoslovacia—Japonia sau Australia (Messehalle); ora 11,50: Canada — Iugoslavia (Messehalle); ora 14: Uniunea Sovietică—Ungaria (Messehalle); ora 15,30: Suedia—Italia (Stadionul de iarnă); ora 17: S.U.A.—Romînia (Messehalle); ora 18: Germania—Polonia (Stadionul de iarnă); ora 20: Norvegia—Elveția (Messehalle); ora 20,30: Finlanda—Austria (Stadionul de iarnă).

Deci, 8 jocuri de hochei pe gheață vor fi primele întreceri ale celei de a IX-a ediții a Jocurilor Olimpice de iarnă.

Călin ANTONESCU

Să punem degetul pe rană!

de DAN DEȘLIU

Nu, fraților, așa nu mai e de trăit: arbitrii ăștia ne omoară cu zile!

Mă miram eu săracu, laolaltă cu alți ageamii, de ce merge fotbalul nostru ca ursul pe gheață, și nu găseam răspunsul potrivit. Acum, în fine, totul e limpede: numai cavalerii fluierului sînt de vină, sări-le-ar țumburușu! Păi, e posibil așa ceva? Să-nghiți o boabă în cincisprezece secunde, la tine acasă, unde era lege că batem — și dumnealui să acorde gol?! Ce, sîntem în filmele cu maseați: cum intră unul pe ușă, trosc! — cu pistolul, în loc de bunăziua? Și asta nu odată, nu de două, ci de trei ori la rînd — să vezi și să nu crezi și la noapte să visezi...

Iar „cavalerul" habar n-are: șuieră de-ți pleznesc urechile și arată cu degetul spre centru. Arbitru-i ăsta? Să fi venit joi după masă, la antrenamentul cu Bumbacul, să-nvețe cum se arbitrează. Acolo, după cum ați aflat, selecționabilii au înscris optsprezece goluri și n-au primit decît unul. Ceea ce n-ați aflat, probabil, este că bumbăcarii (ce-i drept, în 12, ca să-i întindă niteluș pe maeștri) au mai perforat de cîteva ori plasa „națională", numai că nu le-a mers; golurile au fost anulate din cauză de ofsaid, fault, obstrucție — mă rog, ce nu se poate găsi cînd există un pic de bunăvoință și de grijă pentru psihicul băieților? Un veritabil cavaler se orientează, ce naiba! Dar, să nu uit, la antrenamentul cu pricina, titularul echipei reprezentative n-a arătat poarta opusă, cum se obișnuiește la trialurile de acest gen; faptul a gîdilat curiozitatea cuiva și l-a făcut să întrebe de ce nu stă Datcu în poarta Bumbacului; la care i s-a răspuns, foarte simplu: „Fiindcă nu vrem să-l obosim...'. Adevărat, îi trebuiau forțe întacte ca să scoată băsica din năvod de trei ori într-un sfert de oră!

Cum-necum, tot arbitrii-s de vină! Adică, după ce acordă ălora trei goluri fără să clipească („Da' ne marcă, domnule! — remarca un mucalit"), îi abate să ne mănînce un punct, numai așa, de-al dracului. O să-mi spuneți că portarul fusese făcut sandvici între înaintașii noștri? Că un cot bine simțit se proptise taman în plexul respectivului? Că tipul cu țignalul apucase să sufle înainte ca mingea să poposească în plasă? Fleacuri, neică, amănunte naturaliste — nu le suport nici în proza contemporană! Și p'ormă, în repriza aialtă, cînd Manolache se tot tăvălea în careu — că altceva nu era în stare să facă prin partea locului — putea să ne miluiască barem cu un „11 metri" — deși, după mine, o echipă cu un asemenea centru-atacant merită pe puțin trei penaltiuri, drept compensație! Uite, așa ne persecută și pe dinafară speranțele de ani și ani de zile domnii fluieră-a pagubă... Din cauza lor, au încărunțit și Popa și Constantin și Tîrcovnicu. Ei, arbitrii, sînt de vină că diverși internaționali autohtoni n-au învățat nici pînă azi să conducă balonul sau să paseze precis, de la cîțiva metri (ba pasează foarte precis, la adversar!), ei și numai ei generează asemenea stări de spirit, ca aceea dinaintea meciului, cînd antrenorii anticipau o victorie comodă și o tactică... cu fundașii la centru! Dacă n-ar fi fost cavalerii ăștia — care s-au făcut pur și simplu de rîs — cine știe ce nivel am fi atins la ora de față... Poate că nici chiar turcii nu ne-ar fi rezistat — că doar, vorba amicului Fănuș Neagu, fotbalul nostru e cu două clase mai bun decît ce s-a văzut duminică, pe „23 August"! Vasăzică, la valoarea reală, fără șicane și lovituri sub centură, cam printr-a III-a elementară... Și să nu reușim s-o demonstrăm, din cauza arbitrajului!

Scandalos, absolut scandalos!

„Cartea de vizită" a echipei Real Madrid

Echipa Real Madrid pe care spectatorii noștri o vor putea vedea miercuri la lucru pe stadionul „23 August", este una din cele mai vechi formații spaniole. Ea a fost înființată în anul 1902. Portarul Zamora, Santiago Bernabeu (actualul președintele al clubului), Munoz (actualul antrenor), Ciriaco, Navarro, Quinceoces, Rial, au fost unii dintre cei mai vestiți jucători iberici care au făcut parte din formația Real Madrid.

Din 1903 pînă în 1963, Real Madrid a fost de 21 de ori finalistă a „Cupei Spaniei" pe care a cîștigat-o de 9 ori. Tot de 9 ori a cucerit Real Madrid titlul de campioană a țării (1932, 1933, 1954, 1955, 1957, 1958, 1961, 1962, 1963). După cum se vede Real Madrid s-a afirmat ca o echipă de mare calibru internațional, începînd din anul 1953. De atunci Real Madrid a achiziționat o serie de jucători străini printre care sudamericanii Alfredo Di Stefano, Dominiquez, Santamaria.

Au jucat apoi la Real francezul Kopa, brazilianul Didi, suedezul Simonsson. Real a devenit una dintre cele mai puternice echipe de club din lume. Ea a cîștigat de 5 ori consecutiv „Cupa campionilor europeni", obținînd în finale următoarele rezultate: 1956 la Paris cu Reims 4—3, 1957 la Madrid cu Fiorentina 2—0, 1958 la Bruxelles cu A. C. Milano 3—2, 1959 la Stuttgart cu Reims 2—0, 1960 la Glasgow cu Eintracht Frankfurt 7—3. Eliminată în 1961 de Barcelona (2—2, 1—2) Real a jucat din nou finala C.C.E. în 1962 la Amsterdam unde a fost învinsă de Benfica Lisabona cu 5—3 după ce a condus la un moment dat cu 3—0. În ediția de anul trecut a fost eliminată de echipa Anderlecht Bruxelles (3—3, 0—1). Real a cîștigat în 1960 Cupa intercontinentală (0—0 și 5—1) cu Penarol Montevideo. Anul acesta a eliminat în primul tur al C.C.E., valoroasa formație scoțiană Glasgow Rangers (1—0, 6—0).

Toți jucătorii echipei Real, începînd cu portarul Araquiston și terminînd cu extrema stîngă Gento, au jucat în reprezentativa Spaniei. Aceasta este pe scurt „cartea de vizită" a echipei Real Madrid.

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ ÎN INTERVIURI ȘI DECLARAȚII

Revedere cu Elena Leuștean

La o săptămînă după succesul echipei noastre de volei în campionatele europene, iată-ne din nou în sala Floreasca, martori la o competiție internațională. Ambianța mai puțin sgomotoasă, — alt decor. Covoarele acoperă liniile albe care marcau terenul de joc. Au apărut barele de metal, paralelele, „calul", inelele și un pian. Ne aflăm la campionatele internaționale de gimnastică. Este un fericit prilej pentru publicul nostru să facă cunoștință cu noile „stele" ale gimnasticii europene și de a revedea probabil, după o atît de îndelungată absență, pe fosta noastră campioană Elena Leuștean-Popescu.

Profitînd de una din pauzele concursului am rugat-o pe talentata noastră gimnastă să ne răspundă la cîteva întrebări.

— De cînd n-ați mai apărut în fața publicului bucureștean într-un concurs internațional?

— Luna aceasta se împlinesc doi ani. Îndatoriri profesionale și familiare m-au ținut departe de sală, de concursuri. Sînt mamă. Am un băiețel.

— Viitor gimnast?

— Deocamdată specialist numai la „sol". Are un an și două luni.

— Ați intenționat vreodată să renunțați definitiv la activitatea de concurs?

— Nu, deloc. Am sperat mereu să revin în echipă. M-au încurajat colegele, antrenoarea Maria Ionescu și poate exemplul Larisei Latînina care după ce a născut a cîștigat la Roma titlul olimpic.

— Cum s-ar spune vă gîndiți serios să luptați pentru selecția în echipa noastră olimpică. Ar fi cea de a 3-a participare a dv. la Jocurile Olimpice.

— Este cea mai mare dorință a mea.

— De cînd ați reluat pregătirea?

— De cîteva luni. Dar gimnastica este un sport foarte exigent și este nevoie de cel puțin un an pentru a atinge un nivel de nota 9 sau 10.

— Aveți dificultăți de adaptare?

— Da. Mai ales la săriturile pesmet cal. Exercițiile impuse sînt acum mult mai grele, ritmul de pregătire mai intens și va trebui să fac eforturi pentru a-mi ajunge din urmă colegele.

— Ce părere aveți despre potențialul actual al echipei noastre feminine?

— Echipa e în mare progres față de acum 2—3 ani. Sonia Iovan a devenit o gimnastă completă, puternică, sigură de sine la toate aparatele. Atanasia Ionescu recent învingătoare în concursul de la Cracovia este excelentă la paralele și sărituri. Emilia Liță totdeauna în formă. O mare speranță a noastră este tînăra Elena Tutan care lucrează foarte bine la toate aparatele și în special la bîrnă.

— Mîine seară (n.r. — azi 9 noiembrie) veți concura în proba dv. favorită, exercițiile la sol pe muzică?

— Sper că da. De pe acum am emoții. Știu că publicul așteaptă mult de la mine în această probă care m-a consacrat.

276 de întîlniri internaționale

Cu o săptămînă în urmă sala Floreasca a trăit clipe de mare entuziasm în momentul în care **Horațiu Nicolau** *a primit cupa de cristal atribuită echipei campioane a Europei. Cu toate că era înconjurat de numeroși ziariști și fotoreporteri am reușit totuși să-l acaparăm pentru cîteva minute pe căpitanul reprezentativei noastre de volei care a răspuns cu amabilitate întrebărilor noastre.*

— Cîte întîlniri internaționale ați susținut?

— 276

— Care a fost cea mai grea competiție la care ați participat?

— Ediția din acest an a campionatelor europene la care echipele s-au prezentat foarte bine pregătite.

— Care a fost cel mai greu meci pentru echipa noastră?

— Întîlnirea cu U.R.S.S. De obicei echipa sovietică începea partidele cu noi mai slab și apoi își revenea pe parcurs. De astă dată sovieticii au început bine și au cîștigat primul set. Ne așteptam ca în continuare adversarii noștri să joace din ce în ce mai bine și de aici marea teamă pentru viitoarele seturi. Și într-adevăr echipa sovietică a acționat foarte bine numai că și noi am avut o comportare cu mult mai bună decît în alte dăți și am cîștigat, după cum se știe cu 3—2.

— Cînd ați fost sigur de victoria finală a echipei noastre?

— După ce am cîștigat și partida cu R.S. Cehoslovacă.

— Care a fost cel mai frumos meci?

— R. P. Romînă — R. S. Cehoslovacă.

— Cei mai buni jucători?

— Sovieticul Voskoboinikov, cehoslovacul Paulus și colegul meu Drăgan.

— Pentru viitor ce vă propuneți?

— Să ne pregătim cu toată seriozitatea pentru Tokio

Echipa Europei, alcătuită de specialiștii prezenți la „europene". De la stînga la dreapta: Tătar (Ungaria), Voskoboinikov (U.R.S.S.), Drăgan (R.P.R.), Srîndev (Bulgaria), Nicolau (R.P.R.), Paulus (Cehoslovacia).

JOCURI OLIMPICE EUROPENE?

În cadrul unui recent interviu acordat presei, dl. Avery Brundage, președintele Comitetului Olimpic Internațional, răspunzînd la o întrebare privitoare la posibilitatea organizării Jocurilor Olimpice europene, după modelul celor pan-americane sau altor competiții cu caracter regional a spus printre altele:

— De fapt în Europa există aproape în majoritatea disciplinelor sportive campionate europene. Cred că nu ar contraveni cu nimic spiritului olimpic și dorinței tuturor sportivilor de a se organiza la fiecare patru ani Jocurile Olimpice europene în perioada dintre Jocurile Olimpice, de exemplu în anii 1966 și 1970 sau poate la alte intervale. Această problemă rămîne să fie propusă și rezolvată de factorii interesați. Comitetul Olimpic Internațional va sprijini asemenea inițiative care, în ultimă instanță, urmăresc triumful spiritului olimpic, de înfrățire a sportivilor.

SAH

Rezultate din „C. M." ediția a III-a

Au început să sosească primele rezultate din semifinalele celei de-a treia ediții a „Cupei Magazin" la șah prin corespondență.

GRUPA D. Ismail Noman (Constanța) — Traian Popescu (Hunedoara).

GRUPA E. Paul Vătărescu (Oltenița) — Eug. Burlacu (Buc.) 0—1; Const. Tuculeasa (Com. Cuza Vodă) — P. Vătărescu remiză.

GRUPA I. Corneliu Marinescu (Buc.) St. Mustățea (Buc.) 1—0.

Rezultatele de mai sus ne-au fost comunicate de arbitrii grupelor respective — ing. Paul Popescu — București, K. Sigismund — Brad și Marin Petrescu-Buc. Rugăm pe arbitrii celorlalte grupe să anunțe redacția în cazul în care s-au terminat deja unele partide.

★

Alb — Prof. Paul Vătărescu
Negru — Ing. Eugeniu Burlacu
jucată în cadrul semifinalei E a „Cupei Magazin" ediția a III-a.

1. e4, c5	8. d3, Cge7
3. f4, g6	9. Ne3 ?, d5 !
2. Cc3, Cc6	10. Na2, C : f3
4. Cf3, Ng7	11. D : f3, d4
5. Nb5, Cd4	12. Nd2, d : e3
6. a4, a6	13. N : e3, N : e3
7. Nc4, e6	14. b : e3, Da5
	15. O-O, D : e3

și albul cedează o partidă în care a căzut într-o cursă frecventă în varianta închisă a apărării siciliene — „furculița" la d4. Într-o notă la partidă, cîștigătorul consideră că poziția negrului ar fi rămas superioară chiar și fără greșala 1. Ncl—e3 ?, întrucît 6. a2—a4 poate fi ușor combătută prin a7—a6.

Finala campionatului R.P.R.

Semifinalele campionatului republican de șah masculin disputate la București (două grupe), Timișoara și Suceava, au consemnat calificarea în finală a următorilor jucători: **Ciocîltea, Radovici, Nacu, Troianescu, Stanciu, Sutiman, Alexandrescu, Ghițescu, Neamțu, Nacht, Partos, Szabo, Soos, Suteu, Vaisman, Mititelu.** Acestora li se vor adăuga campionul de anul trecut **Florin Gheorghiu** precum și **Gunsberger** și **Pavlov.**

De remarcat că o serie de cunoscuți maeștri nu au reușit să se califice în finală: Botez, Seimean, Reicher, Georgescu, Puișcașu, Halic etc.

A greșit pietorul?

Tabloul reprodus mai sus, semnat de pictorul olandez Luka Leidenski (1494 — 1533), este intitulat „Partida de șah". După cum se vede, artistul a surprins o dispută șahistă interesantă, cu spectatori interesați în desfășurarea ei. Numai că, la o examinare mai atentă a tabloului, șahiștii vor avea o surpriză: tabla pe care se joacă partida nu este pătrată! În loc de 64 de pătrate ea are 96 de cîmpuri....

Oare cumva e o greșeală, n-a cunoscut pictorul jocul de șah?

Nu este nici o greșeală. În evoluția sa de veacuri, șahul nu a avut totdeauna forma pe care o cunoaștem noi astăzi. A fost o vreme, bunăoară în vremea cînd a trăit Luka Leidenski, cînd șahul se juca pe o tablă cu 96 de pătrate, la figurile obișnuite adăugîndu-se și altele, nemaifolosite acum. Această variantă a jocului de șah a dăinuit mai multe veacuri, începînd din sec. XII fiind răspîndită și în Franța și Germania.

Surpriză în runda I-a

Tradiționalul turneu internațional de la toamnă de la Moscova a început în acest an reunind un buchet de valoroși jucători, în frunte cu foști campioni mondiali Smîslov și Tal. Iată lista participanților, în ordinea tragerii la sorți: Antoșin, Tal, Simaghin, Balczerovski, Gligorici, Smîslov, Jimenez, Hort, Vladimirov, Szabo, Pîdevski, Liberson, Matanovici, Pietsch, Kuppers și Keres.

În prima rundă s-a înregistrat o mare surpriză: marele maestru Paul Keres a fost învins de Antoșin, în partida pe care o puteți urmări mai jos:

Alb — Antoșin.
Negru — Keres.

1. d4, Cf6	23. Df2, Cd7
2. c4, e6	24. Ne3, Nb7
3. Cc3, Nb4	25. Cb4, Cb3
4. e3, o-o	26. Cbd5, f6
5. Nd3, d5	27. Td1, Df7
6. Cf3, c5	28. Cb5, Ta6
7. o-o, d:c4	29. Dc2, Tc8
8. N:c4, Cbd7	30. Cb4, Tc6
9. De2, a6	31. Cd6, T:d6
10. a4, De7	32. T:d6, Cf8
11. Ca2, b5	33. Cd5, f5
12. Nd3, Na5	34. Dd1, Ta8
13. e4, c4	35. e:f5, Ta1
14. Nb1, e5	36. Cc3, Nc8
15. a:b5, e:d4	37. Td5, Nb7
16. C:d4, Nb6	38. Td8, h6
17. Ne3, a:b5	39. Rh2, Ta6
18. C:b5, De5	40. Nc2, De7
19. Cbc3, Cc5	41. N:b3, c:b3
20. h3, Cb3	42. D:b3, Rh7
21. N:b6, C:a1	43. T:f8 și negrul
22. f4, Dh5	cedează.

★

Alb — Gavski
Negru — Korolev
jucată în cadrul unui turneu la Leningrad, 1963

1. e4, e5	9. D:b7, Dg6
2. Cf3, Cc6	10. N:c6+, Re7
3. Nb5, a6	11. g3, Dg4 !c)
4. Na4, d6	12. d4d), Cf6
5. o-o, Ng4	13. Db3, Tb8
6. h3, h5 ?	14. h:g4, h:g4
7. c4a), Df6	15. D:f8+ și negrul
8. Db3b), N:f3	cedează

a) Evident, albul nu putea lua nebunul din g4, căci ar fi urmat... h:g58.Cf3 ori unde, Dh4 cu atac decisiv. Mutarea b...h5 este considerată hazardată.

b) Cu această mutare albul începe un contraatac puternic pe flancul damei.

c) O cursă dibace. Dacă albul ia dama, după 12...h:g4 nu mai poate fi apărat matul cu turnul pe h1.

d) În ciuda amenințărilor periculoase, albul continuă atacul. Dacă 12...D:h2 atunci după 13.Ng5+, urmează curînd mat.

Magazin
CONCURSUL SPORTIV 1963-1964
Bon de participare

VITRINE 1964

(Urmare din pag. 1)

contractări. Reţin, în primul rînd, atenţia sacourile. Acestea sînt executate din ţesături tip lînă, tergal, precum şi din diverse ţesături fantezi. Croiala lor este complet nouă, permiţînd o comoditate mai mare la purtat. Aprecieri unanime întrunesc — în ţinuta vestimentară bărbătească — şi raglanele impermeabile, care au de asemenea, o croială nouă, originală.

În mai multe rînduri cumpărătorii au sesizat unele defecţiuni în croiala cămăşilor bărbăteşti. Venind în întîmpinarea acestor sesizări, un colectiv de tehnicieni din industria uşoară a elaborat noi tipare de cămăşi bărbăteşti, realizînd după aceasta o variată colecţie.

Un plus de atenţie a fost acordat — în activitatea de creaţie — confecţiilor destinate copiilor şi adolescenţilor. Este pregătită o gamă largă de modele din ţesături imprimate şi fantezi, care — în majoritate — au fost ornamentate cu broderii specifice vîrstei. Alături de raglane impermeabile, cu croială nouă şi colorit pastelat, întîlnim paltonaşe cu garnituri din blană artificială, precum şi costumaşe din ţesătură relon, dantelată cu tricot flauşat.

Ce pantofi veţi purta?

Marea vitrină a anului 1964 ne dă răspuns şi la această întrebare. Aici găsim numeroase modele de încălţăminte, la execuţia cărora noul şi-a spus din plin cuvîntul.

În general, în linia de creaţie este păstrată forma prelungită a încălţămintei, dar atenuată faţă de anii precedenţi, asigurînd prin aceasta comoditate la purtat. Sînt utilizaţi în mai mare măsură înlocuitorii din piele (materialele plastice, materialele textile pentru feţe, iar pentru talpă microdurul, duroflexul). În ce priveşte coloristica se menţin pastelurile, îndeosebi la încălţămintea pentru femei şi copii.

Una din cele mai reuşite colecţii o prezintă fabrica de încălţăminte „Modern" din Timişoara. Sînt expuşi pantofi de vară eleganţi, cu tocuri ortopedice pentru femei, pantofi ale căror feţe prezintă combinaţii de culori, papuci cu un colorit viu. O altă noutate o oferă fabrica „Solidaritatea" din Oradea: pantofi cu feţe din lac combinat cu material textil pentru femei.

În execuţia pantofilor pentru femei, întîlnim o linie modernă la întreprinderile „Dîmboviţa" şi „Progresul" — Bucureşti şi la Fabrica de pielărie şi încălţăminte din Cluj: pantoful prezintă un decupeu larg la mijloc, dînd piciorului supleţe şi eleganţă. Şi o ultimă surpriză feminină: ghetele din piele îmblănite, cu toc mic.

Şi la bărbaţi moda încălţămintei cu vîrful mult ascuţit a cedat locul unei uşoare... rotunjiri. Încălţămintea are,

Noua motoretă cu şea dublă „Super"

în majoritatea modelelor prezentate, vîrful semi-rotund sau careu. Pentru sezonul rece, bărbaţilor li se oferă — pentru prima oară — ghete din piele îmblănite.

La încălţămintea pentru copii s-a mers pe linia unor sortimente îmbunătăţite, cu talpa rezistentă la purtat (microporos şi duroflex), mai flexibile şi într-un colorit atrăgător.

Pentru interiorul căminelor noastre

Pentru a face interiorul locuinţelor noastre cît mai plăcut şi comod, au fost produse — şi contractate — 14 noi tipuri de camere-studio, 6 tipuri de mobilă de bucătărie şi alte sortimente de mobilă. Iprofil — Dej, de pildă, va produce 3 variante elegante, moderne de camere-studio tip „Crişul", Iprofil „23 August" din Tg. Mureş 3 variante de camere tip „Ilva" etc.

O surpriză plăcută o vor constitui scaunele tip „Hercules", produse de

Un aparat nou de uz casnic: autosifonul

Combinatul de industrializare a lemnului din Gherla. Spetezele şi tăbliile acestor scaune vor fi finisate în culori deschise şi lustruite.

Şi în bucătăria noastră vor apare noi tipuri de mobilier — moderne, practice, în culori pastel — denumite „Pescăruş", „Foişor", „Ileana" şi altele.

O atenţie deosebită se acordă şi aspectului mobilei: aproape jumătate din producţia de mobilă executată în unităţile Ministerului Economiei Forestiere, este finisată cu lacuri poliesterice. Aceste lacuri dau mobilei rezistenţă şi un luciu cu mare transparenţă, scoţînd mai bine în evidenţă structura şi culoarea furnirului folosit.

Industria locală îşi aduce şi ea o contribuţie de seamă. Este apreciată camera tip „Olimpia", produsă de „Arta Mobilei" — Bucureşti şi compusă din canapea-pat, dulap cu trei uşi, toaletă, masă extensibilă; de remarcat că toaleta poate fi utilizată şi drept comodă.

Dar, interiorul locuinţelor noastre este înfrumuseţat şi de lustre. La Mamaia, s-au detaşat noile modele de lustre produse de fabrica „Victoria" din Timişoara. Lustrele au fost executate după o linie nouă, care se caracterizează prin simplitate, şi eleganţă. Unele lustre alcătuiesc o combinaţie armonioasă din corp metalic şi globuri imitaţie din cristal, sau din corp metalic şi metal colorat ce imită lemnul şi din globuri din sticlă.

Tot la drum, la drum, la drum...

An de an, amatorilor de drumeţie, industria noastră le-a oferit lucruri noi, menite să le înlesnească plimbările pe asfaltul şoselelor, excursiile în mijlocul naturii. Mai întîi un tip de bicicletă apoi altul şi altul mai îmbunătăţit, mai perfecţionat. Şi acum motoreta cu şea dublă...

Denumită „Super", noul tip de motoretă are 68 cmc şi prezintă avantaje în plus, faţă de tipul de motoretă cunoscut pînă în prezent. Noua motoretă are în primul rînd şeaua dublă, permiţînd călătoria a două persoane. Rezervorul este aşezat — de astă dată — orizontal, robinetul este prevăzut cu filtru decantor, iar farul cu un nou model de suport. Aspectul motoretei este mai elegant, avînd aripa din faţă şi cea din spate siluetate. Şi un ultim amănunt pentru... vecinii viitorilor pasageri ai acestor motorete: eşapamentul este silenţios (nu face zgomot).

La drum, ca şi în deplasările curente, un bun tovarăş îţi poate fi bicicleta. Nu mai puţin de 4 noi tipuri s-au prevăzut la contractările de la Mamaia: „Super", „Felicia", „Turist" şi „Diana".

În sprijinul posesorilor de motociclete a venit Întreprinderea de unelte şi scule Braşov, care a realizat două tipuri de truse destinate acestora şi compuse din chei fixe, pompe, lampă de control etc. (De altfel aceeaşi întreprindere oferă şi alte truse complete pentru radiofonişti, electricieni, ceasornicari etc.)

Un obiect solicitat în drumeţie este şi termosul. Producătorii s-au îngrijit să realizeze unele tipuri noi, cu orificiul sticlei mai larg — ce permite introducerea cuburilor de gheaţă — şi cu un apărător care fereşte sticla de spargere.

Radio – televizoare

Exponatele prezentate la Mamaia reflectă efortul făcut în continuare de industria noastră electrotehnică pentru îmbunătăţirea actualelor tipuri de aparate de radio şi televizoare. În acest sens, se remarcă îmbunătăţiri atît în asigurarea selectivităţii şi recepţiei, cît şi la aspectul şi prezentarea exterioară a aparatelor.

Vitrina din acest sector însă aduce unele noutăţi. Găsim astfel aparatul de radio „Select II" — urmaşul lui „Select I" apărut anterior — care prezintă îmbunătăţiri tehnice; alături, noul tip „Carmen III". Ambele aparate de radio sînt prezentate în casete estetice, cu marginile rotunjite. Un alt nou tip de radio-receptor este „Delta", cu tranzistori, lucrînd cu 3 lungimi de undă şi avînd caseta din material plastic.

Să nu uităm nici de fratele... „Cosmosului", — un televizor cu aspect elegant, prevăzut cu comenzile în partea din faţă a aparatului

Practic şi util în gospodărie

Întreprinderile din industria republicană, cît şi cele din industria locală, s-au preocupat să prezinte o multitudine de aparate şi articole de uz casnic, menite să uşureze munca în gospodărie, să economisească timpul cheltuit în treburile casnice.

Fabrica „1 Septembrie" din Satu-Mare — cunoscută în special prin maşinile-aragaz produse — este prezentă cu un tip nou de sobă cu combustibil solid. Denumit „Color", acest tip are un randament termic superior

În gama aparatelor casnice se include şi noua plită electrică cu rezistenţă în tub, de 400 pînă la 1 000 waţi, produsă de „Electromureş" din Tg. Mureş.

Pentru a prepara sifonul „la domiciliu", întreprinderea „Electrometal" — Timişoara ne oferă un autosifon cu o capacitate de un litru, care funcţionează cu ajutorul unor capsule.

Pentru bucătăria noastră au fost produse numeroase articole noi aşa zis mărunte, dar utile. Printre acestea, menţionăm garnitura de bucătărie din 6 piese realizate din oţel inoxidabil, cu mînere din materiale plastice. Găsim apoi dispozitivul pentru tăiat aluat, diferite cuţite cu zimţate pentru tăiat şi curăţat zarzavat, roşii, solzi de peşte, etc., diverse forme pentru pişcoturi, cozonac etc., dozatorul de zahăr, aparatul pentru scos sîmburi din vişine, noi tipuri de maşini pentru măcinat zahăr, piper, nuci, cafea etc.,

O largă utilizare s-a acordat în acelaşi scop materialelor plastice. Articolele executate din aceste materiale — cunoscute prin avantajele lor — sînt numeroase: lopăţica de tort, tăvi din poliester, umeraşe pliante pentru voiaj, garnituri pentru condimente şi multe altele.

Fireşte, gama noilor sortimente de mărfuri prevăzute pentru prima jumătate a anului viitor, este mult mai largă. Ea mai cuprinde şi produsele alimentare, ţesăturile, tricotajele, produsele cooperaţiei meşteşugăreşti şi altele, contractate de comerţ. Sînt, toate, bunuri de consum create de industria noastră producătoare şi menite să satisfacă exigenţele sporite ale cumpărătorilor, să aprovizioneze în mai bune condiţii pe oamenii muncii.

Cleopatra RĂDULESCU şi Mircea SCRIPCĂ

Pardesie şi mantouri

Pardesiurile şi mantourile pentru iarna aceasta sînt făcute cu nasturi mari, foarte des la două rînduri, petrecute şi nu arareori va fi remarcată mîneca-raglan. În privinţa croielii, se tinde mult spre partea de sus îngustă, strînsă, mîneci largi a căror cusătură de la umăr se face foarte jos iar partea de jos a mantoului să fie dreaptă. O altă linie pe care o vom întîlni des este cea care are o marcare foarte discretă deasupra taliei iar apoi, în jos, se lărgeşte uşor vizibil. Gulerele, fie din materialul hainei, fie de blană (la modă cele cu păr mare) se fac ample, largi şi în general lăsînd gîtul degajat. Ţesăturile preferate sînt cele care imită părul de cămilă, twedul şi cele fantezi. Culorile moderne sînt: verdele, griul în toate nuanţele, negrul şi bejul.

Desen de Tanţi PHENNINGS

SFATURI COSMETICE

În afară de punctele negre pe care le întîlnim adeseori pe o piele grasă, unele persoane se pling de apariţia unor puncte albe care seamănă cu nişte perle mici. Aceste puncte pot apare şi pe o piele uscată şi, în general, nu poţi fi stoarse prin simplă apăsare. Orice încercare în acest scop duce la iritarea obrazului fără să obţinem rezultatul urmărit.

Operaţia de îndepărtare a acestor puncte albe este destul de dificilă deoarece trebuie înţepat fiecare punct în parte cu un ac foarte fin, apoi stors conţinutul. De aceea se recomandă să fie făcută de o specialistă, mai ales dacă numărul punctelor este mai mare.

Dacă totuşi obrazul nu prezintă decît 2—3 puncte albe, acestea pot fi îndepărtate de persoana însăşi cu condiţia de a lua toate măsurile de asepsie. În acest scop locul respectiv va fi dezinfectat cu alcool iar acul va fi şters cu alcool şi încălzit la flacără pînă la roşu. După înţeparea fiecărui punct cu acul (după ce acesta s-a răcit) porţiunea respectivă se stoarce cu ajutorul a 2 degete, învelite în tifon steril, apoi se dezinfectează din nou.

Persoanele care suferă de acest neajuns vor loţiona zilnic porţiunile respective, după curăţirea obrazului, cu alcool camforat. De asemenea se recomandă ca înainte de baia de abur, sau de aplicarea măştilor să fricţionăm cu ulei camforat regiunea cu puncte albe. Obiceiul unora de a folosi loţiuni astringente nu duce decît la înăsprirea pielii. Abuzul de astringente face ca pentru moment porii să se închidă iar după un timp să se deschidă din nou fără a fi reuşit să ameliorăm starea sănătăţii pielii.

De aceea persoanele al căror obraz prezintă aceste puncte albe îşi vor îngriji faţa în primul rînd printr-o curăţenie riguroasă, fie cu apă şi săpun, fie cu un demachiant adecvat tenului respectiv. După aceasta tenul va fi şters cu apă de roze în care am adăugat 5 g% tinctură de benzoe.

Odată la 3—4 săptămîni vom face o curăţire în profunzime a tenului după care vom aplica o mască de albuş de ou amestecat cu o linguriţă de ulei camforat.

Anca BOGDAN

Întreţinerea maşinei de cusut

Aproape în fiecare gospodărie maşina de cusut are un loc important. Este bine de ştiut că maşina de cusut nu se păstrează într-un loc umed. De exemplu, în bucătărie nu este locul potrivit pentru maşina de cusut, din cauza aburului care se formează şi care îi poate dăuna.

Maşina de cusut trebuie unsă din cînd în cînd şi ştearsă de praf. Există în comerţ fiole cu ulei special pentru uns maşina de cusut. Nu este bine ca în locul acestui ulei să se folosească untdelemn sau gaz.

Maşina de cusut trebuie acoperită cu un capac de protecţie sau cu o husă confecţionată din material plastic sau creton.

Cînd se lucrează la maşină, aţa trebuie să nu fie mai groasă decît firul ţesăturii respective, şi nici mai subţire.

Cînd se lucrează la maşină o mătase nailon, relon sau alt material plastic, se aplică sub tighel o foiţă. După ce s-a cusut tighelul foiţa se desprinde.

MEDICUL vă sfătuieşte

Regimul alimentar în colecistita cronică litiazică şi nelitiazică

Prin colecistită înţelegem inflamaţia veziculei biliare, iar prin termenul de „litiazică" sau „nelitiazică" existenţa sau absenţa calculilor în interiorul veziculei.

Cauzele colecistitelor cronice sînt numeroase. Dintre acestea, din punctul de vedere al alimentaţiei, mai frecvent întîlnite sînt: obezitatea prin supraalimentaţie şi modul vicios de pregătire a alimentelor bazat pe sosuri, rîntaşuri, prăjeli, exces de grăsimi, glucide şi alimente bogate în colesterol (creier, rinichi, ficat, ou, unt, smîntînă, frişcă, cacao, ciocolată) care favorizează formarea calculilor.

Regimul alimentar va viza tocmai aceste greşeli prezente în alimentaţia multor bolnavi.

În faza acută, cînd bolnavul febricitează şi prezintă colici biliare repetate, regimul va fi sărac caloric, administrat în stare lichidă sau semilichidă. Astfel, se vor permite ceai de mentă, muşeţel sau ceai chinezesc, slab îndulcit cu zahăr, cafea de orz, zeamă de compot, supă de zarzavat strecurată în care se fierbe puţin griş, sucuri naturale de fructe (nefermentate). Regimul va fi urmat cîteva zile sau atît cît durează perioada acută.

În zilele următoare, alimentaţia se îmbogăţeşte adăugîndu-se lapte tăiat cu ceai, pireu de cartofi preparat cu lapte, pîine prăjită, iar către sfîrşitul perioadei, adăugăm cantităţi mici de carne slabă de vitel, vită sau pasăre, sub formă de rasol. Mesele vor fi în număr de 4—5 pe zi.

În faza cronică a bolii (în afara perioadelor de criză dureroasă şi de febră) regimul alimentar va fi mai larg, ţinînd seama de următoarele alimente contraindicate sau permise.

Alimente contraindicate: smîntîna, frişca, oul fiert tare, oul prăjit, jumări sau maioneză, mezelurile, cîrnaţii, vînatul, carnea sau peştele conservate şi afumate, sardelele, marinata, icrele, creierul, rinichii, ficatul, laptele gras, alimentele care întreţin fermentaţia sau sînt prea bogate în celuloză şi devin iritante ca: fasolea albă, lintea, mazărea, varza, conopida, ţelina, ridichile, ceapa, usturoiul, carnea grasă (porc, gîscă, raţă) peştele gras (somn, nisetru, morun etc.), brînzeturile fermentate, untura, slănina, grăsimea de gîscă, untdelemnul şi untul prăjite, ciocolata, cacao, uneori cafeaua, alcoolurile de orice fel, făinoasele şi dulciurile în exces, hreanul, piperul, boiaua, ardeiul iute.

Deosebit de important în colecistită este modul de preparare al alimentelor. Trebuie cu desăvîrşire scos din bucătăria bolnavului şi chiar din alimentaţia obişnuită a omului sănătos, prăjeala, care prin descompunerea grăsimilor şi apariţia acroleinei, este iritantă gastric şi nocivă pentru căile biliare; de asemenea trebuie interzis, din aceleaşi motive, rîntaşul cu ceapă sau fără ceapă, sosurile şi tocăturile de carne (pîrjoale, sarmale, cîrnaţi, mititei, ardei umpluţi) prăjite sau semiprăjite.

Dintre alimentele permise amintim: carnea slabă de găină, viţel, vacă, sub formă de rasol, grătar sau la aburi, peşte slab, de apă dulce, şuncă slabă, brînzeturi proaspete (brînză de vaci, caş, urdă, telemea slabă), lapte degresat, lapte bătut, iaurt, oul sub formă de gălbenuş bătut în supă sau în budinci, oul fiert moale (3—4 minute), ochiuri în apă, omletă la aburi (rar şi restrînse), grăsimi 30—40 gr. pe zi sub formă de unt proaspăt sau untdelemn crud ce se adaugă alimentelor în momentul servirii la masă, făinoase (griş, făină, paste, orez) sub forme de supe, terciuri, în cantitate moderată pentru a evita procesele fermentative şi îngrăşarea, fructe fără coajă, rase, coapte, sau în compot bine fierte şi în cantitate moderată (interzise nucile, alunele, permise restrîns cireşele şi prunele), zarzavaturi proaspete fierte la abur peste care se adaugă unt sau untdelemn în momentul servirii, pîine în cantitate moderată.

Fracţionarea alimentaţiei zilnice în 5 mese, servirea cinei cu 3 ore înainte de culcare, evitarea băuturilor foarte reci, evitarea supraalimentaţiei care favorizează obezitatea şi litiaza, folosirea unui regim de slăbire la obezi, evitarea sedentarismului, plimbări în aer liber de 2—3 ore sau chiar gimnastică de cameră, folosirea curelor hidrominerale (în afara perioadelor acute) în staţiuni cunoscute (Olăneşti, Slănic Moldova, Borsec) sînt de natură să amelioreze funcţia căilor biliare.

Iată alimentele cu cantităţile permise la un regim de 2 500 calorii şi 80 gr. lipide la un bolnav cu greutate normală, suferind de colecistită cronică, în faza de latenţă: lapte, 350 gr., brînză de vaci 40 gr., ou 1/2—1, carne 100—150 gr., pîine 350 gr., paste făinoase 80 gr. sau cartofi 300 gr., legume verzi 150—300 gr., fructe 150—300 gr., unt 20 gr., ulei de floarea-soarelui sau ulei de porumb 25 gr., zahăr sau dulceaţă 20—50 gr.

Iată acum un alt exemplu de regim la un bolnav obez, suferind de colecistită litiazică, regim care, respectat, va trebui să ducă la o scădere în greutate de aproximativ 3—4 kg. pe lună: lapte degresat 100 gr., carne sau peşte slab 80 gr., pîine 150 gr., cartofi 200 gr., sau paste 40 gr. sau orez 40 gr., legume verzi 500 gr., fructe 150 gr., unt 10 gr.

Dr. V. LAZAR

INTERESANT ŞI UTIL DE ŞTIUT

...despre colesterină

Utilitatea uleiurilor vegetale (de floarea-soarelui, soia, porumb etc.) pentru organismul uman, ca factor alimentar, este neîndoielnică. În ultimii ani însă consumul acestor grăsimi vegetale a crescut enorm datorită părerii că uleiurile scad colesterina în sînge, ceea ce ar fi util prevenirii ateroscleroziі şi deci prevenirii îmbătrînirii premature şi ceea ce ar fi mai important, prevenirii infarctului miocardic. La baza acestei opinii stau experienţele celebre ale profesorului Anicikov din Moscova şi Briand Bont-Stuard de la Universitatea din Capetown care au stabilit legătura directă dintre cantitatea de colesterină din sînge şi calitatea grăsimilor consumate. Cele animale cresc concentraţia de colesterină în sînge, cele vegetale şi untura de peşte o scad.

Ca urmare, numai în Franţa, consumul de uleiuri vegetale şi de untură de peşte a crescut într-un an de la 2 mii de tone la 75 mii tone!

În ţara noastră consumul uleiurilor vegetale este de asemenea în mare creştere.

Asta, desigur, nu este de loc rău, numai că... scăderea colesterinei nu rezolvă singură nici apariţia arteroscleroziі şi nici prevenirea bolilor cardio-vasculare. Formarea ateroamelor în pereţii vaselor, ce caracterizează arterioscleroza, se datorşte nu surplusului de colesterină în sînge, ci unor leziuni ce apar pe pereţii vaselor şi a căror cauză încă nu este lămurită pe deplin.

Cercetătorii olandezi au efectuat în acest sens experienţe foarte interesante pe şobolani, cărora le-au provocat artificial leziuni pe aortă. Hrănind în continuare şobolanii cu alimente bogate în colesterină ei au observat că aceasta s-a depus numai pe locurile lezate şi nu pe tot traiectul vaselor de sînge. Astfel de leziuni ale vaselor ce favorizează formarea ateroamelor se întîlnesc din nefericire la foarte multe persoane adulte şi chiar tinere. Medicii militari americani au examinat vasele a 300 de soldaţi căzuţi în război şi au găsit că 77 la sută dintre aceşti tineri de 22 de ani, care se ştiau sănătoşi complet, aveau tulburări ale sistemului cardio-vascular!

Rolul colesterinei în apariţia arteroscleroziі este deci secundar. Concentraţia colesterinei în sînge nu este bine desigur să depăşească limitele normalului, 2,5 gr., însă aceasta nu preîntîmpină apariţia bolilor de vase şi ale inimii.

Cauzele principale ale arteroscleroziі, deşi nu sînt perfect lămurite, ţin de factori metabolici dereglaţi ce caracterizează persoanele ce depăşesc peste măsură greutatea lor normală, ce au un dezechilibru endocrin şi nervos, ce duc o viaţă sedentară şi au o poftă de mîncare exagerată. În fond deci este vorba de un complex de factori ce ţin de un regim de viaţă nesănătos. A simplifica problema cauzei arteroscleroziі pînă la învinuirea în exclusivitate a colesterinei este o greşală. Nimeni nu suferă sau n-a suferit vreodată din cauza surplusului de colesterină în sînge, chiar dacă concentraţia acesteia a atins cifre de 5 şi 8 gr.!

Cercetările au arătat că numai 60 la sută din bolnavii cardio-vasculari au colesterina în sînge crescută. Cei care îşi controlează prea des colesterina nu rezolvă de fapt nimic, cu atît mai mult cu cît ea se poate modifica chiar de la o zi la alta. Este bine să se ştie că nivelul colesterinei în sînge nu reflectă nici pe departe concentraţia ei reală în organism. Aceasta a fost dovedită de curînd de cercetările unui grup de cercetători americani, care demonstrează că scăderea conţinutului de colesterină în sînge duce la o creştere a rezervelor de colesterină din ţesuturi şi în special din ţesuturile vaselor inimii! O scădere cu 17 la sută a concentraţiei de colesterină în sîngele unor şobolani de experienţă, a dus la o creştere de 33 la sută în ţesuturile aortei, ceea ce creşte şi nu scade pericolul îmbolnăvirii de arterioscleroză!

Asta înseamnă că folosirea intensă a medicamentelor menite să scadă concentraţia de colesterină în sînge poate fi dăunătoare. În fine...

Colesterina este în fond o substanţă absolut necesară organismului. Ea participă la alcătuirea multor ţesuturi şi în special a ficatului, creierului şi nervilor. O anumită cantitate de colesterină este indispensabilă întreţinerii capacităţii de apărare a organismului împotriva bolilor infecţioase şi anemiilor. Ea are rol în producerea unor hormoni şi ajută transmiterea substanţelor grase în sînge.

Lipsa sau insuficienţa colesterinei în sînge constituie o boală ce se traduce printr-o activitate insuficientă a glandelor suprarenale, moleşeală, paloare, decolorarea părului etc. A face să crească colesterina în organism ca un tratament împotriva acestei boli este tot atît de greu ca şi a o face să scadă, atunci cînd este în surplus! Cauza trebuie căutată în faptul că o mare parte a colesterinei este sintetizată de ficat şi numai o cantitate neînsemnată poate fi adusă din afara organismului. Se pare că în dereglarea echilibrului colesterinei în organism un rol îl joacă îmbolnăvirea glandei tiroide, a ficatului, insuficienţa în vitamina E şi B şi altele.

În orice caz colesterina nu trebuie considerată un duşman al organismului uman ci, în anumite limite, o substanţă necesară vieţii şi activităţii celulelor. Producerea şi echilibrul ei fiind legate de un proces metabolic complicat, a încerca să ne lipsim de colesterină înseamnă a risca să dereglăm tot acest mecanism complex.

C. V. I.

NOUTĂŢI MEDICALE

Operaţii de timus

Deşi endocrinologia s-a dezvoltat enorm în ultimele decenii, totuşi mai persistă destule necunoscute. Printre glandele insuficient cunoscute este şi timusul, pe care unii fiziologi nici nu îndrăznesc să o situeze în rîndul glandelor cu secreţie internă. Totuşi unele cercetări mai recente reabilitează această „rudă săracă" a endocrinologiei, demonstrînd că insuficienta ei cunoaştere este cu totul nemeritată.

Alături de rolul ei în creştere se impune insistent, în ultimul timp, cu un rol important în mecanismul de apărare al organismului împotriva infecţiilor. Către aceasta duc experienţele recente ale cercetătorului australian Jacques Miller care operînd de timus animale foarte tinere a dovedit nu numai oprirea creşterii ci şi apariţia unei sensibilităţi cu totul crescute faţă de infecţii. Aceste dovezi sînt folosite în prezent şi în ceea ce priveşte posibilitatea creşterii puterii de apărare a organismului faţă de cancer, a cărui apariţie este neîndoielnic legată de scăderea puterii biologice a organismului.

Nu este exclus ca această pistă nouă de prevenire a cancerului să ducă la consecinţe medicale foarte utile.

Medicamente noi din sîngele animalelor

Multe din substanţele componente ale sîngelui sînt utile bolnavilor şi se cer administrate. Această nouă solicitare a făcut ca sîngele donatorilor să fie şi mai preţios. Pentru a satisface această cerere mereu crescîndă s-a încercat demult folosirea sîngelui de animal, care însă nu putea fi introdus ca atare în circuitul sanguin uman datorită intoleranţei organismului pentru proteinele străine. De ce însă sîngele animalelor, consumat ca un aliment este tolerat? Studiind ce se întîmplă cu acest sînge în stomac şi intestine s-a constatat că aici sucurile digestive desfac şi simplifică moleculele proteice în aminoacizi, care pot fi asimilaţi şi din care organismul îşi produce apoi moleculele proteice specifice lui. Această prelucrare a putut fi realizată şi în afara organismului. În anumite condiţii de temperatură şi presiune acidul clorhidric a reuşit să realizeze în laborator ceea ce face şi în tubul digestiv. Pentru a introduce însă direct în sînge acest nou produs, trebuia îndepărtat acidul clorhidric după ce şi-a îndeplinit rolul „digestiv" în laborator. Acest lucru l-au reuşit cercetătorii din Leningrad cu ajutorul ionitelor — răşini speciale. Sterilizînd apoi sîngele de animal astfel prelucrat, el a putut fi injectat intravenos.

• COLŢUL CELOR MICI •

ISTEŢUL BOMBO

Desen de Gh CHIRIAC

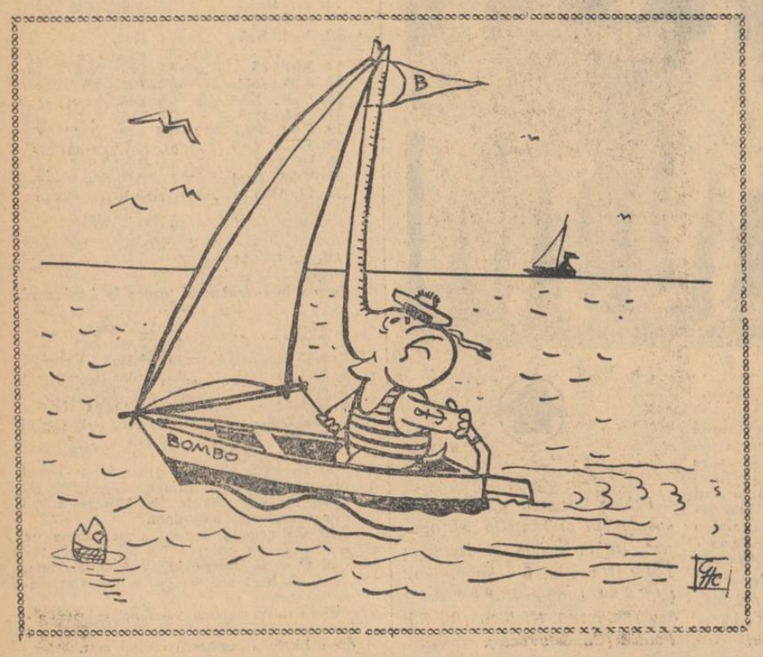

CĂŢELUŞUL ŞI PĂPUŞA

Nina e tare supărată
Şi plînge cum n-a plîns vreodată
Din ce pricină? Căţeluşa,
Care-a găsit deschisă uşa,
A luat de pe divan păpuşa
Şi-atîtl de mult ce a trîntit-o,
Atît de mult ce-a jumulit-o
Că de abia poţi ţine minte
Cum mai fusese înainte.
Nina acum a curăţat-o,
Cu pieptenele-a pieptănat-o
Şi deschizînd un mic saltar
Ia ată, ac şi degetar
Cusîndu-i o rochiţă nouă.
Pentru picioarele-amîndouă
A împletit doi ciorăpei
Cum a-nvăţat-o mama ei.
Stă căţeluşa şi priveşte
Dar Nina gîndul îi ghiceşte.
Ia o nuia din dosul uşii
Şi-o pune-n braţele păpuşii,
Că dacă vede nuieluşa
N-o să mai vină căţeluşa,
Că e şireată şi deşteaptă
Şi... ştie bine ce-o aşteaptă.

Florin IORDĂCHESCU